

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

25 වන ග්‍රන්ථය

කුද්දගත්සහිතේ දසවැනි වූ

ජාතකපාලී

ද්විතීය භාගය

සිංහලානුවාදය

මහරගම සිරි වජිරඤ්ඤා ධර්මායතනාධිපති

මඩිගේ සිරි පඤ්ඤාසීහාභිධාන

මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ විසින්

ශ්‍රී බු. ව. 2550
රාජ්‍ය වස. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 31

The Twenty-fifth Book in the
Suttanta-Pitaka
Khuddaka- Nikāya (8)

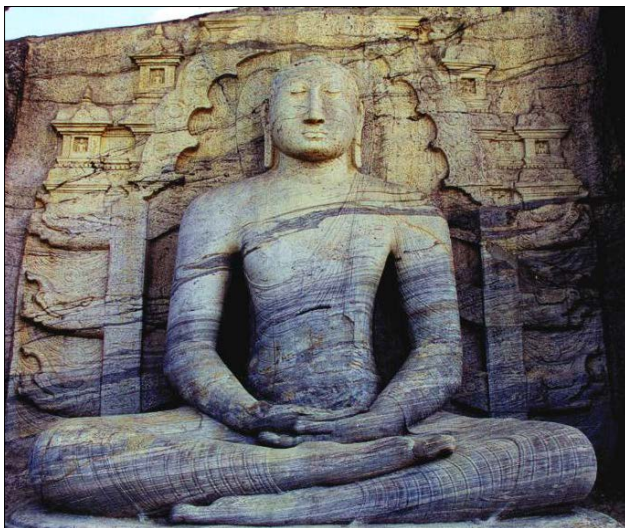
25

JĀTAKA PĀLI (II)

With the Sinhala translation by

The Venerable
Madihe Siri Paññāsīha Mahā Nāyaka Thera

The Principal of Siri Vajirañāna
Dharmāyanaya, Maharagama

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (12) සටහන් කර යොමු වන්න.

සුභානන්තරිකාවක බුද්ධකතිය

ජාතකපාලි

දුතියො භාෂා

සුභානන්තරිකාවෙහි කුදුගන්ඝගීයේ

ජාතකපාලි

අවනිශ භාෂය

පටුන CONTENTS

	පිටු
සංස්කාරක නිවේදනය	xv
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	xvii
සංකීර්ණ නිරූපණය	xix
පාළි භෝධිය	xxi
විසය සූචි	xxiii-xxiv
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-441
භාෂාදීපාදනුක්‍රමණිකා	443-486
සංකීර්ණාමානුක්‍රමණිකා	487-491
විසයසපදනුක්‍රමණිකා	493-497
ශුද්ධාශුද්ධ නිරූපණය	499
බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා	501

සංස්කාරක නිවේදනය

ජාතික පාළියෙහි එකක නිපාතය පටන් පනිණ්ණක නිපාතය අවසන් කොට ඇති නිපාත තුදයෙකි. එහි අපණ්ණක ජාතකාදි සාරසියසයානු (496) ජාතක කෙනෙක් ජාතකපාළි ප්‍රථම භාගයෙහි ඇතුළත් වූහ. එහි ගාථා සංඛ්‍යාව දෙදහස් තුන්සිය සත්විස්සෙකි. (2327)

මේ මැ ද්විතීය භාගයෙහි ලා වීසතිනිපාත යැ තිංසති නිපාත යැ වානාලිය නිපාත යැ පඤ්ඤාය නිපාත යැ සට්ඨි නිපාත යැ සන්නති නිපාත යැ අසිති නිපාත යැ යන සත් නිපාතයන්හි සංග්‍රහ වූ මාතඛය ජාතකය ආදිකොට ඇති එක්සාලිය (41) ජාතක කෙනෙක් වෙත්. ගාථා එක්දහස් නවසිය දෙඅනුවකි. (1992)

බුධජයතභි ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි එක්තිස් (31) වැනි ග්‍රන්ථය වූ ජාතකපාළි ද්විතීය භාගය ද මහරගම සිරිවජිරඤාණ ධර්මායතනාධිපති මඩිහේ සිරි පඤ්ඤාසිභාහිධාන මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ විසින් ම සිංහල අනුවාදය සපයන ලද්දේ ය. වතීමාන ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයෙහි ශාසත්‍රාගමධර මහතෙරවරුන් විසින් පාඨශෝධනය හා සිංහල අනුවාදය ද මැනැවින් සකස්කොට ගාථාදිපාද සුවිස ද සඤ්ඤා හා විශේෂපද සුවි ද සමපාදනය කොට ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය තැන්පත් ඊ. ඇල්. බී. හුරැල්ලේ මැතිතුමාණන්ගේ මෙහෙයීමෙන් හා එ මැ අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලේකම් තැන්පත් සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන්ගේ විශේෂ උද්‍යාගය ද, ඇතැම් අමාත්‍යාංශ භාරයේ පවත්නා රාජ්‍ය සංස්ථා සභාපතිවරුන්ගේ සානුකූල පරිත්‍යාගයන් ද හේතුකොටගෙන බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි මුද්‍රණය අවසානය කරා යෙමින් පවත්නා බව ද ප්‍රීතියෙන් සඳහන් කරමිහ.

ත්‍රිපිටක ධර්මව්‍යාප්තිය සඳහා නොයෙක් අයුරින් අනුබල දෙන හැම සුධිහු ධර්මදායක කුශල හේතූයෙන් සුබභාගී වෙත්වායි ආශංසනය කරමිහ.

ජාතික ප්‍රස්තාවනාව තෘතීය භාගයෙහි ලා ප්‍රකාශ කරනු ලැබේ.

මේ වගට, ශාසනෝදයකාරී,

ලබුගම ලඬකානඤ්ඤ

මහානායක ස්ථවිර

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සංස්කාරක

2526
1984 පෙබරවාරි 25 වැනි දින

115, මහානායක වාරිකාරාමයේ
ත්‍රිපිටක මණ්ඩලය,
විජේරාම මාවත,
කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක :

අඟමහාපණ්ඩිත, බ්‍රහ්මචාරීන්ගේ ආනන්දමේත්‍රය මහානායක
මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති :

අභංගම විද්‍යාවන්දපරිවේණාධිපති, ත්‍රිපිටකවාගිශ්වරාවායඪී, කෝද්දගොඩ
ශ්‍රී ඥානාලොක දක්ෂිණලක්ඛායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන්
වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක :

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චන්දය පරිවේණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලක්ඛාර
විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාගිශ්වර, රාජකීය පණ්ඩිත ලබ්‍රහ්ම
ශ්‍රී ලක්ඛානානු-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධරී මහාසංඝසභායෙහි
මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක :

කිරුළපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභයාරාමයෙහි
අධිපති අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියාධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද,
රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලොක — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි
සාමග්‍රීධරී මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමාධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය
පණ්ඩිත, වේඩරුවේ ශ්‍රී අනවමදර්ශී-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධරී
මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

තිහුල්ලේ, මාකඩවර විහාරාධිපති, ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති, රාජකීය
පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ නිශ්චිගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත,
කරදන ශ්‍රී ප්‍රඥලක්ඛාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියායෙහි ත්‍රිපිටක අංශයෙහි
මහාවායඪී, ශාස්ත්‍රාවායඪී, රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාවායඪී උඩුවේ
ජනානතු සථවිරයන් වහන්සේ.

ලේකම් :

කොළඹ බෞද්ධාලොක මාවතෙහි බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති,
පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල-කොළඹදිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝ-
නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

- සි.මු. - සිහළකබරමුඤ්ඤ ජාතකපාළි
අට්ඨකථා - සිහළකබර මුඤ්ඤ ජාතකට්ඨකථා
ම.ජ.සං - මරමරට්ඨෙ ඡට්ඨසංගීතියා සොධිත ජාතකපාළි
සායා. - තායාසකබරමුඤ්ඤ ජාතකපාළි
වි. - විදුරුපොල විහාරෙ පොඤ්ඤා

THE PALI ALPHABET IN SINHALA CHARACTERS VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū එ ē ඔ o

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa			
ටta	ඨtha	ඩda	ඬdha	ණna			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ළla	ආංṃ
කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කෝkō
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhē	ඛෝkhō
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙgē	ගෝgō

CONJUNCT-CONSONANTS

කක ka	කඤ ඤ ṅa	ත් ra	මඬ mpha
කඛ kha	භ na	ද් dda	මඬ, මඬ mba
කය kya	කඤ ca	ඳ dddha	මඬ mba
කි kri	කඡ ඡ cha	ද් dra	මඬ mma
කච kva	කඡ ඡ ja	ඳ, ඳ dva	මඬ mha
කා khya	කඣ ඣ jha	ධ dhva	ය, ය ya
ඛ khva	ඬ ṅa	න nta	ය ya
ග gga	ඬ, ඬ ṅha	න ntha	ල la
ගඝ ggha	ධ d dda	න nda	ල ya
ඞ ṅka	ධ d dda	න ndha	ල lha
ග gra	ණ ṇa	න nna	ව vha
ඞ ṅka	ණ ṇa	න nha	ස ssa
ඬ ṅga	ණ ṇa	ප ppa	ස sma
ඬ ṅgha	ණ, ඬ ṇda	ප ppha	ස sva
ච cca	ත tta	බ bba	භ bhma
ච ඡ ccha	ත ttha	බ bbbha	ච vha
ජ jja	ත tva	බ bra	ළ lha
ඡ ඣ jja		ම mpa	

a ā i ī u ū e ē o o

ජාතක පාළි

උත්තියො භාෂො

විසය සූචි

විසති නිපාතො 2 - 87

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපටක
1. මානසා	ජාතකං	2- 9
2. විතසමභූත	,,	8-15
3. සිච්චි	,,	14-21
4. සිරිමඤ්ඤ	,,	20-27
5. රොහනමාලික	,,	26-33
6. චූළභංස	,,	32-37
7. සතරිගුමක	,,	36-43
8. හල්ලාවිය	,,	42-49
9. සොමනස්ස	,,	48-55
10. චම්පෙය්‍යා	,,	54-65
11. පලොහන	,,	64-71
12. පඤ්ඤා පඤ්ඤා	,,	70-75
13. හත්ථිපාල	ජාතකං	76-81
14. අයොසර	,,	82-87

තිංසති නිපාතො 88 - 165

1. කිංචල	ජාතකං	38-93
2. කුමභ	,,	94-101
3. ජයද්දිස	,,	100-109
4. ජද්දාන	,,	110-119
5. සමභව	,,	118-127
6. මහාකපි	,,	126-135
7. දකරකඛස පඤ්ඤා	,,	134-141
8. පඤ්ඤරක	ජාතකං	140-149
9. සමබ්බලා	,,	150-157
10. ගජධනික	,,	156-165

විසය සූචි

ව්‍යාකරණ නිපාතො 166 – 217

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතක නාම	පිටියවුනා
1. තෙසකුණු	ජාතකං	166-175
2. සරහඬු	,,	174-185
3. අලමුබුසා	,,	186-193
4. සඞ්ඛිපාල	,,	194-207
5. චුලලසුතසොම	,,	206-217

පඤ්ඤාස නිපාතො 218 – 259

1. නලිනිකා	ජාතකං	218-231
2. උමමාදනි	,,	230-247
3. මහාබොධි	,,	246-259

සංඛි නිපාතො 260 – 285

1. සොණක	ජාතකං	260-273
2. සංකිච්ච	,,	272-285

සත්තනි නිපාතො 286

1. කුස	ජාතකං	286-303
2. සොණනඤ්ඤා	,,	304-321

අසීති නිපාතො – 441

1. චුලලහංස	ජාතකං	322-337
2. මහාහංස	,,	336-355
3. සුධාහොජන	,,	354-379
4. කුණාල	,,	378-411
5. මහාසුතසොම	,,	412-441

සුභනන්දපීඨකේ බුද්ධකතිය

ජාතකපාලි

දුතියො භාගො

සුභතනපිටකෙ - බුද්ධකනිකායෙ

ජාතකපාලි

(දුතියො භාගො)

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධස්ස.

විසතිනිපාතො

1. මාතඬු ජාතකං.

2328. කුතො නු ආගච්ඡි රුලෙවංසි¹
ඔතලලකො පංසුපියාවකොව,
සඬාරවොළං පටිමුච්ඡි² කණ්ණෙ
කො රෙ කුචං භොතිසි අදකඛ්ණෙයොයා.

2329. අතං තච්ඡි ඉදං පකතං යසසිසි⁴
තං ඛජ්ජරෙ භුඤ්ජරෙ පියාසරෙ ච,
ජානාසි මං කිං පරදත්තුපජීවිං⁵
උත්තංසිපිණ්ඩං ලහතං සපාකො.

2330. අතං මම⁶ ඉදං පකතං බ්‍රාහ්මණානං
අතන්තාය සද්දහතො මමධිදං,
අපෙති එතො කම්මධිකිතොසි
න මාදියා තුඤ්ඤං දදන්ති ජමම.

2331. එලෙ ච නිකොච ච වපකති ඛිජං
අනුපබෙතො එලමාසසානා⁷,
එතාය සද්ධාය දදති දනං
අපෙසව ආරාධයෙ දකඛ්ණෙයොයා.

2332. බෙතොති මඤ්ඤං විදිතොති ලොකෙ
යෙසාහං ඛිජාති පතිට්ඨපෙමි,
යෙ බ්‍රාහ්මණා ජාතිනෙත්තුපපනානා
තානිධි බෙතොති සුපසලානී.

1. දුමච්චාස - මජ්ඣං, සායං.
2. පටිමුඤ්ඤං-මජ්ඣං, සායං.
3. කචෙදං-මජ්ඣං, තච්ඡිදං-ච.
4. යසසිසි-ච, සායං.
5. චිට්-මජ්ඣං, සායං.
6. මමෙදං-මජ්ඣං,
7. එලමාසං සමානා-සායං, එලමාසමානා-ම, ච.

ජාතකපාලී

(ද්විතීය භාගය)

ඒ භගවත් අභිත් සමමා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

විසතිනිපාතය

1. මාතඩග ජාතකය

2328. අපිරිසුදු කඩමාළු හඳුනා, ලාමක පාංශුපිශාවයකු මෙන් කසළගොඩෙන් ඇසිඳගත් කඩක් ගෙලෑ දූවටී ලාමක වූ තෙත්, කොහි සිට ආවෙහි ද? එම්බල දක්ෂිණාර්ථ නො වූ තෙත් කවරෙහි දැයි මණ්ඩබ්බ කුමාර තෙමේ ඇසීය.

2329. මහත් යශස්ඇති මාණ්ඩව්‍ය කුමාරය, පිළියෙළ කරන ලද ඔබගේ මේ ආහාරය බොහෝ දෙනා කනී, බුද්ධි, පානය ද කරත්. නුඹ මෙරමා දුන් දෑයෙන් යැපෙන්නකු කොට මා දනුව. එහෙයින් යාවක පිණිස වණ්ඩාල තෙමෙන් ලබාවා යි මාතඩග තෙමේ කීය.

2330. මාගේ මේ ආහාරය ජාතිසම්පන්න බ්‍රාහ්මණයන්ට පිළියෙළ කරන ලදය. සැදුහැකි මාගේ මේ දනය තමහට වැඩ පිණිස වේ. සැඩොල, මෙතනින් පහව යා. කුමකට මෙහි සිටිනෙහි ද? නිවය, මා වැන්නෝ තට නොදෙති.

2331. එම්බා කුමාරය, ශසාඵල කැමැත්තෝ ගොඩ ද, වළ ද, දෙණිය ද යම්සේ බිජුවට වසුරද්ද, එසේම නුඹ මේ ඵල ශ්‍රද්ධායෙන් (දනයෙන් ලැබෙන උසස් විපාක ගැන ඇදහීමෙන් යුතුව) පැමිණි හැමට දන් දෙව. (මෙසේ) දක්ෂිණාර්ථයන් අරියනෙහි (ලබනෙහි) නම් මැනවි.

2332. යම්බදු පුණ්‍යකෂෙත්‍රයන්හි මම බිජුවට පිහිටුවමිද, ලොකයෙහි ඒ පුණ්‍යකෂෙත්‍රයෝ මා විසින් දන්නා ලදහ. ජාතියෙන් ද මන්නයෙන් ද යුක්ත වූ යම් බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් ඇද්ද, ඉතා ප්‍රියශීලී වූ ඔවුහු මෙලොව පුණ්‍යකෂෙත්‍ර වෙත්.

2333. ජාතිමදෙ ව අතිමානිතා ව
ලොහො ව දෙසො ව මදෙ ව මොහො,
එතෙ අගුණා¹ යෙසු වසන්ති සබ්බෙ,
තානිධ බෙහ්නනි අපෙසලානි.
2334. ජාතිමදෙ ව අතිමානිතා ව
ලොහො ව දෙසො ව මදෙ ව මොහො,
එතෙ අගුණා යෙසු න සහති සබ්බෙ
තානිධ බෙහ්නනි සුපෙසලානි.
2335. කෙව්ඤ්² ගතා උපජොතියො ව
උපජ්ඣායො අථවා හණ්ඩකුඤ්ඤි,³
ඉමස්ස දණ්ඩකඤ්ඤි වධකඤ්ඤි ද්වා
ගලෙ ගහෙඤ්ඤි බලයාද්⁴ ජමමි.
2336. ගිරිං නබෙන බණ්ඩි අයො දනොන බාදසි,
ජාතවෙදං පදහසි යො ඉසිං පරිභාසසි.
2337. ඉදං වඤ්ඤා මාතබ්බො ඉසි සච්චපරික්කමො,
අනාලිකබ්බමි පකකාමි බ්‍රාහ්මණානං උද්ඝාතං.
2338. ආවෙඨිතං⁵ පිට්ඨිතො උත්තමඛං
බාහං⁶ පසාරෙති අකමමනොයාං
සෙතානි අකමිති යථා මතස්ස
කො මෙ ඉමං පුත්තමකාසි එවං.
2339. ඉධාගමා සමණො රුමමවාසි
ඔතලලකො පංසුපිසාවකොව
සඤ්ඤාරවොලං පටිමුච්චි කණ්ණං
සො තෙ ඉමං පුත්තමකාසි එවං.
2340. කතමං දිසං අගමා හුරිපඤ්ඤා
අකමාථ මෙ මාණවා එතමඤ්ඤං
ගතඤ්ඤා නං පටිකිරියෙමු⁷ අච්ඤා
අපෙසව නං පුත්තං ලහෙමු ජීවිතං.
2341. වෙහාසයං අගමා හුරිපඤ්ඤා
පට්ඨුතො පණ්ණරසෙව වඤ්ඤා,
අපිවාපි සො පුරිමං දිසං අගඤ්ඤා
සච්චපට්ඨෙඤ්ඤා ඉසි සාධුරුපො.

1. එතෙ අගුණා යෙසු ව සහති සබ්බෙ - මජ්ඣං.
2. කඤ්ඤි - ස්වයං.
3. ගණ්ඩ - මජ්ඣං.
4. ගලයාන - මජ්ඣං, ස්වයං.
5. ආවෙඨිතං ස්වයං, ආවෙඨිත - මජ්ඣං.
6. බාහු - මජ්ඣං, ස්වයං.
7. පටිකිරියෙමු - මජ්ඣං.

2333. ජාතිමදය ද අතිමානය ද ලොභය ද දෝෂය ද මදය ද මොහය ද යන තෙල හැම දොෂයෝ යම් කෙනකුත් කෙරෙහි පවතිද්ද, මෙලොව ඒ ක්ෂේත්‍රයෝ (සපුන් පිරි තුඹස් සේ) අපෙශල වෙති.

2334. ජාතිමදය ද අතිමානය ද ලොභය ද දෝෂය ද මදය ද මෝහය ද යන තෙල හැම දොෂයෝ යම් කෙනකුත් කෙරෙහි නැද්ද, මෙලොව ඒ ක්ෂේත්‍රයෝ සුපෙශල වෙති. (ඔවුන් කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත් එල වෙයි.)

2335. (මේ වාසල් තුනෙහි රැකවලා යෙදුණු) උපජොති ද උපජකාය ද, භණ්ඩකුච්ඡි ද යන මොහු කොහි ගියාහු ද? මොහුට දඬුවම් ද වධ ද දී, සැඩොලා ගෙලෙහි ගෙනූ බැහැර කරවූ (යි මාණ්ඩුවා කුමාරයා කීවේය.)

2336. මාණවකය, යම්බඳු වූ නුඹ සෘෂියාට පරිභව කරන්නෙහි ද? ඒ නුඹ පර්වතයක් නියෙන් සාරන්නෙහි ය. දැනින් යකඩ කන්-තෙහි ය. ගිනි ගිලීමට උත්සාහ කරන්නෙහි ය. (සෘෂියාට පරිභව කිරීම පර්වතයක් නියෙන් සැරීම වැනි තම පරිභානියට ම හෙතු වන බව මේ කී සැටි යි.)

2337. ස්වාභාවික පරාක්‍රමයෙන් යුත් මාතෘකා සෘෂි තෙමෙ මෙසේ කියා බමුණත් බලා සිටියදී ම අභසෙනි නැගී ගියේ ය.

2338. හිස පිටුපසට පෙරළන ලදී. අත ද අකම්ණ්‍ය ලෙස දිග හරියි. (දරදඩු ය) මළ එකක්හුගේ මෙන් ඇස් සුදු ය. මාගේ පුත්‍රයාට කවරෙක් නම් මේ විපත සිදු කෙළේ ද?

2339. අපිරිසුදු කඩමාලයෙන් මැසූ වස්ත්‍ර ඇති ලාමක පාංශු-පිශාවයකු මෙන් කසළගොඩෙන් ඇසිදගත් කඩක් ගෙල දවවා ගත් ශ්‍රමණයෙක් මෙහි ආවේ ය. හෙ තෙමේ තිගේ මේ පුතුට මෙසේ කෙළේ ය. (යි එහි සිටි ජනයා කීවේය.)

2340. මාණවකයෙහි, බොහෝ ප්‍රඥ ඇත්තා වූ ඒ ශ්‍රමණයන් වහන්සේ කිනම් දිශාවකට ගියාහු ද? යන මේ කරුණ මට කියවු. ඔහු වෙත ගොස් ඒ වරදට පිළියම් කරන්නෙමු. (කමා කරවන්නෙමු.) පුතුට ජීවිතය ලබා දෙන්නෙමු නම් ඉතා යෙහෙක (යි දිට්ඨමොලොකාව කීවාය.)

2341. බොහෝ ප්‍රඥ ඇති ඒ ශ්‍රමණ තෙම ආකාශපථයාගේ මැද පූර්ණවන්ද්‍රායමාණ වූ අභසට වැඩම කෙළේය. තවද සත්‍ය වූ ප්‍රතිඥ ඇති යහපත් ස්වාභාව ඇති ඒ සෘෂි තෙමේ පෙරදිගට වැඩම කළේය. (යි එහි හුන් මාණවකයෝ කීහ.)

6 ජාතකපාළි විසතින් ජාතො

2342. ආවේසීනං පිට්ඨිතො උත්තමධනං
බාහං පසාරෙති අකමමනෙය්‍යං,
සෙනානි අකබ්ඪි යථා මතස්ස
කො මෙ ඉමං පුත්තමකාසි එවං.
2343. යකඛා හවෙ සනති මහානුභාවා
අනවාගතා ඉසයො සාධුරුපා,
තෙ දුට්ඨවිත්තං කුපිතං විදිකා
යකඛා හී තෙ පුත්තමකංසු එවං.
2344. යකඛා ව මෙ පුත්තමකංසු එවං
කට්ඨෙකුච මෙ මා කුද්ධා බ්‍රහ්මචාරී,
කුමෙහව පාදෙ සරණං ගතාසම්
අනවාගතා පුත්තසොකෙන හිකඛු.
2345. නදෙවහි එතරහි ව මය්‍යං
මනොපදෙසො න මමඤ්ඤි කොවි,
පුත්තො ව තෙ වෙදමදෙන මනො
අත්ථං න ජානාති අධිවච වෙදෙ.
2346. අද්ධා හවෙ හිකඛු මුහුත්තකෙන
සමුද්දෙය්‍යතෙව පුරිසස්ස සඤ්ඤා,
එකාපරාධං ඛම භුරිපඤ්ඤා
න පණ්ඩිතා කොධබලා භවන්ති.
2347. ඉමඤ්ඤා¹ මය්‍යං උත්තමධර්මිණං
තං මණ්ඩවෝයා භුඤ්ජතු අප්පසෙඤ්ඤා,
යකඛා ව තෙ නං න විහෙය්‍යෙය්‍යං
පුත්තො² ව තෙ භොහිති සො අරොගො.
2348. මණ්ඩව්‍යා බාලොසි පරිත්තපඤ්ඤා
යො පුඤ්ඤකෙඛිත්තානං අකොවිදෙසි,
මහකකසාවෙසු දදහි³ දනං
කිලිට්ඨකමෙඤ්ජු අසඤ්ඤතෙසු.
2349. ජට්ඨා ව කෙසා අජිතා නිවත්ථා
ජරුදපානංව මුඛං පරුළහං,
පජං ඉමං පස්සප් රුමුරුපිං⁴
න ජට්ඨිතං තායතෙ අප්පසඤ්ඤං.

1. ඉද්දකුච - මජ්ඣං. වී.

2. පුත්තං - ස්‍යා.

3. දදහි - මජ්ඣං.

4. දුමමරුප - මජ්ඣං.

2342. (මාගේ පුත්‍රයාගේ) හිස පිටිපසට කැරැකිණි. අකම්ණ්‍ය ලෙස අත දිග හරියි, මළ එකක්වුගේ මෙන් ඇස් දුටුවන් ය, මාගේ පුත්‍රයාට මේ විප්‍රකාරය කවරෙක් කෙළේ ද? (යනුවෙන් දිට්‍ඨමංගලිකාව මාතෘකා පණ්ඩිතයන්ගෙන් ඇසුවා ය.)

2343. සෘෂීන් අනුව ගිය යහපත් සම්භාවය ඇති මහානුභාව-සම්පන්න යක්‍ෂයෝ ඇත්තාහු ම ය. ඒ යක්‍ෂයෝ දුෂ්ඨ සිත් ඇති කිපුණා වූ ඔබ පුතු දැන මේ විප්‍රකාරය කළහ.

2344. මාගේ පුතුව යක්‍ෂයෝ මෙසේ කළාහු ද, බ්‍රහ්මචාරීන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ ම මාගේ පුත්‍රයාට නො කීපෙන සේක්වා, මම නුඹ වහන්සේගේ ම පාදයන් සරණ කොට ගියිමු. තවුසාණන් වහන්ස, මම පුත්‍රශෝකයෙන් නුඹ වහන්සේ කරා පැමිණියමු.

2345. දිට්‍ඨමංගලිකාවෙනි, ඒ බණින කල්හිත් තිගේ පුතුව මා සිත්හි කිසියම් ඥාතයෙක් නො වී ය, දැනුණු නැත, තිගේ පුත්‍රයා වනාහි වෙදයන් ඉගෙන වෙද මදයෙන් මත් වූයේ වැඩ අවැඩ නො දැනී.

2346. තවුසාණන් වහන්ස, එකාන්තයෙන් ම මිනිසාගේ සංඥාව මොහොතකින් මුළා වේ ම ය. මහාප්‍රාඥය, මේ එක ම අපරාධය කමා කරන සේක්වා, පණ්ඩිතයෝ නම් ක්‍රෝධය බල කොට ඇත්තෝ නො වෙත්.

2347. මාගේ මේ ඉඳුල් බන්ධි අනුවණ මාණ්ඩව්‍ය තෙමේ අනුභව කෙරේවා, ඒ යක්‍ෂයෝ ද ඔහු නො වෙහෙසන්නාහ, තිගේ ඒ පුත් තෙමේ ද නිරෝග වන්නේ ය.

2348. නුඹ මහත් වූ රාගාදි කෙලෙස් කසටින් යුත් කිඵටු කම් ඇති අසංකල්පයන් කෙරෙහි දන් දෙන්නෙහි ය. යම්බඳු වූ නුඹ මෙසේ කිරීමෙන් පුණ්‍යසංක්‍රයන් පිළිබඳ දැනුමෙහි අදක්ෂ වෙහි ද, මාණ්ඩව්‍ය කුමාරය, එහෙයින් නුඹ අඤාන වෙහි ය.

2349. පුත මාණ්ඩව්‍යය, නුඹගේ දක්ෂිණාර්ථයන් අතුරෙන් ඇතැ-මුත්ගේ කෙසෙය් හැඩපඵ ගසා බඳින ලද්දහ. බුර සහිත අඳුන් දිවියම් පොරවන ලද්දහ. ජීර්ණකූපයක්සේ දික් රැවුලෙන් වැසුණු මුව සිඳුරු ඇති අපිරිසුදු රාක්‍ෂස වෙසය ඇති මේ ප්‍රජාව බලවු. මේ දළ මඩුලු හා අඳුන් දිවියම් දරන තැනැත්තා මඳ නුවණැත්තෙකු නො රකී. හෙවත් පිහිට නො වේ.

2350. යෙසං රාගො ව දෙසො ව
අවිජ්ජා ව විරාජිතා,
බිණ්ණසවා අරහතො
තෙසු දිනතං මහපථං.

*උපහ්ව මනං මෙජ්ජා මානඩගසමිං යසස්සිතෙ,
සපාරිසජ්ජො උච්ඡිනො මෙරකාරඤ්ඤං තද අභු'ති.

මානඩග ජාතකං.

2. විතකසමහ්වජාතකං

2351. සබ්බං නරානං සඵලං සුවිණ්ණං
න කමමනා¹ කිඤ්ඤා මොසමජ්ඣී,
පසංසාමි සමහ්වං මොහානුභාවං
සකමමනා පුඤ්ඤඵල්ලපපතං.

2352. සබ්බං නරානං සඵලං සුවිණ්ණං
න කමමනා කිඤ්ඤා මොසමජ්ඣී,
කච්චිතනු විතකසමි ඵචමෙව
ඉද්ධො මනො තසස්ස යථාපි ලෙගං.

2353. සබ්බං නරානං සඵලං සුවිණ්ණං
න කමමනා කිඤ්ඤා මොසමජ්ඣී,
විතං විජානාහි තරෙව දෙව
ඉද්ධො මනො තසස්ස යථාපි තුගං.

2354. භවං නු විතො සුතමඤ්ඤානො තෙ
උද්භු තෙ කොවිතං එතදකඛා,
ගාථා සුගීතා න මමජ්ඣී කඤ්ඤා
දදමි තෙ ගාමවරං සතඤ්ඤා.

2355. න වාභං විතො සුතමඤ්ඤානො මෙ
ඉසි ව මෙ එතමජ්ඣං අසංසි
ගතකාන රඤ්ඤා පටිගාහි ගාථං
අපි තෙ වරං අතමනො දදෙය්‍ය.²

2356. යොජෙනතු වෙ රාජරෙව සුකතෙ විතකසිබ්බතෙ,
කච්ඡං නාගානං බන්ධං ගීවෙය්‍යං පටිමුඤ්ඤං.

* මරම සාමපොක්කෙසු අයං ගාථා න දියාති,

1. න කමමනා - මජ්ඣං, සායං.

2. අපි නුතෙ අතමනො වරං දදෙ - මජ්ඣං,

2350. යම් කෙනකුගේ රාගයන් අවිද්‍යාවන් පහවී ද, ඝෛය කළ ආසුචි ඇති රහත්හු වෙද්ද උන්වහන්සේ කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත් ඵල වේ.

*මෙධ්‍ය රජ තෙම යශස් ඇත්තා වූ මාතඬු සෘෂි කෙරෙහි සිත දූෂ්‍ය කොට සහපිරිවරින් වැනැස්සුණේ ය. එකල්හි මෙධ්‍යාරණ්‍යය වූයේ ය.

මාතඬු ජාතක යි.

2. වික්‍රමසමුහාන ජාතකය

2351. මිනිසුන් විසින් මැනැවින් පුරුදු කරන ලද හැම කර්මයක් ම විපාක සහිත ය. කුශලාකුශල කම් අතුරෙන් හිස් කම් කිසිවක් නැත. ඥාතිය කම්යෙන් පුණ්‍ය විපාකයට පැමිණ හෙත් අනුභාව ඇති සම්මුත නම් වූ තමන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් දකිමි.

2352. මිනිසුන් විසින් මොනොවට පුරුදු කරන ලද හැම කම්යක් ම විපාක සහිත ය. කුශලාකුශල කම් අතුරෙන් හිස් කම් කිසිවක් නැත. යම්සේ මාගේ යශස් සමෘද්ධිවිදි කිම? එසේම මා සොහොවුරු වික්‍රමයාගේ සිතත් සමෘද්ධි විදි?

2353. මිනිසුන් විසින් මොනොවට පුරුදු කරන ලද හැම කර්මයක් ම විපාක සහිත ය. කුශලාකුශල කර්ම අතුරෙන් හිස් කර්ම කිසිවක් නැත. දේවයන් වහන්ස යම්සේ නුඹ වහන්සේගේ යශස් සමෘද්ධි විදි, එසේ ම ඒ චිත්තයාගේ ද සිත සමෘද්ධි විය. චිත්තයා ගැන (මෙසේ) දැන ගන්නේ මැනැවි.

2354. පින්වත, මම චිත්ත නම්වෙ මැ යි කියන චිත්තයාගෙන් ම තට මෙය අසන්නට ලැබිණි ද? නැතහොත් අනෙකකුගෙන් අසන්නට ලැබිණි ද? මෙය නුඹට කවරෙක් කීවේ ද? ගාථාව නම් මැනැවින් ගායනය කරන ලදි. ඒ ගැන මට සැකෙක් නැත. නුඹට ගම්වර සියයක් ද දෙමි.

2355. මම චිත්ත නම් වේ මැ යි කියන චිත්තයාගෙන් ම මට මෙය අසන්නට නො ලැබිණි. ඔබ තුමාගේ උයනෙහි වෙසෙන සෘෂිවරයෙක් මට මේ කරුණ කීවේ ය. රජු වෙත ගොස් මේ ගාථාව ගයව. එවිට තුටුසිත් ඇති රජ තෙමේ තට වරයක් ද දෙන්නේ ය.

2356. විසිතුරු මැසුම් ඇති අලංකාර ලෙස සරසන ලද රාජ රථයන් යොදන්වා, ඇතුන්ගේ පොරොද්ද බිඳිමු. ශ්‍රීවාහරණයන් ද පළඳිමු.

* බුරුම සියම් පොත්හි මෙය නොපෙනේ.

2357. ආභණ්ණනතු හෙරිමුදිබගසභේනි
සීසානි යානානි ච යොජයනතු
අජෙජවහං අසසමං තං ගමීසසං
යජෝච දකඛිසං ඉසිං නිසින්නං.
2358. සුලඬලාභො චත මෙ අභොසි
ගාථා සුගීතා පරිසාය මජ්ඣේ,
සොභං ඉසිං සීලවතුපපන්නං
දිසවා පතීනො සුමනොභමසමී.
2359. ආසනං උදකං පජජං පනිගණ්ණාතු නො භවං,
අග්ගෙහ භවනතං පුට්ඨාම අග්ගං කුරුතු නො භවං.
2360. රමමණ්ණි තෙ ආවසථං කරොනතු
නාරිගණ්ණි පරිවාරයභුසු
කරොති ඔකාසමනුග්ගභාය
උභොපිමං ඉසසරියං කරොම.
2361. දිසවා එලං දුට්ඨරිකසස රාජ
අථො සුචිණ්ණසස මහාවිපාකං,
අත්තානමෙවං පටිසංඤ්ඤමීසසං
න පඤ්ඤෙ පුත්තං පසුං ධනං වා.
2362. දසෙව්මා වසසදසා මව්වානං ඉධ ජීවිතං,
අපපත්තඤ්ඤව තං ඔධිං නළො ජිනෙතාව සුඤ්ඤති.
2363. තත්ත කා නඤ්ඤි කා බිඬවා කා රතී කා ධනෙසනා,
කිලෙම පුත්තෙහි දරෙහි රාජ මුත්තෙසමී බන්ධනා.
2364. සො අහං සුප්පජානාමි මච්ඡු මෙ නප්පමජ්ජති,
අනිතකෙනාධිපතගසස කා රතී කා ධනෙසනා.
2365. ජාති නරානං අධමා ජනිඤ්
චණ්ඩාලයොනි දිපද කණ්ඨයා,
සකෙහි කමෙමහි සුපාපකෙහි
චණ්ඩාලගබ්භො අවසිමෙහ පුබ්බෙ.
2366. චණ්ඩාලාහුමෙහ අවනතිසු මිගා නෙරඤ්ජරමපති,
උකඤ්ඤා නමෙදුතිරෙ තාපජ්ජ ආභමණ්ණිකා,

2357. බෙර - මිහිඟු බෙර - සක් යන තුය්‍යයන් නාද කෙරෙත්වා, වේග ගමන් ඇති වාහන ද යොදත්වා, යම් තැනක හුන් සෘෂිවරයා දක්නට හැක්කෙම් නම්, අද ම ඒ අසපුවට යන්නෙමි යි රජ තෙමේ කීවේ ය.

2358. එකාන්තයෙන් මට යහපත් ලාභයෙක් විය. මා විසින් පිරිස් මැද ගාථාව මැනවින් ගායනය කරන ලදී. ඊළ වුතයෙන් සමන්විත වූ සෘෂිවරයා දැක ඒ මම ප්‍රීත වූයෙමි සතුටුසිත් ඇත්තෙමි වෙමි.

2359. පින්වතුන් වහන්ස, අපගේ අසුන ද පා දෝනා පැන් ද පිළිගන්නා සේක්වා, පින්වතුන් වහන්සේ ආගන්තුක සත්කාරයෙන් පිදීම වශයෙන් විවාරම්. පින්වතුන් වහන්සේ අපගේ ආගන්තුක සත්කාරය පිළිගන්නා සේක්වා.

2360. නුඹ වහන්සේට සිත්කළු ගෘහයක් කෙරෙත්වා, ය්ත්‍රීසමු-හයා විසින් තෙපි පිරිවරනු ලබව. අනුග්‍රහ පිණිස එයට අවකාශ කළ මැනවැ. අපි දෙදෙනා මැ මේ රජ සැපත අනුභව කරමිහ යි රජ තෙමේ කීවේ ය.

2361. මහරජ, දුශ්චරිතයාගේ විපාකය දැක වැළිදු මනාව පුරුදු කළ සුචරිතයාගේ විපාකයක් දැක මෙසේ තමන් ම සංවරයට පැමිණියෙමි. පුත්‍ර සම්පත් හෝ ගව මහිෂාදි පශු සම්පත් හෝ ධන සම්පත් හෝ නො පතන්නෙමි.

2362. මෙලොව මිනිසුන්ගේ ජීවිතය වම්යන් සම්බන්ධ දශක දශකයෙක් ම ය. ඒ දශකයන් සම්බන්ධ සීමාවට නොපැමිණ ම සිදින ලද බට ගසක් මෙන් වියළෙයි. (මැරෙයි.)

2363. මහරජ, ඒ නැසෙන ජීවිතයෙහි ලා පස්කම් අරභයා කවර සතුටක් ද? කිනම් කායික ක්‍රීඩාවක් ද? කවර සොම්නස් සහගත ඇල්මක් ද? කිනම් ධනොපාර්ජනයෙක් ද? දරුවන්ගෙන් හා භාය්‍යාවන්ගෙන් ඇති ප්‍රයොජනය හෝ කුමක් ද? මම බන්ධන-යෙන් මිදුණෙමි.

2364. ඒ මම හොඳින් ම දනිමි. මරුවා මට පමා නො වේ. මරුවාහට යටත් වූවහුට කවර රතියක් ද? කිනම් ධනොපාර්ජන-යෙක් ද?

2365. මහරජ, මිනිසුන්ගේ අධම වූ වණ්ඤාලයෝනිය දෙපා ඇත්ත-වුන් අතර පහත් වේ. පෙර අපි ස්වකීය පාපකම් විපාකයෙන් සැබොල් මව් ගැබ්හි වුසුමහ.

2366. අපි දෙදෙන අවන්ති දනව්වෙහි වණ්ඤාලයෝ වුමහ. ඉන් සැව තෙරඤ්ජරා ඉවුරෙහි මුවෝ වුමහ. එයින් වුත ව නම්ද නදි තීරයෙහි උකුස්සෝ දෙදෙනෙක් වුමහ. අද ඒ අපි බ්‍රාහ්මණ හා ඤාත්‍රිය වුමහ.

2367. උපතියති ජීවිතමසාමායු
ජරුපතීතස්ස න සනති තාණා,
කරොහි පඤ්චාල මමෙතවාකායං
මාකාසි කමමානි දුට්ඨයානි.
2368. උපතියති ජීවිතමසාමායු
ජරුපතීතස්ස න සනති තාණා,
කරොහි පඤ්චාල මමෙතවාකායං
මාකාසි කමමානි දුක්ඛපථලානි.
2369. උපතියති ජීවිතමසාමායු
ජරුපතීතස්ස න සනති තාණා,
කරොහි පඤ්චාල මමෙතවාකායං
මාකාසි කමමානි රජස්සිරානි.
2370. උපතියති ජීවිතමසාමායු
විණ්ණං ජරා හනති නරස්ස ජීයතො,
කරොහි පඤ්චාල මමෙතවාකායං
මාකාසි කමමං නිරුප්පපත්ඤා.
2371. අද්ධා හි සච්චං වචනං තවෙනං
යථා ඉසි භාසසි ඵවමෙනං,
කාමා ව මෙ සනති අනපාරුපා
තෙ දුට්ඨා මාදියකෙන භික්ඛු.
2372. නාගො යථා පඬ්ඤාමජෙකි බ්‍යසනො
පස්සං ථලං නාභිසලොභානි ගතාං,
ඵවංසහං කාමපඤ්ඤා බ්‍යසනො
න භික්ඛුනො මග්ගමනුබ්බජාමි.
2373. යථාපි මාතා ව පිතා ව පුත්තං
අනුසාසරෙ කිනති සුඛිභවෙය්‍ය,
ඵවමුසි මං කං අනුසාස හතොන
යමාවරං පෙව්ව සුඛිභවෙය්‍යං.
2374. නො වෙ තුචං උසසහසෙ ජනිඤ
කාමෙ ඉමෙ මාත්‍රසකෙ පහාතුං,
ධම්මං බලිං පට්ඨපයසසු රාජ
අධම්මකාරො ව තෙ මාහු රටෙය්.
2375. දුහා විධාවනතු දිසා වතසෙසා
නිමනනකා සමණබ්‍රාහ්මණානං,
තෙ අනාපානෙන උපට්ඨහසසු
විජෙඤ්ඤා සෙනාසනපව්වයෙන ව.

3367. මහරජ, මේ ජීවිතය මරණය කරා පැමිණෙයි. සක්කියන්ගේ ආයුෂ කාලය සම්පූර්ණය. ජරාවෙන් මරුවෙන් පැමිණියහුට පුත්‍රාදීහු පිහිට නො වෙති. පාංචාලය, මාගේ මේ වචනය කරව. (පිළිපදුව.) දුක් වැඩෙන්නා වූ පාපකම් නොකරව.

2368. ජීවිතය මරණය කරා පැමිණෙයි, සක්කියන්ගේ ආයු කාලය සම්පූර්ණය, ජරාවෙන් මරු වෙන්ට පැමිණියහුට පුත්‍රාදීහු පිහිට නො වෙත්. පාංචාලය, මාගේ මේ වචනය කරව. (පිළිපදුව.) දුක් විපාක ගෙන දෙන කම් නො කරව.

2369. ජීවිතය මරණය කරා පැමිණෙයි. සක්කියන්ගේ ආයු කාලය සම්පූර්ණය. ජරාවෙන් මරු වෙන්ට පැමිණියහුට පුත්‍රාදීහු පිහිට නො වෙත්. පාංචාලය, මාගේ මේ වචනය පිළිපදුව. කෙලෙස් රජසින් වැසිගිය හිස් ඇති කම්යන් නො කරව.

2370. ජීවිතය මරණයට පැමිණෙයි. සක්කියන්ගේ ආයුෂ කාලය සම්පූර්ණය. දිරන්තා වූ මිනිසාගේ ශරීරවර්ණය ජරා නොලෝ නසයි. පාංචාලය, මාගේ මේ වචනය කරව. නිරයෙහි ඉපදීමට හෙතු වන කම් නො කරව.

2371. එකාන්තයෙන් ම නුඹ වහන්සේගේ වචනය සත්‍යය. සෘෂි තෙම යම්සේ කියන්නේ නම්, උය එසේ මය. අප්‍රමාණ කාම සම්පත් මට ඇත්තාහ. සෘෂිවරය, ඒ කාම සම්පත් මා වැන්තකු විසින් අත්හැරිය නො හැකිය.

2372. මඩවගුරෙහි එරුණු ඇත් තෙමේ ගොඩ දක්නේ යම්සේ යා නො හැක්කේ වේ ද, එමෙන් ම කාම පඩකයෙහි එරුණු මම භික්ෂුවගේ අනුශාසනා මාර්ගයට නො පැමිණෙමි. හෙවත් පැවිදි වන්නට නො පිළිවන් වෙමි.

2373. කවරාකාරයෙකින් පුතු සුවපත් වන්නේ ද යි සලකා යම්සේ නම් මවුපියෝ පුතුට අනුශාසනා කෙරෙද්ද. ස්වාමීනි, එසේ ම යම් ලෙසකින් පිළිපදින්නෙමි නම් පරලොව සුව පිණිස හෙතු වේ ද, එසේ ම මට අනුශාසනා කරන සේක්වා.

2374. ජනාධිපති මහරජ, ඉදින් තෙපි මිනිසුන් පිළිබඳ මේ පස්කම් සුව අත්හරින්නට නො හැක්කහු නම්, දහැමින් අයබදු පිහිටුවවු. නොපගේ රටෙහි අධම් ක්‍රියාවෝ ද නො වෙත්වා.

2375. මහණබමුණන් හට ආරාධනය කරන්නා වූ දූතයෝ සිවු දිගට යවත්වා, ඒ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් ආහාරයෙන් හා ගිලන්පයින් ද වස්ත්‍රයෙන් හා සෙනසුනින් ද සෙසු පසයෙන් ද උවැටැන් කෙරෙත්වා.

14 ජාතකපාළි වීසතිනිපාතො

2376. අකෙතන පාතෙන පසන්නවිතො
සන්තප්පය සමණබ්බාහමණෙ ව,
දුට්ඨා ව භුට්ඨා ව යථානුභාවං
අනිඤ්ඤො සග්ගමුපෙති යානං.
2377. සථෙ ව නං රාජ මදෙ සහෙය්‍ය
නාරිගණෙහි පරිවාරයනං
ඉමමෙවගාමං මනසිකරොහි
භාසෙයි ථෙ නං පරිසාය මජ්ඣෙකං.
2378. අබ්බොකාසසයො ජනතු වජනනාං
බීරපාසිනො, පරිකිණෙණො සුපාතෙහි
සවාජජ රාජාති දුට්ඨතිති.

විතකසමතුත ජාතකං.

3. සිව්ජාතකං¹

2379. දුරෙ අපසංසං ථෙරොව චක්ඛුං
යාවිතුමාගතො, එකනෙතො
හවිස්සාම චක්ඛුං මෙ දෙහි යාවිතො.
2380. කෙනානුසිට්ඨො ඉධමාගතොසි
වණ්ඤක චක්ඛුපථානු යාවිතුං,
සුදුච්චජං යාවසි උත්තමඛං
යමාහු නෙත්තං පුරිසෙන දුච්චජං.
2381. යමාහු දෙවෙසු සුජමන්ති
මසවාති තං ආහු මනුසසලොකෙ,
නෙනානුසිට්ඨො ඉධමාගතොසම්
වණ්ඤකො චක්ඛුපථානි යාවිතුං.
2382. වණ්ඤකො මඤ්ඤ වණ්ඤ අනුත්තරං
දදති මෙ චක්ඛුපථානි යාවිතො,
දදති මෙ චක්ඛුපථං අනුත්තරං
යමාහු නෙත්තං පුරිසෙන දුච්චජං.
2383. යෙන අකෙතන ආගඤ්ඤි යමතථමභිපකයං,
තෙ තෙ ඉජ්ඣන්තො සංඝස්සා උභ චක්ඛුනි
බ්‍රාහ්මණං.
2384. එකං තෙ යාවමානස්ස උභයානි දදමහං
සචක්ඛුමා ගව්ජ ජනස්ස පෙකකතො,
යදිච්ඡසෙ කං තං තෙ² සමිජ්ඣන්තො.

1. සිව්ජාතකං - සං. සං.

2. තදෙන - සිමු.

2376. පහන් සිත් ඇත්තේ ආහාරයෙන් ද ගිලන්පසින් ද මහණ බමුණන් සතපවූ, හැකි පරිදි දීමත් කොට බුද්ධත් කොට නිත්‍ය නොලබන ලද්දේ ස්වර්ග ලොකයට එළඹෙවූ.

2377. මහරජ, ඉදින් ස්ත්‍රී සමූහයා සමග පරිවරණය කරන තොප රාජමදය තෙමේ යටපත් කෙරේ නම් මේ ගාථාව ම මෙනෙහි කරවූ. තවද මේ ගාථාව පිරිස් මැද කියවූ.

2378. පෙර මම තෘණකූටියක් පමණ සෙවණකුත් නො වූයෙන් අභ්‍යාවකාශයෙහි ශයනය කරන සැබොලෙක් වීමි. එකල මට කිරි පොවා වලට ගිය කල්හි බැල්ලක විසින් කිරි පොවන ලද්දෙමි, බලු පැටවුන් විසින් පිරිවරන ලදුව වාසය කෙළෙමි. ඒ මම අද රජ යයි කියනු ලබමි.

විත්තසම්භූත ජාතක යි.

3. සිව් ජාතකය

2379. මහරජ, ඇසින් කිසිවක් නො දක්නෙමි, මහල්ලෙක් වැ දුර සිට ඇසක් ඉල්ලා ගැනීම පිණිස ආවෙමි. (මාවිසින්) ඉල්ලන ලද (ඔබතුමා) මට ඇසක් දෙනු මැනැවි. (එවිට) අපි දෙදෙන ම එකැස් ඇත්තමෝ වන්නෙමු.

2380. දුගී පුරුෂය, කවරකු විසින් අනුශාසනා කරන ලද්දේ ඇස් ඉල්ලීමට මෙහි ආවෙහි ද? මිනිසකු විසින් දෙන්නට අපහසු-යයි යමක් උදෙසා කියත් ද, ශරීරය පිළිබඳ උත්තමොක්කයක් වූ ඒ ඇස් ඉල්ලන්නෙහිය.

2381. දෙවියන් අතර සුප්‍රසම්පති යයි යමකු උදෙසා කියද්ද, මිනිස් ලොවැ ඔහුට මසවත් යයි කියත්. ඔහු විසින් අනුශාසනා කරනු ලැබූ දුගී මම ඇස් ඉල්ලීමට මෙහි පැමිණියෙමි.

2382. ඉල්ලීම් අතර මාගේ මේ ඉල්ලීම ප්‍රධානය. ඉල්ලන ලද තෙපි මට ඇස් දෙවූ. මිනිසා විසින් දීමට දුෂ්කර යයි යමක් කියද්ද ඒ ඇස් මට දෙනුමැනැවි.

2383. යම් බලාපොරොත්තුවකින් යමක් පතමින් මෙහි ආයෙහි ද තොපගේ ඒ අදහස් සමෘද්ධි වේවා, බමුණ ඇස් ලබව.

2384. එක ඇසක් ඉල්ලන්නාවූ තොපට මම ඇස් දෙක ම දෙමි. ඇස් ඇත්තෙක්වැ ජනයා බලාසිටියදී ම නුඹ මගෙන් යමක් බලා-පොරොත්තු වෙහි ද, එය තට සමෘද්ධි වේවා, යි සිව්වර්ෂ තෙමේ කීවෙය.

2385. මා නො දෙව අද වනතුට මා නො සබෙබ පරාකරී,
ධනං දෙහි මහාරාජ මුත්තා වෙළුරියා බහු.
2386. යුත්තෙ දෙව රජෙ දෙහි ආජාතියෙ වලඬුකහෙ,
නාගෙ දෙහි මහාරාජ හෙමකප්පනවාසසෙ.
2387. යථා තං සිවයො සබෙබ සයොග්ගා සරථා සද,
සමන්තා පරිකිරෙය්‍යං එවං දෙහි රජෙසහ.
2388. යො වෙ දස්සනති වක්කන අදනෙ කුරුනෙ මනො,
භුමා යො පනිතං පාසං ගීවාය පටිමුඤ්ඤිති.
2389. යො වෙ දස්සනති වක්කන අදනෙ කුරුනෙ මනො,
පාපා පාපනරො හොති සමපන්නො යමසාධනං.
2390. යං හි යාවෙ තං හි දදෙ යං න යාවෙ න තං දදෙ,
ස්වාහං තමෙ ව දස්සාමි යං මං යාවති බ්‍රාහ්මණො.
2391. ආයුං නු වණ්ණං නු සුඛං බලං නු
කිං පතප්පානො නු ජනිතූ දෙසි,
කපං හි රාජා සිවිතං අනුත්තරො
වක්ඛන්ති දස්සා පරලොකහෙතු.
2392. නවාහමෙනං යසසා දදමි
න පුත්තමිච්ඡ න ධනං න රඬං,
සතඤ්ඤි ධම්මො වරිතො පුරාණො
ඉච්චිව දනෙ රමනෙ මනො මමං.
2393. න මෙ දෙස්සා උභො වක්ඛු අත්තානං මෙ න දෙස්සියං.
සබ්බඤ්ඤානං පියං මය්‍යං තස්මා වක්ඛං අදස්සහං.
2394. සබ්බා ව මිත්තො ව මමාසි සිවක
සුසිකබ්බො සාධු කරොති මෙ වචො,
උඤ්ඤ වක්ඛන්ති මමං පිඨිංසනො
හත්තෙසු ආවෙසි වණ්ණිකස්ස.
2395. වොදිතො සිවිරාජෙන සිවකො වචනංකරො,
රඤ්ඤ වක්ඛන්ති උඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණස්ස පනාමසි
සවක්ඛු බ්‍රාහ්මණො ආසි අත්තො රාජා උපාවසි.

2385. දෙවියන්වහන්ස, ඇස් නොදෙනු මැනැවි. ඇස් දී අප සියල්ලන් හැර නොදමනු මැනැවි. මහරජ (මොහුට) ධනය දෙනු මැනවි. බොහෝ මුතු ද වෙරළමිණි ද යන වස්තුව දුන මැනැවි.

2386. දෙවියන්වහන්ස, අසුන් යොදන ලද රථ ද, අලංකෘත ආභානෙය අශ්වයන් ද, දෙනු මැනැවි. රන් අබරණින් සැරසූ ඇතුන් දෙනු මැනැවි.

2387. රජපුරුවන් වහන්ස, සේනා සහිත වූ රථ සහිත වූ මුළු සිව් රථ වාසිහු හැම කල්හි නුඹ වහන්සේගේ භාත්පසැ යම්සේ පිරිවරා සිටිද්ද, මෙසේ ම ඇස් නොදී සෙසු වස්තූන් දුන මැනැවැ යි කීහ.

2388. යමෙක් යමක් දෙන්නෙමි යි කියා පසුව නොදීමට සිත් පහළ කෙරේ ද, හෙ තෙමේ එකාන්තයෙන් ම බිමැ හුණු මළ පුඩුවක් ගෙන බෙල්ලෙහි බහාගනී.

2389. යමෙක් යමක් දෙන්නෙමැ යි කියා පසුව නොදෙන්නට සිතයි ද, හෙ තෙමේ පව්වකුටත් වඩා පව්වු වූයේ යමයාගේ අණ පවත්නා තැනට පැමිණියේ වෙයි.

2390. යමක් ඉල්ලන්නේ නම් එය ම දෙන්නේ ය. යමක් නො ඉල්ලන්නේ නම් එය නො දෙන්නේ ය. බමුණු තෙම යමක් මගෙන් ඉල්ලා ද, ඒ මම එය ම දෙන්නෙමි යි රජ තෙම කීය.

2391. ජනාධිපති මහරජතුමනි, ආයුෂ පතා ඇස් දෙන්නෙහි ද? එසේ නැත. වර්ණය පතා ද? එසේත් නැත. සැපය පතා ද? එසේත් නැත. බලය පතා ද? මෙයින් කවරක් පතමින් දෙන්නෙහි ද? සිව් රථ වාසින්ට උතුම් වූ රජ පරලෝ සැප පිණිස කෙසේ නම් ඇස් දෙන්නෙහි ද?

2392. මම යශ්ශ හෙතු කොට ගෙන මේ ඇස් නො දෙමි. පුත්‍ර සම්පන්නිය නො කැමැත්තෙමි. ධනය ද නො කැමැත්තෙමි. රටෙහි අධිපති බව ද නො කැමැත්තෙමි. එසේ ද වුවත් මෙය සත්පුරුෂයන් විසින් පුරුදු කරන ලද ධර්මයෙකි. මාගේ සිත එසේ හෙයින් ද්‍යායෙහි ම ඇලෙයි.

2393. මට දෙඇස් අප්‍රිය නැත. මාගේ ආත්මය (ජීවිතය) ද අප්‍රිය නැත. මට සර්වඥතාඥනය ප්‍රිය ය. ඒ නිසා මම ඇස් දිනිමි යි.

2394. යහළු සිටිකය, තෙපි මාගේ යහළුවා ද මිත්‍රයා ද වව. වෛද්‍ය ශිල්පයෙහි මනාව හික්මුණෙහිය. මාගේ වචනය කරව. මා බලා සිටිය දී ම ඇස් උදුරා දුගියාගේ අතෙහි තබව.

2395. සිව් රජ විසින් මෙහෙයවන ලද සිටික තෙමේ රජුගේ වචනය කෙළේ ය. රජුගේ ඇස් උදුරා බ්‍රාහ්මණයාට දුන්නේ ය. බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ඇස් සහිත විය. අනු වූ රජ තෙමේ හිඳගත්තේ ය.

18 ජාතකපාළි - විපකිති පාතො

2396. තතො සො කතිපාහසස උපරුලෝහසු වකුඬුසු,
සුතං ආමනතයි රාජා සිවිතං රථධවඩ්ඪනො.
2397. යොජෙහි සාරථී යානං යුත්තඤ්ඤි පටිවෙදය,
උය්‍යානභූමිං ගච්ඡාම පොකකිරඤ්ඤා වනානි ව.
2398. සො ව පොකකිරණියා තීරෙ පලලබ්භත උපාවිසි,
තස්ස සකෙකා පාතුරහු දෙවරාජා සුජප්පති.
2399. සකෙකා හමසුථි දෙවිනෙ ආගතොස්මි තවනතිකෙ,
වරං වරසුරාජීසි යං කිඤ්චි මනසිවසි.
2400. පහුතං මෙ ධනං සකක ඛලං කොසො ව්‍යාප්පකො,
අජධස්ස මෙ සතොදනි මරණඤ්ඤා ව රුචවති.
2401. යානි සච්චානි දිපදිතු තානි භාසසසු ඛක්ඛය,
සච්චනොත භණ්ඩානස්ස පුත වකුඬුං හවිස්සති.
2402. යෙ මං යාවිතුමායනති නානාගොතතා වණ්ඤකා,
යොපි මං යාවතෙ තත් සොපි මෙ මනසො පියො.
එතෙන සච්චවජ්ජන වකුඬුමෙම උපපජ්ජථ.
2403. යං මං සො යාවිතුං ආග දෙහි වකුඬුනි බ්‍රාහ්මණො,
තස්ස වකුඬුනි පාද්‍යං බ්‍රාහ්මණස්ස වණ්ඤනො.
2404. භීයොයා මං ආවිසි පිති සොමනස්සඤ්ඤාප්පකං,
එතෙන සච්චවජ්ජන දුතියමෙම උපපජ්ජථ.
2405. ධම්මෙන භාසිතා ගාථා සිවිතං රථධවඩ්ඪන,
එතානි තව නෙත්තානි දිබ්බානි පටිදිස්සරෙ.
2406. තිරො කුඩ්ඪං තිරො සෙලං සමතිග්ගස්ස පබ්බතං,
සමනතා යොජනසතං දස්සනං අනුභොගතු තෙ.
2407. කොනිධ විත්තං න දදෙය්‍ය යාවිතො
අපි විසිට්ඨං සුපියමි අත්තනො,
තදිඤ්ඤ සබ්බෙ සිවයො සමාගතා
දිබ්බානි නෙත්තානි මමජ්ජ පස්සථ.

2396. ඉන්පසු සිව්දවියන්ගේ රට දියුණු කරන්නා වූ ඒ රජ තෙම ඇස් පිහිටි තන්හි මස් ලියලූ විට රියදුරා ඇමතුවේ ය.

2397. එම්බා සාරථිය, යානයක් යොදව. යොදන ලද්දේ ද දන්වව. උයන් බිමට ද, පොකුණුවලට ද, වනයට ද යම් සි රජ තෙමේ කීවේ ය.

2398. ඒ රජ තෙමේද පොකුණුතෙර පයඞ්ගයෙන් හිදගත්තේ ය. ඔහුගේ ඉදිරියෙහි සුජම්පති නම් වූ සක්දෙවරජ තෙම පහළ විය.

2399. මම දෙවෙන්ද්‍ර වූ ශක්‍ර වෙමි. නුඹ වහන්සේගේ සමීපයට ආයෙමි වෙමි. රාජර්මිය, නුඹ වහන්සේ සිත්හි යමක් කැමතිවන සේක් නම් වරයක් ඉල්ලව.

2400. ශක්‍රය, මාගේ ධන බොහෝ ය. බලය බෙහෙවි. කොෂ්ඨාගාරය ද අනල්ප ය. දන් අඩු වූ මට මරණය ම රුවිවේ යයි රාජර්මි තෙම කීවේ ය.

2401. දෙපා ඇතියන්ට ප්‍රධාන වූ රජතුමනි, යම් සත්‍ය කාරණයෝ වෙද්ද, ඒ සත්‍යයන් ම කියනු මැනව සත්‍යයකියන්නා වූ නුඹ වහන්සේට නැවැත ඇසක් ඇතිවන්නේ ය.

2402. නා නා ගොත්‍ර ඇති යම් යාවක කෙනෙක් මගෙන් ඉල්ලන්නට පැමිණෙද්ද, ඔවුන් අතුරෙහි යමෙක් මගෙන් ඉල්ලා ද හෙ තෙමේ ද මාගේ සිතට ප්‍රිය වේ. මේ සත්‍යවචනය කරණ කොට ගෙන මට ඇසක් පහළ වේවා.

2403. ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ යම් හෙයෙකින් ඇසක් දෙවයි ඉල්ලීමට මා කරා පැමිණියේ ද, දුගී ඒ බමුණාට ඇස් දුනිමි.

2404. මට බොහෝ ප්‍රීතිය ඇති විය. නො අඩු සොම්නසක් ද විය. මේ සත්‍යවචනයෙන් දෙවැනි ඇස උපදිවා.

2405. සිව්ත්තේ රටට වැඩ සිදු කරන උතුමාණෙනි, නුඹ වහන්සේ විසින් දැනුම් ස්වභාවයෙන් ම ගාරා කියන ලද. නුඹ වහන්සේගේ දිව්‍යානුභාවයෙන් යුත් මේ ඇස් දක්නට ලැබෙත්.

2406. මහරජ, නුඹ වහන්සේගේ මේ ඇස් බිත්තියෙන් සරස ද ශෛලයෙන් සරස ද පර්වතයෙන් සරස ද සි මෙසේ භාත්පස යොදුන් සියයක් තුළ රූප දර්ශනය සිඳා කෙරේවා' යි ශක්‍ර තෙම ආශිර්වාද කෙළේ ය.

2407. මෙලොව ඉල්ලන ලද්දේ උතුම් වූ ද තමනට ඉතා ප්‍රිය වූ ද කුමන වස්තුවක් වුවත් කවරෙක් නම් නො දෙන්නේ ද, එසේ දීමෙන් පහළ වූ දිව්‍යමය වූ මාගේ ඇස් අද මෙහි රැස් වූ සිව්රට වැසි සියල්ලෝ ම බලන්වා.

2408. තිරො කුඩං තිරො සෙලං සමනිග්ගස්ස පබ්බතං,
සමන්තා යොජනසතං දසිනං අනුභොතනී මෙ.
2409. න වාගමිත්තා පරමස්සි ක්කුචි ථෙව්වානං ඉධ ජීවිතෙ,
ද්ධා මානුසකං චකචුං ලභං මෙ චක්ඛුං අමානුසං.
2410. එතමපි දිස්වා සිවයො දෙථ දනානි භුඤ්ජං
ද්ධා ච භුක්වා ච යථානුභාවං.
අනිඤ්ඤා සග්ගමුපෙථ ධානන්ති.

සිවි ජාතකං.

4. සිරිමජ්ඣානිකං

2411. පඤ්ඤායුපෙතං සිරියා චිහිතං
යසස්සන්තඤ්ඤාපි අපෙතපඤ්ඤං,
පුච්ඡාමි තං සෙනක එතමත්ථං
කමෙත්ථ සෙය්‍යො කුසලා වදන්ති.
2412. ධීරා ච බාලා ච භවෙ ජනිතු
සිප්පප්පතතා ච අසිංහනො ච,
සුජාතිමනෙතාපි අජාතිමය්‍ය
යසස්සන්තො පෙසසකරා භවන්ති.
එතමපි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤා නිහිතො සිරිමාව සෙය්‍යො.
2413. තවමපි පුච්ඡාමි අනොමපඤ්ඤ
මහොසධ කෙවලධර්මදස්සි,
බාලං යසස්සං පණ්ඩිතං අප්පහොගං
කමෙත්ථ සෙය්‍යො කුසලා වදන්ති.
2414. පාපානි කම්මානි කරොති බාලො
ඉදමෙව සෙය්‍යො ඉති මඤ්ඤමානො
ඉධලොකදස්සි පරලොකං අදස්සි,
උභයත්ථ බාලො කලිමත්තහෙසි
එතමපි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤා සෙය්‍යො න යසස්සි බාලො.

2408. මාගේ මේ දිව්‍ය නෙත්‍රයෝ භික්ඛියෙන් සරස ද ගලින් සරස ද පර්වතය ඉක්මවා ද, භාත්පස යොදුන් සියයක් රූප දැක්ම සිඳි කෙරෙත්.

2409. ජීවලොකයෙහි මිනිසුනට න්‍යාගයට වඩා උතුම් වූ අත් කිසිවක් නම් නැත. මිනිස් ඇසක් දී මා විසින් දිව්‍ය නෙත්‍රයක් ලබන ලදී.

2410. මේ කාරණය ද දැක සිටීරට වැසියෙහි, දන් දෙවු. අනුභවය ද කරවු. ශක්ති පමණින් දීමත් කොට අනුභවයත් කොට නිඤ්ඤ නොලබන ලද්දහු ස්වර්ගලොකයට පැමිණෙවු යයි.

සිව් ජාතක යි.

4. සිරිමඤ්ඤ ජාතකය

2411. එම්බා සෙනකය, ප්‍රඥාවෙන් යුතු වූ සම්පතීන් තොර තැනැත්තා ද යශස්සින් යුතු වූ ප්‍රඥාවෙන් තොර තැනැත්තා ද යන මේ දෙදෙනා අතුරෙන් කවරෙක් උතුම් යි පණ්ඩිතයෝ කියද්ද? යන මේ කරුණ මෙහි දී නුඹගෙන් අසමි යි රජ තෙම කීවේ ය.

2412. මහරජ, පණ්ඩිතයෝ ද මෝඩයෝ ද ශීල්ප දන්තෝද ශීල්ප නොදන්තෝ ද උසස් ජාති ඇත්තෝ ද යන සියල්ලෝ ද පහත් ජාතික සම්පත් ඇත්තහුගේ මෙහෙකරුවෝ වෙත්. මේ කරුණ ද දැක ප්‍රඥ ඇත්තා නිභීත ය. සම්පත් ඇත්තා ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය යි කියමි යි සේනක තෙමේ කීවේ ය.

2413. අලාමක ප්‍රඥ ඇති සියලු ධර්මයන් දක්නාසුලු මහෝෂධය, ඔබ ද විචාරමි. අඤ්ඤ වූ සම්පත් ඇත්තහු ද පණ්ඩිත වූ සම්පත් නැත්තහු ද යන මේ දෙදෙනා අතුරෙන් කවරෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ය යි පණ්ඩිතයෝ කියද්ද යි මෙහි දී අසමි යි රජ තෙම කීවේ ය.

2414. මේ ලොකයෙහි ඵෙශ්වය්‍යය ම ශ්‍රේෂ්ඨය යි හභිමිත් අඤ්ඤ තෙමේ පවිකම් කරයි. මෙලොව ගැන පමණක් පෙනෙන පරලොව ගැන නොපෙනෙන අඤ්ඤ තෙමේ දෙලොවෙහි ම පරාජය ම ගනියි. (ලබයි.) මේ කරුණ ද දැක නුවණැත්තෝ ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. සම්පත් ඇත්තා වූ අඤ්ඤායා උතුම් නොවේ ය යි මම කියමි යි. මහෝෂධ තෙමේ කීවේ ය.

2415. න සිසුමෙන විදානි හොගං
න බන්ධවා න සරිරාවකාසො
පසෙසළමුගං සුබමෙධමානං
සිරිහීනං හජනෙ ගොරිමඤ්ඤං
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහිතො සිරිමාව සෙයොයා.
2416. ලඤ්ඤා සුබං මජ්ඣති අප්පඤ්ඤා
දුක්ඛෙන ඵ්ඵෙධාපි පමොහමෙති
ආරාධනා සුබදුක්ඛෙන ඵ්ඵෙධා
පවෙධති වාරිවරොව සමෙති
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා සෙයොයා න යසස්සි බාලො.
2417. දුමං යථා සාදුඵලං අරඤ්ඤා
සමනනතො සබ්බෙ වරනති පකඤ්ඤා
එවමපි අබ්බං සධනං සහොගං,
බහුජ්ඣනො හජති අක්ඛෙතු
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහිතො සිරිමාව සෙයොයා.
2418. න සාධු බලවා බාලො සාහසං ඒඤ්ඤෙ ධනං
කඤ්ඤාමෙව දුමෙධං කඩඵ්ඤ්ඤා නිරයෙ භුසං,
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා සෙයොයා න යසස්සි බාලො.
2419. යා කාවි නජ්ජා ගබ්ගමහිසුවනති,
සබ්බාව තා නාමගොතනං ජහනති
ගබ්ගා සමුද්ධං පටිපජ්ජමානා
න බායතෙ ඉද්ධිපරො හි ලොකෙ,
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහිතො සිරිමාව සෙයොයා.
2420. යමෙනමකං උදධං මහනතං
සවනති නජ්ජා සබ්බකාලං අසඤ්ඤා,
සො සාගරො නිවැලුළාරවෙගො
වෙලං න අවෙති භික්ඛාසමුද්ධං.
2421. එවමපි බාලස්ස පජ්ජිතානි
පඤ්ඤා න අවෙති සිරි කදවි,
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා සෙයොයා න යසස්සි බාලො.

2415. මහරජ, මේ ශිල්පය සම්පත් නො දරයි. ශිල්ප දන්තා පමණක් මුත් නැයන් ඇත්තේ නො වෙයි. ශරීරාවකාශ ඇත්තේත් නො වෙයි. කෙළ වැගිරෙන මුව ඇතිවැ සැප විඳින්නා වූ මේ ගොරිමතු සිටුහු බැලුව මැනැවි. ශ්‍රී තොමෝ ඒ ගොරිමතුයා හපනය කෙරෙයි. මේ කාරණය ද දක නුවණැත්තා ජිහීනය. සම්පත් ඇත්තා ම ශ්‍රේෂ්ඨය යයි මම කියමි යි සෙනක තෙම කීයේ ය.

2416. මහරජ, මද නුවණැත්තේ සැප ලබා මත්වේ. දුකින් සාර්ථක කරන ලද්දේ මුළාවට යෙයි. ආගන්තුක වූ සුවදුක් දෙකින් සාර්ථක කරන ලද්දේ අවිවේචි තබන ලද මන්සායකු මෙන් සැලෙයි. මෙයත් දක නුවණැත්තේ ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නො වේ ය යි මම කියමි යි මහොෂධ තෙම කීය.

2417. මහරජ, වනයෙහි මිහිරිපල ඇති රුක් සිසාරා පක්ෂිහු යම්සේ හැසිරෙද්ද, එසේ ම ආචාර වූ ධන සහිත වූ සම්පත් ඇති පුද්ගලයා ඇසුරු කිරීමෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජනය තකා බොහෝ දෙන ආශ්‍රය කරත්. මේ කාරණය දක නුවණැත්තා උතුම් නො වේ. සම්පත් ඇත්තේ ම උතුම් වේ යයි මම කියමි යි සෙනක තෙම කීය.

2418. මහරජ, අඤ්ඤා වූ බලවතා යහපත් නොවේ. හේ සාහසික ලෙස ධනය ලබයි. පසුව ජීරයපාලකයෝ අඬන්නා වූ ම ඔහු රුදුරු නිරයට ඇද ගනිති, මේ කාරණය ද දක නුවණැත්තා උතුම් වෙයි. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ උතුම් නො වේ ය යි මම කියමි යි මහොෂධ තෙම කීයේ ය.

2419. යම්කිසි ඇළ දෙළවල් ගහකරා ගලා බසිද්දී ඒ සියල්ලෝ ම පෙරැ පැවති නාමගොත්‍ර හැරදමද්ද, මුහුදට ගලාබස්නා ගංගාව ද මුහුදට වැටුණු පසු ප්‍රකට නොවන්නී ද? එපරිද්දෙන් ම ලෝවැසි තෙම ඉසුරුමත් තැනැත්තා ප්‍රධාන කොට ඇත්තේය. මේ කරුණ ද දක නුවණැත්තා ජිහීන යැ, සම්පත් ඇත්තා ම උතුම්ය යි කියමි යි සෙනක තෙම කීයේ ය.

2420. යම් ඒ මහාසාගරයක් නුඹ කීයෙහි ද? එයට හැම කල්හි ම නොහිණිය හැකි සංඛ්‍යාවක් ඇළ දෙළ ගලා බසිත්. ඒ සාගරය නිතර මහාරළුවෙහි ඇත්තේ වෙරළ නො ඉක්මවා ද?

2421. මෙපරිද්දෙන් ම අඤ්ඤායාගේ කපාවෙන් නුවණැත්තහුඉක්මවා නොයත් (නුවණැත්තහු කරා පැමිණ බිඳෙත්.) සම්පත් තොමෝ ද කිසිකලෙකත් ප්‍රඥවත්තයා නො ඉක්මවයි. මේ කරුණ ද දක නුවණැත්තා ම ශ්‍රේෂ්ඨය. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නැතැයි කියමි යි කීයේ ය.

2422. අසඤ්ඤානො වෙයි පරෙසමකුං
හණාති සක්ඛානගතා යසස්සී,
තඤ්ඤාපි තං රුහති ඤාතිමජ්ඣෙකි
සිරිහිතං තාරයතෙ න පඤ්ඤා
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහිතො සිරිමාව සෙයෙයා.
2423. පරස්ස වා අත්තනොවාපි හෙතු
බාලො මුසා භාසති අප්පඤ්ඤා
සො නිද්දිතො හොති සභාය මජ්ඣෙකි,
පෙට්ටාපි සො දුග්ගතිගාමි හොති.
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤාපි සෙයෙයා න යසස්සී බාලො.
2424. අකුමපි වෙ භාසති භූරිපඤ්ඤා
අනාලභියො අප්පඤ්ඤා දළිඤ්ඤා
න තස්ස තං රුහති ඤාතිමජ්ඣෙකි
සිරි ව පඤ්ඤාභාවතො න හොති,
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහිතො සිරිමාව සෙයෙයා.
2425. පරස්සවා අත්තනොවාපි හෙතු
න භාසති අලිකං භූරිපඤ්ඤා
සො පුජිතො හොති සභාය මජ්ඣෙකි
පෙට්ටං ව සො දුග්ගතිගාමි හොති.
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤාපි සෙයෙයා න යසස්සී බාලො.
2426. හත්ථිගවාස්සා මණ්ඩුණ්දලා ව
නාරියො ව ඉඤ්ඤාසු කුලෙසු ජාතා
සක්ඛාව තා උපහොගා භවතති,
ඉඤ්ඤාසු පොසස්ස අනුඤ්ඤාතො
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහිතො සිරිමාව සෙයෙයා.
2427. අසංවිහිතකමමනාං බාලං දුග්ගතිගාමිනං
සිරි ජහති දුලභං ජිණ්ණං උරගො තථං,
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤාපි සෙයෙයා න යසස්සී බාලො.
2428. පඤ්ඤා පඤ්ඤා මයං හදනො
සබ්බෙ පඤ්ඤා උපට්ඨිතා
තං නො අභිභුයා ඉසාරොසි
සකො හුතපතිව දෙවරාජා
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහිතො සිරිමාව සෙයෙයා.

2422. කායාදිසංයම නැත්තා වූ ද යස පිරිවර ඇති තැනැත්තෙක් විනිශ්චය ස්ථානයෙහි සිට අනුනට වැඩ පිණිස කරුණක් ප්‍රකාශ කෙරේද, නැ සමූහයා මැද ඔහුගේ කීම ම පිළිගැනේ. එය සම්පත් තොමෝ ම සිදු කරවයි. මෙය ද දැක නුවණැත්තෝ නිහිනය. සම්පත් ඇත්තේ ම ශ්‍රේෂ්ඨය යි මම කියමි යි සෙනක තෙම කියේ ය.

2423. මද නුවණැති බාලතෙම අනුන් හෝ තමන් හෙතු කොට ගෙන හෝ මුසා බෙණේ නම්, හෙතෙමේ සභා මධ්‍යයෙහි නිකුත්-යෙක් වේ. හෙතෙමේ පරලෙව්හි ද දුගතිගාමී වෙයි. මෙය ද දැක නුවණැත්තෝ ම ශ්‍රේෂ්ඨය. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නැතැයි මම කියමි යි මහොෂධ තෙම කියේ ය.

2424. සහල් නැළියක් පමණකුදු නැති නිර්ධන දිළිඳු මහ-නුවණැත්තෙක් සත්‍ය කාරණයක් කියන්නේ නමුත් ඔහුගේ ඒ වචන ඤාති සමූහයා මැද ගණනට නොයේ. සම්පත් තොමෝ ද නුවණැත්-තනුට නොවේ. මේ කාරණය ද දැක නුවණැත්තා හිනාය. සම්පත් ඇත්තා ම උසස් යයි මම කියමි යි සෙනක තෙම කීවේ ය.

2425. මහනුවණැතිතෙම අනුන් හෝ තමන් හෝ හෙතු කොට ගෙන බොරු නොකියයි ද, හෙතෙමේ සභා මධ්‍යයෙහි පූජිත වෙයි, පරලෙව්හි ද හෙතෙමේ සුගතිගාමී වන්නේය. මේ කරුණ ද දැක ප්‍රඥවත්තයා ම ශ්‍රේෂ්ඨය. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නොවේ යයි මම කියමි යි කියේ ය.

2426. ඇත්තු ද ගවයෝ ද අශ්වයෝ ද මාණික්‍යකුණ්ඩලාභරණයෝ ද සමාඥ කුලයන්හි උපන් ස්ත්‍රීහු ද නිර්ධනයෝ ද යන ඒ සියලු වස්තුහු ධනවතාගේ උපභොග වස්තුහු වෙති. මේ කාරණය ද දැක නුවණැත්තා නිහිනය. සම්පත් ඇත්තා ම උතුම් යයි කියමි යි සෙනක තෙම කියේ ය.

2427. හොඳින් විධාන නො කළ කර්මාන්ත ඇති නපුරු කතා ඇති මන්ත්‍රීන්ගෙන් යුත් අනුවණ බාලයා දිරාගිය සැව හැරපියා යන සර්පයකු සෙඳින් ශ්‍රී තොමෝ හැරපියා යන්නීය. මෙය ද දැක නුවණැත්තෝ ම ශ්‍රේෂ්ඨය. සම්පත් ඇති බාල තෙමේ එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නොවේ යයි මම කියමි යි මහොෂධ තෙම කීය.

2428. ස්වාමීනි, අපි පණ්ඩිතයෝ පස්දෙන සියල්ලෝ ම ඇදිලි බැඳගත්තෝ එළඹ සිටියෙමු. නුඹවහන්සේ භූතයනට අධිපති සක් දෙව රජු ලෙසින් අප සියල්ලන් මැඩගෙන අධිපති වන්නහුය. මෙය ද දැක නුවණැත්තා නිහිනය. සම්පත් ඇත්තා ම ශ්‍රේෂ්ඨය යි කියමි යි සෙනක තෙම කියේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2429. දසො ව පඤ්ඤාසං යසස්සි බාලො
අතෙප්පු ජාතෙසු තථාච්චෙසු
යං පණ්ඩිතො නිපුණං සංවිධෙති,
සම්මොහමාපජ්ජති තත්ථ බාලො
එතම්ඨි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤාච සෙයොනා න යසස්සි බාලො.

2430. අඤ්ඤා භි පඤ්ඤාච සතං පසත්ථා
කන්තා සිරි භොගරතා මනුස්සා
ඤ්ඤාච බුද්ධානමතුලාරූපං
පඤ්ඤං න අපේක්ඛි සිරි කදචි.

2431. යං තං අප්පච්ඡිමහ අතිත්තධි නො
මහොසධ කෙවලධම්මදස්සි
ගවං සහස්සං උසහඤ්ඤා නාගං
ආජ්ඣාසුතො ව රජෙ දස ඉමෙ
පඤ්ඤාසං වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදමි තෙ ගාමවිරාති සොළසාති.

සිරිමජ්ඣ ජාතකං.

5. රොහනනම්ගජාතකං

2432. එතෙ යුථා පටියන්ති භීතා මරණස්ස විත්තක,
ගව්‍ය තුවමි මා කඛ්ඛි ජීවිස්සන්ති තයා සහ.

2433. නාහං රොහනන ගව්‍යාමි හදයමෙම අවකස්සති,
න තං අහං ජහිස්සාමි ඉධ හෙස්සාමි ජීවිතං.

2434. තෙ භි නුන මරිස්සන්ති අන්ධා අපරිනායකා,
ගව්‍ය තුවමි මා කඛ්ඛි ජීවිස්සන්ති තයා සහ.

2435. නාහං රොහනන ගව්‍යාමි හදයමෙම අවකස්සති,
න තං බද්ධං ජහිස්සාමි ඉධ හෙස්සාමි ජීවිතං.

2436. ගව්‍ය භීරු පලායස්සු කුටෙ බද්ධොස්මි ආයසෙ,
ගව්‍ය තුවමි මා කඛ්ඛි ජීවිස්සන්ති තයා සහ.

2429. එබඳු කටයුතු ඇති වූ කල්හි යශස් ඇත්තා වූ බාල තෙම නුවණැත්තාට දසයකු ලෙින් වේ. නුවණැත්තෝ යම් කරුණක් දක්ෂ ලෙස සංවිධානය කෙරේද, එහිදී අඤ්ඤා තෙමේ මුළාවට පැමිණෙන්නේය. මෙය ද දක නුවණැත්තෝම උතුමැ සම්පත් ඇති අනුවණයා එසේ උසස් නොවේ යයි මම කියමිනි මහොෂධ තෙම කියේ ය.

2430. මහරජ, ප්‍රඥාතොමෝ බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන් විසින් එකාන්තයෙන් ම පසස්තා ලද්දිය. මිනිස්සු සම්පත්හි ඇලුණාහු ම වෙත්. එහෙයින් ශ්‍රීතොමෝ ඔවුන් කැමැත්තිය. ඤානාධාරයන්ගේ නුවණ ද අසමාන ස්වභාව ඇත්තේය. ශ්‍රී තොමෝ කිසිකලෙකින් නුවණැත්තහු නො ඉක්මවා යයි මහොෂධ තෙම කියේ ය.

2431. සියලු ධර්මයන් දක්නා ස්වභාවය ඇති මහොෂධ පණ්ඩිතයන් වහන්ස, අපි යමක් විවාළෙමු නම් එය අපට කියෙහිය. ප්‍රශ්න විසඳීමෙන් තුටු වූ සිත් ඇති මම ගවයන් දහසක් ද ශ්‍රේෂ්ඨ භස්තියකු ද ආජානනය අසුන් යෙදූ මේ රජ දශයක් ද ගම්වර සොළසක් ද තොපට දෙමි යි රජ තෙම කියේ ය.

සිරිමජු ජාතක යි.

5. රොහන්ත මිග ජාතකය

2432. විඤ්ඤා, මේ රැළෙහි වූ මුවෝ මරණයට බියවූවෝ පැනදුවහි. තොපි ද යව, බලාපොරොත්තු නොවව. තොප සමග ඒ මුවෝ ජීවත් වන්නාහ. මෙසේ රොහන්ත මාග තෙම කියේ ය.

2433. රොහන්තය, මම නොයමි. මාගේ හෘදය ශෝකයෙන් අදිනු ලැබේ. මම තොප නො හරිමි. මෙහි ම ජීවිතය හරනෙමි.

2434. ඇස් අති වූ පිළිදඟුම් කරන්නකු නැති ඒ අපගේ මවුපියෝ එකාන්තයෙන් මැරෙන්නාහ. එහෙයින් සහොදරය, තෙපි එහි යව, බලාපොරොත්තු නො වව. තොප සමග ඒ මවුපියෝ ජීවත් වන්නාහු ය.

2435. රොහන්තය, මම නො යමි. මාගේ හෘදය ශෝකයෙන් ඇදගනී. මළපුටුවෙහි බැඳුණු තොප හැර නො යමි. ජීවිතය මෙහි ම හරනෙමි.

2436. බියවනදුලු තැනැත්තිය, වහා යව. පැනදුවව. මම අයෝමය කණුවක ඇට වූ මළ පුටුවෙකිනි බැඳුණෙමි. තෙපි ද යව. බලාපොරොත්තු නො වව. තොප සමග ඒ මුවෝ ජීවත් වන්නාහු යයි බෝසත් තෙම සුනඤ්ඤා නම් නැගණියන්ට කියේ ය.

2437. නාහං රොහණන ගච්ඡාමි හදයමෙම අවකස්සනි,
න නං අහං ජනිස්සාමි ඉධ හෙස්සාමි ජීවිතං.
2438. තෙ හි නුන මරිස්සනති අක්ඛා අපරිනායකා,
ගච්ඡ තුට්ඨිමි මා කඛිති ජීවිස්සනති තයා සහ.
2439. නාහං රොහණන ගච්ඡාමි හදයමෙම අවකස්සනි,
න නං බඳුං ජනිස්සාමි ඉධ හෙස්සාමි ජීවිතං.
2440. අයං සො ලුද්දකො එති රුද්දරුපො සභාවුධො,
සො නො වධිස්සති අජ්ජ උසුනා සත්තියාමපි.
2441. සා මුහුත්තං පලායිකා හයට්ඨා හයපජ්ජිතා,
සුද්දකකරං අකරා හීරු මරණායුපතිවත්තං.
2442. කිනත්ත තෙ මෙ මිගා හොනති මුත්තා බඳුං උපාසරෙ,
න නං චජිතුමිච්ඡනති ජීවිතස්සපි කාරණා.
2443. භාතරො හොනති මෙ ලුද්ද සොදරියා එකමාතුකා,
න මං චජිතු මිච්ඡනති ජීවිතස්සපි කාරණා.
2444. තෙ හි නුන මරිස්සනති අක්ඛා අපරිනායකා,
පක්ඛිනං ජීවිතං දෙහි භාතරං මුක්ඛො ලුද්දක.
2445. සො වො අහං පමොක්ඛාමි මාතාපෙත්තරං මිගං,
නන්දනතු මාතාපිතරො මුත්තං දිස්වා මහාමිගං.
2446. එවං ලුද්දක නන්දස්සු සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි,
යථාහමජ්ජ නන්දමි මුත්තං දිස්වා මහාමිගං.
2447. කථං පමොක්ඛා ආයි උපනිතස්මිං ජීවිතෙ,
කථං පුත්ත අමොචෙසි කුටා පාසමහා ලුද්දකො.

2437. පින්වත් රොහනනය, මම නො යමි. මාගේ හෘදය ශොකයෙන් ඇදගනී. මළ පුඩුවෙහි බැඳුණු තොප මම නො හරිමි. මෙහි ම ජීවිතය හරනෙමි යි සුනාඤ්ඤ වුවදෙන කිවා ය.

2438. අක්ක වූ පිළිදඟුම් කරන්නකු නැති ඒ අපගේ මවුපියෝ එකාන්තයෙන් මැරෙන්නාහ. එහෙයින් සහොදරිය, තෙපි ද මෙනැතින් යව. බලාපොරොත්තු නො වව. තොප සමග ඒ මවුපියෝ ජීවත්වන්නාහ යි රොහනන තෙම කියේ ය.

2439. පින්වත් රොහනනය, මම නො යමි. මාගේ හෘදය ශොකයෙන් ඇදගනී. මළ පුඩුවෙහි බැඳුණු තෙපි මම නො හරිමි. මෙහි ම ජීවිතය හරනෙමි. සුනාඤ්ඤ නම් වුවදෙන කිවාය.

2440. රෝදු ස්වභාව ඇත්තේ ආට්ඨ සහිත වැ ඒ මේ වැදිනෙම එයි. හේ අද අපට භීයෙන් ද අඩියටියෙන් ද භියා කරන්නේ ය. (එහෙයින්) වහා පැනයව යි මුවරජ තෙම කියේ ය.

2441. බියෙන් පෙළුණ වූ බියෙන් තැතිගන්නා වූ බියවනසුලු වූ ඒ මුවැත්තිය මොහොතක් කල් පැන ගොස් ඉතා දුෂ්කර වූවක් කළා. මරණය සඳහා නැවැත පෙරළා ආවා ය.

2442. බන්ධනයෙන් මිදුණාහු මළ පුඩුවෙහි බැඳුණු තොප සම්පයෙහි භිඳිති. ජීවිතය හෙතුකොට ගෙන ද තොප හැරයන්නට නො කැමැති වෙති. මේ මුවෝ තොපගේ කවරහු වෙද්දු යි වැදි තෙම ඇසුවේ ය.

2443. එම්බා වැදි පුත්‍රය, මොහු සමානකුස ඇත්තා වූ එක මව වෙත වැඩුණා වූ මාගේ සහොදරයෝ වෙති. මොහු ජීවිතය හෙතු කොටගෙන හෝ මා හැර යන්නට නො කැමැති වෙති යි මුවරජ තෙම කියේ ය.

2444. එම්බා වැදි පුත්‍රය, පිළිදඟුම් කරන්නකු නැති අක්ක වූ ඒ මවුපියෝ එකාන්තයෙන් ම මැරෙන්නාහ. එහෙයින් ඔවුන් දෙදෙනාගේ ද අප නිදෙනාගේ ද යන අප පස් දෙනකුගේ ජීවිත දෙනු මැනැවි. මාගේ සහොදරයා මුද්ගරිත්‍ර මැනැවැ යි විඤ්ඤ නම් මාග තෙම කියේ ය.

2445. එම්බා මුවරජ, ඒ මම මවුපියන් පොෂණය කරන්නා වූ මුවරජහු මුද්ගරිත්‍ර හරනෙමි. මරණයෙන් මිදුණා වූ මුවරජ දැක මවුපියෝ සතුටු වෙත්වා යි වැදි තෙම කියේ ය.

2446. එම්බා වැදිපුත්‍රය, මම අද මරණයෙන් මිදුණා වූ මුවරජ දැක යමසේ සතුටුවන්නෙමි ද, එසේ ම නුඹ ද සියලු නැයන් සමග සතුටුවෙහිවා යි විත්‍රක තෙම දනුමෙවෙහි වශයෙන් ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

2447. පුත්‍රය, ජීවිතය මරණයට ළං කොට පැමිණ වූ කල්හි (මරණාසන්නයේ දී) කෙසේ මිදුණෙහි ද? පුත්‍රය, වැදි තෙම නුඹ මළ පුඩුවෙන් කෙසේ මුද්ගරිත්‍ර හැරියේ ද?

2448. භණං කණ්ණසුඛං වාචං හදයඛං හදයනිසස්සිතං,
සුභාසිතාහි වාචාහි චිත්තකො මං අමොචයි.
2449. භණං කණ්ණසුඛං වාචං හදයඛං හදයනිසස්සිතං,
සුභාසිතාහි වාචාහි සුත්තා මං අමොචයි.
2450. සුඤ්චා කණ්ණසුඛං වාචං හදයඛං හදයනිසස්සිතං,
සුභාසිතානි සුඤ්චාන ලුඤ්ඤකො මං අමොචයි.
2451. එවං ආනන්දීතො භොතු සහ දුරෙහි ලුඤ්ඤකො,
යථා මයස්ස නන්‍යම දිසවා රොහතතමාගතං.
2452. නත්‍ර ඤං අවචා ලුඤ්ඤ මිගච්චොනි ආහරිං,
අථ කෙන තු වණෙණන මිගච්චොනි නාහරි.
2453. ආගමාවෙච හත්ථං කුටපාසඤ්ඤ සො මිගො,
අබ්ජකිතඤ්ඤ මිගරාජං තඤ්ඤ මුත්තා උපාසරෙ.
2454. තස්ස මෙ අහු සංවේගො අබ්භුතො ලොභංසනො,
ඉමං වාහං මිගං හඤ්ඤ අස්ස හෙසසාමි ජිවිතං.
2455. කිදිසා තෙ මිගා ලුඤ්ඤ කිදිසා ධම්මකා මිගා,
කථං වණණා කථං සීලා බාලහං බො තෙ පසංසයි.
2456. ඕද්ධසිඛො සුච්චාලා ජාතරූපතච්ඡපමා,
පාද ලොහිතකා තෙසං අඤ්ජිතකඤ්ඤා මනොරමා.
2457. එදිසා තෙ මිගා දෙව එදිසා ධම්මකා මිගා,
මාතෘපෙක්ඛිතරා දෙව න තෙ සො *අභිභාරස්සු.
2458. දම්ම නික්ඛස්සං ලුඤ්ඤ ඉඤ්ඤා මණ්ඩුණ්ඩලං,
චතුර්දසඤ්ඤා පලලඛං උච්චාසුප්ප්ප්ඵරිතං.

*අභිභාරසිනිපායො.

2448. පින්වත් මද්දියවරුනි, මාගේ චිත්‍රක නම් සහොදර තෙම හෘදයාබ්‍රම වූ හෘදයනිශ්‍රිත වූ කනට සුව ගෙනදෙන්නා වූ වචන කියන්නේ ඒ සුභාමිත වචන බලයෙන් මා මළපුඩුවෙන් මිදුවි.

2449. පින්වත් මද්දියවරුනි, සුතනා නොමෝ ද සිත් ඇඳගන්නා වූ හෘදයනිශ්‍රිත කර්ණරසායන වචන කියන්නී ඒ සුභාමිත වචන බලයෙන් මා මළපුඩුවෙන් මිදුවූ ය.

2450. සිත් ඇඳගන්නාසුලු හෘදයනිශ්‍රිත වූ කනට සුවදෙන වචන අසා තුටු පහටු වූ වැදිතෙමේ මනා කොට කියූ ඒ වචන ඇසීම හෙතු කොටගෙන මා බන්ධනයෙන් මිදුවේ ය.

2451. මරණයෙන් මිදී ආ රොහතන නම් මුවරජු දක අද අපි යම්සේ ප්‍රිත වෙමු ද, වැදි තෙමෙන් එසේ ම සිය අඹුදරුවන් සමග ප්‍රිත වේවා යි මවුපියෝ අනුමෙවෙනි කළහ.

2452. එම්බා වැදිපුත්‍රය, මුවකු හෝ මුවසම් හෝ ගෙනෙන්- නෙමි යි නුඹ කීවෙහි නොවේ ද? එසේ කියා තිබිය දී කවර කාරණයකින් මුවකු හෝ මුවසම් හෝ නොගෙනාවෙහි ද? යි රජ තෙම ඇසී ය.

2453. මහරජ, ඒ මුව තෙම මා ඇට වූ මළපුඩුවෙහි බඳුණේ මාගේ අත්පසට ම පැමිණියේ ම ය. ඒ මුවට පු පුඩුවෙහි බඳුණේ ය. පුඩුවෙහි බඳුණු ඒ මුවා ඇසුරු කැරැගෙන නො බඳුණු මුවෝ දෙදෙනෙක් සිටියහ.

2454. ඒ මට ලොමුදහ ගන්නා වූ නොවූ විරු සංවේගයෙක් පහළ විය. මම මේ මුවා නසන්නෙමි නම් අද මෙහි ම ජීවිතය හරනෙමි යි කියා යි.

2455. වැදිපුත්‍රය, ඒ මුවෝ කෙබඳු ද? කෙබඳු ධර්මයෙහි පිහිටි- යාහු ද? කෙබඳු වර්ණ ඇත්තෝ ද? කෙබඳු ස්වභාව ඇත්තෝ ද? නුඹ දැඩි කොට ප්‍රශංසා කරන්නෙහි යයි රජ ඇසුවේ ය.

2456. මහරජ, ඒ මුවන්ගේ රිදී දම් වැනි අං ඇත්තාහ. සෙමර වල්ග වැනි පිරිසුදු වල්ග ඇත්තෝය. සම රන්වන් ය. ලේවන් පා ඇත්තාහ. අඳුන්ගාන ලද ඇස් වැනි සිත්කලු ඇස් ඇත්තෝ ය.

2457. දේවයන් වහන්ස, ඒ මුවෝ මෙබඳුයහ. ඒ මුවෝ මෙබඳු ධර්ම ඇත්තෝ ය. දේවයන් වහන්ස, ඒ මම මවුපියන් පොෂණය කරන්නා වූ ඒ මුවන් නො ගෙනාවෙමි යි වැදි තෙම කීවේ ය.

2458. එම්බා වැදිපුත්‍රය, තට රනින් නිෂ්ක සියයක් දෙමි. බොහෝ අගනා මිණි කොඩොලක් ද දෙමි. දිය බෙරළිය මල් බඳු පසතුරුණු ඇතුරු උස් වූ සිව්ඨස් අසුනක් ද දෙමි.

2459. දො ව සාදිසියො හරියා උසහඤ්ච ගවං සතං,
ධම්මෙන උජ්ජා කාරෙය්සං බුද්ධකාරො මෙසි ලුඤ්ඤක.

2460. කසි වණ්ණජා ඉණ්දනං උඤ්ජාවරියාය ලුඤ්ඤක,
එතෙහි දුරං පොසෙහි මා පාපං අකරා සුතනති.

රොහතනමීගජාතකං.

6. චූලහංසජාතකං

2461. එතෙ හංසා පක්කමනති වක්කඩගා හයමෙරිතා,
හරිත්තව හෙමවණ්ණ කාමං සුමුඛ පක්කම.

2462. ඔහාය මං ඤාතිගණා එතං පාසවසං ගතං,
අනපෙක්ඛමානා ගවස්නති කිං එතො අවහියයි.

2463. පතෙව පතනං සෙට්ඨ නත්ථි බද්ධො සභායතා.
මා අනිසාය භාපෙසි කාමං සුමුඛ පක්කම.

2464. නාහං දුක්ඛපරෙතොති ධනරට්ඨ තුවං ජහෙ,
ජීවිතං මරණං වා මෙ තයා සග්ගිං හවිස්සති.

2465. එතදරියස්ස කලයාණං යං කිං සුමුඛ භාසයි,
තඤ්ච වීමංසමානොහං පතතෙනං අවස්සජිං.

2466. අපදෙන පදං යාති අනාලිකෙඛ වරො දිපො,
ආරා පාසං න බුජ්ඣති කිං හංසානං පවරුත්තමො.

2467. යද් පරාභවො හොති පොසො ජීවිතසඤ්ඤයො,
අට්ඨ ජාලඤ්ච පාසඤ්ච ආසජ්ජාපි න බුජ්ඣති.

2459. රූපයෙන් හා භෞගයෙන් ඔවුනොවුනට සමාන භාය්‍යා-
වරුන් දෙදෙනෙකුත් ද දෙමි. වෘෂභයකු ඇතුළු ගවයන් සියයක් ද
දෙමි. වැදිපුත්‍රය, මම දැනුමින් රජය ද කරවන්නෙමි. තෝ මට
බොහෝ උපකාර ඇතිසේක් වෙහි ය.

2460. වැදිපුත්‍රය, තෝ සි සෑම ය, වෙළඳාම ය, ණයදීම ය,
සිභා හැසිරීම ය යන මෙයින් අඹුදරුවන් පෝෂණය කරව. නැවැත
පාපයක් නො කරව සි රජ තෙම කීවේ ය.

රොහතනමිග ජාතක සි.

6. මූලභංග ජාතකය

2461. රන්වන් සිව් ඇති රන්වන් පැහැති සුමුඛ නම් භංසය,
වක් වූ අවයව ඇති හයින් කම්පා වූ මේ භංසයෝ ඉවත්ව යෙති.
තෙපි ද එකාන්තයෙන් ඉවත්වව.

2462. මාගේ නෑ සමූහයා මා ගැන බලාපොරොත්තුවක් නැත්-
තාහු හුදකලා ව මළ පුඩුවෙහි බැඳුණු මා අත්හැර යෙත්. එකලාවූ
තෝ කවර හෙයින් වෙන් වූ නවතින්නෙහි ද?

2463. අභය පියාසර කරන්නවුන්ගෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ වූ භංසය, පාශ-
යෙහි බැඳුණු කෙරෙහි යහළුවෙක් නැත. සිය නිදුක්බව සඳහා
කළයුතු වියථය නො පිරිහෙළව. සුමුඛය, එකාන්තයෙන් ම මෙතනින්
යව.

2464. ධනරට්ඨ නම් භංසරාජය, නුඹවහන්සේ මරණ දුකින්
පෙළෙනැයි එපමණෙකින් මම නුඹ වහන්සේ අත් නො හරිමි. මාගේ
ජීවත්වීම හෝ මරණය හෝ නුඹ වහන්සේ සමග වන්නේ යයි
සුමුඛ තෙම කීවේ ය.

2465. එම්බා සුමුඛය, “මම නුඹ වහන්සේ අත් නො හරිමි”යි
නුඹ යමක් කියෙහි ද, මෙය ආචාරයෙන් යුත් ආයථයාගේ යහපත්
වචනය වේ. මම වනාහි නුඹ උමසන්නෙමි ‘පැන යව’ යි යන
මේ උචනය කීවෙමි’යි භංසරාජ තෙම කීවේ ය.

2466. අභයෙහි හැසිරෙන්නා වූ පක්ෂි තෙම පියවර නො තැබී
මෙන් අභයෙහි පියවර කොට ගමන් කරයි. භංසයන් අතුරෙන්
ඉතා උතුම් වූ නුඹ වහන්සේ දුර දී ම මළ පුඩුව නො දුටුහු ද සි
වැදි තෙම ඇසීය.

2467. වැදිපුත්‍රය, යම් කලෙක පිරිහීමෙන් වේ ද, ජීවිතාවසානයට
පවුණුච්ඡන් එබඳු පිරිහීමේ දී පුරුෂ තෙම දැට තෝ මළපුඩුවට
හෝ ඉතා ළං දූව ද නො දැනී භංස තෙම කීවේ ය.

2468. එතෙ භංසා පසංමානි වසංඝාතා භයචෙරිතා,
හරිත්තව හෙමවණ්ණිකා නං අවතීයසි.
2469. එතෙ භුත්වා පිටිත්වා ච පසංමානි විහංගමා,
අනුපෙක්ඛමානා වසංඝාතා කුසෙසුචෙකො උපාසසි.
2470. කිත්තු තායං දිජො හොති මුත්තො බද්ධං උපාසසි,
ඔභාය සකුණා යනති කිං එකො අවතීයසි.
2471. රාජා මෙ'සො දිජො මිත්තො සධා පාණසමො ච මෙ,
නෙව නං විජතිස්සාමි යාව කාලස්ස පරියායං.
2472. යො ච කිං සබ්බො හෙතු පාණං වජ්ඣමිච්ඡසි.
යො තෙ සභායං මුක්ඛාමි හොතු රාජා තවානුගො.
2473. එවං ලුඤ්ඤ නන්දස්ස සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි,
යථාහමෙජ නන්දමි මුත්තං දිසවා දිජාධිපං.
2474. කච්චිත්තු හොතො කුසලං කච්චි හොතො අනාමයං,
කච්චි චෙට්ඨිදං චිතං ධම්මෙත මනුසාසසි.
2475. කුසලං චෙව මෙ භංස අපො භංස අනාමයං,
අපො රට්ඨමිදං චිතං ධම්මෙත මනුසාසහං.
2476. කච්චි හොතො අමචෙවස්ස දෙසො කොචි න විජ්ජති,
කච්චි ආරා අමිත්තා තෙ ජායා දකඛිණකොරිව,
2477. අපොමි මෙ අමචෙවස්ස දෙසො කොචි න විජ්ජති,
අපො ආරා අමිත්තා මෙ ජායා දකඛිණකොරිව.
2478. කච්චි තෙ සාදිසි හරියා අස්සවා පියභාණිනි,
පුත්තරුපයස්සපෙනා තව ඡන්දවසානුගා.
2479. අපො මෙ සාදිසි හරියා අස්සවා පියභාණිනි,
පුත්තරුපයස්සපෙනා මෙ ඡන්දවසානුගා.

2468. රන්වන් වූ සිවිය ඇති රන්වන් වූ පැහැති පක්ෂිය, වක් වූ අවයව ඇති කම්පා වූ මේ පක්ෂීහු මොබ්න් ඉවත් වෙති. නුඹ පමණක් මෙහි රඳනෙහි ය.

2469. වක් වූ අවයව ඇති, අහස්හි හැසිරෙන මේ පක්ෂීහු අනුභව කොට පැත් බි බලාපොරොත්තු නැත්තාහු බැහර යෙති, නුඹ පමණක් හුදෙකලා ව මොහු ඇසුරු කරන්නෙහි ය.

2470. මිදුණා වූ නුඹ පාසයෙහි බැඳුණහු ඇසුරු කරන්නෙහි ය. මේ පක්ෂි තෙම තට නැකමින් කවරෙක් දන්නේ ද? අනිත් පක්ෂීහු මේ පක්ෂියා හැරදලා යෙති නුඹ පමණක් කුචක් නිසා මෙහි රඳෙන්නෙහි ද? යි වැදි තෙම ඇසී ය.

2471. මේ පක්ෂි තෙම මාගේ රජ වෙයි. මිත්‍ර වෙයි. මාගේ ප්‍රාණය හා සම යහළුවාත් වෙයි. එහෙයින් ජීවිතාන්තය දක්වා මම මොහු නො හරිමි යි සුමුඛ තෙම කීවේ ය.

2472. පින්වත් භංසය, යම්බඳු නුඹ යහළුවා නිසා ප්‍රාණය පුද්ගතව කැමැත්තෙහි ද, එහෙයින් නුඹගේ ඒ යහළුවා මුදු. නුඹගේ රජ නුඹ අනුව යන්නෙක් වේවා, යි වැදි තෙම කීවේ ය.

2473. මළපුටුවෙන් මිදුණු පක්ෂිරාජයා දෑක අද මම යම්සේ සන්තොෂ වෙමි ද, එපරිද්දෙන් ම වැදිපුත්‍රය, නුඹ හැම නැයන් සමග තුටුවෙහිවා යි සුමුඛ තෙම අනුමොදනා කෙළේ ය.

2474. කීමෙක් ද පින්වත් මහරජ, ඔබතුමන්හට සුව ද? කීමෙක් ද පින්වත්හට ආරෝග්‍යය ඇත්තේ ද? කීමෙක් ද මේ රට සමෘද්ධ ද? ධර්මයෙන් අනුශාසනා කරන්නෙහි ද? කියා භංසරාජයා ඇසුවේ ය.

2475. භංසරාජය, මට සුව ය. තව ද භංසය නිරෝගය. මේ රට ද සමෘද්ධ ය. මම දැනමින් අනුශාසනාත් කරමි.

2476. කීමෙක් ද පින්වත්හුගේ ඇමතියන් කෙරෙහි කිසියම් දෙසෙක් නැද් ද? කිම? නුඹගේ අමිත්‍රයෝ (සතුරෝ) දක්ෂිණදිශාහි- මුඛ සෙවණැල්ල මෙන් නො වැඩෙද් ද?

2477. තවද, මාගේ ඇමතියන් කෙරෙහි කිසි දෙසෙක් නැත. වැලි මාගේ අමිත්‍රයෝ (සතුරෝ) දක්ෂිණදිශාහිමුඛ සෙවණැල්ල මෙන් නො වැඩෙත්.

2478. කිම නුඹගේ භාය්‍යාවෝ සමාන ගුණැත්තියෝ ද? කීකරු ද? ප්‍රිය තෙපුල් බෙණෙද් ද? රූප සම්පත් යශස් යන මේ සම්පතින් යුක්ත වූවාහු ද? නුඹගේ කැමැත්ත අනුව පවතිද් ද?

2479. තවද, මාගේ භාය්‍යාවෝ සමාන ගුණැත්තියෝ ය. කීකරු ය. ප්‍රිය තෙපුල් බෙණෙකි. දරු සම්පත් රූ සම්පත් යශස් යන මේ සම්පතින් යුක්ත වූවා මාගේ කැමැත්ත අනුව පවතිත්.

2480. කච්චි තෙ බහවො පුත්තා සුජාතා රඨව්ඛන්ත,
පඤ්ඤාජවෙන සමපකතා සමෙදොදන්තී තතො තතො.
2481. සතං එකො ච මෙ පුත්තා ධනරඨං මයා සුතා,
තෙසං තුං කිච්චමකඛාහි නාවරජාඛන්ත තෙ වවො.
2482. උපපකොඨි වෙ හොති ජාතියා විනයෙන වා,
අථ පච්ඡා කුරුතෙ යොගං කිච්චෙ ආපාසු සීදති.
2483. තස්ස සංභීරපඤ්ඤස්ස විචරො ජායතෙ මහා,
නත්තමකොච රූපානි ථුල්ලානි මනුස්සති.
2484. අසාරෙ සාරයොගඤ්ඤ මතිං නතෙව චිත්තනී,
සරහොව ගිට්ඨග්ගසමිං අනතරායෙව සීදති.
2485. භීතජොවා'පි වෙ හොති උට්ඨාතා ධිතිමා නරො,
ආචාරසීලසමුපකො නිසෙ අග්ගිව භාසති.
2486. එතං මෙ උපමං කතං පුත්තෙ විජාසු වාවය,
සංචිරුලෙහථ මෙධාවී ඛෙක්කනිජංව වුට්ඨියාති.

වුලහංස ජාතකං.

7. සතතිගුමනිජාතකං

2487. මීගලුඤ්ඤ මහාරාජා පඤ්ඤාලානං රථෙසහො,
නික්කන්තො සහ සෙනාය ඔගඤ්ඤො චනමාගමා.
2488. තත්ථද්දසා අරඤ්ඤසමිං තස්සරාතං කුට්ඨං කතං,
තස්සා කුටියා නික්කම්මෙ සුවො ලුඤ්ඤති භාසති.

2480. මහරජ, නුඹගේ රට දියුණු කිරීමෙහි සමත් මවුපිය දෙපසින් පිරිසිදු උත්පත්තියක් ඇති බොහෝ පුත්‍රයෝ ප්‍රඥවේගයෙන් යුක්ත වුවාහු ඒ ඒ තත්හි අවිරුද්ධව සන්නොෂ වෙද්දී? යි භංස තෙම ඇසුවේ ය.

2481. ධාතරාජ්‍ය නම් භංසරාජය, මා හා ප්‍රකට වූ මාගේ පුත්‍රයෝ එකසිය එක්දෙනෙක් වෙත්. ඔවුන්ට කළමනා දේ නුඹ වහන්සේ ප්‍රකාශ කරන සේක්වා, නුඹ වහන්සේගේ වචනය ඔවුහු නො වරද-වති යි රජ තෙම කීය.

2482. ඉදින් යමෙක් ජාතියෙන් හෝ ආචාරයෙන් හෝ යුක්ත වූයේ ද, උගතයුතු කාලයෙහි නොඉගෙන පසුව උත්සාහ කෙරේ ද, ඒ තැනැත්තා කායභීයක් පැමිණි කල්හි හෝ විපතෙහි දී හෝ ගිලෙයි.

2483. නුගත් හෙයින් අනිශ්චල ප්‍රඥ ඇති ඔහුට හොඟාදිය සම්බන්ධ සිදුරක් (පිරිහීම් දෙරටුවක්) හටගනී. හෙතෙම රාත්‍රියෙහි මහත් රූප ම දක්නා රාත්‍රිඅඤ්ඤායුග්‍රහණයෙන් ඖදරික කාරණා මිස සියුම් කරුණු නො දකී.

2484. නිස්සාර වූ ආගම ධර්ම කෙරෙහි මේ ධර්ම සාරභවයෙන් යුක්තයයි සිතන තැනැත්තා බොහෝ ඉගෙන ද නුවණ නො ලබයි. ගිරිදුර්ගයෙහි වේගයෙන් නිවෙසකරා දූව එන සරභමාගයෙක් සම-සානයකැයි සිතා විසමසානයෙන් පැන අතරමග දීම මහාප්‍රපාත-යෙහි ගිලෙන්නේ යම්යේ ද එමෙනි.

2485. ඉදින් පහත් ජාති ඇත්තේ ද උඤ්ඤා විභීයයෙන් යුක්ත ද ප්‍රාඥ ද, ආචාරයෙන් හා ශීලයෙන් සමත්විත ද, ඒ මනුෂ්‍යතෙම රාත්‍රිකාලයෙහි ගින්නක් මෙන් බබළයි.

2486. මා විසින් කියන ලද මේ කරුණු උපමා කොටගෙන නුඹ වහන්සේගේ පුත්‍රයන් හට විද්‍යාවන් උගන්ව. එසේ උගන්-වන ලද්දවූ නුවණැත්තෝ මනා කෙනෙහි වසුළු බිජුවට වැසි දියෙන් සශ්‍රීකව වැඩෙන්නාක් මෙන් මනාව දියුණුවන්නේ යයි භංසරාජ තෙම ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

වූලභංස ජාතක යි.

7. සත්ත්ව ජාතකය

2487. පඤ්ඤාල දෙශ වාසින්ගේ රජශ්‍රේෂ්ඨ වූ මුව දඩයම් කරන්නාවූ මහරජ තෙම සෙනඟ සමග නික්මුණේ සමුහයාගෙන් වෙන්ව වනයට පිවිසියේ ය.

2488. ඒ වනයෙහි සොරුන් විසින් කරන ලද කුටියක් ඒ රජතෙම දුටුවේ ය. ගිරවෙක් ඒ කුටියෙන් නික්ම අවුත් රෝද වචන කියයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2489. සමඤ්ඤාචාරාමනො පොසො යුවා සමමට්ඨකුණ්ඩලො,
සොහති ලොභිතුණ්ණිසො දිවාසුට්ඨොව භාසති.
2490. මජ්ඣන්තිකෙ සමපට්ඨකෙ සුඤ්ඤා රාජා සසාරථී,
හඤ්ඤාහරණං සංඛං ගණ්ඨාම සඤ්ඤා මයං.
2491. නිසීරෙට්ඨ රහොදති සුඤ්ඤා රාජා සසාරථී,
ආද්‍ය වත්ථං මණ්ඩකුණ්ඩලකච්ඡා හරන්තා සාධාති අපඤ්ඤාම.
2492. කිනත්තු උමමානරුපොව සක්ඛගුණෙ පභාසසි,
දුරාසද්ධි රාජානො අඤ්ඤා පජ්ජලිතො යථා.
2493. අපං කං පතිකොඤ්ඤා¹ මනො ධුලාති ගෙවසි,
මාතරි මෙහ නග්ගාය කිනත්තු කං විජිගුච්ඡයෙ.
2494. උට්ඨෙති සමම තරමානො රථං යොජෙති සාරථී,
සකුණා මෙ න රුච්චනති අඤ්ඤා ගෙවම අසසමං.
2495. සුඤ්ඤා රථො මහාරාජ සුඤ්ඤා ව බලවාහනො,
අධිතිට්ඨ භොරාජ අඤ්ඤා ගෙවම අසසමං.
2496. කොත්තු මෙව ගතා සබ්බෙ යෙ අසමිං පරිවාරකා,²
එස ගෙවති පඤ්ඤාලො මුඤ්ඤා තෙසං අදසසනා.
2497. කොදණ්ඩකාති ගණ්ඨාප ඤාණියො තොමරාති ව,
එස ගෙවති පඤ්ඤාලො මා වො මුඤ්ඤා ජීවිතං.
2498. අපාපරො³ පටිනන්දික සුවො ලොභිතකුණ්ඩකො,
සාගතං තෙ මහාරාජ අරො තෙ අදුරාගතං.
ඉය්‍යරොසි අනුපුරුකො යං ඉධස්සි පවෙදය.
2499. නිජ්ජුකාති පියාලාති මධුකෙ කාසුමාරියො,
එලාති බුද්ධකරාති භුඤ්ඤා රාජ වරං වරං.
2500. ඉදංපි පාතියං සිතං ආහතං ගිරිගඤ්ඤා,
තතො පිච භොරාජ සවෙ කං අභිකච්ඡසි.

1. පටිකොඤ්ඤා - මජ්ඣං සං, පතිකොඤ්ඤා.

2. පරිවාරකා - මජ්ඣං.

3. අපරො - මජ්ඣං.

2489. අශ්වවාහනයෙන් යුක්ත වූ රතු පැහැති නළල්පටක් ඇති තරුණ වූ පුරුෂ තෙම දිවා සුයඹයා මෙන් බබළයි.

2490. දැන් මේ ධ්‍යානනයෙහි රියදුරු සහිත රජ තෙම නිශ්චය. අපි එකාන්තයෙන් ම මොහුගේ සියලු අඛණ්ඩ බලාත්කාරයෙන් ගනිමු.

2491. රියදුරු සහිත රජතෙම ධ්‍යාන රාත්‍රියෙහි මෙන් දැනු දු නිදයි. මොහුගේ වස්ත්‍ර ද චිත්තකොඩොල් ද ගෙන ලො සොළ අතුටුරු වසාදමමුයි සත්‍යගුණ නම් ගිරවා පතිකොළම නම් සොරාට කිවේ ය.

2492. එම්බා සත්‍යගුණය, කිම තෝ උමතුටුවකු මෙන් දෙඩන්-නෙහි ද? රජවරු වනාහි දිලියෙන ගින්නක් සේ ලාවියා නො හැක්කාහු වෙත්.

2493. එම්බා පතිකොළමය, තෝ මත් වූයෙහි මහත් වූ ගර්ජනා කරන්නෙහි ද? මාගේ මව (ද) නග්න ව සිටි කල්හි කවරහෙයින් නුඹ සොරකම පිළිතුල් කරන්නෙහිදැයි සත්‍යගුණයෙන් ඇසීය.

2494. යහළු රියදුර, වහා නැගීසිටුව. රිය යොදව. මේ පත්භිහු මට රුවි නො වෙත්. අන් අසපුවකට යමුයි රජ තෙම කීය.

2495. මහරජ, බලැති අසුන් බැඳී රිය යොදන ලදී. මහරජ එහි නගිනු මැනව. අන් අසපුවකට යමුයි රියදුරා කීවේ ය.

2496. මේ අසපුවෙහි වාසය කරන්නා වූ යම් සොර කෙනෙක් වෙද්ද? මේ සියල්ලෝම කොහි ගියාහු ද? ඒ සොරුන්ගේ නො දක්ම හෙතු කොටගෙන මිදුණා වූ මේ පඤ්ඤා රජයෙම යෙයි.

2497. දුනු ගනිමු, අඩියට් ද තෝමර ද ගනිමු. මේ පඤ්ඤා තෙමේ යයි. තෙපි ජීවත්වන පඤ්ඤායා නො මුදව.

2498. ඉක්බිති ලේවන් කුඩක් ඇති වෙන ගිරවෙක් මහරජ, නුඹ වහන්සේගේ යහපත් පැමිණීමක් වේවා. තවද, අප සමීපයට නුඹ වහන්සේගේ පැමිණීම ඉතා යහපති. මෙහි පැමිණියා වූ නුඹ වහන්සේ මෙහි අධිපතිවන්නහුය. මෙහි කැමති යමක් වේ නම් දන්වනු ලැබවි.

2499. තිඹිරිගෙඩි ද මොරගෙඩි ද මීගෙඩි ද එරමිණිය ද යන මේ එල ඇත්තාහ. මහරජ, හොඳ හොඳ මේ කුඩාගෙඩි අනුභව කරනු මැනවි.

2500. මහරජ. මේ සිහිල් පැන් ද කදුරැළියෙන් ගෙනෙන ලදය. මහරජ, ඒ නිසා නුඹවහන්සේ කැමැත්තහු නම් එය පානය කරනු මැනවි.

2501. අරඤ්ඤා උඤ්ජාය ගතා යෙ අසමිං පරිවාරකා,
සයං උට්ඨාය ගණ්ඨවෙහා හත්ථා මෙ නත්ති දුතථෙව.
2502. හදුකො¹ වත යං පකඛි ද්විජො පරමධම්මකො,
අථෙසො ඉතරො පකඛි සුථො ලුඤ්ඤාති භාසති.
2503. එතං හනථ ඛන්ධථ මා වො මුඤ්ඤිත්ථ ජිවිතං,
ඉච්චෙවං විලපන්තාස්ස සොත්ථිං පනෙතාසම් අස්සමං.
2504. භාතරොසම මහාරාජ සොදරියා එකමාතුකා,
එකරුක්ඛස්මිං සංවඩ්ඪා නානාබෙතතගතා උභො.
2505. සත්තිගුලෙඛො ව චොරානං අභඤ්ඤා ඉසිතං ඉධ,
අසනං සො සනං අභං තෙන ධම්මෙන නො විනා.
2506. තත්ථ වධො ව ඛන්ධො ව තික්ඛි වක්ඛනාති ව,
ආලොපසභසාකාරා² නාති සො තත්ථ සික්ඛති.
2507. ඉධ සච්චඤ්ඤා ධම්මො ව අභිංසා සඤ්ඤමො දමො,
ආසනුදකදස්සිතං අඛෙය වදේධාසම් භාරත.
2508. යං යං හි රාජ හජ්ජති සතං³ වා යදි වා අසං,
සීලවන්තං විසීලං වා වසං නසෙසව ගච්ඡති.
2509. යාදිසං කුරුතෙ මිත්තං යාදිසං⁴ ඉප්පෙවති,
සොපි කාදිසකො හොති සභවාසො හි කාදිසො.
2510. සෙවමානො සෙවමානං සම්ප්ප්ලෙධා සම්ප්ප්ලං පරං,
සරො දිඳො කලාපං ව⁵ ආලික්ඛමුපලිපෙති.
උපලෙපභයා⁵ ධිරො තෙව පාපසධා සියා.

1. හදුකො - මජ්ඣ.

2. ආලොපා - මජ්ඣ.

3. සතං - මජ්ඣ., සා.

4. සරො දුඳො කලාපං - මජ්ඣ.

5. උපලිප්පභයා - මජ්ඣ.

2501. 'මහරජ, මේ අසපුවෙහි වාසය කරන්නාවූ යම් සෘෂි කෙනෙක් වෙද්ද, උන්වහන්සේලා පලවැළ පිණිස වනයට ගියහ. එහෙයින් තෙමේ නැගිට ගොස් ගනුමැනවි. දීටෙ මට අත් නැතැ' යි පුජ්‍ය නම් ගිරාතෙම කියේ ය.

2502. යම්හෙයකින් ද්විජ නම් වූ මේ පක්ෂිතෙම උතුම් ධර්මයෙහි පිහිටියේ ද එබැවින් හෙ යහපත්ය. තවද, මේ අනින් ගිරා පක්ෂි තෙම රෝදු වචන කියයි.

2503. මොහු මරවූ, බඳිවූ. මොහුගේ ජීවිතය තිබෙනතුරු අත්-නොහරිවූ. මෙසේ කියද්දී ම සුවසේ ආශ්‍රයට පැමිණියෙහි වෙමියි රජතෙම කීවේ ය.

2504. මහරජ, අපි දෙදෙන එක ම මවක විසින් පොෂණය කරන ලද්ද වූ එක ගසෙක්හි වැඩුණා වූ නොයෙක් තැන්වලට ගියා වූ එක ම මවුකුසා උපන් සහොදරයෝ වෙමු.

2505. ඒ සත්‍යගුණතෙම සොරුන් වෙතට ගියේය. මම් වනාහි මෙහි තවුසන් වෙතට පැමිණියෙහි. හේ අසත්පුරුෂයන්ගේ සම්පයට ගියේය. මම සත්පුරුෂයන් ළඟට පැමිණියෙහි. ඒ කරුණින් අපගේ වෙනස් බව ඇතිවිය යි පුෂ්පක තෙම කීයේ ය.

2506. මහරජ, ඒ සොරුන්ගේ සම්පයෙහි නිංසාව ද බැඳීම ද ධවට්ඨ ද වංචාව ද දවල් ගම්පැහැරීම ද බලාත්කාරකම් ද ඇත්තාහ. හෙතෙමේ එහි දී ඒවා ඉගෙන ගනී.

2507. මහරජ, මම වනාහි මෙහි දී සත්‍යය ද සුවර්ත ධර්මය ද අවි නිංසාව ද සංවරගීලය ද ඉන්ද්‍රියදම්නය ද යන මේ ගුණ දහම් පුරුදු කරන්නාවූ ආගන්තුකයනට අසුන් පැනවීම් පැත් එළවා තැබීම් ආදී වතාවත් පුරන තවසන්ගේ ඇකයෙහි වැඩුණෙහි වෙමියි, පුෂ්පක තෙම කීයේ ය.

2508. මහරජ, යමෙක් සත්පුරුෂ හෝ අසත්පුරුෂ හෝ සිල්වත් හෝ දුසිල් හෝ යම්බඳු කෙනකුත් ඇසුරු කෙරේ ද හේ ඔහුගේ ම වසයට යන්නේ ය.

2509. යමෙක් යම්බඳු කෙනකුත් මිත්‍රයකු වශයෙන් තබාගනී ද යම්බඳු කෙනකුත් ඇසුරු කෙරේ ද හෙතෙමේත් එබඳු ම වෙයි. එක්ව විසීම ඒ ස්වභාවය ඇත්තකි.

2510. සෙවුනා ලබන්නේ සෙවුනා අර්කා ද පහස්නා ලද්දේ පහස්නා අනෙකා ද විෂපොවන ලද ඊය ඊකලබ (විෂ ගල්වන්නාක්) මෙන් පාපධර්මයෙහි නො තැවැරුණු තවරයි. පාපධර්මයෙහි තැවැරීම බියෙන් නුවණැත්තේ පටිටු යහළුවන් ඇත්තෙක් නො වන්නේ ය.

2511. පුතිමච්ඡං කුසග්ගෙන යො නරො උපනඤ්ඤති,
කුසාපි පුති වායනති එවං බාලුපසෙවනා.
2512. තගරඤ්ඤ පලාසෙන යො නරො උපනඤ්ඤති,
පනාපි පුරිහි වායනති එවං ධිරුපසෙවනා.
2513. තසමා එලුපුටසෙසවි ඤ්ඤා සමසාකලිකතානා,
අසනොන නොපසෙවෙය්‍ය සනොන සෙවෙය්‍ය පණ්ඩිතො
අසනොනා නිරයං නෙතති සනොනා පාපෙනති පුගහතිනති.

සත්තිගුමභජාතකං.

8. හලොටියජාතකං.

2514. හලොටියො නාම අහොසි රාජා
රටඨං පභාය මිගවං අචාරි සො,
අගමා ගිරිවරං ජෙට්ඨාදනං
සමපුප්ඵිං කිමපුරිසානුවිණ්ණං.
2515. සාලුරසඤ්ඤා නිසෙධධිකා
ධත්තුං කලාපඤ්ඤා සො නිකඛිපිකා,
උපාගමී චිතං චතතුකාමො
යඤ්ඤිතා කිමපුරිසා අහෙසු.
2516. හිලෙච්චයෙ හෙමච්චාය තීරෙ
කිම්බධිකා මනරායචො අභිණ්ණං,
පුච්ඡාමි වො මානුසදෙහවණ්ණේ
කථං වො ජාතනති මනුසසලොකෙ.
2517. *ලලං ගිරිං පණ්ඩුරකං තිකුටං
*සිතොදියා අනුච්චරාම නාමජා,
මිගා මනුසසාව නිභාසවණ්ණා
ජාතනති නො කිමපුරිසාති ලුඤ්.
2518. සුකිච්ඡරුපං පටිඤ්චයවෙහා
ආලිඛිතොවාසි පියො පියාය,
පුච්ඡාමි වො මානුසදෙහවණ්ණේ
කිම්බ චනෙ රොදට අපසතිතා.

1. තසමා පලාය - මජ්ඣං.

* ලලාගිරිනති පි පායො.

2. සිතොදිකා - මජ්ඣං.

2511. යම් මිනිසෙක් කුණු මසුන් කුසතණ අගින් බඳියි (දවටා)ද ඒ කුසතණ ද ගඳ වහනය වන්නේ ය. බාලයන් ඇසුරු කිරීමත් මෙසේ ම ය.

2512. යම් මිනිසෙක් පත්‍රයකින් තුවරලා දවටා ද, ඒ පත්‍රයෝ ද සුවඳ හමත්. පණ්ඩිතයන් ඇසුරුකිරීමත් ලෙබළු ය.

2513. එබැවින් සුවඳ එතු කොළයෙහි ඇති වූ සුවඳවත් බව මෙන් තමහට වන විපාකය දැන නුවණැත්තේ අසත්පුරුෂයන් සේවනය නො කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් ම සේවනය කරන්නේ ය. අසත්පුරුෂයෝ තමන් ඇසුරු කරන අන්‍යයා නිරයට පමුණුවත්. සත්පුරුෂයෝ තමන් ඇසුරු කරන අන්‍යයන් සුගතියට පමුණුවත්.

සතතිගුමභාතක යි.

8. හලොටිය ජාතකය

2514. පෙර හලොටිය නම් රජෙක් විය. හේ රට හැර මුඛ දඩයමට ගියේ ය. මනාව පිපුණා වූ කිඳුරන්ගෙන් ගැවසිගත් ගණු-ලාදන නම් උතුම් පර්වතයට ගියේ ය.

2515. හෙතෙම සුනඛ සමූහයා වළකා දුනු හියවුරු බහාතබා වචනයක් කියනු (බණනු) කැමැත්තේ කිඳුරෝ යම් තැනෙක්හි සිටියාහු ද එහි එළැඹීමේ ය.

2516. හෙමන්ත සාතුවගේ අවසන්හි හෙමවන නම් ගං ඉවුරෙහි සිටියා වූ තෙපි මෙහි කුමක් ගැන නිතර කතා කරන්නාහු ද? මිනිස් සිරුරබඳු - සිරුරු ඇති තොප අතින් මේ කරුණ අසමී. තෙපි මිනිස් ලෙව්හි කෙසේ නම් හඳුන්වන්නාහු ද? කියා යි.

2517. සබඳ වැද්දණෙනි, අපි මේ මලපණ්ඩරක - ත්‍රිකුට යන පර්වත ද සිහිල් දිය ඇති ගංගාවන් ද අනුව හැසිරෙමු. මිනිසුන් හා සමාන මාගයෝ වන අපි කිම්පුරිසයෝ යයි හඳුන්වනු ලබමු.

2518. තෙපි ඉතා දුකට පැමිණියාක් මෙන් වැලපෙන්නාහු ය. ප්‍රියාව විසින් ප්‍රියයා වැළඳගන්නා ලද්දේ ය. මිනිස් සිරුරු බඳු සිරුරු ඇති තොප අතින් මේ කරුණ විචාරමි. නොසතුටු සිත් ඇත්තාහු කුමක් නිසා මේ වනයෙහි හඬවූ ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2519. සුකිච්ඡරුපං පරිදෙවයචො
ආලිඛිතො වාසි පියො පියාය,
පුට්ඨාමී වො මාත්‍රසදෙහවණේණ
කිමිධ වනෙ චිලපථ අප්පනිතා.
2520. සුකිච්ඡරුපං පරිදෙවයචො
ආලිඛිතො වාසි පියො පියාය,
පුට්ඨාමී වො මාත්‍රසදෙහවණේණ
කිමිධ වනෙ සොචථ අප්පනිතා.
2521. මයමෙකරත්තං¹ විප්පවසිමිහ ලුඤ්ඤ
අකාමකා අඤ්ඤමඤ්ඤං සරන්තා,
තමෙකරත්තං අනතප්පමානා
සොචාම සා රත්ති පුතං න භෙංසසිති.
2522. යමෙකරත්තං අත්‍රුතප්පථෙතං
ධනං ව නට්ඨං පිතරං ව පෙතං,
පුට්ඨාමී වො මාත්‍රසදෙහවණේණ
කථං විනාවාසමකප්පසිසි.
2523. යයිමං² නදිං පසස්සි සිසසොතං
නානාදුච්ඡදනං සෙලකුටං,
තමෙම පියො උතතරි වසස්සකාලෙ
මමඤ්ඤං³ මඤ්ඤං අත්‍රුතප්පසිසි.
2524. අහඤ්ඤං අබ්බොලකං ඔව්විනාමි
අතිමුත්තකං සත්තලියොථිතඤ්ඤං,
පියො ව මෙ භොහිති මාලහාරි
අහඤ්ඤං නං මාලිනී අප්පකුප්පසස්සං.
2525. අහඤ්ඤං කරවකං ඔව්විනාමි
උඤ්ඤකා පාටලිසිත්ථුවාරකා,
පියො ව මෙ භොහිති මාලහාරි
අහඤ්ඤං නං මාලිනී අප්පකුප්පසස්සං.
2526. අහඤ්ඤං සාලස්ස සුපුප්ඵිතස්ස
ඔව්වෙය්‍ය පුප්ඵානි කරොමි මාලං,
පියො ව මෙ භොහිති මාලහාරි
අහඤ්ඤං නං මාලිනී අප්පකුප්පසස්සං.

1. මයෙකරත්තං පවසිමිහ - මජ්ඣං.

2. යයිමං - මජ්ඣං.

3. මඤ්ඤං - මජ්ඣං. සත්තං.

4. අයි - මජ්ඣං. සත්තං.

2519. තෙපි ඉතා දුකට පැමිණියාක් මෙන් වැලැපෙන්නහු ය. ප්‍රියාව විසින් ප්‍රියයා වැළඳගන්නා ලද්දේ ය. මිනිස් සිරුරු බඳු සිරුරු ඇති තොප අතින් මේ කරුණ විවාරම්. නොයතුටු සිත් ඇත්තාහු කුමක් නිසා මේ වනයෙහි විලාප කියන්නහු ද?

2520. තෙපි ඉතා දුකට පැමිණියාක් මෙන් වැලැපෙන්නහු ය. ප්‍රියාව විසින් ප්‍රියයා වැළඳගන්නා ලද්දේ ය. මිනිස් සිරුරු බඳු සිරුරු ඇති තොප අතින් මෙය විවාරම්. නොයතුටු සිත් ඇත්තාහු කුමක් නිසා මේ වනයෙහි ශොක කරවූ ද?

2521. සබඳ වැද්දණෙනි, අපි නො කැමැත්තමෝ ඔවුනොවුන් සිහි කරමින් එක් රැස්කේ විශේෂ වූ පුස්සමහ. ඒ එක් රැස් ගැන තැවෙමින් ඒ රැස් නැවත නො එන්නී යයි ඒ එක රැස් අනුව තැවෙන්නමෝ ශොක කරවූ.

2522. තෙපි යම්බඳු එක්රැස්කේ ගැන තැවෙන්නහු ද, එය නැසුණු ධනය හෝ පරලෝ ගිය පියා හෝ ඥාතා ඒ අනුව තැවෙන්නහු ද? මිනිස් සිරුරු බඳු සිරුරු ඇති තොපගෙන් මෙය විවාරම්. කෙසේ නම් වෙන්ව විසුහු ද කියා යි.

2523. වහා බස්නා දිය පහර ඇති නොයෙක් ගසින් වැසීගියා වූ පර්වත දෙකක් අතරින් බැස යන යම් මේ ගංගාවක් දක්නෙහි ද? මාගේ ප්‍රිය තෙම මා ද පසුපසැ එනවා යයි හඟිමින් වර්ෂා කාලයෙහි ඒ ගඟ තරණය කෙළේ ය.

2524. මම වනාහි පිපිගිය අඟුනමල් ද කෝඩු මල් ද සත්පෙති දැ සමන් ද නෙළුම්. මාගේ ප්‍රිය තෙමේ ද මල්මාලාබර ඇත්තෙක් වන්නේය. මම ද මල් මාලා ඇති ව ඔහු වෙත එළඹෙන්නෙමැ යි සිතීමි.

2525. මම වනාහි පිපුණ රත්කරවුමල් ද ඇසළ ද පළොල් ද නිකමල් ද කඩා රැස් කෙළෙමි. මාගේ ප්‍රිය තෙමේ ද මල්මාලාබර ඇත්තෙක් වන්නේ ය. මම ද මල්මාලා ඇත්තී ඔහු වෙත එළඹෙන්නෙමි යි කියා යි.

2526. තවද, මම වනාහි මනාව පිපිගිය සල්ගසක මල් නෙළා මාලාවක් කෙළෙමි. මාගේ ප්‍රිය තෙමේ මල්බර ඇත්තෙක් වන්නේ ය. මම ද මාලා ඇත්තී ඔහු වෙත එළඹෙන්නෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2527. අභංගො සාලංගං සුපුප්ඵිතස්ස
ඔවෙය්‍ය පුජානි කරොමි භාරං,
ඉදංගො භොගිනි සක්ඛංසං
යක්ඛංසං විහරිස්සාමු රත්තං.
2528. අභං ව ඛො අගමං චන්දනං
සිලාය පිසාමි පමන්තරුපා,
පියො ව මෙ භොගිනි රොසිතංඛො
අභංගො න රොසිතා අස්සධුපෙසං.
2529. අභංගො සලිලං සිසංසොං.
නුදං සාලෙ සලලෙ කණ්ණිකාරෙ.
අසුරං තෙන මුහුත්තකෙන
සායං නදී ආසි මයා සුදුන්තො.
2530. උභොසු තිරෙසු මයං තද්ධිතා
සමපංසනතා උභයො අභංගොංගොං,
සකිච්චි රොදම සකිං හසාම
කිච්චන නො අගමා සංචරි සා.
2531. පාතො ව ඛො උග්ගතෙ සුරියමිති
චතුක්කං නදිං උත්තරියාන ලුඤ්ඤං,
ආලිංගියා අභංගොංගොං මයං උභො
සකිච්චි රොදම සකිං හසාම.
2532. තීහුනකං සත්ත සතානි ලුඤ්ඤං
යමිධ මයං විසුච්චිතං පුංඤ්ඤං,
වාසෙකිමං* ජීවිතං භුමිපාල
කොනිධ කන්තාය චිතා වසෙය්‍යා.
2533. ආයුඤ්ඤො වො කිච්චකො නු සමම
සචෙපි ජානාම වරෙථ ආයුං,
අනුස්සවා වර්ධනො ආගමා වා
අසංඛාම මෙ තං අවිකම්පමානා.
2534. ආයුඤ්ඤො නො වස්සසහස්සං ලුඤ්ඤං
න වාතො පාපකො අසී රොගො,
අසංඛො දුක්ඛං සුඛමෙව භියො
අවිතරාගා විජ්ඣාම ජීවිතං.
2535. ඉදංගො සුඛාන අමානුසානං
හරොටියො ඉන්දරං ජීවිතනි,
ච්චිකතං න මිගවධං අචාරි
අද්ධි දන්තානි අභුඤ්ඤී භොගෙ.

* වාසෙකිමනි වාසං ඵකං ඉමං.

1. නිවන්තං න මිගවං අචාරි. - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2527. මම වනාහි මනාව පිපිඟිය සල්ගසක මල්නෙළා බරක් කෙළෙමි. යම් තැනක අද මේ රැය වසන්තෙමු ද මේ මල්රැය ද එහි ඇතිරීම පිණිස වන්නේ ය.

2528. මම උනාහි ප්‍රමාද දිවා අඟිල් ද සඳුන් ද ගලෙහි ලා ඇඟිරිමි. මගේ ප්‍රිය තෙමේ ද සුවඳ රැල්වන ලද ශරීර ඇත්තෙක් වන්නේ ය. මම ද සුවඳ ගැල්වුවා ඔහු වෙත එළැඹෙන්නෙමි.

2529. ඉක්බිති වහා බස්නා වූ ගඟදිය රැස් කරන ලද සල්මල් ද සළලමල් ද කිණිහිරිමල් ද ගසාගෙන යමින් පැමිණියේ ය. ඒ මොහොතකින් ගඟ පිරී ගියා ය. මේ ගඟ මා විසින් එතර කළ නොහැකි වූවා ය.

2530. එද අපි දෙතෙර සිටියමෝ ඔවුනොවුන් දක්නමෝ වරක් හැඬිමු. වරක් සිනාසුණෙමු. මෙසේ අපට ඒ රාත්‍රිතොමෝ දුකින් ගතවූවා ය.

2531. එමබා වැදිපුත්‍රය, උදාසන හිරු උද වූ කල්හි දිය හිස් වූ නදිය තරණය කොට අපි දෙදෙන ඔවුනොවුන් වැළඳගෙන වරකුත් හැඬිමු. වරකුත් සිනාසුණෙමු.

2532. වැදිපුත්‍රය, යම් කලෙක්හි අපි වෙන්ව විසුටෙමු ද, ඒ කාලය මෙයින් පෙර තුනකින් අඩු වූ සන්සිය වසකට පෙර ය. භූමිපාලය, වාසය කිරීම මේ එක්සිය වසක් පමණ වූ ජීවිත කාලය තුළ ය. මේ සුළු ජීවිත කාලයෙහි කවරෙක් නම් ප්‍රිය භායාබන් ගෙන් වෙන් ව වාසය කෙරේ දැයි ඇසී ය.

2533. යහථ කිඳුරෙහි, නොපගේ ආයුෂ කොතෙක් වෙදැයි. ඉදින් දන්තනු නම් කියව. කිසිවකු කියන කල්හි ඇසීමෙන් හෝ මවුපියාදි වැඩිහිටියන් අතින් ඉගෙනීමෙන් හෝ දැනීමක් ඇත් නම් කම්පා නොවී එය මට කියනු මැනැවි.

2534. සබඳ වැද්දණෙනි, අපගේ ආයුෂ කාලය වර්ෂ දහසෙකි මේ ආයුෂ කාලය තුළ පවිටු රෝගයක් ද නැත්තේ ය. දුක ස්වල්ප ය. සැප ම අධික ය. ඔවුනොවුන් කෙරෙහි පහ නොවූ ප්‍රෙම ඇති ව ජීවිතය හටු වූ යි කිඳුරිය කීවා ය.

2535. හලලාවිය රජතෙම නොමිනිස් වූ කිඳුරන්ගේ මේ අනු-ශාසනය අසා ජීවිත කාලය ස්වල්ප යයි දන ආපසු හැරී ගියේ ය. ඉව දඩයම සඳහා නො ගියේ ය. දන් දුන්නේ ය. සම්පත් අනුභවය ද කෙළේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2536. ඉදඤ්ඤා සුඤ්ඤාන අමානුසානං
සමෙවොදථ මා කලහං අකත්ථ,
මා වො තපි අනනකමොපරාධො
යථාපි තෙ කිම්පුරිසෙකරහ්ඤං.
2537. ඉදඤ්ඤා සුඤ්ඤාන අමානුසානං
සමෙවොදථ මා විවාදං අකත්ථ,
මා වො තපි අනනකමොපරාධො
යථාපි තෙ කිම්පුරිසෙකරහ්ඤං.
2538. විවිධඅධිමනා සුඤ්ඤාමහං
චචනපථං තව අත්ථසංහිතං,
මුඤ්ඤා ගිරං නුදසෙව මෙ දරං
සමණ සුඛාවහ ජීව මෙ වීරතති.

හලොථියජාතකං.

9. සොමනසසජාතකං

2539. කො තං හිංසති හෙයෙති¹
කිං දුම්මනො සොචසි අඥාතීනො,
කසසජ්ජ මාතාපිතරො රුදන්තා
කථජජ්² සෙතු නිහතො පථව්‍යා.
2540. තුට්ඨොසම් දෙව තව දසසනෙන
විරසස පසසාමි තං හුමිපාල,
අහිංසකො රෙණුමනුපවිසස
පුනෙන තෙ හෙයධිනොසම් දෙව.
2541. ආයන්තා දෙවාරිකා බග්ගබද්ධා,
කාසාවියා යන්තා අනෙතපුරං තං,
ගග්ගානා³ තං සොමනසං කුමාරං
ජෙඤ්ඤාන සීසං වට්ඨාහරන්තා.
2542. පෙසිතා රාජීනො දුතා කුමාරං එතදබ්‍රවුං,
ඉසසරෙන විතිගෙණෙහසි⁴ වධසසනොසි බන්ධිය.
2543. ස රාජපුත්තො පරිදෙවයනො
දසබ්‍රවුං අඤ්ඤා⁵ පග්ගහෙත්ථා,
අහමි ඉවජාමි ජනිඤ්ඤා දබ්‍රවුං
ජීවං පනෙත්ථා⁵ පටිදසස යාථ.

1. පොථෙති - මජ්ඣ.

2. කොතථජ්ජසෙතු - මජ්ඣ.

3. ගග්ගානා - මජ්ඣ.

4. වධං - මජ්ඣ. ස්‍යා.

5. ජීවං මං නෙත්ථා - මජ්ඣ. ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2536. නොමිනිස් වූ කිඳුරන්ගේ මේ වචනය ද අසා සතුටු වවු. කලහ නො කරවු. ඒ කිඳුරෝ එක් රැස් වෙන්ව විසීමෙන් යම්සේ තැවුණහු ද එබඳු ආත්මකම්පාරාධයෙන් තොප නො තවාවා.

2537. නොමිනිස් වූ කිඳුරන්ගේ මේ වචනය ද අසා සතුටු වවු. විවාද නො කරවු. ඒ කිඳුරෝ එක්රැස් වෙන්ව විසීමෙන් යම්සේ කැවුණාහු ද, එබඳු ආත්මකම්පාරාධයෙන් තොප නො තවාවා.

2538. ස්වාමීනි බුදුරජාණන් වහන්ස, නොයෙක් ලෙසින් අලංකාර කොට දේශනා කරන ලද නුඹ වහන්සේගේ වැඩියක වූ වචනය පහන් සිතැති ව ඇතිවෙමි. කර්ණරසායන මිහිරි වචන මුදුමාගේ ශොකය දුරු කළ සේක. දෙව මිනිස් සුව හා ලොවිලොවතුරා සුවත් ගෙන දෙන්නා වූ ධර්මරාජන් වූ බුදුරජාණන් වහන්ස, බොහෝ කාලයක් ජීවත් වනුමැනැව යි මලලිකාදෙවිය කීවා ය.

හලලාවිය ජාතක යි.

9. සෞම්‍ය ජාතකය

2539. ස්වාමීනි, කවරෙක් නුඹ වහන්සේට පහරදේ ද? කවරෙක් ආත්‍රොශ කරයි ද? දෙමිනසින් යුතුව නො සතුටු සිතැත්තේ කුමක් හෙයින් ශොක කෙරෙහි ද? අද කවරකුගේ මවුපියෝ හඬද් ද? අද කවරෙක් නසන ලද්දේ පොළොවෙහි ශයනය කෙරේ ද රේණු රජ තෙම ඇසීය.

2540. දෙවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ දෑත්මෙන් කුටුවෙමි. භූමිපාලය, නුඹ වහන්සේ බොහෝ කාලයෙකින් දකිමි. රේණු නම් රජතුමනි, නුඹ වහන්සේගේ පුත්‍රයා විසින් අසපුවට පිවිස අභිංසක වූ මම වෙහෙසට පමුණුවන ලද්දෙමි යි කුට ජටිලයා කීවේ ය.

2541. කඩුබඳනාලද දෙරටුපාලයෝ යෙත්වා. වෙර සාතකයෝ අන්ත:පුරයට යෙත්වා. ගොස් ඒ සෞම්‍ය කුමාරයා නසා උතුම් හිස ගෙනෙත්වා. (රජ අණ කෙළේ ය.)

2542. යවන ලද රජුගේ දූතයෝ කුමරහුට මෙය කිහ. එම්බා රාජ කුමාරය, නුඹ වහන්සේ රජහු විසින් හැර දමන ලද්දහු ය. එහෙයින් වධයට පැමිණියහු ය.

2543. ඒ රාජපුත්‍ර තෙම අඩමින් දසැඟිලි එක් කොට ඇඳිලි බැඳ මම ද රජහු දක්නට කැමැත්තෙමි. ජීවත්වන්නා වූ මා ගෙන ගොස් රජුට දක්ව යි කීවේ ය.

2544. තසං තං වට්ඨං සුඛා රඤ්ඤා පුතං අදස්සස්ස,
පුතො ව පිතරං දිස්වා දුරතොවජ්ඣාමාසථ.
2545. ආගඤ්ජං දෙවාරිකා බග්ගබ්බා
කාසාඨියා හන්තු මමං ජනිතු,
අකඛ්භි මෙ පුද්ග්ගො එතමස්ස.
අපරාධො කොනිධ මමජ්ජ අත්ථි.
2546. සායඤ්ඤා පාතො උදකං සජාති
අභිං සද පරිවරතප්පමතො,
තං තාදිසං සංයතං බ්‍රහ්මවාරිං
කස්මා තුවං බ්‍රෑසි ගහපතීති.
2547. තාලා ව මූලා ව එලා ව දෙව
පරිග්ගහා වීදිධා සන්තිමස්ස,
තෙ රක්ඛති ගොපයතප්පමතො
බ්‍රාහ්මණො¹ ගහපති තෙන හොති.
2548. සච්චං ඛො එතං වදසී කුමාර
පට්ඨග්ගහා වීදිධා සන්තිමස්ස,
තෙ රක්ඛති ගොපයතප්පමතො
බ්‍රාහ්මණො² ගහපති තෙන හොති.
2549. සුඤ්ඤා මඤ්ඤං පරිසා සමාගතා
සනෙගමා ජානපදා ව සබ්බෙ,
බාලායං බාලස්ස වචො නිසමම
අහෙතුනා සාතයතෙ ජනිඤ්ඤ.
2550. දළහස්මි මූලෙ උසතෙ විරුළුහ
දුක්ඛිකඛයො වෙථ පසාඛජාතො,
විජුම් පාදනි තවං ජනිතු
අනුජාන මං පබ්බජිස්සාමි දෙව.
2551. භුක්ඛස්ස හොගෙ විජුලථලො³ කුමාර
සබ්බඤ්ඤා තෙ ඉස්සරියං දදමි,
අපෙජව කං කුරුතං හොති රාජා
මා පබ්බජි පබ්බජා හි දුක්ඛා.
2552. කිත්තුධ දෙව තවමත්ථි හොගො
පුබ්බවහං දෙවලොකෙ රජිස්සං,
රුපෙහි සද්දෙහි අපො රසෙහි
ගන්ධෙහි එස්සෙහි මනොරමෙහි.

1. කස්මා අහං බ්‍රෑමි ගහපතීති - මජ්ඣං.

2. සබ්‍රාහ්මණො - මජ්ඣං.

3. තාරද විජුලෙ.

2544. දුතයෝ කුමාරයාගේ වචනය අසා රජුට පෙන්වූහ. පුත්‍ර තෙමේ ද පියා දැක දුර දී ම මෙසේ කීවේ ය.

2545. මහරජාණන් වහන්ස, කඩු බඳනා ලද දෙරටු පාලයෝ ආවාහු ය. මා නසන්නට වොරසාතකයෝ ආවාහ. මෙහි මාගේ කවර නම් අපරාධයෙක් ඇද්දැයි විචාරනලද මට අද ඒ කරුණ ප්‍රකාශ කරනු මැනවි.

2546. සවස ද උදය ද දියට බැසීම කරයි. නො පමා වූයේ හැමකල්හි ගිනි පුදයි. එබඳු සංයම වූ ඒ බ්‍රහ්මචාරී තාපසයාට නුඹ කුමක් හෙයින් ගෘහපතියායි කියෙහි ද? (කියා රජ ඇසීය.)

2547. දෙවයන්වහන්ස, තල් ද අලමුල් ද එලවර්ග ද යන විවිධ වස්තුහු මොහුට ඇත්තාහ. මෙතෙම ඒවා රකී. නො පමාවූයේ ඒ වස්තූන් ආරක්‍ෂා කෙරෙයි. එහෙයින් මේ බ්‍රාහ්මණතෙම ගෘහපති නම් වේ' යි කුමාරයා කීය.

2548. කුමාරය, මොහුට නොයෙක් වස්තුහු ඇත්තාහ. ඒවා රකී. නො පමාවූයේ ආරක්‍ෂා කරයි. එහෙයින් (මේ) බ්‍රාහ්මණතෙම ගෘහපති-යෙක යන මේ සත්‍යයක් ම නුඹ කියෙහිය.

2549. නියමගම්වැසියන් සහිත මෙහි රැස්වූ සියලු දනව්වැසි පිරිස ම මාගේ වචනය අසන්වා. මේ අඤ්ඤා වූ රජතෙම අඤ්ඤා වූ තද්වසාගේ වචනය අසා නිකරුණේ මා මරවා යි (කුමාර) කීය.

2550. දැඩි වූ මුල ඇතිව මහත්ව වැඩුණු කල්හි අකුපතර හට-ගත් උණ පඳුර වෙන් කොට අදින්නට නොපිළිවන. මහරජාණන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ පා වදිමි. දෙවයන්වහන්ස, මම පැවිදි වෙමි. එයට අනුදාන වදළ මැනවි.

2551. කුමාරය, මහත් ප්‍රයොජන ඇත්තා වූ සම්පත් අනුභව කරව. තොපට හැම ඉසුරු ම දෙමි. තෙපි අද ම කුරුරට වැසි-යන්නට රජවවු. පැවිදි නොවවු. පැවිද්ද වනාහි දුක් වන්නේය.

2552. දෙවයන්වහන්ස, මෙහි නුඹ වහන්සේගේ කවර සම්පතක් ඇත්තේ ද? පෙර මම දෙවිලොව සිත්කලු රූපවලින් ද ශබ්දවලින් ද රසවලින් ද සුවඳින් ද ස්පර්ශයෙන් ද සිත් අලවා විසිමි.

2553. භුතො මෙ භොගා තිදිවස්මි දෙව
පරිවාරිතා අවජරානං ගණෙන,
තුවක්ඛි ඛාලං පරතෙය්‍යං විදිත්වා
න තාදිසෙ රාජකුලෙ වසෙය්‍යං.
2554. සවාහං ඛාලො පරතෙය්‍යොහමස්මි
එකාපරාධං ඛිම පුත්ත මය්‍හං,
පුතාපි වෙ එදිසකං භවෙය්‍ය
යථාමති සොමනස්සං¹ කරොති.
2555. අනිසමම කතං කමමං අනවජාය විතර්තං,
භෙසපුසෙස්සව වෙහඬෙගා විපාකො භොති පාපකො.
2556. නිසමම ව කතං කමමං සලොවජාය විතර්තං,
භෙසපුසෙස්සව සමපතති විපාකො භොති හදුකො.
2557. අලසො ගිහී කාමභොගි න සාධු
අසක්ඛන්තො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අත්ඝරිකාරී
යො පණ්ඩිතො කොධතො තං න සාධු.
2558. නිසමම ඛන්තියො කඨිරා නාන්සලෙ දිසමති,
ත්ඝරිකාරිතො රාජ යසො කිත්ති ව ච ඛද්දති.
2559. නිසමම දණ්ඩං පණ්ඩෙය්‍යා ඉස්සරො
වෙගාකතං² තපතෙ³ භුට්පාල,
සලොපණ්ඩි ව නරස්ස අපථා
අනාත්තප්පා තෙ භවතති පච්ඡා.
2560. අනාත්තප්පාති හි යෙ කරොතති
විහජ්ජ කම්මයත්තාති ලොකෙ,
වික්ඛෙය්‍ය සත්ථාති පුබුද්ධාති
භවතති වඩාත්තමතාති තාති.
2561. ආගන්තුං දෙවාරිකා බග්ගාබ්ඛා
කාසාවියා ඡන්තා මමං ජන්තු,
මාතු ව අඛිකස්මිං අහං නිසින්නො
ආකඬ්ඪිතො සහසා තෙහි දෙව.

1. සොමනස්ස - මජ්ඣං.

2. වෙගසා - මජ්ඣං.

3. තප්පති - මජ්ඣං, සතා.

2553. දේවයන්වහන්ස, අප්පරා සද්දිනියා විසින් පිරිවරන ලද මා විසින් දෙව්ලොව සම්පත් අනුභව කරන ලදී. අනුන් විසින් පැමිණවියැයුතු වූ නුඹ බාලයෙකැයි දැන එබඳු රජ කුලයෙහි නොවසන්නෙමි.

2554. ඉදින් මම අනුන් විසින් පැමිණවියැයුතු (මගපෙන්වියැයුත්තෙක්) බාලයෙක් දින්නෙමි නම් පුත්‍රය, මාගේ ඒ එක ම අපරාධය ගැන කමා කරව. සෞම්‍ය ජාතකය, ඉදින් නැවතත් මෙබඳු වරදෙක් වේ නම් තෙපි කැමැත්තක් කරව.

2555. නො විමසා කළ ක්‍රියාව ද, නො සසඳා සිතන ලද්ද ද වැරද්දු බෙහෙතක්හුගේ විපත්තිය මෙන් ලාමක විපාක ඇත්තේ වෙයි.

2556. විමසා කරන ලද ක්‍රියාව ද මහා කොට සිතන ලද්ද ද බෙහෙතක්හුගේ සම්පත මෙන් යහපත් විපාක ඇත්තේ වෙයි.

2557. අලස වූ කාමභොගී ගිහියා නො මැනැව්. සංයම නොවූ පැවිද්ද නො මැනැව්. පරික්‍ෂා නො කොට කටයුතු කරන රජතෙමේ නො මැනැව්. යම් පණ්ඩිතයෙක් කිපෙනසුලු වේද, එය නො මැනැව්.

2558. ඤේය තෙමේ විමසා කටයුතු කරන්නේය. රජතෙම නො විමසා කටයුතු නො කරන්නේය. මහරජ, විමසා කටයුතු කරන්නහුගේ යශෝත් කීර්තියත් වැඩේ.

2559. මහරජ, අධිපතිතෙම පරික්‍ෂා කොට දඬුවම් පණවන්නේ ය. නො විමසා වහා කරන ලද්ද තැව්ම් ඇති කරන්නේය. නුවණින් මෙනෙහි කොට කරන ලද අර්ථයෝ (යහපත් ක්‍රියාවෝ) වෙද්ද, ඔවුහු පසුව තැව්ම් ගෙනදෙන්නෝ නො වෙති.

2560. ලෙව්හි යම් කෙනෙක් කටයුතු නො කටයුතු දැ විමසා බලා වැඩ කෙරෙද්ද නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද සැප විපාක ගෙන දෙන්නා වූ ඒ වැඩ වෘද්ධයන් (පණ්ඩිතයන්) අනුමත කරනු ලබන්නා වූ ද, තැව්ම් ගෙන නොදෙන්නා වූ ද කම්යෝ වෙති.

2561. මහරජ, දෙරට්‍රපාලකයෝ ද කඩු බඳනාලද වධකයෝ ද මා නසන්නට ආවාහු ය. දේවයන් වහන්ස, මවු ඇකයෙහි හුන් මම ඔවුන් විසින් වහා අදින ලද්දෙමි වෙමි.

2562. කටුකමඬි සමොධං සුකිව්ඡපණො
මධුරං පියං ජීවිතං ලඳු රාජ,
කිවෙජනාහං අජ්ජ වධා පමුණො
පබ්බජ්ජමෙවාහිමනොහමසී.
2563. පුණො තවායං තරුණො සුධමෙම
අනුකම්පකො සොමනසොසා කුමාරො,
තං යාවමානො න ලභාමි සජ්ජ
අරභාසි නං යාවිතවෙ කුට්ඨෙ.
2564. රමසස්ස හිකඛාවරියාය පුත්ත
නිසමම ධමෙමස්ස පරිබ්බජ්ජස්ස,
සබ්බෙස්ස භූතස්ස නිධාය (ණ්ඨං
අජ්ඣදිතො ඉහමමුපෙහි යානං.
2565. අවජ්ජියරූපං¹ චිත යාදිසඤ්ච
දුක්ඛිතං මං දුක්ඛාපයසෙ සුධමෙම,
යාවස්සු පුත්තං ඉති දිව්වලානා
හියෙයාව උස්සාගයසෙ කුමාරං.
2566. යෙ විපමුක්ඛා අනවජ්ජහොජිතො,
පරිනිබ්බුතා ලොකමිමං චරන්ති,
තමරියමණං පටිපජ්ජමානං
න උස්සහෙ චාරයිකුං කුමාරං.
2567. අද්ධා හවෙ සෙවිතඛො සපඤ්ඤ
බහුස්සුතා යෙ බහුයානචිත්තනො,
යෙසායං සුඤ්ඤාන සුභාසිතානි
අපොසාස්සුක්ඛා විතපොකා සුධමො²ති.

සොමනස්ස ජාතකං.

10. චමෙපයාජාතකං

2468. කානු විජ්ජරිවාහාසි ඔසධි විය තාරකා,
දෙවතානුසි ගතඛබ්බි න තං මඤ්ඤමි මානුසි.³
2569. නමඬි දෙවී න ගතඛබ්බි න මහාරාජ මානුසි,
නාගකඤ්ඤමඬි³ හද්දනෙන අත්ථෙතමඬි ඉධාගතා.

1. අවෙජර - මජ්ඣං.

2. මානුසි - වී, මජ්ඣං, සයා.

3. නාගකඤ්ඤාමි - මජ්ඣං, සයා.

2562. මහරජ කටුක වූ සම්බාධ වූ ඉතා දුකට පැමිණියෙමි වෙමි. ඒ මම අද දුකසේ වධයෙන් මිදුණෙමි මිහිරි වූ ප්‍රිය වූ ජීවිතය ලබා සිටිමි. දැන් ඒ මම පැවිදිවනු රිස්සමි යි කුමර තෙම කීවෙ ය.

2563. සුධම්මාවෙනි, තිගේ මේ තරුණ පුත්‍ර සොමනසස කුමාර තෙම අනුකම්පා ඇත්තෙකි. දැන් යාවිඤ්ඤා කරනු ලබන්නේ ඔහු නො ලදිමි. තෙපි ද ඔහුට යාවිඤ්ඤා කරන්නට නිසි නො වනු දැයි රජ තෙම කීවෙ ය.

2564. පුත්‍රය, පිටුසිහිමෙහි ඇලෙව. ධර්මයන්හි ලා විමසිමි ඇති කොට තන්හි තන්හි හැසිරෙව. සියලු සත්ත්වයන් කෙරෙහි දඬුවම් අත්හැර නිකු නො ලබන්නෙක්ව බ්‍රහ්මලොකයට එළඹෙනු මැනැවැ යි රජබිසොව කීවා ය.

2565. සුධම්මාවෙනි, යම්බඳු වූ දුකට පත් මා තෙපි වැඩියත් දුකට පැමිණවූවු ය. පුත්‍රයා ගිහිගෙයි වසන පරිදි යාවිඤ්ඤා කරන්නට යයි කියනු ලබන්නී කුමරා වැඩියත් පැවිදිබවට උනන්දු කළා ය. ආශ්වයථියකි.

2566. රාගාදියෙන් මිදුණු නිරවද්‍ය භෞජන ඇති කෙලෙස් පිරි- නිවියෙන් පිරිනිවුණු යම්බඳු රහත්හු මේ ලෙව්හි හැසිරෙද්ද උන්- වහන්සේලාගේ ඒ උතුම් මහ පිළිපන්නා වූ කුමාරයා වළකාලන්නට උත්සාහ නො කරමි යි මවුබිසව කීවාය.

2567. මේ සුධම්මා නොමෝ යම් කෙනකුන්ගේ යහපත් වචන අසා එකාන්තයෙන් අල්පොක්සුක වූවා පහවූ ගොක ඇත්ති වූවා ද යම් කෙනෙක් ප්‍රාඥ වූවාහු බොහෝ ඇසු පිරු තන් ඇත්තාහු නොයෙක් කරුණු සිතන්නෝ වෙද්ද, එකාන්තයෙන් ම ඔවුහු සේවනය කළ යුත්තෝ වෙති යි රජ තෙම කීවෙ ය.

සොමනසය ජාතක යි.

10. වමෙපයා ජාතකය

2568. වීදුලිය සේ ද ඔසයි තරුව සේ ද බබළන තෝ කවර නම් තැනැත්තියක් ද? දෙවතාවක් ද ගාඤ්ච්ච ස්ත්‍රියක් ද? තී මිනිස් මාගමකැ යි නො හඟිමි යි උග්‍රසෙන රජතෙම කීය.

2569. මහරජ, මම දෙවියවක් නොවමු. ගාඤ්ච්ච ස්ත්‍රියක් ද නොවමු. මිනිස් මාගමක් ද නොවමු. ස්වාමීනි, මම නාග කන්‍යා- වක්මු. මෙහි යම්කිසි කටයුත්තක් සඳහා ආවමු.

2570. විඛ්‍යාතවිඛ්‍යා කුපිතිජ්ජයාසි
නෙතෙහි තෙ වර්ගණා සවනති,
කිනෙත නට්ඨං කිළ්භන පක්ඛයානා
ඉධාගතා නාරි තදිඛ්‍ය ඔුභි.
2571. යමුග්ගතෙජා උරගොති වාහු
නාගොති තං ආහු ජනා ජනිඤ,
තමග්ගභි පුරිසො ජිවිකඤ්ඤා
තං බන්ධනා මුඤ්ඤි පතී මමෙසො.
2572. කථංථවයං බලවිරියුපපතො
හත්ථස්ම මාගඤ්ඤි¹ වණ්ඤකස්ස,
අක්ඛභි මෙ නාගකඤ්ඤා තදිඤ්ඤා
කථං විජානෙමු ගතිතනාගං.
2573. නගරමිති නාගො හසමං කරොයා
තථා හි සො බලවිරියුපපතො
ධතුඤ්ඤා නාගො අපවායමානො
තසමා පරකකමිති තපො කරොති.
2574. වාතුද්දසිං පණ්ණරසිඤ්ඤා රාජ
වතුපුරෙ සමිති නාගරාජා,
තමග්ගභි පුරිසො ජිවිකඤ්ඤා
තං බන්ධනා මුඤ්ඤි පතී මමෙසො.
2575. සොළසිසිසහස්සානි ආමුක්ඛණ්ණිකා,
වාරිගෙහසයා² නාරි තාපි තං සරණඛගතා.
2576. ධනමන මොවෙහි අසාහසෙන
ගාමෙන නිකඛන ගවං සතෙන,
ඔස්සධ්මකායො³ උරගො වරාතු
පුඤ්ඤාඤ්ඤා මුඤ්ඤි බන්ධනසමා.
2577. ධනෙත මොවෙහි අසාහසෙන
ගාමෙන නිකඛන ගවංසතෙන,
ඔස්සධ්මකායො උරගො වරාතු
පුඤ්ඤාඤ්ඤා මුඤ්ඤි බන්ධනසමා.
2578. දමිති නිසබ්බතං දුද්ද පුලලඤ්ඤා⁴ මණ්ඩුණ්ඩලං,
වතුපුරෙ⁵ ව පලලිකං උඤ්ඤාපුප්ඵිසිරිත්ථං,
2579. ඤෙච්ච සාදිසියො හරියා උසහඤ්ඤා ගවං සතං,
ඔස්සධ්මකායො උරගො වරාතු
පුඤ්ඤාඤ්ඤා මුඤ්ඤි බන්ධනසමා.

1. මාගභි - වි. මජ්ඣ. සා.

2. වාරිගෙහා වි.

3. ඔසධ්ම - මජ්ඣ.

4. පුලලඤ්ඤා - මජ්ඣ. සා.

5. වතුපුප්ඵි - මජ්ඣ.

2570. එම්බා නාගකන්‍යාව, තෝ විමුත්ත සින් ඇත්ති කිපුණු ඉඳුරන් ඇත්ති වෙහිය. තිගේ ඇස්වලින් කඳුළුදාරාවෝ වැගිරෙත්. තිගේ කවර නම් දයක් නටුයේද? කවරක් පතමින් මෙහි ආවාද? එය මට කියනු මැනැවි.

2571. මහරජ, උග්‍රතෙජය ඇති යමකුට 'උරගය' යි (බඩගා යන්තෙකැයි) කීහුද? ජනයෝ ඔහුට නාගය යි කීහු. දිව් රැකීම ප්‍රයෝජන කොට ඇති පුරුෂයෙක් ඔහු අල්ලා ගත්තේ ය. ඔහු බැඳුමෙන් මුදලව. ඒ මාගේ ස්වාමීපුරුෂයා ය.

2572. එම්බා නාග කන්‍යාවෙනි, බලයෙන් හා වියඪයෙන් යුක්ත වූ මේ නාග තෙම කෙසේ නම් වණිබ්බකයාගේ අතට පත්වීද? නාගකන්‍යාවෙනි, ඒ කරුණ මට කියව. ගන්නා ලද නාගයා ගැන තොරතුරු කෙසේ නම් දනිමුද?

2573. බලයෙන් හා වියඪයෙන් යුක්ත වූ නාග තෙම නගරය අළු කරන්නේ ය. නාග තෙම ධර්මය ම ගරු කරන්නේ වේ. එහෙයින් දුක ඉටියා තපස් කරන්නේ ය.

2574. මේ තාරජ තෙම කුසුවක්හි ද පසළොස්වක්හි ද සතර මංසන්ධියක්හි පෙහෙව වාසය කරයි. ස්කිය ජීවිතාව ප්‍රයෝජන කොට ඇති පුරුෂයෙක් ඔහු අල්ලා ගත්තේ ය. ඔහු බැඳුමෙන් මුදලව. හෙ තෙම මාගේ සැමියා ය.

2575. අමුණන ලද මිණි කොඩොල් ඇති ජලය ම ගෘහශයනය කොට ඇති සොළොස් දහසක් ස්ත්‍රීහු වෙද්ද ඒ ස්ත්‍රීහු ඔහු සරණ ගියාහු ය.

2576. ගම්වර දීමෙන් ද ස්වර්ණනිෂ්ක දීමෙන් ද සිය ගණන් ගවයින් දීමෙන් ද නොසැහැසි - දහැමිබැවින් මොහු මුදනු මැනැවි. නාග තෙමේ මිදුණු සිරුරැත්තේ සිත්සේ හැසිරේවා, පින් කැමැති නාග තෙමේ බන්ධනයෙන් මිදේවා.

2577. ගම්වර දීමෙන් ද ස්වර්ණ නිෂ්ක දීමෙන් ද සිය ගණන් ගවයන් දීමෙන් ද නො සැහැසිකමින් ම දහැමින් ම මොහු මුදමි. මිදුණු සිරුරැති නාග තෙම සිත්සේ හැසිරේවා පින් කැමැති නාග තෙමේ බන්ධනයෙන් මිදේවා.

2578-2579. වැදි පුත්‍රය, ස්වර්ණ නිෂ්ක සියයක් ද මහත් වූ මිණි කොඩොලක් ද සිවුපසින් දිය බෙරළිය මල් පැහැති උස පයඪිකයක් ද සමාන ගුණැති භායඪාවන් දෙදෙනෙකුන් ද ගවයන් සියයක් සහිත ධෘෂ්ඨයකු ද දෙමි. මිදුණු සිරුරැති නාග තෙමේ සිත්සේ හැසිරේවා, පින් කැමැති නාග තෙමේ බැඳුමෙන් මිදේවා.

2580. විනාපි දනා තච වචනං ජනිතු
මුඤ්ඤාමි තං උරගං ඛන්ධනස්මා,
ඔස්සට්ඨකායො උරගො වරාතු
පුඤ්ඤාත්තො මුච්චතු ඛන්ධනස්මා.
2581. මුත්තො වමෙසයානො නාගො රාජානං එතදබ්බි,
නමො තෙ කාසිරාජස්සු නමො තෙ කාසිවස්සන
අඤ්ථිං තෙ පගණනාමි පමෙසයානෙම නිවෙසනං.
2582. අඬා හි දුබ්බිස්සසමෙතමාහු
යං මානුසො විස්සසෙ අමානුසමහි,
සචෙච මං යාවසි එතමෙකං
දකෙකමු තෙ නාග නිවෙසනානි.
2583. සචෙහි වානො ගිරිමාවහෙයා
චන්දෙ ච සුරියො ච ජමාපතෙයස්සං,
සබ්බා ච නපෙජා පටිසානං වතෙයස්සං
න තෙවහං රාජ මුසා හණෙයාං.
2584. නහං එලෙයා උද්ධිපි සුසෙස
සංචට්ඨයං භූතධරා වසුත්තිරා,
සිලුවවයො මෙරු සමුලමුඛබ්බෙහ
නතෙවහං රාජ මුසා හණෙයාං.
2585. අඬා හි දුබ්බිස්සසමෙතමාහු
යං මානුසො විස්සසෙ අමානුසමහි,
සචෙ ච මං යාවසි එතමෙකං
දකෙකමු තෙ නාග නිවෙසනානි.
2586. තුමෙහ ඛොකං සොරවිසා උළාරා
මහාතෙජා බිසකොපි ච භොරං,
මම කාරණං¹ ඛන්ධනස්මා පමුත්තො
අරහසි නො ජාතිතායෙ² කතානි.
2587. සො පච්ඡිනං නිරයෙ සොරරුපෙ
මා කාසිකං සාතමලකං කිඤ්චි,
පෙළාය බද්ධො මරණං උපෙතු
යො තාදිසං කමම කතං න ජානො.
2588. සච්චිසට්ඨිඤ්ඤා තච මෙය භොතු
අකකාධනො³ භොහි අනුපනාහි,
සබ්බඤ්චි තෙ නාගතුලං සුපණ්ණං
අභිංච ගිමහාසු විචජ්ජනතු.

1. මං කාරණං - මජ්ඣං.

2. ජාතිතායෙ - මජ්ඣං, සා, ජාතිතවෙ, නා, ජාතිතයෙ.

3. අකකාධනො - මජ්ඣං.

2580. මහරජාණන් වහන්ස, මේ වස්තු දීමෙන් තොරව ද මුඛවහන්සේගේ වචනය ගරු කොට ඒ නාගයා බැඳුමෙන් මුදමු. මිදුණු සිරුරැති නා තෙමේ සිත්සේ හැසිරේවා! පින් කැමැති නාග තෙමේ බැඳුමෙන් මිදේවා.

2581. බැඳුමෙන් මිදුණු වමෙය්‍යක නාග තෙමේ රජුට මෙසේ කීවේ ය. කසිරට මහරජ, නුඹවහන්සේට නමස්කාර වේවා, කසිරට දියුණු කරන මහරජාණන් වහන්ස, නුඹවහන්සේට නමස්කාර වේවා, මාගේ නාග භවනය දැකූකලය. එය සපිරිවරින් අවුත් බලන මෙන් ආරාධනා කොට නුඹවහන්සේට ඇදිලි බඳිමි යි නාරජ තෙම කීයේ ය.

2582. පින්වත් නාරජ, මනුෂ්‍යයෙක් තෙම අමනුෂ්‍යයකු කෙරෙහි විශ්වාසය තබන්නේ ය යන යමක් වේ නම් එය එකාන්තයෙන් ම විශ්වාස නොකොට හැක්කකැ යි කියත්. ඉදින් මේ ගැන මට යාවිඤ්ඤ කරන්නෙහි නම්. නුඹගේ නාග භවනයන් දක්නෙමු යි රජ තෙම කීයේ ය.

2583. මහරජ ඉදින් (වනාහි) වාතය තෙම පර්වතයක් ගසාගෙන යන්නේ නමුදු සඳ හිරු දෙදෙනා බිම වැටෙන්නාහු නමුදු හැම නදිහු ම උඩුගං බලා යෙත් නමුදු මම බොරු නො කියමි යි බෝසත් තෙමේ කීයේ ය.

2584. අභය පැළෙන්තේ නමුත් මුහුද විශාලෙන්තේ නමුත් භූතයන් දරා සිටින්නා වූ පාඨවී තොමෝ හැකිළෙන්නී නමුත් පර්වතයන් අතුරෙන් උස් වූ මහමෙර සහමුලින් ඉදිරෙන්තේ නමුත් මහරජ මම බොරුවක් නම් නො කියමි යි බෝසත් තෙම කීයේ ය.

2585. එම්බා නාරජ, මනුෂ්‍යයෙක් තෙම අමනුෂ්‍යයකු කෙරෙහි විශ්වාසය තබන්නේ ය යන යමක් වේ නම් එය එකාන්තයෙන් ම විශ්වාස නොකොට හැක්කකැ යි කියත්, ඉදින් මේ ගැන මට යාවිඤ්ඤ කරන්නෙහි නම් නුඹගේ නා විනේ දකිමු යි රජ තෙම කීයේ ය.

2586. නාරජ, තෙපි වනාහි මහත් වූ දරුණු විෂ ඇති මහාතෙජස් ඇති වහා කිපෙන සුල්ලෝ ද චින්නහු ය. මා නිසා බන්ධනයෙන් මිදුණේ මා කළ උපකාර දැනගන්නට වටනෙහි ය.

2587. යමෙක් කරනලද එබඳු උපකාර නො දන්නේ නම් හෙ තෙමේ භයානක දුක් ඇති නිරයයෙහි පැසේවා, කිසියම් කායික සුවයක් නොලබාවා! පැසෙහි බැඳුණේ මරණයට යේවා, (මේසේ කියා නාරජ තෙම දිවුළේ ය.)

2588. පින්වත් නා රජ, නුඹගේ මේ ප්‍රතිඥාව සත්‍ය ප්‍රතිඥාවක් වේවා නුඹ ක්‍රොධ නො කරන්නෙක් වෙහිවා, බද්ධ වෙර නැත්තෙක් වෙහිවා, නුඹගේ මුළු නාකුලය ම සුපර්ණයෝ ග්‍රීෂ්මකාලයෙහි ගින්න මෙන් දුරු කෙරෙන්නවා.

2589. අනුකමිසි නාගකුලං ජනිඤ්ඤා
මාතා යථා සුප්පියං එකපුතං,
අහං ච තෙ නාගකුලෙන සද්ධිං
කාභාමි වෙය්‍යාවටිකං උළාරං.
2590. යොජනානු වෙ රාජරජෙ සුවිතෙන
කමොජකෙ අස්සනරෙ සුද්දන්ත,
නාගෙ ච යොජනානු සුවණ්ණකප්පනො
දසෙබ්බු නාගස්ස නිවෙසනානි.
2591. හෙරි මුර්ඛයා පණවා ච සඛිතා
ආවජ්ජිමං¹ උග්ගසෙනසා රඤ්ඤා,
පායාසි රාජා බහුසොහමානො
පුරකමිතො නාරිගණස්ස මජ්ඣේකි.
2592. සුවණ්ණචිතකං² භූමිං අද්දකඛි³ කාසිවද්ධනො,
සොචණ්ණමයෙ ච පාසාදෙ චෙච්චියඵලකත්තෙ.
2593. ස රාජා පාවිසි ව්‍යමිතං වමෙපයාස්ස නිවෙසනං,
⁴ආදිවචණ්ණසනිහං කංසඤ්ජපහසරං.
2594. නානාරුකෙති සස්සනං නානාගන්ධසමෙරිතං,
සො පාවෙකඛි කාසිරාජා වමෙපයාස්ස නිවෙසනං.
2595. පට්ඨසමි⁵ කාසිරඤ්ඤා වමෙපයාස්ස නිවෙසනං,
දිංඤා කුරියා වජ්ජිසු⁷ නාගකඤ්ඤා ච නච්චිසු.
2596. කං නාගකඤ්ඤා වරිතං ගණෙන
අනරාඝි කාසිරාජා පසනෙතා,
නිසීදි සොචණ්ණමයමිති පියෙ
සාපස්සයෙ වඤ්ඤාසාරලිතෙ.
2597. සො තස්ස භුක්තා ච අරො රමිතා
වමෙපයාකං කාසිරාජා අවොච,
විමානසෙට්ඨානි ඉමානි තුය්‍යං
ආදිවචණ්ණානි පහස්සරානි.
නෙතාදියං අත්ථි මනුස්සලොකෙ
කිමෙත්ථියං නාග තපො කරොසි.

-
1. ආවජ්ජිමං - මජ්ඣ. සං. අට්ඨකං. පි. අට්ඨකං.
 2. චිතකං - මජ්ඣ. සං.
 3. අද්දකඛි - මජ්ඣ.
 4. ආදිවචණ්ණසනිහං - මජ්ඣ. සං.
 5. පට්ඨසමි - මජ්ඣ.
 6. පට්ඨසමි - මජ්ඣ. සං.
 7. වජ්ජිසු - මජ්ඣ. සං.

2589. මහරජාණන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ ඉතා ප්‍රිය එක ම පුතකු ගැන අනුකම්පා කරන මවක මෙන් නාකුලයට අනුකම්පා කරන්නාවු ය. මම ද නාකුලය සමග නුඹවහන්සේට බොහෝ වතාවත් කරමි යි නා රජ කීයේ ය.

2590. මනා කොට විසිතුරු කරනලද රාජරථයෙහි ඉතා දුමුණු කාමිබෝස අශ්වතරයන් යොදන්වා. රතීන් සැරසුවා වූ ඇතුන් ද යොදන්වා, නාගයාගේ විමානයන් දකිමු යි රජ තෙම කීයේ ය.

2591. උග්ගසෙන රජුගේ මහබෙර ද මිහිභුබෙර ද පණාබෙර ද හක් ද වාදනය කළාහු ය. පිරිවරනලද ස්ත්‍රී සමූහයා මැද උග්ගසෙන රජ ඉතා හොබනේ ගියේයයි වදළයේක.

2592. කසිරට දියුණු කරන රජ තෙමේ රන්වැලි අතුළු බිම ද වෛදියඬු පුවරු අතුළු රන්මුවා ප්‍රාසාද ද දුටුවේ ය.

2593. සුයඬියාගේ වර්ණයට බඳු වූ රන්වන් විදුලිය සේ පැහැ විහිඳෙන වමෙසයා නාගයාගේ විමානයට ඒ උග්ගසෙන රජ තෙම පිවිසියේ ය.

2594. ඒ කසිරජ තෙම නොයෙක් ගසින් ගැවසුණු නොයෙක් සුවඳින් සුවඳ කවනලද වමෙසයා නාගයාගේ විමානය දක්කේ ය.

2595. කසිරජ වමෙසයා නාගයාගේ නිවසට පිවිසි කල්හි දිව්‍යමය තුයඬු වාදනය කළහ. නාගකන්‍යාවෝ නැටූහ.

2596. නාගකන්‍යා සමූහයා විසින් හැසිරෙන ලද ඒ විමානයට පහන් සිත් ඇති කසිරජ තෙම නැඟුණේ ය. සඳුන් කල්ක ගල්වන ලද හේත්තුවන පුවරු සහිත ස්වර්ණමය පුටුවෙහි හිඳගත්තේ ය.

2597. ඒ කසිරජ තෙම එහි අනුභව කොට නැවත සිත් අලවා වැස වමෙසයාක නාගයාහට මෙසේ කීයේ ය. නුඹගේ මේ සුයඬියාට බඳු වර්ණ ඇති පැහැ විහිඳෙන උතුම් විමානයෝ වෙති. මිනිස් ලොවැ මෙබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලාපොරොත්තු වෙත් තපස් කරහි ද?

2598. තා කමිඤ්ඤෙයුරධරා සුවසා
වට්ඨෙගුලී තඤ්ඤාප්පකා,
පග්ගයා පායෙතති අනොමවණ්ණො
නෙතාදිසං අත්ථි මනුස්සලොකෙ
කිමත්ථියං නාග තපො කරොසි.
2599. නජ්ජො ව තෙමා පුට්ඨලොභිච්ඡා
ආටා¹ සතුනානාභිරුද්ධ සුතිසා,
නෙතාදිසං අත්ථි මනුස්සලොකෙ
කිමත්ථියං නාග තපො කරොසි.
2600. කොඤ්ඤා මයුරා දිවියා ව භංසා
වග්ගෙයුරා කොකිලා සමපතනා,
නෙතාදිසං අත්ථි මනුස්සලොකෙ
කිමත්ථියං නාග තපො කරොසි.
2601. අඤ්චා සාලා තිලකා ව පමුඤ්ඤා
උද්දලකා පාටලියො ව පුලලා,
නෙතාදිසං අත්ථි මනුස්සලොකෙ
කිමත්ථියං නාග තපො කරොසි.
2602. ඉමා ව තෙ පොකඛරෙඤ්ඤා සමනතතො
දිව්‍යා ව² ගඤ්ඤා සතතං සමපතනා,
නෙතාදිසං අත්ථි මනුස්සලොකෙ
කිමත්ථියං නාග තපො කරොසි.
2603. න පුත්තභෙතු න ධනස්ස භෙතු
න ආයුතො වාපි ජනිතු භෙතු,
මනුස්සයොතිං අභිපක්ඛානො
තස්මා පරකකම්ම තපො කරොමි.
2604. කං ලොහිතකෙතා විහතනතරංසො
අලඛකාතා කප්පිතකෙසමස්සු,
සුරොසිතො ලොහිතවතුනො
ගඤ්ඤාපාචාදිසා පභාසයි.
2605. දෙවිඤ්ඤාපකොසි මහානුභාවො
සංකප්පි කාමෙහි සමඛිඤ්ඤො,
පුට්ඨාමි තං නාගරාජතමජං
සෙයොගා ඉතො කෙන මනුස්සලොකො.

1. ආද - වී. මජ්ඣ.

2. දිඤ්ඤා සා, දිඤ්ඤා - මජ්ඣ.

2598. රන් අබරණ දරන්නා වූ මනාකොට හඳුනා ලද වස්ත්‍ර ඇති වට ඇඟිලි ඇති තඹෙන් අතුල් පතුල් වලින් යුක්ත වූ අලාමක වූ පැහැසටහන් ඇති ඒ නාගකන්‍යාවෝ දිව්‍යජානය ගෙනවුත් පොවති. මිනිස් ලොව මෙවැන්නක් නැත. නාගය, කුමක් බලා-පොරොත්තුවෙන් තපස් කරති ද?

2599. පුළුල් වරලින් යුත් මසුන් ඇති උකුසු පක්ෂීන් විසින් පවත්වන ලද නාද ඇති මනා තොටුපලින් යුත් ඒ මේ ගංගාවෝ ද ඇත්තාහ. මිනිස් ලොව එබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලා-පොරොත්තුවෙන් තපස් කරති ද?

2600. කොස්ලිහිණියෝ ද මොනරු ද දිව්‍ය භංසයෝ ද මිහිරි නාද පවත්වන කොටුලෝ ද ගසින් ගසට මාරුවෙති. මිනිස් ලොව මෙබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් තපස් කරති ද?

2601. එම්බා නාගරජය, පිපිහිය අඹ ද සල් ද එරහන්ද ද දඹ ද ඇසළ ද පළොල් ද ඇත්තාහ. මිනිස් ලොව මෙබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් තපස් කරති ද?

2602. එම්බා නාරජ මේ පොකුණු භාත්පසැ නිතර දිව්‍යමය වූ සුවඳ හමයි. මිනිස් ලොව මෙබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලා-පොරොත්තුවෙන් තපස් කරති ද?

2603. මහරජ, මම දුටුයන් හෙතු කොට ගෙන පෙහෙවස් නො රකිමි, ධනය හෙතුකොට ගෙන ද නො රකිමි, ආයුෂ හෙතු කොට ගෙන ද නො රකිමි, මිනිස් ලොව උත්පත්තිය පතම්. එහෙයින් වියඛිය උඩා තපස් රකිමි යි නාරජ කියේ ය.

2604. එම්බා මහරජ, නුඹ වහන්සේ ලේචන් ඇස් ඇත්තේ නසන ලද අන්තරය ඇති සරසන ලද්දේ කපන ලද කෙස් රවුළු ඇති රත්සලුනෙන් දුටු ගල්වන ලද්දේ ගාඤ්ථ රාජයකු මෙන් දිශාවන් බබුළුවන්නෙහි ය.

2605. නාගරජය. නුඹ සියලු කාමසම්පත්න් යුක්ත වූයෙහි මහානු-භාව සම්පන්න වූයෙහි දිව්‍යමය සාද්ධියට පැමිණියෙහි ය. මේ කාරණය නුඹ අතින් විවාරම්. කවර හෙයින් මිනිස් ලොව මීට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2606. ජනිඤ්ඤා නාඤ්ඤා මනුස්සලොකා
සුඤ්ඤි ව සංවිජ්ජති සංයමො ව,
අභංගො ලොකා මනුස්සයොති.
කාහාමි ජාතිමරණස්ස අනතං.
2607. අඤ්ඤා හවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤා
බහුස්සුතා යෙ බහුයානවිතතිනො,
නාරියො ව දිස්වාන නවං ව නාග
කාහාමි පුඤ්ඤාති අනපපකාති.
2608. අඤ්ඤා හවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤා
බහුස්සුතා යෙ බහුයානවිතතිනො,
නාරියො ව දිස්වාන මමඤ්ඤා රාජ
කරොති පුඤ්ඤාති අනපපකාති.
2609. ඉඤ්ඤා මෙ ජාතරූපං පහුතං¹
රාසි සුවණ්ණස්ස ව තාලමත්තා,
ඉතො හරිතා² සොවණ්ණස්සරාති³ කාරය
රූපියස්ස ව පාකාරං කරොන්තු.
2610. මුත්තානඤ්ඤා⁴ වාහසහස්සාති පඤ්ඤා
වෙළිරියමිස්සාති ඉතො හරිතා,
අනෙතපුරෙ භූමියං සඤ්ඤා
නිකකඤ්ඤා හොහිති⁵ නිරජා ව.
2611. එතාදිසං ආවස රාජසෙට්ඨ
විමානසෙට්ඨං බහුසොහමානං,
බාරාණසිං⁶ නගරං ඉඤ්ඤාති.
රජස්ස ඤාතොති අනොමපඤ්ඤාති.

වමෙපයා ජාතකං.

11. පලොභනජාතකං

2612. බ්‍රහ්මලොකා වට්ඨාන දෙවපුත්තො මහිඤ්ඤො,
රඤ්ඤා පුත්තො උදපාදි සංඝකාමසම්ඤ්ඤා.
2613. කාමා වා කාමස්සඤ්ඤා වා බ්‍රහ්මලොකෙ න විජ්ජති,
යොස්ස⁷ නායෙව සඤ්ඤා කාමෙහි විජිගුවජථ.

1. බහුතං - මජ්ඣං.
2. හරිතාන - මජ්ඣං.
3. සුවණ්ණ - මජ්ඣං.
4. මුත්තානිව - වී. මජ්ඣං.
5. හොහිති මජ්ඣං. සා.
6. බාරාණසි නගරං - මජ්ඣං.
7. සොස්ස. නා සොස්ස - වී. මජ්ඣං.

2606. මහරජ, මිනිස් ලොවින් වෙන් ව නිර්වාණ ඉද්දියක් හෝ සීලසංයමයක් හෝ නැත්තේ ය. මම ද මිනිස් උපත ලබා ජාතිමරණයත් කෙළවර කරමි යි සිතා තපස් කරමි යි නාරජ කීවේ ය.

2607. නාගරාජය, යම් කෙනෙක් බොහෝ කරුණු සිතන්නාහු බහුශ්‍රැත වෙද්ද, නුවණැති ඔවුහු සෙවනය කටයුත්තාහ. නුඹ ද නාග කන්‍යාවරුන් ද දෑක බොහෝ පින් කරමි යි රජ ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

2608. මහරජ, යම් කෙනෙක් බොහෝ කරුණු සිතන්නාහු බහුශ්‍රැත වෙද්ද, නුවණැති ඔවුහු සෙවනය කටයුත්තාහ. මා ද නාග කන්‍යාවරුන් ද දෑක බොහෝ පින් කරව යි නාරජ තෙම උග්‍රසෙන රජුට කීවේ ය.

2609. මහරජ, මාගේ මේ බොහෝ වූ රන් ඇත. තල්ගස් පමණ ස්වර්ණ රාශිහු ද ඇත්තාහ. මෙයින් රන් ගෙන ගොස් ස්වර්ණ ගෘහ කරව. රිදියෙන් පවුරක් ද කරව.

2610. චෛත්‍යයා මිශ්‍ර වූ මුතු ගැල් පන්දහසක් මෙයින් ගෙන ගොස් අන්තඃපුර භූමියෙහි අතුරත්වා, භූමි තොමෝ මඩ නැත්ති රජස් විරහිත උත්තී ය.

2611. රාජශ්‍රේෂ්ඨය, ඉතා භොබනා වූ මෙබඳු උතුම් විමාන-යෙක්හි වාසය කරව. අලාමක වූ නුවණැත්ත, සමාද්ධියෙන් පිරිහිය බරණැස් නුවර රාජ්‍යය ද කරව යි නාරජ තෙම කියේ ය.

වමෙපයා ජාතක යි.

11. මහා පළොහන ජාතකය

2612. මහත් සාද්ධි ඇති දෙව පුතෙක් බඹ ලොවින් සැව සියලු කාමසම්පන්න සමාද්ධි වූ කසී දනව්වෙහි රජුහට පුත් ව උපන්නේ ය.

2613. යම් කුමාරයෙක් බඹලොව දී හටගත් කාම විරහිත එම සංඥයෙන් ම කාමයන් කෙරෙන් පිළිකුල් ඇති කරයි ද, බඹලොවහි ඒ කාමයෝ හෝ කාමසංඥාවෝ හෝ විද්‍යාමාන නො වෙති.

2614. තසස් චන්තොපුරෙ ආසි ක්කානාගාරං සුමාපිතං,
සො තත්ථ පතිසලලිතො එකො රහසි ක්කායථ.
2615. ස රාජා පරිදෙවෙසි පුත්තසොකෙන අටටිතො,
එකපුත්තො වයං මය්හං න ච කාමානි භුංඤ්ති.
2616. කොත්ථු ඛෙත්ථ¹ උපායො සො² කො වා ජානාති කිංකරිතං,
කො මෙ පුත්තං පලොභෙය්‍ය යථා කාමානි පත්තෙය.
2617. අහු කුමාරි තත්ථෙව රූපවණ්ණ³සමානිතා,
කුසලා නවලිහිතසස් වාදිතෙ ව පදකකිණා
සා තත්ථ උපසඩ්ධාමු රාජානං එතදබ්බි.
2618. අහං ඛො තං පලොභෙය්‍යං සචෙ හත්තා හවීසස්ති,
තං තථාචාදිති රාජා කුමාරි එතදබ්බි.
ත්ථෙත්ථෙත්ථෙව තං පලොභෙති තව හත්තා හවීසස්ති.
2619. සා ච අන්තොපුරං ගගන්වා බහු කාමුපසංහිතං,
හද්‍යඩගමා පෙමණීයා චිත්‍රගාථා⁴ අභාසථ.
2620. තසසා ච ගායමානාය සඤ්ඤා සුක්කාන නාරියා,
කාමච්ඡන්දසස් උප්පත්තී ජනං සො පරිපුච්ඡථ.
2621. කසෙස්සසො සඤ්ඤා කො වා සො හණති උච්චාවචං බහු,
හද්‍යඩගමං පෙමණීයං අපො කණ්ණසුඛං මම.
2622. එසා ඛො පමද දෙව බිඩ්ධා එසා අනප්පිතා,
සචෙ තං කාමෙ භුංඤ්ඤාය හිංසායා හියොයා ඡාදෙයසු තං.
2623. ඉඬ්ඝ ආගච්ඡන්තොරෙන අච්ඡිද්ධමි ගායතු,
අසස්මසස් සමීපමි සතතිකෙ ඥාන ගායතු.
2624. තිරොකුඩ්ධමි ගායිතා ක්කානාගාරමි පාඨසි,
බ්‍රහ්ම⁵ නං අනුපුබ්බෙන ආරඤ්ඤමිව භුංඤ්ඤං.
2625. තසස් කාමරසං ඤාතා ඉසස්සාධම්මො අජායථ,
අහමෙව කාමෙ භුංඤ්ඤායා මා අඤ්ඤා පුරිසො අහු.

1. ඛෙට්ඨ.

2. සො - මජ්ඣං. සා.

3. වණ්ණ රූප - වී, මජ්ඣං.

4. චිත්‍රා - මජ්ඣං, සා.

5. බ්‍රහ්මිකු - මජ්ඣං.

2614. ඔහුගේ අත්තෑපුරයෙහි පියා විසින් කරවනලද ධ්‍යානාගාරයෙක් විය. හෙතෙමේ එහි විවේකයෙහි ඇළුණේ තනි ව රහසිගත ව ධ්‍යාන කෙළේ ය.

2615. පුත්‍රශොකයෙන් පෙළුණු ඒ රජ තෙම මාගේ එක ම පුත්‍රයා කාමසම්පත් පරිභොග නො කෙරේ යයි වැළපුණේ ය.

2616. මෙහිලා කවර නම් උපායෙක් ඇත්තේ ද? එයට පළි-බොධයක් කවරෙක් නම් තී ද? යම්සේ මාගේ පුත්‍රයා කාමසම්පත් ප්‍රාක්ෂීතා කෙරේ නම් එසේ කවරෙක් නම් පොළඹවා ද?

2617. රූපයෙන් හා වර්ණයෙන් යුත් නාත්‍යගීතයන්හි දක්ෂ වාදනයෙහි ද සමත් කුමරියක් ඒ අත්තෑපුරයෙහි ම වූ යැ. ඕ එහි එළඹ රජුට මෙසේ කීවා ය.

2618. හෙ තෙමේ මට සැමී වන්නේ නම් මම ඔහු පොළඹ-වන්නෙමි. (ඇය කී විට) රජ තෙම එසේ කියන්නා වූ ඒ කුමරියට මෙසේ කීයේ ය. තෝ ඒ කුමරා පොළඹවා ගනුව, ත්ට හේ සැමී වන්නේ ය කියායි.

2619. ඕ ද ඒ අත්තෑපුරයට ගොස් කාමුෂංහිත වූ ත් හෘදයංගම වූ ත් ප්‍රේමණීය වූ ත් බොහෝ විධිකුරු ගාථාවන් කිවූ ය.

2620. ගායනා කරන ඒ ස්ත්‍රියගේ හඬ අසා ඒ කුමාරයාට කාමාසාව උපන්නේ ය. හෙ තෙමේ ජනයා අතින් විවාළේ ය.

2621. මේ හඬ කවරකුගේ ද? ඒ කවරෙක් නම් හෘදයංගමව ප්‍රේමණීය ව කර්ණසුඛ ව උස් පහත් හඬින් බොහෝ කොට බෙණේ දු කියා (අනික්කිහි) කුමාර තෙම ඇසී ය.

2622. දේවයන් වහන්ස, මෝ තොමෝ ස්ත්‍රියක, මෝ තොමෝ මහත් වූ ක්‍රීඩිකාවක, ඉදින් නුඹ වහන්සේ කාමසම්පත් අනුභව කරන්නහු නම්, ඊට වැඩිවැඩියක් කැමතිවන්නහු ය.

2623. එසේ නම් මොබට ඒවා, නුදුරු තන්හි ගායනා කෙරේවා, ගයනාගාරයට සමීප ව මාගේ සමීපයෙහි ගායනා කෙරේවා.

2624. බිත්තියෙන් පිටත්හි ගායනය කොට ධ්‍යානාගාරයට පිවිසී යා ය. කැලේ ඇතකු මෙන් ක්‍රමයෙන් ඕ ඔහු බැඳගත්තා ය.

2625. ඒ කුමාරයාට කාමරසය දැනී ඊෂ්ඨා ස්වභාවයෙක් හට-ගන්නේ ය. මම ම කාමයන් අනුභව කරමි. කම්සැප උදිත අත් පුරුෂයෙක් නො වේවා කියා යි.

2626. තතො අසිං ගහෙකාන පුරිසෙ හනතුං උපකාමි,
අහමෙව එකො භුක්ඛිසං මා අකෙසු පුරිසො සියා.
2627. තතො ජාතපද සබ්බ චිකකඤ්ජු සමාගතා,
පුත්තො ත්‍යායං මහාරාජ ජනං හෙයේත්‍යාදුසකං.
2628. තඤ්ච රාජා විවාහෙසි සමභා රට්ඨාතො ඛක්ඛිතො,
යාවතා විජිතං මග්ගං න තෙ වස්ඛං¹ තාවදෙ.
2629. තතො සො හරියං ආදය සමුද්දං උපසංකමි,
පණණ්ණසාලං කරිකාන වනං උකුජාය² පාවිසි.
2630. අරෙස්ස ඉසිමාගඤ්ඡි සමුද්දං උපරුපරි,
සො තස්ස ගෙහං පාවෙකඛි හත්තකාලෙ උපට්ඨිතෙ.
2631. තඤ්ච හරියා පලොගෙසි පස්ස යාව සුදරුණං,
චුතො සො බ්‍රහ්මවරියමභා ඉද්ධියා පරිභාසථ.
2632. රාජපුත්තො ව උකුජාතො වනමුලථලං බහුං,
සායං කාපෙන ආදය අසසමං උපසංකමි.
2633. ඉසි ව ඛන්ධයං දිඨ්වා සමුද්දං උපසංකමි,
වෙහාසයං ගමිස්සන්ති සිද්ධතෙ සො මහණණුවෙ.
2634. ඛන්ධයො ව ඉසිං දිඨ්වා සිද්ධමානං මහණණුවෙ,
තසෙසව අනුකම්පාය ඉමා ගාථා අභාසථ.
2635. අභිජජ්ජමානො වාරිසමිං සයං ආගමම ඉද්ධියා,
මිසිභාවිකියා ගගාඨා සංසිද්ධි මහණණුවෙ.
2636. ආවට්ටනී මහාමායා බ්‍රහ්මවරියවිකොපනා,
සිද්ධතී නං විදිකාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.
2637. අනලා මුදුසමභාසා දුප්පුරා තා නදිසමා,
සිද්ධතී නං විදිකාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.

1. වක්ඛං - මජ්ඣං.

2. වනමුක්ඛය - වී. මජ්ඣං.

2626. ඉක්බිති කඩුවක් ගෙන පුරුෂයන් මරන්නට පටන් ගත්තේ ය. මම ම තනිවැ කම්පුව අනුභව කරමි. අන් පුරුෂයෙක් නො වේවා කියා යි.

2627. ඉක්බිති දනව්වැයි සියල්ලෝ ම රැස්ව “මහරජුනි, නුඹ වහන්සේගේ මේ පුත්‍රයා නිරපරාධ ජනයා නසති” යි වැළැපෙමින් කියා සිටියහ.

2628. රජ තෙමේ ද ඔහු “මාගේ රට යම්තාක් වේ ද ඒ කාක් තැන නොසිටිය යුතුය” යි සිය රටින් බැහැර කෙළේ ය.

2629. ඉක්බිති ඒ කුමර තෙම බිරිය ගෙන මුහුදු වෙරළට එළැඹියේ ය. එහි පන්සලක් කොට වසන්නේ පලවැළ පිණිස වනයට ද පිවිසියේ ය.

2630. එකල්හි සෘෂිවරයෙක් දිපාන්තරයෙහි සිට මුහුදු දිය මතුයෙහි එහි පැමිණියේ ය. හෙතෙමේ ආහාර වේලාව පැමිණි කල්හි ඔහුගේ ගෙට ඇතුළු විය.

2631. භායඹා නොමෝ ඒ තවුසා ද පොළඹවා ගන්නා ය. ඇයගේ ඉතා දරුණුකමක් බලව. හේ බඹසරින් චුතවූයේ සෘද්ධියෙන් ද පිරිහුණේ ය.

2632. රාජපුත්‍ර තෙමේ ද සිඟීමෙන් ලත් බොහෝ වනමුල් එලාඑල සවස් කාලයෙහි කදිනගෙන ආශ්‍රමයට එළැඹියේ ය.

2633. සෘෂිතෙමේ ද ඤේයයා දක සමුද්‍රයකරා පැමිණියේ යැ. හෙ අභයෙහි යන්නෙමැ යි මහමුහුදෙහි ම ගිලෙයි.

2634. ඤේය තෙමේ ද මහසයුරෙහි ගිලෙන සෘෂිහු දක ඔහුට ම අනුකම්පා පිණිස මේ ගාථාවන් කියේ ය.

2635. තෙමේ, නොබිඳෙන දිය මතුපිට සෘද්ධියෙන් අටුත් ස්ත්‍රිය හා එක්වීමට පැමිණ මහසයුරෙහි ගිලෙති ය.

2636. මේ ස්ත්‍රීහු නම් කාමාවතියෙන් ආවතීන්ය කරන හෙයින් ආවතීන්යහ. මහත් වූ මායා ඇත්තාහ. බ්‍රහ්මවයඨය විනාශ කිරීමෙන් පුරුෂයන් අපායෙහි ගල්වන්නාහ. මෙය දැන නුවණැති පුරුෂ තෙමේ ස්ත්‍රීන් දුරින් ම දුරුකරන්නේ ය.

2637. කොතෙක් පිරිමින් ලදුවත් සැඟීමකට පත් නොවන හෙයින් අනලා නම් වූ මොළොක් කථා ඇති තෘප්ත නො කට හැක්කා වූ ගංගාවන් හා සමාන වන්නා වූ ඒ ස්ත්‍රීහු තමන් වෙත පැමිණියවුන් අපායයෙහි ගල්වති යි දැන නුවණැත්තන් විසින් දුරින් ම දුරුකට යුත්තාහු ය.

2638. යං එතා උපසෙවනති ඡන්දසා වා ධනෙන වා,
ජාතවේදෙව සන්ධානං බ්වං අනුදහනති තං.
2639. ඛනජියස්ස වචො සුඤ්ඤා ඉසියස්ස නිබ්බිද අහු,
ලද්ධා පොරාණකං මග්ගං ගව්ඡනෙ සො විභායසං.
2640. ඛන්ධයො ව ඉසිං දිසවා ගව්ඡමානං විභායසං,
සංවේගං අලභී ධීරො පබ්බජ්ජං සමරොවයි.
2641. තතො සො පබ්බජිත්වාන කාමරාගං විරාජයි,
කාමරාගං විරාජේත්වා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහුති.

මහාපලොභන ජාතකං.

12. පඤ්චපණ්ඩිත පඤ්ඤා

2642. පඤ්ච පණ්ඩිතා සමාගතා
පඤ්ඤා මෙ පටිභාති තං සුඤ්ඤාථ,
නිඤ්ඤාමත්ථං පසංසියං වා,
කසෙස්සවාචිකරෙය්‍ය ගුහ්‍යමත්ථං.
2643. ත්වං නො ආචිකරොහි භූමිපාල
හත්තා භාර්ග්‍යහො තුවං වදෙතං,
තව ඡන්දඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා සමුද්ධිත්වා
අථ වසංඛනති ජනිඤ්ඤා පඤ්ඤා ධීරා.
2644. යා සිලවතී අනඤ්ඤාදෙධය්‍යා
භක්ඛව්ඡන්දවසානුගා මනාපා,
නිඤ්ඤාමත්ථං පසංසියං වා
භරියායාචිකරෙය්‍ය ගුහ්‍යමත්ථං.
2645. යො කිච්ඡගතස්ස ආතුරස්ස
සරණං ගොති ගතී පරායණඤ්ඤා,
නිඤ්ඤාමත්ථං පසංසියං වා
සබ්බන්තොවාචිකරෙය්‍ය ගුහ්‍යමත්ථං.
2646. ජෙට්ඨො අථ මජ්ඣිමො කණ්ඩෙට්ඨා
සො ටෙ සිලවතො සමාහිතො ධීතකෙනා,
නිඤ්ඤාමත්ථං පසංසියං වා
භාතුවාචිකරෙය්‍ය ගුහ්‍යමත්ථං.

2638. මේ ස්ත්‍රීහු සිය කැමැත්තෙන් හෝ ධනය හෙතුකොට හෝ යම් පුරුෂයකු සෙවනය කෙරෙද්ද ස්වකීය ස්ථානය දවන්නා වූ ගින්න මෙන් වහා ඒ සෙවනය කළහු දවත්.

2639. සෞත්‍රියයාගේ වචනය අසා යාමිවරයාහට කලකිරීම ඇති විය. හෙතෙමේ පැරණි ධ්‍යාන මාර්ගය ලැබ අහසින් යයි.

2640. සෞත්‍රිය තෙමේ ද අහසින් යන යාමිහු දෑක සංවේගය ලැබ ගත්තේ ය. ඒ සෞත්‍රිය පණ්ඩිත තෙමේ ද පැවිද්ද කැමති විය.

2641. ඉක්බිති හේ පැවිදිව කාමරාගය දුරු කෙළේ ය. කාමරාගය දුරු කොට බඹලොව උපන්නේ යි.

මහාපලොභන ජාතක යි.

12. පස්පඩි පැනය

2642. මෙහි රැස් වූ පස් පඩිවරුනි, මට ප්‍රශ්නයක් වටහයි. එය අසවූ නිසු කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කම් නම් කවරකුහට එළිදරව් කළයුතු වන්නේ ද යි රජ තෙම ඇසී ය.

2643. මහරජ, නුඹ වහන්සේ අපට එළිදරව් කරනු මැනව. නුඹ වහන්සේ වනාහි අපගේ ස්වාමියා ද බර උසුලන තැනැත්තේ ද උන්නාහු ය. එහෙයින් පළමු කොට නුඹ වහන්සේ ම මෙය කියන සේක්වා, මහරජ, නුඹ වහන්සේගේ කැමැත්ත ද රුවි කරුණු ද දැනගෙන අනතුරු ව පඤ්ච පණ්ඩිතයෝ ප්‍රකාශ කරන් යි සෙනක තෙම කීවේ ය.

2644. යම් භායාබ්‍රමයක් සිල්වත් ද, අනුන් වසඟයෙහි නො පවතින ද, සැමියාගේ කැමැත්ත අනුව ජීවත් වන්නී ද, මනවඛන්නී ද එවැනි භායාබ්‍රමයට නිසු කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කරුණ එළිදරව් කළයුතු වන්නේ ය.

2645. යමෙක් පිහිටක් නො මැනවි කරදරයට පත් වූ ශීලනා හට පිහිට වේද නිසු කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කරුණ එබඳු යහළුවාට එළිදරව් කරන්නේ ය.

2646. ජ්‍යෙෂ්ඨ වූ හෝ මධ්‍යම වූ හෝ කණිෂ්ඨ වූ හෝ යම් ඒ සහෝදරයෙක් තෙම ශීලයෙන් යුක්ත වූයේ ස්ථිර ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද, නිසු කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කරුණ එබඳු සහෝදරයාට ප්‍රකාශ කරන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2647. යො වෙ හදයසස පදංගු
අනුජාතො පිතරං අනොමපඤ්ඤ,
නිඤ්ඤමඤ්ඤං පසංඝියං වා
පුත්තස්සාවිකරෙය්‍ය ගුහමඤ්ඤං.
2648. මාතා දිපද ජනිතූසෙට්ඨ
යා නං පොසෙති ඡන්දසා පියෙන,
නිඤ්ඤමඤ්ඤං පසංඝියං වා
මාතුයාවිකරෙය්‍ය ගුහමඤ්ඤං.
2649. ගුහසස හි ගුහමෙව සාධු
නහි ගුහස්ස පසඤ්ඤාවිකමමං,
අනිජාදය සහෙය්‍ය ධීරො
නිජානගඤ්ඤො යථා සුඛං හණෙය්‍ය.
2650. කිත්තූ ඤං විමනොසි රාජසෙට්ඨ
දිපදිඤ්ඤ වචනං සුඤ්ඤාම නෙතං,
කිං විනායමානො දුච්ඡනොසි
නුන දෙව අපරාධො අඤ්ඤි මග්ගං.
2651. පඤ්ඤා වජ්ජකා මහොසධොති
ආණ්ඩො මෙ වධාය භූට්ඨඤ්ඤ,
නං විනායමානො දුච්ඡනොසති
න හි දෙවි අපරාධො අඤ්ඤි තුග්ගං.
2652. අභිදෙසගතො ඉදති එසි
කිං සුඤ්ඤා කිමාසංකතෙ මනො නෙ,
කො නෙ කිමවොව භූට්ඨඤ්ඤ
ඉඤ්ඤා නං වචනං සුඤ්ඤාම බ්‍රහ්මි මෙතං.
2653. පඤ්ඤා වජ්ජකා මහොසධොති
යදි නෙ මනාසිතං ජනිතූ දෙසං,
හරියාය රහොගතො අසංඝි
ගුහං පාතුකතං සුතං මමෙතං.
2654. යං සාලවනස්මිං සෙනකො
පාපකමමං අකාසි අසඤ්ඤරූපං,
සඤ්ඤාව රහො ගතො අසංඝි
ගුහං පාතුකතං සුතං මමෙතං.
2655. පුත්තස්සපුට්ඨස්ස නෙ ජනිතූ
උප්පන්නො රොගො අරාජපුත්තො,
භාතුච්ච රහො ගතො අසංඝි
ගුහං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

2647. යමෙක් එකාන්තයෙන් පියාගේ සිත් වූ පරිදි ක්‍රියා කෙරේ ද පියා හා සමගුණ ඇත්තේ වේ ද, අලාමක ප්‍රඥා ඇත්තේ ද එබඳු පුත්‍රයාට නිත්‍ය කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කරුණ ප්‍රකාශ කරන්නේ ය.

2648. දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජතුමනි, යම් මවක් කැමැත්තෙන් හා ප්‍රේමයෙන් පුතකු පෝෂණය කරනාදී ද නිත්‍ය කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ සැඟවිය යුතු කරුණ ඒ මවට ප්‍රකාශ කරන්නේ ය.

2649. සැඟවියයුත්ත සැඟවීම ම යහපති. සැඟවියයුත්ත එළිදරව් කිරීම ප්‍රශස්ත නො වේ. ප්‍රාඥතෙම අදහස මුදුන් පැමිණෙන තුරු ඉවසා සිටින්නේ ය. මුදුන් පැමිණි අදහස් ඇත්තේ ඒ කරුණ සුවසේ කියන්නේ ය.

2650. උතුම් මහරජතුමනි, නුඹ වහන්සේ කුමක් හෙයින් දෙමනස් වන්නහු ද? දෙපා ඇත්තවුන්හට ශ්‍රේෂ්ඨය, නුඹ වහන්සේගේ මේ වචනය නො අසමු. කුමක් සිතමින් දෙමනස් වන්නහු ද? දේවයන් වහන්ස, එකාන්තයෙන් මාගේ අපරාධයෙක් ඇත්තේ ද? කියා උදුම්බරා දේවිය ඇසූ ය.

2651. බොහෝ නුවණැති මහෝෂධ පණ්ඩිත තෙමේ මැරිය යුතු යයි මා විසින් මරණයට නියම කරන ලද ඒ කරුණ සිතමින් දෙමනස් වෙමි. දේවිය තිගේ වරදෙක් නැතැ යි රජ තෙම කියේ ය.

2652. බොහෝ නුවණ ඇති මහෝෂධය, ඊයේ සවස ගිය නුඹ දැන් එන්නෙහිය. තාගේ සිත කුමක් අසා කුමකට සැක කෙරේ ද? මහත් ප්‍රඥා ඇත්ත, නුඹට කවරෙක් කුමක් කියේ ද? ඒ වචනය මට කියව. මම එය අසමිසි රජතෙම කියේ ය.

2653. මහරජ, මහා ප්‍රඥා ඇති මහෝෂධ පණ්ඩිත තෙමේ මැරිය යුතුයයි නුඹ වහන්සේ විසින් පඩිවැරැන් සමග මන්ත්‍රණය කරන ලද, එය රාත්‍රියෙහි කවරකුට කියන ලද ද? නුඹ වහන්සේ වනාහි රහසිගත ව භායාංගව කියේක. ඒ සැඟවිය යුතු කරුණ ප්‍රකට කරන ලද බව මා විසින් අසන ලදී.

2654. සෙනකතෙම සල් උයන්හි අසභ්‍ය වූ යම්බඳු පාපකම්යක් කෙළේ ද, එය රහසිගතව යහළුවකුට ම කියේය. ප්‍රකට කළ ඒ රහස මට අසන්නට ලැබිණි.

2655. මහරජ, නුඹ වහන්සේගේ පුක්කුස නම් රාජපුරුෂයා හට රජුන් විසින් ළං නොවිය යුතු කුෂ්ඨ රෝගයෙක් තිබේ. හෙතෙම රහසිගතව එය සහොදරයාට කියේය. ප්‍රකට කළ ඒ රහස ද මට අසන්නට ලැබිණි.

2656. ආබාධොයං අසබ්බිරුපො
කාවිනෙදු නරදෙවෙන චුට්ඨො,
පුත්තස්ස රහොගතො අසංඝි
ගුහං පාතුකතං සුතං මමෙතං.
2657. අට්ඨවඤ්ඤා මණ්ඩරනං උළාරං
සකෙතා නෙ අද්ද පිනාමහස්ස,
දෙවිඤ්ඤා ගතං තද්දස්ස හත්ථං
මාතුච්ච රහො ගතො අසංඝි
ගුහං පාතුකතං සුතං මමෙතං.
2658. ගුහස්ස හි ගුහමෙව සාධු
න හි ගුහස්ස පසස්මාච්ඡිකල්ලං,
අනිප්පාදය සහෙය්‍යා ධිරො
නිස්සන්ධො යථාසුඛං හණෙය්‍ය.
2659. න ගුහමත්ථං චිවරෙය්‍ය රසෙඛය්‍යා නං යථා නිධිං,
නහි පාතුකතො සාධු ගුහො අත්ථො පජානතා.
2660. ථීයා ගුහං න සංසෙය්‍ය අමිත්තස්ස ච පණ්ඩිතො,
යො වාමිසෙන සංභීරො හදයත්ථො ච යො නරො.
2661. ගුහමත්ථමසංඛුද්ධං සංඛොධයති යො නරො,
මන්තහෙදහයා තස්ස දසභුතො¹ නිත්තිකති.
2662. යාවනො පුරිසස්සත්ථං ගුහං ජානන්ති මහත්තං,
තාවනො තස්ස උබ්බෙගා තස්මා ගුහං නවිස්සපේ.
2663. විච්ච භාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං
රත්තං ගිරං² නානිවෙලං පමුඤ්ඤි,
උපසස්සනිකා හි සුණන්ති මනනං
තස්මා මනො ඛිප්පමුපෙති හෙදනති.

පඤ්චපණ්ඩිතපඤ්ඤාං.

1. දසභුතො - වී. මජ්ඣ.

2. රත්තිරිං - වී. මජ්ඣ.

2656. මහරජ, කාවින්දතෙම නරදෙව නම් යකකු විසින් පහස්නා ලද්දේය. මේ ආබාධය ලාමකය. රහසිගතවූයේ පුත්‍රයාහට කීයේ ය. ප්‍රකට කළ ඒ රහස මට අසන්නට ලැබිණ.

2657. මහරජ, සක්දෙව් තෙමෙ මහත් අනුභාව ඇති අෂ්ටවංක නම් වූ මැණිකක් නුඹ වහන්සේගේ මුත්තා වන කුසරජුට දුන්නේය. දන් ඒ මැණික දෙව්ඤායාගේ හස්තගතව පවතී. මේ කරුණ මවට රහසිගතව කීයේය. ප්‍රකට කළ ඒ රහස මට අසන්නට ලැබිණ.

2658. සැහවිය යුත්ත සැහවීම යහපත. සැහවිය යුත්ත එළිදරව් කිරීම ප්‍රශස්ත නොවේ. ප්‍රාඥතෙම අදහස මුදුන් පැමිණෙන තුරු ඉවසා සිටින්නේය. මුදුන් පැමිණි අදහස් ඇත්තේ ඒ කරුණ සුවසේ කියන්නේය.

2659. රහස එළිදරව් නොකරන්නේය. එය නිධානයක් ලෙස රක්තේය. නුවණැත්තහු විසින් රහස එළිදරව් නොකරන ලද්දේ ම යහපත.

2660. පණ්ඩිත තෙමස්ත්‍රියට ද සතුරාට ද රහස නො කියන්නේය. යමෙක් ආමිෂයෙන් සංග්‍රහ ලැබ එකමුතු වන්නේද, යමකුත් සිතින් එකක් සිතමින් මුවින් අනෙකක් බෙණෙන මිත්‍ර ප්‍රතිරූපකයෙක් වෙද, ඒ දෙදෙනාට ද රහස නො කියන්නේය.

2661. යම් චිත්තියෙක් අනුත් නොදන්නා වූ රහස් කරුණ දන්වා ද, මන්ත්‍රණය බිඳෙන බියෙන් ඔහු විසින් කැරෙන ආක්‍රොෂාදිය දහ ස්වභාවයෙන් සිටියේ ඉවසයි.

2662. මන්ත්‍රණය කළවුන් අතුරෙන් යම්තාක් දෙනා ඒ පුරුෂයාගේ රහස් කරුණ දනිද්ද, ඔහුට එපමණම සන්ත්‍රාසයෝ (තැති ගැනුම්) හටගනිත්. එහෙයින් රහස එළිදරව් නො කරන්නේය.

2663. දවල් කාලයෙහි විවේකව රහස කියන්නේ යි. යම් හෙයකින් බිත්ති ආදියෙහි සැහවි සිට රහස අසන්නෝ වෙද්ද, එහෙයින් රාත්‍රිකාලයෙහි රහස කියන්නේ සීමාව ඉක්මවා ශබ්ද නහමින් නො කියන්නේය. රහස වනාහි වහා අසමගිය ඇති කරන්නක් හෙයින්.

පස් පඩි පැනය යි.

13. හත්පාලජාතකං

2664. විරක්ඛං වත පක්ඛාම බ්‍රාහ්මණං දෙවවණ්ණිනං,
මහාජටං බාරිධරං පට්ඨදාතං රජස්සිරං.
2665. විරක්ඛං වත පක්ඛාම ඉතිං ධම්මගුණෙ රතං,
කාසායවත්තවසනං වාසවීරං පට්ඨදං.
2666. ආසනං උදකං පජ්ජං පතිගණ්ණාතු¹ නො හවිං,
අග්‍රෙස හවන්තං පුච්ඡාම අග්‍රං ඤරුතු නො හවිං.
2667. අධිච්ච වෙදෙ පරියෙස විත්තං
පුත්තෙ ගෙහෙ² කාත පතිට්ඨපෙත්වා,
ගණ්ණි රසෙ පට්ඨනුකුය්‍ය සබ්බං
අරඤ්ඤං සාධු මුනි සො පසස්සො.
2668. වෙද න සව්වා න ව විත්තලාභො
න පුත්තලාභෙන ජරං චිහන්ති,
ගණ්ණි රසෙ මුඤ්ඤිනමාත්‍ර සන්තො
සකම්මනා³ හොති ඵලූපපත්ති.
2669. අද්ධං හි සච්චං වචනං තවෙනං
සකම්මනා හොති ඵලූපපත්ති,
ජිණ්ණං ව මාතෘපිතරො නවයිමෙ
පසෙසය්‍යු⁴ නං වස්සසනං අරොගං.
2670. යස්සස්ස⁵ සකඛ්⁶ මරණෙන රාජ
ජරාය මොති නරවිරියසෙට්ඨි,⁷
යොවාපි ජඤ්ඤා න ලිඛ්‍යං කදවි
පසෙසය්‍යු නං වස්සසනං අරොගං.
2671. යථාපි නාවං පුරියො දකම්භි
ඵරෙති වෙනං උපනෙති තීරං,
ඵවත්ථ ව්‍යාධි සත්තං ජරා ව
උපනෙනාති මච්ඡං⁸ වසමන්තකස්ස.
2672. පට්ඨකාව කාමා පලිපො ව කාමා
මනොහරාදුක්ඛා මච්චුධෙය්‍යා,
ඵසස්මිං පට්ඨෙත පලිපෙ ව්‍යසන්තා⁹
භීතකරුපා න තරන්ති පාරං.

1. පතිගණ්ණාතු - මජ්ඣිම. සුත්ත.

2. ගෙහෙ - මජ්ඣිම.

3. සකම්මනා - මජ්ඣිම. සුත්ත.

4. පසෙසය්‍යු - වී. මජ්ඣිම.

5. යස්සස්ස - මජ්ඣිම. සුත්ත.

6. සකඛි - සුත්ත.

7. නරවිරියසෙට්ඨි - මජ්ඣිම. සුත්ත.

8. උපනෙති මච්චු - මජ්ඣිම. සුත්ත.

9. වසන්තා - මජ්ඣිම. සුත්ත.

13. හක්පාල ජාතකය

2664. ශ්‍රේෂ්ඨවර්ණ ඇති මහත් වූ ජටාවක් ඇති තවුස් පිරිකර දරන මැලියම් සහිත දන් ඇති රජසිත් යුත් හිස ඇති බමුණකු එකාන්තයෙන් බොහෝ කලකින් දකිමි.

2665. සුවරිත කොටස්හි ඇළුණු කසාවත් හැන්ද වූ වැහැරි සිවුරක් පෙරවූ සෘෂියකු එකාන්තයෙන් බොහෝ කලකින් දකිමි.

2666. පින්වත් තෙමේ අපගේ ආසන ද ජලය ද පය ගල්වන තෙල් ද පිළිගනිවා, මේ ආසනාදි පිදිය යුතු දෑ පින්වත්හු උවාරමු. අපගේ මේ පිදිය යුතු දෑ පිළිගනීම කෙරේවා.

2667. දරුව, වෙදයන් හදුරා වස්තුව සොයාගෙන ගෙහි පුත්‍රයන් වස්වා ගැන රස ඇතුළත් කොට ඇති සියලු පංචකාමයන් අනුභව කොට වනයට යෑම යොග්‍ය වේ. එසේ වූ තපස්වී තෙම බුද්ධාදීන් වීසින් පසස්නා ලද්දේ වෙයි.

2668. වේදයෝ සත්‍ය නොවෙත් ධන ලාභය ද නිෂ්ඵල වේ. පුත්‍ර ලාභයෙන් ජරාව නොවැනැසේ. ගතියන් හා රසයන් ඇතුළත් කොටැති සියලු පංචකාමයන්ගෙන් මිදීම ම යහපතැයි සත්පුරුෂයෝ පවසති. ස්වකීය කර්මයෙන් ම ඵලය ඉපදීම වේයයි කියේය.

2669. එකාන්තයෙන් ම නුඹගේ මේ වචනය සත්‍යය. ඵලයාගේ උපත ස්වකීය කම්යෙන් වේ. නුඹගේ මේ ජරායෙන් ජීර්ණ වූ මවුපියෝ වර්ෂ සියයක් ගතව ගිය නිරෝග වූ නුඹ දක්නහුය.

2670. මහරජ, යමකුගේ මරණය හා යහළුවෙක් වන්නේ ද, තරවීර ශ්‍රේෂ්ඨය, යමකුගේ ජරාව හා මිත්‍රත්වයකුත් වන්නේ ද යමෙක් වනාහි මම කිසි කලෙකත් නොමැරෙමිදි දන්නේ ද වර්ෂ සියයක් ගතව ගිය නිරෝග වූ ඔහු දකිමි.

2671. යම්සේ පුරුෂයෙක් දියෙහි තැවක් මෙහෙයාද ඉවුරටත් එය පමුණුවාද එසේම ව්‍යාධියටත් ජරාවටත් නිතර සක්‍රියා මරු-වසඟට පමුණුවන්නේය.

2672. කාමයෝ වනාහි ලග්ගවාලන ස්වභාව ඇති හෙයින් මඩට බදු උපමා ඇත්තේය. සිත් ඇදගන්නේය. තරණයට දුෂ්කරයහ. මරු වසඟට පමුණුවන්නාහ මෙබඳු කාමසංඛ්‍යාත ලැගෙන මඩෙහි ද, ගැලෙන මඩෙහි ද ගිඬුණු ලාමක ස්වභාව ඇති සක්‍රියෝ නිර්වාණ සංඛ්‍යාත පරතෙරට යන්නට නොසමත් වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2673. අයං පුරෙ ලුද්දමකාසි කලං.
සායං ගතීතො න හි මොකඛිතො මෙ,
ඔරුන්ධියානං¹ පරිරක්ඛස්සාමි
මායං පුනලුද්දමකාසි කලං.
2674. ගාවංච නටඨං පූරිසො යථා වතෙ
පරියෙසති² රාජ අපස්සමානො,
එවං නට්ඨො එසුකාරි මමකො
සොභං කථං න ගවෙසෙය්‍ය³ රාජ.
2675. හියොයාති හීයති පොසො
පරෙථ පරිභායති,
අනාගතං නොෂමස්සීති ඤාතො,
උප්පන්නං ඡන්දං⁴ කොපනුදෙය්‍ය ධිරො.
2676. පස්සාමි වොභං දහරිං කුමාරිං
මෑතුපමං කෙතක⁵ පුප්ඵනෙත්තං,
අභුත්තභොගෙ⁶ පඨමෙ වයස්සිං.
ආදය මච්චු වජ්‍ජෙන කුමාරිං.
2677. යුවා සුජාතො සුමුඛො සුදස්සනො
සාමො කුසුමහපරිකිණිමයො,
භික්ඛාන කාමෙ පටිගච්චි ගෙහං
අනුජාන මං පබ්බජිස්සාමි දෙව.
2678. සාබාහි රුක්ඛො ලහතෙ සමඤ්ඤං
පභීනසාබං පන බාණුමාහු,
පභීනපුත්තස්ස මමජ්ජ භොති
වාසෙට්ඨි භික්ඛාචරියාය කාලො.
2679. අසස්මිං කොඤ්ඤාව යථා හිමවරියෙ
තන්තාති⁷ ජාලාති පදලෙය්‍ය හංසා,
ගවජන්ති පුත්තා ව පතී ව මඤං
සාභං කථං නානුවජෙ පජායං.
2680. එතෙ භුතා වම්භා ව පක්ඛමන්ති විහබ්බමා,
යෙ ව භුතා න වම්සු තෙ මෙ හස්සට්ඨමාගතා.

1. ඔරුන්ධිය නං - මජ්ඣං.
2. අනෙවසති - මජ්ඣං. සායං.
3. ගවෙසෙය්‍යං - මජ්ඣං. සායං.
4. උප්පන්න ඡන්දං - මජ්ඣං.
5. කෙතක - මජ්ඣං.
6. භොගෙ අභුතා - මජ්ඣං.
7. කතාති - මජ්ඣං.

2673. මහරජ, මාගේ මේ ආත්ම භාවය තෙම පෙර අස් ගොව්වන් සමග එක්ව මං පැහැරුම් ආදී බොහෝ සැහැසිකම් කෙළේය. ඒ මේ ආත්මභාවය එහි විපාක ගන්නා ලදී. මට එයින් මිදීමක් නැත. දැන් කායවාග්ද්වාරයන් අවුරාගෙන එය ආරක්ෂා කරන්නෙමි. මාගේ මේ ආත්මය නැවත සැහැසිකම් නො කෙරේවා කියාය.

2674. මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් තෙම නැති වූ ගවයකු නො දක්නේ සොයාද එසුකාරී නම් රජුනි, මෙපරිද්දෙන්ම මාගේ ප්‍රව්‍යා සංඛ්‍යාත අර්ථය තෙම නැතිවූයේ වෙයි. මහරජ, ඒ මෙ කෙසේ නම් එය නො සොයමිදැයි කීයේය.

2675. මහරජ, අද කටයුතු දේ හෙටයයි ද හෙට කටයුතු දේ අනිද්දයයි ද කල් දමන පුරුෂ තෙම පිරිහේ. යමෙක් නො-පැමිණියේ ද මෙය නැත්තේය යි දැන උපන්නා වූ කුසල් අදහස කවර නම් පණ්ඩිතයෙක් දුරු කරන්නේ දැයි ගොපලු කුමාරතෙම කීයේය.

2676. භාවභාව විලාසයෙන් මත් වූවක ලෙන් හැසිරෙන වැට-කෙයියා ලේපෙති බඳු ඇස් ඇත්තා වූ තරුණ කුමරියක දකිමි. කාමසම්පත් අනුභව නො කළා වූ පළමු වයස්හි සිටියා වූ ඒ කුමරිය මෘත්‍යුමාරයා හැරගෙන යේ.

2677. තරුණ වූ මනාව හටගත් ශෝභන මුඛයක් ඇති දෑකුම කළු රන්වන් පැහැති තරුණ කොමඩු කෙසරු මෙන් ගැවසී ගත් රවුළු ඇති කුමාරයෙක් වෙද, මෙබඳු කුමාරයෙක් ද මරුවසභයට යන්නේය. එහෙයින් ඉන් පළමුව කාමයන් හා ගිහිගේ අත්හැර පැවිදිවන්නෙමි. දේවයන් වහන්ස, මට පැවිද්දට අවසර දෙනු මැනවි යි අපපල් කුමාරතෙම කීයේය.

2678. අකුච්චිත් ගසයයි නම ලබයි. පහව ගිය අතු ඇත්ත කණුවය යි කියත්. පින්වත් වාසෙය්ගි ගොත්‍ර ඇති බැමිණිය, පහව ගියා වූ පුත්‍රයන් ඇති මට දැන් පැවිදිවීමට කාලය පැමිණ තිබෙයි. පුරාණික බ්‍රාහ්මණතෙම කීයේය.

2679. අභසෙහි නො ගැටෙමින් ගමන් කරන කොස් ලිහිණියන් මෙන් ද, වැසි කල් අවසන්හි අදින ලද දෑල පලාගෙන යන භංසයන් මෙන් ද මාගේ පුත්‍රයෝත් සැමියාත් කාම සම්පත් නමැති දෑල බිඳගෙන යති. ඒ මම දරුවන් ගියමහ අනුව කිම නොයන්නෙමි ද?

2680. මේ ලිහිණි පත්මිහු මස් අනුභව කොට වමාරා බැහැර යෙති. යම් කෙනෙකුත් අනුභව කොට නො වැමැරුවාහුද ඔවුහු මාගේ අතට පැමිණියාහුය.

2681. අවමි බ්‍රහ්මණො කාමෙ තෙ කිං පට්ඨාවමි සසසි,
වන්තාදෙ පුරිසො රාජ න සො හොති පසංසිසො.
2682. පචෙක්ඛව පොසං පලිපෙ ව්‍යසන්තං¹
බලී යථා දුබ්බං උද්ධරෙය්‍ය,
එවමි මං කිං උද්ධාරි හොති
පඤ්ඤාලි ගාථාහි සුභාසිතාහි.
2683. ඉදං වක්වා මහාරාජා එසුකාරි දිසම්පති,
රථං හික්වාන පඤ්ඤී² නාගො ඡෙක්වා³ ව බන්ධනං.
2684. රාජා ව පබ්බජ්ජමරොවධික්ඛ
රථං පභාය නරචිරියසෙට්ඨො,
කුච්ඡි නො හොති යථෙව රාජා
අමෙහති ගුහං අනුසාස රජ්ජං.
2685. රාජා ව පබ්බජ්ජමරොවධික්ඛ
රථං පභාය නරචිරියසෙට්ඨො,⁴
අහමි එකාව වරිස්සාමි ලොකෙ
හික්වාන කාමානි යථොධිකානි.
2686. අමෙවනති කාලා තරයනති රත්තයො
වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමි එකාව වරිස්සාමි ලොකෙ
හික්වාන කාමානි මනොරමානි.
2687. අමෙවනති කාලා තරයනති රත්තයො
වයො ගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමි එකාව වරිස්සාමි ලොකෙ
හික්වාන කාමානි යථොධිකානි.
2688. අමෙවනති කාලා තරයනති රත්තයො
වයො ගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමි එකාව වරිස්සාමි ලොකෙ
සිතිගුණා සබ්බමතිව සබ්බනති.

හස්තිපාල ජාතකං.

-
1. විසන්තං - මජ්ඣං.
 2. පඤ්ඤී - මජ්ඣං.
 3. ඡෙක්වාන - මජ්ඣං.
 4. නරචිරියසෙට්ඨං - මජ්ඣං.

2681. බ්‍රාහ්මණතෙමි කාම සම්පත් වැමැරුවේය. ඒ සම්පත් නුඹ පසුව අනුභව කරන්නෙහිය. මහරජ, වැමැරූ දෙය අනුභව කරන්නා වූ යම් පුරුෂයෙක් වේද හෙතෙම බුද්ධාදි පණ්ඩිතයන් විසින් පැසසිය යුතු නො වේයයි (අගමෙහෙසිය) කිවු ය.

2682. පංකයෙහි (ලැගෙන මඩෙහි) පලිපයෙහි (ගැලෙන මඩෙහි) හෝ ගිලුණු දුබල පුරුෂයකු යම්සේ නම් බලවතෙක් ගොඩනගන්නේ ද, මෙපරිද්දෙන්ම පින්වත් පංචාල රාජ දුහිතාව මනාව කියන ලද ගාථා වලින් නුඹ මා කාම පංකයෙන් ගොඩඬුයෙහි ය.

2683. දිශාධිපති වූ එසුකාරි රජතෙම මෙසේ කියා බැඳුම් සිඳු ලූ භංසයකු මෙන් රට හැර පැවිදි වූයේය.

2684. නරචිරශ්‍රේෂ්ඨ වූ රජතෙමේ ද රට හැර දමා පැවිදි වීමට කැමති විය. රජ තෙමේ යම් සේ වේ නම් තෙපි ද අපට එසේ වෙව. අප විසින් රක්තා ලද රාජ්‍යය අනුශාසනා කරව යි මහජනයා දේවියට කීය.

2685. නරචිරශ්‍රේෂ්ඨ වූ රජ තෙමේ ද රට හැරදමා පැවිද්ද කැමති විය. මම ද සිත්කලු වූ කාමයන් හැරදමා තනියම හැසිරෙන්නෙමි යි.

2686. පෙරවරු ආදි කාලයෝ ඉක්මයති. රාත්‍රීහු ආයුසංස්කාර ඝෛයකරමින් තරණය කරති. ප්‍රථම වයසාදි වයස් කොටස් පිළිවෙළින් පුද්ගලයන් හැර දමන්. මම ද මනරම් කාමයන් හැරදමා තනියම හැසිරෙන්නෙමි.

2687. පෙරවරු ආදි කාලයෝ ඉක්මයති. රාත්‍රීහු ආයුසංස්කාර ඝෛය කරමින් තරණය කරති. ප්‍රථමවයසාදි වයස් කොටස් පිළිවෙළින් පුද්ගලයා හැර දමන්. මම ද තුබු තුබු පරිදි කාම කොටස් හැර දමා හුදෙකලාව හැසිරෙන්නෙමි.

2688. පෙරවරු ආදි කාලයෝ ඉක්මයති. රාත්‍රීහු ආයුසංස්කාර ඝෛයකරමින් තරණය කරති. ප්‍රථමවයසාදි වයස් කොටස් පිළිවෙළින් පුද්ගලයා හැර දමන්. මම ද සිහිල් වුවා සියලු රාගාදි සංගයන් ඉක්මවා ලොකයෙහි හුදෙකලාව හැසිරෙන්නෙමි යි දේවිය කීවාය.

හක්විපාල ජාතක යි.

14. අයෝග්‍යරජාතකං

2689. යමෙකරක්කං පඨමං ගඛෙත වසති මාණවො,
අබ්භුට්ඨිකොව සයති සගච්ඡං න නිවහනති.
2690. න යුජ්ඣමානා න බලෙන වසස්සිතා
නරා න ජීරන්ති නවාපි මීයරෙ,
සබ්බං හි තං ජාතිජරායුපඤ්ඤං
තඤ්ඤෙ මති හොති වරාමී ධම්මං.
2691. චතුර්ධනිතිං සෙනං සුභිංසරුපං
ජයනති රට්ඨාධිපති පසඤ්ඤා,
න මච්චුනො ජඨිතුං උසස්සහනති
තඤ්ඤෙ මති හොති වරාමී ධම්මං.
2692. හත්ථිති අසෙසති රට්ඨති පක්ඛිති
පරිවාරිතා මුච්චරෙ¹ එකවෙය්‍යා,²
න මච්චුනො මුච්චිතුං උසස්සහනති⁴
තඤ්ඤෙ මති හොති වරාමී ධම්මං.
2693. හත්ථිති අසෙසති රට්ඨති පක්ඛිති
සුරා⁴ පහඤ්ජනති පඨංසයනති,
න මච්චුනො හඤ්ජිතුං උසස්සහනති
තඤ්ඤෙ මති හොති වරාමී ධම්මං.
2694. මත්තා ගජා භික්ඛගල්ලා පභින්නා
නගරාති මද්දනති ජනං හනනති,
න මච්චුනො මද්දිතුං උසස්සහනති
තඤ්ඤෙ මති හොති වරාමී ධම්මං.
2695. ඉසස්සාසිනො කතහස්සාපි ධීරා
දුරෙපාති අක්ඛණ්ණවෙධිනොපි,
න මච්චුනො විජ්ඣතිතුං උසස්සහනති
තඤ්ඤෙ මති හොති වරාමී ධම්මං.
2696. සරාති ධීයනති සපෙලකානනා
සබ්බං හි තං⁵ ධීයති දීඝමනාරං,
සබ්බං හි තං හඤ්ජරෙ කාලපරියං
තඤ්ඤෙ මති හොති වරාමී ධම්මං.

1. මුඤ්චරෙ - මජ්ඣ. සං. සා.

2. එකවෙය්‍යා - මජ්ඣ. සං. සා.

3. මුඤ්චිතුමුසස්සහනති - සං. සා.

4. සුරා - මජ්ඣ. සං.

5. සබ්බං හිදං සං. සබ්බමිදං - මජ්ඣ. සං.

14. අයෝජන ජාත්‍යය

2689. සතනෙම යම් එක රැයක ප්‍රථමයෙන් මවුකුසු වාසය කෙරේ ද? හෙතෙම වලාකුළක් මෙන් ඉදිරියට යයි. යමින් හේ ආපස්සට ගමන් නො කෙරෙයි.

2690. යුද්ධකරන්නා වූ ද, බලයෙන් යුක්ත වූ ද මනුෂ්‍යයෝ නො-දිරන්තෝ නො වෙත්. නොමියන්නෝ නො වෙත්. ඒ සියල්ලෝ ම ජාති ජරාවන්ගෙන් උපද්‍රවයහ. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2691. ඉතා බිහිසුනු ස්වභාව ඇති සිවුරහ සෙනහ ගෙන රාජ්‍යාධිපති රජවරු බලාත්කාරයෙන් ජය ගනිති. මරහුගේ සෙනහ ජය ගන්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2692. ඇත් - අස් - රිය - පාබල යන සිවුරහ සෙනහින් පිරිවරන ලද ඇතැමෙක් සතුරන්ගෙන් මිදෙති. ඔවුහු මරසෙනහින් මිදෙන්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2693. ඇත් - අස් - රිය - පාබල යන සිවුරහ සෙනහින් පිරිවරන ලද ඉර රජවරු පසම්තුරන්ගේ නුවරවල් බිඳිති. පසම්තුරන් නසති. ඔවුහු මරහුගේ බල බිඳින්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට පහළ වෙයි.

2694. ත්‍රිමද ගලිත හස්තිහු නුවරවල් මඩිති. ජනයා නසති. ඔවුහු මරහු මඩින්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2695. නුවණැති ඉලක්කය නො වරදවා දුරවිදීමෙහි දක්ෂ වූ කාතහස්ත ධනුර්ධරයෝ ඇත්තාහ. ඔවුහු මරහු විඳින්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් මම “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති විය.

2696. අනවතජ්‍යාදී මහවිල් සන ද පර්වතයන් සහිත මහා වනයෝ ද ඤාය වෙත්. දිගු කලක් ඇවෑමෙන් ඒ සියල්ල ම ඤාය වෙයි. ඒ සියල්ල ම නස්නා කාලයට පැමිණ බිඳෙයි. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2697. සබ්බසමෙවං හි නරානනාරිනං
වලාවලං පාණ්ඩුනොධ ජීවිතං,
පටොව ධුන්තස්ස දුමොව කුලජො
තමෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
2698. දුමස්ථලානෙව පතන්ති මාණවා,
දහරා ව චුඬා ව සරිරහෙද,
නාරියො නරා මජ්ඣමපොරිසා ව
තමෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
2699. නායං වයො තාරකරාජසන්ති හො
යද්ධන්ති¹ ගතමෙවදනි තං,
ජිණ්ණස්ස හි නත්ති රති කුතො සුඛං
තමෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
2700. යක්ඛා පිසාවා අථවාපි පෙනා
කුපිතාපි² තෙ අස්සසන්ති මනුසෙස්ස,
න මච්ඡන්තො අස්සසිතුස්සහන්ති³
තමෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
2701. යකො පිසාවෙ අථවාපි පෙනෙ
කුපිතෙපි³ තෙ නිජ්ඣපනං කරොන්ති,
න මච්ඡන්තො නිජ්ඣපනං කරොන්ති
තමෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
2702. අපරාධකෙ හෙය්කෙ දුසකෙ ව
රාජානො දණ්ඩනති විදිත්ත දෙසං,
න මච්ඡන්තො දණ්ඩසිතුස්සහන්ති
තමෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
2703. අපරාධකා දුසකා හෙය්කා ව
ලහන්ති ගෙ රාජිනො නිජ්ඣපෙතුං,
න මච්ඡන්තො නිජ්ඣපනං කරොන්ති
තමෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
2704. න ඛන්ධොති න පි බ්‍රාහ්මණොති
න අධිකා බලවා තෙජවාපි,
න මච්ඡරාජස්ස අපෙබ්බත්ති
තමෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.

1. කුපිතාපි - මජ්ඣං.

2. අස්සසිතුස්සහන්ති - මජ්ඣං.

3. කුපිතෙපි - මජ්ඣං, සායං.

2697. මෙසේ ම මෙලොව නර නාරින්ගේ ද සියලු ප්‍රාණින්-
ගේ ද ජීවිතය වංචල වේ. සුරාධුර්නයකුගේ වස්ත්‍රය මෙන් ද ගං
ඉවුරෙහි හටගත් ගසක් මෙන් ද සත්‍යයන්ගේ ජීවිතය සරීර නොවේ.
එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට පහළ වෙයි.

2698. ළදරුවෝ ද වෘද්ධයෝ ද තරුණයෝ ද ස්ත්‍රීහු ද පුරුෂ-
යෝ ද උසතොබ්‍යාසනකයෝ ද යන සියල්ලෝ ම ගස්වල ගෙඩි
මෙන් ශරීරහෙදයෙන් වැටෙත්. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි”
යන මේ අදහස මට ඇති වෙයි.

2699. මේ සත්‍යයන්ගේ වයස කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි පිරිහී ගුක්ල
පක්ෂයෙහි වැඩෙන්නා වූ සඳ මෙන් නොවේ. යමක් ඉක්මැ ගියේද
දැන් එය ගියේ මැ යි. ජරාපීරණයාහට කාමගුණයන්හි ඇල්මක් නැති.
සැපතක් නම් කොයින්ද? එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙමි යන මේ
සිත මට පහළ වෙයි.

2700. යක්ෂයෝ ද පාංශුපිශාචයෝ ද ප්‍රෙතයෝ ද කිපුණාහු
මිනිසුන්හට ආවෙශ වෙති. ඔවුහු මරුහට ආවෙශ වන්නට උත්සාහ
නො කෙරෙත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙමි යන මේ අදහස
මට ඇති වෙයි.

2701. යක්ෂයන් ද පාංශුපිශාචයන් ද ප්‍රෙතයන් ද කිපුණු
කල්හි බලිකර්මාදිය කිරීමෙන් ඔවුන් පහදවති, මරුවා නො පහදවත්.
එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ අදහස මට පහළ වෙයි.

2702. රාජාපරාධ කරන්නාවූ ද රාජ්‍යදූෂකවූ ද ජනයා
පෙළන්නාවූ ද මිනිසුන්ගේ අපරාධ දැන රජවරු දඬුවම් කරත්.
ඔවුහු මරුහට දඬුවම් කරන්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින්
“ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ අදහස මට ඇති වෙයි.

2703. රාජාපරාධකරුවෝ ද රාජ්‍ය දූෂකයෝ ද ජනයා පෙළන්-
තෝ ද (සාක්ෂිවලින් තමන්ගේ නිරපරාධ බව ප්‍රකාශ කරවා) අස්
වැසීමක් ලබති. මරු (එසේ සාක්ෂිවලින්) නිරපරාධ බව ප්‍රකාශ
නො කරවත්. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ අදහස
මට ඇති වෙයි.

2704. ඤාත්‍රියයෙකු බ්‍රාහ්මණයෙකු ආඨායයෙකු බලැත්තෙකු
තෙදුත්තෙකුයි මාරයාගේ අපෙක්ෂාවක් නැත්තේය. එහෙයින් “ධර්ම-
යෙහි හැසිරෙන්නෙමි” යන අදහස මට පහළ වෙයි.

2705. සීභාව වාශ්සාව අපොපි දීපියො
පසංගා බාදකං විපච්ඡාමානං,
න මච්ඡානො බාදිතං උස්සහන්ති
තමෙම මති හොති වරාමී ධම්මං.
2706. මායකාරා¹ රබ්බමජ්ඣකි කරොන්නා
මොහෙනති චක්ඛන්ති ජනස්ස තාවදො,
න මච්ඡානො මොහධිතුස්සහන්ති²
තමෙම මති හොති වරාමී ධම්මං.
2707. ආසිවිසා කුපිතා උග්ගතෙජා
ඛසන්ති මාරෙන්නිපි තෙ භුක්ඛෙස්ස,
න මච්ඡානො ඛසිතං උස්සහන්ති
තමෙම මති හොති වරාමී ධම්මං.
2708. ආසිවිසා කුපිතා³ යං ඛසන්ති⁴
තික්ඛජකා තෙසං විසං හනන්ති,
න මච්ඡානො දට්ඨවිසං හනන්ති
තමෙම මති හොති වරාමී ධම්මං.
2709. ධම්මනතරී වෙතරණී⁵ ච භොජො
විසාති හනන්ති භුජබ්බමානං,
සුයන්ති තෙ කාලකතා⁶ තපෙව
තමෙම මති හොති වරාමී ධම්මං.
2710. විජ්ජාධරා සොරමධියමානා
අදස්සනං ඔසධෙහි වජන්ති,
න මච්ඡාරාජස්ස වජන්තදස්සනං
තමෙම මති හොති වරාමී ධම්මං.
2711. ධම්මො හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිං.
ධම්මො සුචිණ්ණො සුඛමාවහාති,
එසානිසංසො ධම්මෙ සුචිණ්ණො
න දුග්ගතිං ගච්ඡති ධම්මචාරී.
2712. න හි ධම්මො අධම්මො ච උභො සම්චිපාකිනො,
අධම්මො නිරයං නෙති ධම්මො පාපෙති සුග්ගතිනි.

14. අයොසරජාතකං.

විසතිනිපාතො නිධියිනො.

තසුද්දනං :

මාතඛා සමග්ගා සිවි සිරිමනො⁷
රොහණ් හංස සන්තිගුමො හලොචිය,
සොමනස්ස වම්මපයා භුමි පඤ්ඤි
පණ්ඩිත විරස්සං වන අයොසරාති.

1. මායා කාරා - මජ්ඣං.

2. මොහධිතු මුස්සහන්ති - වි, මජ්ඣං, සං.

3. කුපිතා - මජ්ඣං.

4. ඛසන්ති - මජ්ඣං.

5. වෙතරුණො - මජ්ඣං.

6. කාලං කතා - මජ්ඣං.

7. සිරිමන්දො-නා,

2705. සිංහයෝ ද ව්‍යාභ්‍රයෝ ද දිවියෝ ද මිනිසුන් බලාත්කාර-
යෙන් අල්ලාගෙන බෙහෙවින් කම්පාවන ඔවුන් කති. ඔවුහු ද
මරහු අල්ලාකන්නට උත්සාහ නොකෙරෙත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි
හැසිරෙමි යන අදහස මට ඇති වෙයි.

2706. නෘත්‍යස්ථාන මධ්‍යයෙහි මායා කරන්නාවූ මායා කාරයෝ
එකෙකෙහි ජනයාගේ ඇස් මුළාකෙරෙති. ඔවුහු මරහු මුළාකරන්නට
උත්සාහ නොකෙරෙත්. එහෙයින් මම ධර්මයෙහි හැසිරෙමි යන
මේ අදහස මට පහළ වෙයි.

2707. කිපියා වූ උග්‍රතෙජස් ඇති සර්පයෝ මිනිසුන් දෂ්ට
කෙරෙති. එයින් ම මරණයට පවා පත් කරති. ඔවුහු මරහු ඩසින්තට
උත්සාහ නොකෙරෙත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි යන
මේ අදහස මට පහළ වෙයි.

2708. කිපියා වූ සර්පයෝ යම් පුද්ගලයකු ඩසින් නම්, විෂ
වෛද්‍යවරු ඔහුගේ විෂ නැති කරති. ඔවුහු ද මරහු දෂ්ට කළ
විෂ නො නසත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි යන මේ සිත
මට පහළ වෙයි.

2709. ධම්මනාඨි, චන්ද්‍රකි, භොජ නම් වූ වෛද්‍යයෝ සර්ප-
යන්ගේ විෂ නසා, තුමූ ද කාලක්‍රියා කළහයි අසනු ලැබේ. එහෙයින්
ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි යන අදහස මට ඇති වෙයි.

2710. සොර නම් විද්‍යාව හදරන විද්‍යාධරයෝ ඖෂධ බල-
යෙන් සතුරන්ගේ නො දැක්මට යෙති. ඔවුහු ද මරහුගේ නො දැක්මට
නොයෙත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි යන මේ හැඟීම
මට ඇති වෙයි.

2711. ධර්මය තෙමේ ධර්මයට අනුව හැසිරෙන්නහු එකාන්ත-
යෙන් ම රකී. මනාව පුරුදු කරන ලද ධර්මය සුව ගෙන දෙයි.
ධර්මය හොඳින් පුරුදු කළ කල්හි මේ අනුසයි. ධර්මයට අනුව
හැසිරෙන්නා දුගතියට නොයයි.

2712. ධර්මයත් අධර්මයත් දෙක සම විපාක ඇත්තේ නොවේ.
අධර්මය නරකයට පමුණුවයි. ධර්මය සුගතියට පමුණුවයි.

14. අයෝග්‍ය ජාතක යි.

විසිවැනි නිපාතය නිමයේ ය.

(උද්දනය සුගම යි.)

ත්‍රිංසතිත්‍රිපාතො

1. කිංඡජ ජාතකං

2713. කිං ඡජෙ කිමධිජායො එකො සමමසි සමමනි,
කිං පඤ්ඤානො කිං එසං කෙන අඤ්ඤානො බ්‍රාහ්මණ.
2714. යථා මහාවාරිධරො කුමෙහා සුපරිනාහවා,
තථුපමං අබ්බපකකං වණ්ණණගඤ්ඤානමං.
2715. තං වුඤ්ඤාමානං සොතෙන දිඤ්ඤානාමලමඡ්ඤාමෙ,
පාණිති නං ගහෙකාන අග්‍රායතනමාහරිං.
2716. තතො කදලිපතෙහසු නිකබ්බිකා සයං අහං,
සඤ්ඤානං විකප්පකා වුප්පිපාසං අහාසි මෙ.
2717. සොහං අපෙතදරථො ව්‍යාකුලිකො දුබ්බකමො,¹
අසංසාරං නාධිගච්ඡාමි ඵලෙසවකොඤ්ඤානෙසුපි.
2718. සොසෙකා² නුන මරණං තං මමං ආවනිසසනි,
අබ්බං යසංස ඵලං සාදුං මධුරග්‍රං මනොරමං
යමුද්ධාරිං වුඤ්ඤාමානං උදධිසමා මහණණුවෙ.
2719. අකකානං තෙ මයා සබ්බං යසමා උපවසාමහං,
රමමං පතිනිසිකොකාසමි පුථුලොමායුතා පුථු.
2720. කං ව ඛො මෙ අකකාසි අනානාමපලාධිනි,
කා වා කමසි කල්‍යාණි කිසංස වා කං සුමඡ්ඤාමෙ.
2721. රුපපච්චපළිමඤ්ච ව්‍යග්ගිව ගිරිසානුජා,
යා සන්ති නාරියො දෙවෙසු දෙවානං පරිවාරිකා,
2722. යාව මනුසංසලොකසමිං රුපෙනකාගතිකියො,
රුපෙ තෙ සාදිසි නාමී දෙවෙසු ගඤ්ඤාමනුසංසලොකෙ,³
ඵුට්ඨාසි මෙ වාරුපුබ්බකිනි බ්‍රාහ්මි
අකකාසි මෙ නාමඤ්ඤා බ්‍රාහ්මිනෙ ව.⁴
2723. යං කං පතිනිසිකොකාසි රමමං බ්‍රාහ්මණ කොසිකිං,
සාහං භුසාලයාවුජා වර්චාරිවහොසසා.
2724. නානාදුමගණාකිණ්ණා බහුතා ගිරිකඤ්ඤා,
මමෙව පමුඛා භොග්‍යා අභිසංඤ්ඤානි පාවුසෙ.

1. දුකං - මජ්ඣං, සා.

2. සෙසකා - මජ්ඣං, සා.

3. දෙවගඤ්ඤාමනුසංසලොකෙ - සා.

4. බ්‍රාහ්මි නාමඤ්ඤා බ්‍රාහ්මිනෙ - සා.

නිංසනි නිපාතය

කිංඡතු ජාතකය

2713. බ්‍රාහ්මණය, කවර අදහස් ඇත්තේ කුමක් සිතමින් කුමක් පතමින් කුමක් සොයමින් කවර කරුණක් නියා ග්‍රීෂ්ම ඇත්තා වූ මේ ගං ඉවුරෙහි එකලාව හිඳිනෙහි ද? යි දෙවදුව ඇසූ ය.

2714. විශාල වූ මහත් වූ දියකළයක් යම්සේ ද එබඳු වූ චර්ණයෙන් ද සුවඳින් ද රසයෙන් ද උතුම් වූ අඹගෙඩියක් විය.

2715. නිර්මල වූ මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇති දෙවිඳුනි, ගහ දියෙන් ගසාගෙන යන්නා වූ එය දැක අතින් රැගෙන ගිනිහල්ගෙට ගෙන ගියෙමි.

2716. ඉන්පසු කෙසෙල් කොළවල එය තබා මම තෙමේ ම පිහියෙන් එය කපා මගේ සාපිපාසා දුරුකර ගත්තෙමි.

2617. ඒ මම පහව ගියා වූ කාය චිත්ත පිඩා ඇත්තෙමි. ඒ අඹඑලය අවසන් වූයේ දුක ඉවසන්නේ අත්කිසිම එලයෙක්හි ආස්වාදයක් නො ලබමි.

2718. යම් අඹ එලයක් මිහිරි වූ රසයෙන් අග්‍ර වූ සිත්කලු වූවක් වී ද. මහාජලයෙහි පාවෙන්නා වූ යම්බඳු අඹයක් මම දියෙන් ගොඩ ගනිමි ද එය මා වියළුවා මට එකාන්තයෙන් මරණය එළුවන්නේ ය.

2719. යම් හෙයෙකින් මම උපවාසය කෙරෙමි ද, මසුන්ගෙන් යුක්ත වූ දිගු පුළුලැති සිත්කලු වූ ගහ බලා හුන්නෙමි ද? මා විසින් ඒ සියල්ල තුඹට කියන ලදී.

2720. අපලායිනිය හෙවත් පැන නොයන්නිය, තෙපි ද තමා ගැන මට කියව. කල්‍යාණය තෙපි කවරක් හෝ වඩු ද, යහපත් වූ මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තිය, කුමකට හෝ තෙපි මෙහි අවු ද?

2721. තෙපි මනාව මට කරන ලද රන් පටක් බඳු වූවහු. පර්වතයෙක්හි උපන් තරුණ ව්‍යාඝ්‍ර ධේනුවක ලෙන් වූවහුය. දෙවියන් අතුරෙහි දෙවියන්ගේ පරිවාරිකා ස්ත්‍රීහු වෙද්ද?

2722. මිනිස්ලෙව්හි ද රුවින් අගනනපත් යම් ස්ත්‍රීහු වෙද්ද, දෙවි - ගදෙවි - මිනිස් යන ලෙව්හි රූපයෙන් තොප හා සම කළ හැකි තැනැත්තියක් නැත. මනොඥ වූ උතුම් ලක්ෂණයෙන් යුත් තැනැත්තිය, මා විසින් විවාරණ ලද්දී එය කියව. මට තොපගේ නම ද නැයන් ද කියව.

2723. බ්‍රාහ්මණය, තෙපි සිත්කලු වූ යම් කෝසිකි නම් ගංගාවක් බලා හුන්නහු ද? උතුම් ජලය බැසයන සැබපහරින් යුත් ගහෙහි පිහිටි විමානයෙහි අධිගෘහිත වූ දෙවතා දු නම් මමය.

2724. නොයෙක් වෘක්ෂසමූහයෙන් ගැටැසිගත් බොහෝ වූ කඳු රැළි මා මැ ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහු වෙත්. බොහෝ වූ චර්ණ ජලය මේ ගහට ම පිවිසෙයි.

2725. අපො ඛහු වනා තොද නීලවාරිවහන්දරා,
ඛහුකා නාගච්ඡෙතොද අභිසංදනති වාරිනා.
2726. තා අඛෙජමුලබුජා නිපා කාලා වුදුඛොරා,¹
ඛහුනි ඵලජාතානි ආවහනති අභිඤ්ඤාසො.
2727. යං කිංකරි උභතො තීරෙ ඵලං පතති අමුක්ඛි,
අසංසයං තං සොතස්ස ඵලං හොති වසානුගං.
2728. ඵතදඤ්ඤාය මෙධාවී පුට්ඨපඤ්ඤා සුඤ්ඤානි මෙ,
මා රොවයමභිසංඛං පටිසෙධ ජනාධිප.
2729. න වාහං වද්ධවං මඤ්ඤා යං කං රච්ඤාභිවද්ධන,
ආවෙය්‍යමානො රාජිසි මරණං අභිකඛබ්බි.
2730. තස්ස ජානනති පිතරො ගන්ධබ්බා ව සදෙවකා,
යෙ වාපි ඉසයො ලොකෙ සඤ්ඤානතො යසස්සිනො²
අසංසයනො³ ජානනති වද්ධභූතා යසස්සිනො.
2731. ඵවං විදිත්වා විදු සබ්බධමං
විදුංසනං වචනං ජීවිතස්ස,
නාවියති තස්ස නරස්ස පාපං
සථෙ න චෙතෙති වධාය තස්ස.
2732. ඉසිපුගසමඤ්ඤානෙ ඵවං ලොකයා විදිතා සති,
අනරිය⁴ පරිසමභාසෙ පාපකමං ජිගිංසසි.⁵
2733. සථෙ අභං මරිස්සාමි තීරෙ තෙ පුට්ඨ සුඤ්ඤාණි,
අසංසයං අසිලොකො මයි පෙතෙ ආගමිස්සති.
2734. තස්මා හි පාපකං කමමං රක්ඛස්සෙව⁶ සුමජ්ඣමම,
මා තං⁷ සබ්බො ජනො පච්ඡා පකත්වාධි මයි මනෙ.
2735. අඤ්ඤානමේතං අවිසංගසාති
අභ්‍යානං අඛං ව දදමි තෙ තං,
යො දුච්චපේ කාමගුණ පභාය
සනතිඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා අධිධිනොසි.

1. නිපා කාලබුදුඛොරා - මජ්ඣං.

2. තපස්සිනො - මජ්ඣං.

3. අසංසයං තෙපි - මජ්ඣං.

4. අනරියං - වි, ස්‍යා.

5. ජිගිංසසි - මජ්ඣං.

6. රක්ඛස්සෙව - ස්‍යා.

7. කං - ස්‍යා.

2725. තවද බොහෝ වූ ඒ ඒ වනයෙන් වැහෙන්නා වූ ජලයෝ ද ප්‍රවිෂ්ට වෙත්. නිලවර්ණ ජලයෙන් යුත් දියකද දරන්නා වූ බොහෝ නාගයන් තුටු කරන ජලයෙන් යුත් නොයෙක් ගංගාවෝ මේ ගහට ගලා බසිත්.

2726. ඒ නදිහු අඹ දඹ හා දෙල් ද බක්මී තල් ද දිඹුල් ද යන බොහෝ එලපාතීන් නිතර ඇද ගනිත්.

2727. ඒ ගහ උභයතීරයෙහි යම් කිසි එලයක් දියෙහි වැටේ ද ඒ එලය නිසැක වැ මාගේ ස්ත්‍රාතස අනුව යන්නේ වේ.

2728. මහත් වූ ප්‍රඥා ඇත්තාණෙනි, මෙය දැන මාගේ වචනය අසව. මහරජ, තෘෂ්ණා වශයෙන් ඇලීම නො කොට එය දුරු කරව.

2729. රට වර්ධනය කරන්නා වූ මහරජ, රාජර්ෂිය, මස් ලෙහෙයින් වැඩෙමින් තරුණ ව සිටි නුඹ වහන්සේ යම් හෙයෙකින් නිරාහාර ව වැස මරණයට කැමැත්තහු ද එහෙයින් මම මෙය නුඹගේ නුවණින් වැඩිහිටි බවකැ යි නො හඟිමි.

2730. ඔහුගේ තෘෂ්ණා වසඟවීම බ්‍රහ්මයෝ ද දෙවියන් සහිත වූ ගඤ්චවයෝ ද යශසින් යුත් සංයත වූ ආත්ම ඇති යම් බ්‍රහ්ම සාමිහු හෝ ලොවහි වෙද්ද, නුවණින් වැඩුණු යශස් ඇති ඔවුහු නිසැක වැ දැනගනිත් යයි දෙව්දූව කිය.

2731. නුවණැත්තේ සියලු සුවරිත ධර්ම මෙසේ දැන ජීවිතයාගේ නැසීම ද චුතවීම ද දැන සිටී ද, හෙතෙමේ අන්‍යායාගේ වධය පිණිස නො සිතා ද, ඒ මිනිසාට පව් රැස් නො වේ.

2732. මෙසේ ලොකයාහට හිත ඇත්තේ යයි සාමි සමූහයා විසින් දක්නා ලද කල්හි මා කෙරෙහි නිඤ්ඤා කිරීම රිසි තැනැත්තිය, තී පාපකර්මයන් රැස් කැර ගැනුමට කැමැත්තෙහි ය.

2733. පුළුල් වූ යහපත් කට්ඨප්‍රදේශ ඇත්තිය, ඉදින් මම නිගේ ගං ඉඩුරෙහි දොරෙම් ද මා පරලොව ගිය කල්හි සැක තැනි ව නිට අපකීර්තියක් පැමිණෙන්නේ ය.

2734. යහපත් මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තිය, එහෙයින් පාපකර්මයෙන් ආරක්ෂා වෙව.මා මළකල්හි නිට ජන තෙමේ නිඤ්ඤා නො කෙරේවා.

2735. නො ඉවසිය හැකි දෑ ඉවසනසුලු මහරජ, මේ කරුණ මා විසින් දන්නා ලදී. යමෙක් තෙම හැර දමීමට දූෂිත කරුණක් හැර දමා සංයම සීලයෙහි ද සුවරිත ධර්මයෙහි ද පිහිටියේ නම්, ඒ නුඹට තමා ද ඒ අඹ ද දෙමි.

2736. යො හිතවා පුබ්බසංයොගං පච්ඡා සංයොජනෙ ධීතො,
අධම්මඤ්ඤව වරති පාපඤ්ඤස්ස පවඩ්ඨති.

2737. එහි තං පාපධිස්සාමි කාමං අප්පොස්සුකෙකා හව,
උපානායාමි සීතස්මිං විහරාහි අනුස්සුකො.

2738. නං පුප්ථරසමතෙහි වක්කඛෙහි අරිඤ්ම,
කොඤ්ඤා මයුරා දිවියා කොයට්ඨිමධුසාලියා.

2739. කුජිතා භංසපුගෙහි කොකිලෙඤ් පබොධරෙ,
අඛෙඤ් විජ්ජුහග්ගා පලාලබලසනිහා
කොස්සමහසලලා නිපා පක්කතාලච්චලේතො.

2740. මාළි තිරිටි කායුරි අඛද්දී වඤ්ඤාසදො,
රත්තං තං පරිවාරෙසි දිවා වෙදෙසි වෙදනං.

2741. සොළසීත්ථිසභාස්සානි යා තෙමා පරිවාරිකා,
එවං මහානුභාවොසි අබ්බතො ලොමහංසනො.

2742. කිං කලමකරි පුබ්බෙ පාපං අත්ඤ්ඤාවහං,
යං කරිතවා මනුස්සෙස්ස පිට්ඨිමංසානි බාදයි.

2743. අපේකිනානි පටිග්ගස්ස කාමෙස්ස ගරීතො අහං,
අවරිං දිසමඤ්ඤානං පරෙසං අභිතායහං.

2744. යො පිට්ඨිමංසිකො හොති එවං උක්ඛාවච බාදති,
යථාහමස්ස බාදමි පිට්ඨිමංසානි අත්තනොනි.

කිංඡඤ්ඤ ජාතකං.

2736. යමෙක් තෙම පෙරබන්ධනය හැරදමා පසුව තෘෂ්ණා බන්ධනයෙහි පිහිටියේ වේ ද, හෙතෙම අධර්මයෙහි ද හැසිරෙයි. ඔහුට පාපය ද වැඩේ.

2737. එව, ඒ අඹ උයනට පමුණුවන්නෙමි. එකාන්තයෙන් අඹ එල කෙරෙහි මන්දෝස්සාහ වව. සිහිල් වූ අඹ උයනෙහි නො කලකිරී වසව.

2738. මහරජ, මල් රසයෙන් මත් වූ වක් වූ ග්‍රීවා ඇති පක්ෂීන් විසින් නාද කරන ලද ඒ අඹ උයන බලව. ඒ අඹ උයනෙහි දිව්‍ය වූ කොස්ලිහිණියෝ ද මොනරු ද ස්වර්ණශාරිකා පක්ෂීහු ද මධුශාරිකා පක්ෂීහු ද වාසය කරත්.

2739. භංස සමුහයා විසින් නාද කරන ලද මේ අඹ උයනෙහි කොවුලෝ නාද කරන්නාහු තමන් ප්‍රබෝධ කෙරෙත්. පලබ්ධි නැමුණු ශාඛා ඇති අඹ වෘක්ෂයෝ මල් හටගැනුමෙන් හැල් පිදුරු ඇති කලවිටි සමානය. වනුක් ද භොරගස් ද බක්මී ද පැසුණු පල බරින් යුත් තල්ගස් ද ඇත්තේ යයි කීවා ය.

2740. දිවමල් දරන දිව්‍යමය හිස් වෙළුම් වෙළුන, දිව්‍යාභරණයෙන් සැරසුණු අංගදභරණයෙන් යුක්ත වූ රත්හඳුන් ගැල් වූ තෙපි රාත්‍රියෙහි දිව්‍ය සම්පත් අනුභව කරන්නහු ය. දහවල් දුක් වෙදනා විඳින්නහු ය.

2741. යම් මේ සොළොස් දහසක් පිරිවර දිව්‍යස්ත්‍රීහු වෙද්ද ඒ සියලු දිව්‍යස්ත්‍රීහු නුඹට පරිවරණය කරන්නාහ. මෙසේ අද්භූත වූ දුටුවන් ලොමුදහගන්වන්නා වූ මහත්අනුභාව ඇත්තේ වෙහි ය.

2742. මිනිස් ලොව්හි යම් බඳු කර්මයක් කොට පිටමස් කඩා කන්නෙහි ද? පෙර තමහට ම දුක් එළවන්නා වූ කවර නම් පාප කර්මයක් කෙළෙහි ද?

2743. පෙර ජාතීන්හි මම් වේද හදුරා කාමයන්හි ඇළුණෙමි වීම්. බොහෝ කලක් අනුන්ට අහිත පිණිස හැසිරුණෙමි.

2744. යමෙක් තෙම අනුන්ගේ පිටමස් කන්නා වූ කේලාමි කියන්නෙක් වේ ද, යම්සේ මම අද තමන්ගේ පිටමස් කන්නෙමි ද මෙසේ හෙ තෙම තමාගේ පිටමස් කඩ කඩා කන්නේ යයි විමාන ප්‍රෙතයා කියේ යයි වදළුසේක.

කිංඡකු ජාතක යි.

2. කුමහජාතකං

2745. කො පාතුරාසි නිදිවා නහමේ
ඕහාසයං සංවරිං වන්දිමාව,
ගතෙතභි තෙ රසමියො නිව්ඡරතති
සතෙරිතා¹ විජ්ජරිවනනලිකෙකි.
2746. සො ඡික්ඛවානං කමසි² අසමි
වෙහාසයං ගව්ඤ්ඤි නිට්ඨසි ව,
ඉදධි නු තෙ වත්ථුකතා සුභාවිතා
අනඤ්ඤාමපි දෙවතානං
2747. වෙහාසයං කමමාගලෙ නිට්ඨසි³
කුම්භං කිණාපාති යමෙනමත්ථං,
කො වා කුචං කිසස වතාය කුමෙහා
අකංභි මෙ බ්‍රාහ්මණ එතමත්ථං.
2748. න සප්පිකුමෙහා නපි තෙලකුමෙහා
න චාණිකසස න මධුසස කුමෙහා,
කුමහසස වජ්ජාති අනප්පකාති
දෙසෙ බහු කුමහගතෙ සුභාථ.
2749. ගලෙය්‍ය යං පීඨා පතෙ පපාතං
සොඤ්ඤා ගුහං වන්දනියොලිගලලං,
බහුවිපි භුක්ඛෙය්‍ය අභොජනෙය්‍යං
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2750. යං වෙ පීඨා⁴ විත්තසමි⁵ අනෙසමානො
ආභිණ්ඩුති ගොරිව හක්ඛසාදී,
අනාථමානො උපගායති නච්චති ව
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2751. යං වෙ පීඨා අවෙලකොච නග්ගො
වරෙය්‍ය ගාමෙ විසිබ්බතාරාති,
සම්මුලුභවිතො අතිවෙලසායි*
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2752. යං වෙ පීඨා වුට්ඨාය පවෙධමානො
සිසඤ්ඤා බාහුඤ්ඤා පසාරයනො,
සො නච්චති දුරුකටලකොච
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.

1. සතෙරතා. - වි.

2. කපසි.

3. වෙහාසයංගලෙමාගලෙ නිට්ඨසි - මජ්ඣ.

4. යං පීඨා - වි. මජ්ඣ. සා.

5. විත්තසමි - මජ්ඣ.

* අතිවෙලවාටිති පාඨය.

2. කුමහ ජාතකය

2745. බ්‍රාහ්මණය, නුඹ කොහි සිට පහළවූයෙහිද? දෙව්ලොවින් අවුත් රාත්‍රිය බඩුවන්න වන්ද්‍යා මෙන් අහසෙහි සිටිනෙහි ය. (සිය ගණන් ෮෭෭ ඇති) සතෙරිත නම් වූ විදුලිය මෙන් නුඹගේ ශරීරයෙන් රශ්මිහු නික්මෙත්.

2746. ඒ නුඹ වාතය රහිත අහස්හි සිටිනෙහි, පයින් මහ නොයන්නා වූ දෙවතාවන්ගේ යම් සාද්ධියක් වේ ද, ඒ සාද්ධි නොමෝ නුඹ විසින් මනාව මඬනා ලද්දී ප්‍රතිෂ්ඨාවක් මෙන් කරන ලද්දී වෙයි.

2747. අහසෙහි ගමන් කරමින් මෙහි අවුත් සිටිනෙහි. කළය මිල දී ගනිවූ යි යම් කරුණක් කියහි ද, ඒ නුඹ කවරෙක් ද? මේ කළය කුමකින් යුක්ත ද? බ්‍රාහ්මණය, මේ කරුණ මට කියව යි සකඛමිත්ත නම් රජ කීයේ ය.

2748. මහරජ, මේ කළය ගිතෙල් කළයක් නො වෙයි. තල-තෙල් කළයක් ද නො වෙයි. උක්සකුරු කළයක් ද නො වෙයි. මීපැණි කළයක් ද නො වෙයි. මේ කළය පිළිබඳ නොයෙක් ආදීනවයෝ ඇත්තාහ. කළයෙහි වූ බොහෝ දෙයයන් අසවු.

2749. යම් සුරාවක් පානය කොට ගමන් කරන්නේ පියවරක් පාසා පෙරළෙන්නේ ද, ප්‍රපාතයට ද, වළට ද ගුහාවට ද අපිරිසිදු මඩවළට ද ගවරවළට ද වැටෙන්නේ ද, අනුභව නො කටයුතු බොහෝ දෙයන් අනුභව කරන්නේ ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිලදී ගනිවු.

2750. යම් සුරාවක් පානය කොට නම සිතෙහි අධිපති බව නැත්තේ සුරා කසට අනුභව කරන්නා වූ ගවයකු මෙන් ඇවිදී ද, අනාථයකු මෙන් ගයන්නා වූ අනෙකකු දෑක ගායනය කෙරේ ද නැටීමත් කෙරේ ද ඒ සුරාවෙන් පිරුණු මේ කළය මිලදී ගනිවු.

2751. යම්බඳු සුරාවක් පානය කොට නිර්වස්ත්‍ර නවුසකු මෙන් ගමෙහි හා වීථි අතරෙහි හැසිරේ ද, ඉතා මුළා වූ සිතැතිව බොහෝ වේලා සයනය කෙරෙද්ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිලදී ගනිවු.

2752. යම්බඳු සුරාවක් පානය කොට නැගිට ගෙනෙම වෙවු-ලමින් හිස ද අත ද දිගු කරමින් දූවමුවා යන්ත්‍රරූපයක් මෙන් තටයි ද, එයින් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2753. යං වෙ පිත්තා¹ අග්ගිද්ධිං සයනනි
අපො සිගාලෙහිපි ඛදිකාසෙ,
බන්ධං වධං භොගජානිකුචුපෙනති
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2754. යං වෙ පිත්තා භාසෙය්‍ය අභාසනෙය්‍යං
සභායමාසීනො අපෙනව්‍යො,
සමුකඛිනො වනතගතො වාසනෙය්‍යා
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2755. යං වෙ පිත්තා උක්කට්ඨා ආච්ලකෙය්‍යා²
මමෙව සබ්බපඨවීති* මඤ්ඤති,
න මෙ සමො වාතුරනෙතාපි රාජා
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2756. මානානිමානා කලහානි පෙසුනි
දුබ්බණ්ණිනි නග්ගිසිනි පලාසිනි,
වොරාන ධුතතාන³ ගතී නිකෙතො
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2757. ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං
බේතනං ගවං යඤ්ඤං විනාසයතති,
උච්ච්ඡද්ධිනි විතතවතං කුලානං
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2758. ඉද්ධානි චීතානි කුලානි අසපු
අනෙකසාහස්සධනානි ලොකෙ,
උච්ඡින්නද්ධස්සකතානිමාය
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2759. යං පිත්තා දුට්ඨරූපොව පොසො
අකෙසාසති පිතරං මාතරඤ්ඤා,
සසුඛො ගණෙනය්‍ය අපොපි සුණ්ණං
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2760. යං වෙ පිත්තා දුට්ඨ⁴රූපාව නාරි
අකෙසාසති සසුරං සාමිකඤ්ඤා,
දුසඛො ගණෙන පටිචාරකම්පි
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.

1. පිත්තා - මජ්ඣං, සායං.

2. අනවෙලවාප් තිපි පාඨො

* සබ්බපඨවීති පි පාඨො.

3. වොරානං ධුතතානං - පි, මජ්ඣං.

4. දිත්ත - පි, මජ්ඣං.

2753. යම් සුරාවක් පානය කොට ගින්නෙන් දූවුණක්හු (මෙන්) ශයනය කෙරෙද්ද. වැලිදු සිභාලයන් විසිනුත් කනුලබන් ද බන්ධනයට ද වධයට ද සම්පත් පිරිහීමට ද පත්වෙන් ද ඒ සුරායෙන් පිරුණු කළය මිල දී ගනිවු.

2754. යම්බඳු සුරාවක් පානය කොට නො කියයුත්ත කියන්-
තේ ද, සභායෙහි හුන්නේ පහවූ වස්ත්‍ර ඇත්තේ ද කුණු තැවරීම්
සහිතව සිය වමනයෙහි ගැලුණේ වාසනයට පැමිණියේ වේ ද, ඒ
සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2755. යම්බඳු සුරාවක් පානය කොට මම හැමට ම වඩා
උත්කෘෂ්ඨය වෙමි යි සිතා ද, කැළැඹුණු ඇස් ඇත්තේ ද, සියලු පාරි-
විය මාගේ යයි හඟී ද, සතර දිශාවට අධිපති රජෙක් ද මා හා
සම නො වේයයි සිතා ද, එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී
ගනිවු.

2756. යම් සුරාවක් පානය කොට මානය ඇත්තාහු අධික
මානය ඇත්තාහු වෙද්ද, කලහ ඇත්තාහු කේලාම් කියන්නාහු වෙද්ද,
අයහපත් වර්ණ ඇත්තාහු නග්න භාවය ඇත්තාහු පලායන්නෝ ද,
සොරුන්ගෙන් ධුර්තයන්ගෙන් නිෂ්පත්තියට නිවාසස්ථාන වේ ද,
එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2757. සුරාපානය කළා වූ යම් කුලයෙක්හි ධාන්‍ය ද ධනය ද
රන්විදී ද කෙන් ද ගවයෝ ද යන මේ වස්තුහු විනාශයට යෙන් ද,
යමක් පොහොසත් කුලයන්ගේ විනාශය ඇති කෙරේ ද, එබඳු
සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිලදී ගනිවු.

2758. ලෙවිහි නොයෙක් දහස් ගණන් ධනය ඇති සමෘද්ධ වූ
වස්ත්‍රාලංකාරාදියෙන් පිරිහියා වූ යම් කුලයෝ වූහ ද, ඒ සියල්ල
මේ සුරායෙන් සිඳුණු ධනය ඇති කුල බවට පමුණුවන ලද්දේය.
ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2759. යම් සුරාවක් පානය කොට දුෂ්ට ස්වභාව ඇති පුරුෂ
තෙම පියාට ද මවට ද ආක්‍රොෂ කෙරේ ද, නැන්දනිය ද භායානිව
යයි සිතා අතින් අල්ලාගන්නේ ද, ලේළිය ද භායානිව යයි සිතා
අතින් අල්ලාගන්නේ ද එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී
ගනිවු.

2760. යම් සුරාවක් පානය කොට දුෂ්ට ස්වභාව ඇති ස්ත්‍රී
තොමෝ මාමාට ද ස්වාමීපුරුෂයාහට ද ආක්‍රොෂ කරන්නී ද, දසයා
ද සමීපයෙහි හැසිරෙන තැනැත්තා ද ස්වාමී පුරුෂයා යයි (කෙලෙස්
වශයෙන්) ගන්නී ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2761. යං වෙ පිච්ඡාන¹ හනෙය්‍ය පොසො
ධමෙම ධීතං සමණං බ්‍රාහ්මණං වා,
ගවේජ අපායමිති තනො නිදන්තං
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2762. යං වෙ පිච්ඡා දුච්චරිතං වරතති
කායෙන වාචාය ව වේතසා වා,
නිරයං වජ්‍යති දුච්චරිතං වරිච්ඡා
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2763. යං යාවමානා න ලහනති පුබ්බෙ
බ්‍රහ්මං භිරඤ්ඤමපි පරිච්චජනා,
සො තං පිච්ඡා අලිකං හණාති
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2764. යං වෙ පිච්ඡා පෙසනෙ පෙසයනො
අච්චාධිකෙ කරණියමිති ජාතෙ,
අකමිති සො නපජානාති වුතො
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2765. භිරිමනාපි අභිරිකභාවං
පාතුං කරොනති මදනාය මහ්තා,
ධිරාපි සන්තා බ්‍රහ්මකං හණනති
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2766. යං වෙ පිච්ඡා එකජුපා සයනති
අනාසකා ථණ්ඩිලදුකකිසෙය්‍යා,
දුබ්බණ්ණියං ආයසකාසද්විපෙනති
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2767. යං වෙ පිච්ඡා පතතකච්ඡා සයනති
ගාථො කුටහකාරිව
නභි වාරුණියා වෙගො
නරෙන සුසසභොරිව.
2768. යං මනුස්සා විචජ්ජනති² සපං සොරච්ඡමිති,
තං ලොකෙ විසසමානං කො නරො පාකුමරහති.
2769. යං වෙ පිච්ඡා අකිකච්චණුපුත්තා
සමුද්දතිරෙ පරිවාරයනා,
උපකකමුං මුසලෙහ ඤාණමඤ්ඤං
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.

1. පිච්ඡාන - සාය.

2. විචජ්ජනති - මජ්ඣ.

2761. යම් සුරාවක් පානය කළ පුරුෂ තෙම දහමිනි හැසිරෙන ශ්‍රමණයකුට හෝ බ්‍රාහ්මණයකුට හෝ හිංසා කෙරේ ද, ඒ හෙතෙ-
වෙන් අපායට යන්නේ ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී
ගනිවු.

2762. යම් සුරාවක් පානය කොට කසින් හෝ සිතින් හෝ
දුසිරිත්හි හැසිරෙද්ද, දුසිරිත්හි හැසිර නිරයට යෙද්ද, ඒ සුරායෙන්
පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2763. පෙර බොහෝ වූ රන් පරිත්‍යාග කරමින් යදින්නාහු
නමුත් යමකු ලවා බොරු කියැවීම නො ලබන් ද, හෙතෙම ඒ සුරාව
පානය කොට බොරු කියා ද එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය
මිල දී ගනිවු.

2764. යම් සුරාවක් පානය කොට, ඉක්මන් කටයුත්තක් ඇති
කල්හි පණිවිඩ යැවිය යුතු කරුණෙක්හි ලා පණිවිඩය සඳහා යවනු
ලබන්නේ (කුමක් පිණිස ආයෙහි දෑ යි) විවාරන ලද්දේ කියන ලද
කරුණ නොදනි ද එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2765. ලජ්ජා සහගත සිත් ඇත්තාහු ද, සුරාමයෙන් මත්වූවාහු
නිර්ලජ්ජාගතිය පහළ කෙරෙද්ද, ධීරවුවන් බොහෝ කොට බෙණෙද්ද,
එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2766. යම් සුරාවක් පානය කොට උරු පැටවුන් මෙන්
පහත් කුල ඇත්තවුන් සමඟත් එක්රැස් වූවාහු නිරාහාරව බිම දූකසේ
සැකය කෙරෙද්ද, දුර්වර්ණ භාවයට හා නින්දාවටත් පැමිණෙත් ද,
එබඳු සුරායෙන් පිරුණා වූ මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2767. ඉදින් යම් සුරාවක් පානය කොට, පාශයෙන් පෙළුණු
ගවයන් මෙන් කර බාගෙන හොචින් ද. ඒ සුරාපාන වේගය මිනිසා
විසින් නො ඉසිලිය හැක්කේ ය.

2768. මනුෂ්‍යයෝ යම් සුරාවක් විෂ අසාර සර්පයකු මෙන් දුරු
කෙරෙද්ද. ලොකයෙහි විෂ හා සම එය කවර මිනිසෙක් පානය
කරන්නට සුදුසු වේ ද?

2769. යම් සුරාවක් පානය කොට අක්ක වෙණුපුඟ නම්
දසබෑ රජ දරුවෝ මුහුදු තෙර හැසිරෙන්නාහු මොහොලින් ඔවු-
නොවුන්ට පහර දුන්නාහු ද එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල
දී ගනිවු.

2770. යං වෙ පිකා පුබ්බදෙවා පමණා
තිදිවා චුතා සංසාතියා සමායා,
තං තාදිසං මජ්ජමං නිරුක්කං
ජානං මහාරාජ කථං පිබ්බෙය්.
2771. නයිමසමීං කුමහස්මීං දධි වා මධුං වා
එවං අභිඤ්ඤාය කිණාහි රාජ,
එවං හි මං කුමහනතා මයා තෙ
අක්කාතරූපං තච සංකමිත්තං.
2772. න මෙ පිකා වා අථවාපි මාතා
එතාදිසො යාදිසකො කුචංසි,
හිතානුකලෙපි පරමස්සකාමො
සොහං කරිස්සං චචනං තචජ්ජ.
2773. දදමි තෙ ගාමචරානි පඤ්ච
දසීසතං සත්ත ගවං සතානි,
ආජඤ්ඤායුතො ච රථෙ දසා ඉමෙ
ආචරියො හොසි මමස්සකාමො.
2774. තචෙව දසී සතමජ්ඣ රාජ
ගාමා ච ගාවො ච තචෙව හොනතු,
ආජඤ්ඤායුතො ච රථා තචෙව
සකෙසා හමස්මි¹ තිදසානමිත්තෙ.
2775. මංසොදනං සප්පිපායඤ්ඤි² භුඤ්ඤ
බාදසස්ස ච කං මධුමාසස්සවෙ,³
එවං කුචං ධම්මරතො ජනිඤ්ඤ
අභිඤ්ඤො සඤ්ඤාපෙහි යානනති.

කුමහජාතකං.

3. ජයදිසජාතකං.

2776. විරස්සං චත මෙ උදපාදි අජ්ජ
හකෙඤ්ඤා මහා සත්තමිහනකාලෙ,
කුතොසි කො වාසි තදිත්ත චුඤ්ඤි
ආචිකඤ්ඤ ජාතිං විදිතො යථාසි.

1. හමස්මිං - සිඬු.

2. සප්පිපාය - වී. මජ්.

3. මධුමාසස්සවෙ - වී. මජ්.

2770. ඉදින් යම් සුරාවක් පානය කොට ප්‍රමාදපන්න වූ මායා සහිත අසුරයෝ ශාස්වත යයි සම්මත වූ (තච්ඡිසා) දෙව් ලොවින් වූහ වුවාහු ද, මහරජ, ඒ මේ සුරාව එබඳු නිරර්ථක එකෙකැයි දන්නේ (නුඹ වැන්නෙක්) කෙසේ නම් පානය කෙරේ ද?

2771. මහරජ, මේ කළයෙහි දී හෝ මී හෝ නො වේ යයි මෙසේ දනගෙන මිල දී ගනුව. සබ්බමිත්ත නම් රජතුමනි, මෙසේ වනාහි මේ කළයෙහි වූ දේ ස්වභාව වශයෙන් මා විසින් නුඹට කියන ලද්දේ යැයි (බමුණු වෙසින් ආ ශක්‍රයා කීයේ ය.)

2772. (බ්‍රාහ්මණය,) නුඹ යම්බඳු හිතානුකම්පා ඇත්තෙක් උතුම් වැඩ කැමැත්තෙක් වෙති ද, මාගේ පියා හෝ මව හෝ මෙබඳු නො වෙයි. අද ඒ මම නුඹගේ වචනය පිළිපදිනෙමි.

2773. මම නුඹට ගම්වර පසක් ද දසින් සියයක් ද ගවයන් සත් සියයක් ද මේ ආජඤ්ඤ අශ්වයන් යෙදූ රිය දසය ද දෙමි. මට වැඩ කැමති නුඹ ඇදුරු වෙහි.

2774. මහරජ, දසින් සියය නුඹට ම වේවා. ගම්වර ද ගවයෝ ද නුඹට ම වෙත්වා. ආජඤ්ඤ අශ්වයන් යෙදූ රිය ද නුඹට ම වේවා. මම වනාහි දෙවියන්ට අධිපති වූ ශක්‍ර වෙමි.

2775. මහරජ, නුඹ මාංශයෙන් යුත් බත ද ගිතෙල් හා කිරි ද වළඳව. මීයෙන් යුක්ත වූ මැවලින් කළ කැවුම් ද අනුභව කරව. මෙසේ නුඹ ධර්මයෙහි ඇලුණේ නින්දා නො ලබන්නෙක් ව ස්වර්ග ලොකයට (උප්පත්ති වශයෙන්) යව.

කුමහ ජාතක යි.

3. ජයදිස ජාතකය

2776. එකාන්තයෙන් නිරාහාර වැ සිටිනා වූ මට සත්වැනි දිනයෙහි ආහාර වේලාව පැමිණි කල්හි බොහෝ කලකින් කෑ යුතු ආහාරයක් පහළ විය. තෙපි කොහි සිට ආවහු ද කවරෙක් හෝ වඩු ද එය යම්සේ මම දන්නා ලද්දෙම් වෙමි ද එසේ තොපගේ ජාතිය කියව.

2777. පඤ්ඤාලොභා මිගවං පවිට්ඨො¹
 ජයඤ්ඤො නාම යදිසසුතො තෙ,
 වරාමි කච්ඡාති වනානි වාහං
 පසදිමං² බාද මමජ්ජ මුඤ්ඤි.
2778. සෙනෙවි තං පණ්ඩි සසසමානෙ³
 මමෙසො හතෙබ්බ පසදෙ යං වදෙසි,
 තං බාදියාන පසදං ජිසංඤ්ඤං*
 බාදිසසං පච්ඡා න විලාපකාලො.
2779. න වඤ්ඤි මොකෙබ්බා මම විකකයෙන⁴
 ගගාචාන පච්ඡා ගමනායපණෙන,
 තං සබ්බරං බ්‍රාහ්මණස්සපදය
 සච්චාතුරකඤ්ඤි පුනරාවජිසසං.
2780. කිං කච්ඡානං අනුතප්පති තං⁵
 පතනං සමීපං මරණස්ස රාජ,
 ආචිකච්ඡි මෙ තං අපි සකඤ්ඤොමු
 අනුජානිතුං ආගමනාය පණෙන.
2781. කතා මයා බ්‍රාහ්මණස්ස ධනාසා
 තං සබ්බරං පටිමොක්ඛං⁶ න මුක්ඛං,
 තං සබ්බරං බ්‍රාහ්මණස්සපදය
 සච්චාතුරකඤ්ඤි පුනරාවජිසසං.
2782. යං තෙ කතා බ්‍රාහ්මණස්ස ධනාසා
 තං සබ්බරං පටිමොක්ඛං න මුක්ඛං,
 තං සබ්බරං බ්‍රාහ්මණස්සපදය
 සච්චාතුරකඤ්ඤි පුනරාවජසසු.
2783. මුත්තො ව සො පුරිසාදස්ස හත්ථා
 ගගාචා සකං මජ්ඣරං කාමකාමී,
 තං සබ්බරං බ්‍රාහ්මණස්සපදය
 ආමනතාසී පුනත මලිනසතනං.⁷
2784. අජෙජ්ච රජ්ජං අභිසෙවයසසු
 ධම්මඤ්ඤි රට්ඨෙසු ජනෙසු වාපි,⁸
 අධම්මකාරො ව තෙ මාහු රට්ඨෙ
 ගච්ඡාමහං පොරිසාදස්ස ඤාතෙත.

1. පවුට්ඨො - වී.

2. පසදං ඉමං - වී.

3. සසමානො - වී, මජ්ඣං, සායා.

* ජිසංඤ්ඤා හවිතඤ්ඤා

4. නිකකයෙන - මජ්ඣං, සායා.

5. අනුතප්පති - මජ්ඣං.

6. පටිමුක්ඛං - මජ්ඣං.

7. මලිනසතනං - වී, මජ්ඣං, සායා.

8. ධම්මං වරස්ස පුරෙස්සවාපි, - ම. ධම්මංවරෙසෙසු පරෙස්ස - මජ්ඣං.

2777. මුව දඩයමට පිවිසියා වූ ජයද්දිස නම් වූ පංචාල රජ තොප විසින් අසන ලද්දේ ද ඒ මම පර්වත පාර්ශවයන්හි ද වනයන්හි ද හැසිරෙමි. මේ පසදමාගයා අනුභව කරව. අද මා මුදවයි ජයද්දිස රජ තෙම කීයේ ය.

2778. මා විසින් හිංසා කරනු ලබන තෙපි මා සතු දෙයින් ම තමා විකුණාගන්නහු යැ. තා පළමු අනුභව කොට අනුභව කරනු කැමැති වූ මේ පසද මුවා පසුව කන්නෙමි. තොපට මේ වැලැපීමට කාලය නො වේ යයි යක්ෂ තෙම කීයේ ය.

2779. ඉදින් මට ගනුදෙනුවෙන් මිදීමෙක් නැද්ද, එහෙයින් ගොස් බමුණාට ඒ පොරොන්දු ධනය දී හෙට උදෑසන පෙරළා ඊමට ප්‍රතිඥා දෙනුව. සත්‍යච්චනය රක්තෙමි නැවත මෙහි එන්නෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2780. මහරජ, මරු සමීපයට පැමිණි තොප කිනම් කර්මයක් තවා ද? හෙට උදෑසන ඊමට හැක්කහු නම්, අවසර දෙන්නට හැක්කෙමු. එය මට කියව යි කීයේ ය.

2781. මා විසින් බ්‍රාහ්මණයාහට යම් ධනාශාවක් කරන ලද්දී නම්, එය මා විසින් නොමුදන ලදී. ඒ පොරොන්දුව බ්‍රාහ්මණයාහට දී සත්‍යච්චනය රකිමින් නැවත පෙරළා එන්නෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2782. තොප විසින් බ්‍රාහ්මණයාහට යම් ධනාශාවක් ඇති කරන ලද්දී නම් ඒ පොරොන්දු ඇපය නොමුදන ලද්දේ ය. බ්‍රාහ්මණයාහට ඒ පොරොන්දු ධනය දී සත්‍ය රක්තේ නැවත පැමිණෙව යි යක්ෂ තෙම කීයේ ය.

2783. කාමයන් කැමැති හෙ පොරිසාදයාගේ අතින් මිශ්‍රණේ සිය මැදුරට ගොස් ඒ පොරොන්දු ධනය බ්‍රාහ්මණයාහට දී අලිනාසන්න නම් පුත් කුමරු කැඳවුයේ ය.

2784. පුත්‍රය, අද ම රාජ්‍යයෙහි අභියෙක වෙව. රටවැසියන් කෙරෙහි ද ජනයන් කෙරෙහි ද දැනුමින් රාජ්‍යය කරව. තොපගේ රටෙහි අධර්මයෙන් රාජ්‍යය කිරීමෙක් නම් නො වේවා, මම පොරිසාදයාගේ සමීපයට යමි.

2785. කිං කමමි කුබ්බං තච දෙව පාදෙ
නාරාධයිං තදිච්ඡාමී සොකුං,
යමස්ස රජ්ජමහි උදස්සයෙ තිං
රජ්ජමි න ඉවෙජ්ජයාං¹ තයා විනා අහං.
2786. න කමමුනා වා වච්ඡාව තාත
අපරාධිනොහං තුවිසං සරාමී,
සන්ධිඤ්ඤා කඤ්ඤා පුරිසාදකෙන
සම්මානුරක්ඛි පුනහං ගමිස්සං.
2787. අහං ගමිස්සාමි ඉධෙව හොති
නාත්ථි තතො ජීවිතො විප්පමොසෙක්ඛා,
සචෙ තුවං ඥානිසියෙව රාජ
අහමිථි ගච්ඡාමි උහො න හොම.
2788. අද්ධා හි තාත සත්තානෙස ධම්මො
මරණා ව මෙ දුක්ඛතරං තදස්ස,
කම්මාසපාදෙ තං යද පච්ඡා
පසංගා බාදෙ හිද රුක්ඛ²සුලෙ.
2789. පාණෙන නෙ පාණමහං නිමිස්සං
මා කම්මො පොරිසාදස්ස ඤානො,
එතඤ්ඤා නෙ පාණමහං නිමිස්සං
තස්මා මතං ජීවිතස්ස වරෙමි.³
2790. තතො හචෙ ධිතිමා රාජපුත්තො
වන්දිතා මාතුංච පිතුච්ච පාදෙ,
දුබ්බිකස්ස මාතා නිපතී පථබ්බා⁴
පිතස්ස පණගාගා භුජානි කන්දති.
2791. තං ගච්ඡන්තං තාව පිතා විදිතා
පරමුච්චො වන්දති පඤ්ඤාලිකො,⁵
සොමො ව රාජා වරුණො ව රාජා
පජාපතී වන්දිමා සුරියො ව
එතෙහි ගුහො පුරිසාදකමිහා
අනුඤ්ඤාතො සොත්ථි පච්චෙහි තාත.
2792. යං දණ්ඩකාරඤ්ඤගතස්ස මාතා
රොමස්සකා⁶ සොඤ්ඤානං සුගුහො,
තනොත අහං සොඤ්ඤානං කරොමී
එතෙන සචෙවන සරත්තා දෙවා.
අනුඤ්ඤාතො සොත්ථි පච්චෙහි පුත්ත.

1. නිවෙජ්ජයා - මජ්ඣං.

2. හිදරුක්ඛ - මජ්ඣං.

3. වණ්ණෙමි - වී. මජ්ඣං. සයා.

4. නිපානාපථබ්බා - වී - පථබ්බා - මජ්ඣං.

5. පඤ්ඤාලියො - වී. පඤ්ඤාලියො - මජ්ඣං.

6. රාමසසකාසි - මජ්ඣං.

2785. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේට කිනම් කර්මයක් කරමින් සතුටු නො කෙළෙමි ද? යම් හෙයකින් අද නුඹ මා රාජ්‍යයෙහි අභිෂේක කරන්නෙහි ද, එය අසන්නට කැමැත්තෙමි. නුඹ වහන්සේගෙන් වෙන් ව මම රාජ්‍යය ද නො කැමැත්තෙමි කුමාරයා කියේ ය.

2786. පුත්‍රය, මම නුඹගේ ක්‍රියාවකින් හෝ වචනයකින් හෝ සිදු වූ අපරාධයක් සිහි නො කරමි. මම පොරිසාදයා සමග පොරොන්දුවක් වී ආයෙමි. සත්‍යය රක්තෙමි නැවත මම එහි යන්නෙමි යි රජ තෙම කියේ ය.

2787. පියාණන් වහන්ස, මම යන්නෙමි. නුඹ වහන්සේ මෙහි ම වුව මැනැවි. ඒ පොරිසාදයා කෙරෙන් ජීවත්වන්නහුගේ මිදීමක් නම් නැත්තේ ය. ඉදින් නුඹ යන්නෙහි ම නම් මම ද යන්නෙමි. එසේ ඇති කල්හි අපි දෙදෙනා ම නො වන්නෙමු යි කුමාර තෙම කියේ ය.

2788. පුත්‍රය, මෙය එකාන්තයෙන් ම සත්පුරුෂයන්ගේ ස්වභාවය වේ. එසේ වුවත් යම් දවසක කම්මාසපාද නම් වූ පොරිසාද තෙම කියුණු හුලින් ඇත පලභා නුඹ කන්නේ ද එය මට මරණයටත් වඩා දුකෙකැ යි රජ තෙම කියේ ය.

2789. පිය රජපුරුවෙනි, මම නුඹවහන්සේගේ පණින් මාගේ පණ පරිවර්තනය කරන්නෙමි. නුඹ වහන්සේ පොරිසාදයාගේ ළඟට නො යන සේක්වා, යම් හෙයකින් නුඹ වහන්සේගේ ප්‍රාණය හා මාගේ ප්‍රාණය මාරු කරන්නෙමි, යන යමක් වේද එහෙයින් මම ජීවත්වීමට වඩා මරණය කැමැත්තෙමි යි කියේ ය.

2790. ඉන්පසු එකාන්තයෙන් ධෛර්‍යවත් රාජපුත්‍ර තෙමේ මවගේ ද පියාගේ ද පා වැන්නේ ය. මොහුගේ මවු නොමෝ දුක් ඇත්තී බිම ඇඳ වැටුණි. මොහුගේ පිය තෙම අත් බැඳගෙන හඬයි.

2791. පළමු කොට පියරජ තෙමේ යනනා වූ ඔහු දූත ඇදිලිබඳගත්තේ වදියි. පුත්‍රය, සොම දෙවරජ ද වරුණ දෙවරජ ද මහබඹු ද සඳ ද හිරු ද, යන මේ දෙවියන් විසින් රක්තා ලද නුඹ පොරිසාදයා කෙරෙන් අවසර ලද්දේ සුවසේ පෙරළා පැමිණෙත්වා යි ආශංසනය කෙළේ ය.

2792. දණ්ඩකාරණයට ගියා වූ රාම නම් තැනැත්තහුට මනාව රක්තා ලද ඔහුගේ මව යම්බඳු සුවයක් කළා ද, ඒ සුවය මම අද නුඹට කරමි. පුත්‍රය, මේ සත්‍යය කරණකොට ගෙන දෙවියෝ සිහි කරත්වා, පොරිසාදයාගෙන් අවසර ලද්දෙහි සුවසේ පෙරළා එවයි මව සත්‍යක්‍රියා කළා ය.

2793. ආචී රහො වාපි මනොපදෙසං
නාහං සරෙ ජාතුමලිනසතෙත,
එතෙන සචේචින සරන්තු දෙවා
අනුඤ්ඤානො සොඤ්චී පචේචිති භාත.
2794. යසමා ව මෙ අනධිමනොයි සාමී
නවාපි මෙ මනසා අපඨියොයි,
එතෙන සචේචින සරන්තු දෙවා
අනුඤ්ඤානො සොඤ්චී පචේචිති සාමී.
2795. බ්‍රහ්ම උජ්ඣ වාරුමුඛො කුතොයි
න මං පජානාසි වනෙ වසන්තං,
ලුද්දඤ්ඤා මං ඤාතො පුරිසාදකොති
කො සොඤ්චීමාජානමිධාවජෙය්‍ය.
2796. ජානාමී ලුද්ද පුරිසාදකො කං
න තං න ජානාමී වනෙ වසන්තං,
අහඤ්ඤා පුතොසමී ජයඤ්ඤාසං
මමජ්ඣ ඛාද පිතුනො පමොකං.
2797. ජානාමී පුතොති ජයඤ්ඤාසං
තථාහි වො මුඛවජ්ඣෙය්‍ය උභින්නං,
සුදුකකරඤ්ඤාව කතං තවෙදං
යො මතකුමිවෙජ්ඣ¹ පිතුනො පමොකං.
2798. න දුක්ඛාරං කිඤ්චිමහෙස්ස මඤ්ඤා
යො මතකුමිවෙජ්ඣ පිතුනො පමොකං,
මාතුච්ච² හෙතු පරලොකගම්‍යා
සුඛෙන සග්ගෙන ව සම්පපුතො.
2799. අහඤ්ඤා ඛො අත්තනො පාපකිරියං
ආචී රහො වාපි සරෙ න ජාතු,
සඤ්ඤාතජාතිමරණොහමසමී
යථෙව මෙ ඉධ තථා පරස්ස.
2800. ඛාදජ්ජ මංදනි මහානුභාව
කරස්ස කිව්චාති ඉමං සරීරං,
රුක්ඛස්ස වානෙ පපතාමී අග්ගා
ජාදයමානො මඤ්ඤා කිමදෙසි මංසං.

1. යො මත මිවෙජ් - මජ්ඣං.

2. මාතුච්ච - චී, මජ්ඣං.

3. පරලොකං ගතො - මජ්ඣං.

2793. අලිනසතතු නම් මාගේ සහොදරයා ඉදිරියෙහි හෝ රහසින් හෝ කළ සිත් වේදනාවක් එකාන්තයෙන් මම සිහි නොකරමි. සහොදරය, මේ සත්‍යය කරණකොට ගෙන දෙවියෝ සිහි කෙරෙත්වා, සහොදරය, පොරිසාදයාගෙන් අවසර ලද්දෙහි සුවසේ පෙරළා එවයි නැගණිය සත්‍යක්‍රියා කළා ය.

2794. මාගේ ස්වාමී වූ අලිනසතතු කුමාරයාණෙනි, යම්හෙයෙකින් නුඹ වහන්සේ මා නො ඉක්මවාලූ සිත් ඇත්තහු ද එසේ ම මාගේ සිතින් ද නුඹ වහන්සේ අප්‍රිය නොවහු ද, මේ සත්‍යයෙන් දෙවියෝ සිහි කෙරෙත්වා, පොරිසාදයා කෙරෙන් අවසර ලද්දහු සුවසේ පෙරළා පැමිණෙත්වා යි අගමෙහෙසිය සත්‍යක්‍රියා කළා ය.

2795. මහත් වූ සෘජු වූ මනොඥ වූ මුහුණක් ඇති නුඹ කොයි සිට ආයෙහි ද? වනයෙහි වසන්නා වූ මා ගැන නො දන්නෙහි ද? රෝදු වූ මා පුරුෂයන් කන්තෙකැයි දන්නා කවරෙක් නම් සුව පතා මෙහි එන්නේ ද?

2796. රෝදු වූ තැනැත්ත, නුඹ පුරුෂයන් කන්තෙකැ යි මම දනිමි. වෙනෙහි වෙසෙන්නා වූ නුඹ ගැන නො දන්නෙමි නොවෙමි. මම වනාහි ජයද්දිස රජුගේ පුත්‍ර වෙමි. පියාගේ මිදීම හෙතු කොටගෙන අද මා කව යි අලිනසත්තු කුමාරයා කියේ ය.

2797. නුඹ වහන්සේ ජයද්දිස රජුගේ පුත්‍රයා යයි දනිමි. තළුන්නාන්සේලා දෙදෙනාගේ ම මුඛවර්ණය එකාකාර ය. යමෙක් පියාගේ මිදීම හෙතු කොට ගෙන මරණයට කැමැති වේ නම්, මෙය නුඹ විසින් කරන ලද ඉතා දුෂ්කර දෙයකි.

2798. යමෙක් පියාගේ මිදීම හෙතු කොට ගෙන හෝ මවගේ මිදීම හෙතු කොට ගෙන හෝ මරණයට කැමැති වන්නේ නම්, හෙතෙම පරලොව ගොස් ස්වර්ගයෙහි වූ සැපයෙන් යුක්ත වේ. එහෙයින් මෙහි ලා කිසි දුෂ්කරයක් ගැන නො හඟිමි යි කුමාර තෙමේ කියේ ය.

2799. මම ද වනාහි ඉදිරියෙහි හෝ රහසිගත ව හෝ කිසිවිටෙකැ තමන්ගේ පාපක්‍රියාවක් සිහි නො කරමි. මම නුවණින් පිරිසිඳින ලද ජාති මරණ ඇත්තෙමි වෙමි. මට මේ ලොකයෙහි යම්සේ ද පරලොව ද එසේම ය.

2800. මහත් අනුභව ඇත්ත, අද මා අනුභව කරව. මේ ශරීරයෙන් කළයුතු වැඩ කරව. ගස් කෙළවරකින් හෝ තා පිණිස මම වැටෙමි. කැමැති වන්නෙහි නුඹ මාගේ මස් අනුභව කරව යි කුමාර තෙමේ කියේ ය.

2801. ඉදඤ්ඤා තෙ රුච්චනි රාජපුත්ත
වජ්ඣා පාණං පිතුනො පමොක්ඛා,
තස්මානිහ කං¹ තරමානරුපො
සමහඤ්ඤ කට්ඨානි ජලෙහි අග්ගිං.
2802. තතො හවෙ ධිතිමා රාජපුත්තො
දරු² සමාහකං³ මහත්තමෙහි,
ආදිපඨකං⁴ පටිවෙදඨකං
ආදිපිතොදනි මහායමෙහි.
2803. බාදජ්ජ මං දනි පසංගකාරි
කිං මං මුත්තං පෙක්ඛසි හට්ඨලොමො,
තථා තථා තුඤ්ඤමහං කරොමි
යථා යථා මං ඡාදයමානො⁵ අදෙසි.
2804. කො තාදිසං අරහනි බාදිනායෙ
ධම්මෙ ධීතං සච්චවාදිං වදඤ්ඤං,
මුඤ්ඤාපි තස්ස විච්චෙය්‍යා සත්තධා
යො තාදිසං සච්චවාදිං අදෙය්‍යා.
1805. ඉදං හි සො* බ්‍රාහ්මණං⁶ මඤ්ඤමානො
සසො අවාසෙසි සකෙ සරිරෙ,
තෙනෙව සො වජ්ඣමා දෙවපුත්තො
සසඤ්ඤිතො කාමදුහජ්ජ යකං.
2806. වජ්ජෙ යථා රාහුමුඛා පමුත්තො
විරොචනෙ පණ්ණරසෙව භානුමා,
එවං තුවං පොරිසාද පමුත්තො
විරොච කම්මලෙ මහානුභාව,
ආමොදයං පිණ්ණං මාතරඤ්ඤා
සබ්බො ව තෙ නන්දතු ඤාතිපකෙක්ඛා.
2807. තතො හවෙ ධිතිමා රාජපුත්තො
කතඤ්ඤා පරියගා⁷ පොරිසාදං,
අනුඤ්ඤානො සොත්ථි සුඛි අරොගො
පට්ඨාගමා කම්මලමලිනසත්තො.
2808. නං තෙගමා ජානපද ව සබ්බෙ
හස්ථාරොහා රජිකා පත්තිකා ව,
නමස්සමානා පඤ්ඤා ලපාගමුං
නාමඤ්ඤි තෙ දුක්ඛාරකාරකොඨිති.

ජයඤ්ඤිජාතකං.

1. තස්මානි සො කං - මජ්ඣං.

2. දරු - මජ්ඣං., ස්‍යා.

3. සමාහකං - මජ්ඣං.,

4. සද්ධිපඨකං - වී., මජ්ඣං.

5. ඡාදමානො - මජ්ඣං., ස්‍යා.

* 'ඉදං හි සො' ඉති සබ්බකං. 'ඉදං හි සො' ඉති හවිඤ්ඤා.

6. බ්‍රාහ්මණං - මජ්ඣං.

7. පරිගෙයහ - ස්‍යා, පරිසාය - මජ්ඣං.

2801. රාජපුත්‍රය, නුඹ පියාගේ මිදීම කැමැත්තෙනි ප්‍රාණය හර-
නෙහි. එහෙයින් නුඹ වහා හර ඇති දර ගෙනවුත් ගිනි දල්වව.

2802. ඉන්පසු නුවණැති රාජපුත්‍ර තෙමේ දර රැස්කොට මහත් වූ
ගින්නක් දල්වා දැන් මේ මහගින්නක් මා විසින් දල්වන ලද්දේ යයි
දැන්වී ය.

2803. බලාක්කාරකම් කරන ස්වභාවය ඇති තැනැත්ත, අද
දැන් මා අනුභව කරව. ලොවුදහගත්තේ කුමක් නිසා මා දෙස
නැවත නැවත බලන්නෙහි ද? යම් යම් පරිද්දෙකින් කැමැති වන්නෙහි
මා අනුභව කරන්නෙහි ද? ඒ ඒ පරිද්දෙන් නුඹගේ වචනය මම
කරමි යි කුමාර තෙම කීයේ ය.

2804. ධර්මයෙහි පිහිටි සත්‍ය වචන ඇති ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ
වචන දන්නා වූ නුඹ වැන්නකු අනුභව කරන්නට කවරෙක් නම්
සුදුසු වේ ද? යමෙක් නුඹ වැනි සත්‍ය වචන ඇත්තකු අනුභව
කරන්නේ නම් ඔහුගේ මුදුන ද සත්කඩක් වැ පැළෙන්තේ යයි
පොරිසාදයා කීයේ ය.

2805. මේ වනාහි සස පණ්ඩිත තෙම බ්‍රාහ්මණයෙකැ යි හභි-
මින් ස්වකීය ශරීරමාංගය දීම පිණිස බමුණා වාසය කරවී ද යක්‍ෂය,
එහෙයින් ම ඒ වන්දිව්‍යාපුත්‍ර තෙම සසලාඤ්ඡන සහිත වූයේ
ප්‍රසිද්ධ වැ ප්‍රෙම වර්ධනය කරන්නේය යි කීයේ ය.

2806. යම්සේ රාහුමුඛයෙන් මිදුණු පසළොස්වක්හි වන්දු තෙම
බබළා ද, යම්සේ සුයඕයා බබළා ද, එපරිද්දෙන් මහත් අනුභාව ඇති
කුමාරය, පොරිසාදයාගෙන් මිදුණා වූ නුඹ පියා ද මව ද සතුටු
කරමින් කම්පිලල දෙශය බබළව. නුඹගේ සියලු නෑ පිරිවර ද
සතුටුවේවා, (යි පොරිසාදයා පවසා මහසත්හු පිටත් කෙළේ ය.)

2807. ඉක්බිති ප්‍රාඤ වූ අලිනසත්ත රාජපුත්‍ර තෙම පොරිසාදයාට
කළ ඇඳිලි ඇත්තේ පෙරළා ගියේ ය. පොරිසාදයා විසින් දකුදන්නා
ලද කුමාර තෙම සුව ඇත්තේ නිශොග වූයේ කම්පිලල දෙශයට
සුවසේ ගියේ ය.

2808. නියම්ගම් වැස්සෝ ද දනව වැස්සෝ ද ඇතරුවෝ ද
රථ සෙනහ ද පාබල සෙනහ ද යන සියල්ලෝ ම බැඳිලි ඇත්තාහු
(නමස්කාර කරමින්) නුඹ වහන්සේ දුෂ්කර ක්‍රියා කරන්නෙක්
වන්නාහු ය. නුඹ වහන්සේට නමස්කාර වේවා යි කියමින් එළඹියහ.

ජයදීප ජාතක යි.

4. ඡදානතජාතකං

2809. කිනත්‍ර සොවයි අනුච්ඡිද්‍රං පණ්ඩුසි වරවණ්ණිනි,
මීලායසි විසාලකඤ්චි මාලාව පරිමඤ්ඤා.
2810. දෙහළො මෙ මහාරාජ සුපිනනෙතනුපවිලො,
න ථෙසා සුලහරුපොව යාදිසො මම දෙහළො.
2811. යෙ කෙවි මාත්‍රසා කාමා ඉධ ලොකස්මි නඤ්ඤො,
සබ්බෙ තෙ පට්ඨරා මය්හං අහතොන දමිති දෙහළො.
2812. ලුඤ්ඤ දෙවි සමායනත්‍ර යෙ කෙවි විජිතෙ තව,
එතෙසං අහමකඤ්ඤා යාදිසො මම දෙහළො.
2813. ඉමෙ තෙ ලුඤ්ඤා දෙවි කතහස්සා විසාරද,
වනඤ්ඤා ච මීගඤ්ඤා ච මමකො වත්තජිවිතා.
2814. ලුඤ්ඤානා නිසාමෙථ යාවතොතස්ස සමාගතා,
ඡබ්බිසාණං ගජං සෙතං අඤ්ඤං සුපිනෙ අහං,
තස්ස දනොති මෙ අකො අලාභෙ නත්ථි ජිවිතං.
2815. න නො පිතුතං න පිතාපිතානං
දිට්ඨො සුතො කුඤ්ඤරො ඡබ්බිසාණො,
යමඤ්ඤා සුපිනෙ රාජපුත්ති
අකාමාති නො යාදිසො හත්ථිනාගො.
2816. දිසා චතස්සො විදිසා චතස්සො
උඤ්ඤං අධො දසදිසා ඉමායො,
කතමං දිසං තිට්ඨති නාගරාජා
යමඤ්ඤා සුපිනෙ ඡබ්බිසාණං.
2817. ඉතො උජුං උත්තරියං¹ දිසායං
අතිකකමම සො සත්ත ගිරි බ්‍රහ්මනො,
සුවණ්ණපසෙසා නාම ගිරි උළාරො
සුපුප්ඵිතො කිලිපුරිසානුවිණ්ණො.
2818. ආරුඤ්ඤා සෙලං හවනං කිත්තරානං
ඔලොකය පබ්බතපාදමුලං,
අථ දකඤ්ඤි මෙසසමානවණ්ණං
නිග්‍රොධරාජං අට්ඨසහස්සපාදං.²

1. උත්තරියං - සයනා.

2. අට්ඨසහස්සපෙරං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ජද්දනන ජාතකය

2809. රන්වන් සිරුර ඇත්තිය. කුමක් නිසා ශොක කරති ද? උතුම් ශරීරවර්ණ ඇත්තිය, කුමක් නිසා පඩුවන් වෙති ද? වීශාල වූ ඇස් ඇත්තිය, අතින් මඩනා ලද පියුම් මාලාවක් මෙන් කුමක් නිසා මලානික වෙති ද? යි රජ ඇසී ය.

2810. මහරජ, මට සිහිනෙන් දෙළෙක් හටගත්තේ ය. මගේ යම්බඳු ඒ දෙළෙක් නම්, එය සන්තිද්වීම පහසු නැතැ යි බියොව කීවා ය.

2811. එම්බා නැඟුනිය, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම්කිසි කාම සම්පත්ති කෙනෙක් මෙලොව ඇද්ද? ඒ සියල්ල මට ඉතා සුලභ ය. මම තිගේ දෙළ දෙමි යි රජ තෙම කීය.

2812. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ රටෙහි වැද්දෝ පැමිණෙන්නවා, මාගේ යම්බඳු වූ දෙළෙක් වේ ද, එය ඔවුන්ට මම කියන්නෙමි.

2813. එම්බා දේවිය, ඒ මේ වැද්දෝ කෘතභස්තතා ඇති නිර්භය වූවෝ වෙති. වනය දන්නෝ ද මුවන් දන්නෝ ද වෙති. මා සඳහා හරනලද දිවි ඇත්තෝ ද වෙති.

2814. මෙහි යම්තාක් වැදි පුත්‍රයෝ රැස්වූවාහු ද? ඒ සියල්ලෝ මා කියන කරුණ අසවු. මම ස්වප්නයෙහි ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති ශ්වෙන වර්ණ ඇතකු දිටිමි. උගේ දළවලින් මට ප්‍රයොජන ඇත්තේ ය. එය නො ලැබීමෙහි මාගේ ජීවිතය නැතැ යි දේවි කීවා ය.

2815. එම්බා දේවිය, අපගේ මවුපියන් විසින් ද මුත්තණුවන් විසින් ද ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති ඇතෙක් දක්නා ලද බවක් නො මැ අසන ලද. රාජපුත්‍රිය, ස්වප්නයෙහි දී යම්බඳු ඇතකු දැක්කෙහි නම්, ඒ ඇතා යම්සේ නම් එය අපට කියව.

2816. ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති යම්බඳු ඇතකු ස්වප්නයෙහි දැක්කා නම් සතර දිගය සතර අනුදිගය උඩ ය යට ය යන මේ දස දිගුත් අතර කවර නම් දිසාවෙක්හි ඒ ඇත්රජ සිටි දැයි වැද්දෝ ඇසුහ.

2817. මොබ්න් උතුරු දිශාවෙහි කෙළින් මහත් පර්වත සතක් ඇත. එයින් සයක් ඉක්ම ගියතැන කිඳුරන්ගෙන් ගැවැසිගන්නා වූ මනාව පිපිගිය ස්වර්ණ පාර්ශ්ව නම් මහත් වූ පර්වතයෙක් වෙයි.

2818. කිඳුරන්ගේ වාස භවනය වූ ඒ පර්වතයට නැඟී පර්වත පාදයාගේ මුල බලව. එවිට මෙසයට සමාන වර්ණ ඇති අට-දහසක් මුල් ඇති නුගගසක් දක්කෙහි ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

2819. තත්ථචන්ති කුඤ්ජරො ජබ්බිසාණො
සබ්බසේතො දුප්පසහො පරෙහි,
රක්ඛන්ති නං අට්ඨසහස්සනාගා
ර්ථසාදනාං වාතජවප්පහාරිනො.
2820. තිට්ඨන්ති තෙ කුමුලං පස්සසන්නා
කුප්පන්ති වාතස්සපි ඵරිතස්ස,
මනුස්සභූතං පන තත්ථ දිස්වා
හස්මිං කරෙය්‍යස්ස නාස්ස රජොපි නස්සාති.
2821. බහු හි මෙ රාජකුලමිති සන්ති
පිළිඤ්ඤා ජාතරූපස්ස දෙවි,
මුත්තා මණිවෙච්චරියාමයා ච
ක්කිං කාහස්සි දන්තපිළිඤ්ඤානෙන,
මාරෙකුකාමා කුඤ්ජරං ජබ්බිසාණං
උද්ගු සාතෙස්සස්සි ලුද්දසුකෙන.
2822. සා ඉස්සිනා දුක්ඛිනා වස්මි ලුද්ද
උද්ධඤ්ඤා සුස්සාමි අනුස්සරන්ති,
කරොහි මෙ ලුද්දක ඵතමත්ථං
දස්සාමි තෙ ගාමවරානි පඤ්ඤා.
2823. තත්ථචන්ති තත්ථමුපෙති ධානං
වීරීස්ස කා නභානගතස්ස හොති,
කථඤ්ඤා සො නභායති නාගරාජා
කථං විජානෙමු ගතිං ගජස්ස.
2824. තඤ්ච සා පොක්ඛරණි අදුරෙ
රමො සුතිත්ථා ච මහොදිකා ච,
සමුප්පථිනා හමරගණානුවණ්ණා
ඵත්ථ හි සො නභායති නාගරාජා.
2825. සීසං¹ නභාතො උප්පලමාලධාරී
සබ්බසේතො පුණ්ණරික්ඛන්තිබ්බහි,
ආමොදමානො ගච්ඡති සන්තිකෙ නං
පුරක්ඛන්ති මහෙස්සිං සබ්බහද්දං.
2826. තඤ්ච සො උග්ගහෙත්වාන වාක්‍යං
ආදය තුණ්ණඤ්ඤා ධනුඤ්ඤා ලුද්දො,
විකුරිය² සො සත්ත ගිරි බ්‍රහ්මනො
සුවණ්ණපස්සං නාම ගිරිං උළාරං.

1. සීතං - මජ්ඣං.

2. වතුරෙය්‍ය

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2819. එහි ඡඩ්වර්ණ දළ ඇති තනි සුදු පැහැයෙන් යුත් අන්‍යයන් විසින් මැඩලිය නො හැකි ඇත්රජ හිඳියි. රිය හිසකට සමාන දළ ඇති වාත වේගයෙන් ගොස් සතුරන්ට පහර දෙන්නා වූ අටදහසක් ඇත්හු ඒ ඇතු ආරක්ෂා කෙරෙත්.

2820. ඒ ඇත්හු බිහිසුණු ලෙස ප්‍රශ්වාස කරමින් සිටිත්. කම්පා වූ වාතයට ද කිපෙත්. එහි දී මිනිස් වුවකු දෑක අළු කරන්නාහ. ඔහුගේ ධූලි ද ඉතිරි නො වන්නේය යි දේවී තොමෝ කීවා ය.

2821. එම්බා දේවිනි, මේ රජකුලයෙහි රන්වුවා පළඳනාවෝ ද මුතු මැණික් වෙරළ මිණිවුවා බොහෝ පළඳනාවෝ ද ඇත්තාහ. දළ පැළඳුමෙන් කවරක් කරන්නට ද? ඡඩ්වර්ණ දළැති ඇතු මරඳනු කැමැත්තී වෙහි. නො එසේ නම් වැදි පුත්‍රයන් නස්වනු කැමැත්තෙහි දෑ යි වැදි පුත්‍රයා ඇසී ය.

2822. වැදි පුත්‍රය, ඒ මම හටගත් ඊර්ෂ්‍යා ඇත්ති දුකින් පෙළුණිම ද වෙමි. එය සිහි කරමින් මම මත්තෙහි ද සුසුම් ලත්තෙමි. වැදි පුත්‍රය, මාගේ මේ කාරණය කරව. තට ගම්වර පසක් ද දෙන්නෙමි යි දේවිය කීවා ය.

2823. දේවිනි, ඒ හස්තිනාග තෙම කොතනක වෙසේ ද? කිනම් තැනක සිටීමට පැමිණියේ ද? නැමට ගියා වූ ඔහුගේ ගමන් මාර්ගය කවරෙක් ද? හේ කෙසේ ස්නාන කෙරේ ද? ඇතුගේ ගතිය (පිළිවෙළ) කෙසේ නම් දැනගනිමු දෑ යි වැදි තෙම ඇසුවේ ය.

2824. ඒ වාසස්ථානයෙහි ම නුදුරුතන්හි සිත්කලු මනා තොටු-පළක් ඇති මහත් ජලයෙන් යුත් මනාව පිපිගිය බමර සමූහයා විසින් ගැවැසිගත් ඒ පුෂ්කරණියක් (ඡද්දන්ත නම් වීල) ඇත්තේ ය. ඒ හස්තිරාජ තෙම මෙහි ස්නානය කරයි.

2825. හිස පටන් නැවා වූ උපුල් මල් දරන්නා වූ සියල්ල සුදු වූ හෙළ පියුම් බඳු සමින් යුත් ශරීර ඇති ඇත්රජ තෙම සතුටු වෙමින් “සබ්බභද්‍රා” නම් මෙහෙසිය පෙරට කොට ස්වකීය වාසස්ථානයට පැමිණියේ යයි දේවී තොමෝ කීවා ය.

2826. ඒ වැදි තෙම එහි දී ම දේවියගේ වචනය ඉගෙන හියවුර ද මහදුන්න ද ගෙන මහත් වූ පර්වත හත ඉක්මවා “සුවණ්ණ-පසස්” නම් වූ මහාපර්වතය දැන ගත්තේ ය.

2827. ආරුහුසෙලං භවනං කිත්තරානං
ඔලොකයි පබ්බතපාදමූලං,
තස්සද්දසා මෙසසමානවණ්ණං
නිග්‍රොධරාජං අට්ඨසහස්සපාදං.
2828. තස්සද්දසා කුණ්ණරං ඡබ්බිසාණං
සබ්බසෙනං දුප්පසහං පරෙහි,
රක්කනති තං අට්ඨසහස්සනාගා
ඊසාදනතා වාතජවප්පභාරිනො.
2829. තස්සද්දසා පොක්කරණිං අදුරෙ
රලං සුතිස්සකු මහොදිකඤ්ඤා,
සමුප්පජිතං භමරගණානුවණ්ණං
යස් හි සො නභායති නාගරාජා.
2830. දිස්වාන නාගස්ස ගතිං ධීරිකඤ්ඤා
වීරිස්ස යා නභානගනස්ස භොති,
ඔපාතමාගඤ්ඤි අනරියරූපො
පයොජිතො විත්තවසානුගාය.
2831. ඛණිකාන¹ කාසුං ඵලකෙහි ඡාදයි
අත්තානමොධාය ධනුඤ්ඤා ලුඤ්ඤා,
පස්සාගතං පුට්ඨසලොභන නාගං
සමප්පයි² දුක්ඛච්ඡේදකාරි.
2832. විද්ධො ච නාගො කොඤ්ඤමනාදි සොරං
සබ්බෙව නාගා නිත්තදුං සොරරූපං,
තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා චූණ්ණං කරොන්තා
ධාවිංසු තෙ අට්ඨ දිසා සමන්තතො.
2833. වධිස්සමෙනනති පරාමසනොතා
කාසාවචද්දකඛි ධජං ඉසීනං,
දුකෙකන පුට්ඨස්සදපාදි සඤ්ඤා
අරහඤ්ඤො සබ්බා අවජ්ඣරූපො.
2834. අනික්ඛසාවො කාසාවං යො වඤ්ඤං පරිද්දහස්සති,
අපෙතො දමසචෙචන න සො කාසාවමරහති.
2835. යො ච වන්තකසාවස්ස සීලෙසු සුසමාහිතො,
උපෙතො දමසචෙචන ස වෙ කාසාවමරහති,

1. කථාන - 8.

2. සමප්පයි - මජ්ඣං.

3. දුක්ඛක - 8.

2827. කිඳුරන්ගේ වාසභවනය වූ පර්වතයට නැඟ පර්වතයාගේ පාමුල බැටුවේ ය. එහි මෙසයට සමාන වර්ණ ඇති අට දහසක් මුල් ඇති කුහගස දුටුවේ ය.

2828. එහි ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති සියල්ල සුදු වූ අන්‍යයන් විසින් මැඩ පැවැත්විය නො හැකි හස්තියා දැක්කේ ය. රියනිය සමාන දළ ඇති වාත වේගයෙන් ගොස් පහර දෙනසුලු වූ අට දහසක් හස්තිහු ඒ ඇත්රජු ආරක්ෂා කරත්. යම් තැනෙක්හි ඒ හස්තිරාජයා ස්නානය කෙරේ ද,

2829. එහි කුදුරු තන්හි පිහිටි සිත්කලු යහපත් තොටුපලක් ඇති, මහත් දියෙන් පිරුණු මනාව මල් පිපිගිය බමර සමූහයා විසින් ගැවැසිගත් පොකුණ දුටුවේ ය.

2830. ඇත්රජු ගමන් කරන තැන් ද නැවැති සිටින තැන් ද ස්නානයට ගියා වූ මොහුගේ යම් ගමන් වීරියක් වේ නම් එය දැක චිත්ත වසභයට ගියා වූ මෙහෙසිය විසින් මෙහෙයවන ලද අන්‍යායථි ස්වභාව ඇති වැදි තෙමේ වළක් සැරුවේ ය.

2831. වැදි තෙම වළක් සාරා තමන් ද දුන්න ද එහි ප්‍රවේශ කරවා පුවරු වලින් වැසුවේ ය. නපුරුකම් කරනසුලු වූ ඒ වැදි තෙම තමන් පාර්ශ්වයෙහි ආවා වූ ඒ ඇත්රජුට මහත් වූ ඊයකින් විද්දේ ය.

2832. විදිනලද ඇත් තෙමේ භයානක ලෙස කුඤ්ඤාද කෙළේ ය. සියලු හස්තිහු ම භයානක ලෙස කුඤ්ඤාද කළාහු ය. ඒ හස්තිහු තෘණ ද කාෂ්ට ද සුණු කරමින් භාත්පස අටදිගට ම දිව්වේ ය.

2833. මොහු නසම් ධි පරාමර්ශනය කරන්නේ සෘෂීන්ගේ ධවජය වූ කෘෂාය වස්ත්‍රය දුටුවේ ය. දුකින් ස්පර්ශ කරන ලද්ද වූ ඒ ඇත්රජුට රහතුන්ගේ ධවජය සත්පුරුෂයන් විසින් නො නැසියයුතු යයි හැඟීමක් පහළ විය.

2834. යමෙක් වනාහි රාගාදි කෙලෙස් කසටින් යුක්ත වූයේ ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් හා වාක්සන්‍යයෙන් තොර වූයේ කසාවත් දර්ශි ද හෝ කසාවත් දරීමට කුසුසු වේ.

2835. යමෙක් වනාහි ආයථි මාර්ගයෙන් වමාරා දැමූ කෙලෙස් කසට ඇතිවැ සිවුපිරිසිදු සිල්හි පිහිටියේ නම් ඉඳුරන් දැමීමෙන් හා ඇත්ත කීමෙන් ද යුත් ඔහු කසාවත් දරීමට සුදුසුය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2836. සමප්පිතො පුට්ඨප්පෙට්ඨන නාගො
අද්දඨවිතො ලුඤ්ඤං අජ්ඣාභාසි,
කිමකුසං කිසිසං වා සමම හෙතු
මමං වධි කසිසං වායං පයොගො.
2837. කාසිසිසං රඤ්ඤං මහෙසි හදනොන
සා පුජිතා රාජකුලෙ සුභඤ්ඤං,
තං¹ අද්දසා සා ව මමං අසංසි
දනොනහි අකොති ව මං අවොච.
2838. බහු හි මෙ දන්තයුගා උළාරා
යෙ මෙ පිතුනඤ්ඤං පිනාමහානං,
ජානාති සා කොධනා රාජපුත්ති
වධකිකා වෙරමකාසි බාලා.
2839. උට්ඨෙහි කං ලුඤ්ඤං බරං ගහෙකා
දනොන ඉමෙ ඡීඤ්ඤං පුරා උරාමි,
වජ්ජාසි තං කොධනං රාජපුත්ති
නාගො හනො හන්ද ඉමසිසං දන්තා.
2840. උට්ඨාය සො ලුඤ්ඤං බරං ගහෙකා
ජෙකාන දන්තාති ඤ්ඤාමසිසං,
වග්ගු සුභෙ අප්පට්ඨෙ පථබ්බා²
ආදය පකකාමි තනො හි බිසං.
2841. භයඤ්ඤා³ නාගවධෙන අට්ඨා
යෙ තෙ නාගා අට්ඨ දිසා විධාමු,
අදිසා⁴ පොසං ගජපච්චිත්තං
පච්චාගමු යෙන සො නාගරාජා.
2842. තෙ තත් කන්දකා රොදිකා⁵ නාගා
සිංස සකෙ පංසුකං ඔකිරිකා,
අගමංසු⁶ තෙ සබ්බෙ සකං නිකෙතං
පුරකකිකා මහෙසිං සබ්බභිද්දං.
2843. ආදය දන්තාති ඤ්ඤාමසිසං
වග්ගු සුභෙ අප්පට්ඨෙ පථබ්බා,
සුචරිතරාජිහි සමනනමොදරෙ
සො ලුඤ්ඤං කාසිපුරං උපාගමි
උපනෙසි සො රාජකඤ්ඤාය දනොන
නාගො හනො හන්ද ඉමසිසං දන්තා.

1. සා තං අද්දසා සාව - වි. ස්වා. සා තං අද්දසා සා - මජ්ඣං.
2. පථබ්බා - වි.
3. භයඤ්ඤා - මජ්ඣං, ස්වා.
4. අදිසාන - මජ්ඣං, ස්වා.
5. රොදිකාන - මජ්ඣං, ස්වා.
6. අගමංසු - මජ්ඣං, ස්වා.

2836. මහත් වූ ඊයකින් විදිනු ලැබූ ඇත් තෙම දූෂිත නො වූ සිත් ඇත්තෝ වැද්දට මෙසේ කියේ ය: යහළු වැදිපුත්‍රය, කුමක් පතමින් කුමක් හෙතු කොට ගෙන මට විද්දෙහි ද? මේ කවරකුගේ ප්‍රයෝගයක් ද?

2837. පින්වතුන් වහන්ස, කසි රජුගේ සුභද්‍රා නම් ඒ මහිෂිකා තොමෝ රජකුලයෙහි පුදන ලද්දී ය. ඕ නුඹ දුටුවා ය. ඕ තොමෝ දළවලින් ප්‍රයෝජන ඇතැ යි මට ද කීවා ය.

2838. මාගේ පියවරුන්ගේ ද මුත්තණුවරුන්ගේ ද මහත් වූ බොහෝ දත්ත යුග්මයෝ ඇත්තාහ යි ඕ තොමෝ දන්ති ය. ක්‍රොධ ස්වභාව ඇති අඤාන වූ මා නසනු රිසි වූ, ඒ රාජපුත්‍රී තොමෝ වෙර කළා ය.

2839. වැදිපුත්‍රය, තෝ කියන ගෙන නැඟී සිටුව. මාගේ මරණයට පෙර මේ දළ සිළුව. “හස්ති තෙම එකාන්තයෙන් නසන ලද. එබැවින් මේ ඔහුගේ දළ දෙක ගනුව” යි ඒ ක්‍රොධ ස්වභාවය ඇති රාජපුත්‍රියට කියව යි බෝසත් තෙම කියේ ය.

2840. ඒ වැදි තෙමේ ද කියන ගෙන නැඟීසිට උතුම් හස්තියාගේ දළ සිඳ මිහිපිට ඇති හැම දළයකට ම වඩා අසමාන වූ සොහො ඇති ඉතා යහපත් වූ ඒ දළ දෙක ගෙන එතැනින් වහා නික්ම ගියේ ය.

2841. ඇත්රජුට විදීමෙන් මරණ බියෙන් බියපත් වූ යම් ඒ හස්තිහු අට දිසාවට දිවගියාහු ද, ඇත් රජුගේ පසම්තුරු පුරුෂයා නො දැක ඒ ඇත්රජ යම් තැනෙක්හි නම් එහි පෙරළා පැමිණියාහු ය.

2842. ඒ ඇත්හු එහි හඩා වැලැප ස්වකීය හිස මත්තෙහි පස් විසුරුවා ගියහ. ඒ සියල්ලෝ ම සර්වභද්‍රා නම් මෙහෙසිය පෙරට කොට සිය නිවෙස් බලා ගියෝ ය.

2843. ඒ වැදි තෙම මිහිපිට තිබෙන හැම දළයකට ම වඩා මනොඤ වූ ද සුන්දර වූ ද අසමාන වූ ද රන්වන් රැසින් භාත්පස බලන්නා වූ ද ඇත්රජුගේ දළදෙක රැගෙන කසි රටට පැමිණියේ ය. හෙ තෙමේ “හස්තිරාජ තෙමේ නසන ලද්දේ ය. මේ ඔහුගේ දළ දෙක ගනුව යි” රාජකන්‍යාවට දුන්නා ය.

2844. දිසවාන දන්තානි ගජ්ඣමසස
භතකුඤ්චසස පුරිමාය ජාතියා,
තතෙව තසසා භදයං අථාලි
තෙනෙව සා කාලමකාසි බාලා.
2845. *සමොධිපතො ව මහානුභාවො
සිතං අකාසි පරිසාය මජ්ඣේ,
පුළුඤ්ඤ භික්ඛු සුවිමුක්ඛවික්ඛා
නාකාරණෙ පාතුකරොනති බුද්ධා.
2846. යමඤ්ජාප දහරිං කුමාරිං
කාසාවච්ඡං අනගාරියං වරතනිං,
සා ඛො තද රාජකඤ්ඤ අභොසි
අභං තද නාගරාජා අභොසිං.
2847. ආදය දන්තානි ගජ්ඣමසස
වග්ගෙ සුභෙ අප්පට්ඨෙ පථබ්බා,
යො ලුඤ්ඤ කාසිපුරං උපාගමි
යො ඛො තද දෙවදනො අභොසි.
8248. අනාවසුරං වීරරත්නසංසිතං
උච්චාවචං වරිතමිදං පුරාණං,
වීතඤ්ජො වීතසොකො විසලො
සයං අභිඤ්ඤය අභාසි බුද්ධා.
2849. අභං වො තෙන කාලෙන අභොසිං තත්ථ භික්ඛවො,
නාගරාජා තද භොසිං එවං ධාරෙථ ජාතකතනි.

ජද්දන්තජාතකං.

5. සමභවජාතකං

2850. රජ්ජඤ්ඤ පටිපත්තසමා ආධිපතිං සුවීරත,¹
මහත්තං² පතතුමිච්ඡාමි චිජෙතුං පඨවිං ඉමං.
2851. ධම්මෙන නො අධම්මෙන අධම්මො මෙ න රුච්චති,
කිචෙච්ච ධම්මො චරිතො රඤ්ඤ භොති සුවීරත.
2852. ඉධ වෙච්චානිඤ්ජිතා යෙන පෙළු³ යෙන අනිඤ්ජිතා,
යසං දෙවමනුසෙසසු යෙන පපෙච්චු⁴ බ්‍රාහ්මණ.

* (සමොධිපතො ව මහානුභාවො ඉවාදිකා) ඉමාගාරා දසබලසය ගුණෙ
වණ්ණනෙතති ධම්මසඛාහකතෙරෙහි යපිතා, අධිකරා.

1. සුවීරතං - මජ්ඣං.

2. මහත්තං - වී, මජ්ඣං.

3. පළු - මජ්ඣං.

4. පපෙච්චු - මජ්ඣං, සා.

2844. පළමු ජාතියෙහි ප්‍රිය ස්වාමියා වූ උතුම් හස්තියාගේ දළ දෙක දැක එහිදී ම ඇගේ හඳවන පැළඹේ ය. ඒ අඟු තැනැත්තිය එයින් ම කලුරිය කළා ය.

2845. බුද්ධකයට පත් මහත් අනුභාව ඇත්තා වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ පිරිස් මැද සිනා පහළ කළසේක. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණා වූ භික්ෂුහු බුදුවරයෝ නම් නිකරුණේ සිනා පහළ නො කරති යි කාරණය විවළහ.

2846. මහණෙනි, කසාවත් හැන්ද වූ සසුන්හි පැවිදි ව වසන්නා වූ යම් තරුණ කුමරියක් දක්නු ද ඕ නොමෝ වනාහි එකල්හි රාජකන්‍යාව වූවා ය. මම වනාහි එකල්හි ඇත්රජ වීමි.

2847. යමෙක් මිහිපිට නිබෙන දළ අතුරෙන් හැමට වඩා මනොඟු වූ යහපත් වූ අසම වූ දළ ගෙන කසි රටට ගියේ ද? හෙ වනාහි මෙකල දෙවදත්ත විය.

2848. පහ වූ කෙලෙස් දරථ ඇති පහ වූ ශොක ඇති රාගාදී කෙලෙස් හුල් රහිත වූ බුදුරජ බොහෝ කලකට පෙර පුරුදු කරන ලද නොයෙක් ආකාර ඇති මේ පූර්ව චරිතය ප්‍රකාශ කොට වදළසේක.

2849. මහණෙනි, මම වනාහි එකල්හි ඒ ඡද්දන්ත විලෙහි වූයෙමි. එකල්හි ඇත් රජ ද වීමි. මෙසේ මේ ඡද්දන්ත ජාතකය දරවු.

ඡද්දන්තජාතක යි.

5. සමහර ජාතකය

2850. සුවීරත බ්‍රාහ්මණය, අපි මේ ඉදිපත් නුවර රාජ්‍යයට ද කුරුරට අධිපති භාවයට ද පැමිණියෙමු. දැන් මේ පාර්විය දිනත්තටත් රාජ්‍යය මහත් බවට පමුණුවා ගන්නටත් කැමැත්තෙමු.

2851. එය ද ධර්මයෙන් වේ. අධර්මයෙන් නො වේ. අධර්මය රුචි නො වේ. සුවීරත නම් බ්‍රාහ්මණය, රජුගේ ම ධර්මයත් චරිතයත් සෙසු ජනයා විසින් අනුගමනය කටයුතු ය.

2852. බ්‍රාහ්මණය, යම් හෙයෙකින් මේ ලොකයෙහි ද නිත්‍ය නො ලබන ලද්ද වූ පරලොභිනි ද නිත්‍ය නො ලබන ලද වෙමු ද යම් හෙයෙකින් දෙවිමිනිසුන් අතුරෙහි යසසට පැමිණෙන්නෙමු ද එය කියනු මැනවි.

2853. යොහං අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා කතතුම්චජාමි බ්‍රාහ්මණ,
තං තං අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණකම්භාහි පුච්ඡතො
2854. නාඤ්ඤානු විධුරා රාජ එතදක්ඛාතුමරහනි,
යං තං අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා කතතුම්චජාමි ධනන්දිය.
2855. එහි ටො පභිතො ගවස් විධුරස්ස උපහනිකං
භික්ඛං රත්තසුචණ්ණස්ස හරං ගවස් සුවීරත,
අභිභාරං ඉමං දජ්ජා අඤ්ඤානුසිට්ඨියා.
2856. සවාධිප්පාගා භාරඥාපො විධුරස්ස උපහනිකං,
තමද්දස මහාබ්‍රහ්මා අසමානං සකෙ සරෙ.
2857. රඤ්ඤානං පභිතො දුතො කොරවාස්ස යසස්සිතො,
අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා පුච්චෙසි ඉවච්චි පුට්ඨිලො
තං තං අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා විධුරකම්භාහි පුච්ඡතො.
2858. ගඬං මෙ පිදගිස්සනති න තං සකෙකාමි බ්‍රාහ්මණ,
අපිධෙතුං මහාසිත්ථුං තං කථං සො හවිස්සති
න තෙ සකෙකාමි අකම්භාතුං අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා පුච්ඡතො.
2859. හද්දකාරො ච මෙ පුත්තො ඔරයො මම අත්‍රපො,
තං තං අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා ගතො පුච්චස්සු බ්‍රාහ්මණ.
2860. සවාධිප්පාගා භාරඥාපො හද්දකාරස්ස සනන්දිකං,
තමද්දස මහාබ්‍රහ්මා නිසිත්තං සමගි වෙසමනි.
2861. රඤ්ඤානං පභිතො දුතො කොරවාස්ස යසස්සිතො,
අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා පුච්චෙසි ඉවච්චි පුට්ඨිලො
තං තං අඤ්ඤා ධම්මෙඤ්ඤා හද්දකාර ච්චිහි මෙ.

2853. බ්‍රාහ්මණය, යම්බඳු මම එල වීජාක සංඛ්‍යාත අර්ථය ද මේ අර්ථයට හෙතු වූ ධර්මය ද කිරීමට කැමැත්තෙමි ද බ්‍රාහ්මණය, ඔබ වීචාරන ලද්දේ ඒ අර්ථය ද ධර්මය ද මට කියව.

2854. ඤාත්‍රිය රජතුමනි, නුඹ වහන්සේ අර්ථය ද ධර්මය ද කිරීමට කැමැත්තනු ය යන යමක් වේ ද, මෙය ප්‍රකාශ කිරීමට විදුරපණ්ඩිතයා හැර අනෙකෙක් සුදුසු නො වේ යයි සුවීරන බ්‍රාහ්මණ තෙම කියේ ය.

2855. සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, මෙහි එව. මා විසින් මෙහෙයන ලද්දෙහි විදුර පණ්ඩිතයන් සමීපයට යව. ස්වර්ණය පිළිබඳ නිෂ්ක දහසක් හැරගෙන යව. අර්ථයෙන් හා ධර්මයෙන් අනුශාසනා කිරීම පිණිස පූජා වශයෙන් මෙය දෙව යි රජ තෙම කියේ ය.

2856. ඒ භාරඥාජ ගොත්‍රයෙහි වූ සුවීරන බ්‍රාහ්මණ තෙම විදුර පණ්ඩිතයන් සමීපයට ගියේ ය. මහාබ්‍රාහ්මණ තෙමේ තම ගෙහි ආහාර අනුභව කරන්නා වූ ඔහු දුටුවේ ය.

2857. මම වනාහි යස පිරිවර ඇත්තා වූ කොරවා රජු විසින් එවන ලද දූතයෙමි වෙමි. යුධිට්ඨිල ගොත්‍රයෙහි වූ ධනඤ්ජය රජ තෙම අර්ථය ද ධර්මය ද අසවයි මට කියේ ය. විදුර පණ්ඩිතය, වීචාරන ලද නුඹ වහන්සේ ඒ අර්ථයත් ධර්මයත් මට කියා දෙනුමැන.

2858. බ්‍රාහ්මණය, මහාජනයාගේ නොයෙක් සිතුවිලි නැමැති ගහ වසන්තෙමි යි කටයුත්තක් මට ඇතිවිය. ඒ මම ඒ සිතුවිලි නැමැති මහමුහුද වසන්නට නො පිළිවන් වෙමි. ඊට කෙසේ නම් අවකාශයක් වන්නේ ද එහෙයින් අර්ථය ද ධර්මය ද වීචාරන ලද්ද වූ මම තොපට කියන්නට නො සමත්මි යි විදුර පණ්ඩිත තෙම කියේ ය.

2859. බ්‍රාහ්මණය, තමාට දව උපන් හදකාර නම් ඔරස පුත්‍රයෙක් මට ඇත. නුඹ ඔහු වෙත ගොස් අර්ථයත් ධර්මයත් වීචාරව යි විදුරපණ්ඩිතයා කියේ ය.

2860. ඒ භාරඥාජ තෙමේ හදකාරයා කරා ගියේ ය. මහා බ්‍රාහ්මණ තෙමේ සිය ගෙහි හුන් ඒ හදකාර කුමරා දුටුවේ ය.

2861. මම වනාහි යස පිරිවර ඇති කොරවා රජහු වෙතින් පිටත්කර එවන ලද දූතයෙමි. යුධිට්ඨිල ගොත්‍ර ඇති ඒ රජ තෙම අර්ථයත් ධර්මයත් ගැන අසව යි කියේ ය. හදකාරය, ඔබ ඒ අර්ථයත් ධර්මයත් මට ප්‍රකාශ කරනු මැනව.

2862. මංසකාජ්¹ අවභාය ගොධං අනුපතාමහං,
න තෙ සකෙසාමි අකඛාතුං අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡිතො.
2863. සඤ්ජයො නාම මෙ භාතා කණ්ටෙය්ඨා මෙ සුචිරත,
තං ත්වං අත්ථඤ්ඤි ධම්මඤ්ඤි ගතත්වා පුච්ඡස්සු බ්‍රාහ්මණ.
2864. සවාධිප්පාගා භාරඤාපො සඤ්ජයස්ස උපතන්තං,
තමද්දස මහාබ්‍රහ්මා නිශින්නං සලිහි වෙසන්ති.
2865. රඤ්ඤාහං පභිතො දුතො කොරවාසස්ස යසස්සිනො,
අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡෙයි ඉව්චබ්‍රවි යුධිට්ඨිලො
තං ත්වං අත්ථඤ්ඤි ධම්මඤ්ඤි සඤ්ජයකඛාති පුච්ඡිතො.
2866. සද්ධ මං ගීලනී² මච්ඡා සායං පාතො සුචිරත,
න තෙ සකෙසාමි අකඛාතුං අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡිතො.
2867. සමිහවො නාම මෙ භාතා කණ්ටෙය්ඨා මෙ සුචිරත,
තං ත්වං අත්ථඤ්ඤි ධම්මඤ්ඤි ගතත්වා පුච්ඡස්සු බ්‍රාහ්මණ.
2868. අබ්‍රහ්මනො චත හො ධම්මො නායං අසොකරුවච්ඡි,
තයො ජනා පිතාපුත්තා තෙසු පඤ්ඤාය නො වීදු.
2869. න නං සකෙසාමි අකඛාතුං අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡිතා,
කථං නු දහරො ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡිතො.
2870. මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි³ අපුච්ඡිත්වාන සමිහවං,
පුච්ඡිත්වා සමිහවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණ.
2871. යථාපි චන්ද්‍රෙ වීමලො ගච්ඡං ආකාසධාතුයා,
සබ්බෙ තාරා⁴ගණෙ ලොකෙ ආභාය අතිරොචති.
2872. එවමපි දහරුපෙනා පඤ්ඤායොගෙන සමිහවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිත්වාන සමිහවං
පුච්ඡිත්වා සමිහවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණ.
2873. යථාපි රච්චකො මාසො ගිම්හානං හොති බ්‍රාහ්මණ,
අනෙවඤ්ඤාති මාසෙහි දුමසුප්පෙහි සොහති.

1. කාවං - වී,

2. ගීලනෙ - වී. මජ්ඣං.

3. මඤ්ඤාසි - සතා.

4. තාර - වී. සතා. සබ්බාතර - මජ්ඣං.

2862. යම්සේ පුරුෂයෙක් මුට් මස් කඳු බීම තබා ගොයකු ලුහු බඳිද එමෙන් ම මම ගෙහි බිරිඳ සිටිය දී පරදරාවන් වෙන යමි. එහෙයින් අර්ථය ද ධර්මය ද විවාරන ලද්ද වූ මම තොපට කියන්නට නො හැක්කෙමි යි කියේ ය.

2863. සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, සඤ්ජය නම් වූ මාගේ කනිටු සහොදරයෙක් ඇත. නුඹ ගොස් අර්ථයන් ධර්මයන් ඔහු විවාරව.

2864. ඒ භාරද්වාප තෙමේ සඤ්ජය වෙත ගියේ ය. මහාබ්‍රාහ්මණ සිය නිවසෙහි හුන් ඔහු දුටුවේ ය.

2865. මම වනාහි යස පිරිවර ඇත්තා වූ කොරවා රජහු වෙතින් එවන ලද දූතයෙමි. යුධිංකිල ගොත්‍ර ඇති ඒ රජ තෙම අර්ථයන් ධර්මයන් අසව යි මෙසේ කියේ ය.

2866. එමබා සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, හැම කල්හි හවස ද, ලදය ද මරුවා මා ගිලිසි. අර්ථයන් ධර්මයන් අසන ලද්දෙහි මම නුඹට කියන්නට නො හැක්කෙමි යි සඤ්ජය තෙම කියේ ය.

2867. එමබා සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, මාගේ සමහර නම් කනිටු සහොදරයෙක් ඇත. නුඹ එහි ගොස් අර්ථයන් ධර්මයන් ඔහු විවාරව යි සඤ්ජය තෙම කියේ ය.

2868. පින්වත එකාන්තයෙන් මේ ධර්මය අද්භූත ය. අපට මෙය රූපී නො වේ. පියාත් දෙපුතුනුත් යන තිදෙනෙක් වූහ. ඔවුනතර එකෙකුත් මේ ධර්මය ප්‍රඥායෙන් නො දකිත්.

2869. අර්ථය ද ධර්මය ද විවාරන ලද ඔවුහු එය කියන්නට නො හැකිවාහු ය. අර්ථයන් ධර්මයන් අසන ලද ළදරු තෙමේ කෙසේ නම් එය දනී ද?

2870. සමහරකුමරා නොවිවාරා ඔහු දරුවෙකු යි අවඥා නොකරව, බ්‍රාහ්මණය, සමහර කුමරු විවාරා අර්ථයන් ධර්මයන් දනුව.

2871. යම්සේ අහස්හි යන වන්දු තෙම නිර්මල ද? ඒ වන්දුයා ස්වකීය දීප්තියෙන් ම ලෙවිහි සියලු තාරකාවන් ඉක්මවා ද?

2872. එසේ ම ප්‍රඥායොගයෙන යුත් සමහර කුමරා ළදරු වූයේ ද සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. ඒ සමහර කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවඥා කොට නො සිතව. අර්ථයන් ධර්මයන් සමහර කුමරු විවාරා දැනගනුව.

2873. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ ග්‍රීෂ්මමාසයන් සම්බන්ධ වූ සිත්කලු වූ බක්මස සෙසු මාසවලට වඩා ගස්වල පිපි මලවලින් ඉතා ගොහමාන වේ ද-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2874. එවමයි දහරුපෙතො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිකාන සමභවං.
පුච්ඡිකා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ.

2875. යථාපි හිමවා බ්‍රහ්ම පබ්බතො ගන්ධිමාදනො,
නානාරුකෙකිති සඤ්ජනො මහාභූතගණාලයො
ඔසධෙති ව දිබ්බෙති දිසා භාති පවාති ව.

2876. එවමයි දහරුපෙතො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිකාන සමභවං.
පුච්ඡිකා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ.

2877. යථාපි පාවකො බ්‍රහ්ම අඨ්ථිමාලී යඤ්ඤිමා,
ජලමානො වනෙ ගවේජ අනලො කණ්ණවක්කතී.

2878. සතාසනො ධුමකෙතු උක්කමාහෙවනං දහො,
නිසීපේ¹ පබ්බතග්ගසමිං පභුතෙධො² වීරොවති.

2879. එවමයි දහරුපෙතො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිකාන සමභවං.
පුච්ඡිකා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ.

2880. ජවෙන හද්‍රං ජානනති බලිවද්දඤ්ඤා³ වාහියෙ,⁴
දෙහෙන ධෙත්තුං ජානනති භාසමානඤ්ඤා පණ්ඩිතං.

2881. එවමයි දහරුපෙතො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිකාන සමභවං.
පුච්ඡිකා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ.

2882. ස්වාධිපාගා භාරආපො සමභවස්ස උපනිකං,
තමද්දස මහාබ්‍රහ්මා කීළමානං බහිජුරෙ.

1. නිසීනෙ - සා, නිසිධෙ - මජ්ඣං.

2. බ්‍රහ්මපො - සා, මජ්ඣං.

3. බලිබ්බඤ්ඤා - මජ්ඣං. සා,

4. වාහනෙ - මජ්ඣං.

2874. එසේ ම ප්‍රඥායොගයෙන් යුත් සමභව කුමරා ළදරු වූයේ ද සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. සමභව කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවමන් කොට නො සිතව. බ්‍රාහ්මණය, අර්ථයන් ධර්මයන් සමභව කුමරු අතින් විවාරා දැනගනුව.

2875. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ, හිමෙන් යුක්ත වූ නොයෙක් වාක්‍යයෙන් ගැවැසිගන්නා වූ දෙවසමූහයාට වාසස්ථාන වූ ගඬ්ඛාදන පර්වතය දිව්‍යමය වූ ඖෂධයෙන් සියලු දිශාවන් බබුළුවා ද, සුවද විහිදුවා ද,

2876. එසේ ම ප්‍රඥායොගයෙන් යුත් සමභව කුමරා ළදරු වූයේ ද, සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. සමභව කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවමන් කොට නො සිතව. බ්‍රාහ්මණය, අර්ථයන් ධර්මයන් සමභව කුමරු අතින් විවාරා දැනගනුව.

2877. බ්‍රාහ්මණය, ගිනිසිඵ ඇති තෙජසින් යුත් කොතෙක් දර ලුවන් සැහීමට පත් නොවන්නා වූ ගියමග කළු කරන්නා වූ ගින්න යම්සේ නම් බබළා ද-

2878. පූජා වශයෙන් ලූ ගිතෙල් අනුභව කරන්නා වූ ස්වකීය ධූමයෙන් ම කෙතූ කෘත්‍යය සිදු කරන්නා වූ උතුම් වන ලැහැබු දවන්නා වූ බොහෝ දර දවන්නා වූ කළුමුදුන්හි ගින්න රාත්‍රියෙහි යම්සේ බබළා ද,

2879. එසේ ම ප්‍රඥා යොගයෙන් යුත් සමභව කුමරා ළදරු වූයේ ද සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. සමභව කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවමන් කොට නො සිතව. බ්‍රාහ්මණය, සමභව කුමරු අතින් අර්ථයන් ධර්මයන් විවාරා දැනගනුව.

2880. ගමන් වේගයෙන් ආජාතීය අශ්වයා ගැන දැනගනින්. බර ඉසිලීමෙන් වෘෂභයා ගැන දැනගනින්. දෙවීමෙන් ධෙත්‍රව ගැන දැනගනින්. කළාවෙන් පණ්ඩිතයා ගැන දැනගනින්.

2881. එසේ ම ප්‍රඥායොගයෙන් යුත් සමභව කුමරා ළදරු වූයේ ද සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. සමභව කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවමන් කොට නො සිතව. බ්‍රාහ්මණය, සමභව කුමරා අතින් අර්ථයන් ධර්මයන් විවාරා දැනගනුව.

2882. භාරද්වාජ ගොත්‍රයෙහි වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ සමභව කුමරුගේ සමීපයට ගියේ ය. මහාබ්‍රාහ්මණ තෙමේ ගෙයින් පිටත්හි ක්‍රීඩා කරන්නා වූ ඔහු දුටුයේ යයි වදාළසේක.

2883. රඤ්ඤාභං පභිතො දුතො කොරවාසස් යසසස්සිනො,
අත්ථං ධම්මෙඤ්ඤි පුට්ඨස්සි ඉභ්බුට්ඨි යුධිට්ඨිලො
තං ත්වං අත්ථෙඤ්ඤි ධම්මෙඤ්ඤි සමභවකඛාභි පුළ්ඡිතො.
2884. තඟ්ග තෙ අභමකඛ්ඤ්ඤං යථාපි කුසලො තථා,
රාජා ච බො තං ජානාති යදි කාහති වා නවා.
2885. අජ්ජ සුට්ඨති සංසෙය්‍ය රඤ්ඤා පුට්ඨො සුචිරත,
මා කත්වා අවසි රාජා අත්ථෙ ජාතෙ යුධිට්ඨිලො.
2886. අජ්ඣත්තඤ්ඤාභි සංසෙය්‍ය රඤ්ඤා පුට්ඨො සුචිරත,
කුමමග්ගං¹ න නිවෙසෙය්‍ය යථා මුළුලො අවෙනසො.
2887. අත්තානං නාතිවිකෙය්‍යා දධම්මං න සමාවරෙ,
අතිත්ථෙ නප්පතාරෙය්‍ය² අනත්ථෙ න යුතො සියා.
2888. යො ච එතාති යානාති කතඤ්ඤං ජානාති ඛත්තියො,
සද්ද සො වඩස්සෙත රාජා සුකසපකෙකච වජ්ඣමා.
2889. ඤාතීනඤ්ඤි පියො හොති මිත්තෙසු ච විරොචති,
කායස්ස හෙද්ද සප්පඤ්ඤා සග්ගං සො උපපජ්ජතීති.

සමභවජාතකං.

6. මහාකපිජාතකං

2890. බාරාණස්සං³ අහු රාජා කාසීනං රථවඩස්සිනො⁴,
මිත්තාමච්ච පරිබුළුණා⁵ අගමාසි මිගාජිරං⁶.
2891. තත්ථ ච්ඡාභමිඤ්ඤාකත්ථි යෙනං චිත්‍රංකිලාසිනං,
විඳාසනං කොවිලාරංච කිසං ධමනිසස්සනං.

1. කුමමගං - මජ්ඣං.

2. නප්පතාරෙය්‍ය - නා.

3. බාරාණස්සං - ස්‍යා, බාරාණසියං - චි.

4. වඩනො - මජ්ඣං.

5. පරිබුළුණා - ස්‍යා, මජ්ඣං.

6. මිගාජිරං - ස්‍යා, මජ්ඣං, මිගාජිරං - චි.

2883. මම වනාහි යස පිරිවර ඇති කොරව්‍ය රජු වෙතින් පිටත් කරන ලද දූතයෙමි වෙමි. යුධිංකිල ගොත්‍ර ඇති ඒ රජ අර්ථයන් ධර්මයන් අසව යි කියේ ය. සමභව කුමාරය, මා විසින් විවාරන ලද ඔබ වහන්සේ ඒ අර්ථයන් ධර්මයන් කියා දෙනුමැන.

2884. එබැවින් ඉතා දක්ෂයෙක් යමිසේ ද, තොපගේ රජ තෙමේත් යමිසේ දැනගනී ද? එසේ මම තොපට කියන්නෙමි. ඉදින් කරන්නේ හෝ නො කරන්නේ හෝ වේ ද, එයින්, මට කමි නැත.

2885. සුචීරන බ්‍රාහ්මණය, අද කටයුත්තක් ගැන රජු විසින් විවාරන ලද ප්‍රධාන ඇමතියෙක් සෙට යයි කියා ද, යුධිංකිල ගොත්‍රයෙහි වූ රජ එබඳු කටයුත්තක් ඇති වූ කල්හි එය ප්‍රමාද කොට නො වෙසේවා.

2886. සුචීරන බ්‍රාහ්මණය, රජහු විසින් විවාරන ලද්දේ අධ්‍යාත්මය පිළිබඳ අතිත්‍යාගා ලක්ෂණය ම කියන්නේ ය. විනාශ ශක්තියක් නැති මුළා වූවෙක් යමිසේ නම්, එසේ වූ අන්ධානුකරණයෙන් විශ්වාස කරනු ලබන දෙසැට මිසදිටු සංඛ්‍යාත වැරදි මාර්ගයෙහි නො පිහිටුවන්නේ ය. දශකුශලකර්මපථ මාර්ගයෙහි පිහිටු වන්නේ ය.

2887. තමා ඉක්මවා නො පවත්නේ ය. හෙවත් අපායගාමී අකුසල් නො කරන්නේ ය. ත්‍රිවිධ දුශ්චරිත සංඛ්‍යාත අධර්මයෙහි නො හැසිරෙන්නේ ය. දෙසැට දෘෂ්ටි සංඛ්‍යාත අනර්ථයෙහි නො-බස්නේ ය. නිකරුණේ යමක නො යෙදෙන්නේ ය.

2888. යම් රජෙක් තෙමේ මෙකී කාරණ කරන්නට දැනී ද, ඒ රජ හැමකල්හි පුරපස සඳ මෙන් වැඩේ.

2889. හෙ ඤාතිත්වට ද ප්‍රිය වෙයි. මිත්‍රයන් අතර ද බබළයි. ඒ ප්‍රාඥ තෙමේ ශරීරයාගේ බිඳීමෙන් පසු ස්වර්ගලොකයෙහි උප-පත්තියට යේයි වදාළසේක.

සමභව ජාතක යි.

6. මහාකපි ජාතකය

2890. බරණැස් නුවර කසි දනවු වැස්සන්ගේ රට දියුණු කරන්නා වූ රජෙක් විය. සගයහඵ ඇමතියන් ද පිරිවරන ලද ඒ රජ මිගාපීර නම් උයනට ගියේ ය.

2891. එහි ශ්වෙතකුෂ්ටයෙන් සුදු වූ කබර කුෂ්ටයෙන් කැලැල් ඇති, පුයා වැගිරෙන, කසන කුෂ්ටයෙන් යුත්, පිපුණු කොබෝ ලීල ගසක් මෙන් තැනින් තැන කැඩී ගියා වූ කෘශ වූ ඉල්පි ගිය නහර ඇත්තා වූ බමුණකු දුටුයේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2892. පරමකාරුණ්‍යතං පත්තං දිස්වා කිව්ශතං නරං,
අවච ඛ්‍යමිතො රාජා යක්කානං කතමොනුසි.
2893. හස්පාද ව තෙ සෙනා තතො සෙනතරං¹ සිරො,
ගත්තං කමොසවණ්ණෙන කිලාසබ්‍රහ්මලොවසි.
2894. වචනාවලිසඤ්ඤාසා පිට්ඨි තෙ ත්‍රිත්තාතුත්තනා,
කාළපබ්බාව තෙ අඛ්‍යා නාඤ්ඤං පසස්සාමි එදිසං.
2895. උග්ගවට්ඨපාදෙ තසිතො කිසො ධම්මසිත්තො,
ජාතො ආනන්තරුපොසි කුතොසි² කස් ගව්ශසි.
2896. දුද්දසි අප්පකාරොසි දුබ්බණ්ණො භීමදස්සනො³,
ජනෙත්ති යාපි තෙ මාතා න තං ඉවෙජ්ජා පසස්සිතුං.
2897. කිං කමමකරා⁴ පුබ්බ කිං⁵ අවජ්ඣං අසාතසි,
කිංකිසං යං කර්කාන ඉදං දුක්ඛං උපාගමි.
2898. තස්ස තෙ අහමකඤ්ඤං යථාපි කුසලො තරා,
සචච්චාදිං හි ලොකස්සිං පසංසනාදි පණ්ඩිතා.
2899. එකො වරං ගොගවෙසෙ මුලෙහා අවච්ඡරිං වනෙ,
අරණ්ණෙ ඊරිණෙ⁶ විවනෙ නානාකුඤ්ජරසෙවිතෙ.
2900. වාළුමිගානුවරිතෙ විප්පනට්ඨාසමි කානතෙ,
අවරිං තස්ස සත්තාහං බුද්ධිපාසාසමප්පිතො.
2901. තස්ස ත්‍රිකුකමද්දකඤ්ඤං⁷ විසමට්ඨං බුද්ධකඤ්ඤො,
පපාතමි ලබ්භනං සමපන්නාද්ධාරිතං.
2902. වාතස්සිතානි⁸ හසෙඛස්සි තානි රුච්චිස්ස මෙ භුසං,
අතිතො රුක්ඛමාරුඤ්ඤං⁹ තස්ස හෙස්සාමි ආසිතො¹⁰
2903. එකමෙම හකඤ්ඤං ආසි දුතිසං අභිපජ්ජිතං,
තතො සා හඤ්ජරා¹¹ සාධා ජිත්තා එරස්සනා විය.

1. සෙනතරො - වී.
2. කුතොනු කං ගව්ශසි - වී
3. භීමම - මජ්ඣං,
4. මකරං - වී,
5. කං - වී,
6. ඉරිණෙ - මජ්ඣං, ඉරණෙ - වී,
7. ත්‍රිකුක - මජ්ඣං, ස්වා,
8. වාතස්සිතානි - මජ්ඣං, ස්වා,
9. රුක්ඛමාරුඤ්ඤං - වී, මජ්ඣං,
10. අසිතො - ස්වා.
11. හඤ්ජරා - වී,

2892. අනිශ්ශන් බැගෑපත් බවට පැමිණි, දුකින් පීඩිත ඒ මිනිසා දක විශ්මය පත් වූ රජ තෝ කිනම් යක්ෂයෙහි ද? යි ඇසුවේ ය.

2893. නුඹගේ හස්ත පාදයෝත් ශ්වේතවර්ණයහ. සිරස ඊටත් වඩා සුදු ය. නුඹගේ ශරීරය තිත් සහිතය. මෙසේ නුඹ කුෂ්ට රෝග බහුල කොට ඇත්තෙහි ය.

2894. නොපගේ පිට ඇටවැළක් මෙන් උස් පහත් ය. නොපගේ ශරීරාවයවයෝ කළුපැල්පුරුක් මෙන් වෙති. මෙබඳු අන් පුරුෂයකු නම් නොදුටු විරිමි.

2895. නුඹ රජසිත් ගැවැසිගත් පා ඇත්තෙහි ය. හටගත් උද්වේග ඇත්තෙහි ය. කෘෂ වූයෙහි, ඉල්පුණ නහර ඇත්තෙහි, සයින් පීඩිත වූයෙහි, වියළි සිරුරු ඇත්තෙහි ය. කොහි සිට එන්නෙහි ද? කොහි යන්නෙහි ද?

2896. බැලිය නොහැකි වූ, අයහපත් සටහන් ඇත්තෙහි ය. දුර්වර්ණ වූයෙහි බිහිසුණු දකුම් ඇත්තෙහි ය. නුඹගේ වැදූ මව වූ යම් තැනැත්තියක් වේ ද, ඒ මව පවා තා දක්නට නො කැමැති වන්නී ය.

2897. පෙර කිනම් කර්මයක් කෙළෙහි ද? කවර නම් අවධා-
යකු (වද නොකටයුත්තකු) නැසුයේ ද? යම් ඒ දරුණු කර්මයක් කොට මේ දුකට පැමිණියේ ද? යි ඇසුවේ ය.

2898. යම් භෙයෙකින් වනාහි මෙලොව සත්‍ය වචන කියත් නහුට නුවණැත්තෝ පසසත් ද, එබැවින් මම දක්ෂ පුරුෂයෙක් යම්සේ ද එසේ ඔබට කියන්නෙමි.

2899. මම එකලාව ගවයන් සොයමින් ඇවිදිමින් මං මූළා වූයෙමි. අරාජක වූ, හිස් වූ විවේකයෙන් යුත් නොයෙක් හස්තීන් විසින් සේවනය කරන ලද්දවූ හිමාලයේ මිනිස් පියස ඉක්මවා හැසුරුණෙමි.

2900. වණඛ මාගයන් විසින් හැසිරෙන ලද මහවනයෙහි මම මූළා වූයෙමි. එහි සත් දිනක් තිස්සේ සා පවසින් පෙළෙමින් හැසුරුණෙමි.

2901. ආහාර අනුභව කැමැති වූ මම එහි විෂම තැනෙකින් පිහිටියා වූ ප්‍රජාතය දෙසට නැමුණු මිහිරි එල දරන තිඹිරි ගසක් දක්කෙමි.

2902. පළමු කොට සුළඳින් වැටුණා වූ ගෙඩි අනුභව කෙළෙමි. ඒ ගෙඩි මට බොහෝ සෙයින් රුචි විය. එයින් සැහීමකට පත් නො දුයෙමි ඒ ගසට නැග එහි හිඳගෙන භුන්නෙමි.

2903. මා විසින් එක ගෙඩියක් කන ලදි. දෙවන ගෙඩිය කැමැති වන ලදි. ඉන්පසු පොරොවෙන් සිඳිනා ලද්දක් මෙන් ඒ ශාඛා නොමෝ බිඳුණාය.

2904. සොහං සභාව සාධාහි උද්ධාපාදෙ අවංසිරො,
අසනිට්ඨෙ අනාලමෙඛ ගිරිදුග්ගස්මිං පාපතං.
2905. යසමා ව චාරිගමිතීරං තසමා න සමපජ්ජයි,¹
තස්ස සෙසිං නිරානන්දෙ අනාපො දස රතනියො.
2906. අපේසු කපි මාගඤ්ඡි ගොනඤ්ඤො² දරිවරො,
සාධාහි සාධං විවරනෙතා ඛාදමානො දුමස්මිං.
2907. සො මං දිසවා කිසං පණ්ඩිතං කාරුඤ්ඤමකරා³ මයි,
අමෙතා කොනාම සො එසු එවං දුක්ඛත අට්ඨිතො
මනුසෙසා අමනුසෙසා වා අත්තානං මෙ පවෙදය.
2908. තස්සඤ්ජලිං පණාලේකා ඉදං වචනමබ්බිං,
මනුසෙසාහං ඛයසමපනො⁴ සා මෙ නත්ති ඉතො ගති
තං වො වදමි⁵ හඤ්ඤං වො කඤ්ඤං මෙ සරණං භවි.
2909. ගරුසිලං⁶ ගහෙකාන විවරං⁷ පබ්බතෙ කපි,
සිලාය යොග්ගං කකාන නිසභො එතදබ්බි.
2910. එහි මෙ පිට්ඨිමාරුග්ග ගිවං ගණනාහි බාහුති,
අහං තං උද්ධරිස්සාමි ගිරිදුග්ගත වෙගසා.
2911. තස්ස තං වචනං සුකා වානරිකුස්ස ඩරිමතො,
පිට්ඨිමාරුග්ග ධිරස්ස ගිවං බාහාහි අග්ගතිං.
2912. සො මං තතො සමුද්ධාසි තෙජස්සි බලවා කපි,
විහඤ්ඤමානො කිවෙජන ගිරිදුග්ගත වෙගසා,
2913. උද්ධරිකාන මං සනෙතා නිසභො එතඤ්ඤි,
ඉබ්බ මං සමම රක්ඛස්සු පසස්සපිස්සං මුහුත්තකං.
2914. සීහා ව්‍යග්ගා ව දිපි ව අවුජ්ජකොකතරවුජ්ජො,
තෙ මං පමත්තං හිංසෙය්‍යං තෙ කං දිසවා නිවාරය.
2915. එවං මෙ පරිත්තාතුත පසුපි සො මුහුත්තකං,
තදහං පාපතං දිට්ඨිං පටිලව්ඡං අයොනියො.

-
1. සමපජ්ජයි - මජ්ඣ., සා.
 2. ගොනඤ්ඤො - වී., මජ්ඣ., සා.
 3. කාරුඤ්ඤමකරං - වී., මජ්ඣ., සා.
 4. වසමපනො - වී., මජ්ඣ., සා.
 5. හඤ්ඤෙත - මජ්ඣ., සා.
 6. ගරු - වී., මජ්ඣ., සා.
 7. විවර - වී., මජ්ඣ., සා.

2904. ඒ මම අතු සමඟ උඩුකුරු වූ පා ඇත්තෙමි යටිකුරු වූ හිස ඇත්තෙමි පිහිටක් ආලම්බනයක් නැති පර්වතදුර්ගයෙහි වැටුණෙමි.

2905. යම් හෙයකින් ජලයෙන් ගැඹුරු වී ද එහෙයින් අත් පා බිඳීමට නො පැමිණියෙමි. එහි දුක්වූයෙමි පිහිටක් නැත්තෙමි දස රැයක් සයනය කෙළෙමි.

2906. ඉක්බිති ගෙරින්ගේ වල්ග වැනි වලගක් ඇති පර්වතයෙහි හැසිරෙන්නා වූ වළුරෙක් අත්තෙන් අත්තට පනිමින් ගස්වල ගෙඩි කමින් එහි පැමිණියේ ය.

2907. ඒ වළුරා කෘශ වූ පඩුවන් මා දක මා කෙරෙහි කුළුණු කෙළේ ය. ඒත්වත, මෙහි දුකින් පෙළුණා වූ හේ (මෙතෙම) කවරෙක් නම් වේ ද? මනුෂ්‍යයෙක් ද? අමනුෂ්‍යයෙක් ද? තමා තතු මට දන්වව.

2908. ඒ වළුරාට ඇඳිලි බැඳ මේ වචනය කීයෙමි. මම වනාහි විෂතට පත් මිනිසෙක්මි. මට මෙතැනින් යැමෙක් නම් නැත. එය නුඹට කියමි. නුඹට යහපතක් වේවා, නුඹ ද මට පිහිට වෙවයි කිමි.

2909. වළුරු රජ තෙම බර වූ ගලක් ගෙන ගල හා යෙදී මක් කොට පර්වතයෙහි හැසිරෙමින් මෙය කීයේ ය.

2910. එව මගේ පිටට නඟුව. දෝතින් ගෙල අල්ලා ගනුව. මම තා වෙගයෙන් ගිරි දුර්ගයෙන් ගොඩට ගන්නෙමි යි වළුරා කීයේ ය.

2911. ශ්‍රීමත් වූ ඒ වළුරු රජුගේ වචනය අසා ධෛර්‍ය සම්පන්න වූ ඔහුගේ පිටට නැඟ දෙ අතින් ගෙල අල්ලා ගත්තෙමි.

2912. තෙජස් ඇති ශක්ති සම්පන්න වූ ඒ වළුරා ඉතා වෙහෙසට පැමිණෙමින් දුකසේ ඒ නරකාවාටයෙන් මා වහා ගොඩ ගත්තේ ය.

2913. මා ගොඩ ගෙන වෙහෙස වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වළුරු තෙම මේ උචන කීයේ ය. යහළුව, මම මොහොතක් කල් නිදන්නෙමි. එබැවින් මා ආරක්‍ෂා කරව.

2914. සිංහයෝ ද ව්‍යාභ්‍රයෝ ද දිවියෝ ද වලස්සු ද වෘකයෝ ද යනාදී වණ්ඩ මෘගයෝ මේ වනයෙහි වෙද්ද, නිදි ගත් හෙයින් ප්‍රමත්ත වූ මා ඒ සඤ්ජයෝ හිංසා කෙරෙත්, නුඹ ඔවුන් දක වළකව.

2915. මෙසේ මට ආරක්‍ෂා කරන්නට කියා ඒ වළුරු තෙම මොහොතක් නිද ගත්තේ ය. එකල්හි නුනුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙහි යෙදුණ මම ලාමක වූ අදහසක් ඇති කරගත්තෙමි.

2916. භතෙකා අයං මනුස්සානං යථා වණ්ණෙකු වනෙ මීගා,
යනනුනිමං වධිකාන ඡාතො බාදෙය්‍යං වානරං.
2917. අසිතො ච ගමිස්සාමි මංසමාදය සමඛලං,
කන්තාරං නිකුරිස්සාමි පාථෙය්‍යං මෙ භවිස්සති.
2918. තතො සිලං ගහේකාන මකං සන්තිතාළයි,
මම භතකකිලනස්ස¹ පහාරො දුබ්බලො අහු.
2919. සො ච වෙගෙනුදස්සන්තො කපි රුධිරමකඛිතො,²
අසුපුණ්ණෙහි තෙතෙහි රොදන්තො මං උදිකඛති.
2920. මායො මං කරි භගුන්තෙ කං ච නාමෙදිසං කරි,
කං ච බො නාම දීඝායු අණ්ණෙකු වාරෙකුමරහසි.
2921. අහො වත රෙ පුරිස තාව දුකඤ්ඤාකාරක,
එදිසා විසමා දුග්ගා පසාතා උභිතො මයා.
2922. ආනිතො පරලොකාව දුබ්බෙය්‍යං මං අමණ්ණප්පං,
තතෙතන පාපධම්මෙන පාපං පාපෙන විතතිතං.
2923. මා හෙව කං අධම්මච්චං වෙදනං කට්ඨකං ණ්ඩි,
මාහෙව පාපකම්මන්තං එලං චෙළංච තං වධි.
2924. තධි මෙ නතී විස්සාසො පාපධම්මො අසණ්ණතො,³
එහි මෙ පිට්ඨිතො ගච්ඡ දිස්සමානොව සන්තිකෙ.
2925. මුත්තොසි⁴ හස්සා වාලානං පත්තොසි මානුසිං පදං,
එසමග්ගො අධම්මච්චං තෙන ගච්ඡ යථා සුඛං.
2926. ඉදං වකා ගිරිවරො රුහිරං පකඛාලා⁵ මකං,
අසසුති සමමල්ලිකා තතො පබ්බතමාරුහි.
2927. සොහං තෙනාභිසත්තොසමි පරිලාභෙන අද්දිතො,⁶
ධස්සමානෙන ගතෙන වාරිං පාතුං උපාගමිං.

1. ගතන - මජ්ඣං.

2. කපිගුහි - වී. මජ්ඣං,

* පාපධම්මෙ අසණ්ණතො - පු.

3. මුත්තොසි - නා,

4. පකඛාලා - වී. මජ්ඣං, ස්‍යා.

5. අධිතො හරිතඛි - වී. මජ්ඣං.

2916. සෙසු වන මාගයන් මෙන් ම මෙ තෙමේ ද මිනිසුන්ගේ ආහාරය වේ. එබැවින් සා දුකින් පෙළුණෙමි මොහු මරා කන්නෙමි නම් යෙහෙකැ යි සිතුවෙමි.

2917. අනුභව කරන ලද්දේ ද මාර්ගොපකරණ වශයෙන් මස් හැරගෙන යන්නෙමි. එහෙයින් වන කාන්තාරය එතෙර කරන්නෙමි. මට මාර්ගොපකරණ ද වන්නේය.

2918. ඉන්පසු උලක් ගෙන හිසට ගැසුවෙමි. ආහාරයෙන් ක්ලාන්ත වූ මගේ පහර දුර්වල විය.

2919. වේගයෙන් නැගිට ලෙසින් වැකුණා වූ ඒ වදුරු තෙමේ කඳුළු පිරි දෙනෙතින් හඬමින් මා දෙස බැලුවේ ය.

2920. පින්වත් තෙම මට යහපතක් නොකළේ ය. නුඹ මෙබන්දක් මට කෙළෙහි ය. නුඹ ද දීර්ඝායු වෙහිවා, මට විපත් කරන අත්‍යයන් වළකන්නට වටනෙහි ය.

2921. මෙබඳු නොකළ හැක්කක් කළා වූ අසත්පුරුෂය, මා විසින් මේ දුර්ගම වූ ප්‍රපාතයෙන් ගොඩ නඟන ලද තෝ මෙබඳු අයුත්තක් කෙළෙහි ය.

2922. පරලොචිත් ගෙනෙන ලද්දකු මෙන් නරාවළින් ගොඩ ගත්තා වූ තෝ (ථා) මැරියයුතු කොට සිතුවෙහි ය. ලාමක ස්වභාව ඇති පාපී වූ තා විසින් ඒ පවිටු අදහස් සිතන ලදී.

2923. අධර්මයෙහි පිහිටි තැනැත්ත, තෝ මෙබඳු කටුක වෙදනාවක් ස්පර්ශ නොකෙරෙහි වා, තා විසින් කළ ඒ පාප කර්මයාගේ විපාකය හුණු ගස නසන්නා වූ එලය මෙන් තා නොනසාවා.

2924. ලාමක ස්වභාව ඇති නො හික්මුණු තා කෙරෙහි මාගේ විශ්වාසයෙක් නැත. මා පිටුපස එව. ළඟ දකිමින් ම යව.

2925. පින්වත් පුරුෂය, තෝ ව්‍යාලමාගයන් අතින් මුදන ලද්දෙහි ය. මිනිස්පියට පැමිණියෙහි ය. අධර්මිෂ්ඨය, මේ මාර්ගය යි. ඒ මගින් සැපයේ යව.

2926. පර්වතවාරි වූ වදුරු තෙම මෙසේ ප්‍රකාශ කොට මස්තකයෙහි ලේ සෝද පියා කඳුළු පියදමා එතැනින් පර්වතයට නැංගේ ය.

2927. ඒ මම වදුරු රජු විසින් සාප කරන ලද්දෙමි දැවිල්ලෙන් පෙළුණෙමි. දූවෙනු ලබන්නා වූ ශරීරයෙන් යුක්ත වැජලය පානය කරන්නට (එක් විලකට) ආවෙමි.

2928. අග්ගිනා විය සන්තානො රහදෙ රුධිරමකඛිතො,
පුබ්බලොභිතසඛකායො සට්ඨො මෙ සමපජ්ජට.
2929. යාවනොතා උදබ්බුතා කායසම් නිපතියු මෙ,
තාවනොතා ගණ්ඨ ජායෙට අභිසංඛෙච්චසාදියා.
2930. පභින්නා පගස්සරියු මෙ කුණපා පුබ්බලොභිතා,
යෙන යෙනෙව ගව්ඡාමී ගාමෙසු නිගමෙසු ව.
2931. දණ්ඩහස්වා නිවාරෙනති ඉත්ථියො පුරියා ව මං,
ඔකිණ්ණො¹ පුතිගජෙධන මාසු ඔරෙන ආගමා.
2932. එතාදිසං ඉදං දුක්ඛං සත්ත වස්සානිදන් මෙ,
අනුභොමී සකං කමමං පුබ්බ දුක්ඛවමනතො.
2933. තං වො වදාමි හද්දං වො යාවනොතා සමාගතා,
මාසු මිත්තාන දුබ්බිකො මිත්තදුබ්බො හි පාපකො.
2934. කුට්ඨි කිලාසි හව ති යො මිත්තානං² ඉධදුභි,
කායස්ස හෙද මිත්තදු³ නිරයං සො උපපජ්ජතීති.

මහාකපිජාතකං.

7. දකරකඛසපඤ්ඤා

2935. සවෙ වො වුඤ්ඤාමානානං සත්තනං උදකණ්ණවෙ,
මනුස්සබලිමෙසාතො නාවං ගණ්ඨකයා රක්ඛසො
අනුපුබ්බං කථං දතා මුඤ්ඤාසි දකරකඛිතො.
2936. මාතරං පටමං දජ්ජං හරියං දන්තාන භාතරං,
තතො සභායං දන්තාන පඤ්ඤමං දජ්ජං⁴ බ්‍රාහ්මණං
ජට්ඨාහං දජ්ජමත්තානං නෙවදජ්ජං මහොසධං.
2937. පොසොතා තෙ ජනෙතරී ව දීඝරත්තානුකට්ඨිකා,
ජලිහි තයි පද්ධංසම් පණ්ඩිතා අත්ථසස්සතී
අඤ්ඤං උපනිසං කතා වධා තං පරිමොචයි.

1. ඔකිණ්ණා - වී. මජ්ඣ.

2. මිත්තානිධ දුබ්බාති - මජ්ඣ.

3. මිත්තදුභි - මජ්ඣ.

4. දජ්ජ - වී. සාය.

2928. මුළු විල ගින්නෙන් හුණු කරන ලද්දක් සේ ද ලෙසින් වැකි ගියාක් මෙන් ද පුයාවට හා ලෙයට සමාන ව මට වැට- හුණේ ය.

2929. යම්තාක් දිය බින්දු මාගේ ශරීරයෙහි වැටුණාහු ද, ඒ තාක් අඩබෙලිපල පමණ බුබුළු හටගනී.

2930. මේ ගණනයේ කුණුවුවාහු බිඳී පුයා ලේ වැගුරුණාහ. යම් යම් මගෙකින් ගම් නියමගමිහි යෙමි ද-

2931. එහි ස්ත්‍රීහු ද පුරුෂයෝ ද දඩුගත් අත් ඇත්තාහු කුණු ගඳින් ගැවැසිගත් හෙයින් මේ දිශාවට නො එව යි මා වළකත්.

2932. දෑත් මාගේ මේ දුකට හවුරුදු සතක් විය. පෙර තමන්ගේ දුෂ්කෘත කර්මයාගේ විපාකය අනුභව කරමි.

2933. එහෙයින් තොපට මම කියමි. තොපට යහපතක් ම වේවා, යම් තාක් දෙනා මෙහි රැස් වුවාහු ද, ඒ සියල්ලෝ ම මිත්‍රද්‍රෝහී නො වෙත්වා, යම් හෙයෙකින් මිත්‍රද්‍රෝහකර්මය ලාමක වේ ද එහෙයිනි.

2934. මෙලොව යමෙක් මිත්‍රයනට ද්‍රෝහ කෙරේ ද, හෙ කුෂ්ටරෝගියෙක් කිලාස ඇත්තෙක් වේ. ඒ මිත්‍රද්‍රෝහී තෙම මරණින් මතු නිරයෙහි උපදී යයි වදළුසේක.

මහාකපි ජාතක යි.

7. උදකරාක්ෂය ප්‍රශ්නය

2935. මහරජ, ගැඹුරු සයුරෙහි නැවකින් යාත්‍රා කරන කල්හි මිනිස් බිල්ලක් සොයන්නා වූ රකුසෙක් නැව අල්ලා ගන්නේ නම් කුඹගේ මැණියන් ඇතුළු සත් දෙනා අතුරෙන් කවරකු කෙසේ පිළිවෙළින් දියරකුසාට දී (දිය රකුසාගෙන්) මිඳෙන්නෙහි ද යි හෙටිනම් පරිව්‍රාජිකාව ඇසුවා ය.

2936. ආයභාවනී, පළමු කොට මැණියන් දෙන්නෙමි. ඉන්පසු බිරිය දී සහෝදරයා දෙන්නෙමි. සතරවනුව යහළුවා දී පස්වනුව බ්‍රාහ්මණයා දෙන්නෙමි. සවනුව මම තමන් දෙන්නෙමි. මහොෂධ පණ්ඩිතයන් නො මැ දෙන්නෙමි යි රජ තෙම කියේ ය.

2937. මහරජ, කුඹගේ මව කුඹ වැදූ තැනැත්තී ය. කුඹ පොෂණය කළ තැනැත්තී ය. ජමිහී නම් බ්‍රාහ්මණයා කුඹ කෙරෙහි දුෂ්ට වූ කල්හි කුවණැති වූ යහපත දක්මෙහි සමත් වී අනෙකකු පෙන්නා කුඹ මරණයෙන් මිදුවා ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2938. තං තාදිසං පාණදදිං ඔරසං ගබ්භධාරිණිං,
මාතරං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරකඛිතො.
2939. දහරා විය අලඛ්භාරං ධාරෙති අපිළිකුන්තං,
දෙවාරිකෙ අනිකවෙධි අතිවෙලං පජ්ඣති.
2940. තතොපි පට්ටරාජානං සයං දුතානි සාසති,
මාතරං තෙන දෙසෙන දජ්ජාහං දකරකඛිතො.
2941. ඉත්ථිගුබ්බස්ස පවරා අව්වනනපියවාදිනී,
අනුගතතා¹ සිලවතී ඡායාව අනපායිනී.
2942. අකෙකාධනා පඤ්ඤවතී පඤ්ඤිතා අසුදස්සිනී,
උබ්බරිං² කෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරකඛිතො.
2943. බිඬ්ඞාරතිසමාපන්නං අනසුචසමාගතං,
සා මං සකානං පුත්තානං අයාවං යාවතෙ ධනං.
2944. සොහං දදමි සාරකො³ බහුං උච්චාවචං ධනං,
සුදුච්චජං වජ්ඣාන පච්ඡා සොවාමි දුල්ලතො
උබ්බරිං තෙන දෙසෙන දජ්ජාමි දකරකඛිතො.
2945. යෙනොච්ඡා ජානපද⁴ ආනිතා ව පටිග්ගහං,
ආහතං පරරජෙඡහි අභිට්ඨාය⁵ බහුං⁷ ධනං.
2946. ධනුග්ගහානං පවරං සුරං තිබ්බිමනතිනං,
හාතරං තෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරකඛිතො.
2947. මයොච්ඡා⁶ ජානපද ආනිතා ව පටිග්ගහං,
ආහතං පරරජෙඡහි අභිට්ඨාය බහුං ධනං.
2948. ධනුග්ගහානං පවරො සුරො තිබ්බිමනති ව,
මයායං සුඛිතො රාජා අතිමඤ්ඤති දරකො.
2949. උපට්ඨානමපි මෙ අයොග්ග න සො එති යථා පුරෙ,
හාතරං තෙන දෙසෙන දජ්ජාහං දකරකඛිතො.

-
1. අභිවනනං පිය හාණිනී - මජ්ඣ. සං.
 2. අනුබ්බතා - සං., අනුසුබ්බතා - මජ්ඣ.
 3. උප්පරි - මජ්ඣ.
 4. සාරතො - සං.
 5. ජනපද - මජ්ඣ.
 6. අභිට්ඨාය - මජ්ඣ.
 7. බහු - සං.
 8. යෙනොච්ඡා - මජ්ඣ.

2938. ප්‍රාණය දුන්නා වූ ලෙහි හොවා හැදූ ගැබ්හි දරා සිටි එබඳු මැණි කෙනකුත් කිනම් වරදක් නිසා ජලරකුසාට දෙන්නෙහි-දැ යි පරිව්‍රාජිකාව ඇසුවා ය.

2939. මහලු වුව ද තරුණියක සේ නො පැළඳිය මනා අබරණ පළඳියි. දෙරවුපාලයන් හා යුද සෙබළුන් හා වේලා ඉක්මවා මහත් කොට සිතාසෙයි.

2940. තවද සාමන්ත රජුනට මාගේ හස්ත සේ අභවා නොමෝ මැදුනෙන් අත හසුන්පත් යවයි. ඒ දෙය හෙතු කොට ගෙන මව දිය රකුසාට දෙන්නෙමි යි කීය.

2941. මේ නඤ්ඤ දේවි නොමෝ ස්ත්‍රී සමූහයාහට උතුම් වූ බොහෝ ප්‍රිය වචන බෙණෙන බාලකාලයේ පටන් සිතැහි ලෙස හැසුරුණු ආචාර සිලයෙන් යුත් සෙවණැල්ල මෙන් නොහැර පවත්නා වූ,

2942. නො කිපෙනසුලු වූ නුවණැති පණ්ඩිත වූ යහපත අයහපත දක්මෙහි සමත් තැනැත්තියකි. එබඳු අගමෙහෙසිය කිනම් දෙසක් නිසා දිය රකුසාට දෙන්නෙහි දැ යි.

2943. කාම ක්‍රීඩා රතියෙන් යුක්ත වූ අවැඩියක වූ කෙලෙස් වසයට පැමිණි මාගෙන් මේ නඤ්ඤ නොමෝ දු පුතුන්හට දෙන ලද හෙයින් නො ඉල්වියයුතු ධනය ඉල්ලයි.

2944. කාමයෙන් ඇලුණා වූ ඒ මම දීමට දුෂ්කර වූ කුදු මහත් ධනය දී පසුව (අඩමින් මා වෙත එන දු පුතුන් දැක) දෙමින් සිටියෙමි ශෝක කරමි. ඒ දෙයෙන් මම අගබියොව දිය රකුසාට දෙන්නෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2945. මහරජ, යමකු විසින් ජනපදයෝ දියුණු කරන ලද්දහු ද, යමකුන් විසින් පිටරට විසූ තමුන්නාන්සේ නැවත ගෙට පමුණුවන ලද්දහු ද පිටරටවලින් ඔවුන් මැඩලා බොහෝ ධනය ගෙනෙන ලද්දේද-

2946. ධනුර්ධරයන් අතුරෙන් උතුම් වූ ශූර වූ සියුම් නුවණැති ඒ සහොදරයා කිනම් දෙසක් නිසා දිය රකුසාට දෙන්නෙහි ද?

2947. මා විසින් ජනපදයෝ දියුණු කරන ලද්දහ. පිටරට සිටි රජ ද සිය ගෙට පමුණුවන ලද්දේ ය. පිටරටවලින් ඔවුන් මැඩලා බොහෝ ධනය ගෙනෙන ලද්දේ ය.

2948. මම ධනුර්ධරයන්ගෙන් උතුම් ද වෙමි. ශූර ද වෙමි. සියුම් නුවණැත්තෙමි ද වෙමි. මා විසින් මේ රජ සුවපත් කරන ලද්දේ යයි තරුණ වූ මෙනෙමේ මා ඉක්මවා හඟිමි.

2949. ආයතීවෙනි, හෙ පෙර මෙන් උපස්ථානයට ද මා කරා නො එයි. ඒ දෙය හෙතු කොට ගෙන සහොදරයා දිය රකුසාට දෙමි යි රජ තෙමේ කීය.

2950. එකරතොන උභයො තුවණ්ණ¹ ධනුසෙබ්වා,
උභො ජාතෙසු පණ්ණාලා සභායා සුසමාවයා.
2951. වරියා තං අනුබන්ධිකො² එකදුකඩසුඛො තව,
උසුසුකෙකා තෙ දිවාරහං සබ්බකිලේච්ඡ ව්‍යාවථො³.
සභායං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරකම්මො.
2952. වරියාය⁴ අයං අයො පජ්ජෙකො මයා සහ,
අජ්ජාසි තෙන චණ්ණෙන අනිවෙලං පජ්ජෙති.⁵
2953. උබ්බරියාසි මෙ අයො මනායාමී රහොගතො,
අනාමනා පටිසති පුබ්බෙ අනුච්චෙදිතො.
2954. ලද්ධවාථො කතොකාසො අහිරිකං අනාදරං,
සභායං තෙන දෙසෙන දජ්ජාහං දකරකම්මො.
2955. කුසලො සබ්බනිමිත්තානං රුද්ධඤ්ඤං⁶ ආගතාගමො,
උප්පාදෙ සුපිනෙ සුතො නියායො ච පච්චෙසනෙ.
2956. පථො⁷ භුමිමනාලිකසම්මිං නසක්කපදකොච්චෙද,
බ්‍රාහ්මණං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරකම්මො.
2957. පරිසායමිපි මෙ අයො මිලයිකා උදිකකිති,
තස්මා අජ්ජ හමුං ලුද්දං දජ්ජාහං දකරකම්මො.
2958. සසමුද්දපරියායං මහීං සාගරකුණ්ඩලං,
වසුඤ්ඤං ආවසයි අමච්චපරිවාරිතො.
2959. වාතුරතොනා මහාරථො වීජිතාචී මහබ්බලො,
පථව්‍යා එකරාජාසි යයො තෙ විපුලං ගතො⁸.
2960. සොළයිස්සිසහස්සානි ආමුක්කමණිකුණ්ඩලා,
නානාජනපද නාරිථයා දෙවකණ්ණපමා සුභා.

-
1. තුවණ්ණ - මජ්ඣ.
 2. අනුබන්ධිකො - මජ්ඣ.
 3. ව්‍යාවථො - මජ්ඣ.
 4. වරියාම - මජ්ඣ.
 5. සකුප්පෙති - මජ්ඣ.
 6. රුද්ධඤ්ඤං - මජ්ඣ.
 7. පථො.
 8. විපුලගතො - ව.

2950. ඔබ වහන්සේ ද ධනුශෙඛර කුමරා ද යන දෙදෙන ම මේ නුවර එක රැයකින් උපන්නාහුය. එවන් පටන් සමාන වයස් ඇති ඔවුහු පංචාල දෙශයෙහි යඤ්චවෝ වූහ.

2951. හේ කුඩාකල සිට ම ඔබ වහන්සේ සමග ම හැසිරුණේ ය. ඔබ හා සමාන සුව දුක් ඇත්තේ ය. දිවා රෑ දෙකින් උත්සාහවත් ව ඔබගේ සැම කටයුත්තෙහි යෙදුණෙකි. එබඳු යහළුවා කිනම් දෙසයක් නිසා දිය රකුසාට දෙන්නෙහි ද යි ඇසුවා ය.

2952. ආයභාවෙනි, පෙර මා සමග හැසිරීමෙන් මොහු මහත් කොට සිනාසුණේ ය. අදත් ඒ ආකාරයෙන් ම සීමාව ඉක්මවා මහත් කොට සිනාසේ යයි රජ තෙම කීය.

2953. ආයභාවෙනි, මා අගබියොව සමග රහසිගත ව කථා කරන කල්හි නො කැඳවා ලද (මේතෙම) වහා ගේ තුළට පිවිසෙයි.

2954. ලද වාර ඇත්තේ අවකාශ ලැබූ මම විළිනැති අනදරව හැසිරෙන ඒ යහළුවා ඒ දෙසයෙන් දිය රකුසාට දෙමි යි රජ තෙම කීය.

2955. මහරජ, මේ කේවට්ට නම් බමුණු තෙම සියලු නිමිති කීමෙහි දක්ෂය. සතුන්ගේ හඬ දන්නේ ය. ධර්මශාස්ත්‍ර උගත්තේ ය. වන්දුගුණ සුයභ්ගුණාදිය ඇතිවීමෙහි හෙතු දන්නේ ය. ස්වප්න ඵලාඵල දන්නේ ය. ගමන් යාමෙහි ද ගෘහප්‍රවේශයෙහි ද ගුණාගුණ කියන්නේ ය.

2956. භූමියෙහි ද අභයෙහි ද ගුණාගුණ කීමෙහි දක්ෂය. නක්ෂත්‍ර පද දැනුමෙහි සමර්ථය. එබඳු බමුණා කිනම් දෙසක් නිසා දෙන්නෙහි ද යි.

2957. ආයභාවෙනි, මේ බ්‍රාහ්මණයා පිරිස් මැද දී මා දෙස ඇස දල්වා බලයි. එහෙයින් මම රෝද වූ බැම ඇති බමුණා රකුසාට දෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2958. මුහුදින් වට වූ සාගරයට කුණ්ඩලාභරණයක් බඳු වූ සියල්ල දරන්නා වූ මේ පොළොව ඇමතියන් විසින් පිරිවරන ලද නුඹ වහන්සේ අයත් කොට ගෙන වසන්නාහු ය.

2959. නුඹ වහන්සේ සිව් දිගට පහළා වූ මහත් රට ඇති දිනාගන්නා ලද ප්‍රදේශ ඇත්තේ මහාබලාත්මකය. මුළු පොළවෙහි එක ම රජ වූවකු ය. නුඹ වහන්සේගේ යශස මහත් ව පැතිර ගියේ ය.

2960. පළඳනා ලද මිණිකොඩොල් ඇති නොයෙක් ජනපදයන්ට අයත් වූ ස්ත්‍රීහු දෙවභනන් සේ පැහැපත් වූවාහු සොළොස් දහසක් වෙති.

2961. එවං සබ්බසමාපන්නා සබ්බකාමසම්භිතං,
සුඛිතානං පියං දීපං ජීවිතං ආහු ඛත්තිය.
2962. අථ කුං කෙන විශේෂණෙන කෙන වා පන හෙතුනා,
පණ්ණිතං අනුරක්ඛනොනා පාණං වජ්ජි දුච්චිතං.
2963. යතොපි ආගතො අයොග්ග මම හස්මි මහොසධො,
නාභිජානාමි ධර්මස්ස අනුමතච්ඡි දුක්ඛතං.
2964. සචෙ ව¹ කිසම්චි² කාලෙ මරණං මෙ පුරෙ සියා,
පුත්තෙ ව මෙ පපුත්තෙ³ ව සුඛාපෙය්‍යා මහොසධො.
2965. අනාගතං පච්චුප්පතං සබ්බමස්මිං විපස්සති,
අනාපරාධකම්මනං න දජ්ජං දුකරකම්මනො.
2966. ඉදං සුචොඨං පඤ්ඤාලා චූලනියස්ස⁴ භාසිතං,
පණ්ණිතං අනුරක්ඛනොනා පාණං වජ්ජි දුච්චිතං.
2967. මාතු හරියාය⁵ භාතුච්ච සබ්බතො බ්‍රාහ්මණස්ස ව,
අත්තනො වාපි පඤ්ඤාලො ජනනං වජ්ජි ජීවිතං.
2968. එවං මහස්සිකා⁶ පඤ්ඤා නිපුණා සාධුච්චිතානි,⁷
දිට්ඨධම්මෙ භික්ඛාය සමපරායෙ සුඛාය වානි.

දුකරකම්මසප්ඤ්ඤා.

8. පණ්ණිකර්මජාතකං

2969. විකිණ්ණවාචං අනිගුහමනං^{*}
අසඤ්ඤං අපරිවක්ඛිතාරං
භයං තමකෙති සයං අබොධං
නාගං යථා පණ්ණිකර්මං සුප්පණ්ණිකං.
2970. යො ගුහමනං පරිරක්ඛණෙය්‍යං
මොහා නරො සංසති භාසමානො,
තං භික්ඛමනං භයමනෙති ඛිප්පං
නාගං යථා පණ්ණිකර්මං සුප්පණ්ණිකං.

1. සචෙ - මජ්ඣං.
2. කිසම්චි - වී. මජ්ඣං.
3. පුත්ත - මජ්ඣං.
4. චූලනියස්ස - මජ්ඣං.
5. හරියාව - වී.

6. මහිස්සිකා - වී. මජ්ඣං. ස්‍යා.
7. සාධුච්චිතානි - මජ්ඣං.
8. අනුගුහ - වී.
9. අපරිවක්ඛිතාරං - වී.

2961. මහරජ, මෙසේ සියලු අංගයන්ගෙන් යුත් සියලු කාම සම්පන්න පිරිහිය සුවපත් ව වෙසෙන්නන්හට දිගු කලක් ජීවත්වීම ප්‍රිය යයි නුවණැත්තෝ කියත්.

2962. එසේ නිබිය දී කවර හෙතුවක් නියා මහොෂධ පණ්ඩිතයන් රකිමින් හරනට නොහැකි වූ ප්‍රාණය පවා කෙසේ නම් හරනෙහි දෑ යි පරිව්‍රාජිකාව ඇසුවා ය.

2963. ආයුර්වතී, මහොෂධ තෙමේ යම් දිනක සිට මා වෙතට පැමිණියේ ද එද සිට මෙතෙක් කාලය තුළ මහොෂධ පණ්ඩිතයන්ගේ ස්වල්ප මාත්‍ර වූ වරදක් ගැනවත් නො ම දනිමි.

2964. ඉදින් මාගේ මරණය පළමු කොට සිදු වේ නම් මහොෂධ තෙමේ මාගේ දු පුතුන් ද මුණුපුරන් ද සුවපත් කරන්නේ ය.

2965. මේ තෙමේ අනාගතාර්ථයත් ප්‍රත්‍යුත්පන්නාර්ථයත් යන සියල්ල දකී. නිරපරාධ වූ ක්‍රියා ඇති ඔහු දියරකුසාට නො දෙමි යි රජ තෙම කීය.

2966. එම්බා පංචාල රටවැසියෙහි, වූලනිබ්බන්ධන රජුගේ මේ කීම අසවු. රජ තෙමේ මහොෂධ පණ්ඩිතයන් රකිමින් හැර දෑමිය නොහැකි ප්‍රාණය පවා හැර දමයි.

2967. පංචාල රජ තෙම සිය මවගේ ද භායුර්වගේ ද සහෝදරයාගේ ද යහළුවාගේ ද බ්‍රාහ්මණයාගේ ද තමන්ගේ ද යන සදෙනාගේ ම හැර දෑමිය නො හැකි ජීවිත හැර දමයි.

2968. මෙසේ ප්‍රඥාතොමෝ මහත් ප්‍රයෝජන ඇත්තී ය. නිපුණ ය. යහපත් සිතුවිලි දනවන්නී ය. මෙලොවැ හිත පිණිස හා පරලොව සුව පිණිස ද වන්නී ය, (හෙරි නම් පරිව්‍රාජිකාව කීවා යයි වදළුසේක.)

ලදකරාක්ෂස පැනය යි,

8. පණ්ඩරක ජාතකය

2969. විසුරුණා වූ වචන ඇති, නො සහවන ලද මන්ත්‍රණ ඇති, සංයත නො වූ කියයුතු නො කියයුතු බව නොදන්නා වූ අනුවණ ඒ පුද්ගලයා අනුව තමා විසින් කරන ලද්ද වූ ම භය පසු පස යෙයි. කුමක් මෙන් ද යත්: පණ්ඩරක නාග නම් වූ මා අනුව ගිය සුපර්ණයා මෙනි.

2970. යම් මිනිසෙක් සැහවියයුතු රහස් මන්ත්‍ර කථා කරමින් එය රැකිය නො හැක්කහුට මුළායෙන් කියා ද බිඳුණා වූ මන්ත්‍ර ඇති ඒ පුද්ගලයා පසු පසැ බිය ගමන් කෙරෙයි. කවරකු මෙන් ද යත්: පණ්ඩරක නම් නාගයා අනුව ගිය සුපර්ණයා මෙනි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

2971. නානුමිතො ගරුං අකං ගුහං වෙදිතුමරහනි¹,
සුමිතො ච අසමුද්ධං සමුද්ධං වා අනාඝවා.
2972. විසසාසමාපජ්ජිමං අවෙලො
සමණො අයං සමුච්ඡො භාවිතතො,
තසසාහමකඛිං විවරං² ගුහමකං
අනිතමකො කපණං රුදුමි.
2973. තසසාහං පුරිමං බුහමි ගුහං
වාචං හි මං නාසකඛිං³ සංයමෙතුං
තප්පකමනා හි භයමාගතං මෙ
අනිතමකො කපණං රුදුමි.
2974. යො වෙ නරො සුහදං මධුඤ්ඤාමානො
ගුහමකං සංසනි දුක්ඛලිතො,
දෙසා භයා අථවා රාගරතො
පලලඤ්ඤා⁴ බාලො අසංසයං යො.
2975. තිරොක්ඛවාචො අසනං පට්ටොධා
යො සබ්බනිසු මුදිරෙති වාකාං,
ආසිච්ඡො දුමුච්ඡො න්‍යාහු තං නරං
ආරා ආරා සංයමෙ තාදිසමකා.
2976. අනතා පානං කාසි⁵කවඤ්ඤා
මනාපිකියො මාලවජාදනඤ්ඤා,
ඔභාය ගවජාමසෙ සබ්බකාමෙ
සුපණණ පාණ්ණපගතාව න්‍යමිතා.
2977. කොනිධි⁶ තිණණං ගරහං උපෙති
අසලිඤ්ඤා ලොකෙ පාණහු නාගරාජ,
සමණො සුපණණ අථවා තවෙව
කිං කාරණා පණ්ඩුරකග්ගහිතො.
2978. සමණොති මෙ සමුච්ඡතො අහොසි
පියො ච මෙ මනසා භාවිතතො,
තසසාහමකඛිං විවරං ගුහමකං
අනිතමකො කපණං රුදුමි.
2979. න චජ්ඣි සතො අමරො පඨබ්‍යා
පඤ්ඤාචිධා නජ්ඣි න නිඤ්ඤාකා,
සඤ්චන ධම්මන ධියා දමෙන
අලබ්භමබ්‍යාහරති නරො ඉධ.

1. වෙදෙතු - වී.

2. විවරිං - වී. මජ්ඣං, සා. 1.

3. නාසකඛි - මජ්ඣං.

4. පලලකො - වී. පලලකො - මජ්ඣං.

5. කාසිකං - වී.

6. මාලවජාදනඤ්ඤා - මජ්ඣං.

7. කොනිධිං - මජ්ඣං.

2971. අනුවර්තන මාත්‍රයෙන් මිත්‍ර වූයේ ගරු වූ සහවාලියුතු කරුණ දැනගන්නට නිසි නොවේ. අනුවණ සුභද මිත්‍රා ද අනර්ථකාරී නුවණැතියා ද රහස දැනගන්නට නිසි නොවේ.

2972. මම මේ අවේලකයා ශ්‍රමණයෙකු යි ද ලොකසම්මත යැයි ද භාවිත සිත් ඇත්තෙකු යි ද විශ්වාසයට පැමිණියෙමි. ඔහුට මම ගුණාර්ථය දිව්‍ය කොට කිමි. දැන් ඉක්ම ගිය යහපත ඇත්තේ බැගුපත් ව හඬමි.

2973. සුපර්ණය, පළමු කොට සැඟවිය යුතු මේ වචනය ඔහුට සහවන්නට මම නොසමත් වීමි. මේ බිය මට ඔහුගේ පාර්ශ්වයෙන් පැමිණියේ ය. එහෙයින් ඉක්ම ගිය යහපත ඇත්තෙමි බැගුපත් ව හඬමි.

2974. යම් මිනිසෙක් මොහු සුභාදය යි හඟිමින් පහත් කුලාතියකු කෙරෙහි ද්වේෂයෙන් හෝ බියෙන් හෝ වැලි රාගවශයෙන් ඇල්ලෙන් හෝ සැඟවියුතු කරුණක් කියා නම්, ඒ අඤාන තෙම නිසැක ව ම පෙරළා විනාශයට පමුණුවනු ලබන්නේ ය.

2975. පිළිසන්වචන ඇති අසත්පුරුෂයන්ට අයත් වූ යමෙක් සැඟවිය යුතු වචනය පිරිස් මැද කියා ද ඒ මිනිසා ආශීර්ෂයකු මෙන් අයහපත් මුඛ ඇත්තෙකු යි කියත්. එබන්දු කෙරෙන් දුරින් ම දුරු වන්නේ ය.

2976. ආහාර ද පාන වර්ග ද කසි සඳුන් ද මනවචන ස්ත්‍රීන් ද මල් ද දිව්‍යමය සිද්ධාගද ද ඇඟ ඉලිම ද, යන සියලු කාම සම්පත් අත් හැර දමා යන්නෙමු. සුපර්ණය, දිවිහිම කොට තොප කරා පැමිණියම්හ. අපට පිහිට වට යි.

2977. ප්‍රාණියකු වූ නාගරාජය, ශ්‍රමණයා ද සුපර්ණයා ද නුඹ ද යන තිදෙනා අතුරෙන් මෙලොව කවරෙක් නම් නිත්‍යවට පැමිණේ ද කවර හෙයෙකින් සුපර්ණයා විසින් මම ගන්නා ලද්දෙමිදැයි තමාට ම නිත්‍ය කරව.

2978. හෙතෙම මා විසින් (සත්පුරුෂ) ශ්‍රමණයෙකුයි සම්මත කරන ලද්දේ විය. මට ප්‍රියයෙක් ද විය. සිතින් සම්භාවනා කරන ලද්දෙක් ද විය. එහෙයින් මම ඔහුට සැඟවියුතු කරුණ ප්‍රකට කොට කිමි. ඉක්ම ගිය යහපත ඇත්තේ බැගුපත් ව හඬමි.

2979. නාගරාජය, මේ පෘථිවියෙහි නො මැරෙන ස්වභාව ඇති සතියෙක් නම් නැත්තේ ය. ප්‍රඥාව සමාන වූ නිත්‍ය නො කටයුතු අත්කිසිවෙක් ද නැත. සත්‍යවචනයෙන් ද සුවර්ත ධර්මයෙන් ද ප්‍රඥායෙන් ද ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ද මෙලොව මනුෂ්‍ය තෙම නො ලැබිය හැකි දෑ (අෂ්ටසමාපත්ති මාර්ග එල නිර්වාණ) ලබන්නේ ය.

2980. මාතා පිතා පරමා ඛණ්ඩවානං
නාසස්¹ තතියො අනුකමකත්ථී,
තෙසමපි ගුණං පරමං න සංසෙ
මනාසස් හෙදං පරිසඛ්ඛමානො.
2981. මාතාපිතා හගිනීභාතරො ව
සභායා වා යස්ස භොතනී සපකඛා,
තෙසමපි ගුණං පරමං න සංසෙ
මනාසස් හෙදං පරිසඛ්ඛමානො.
2982. හරියා වෙ පුරිසං වජ්ජා කොමාරි පියභාණිනී
පුත්තරුප්පසුපෙනා ඤාතිසඛ්ඛපුරකඛතා,
තස්සාපි ගුණං පරමං න සංසෙ
මනාසස් හෙදං පරිසඛ්ඛමානො.
2983. න ගුණමත්ථං විචරෙය්‍ය රතෙඛය්‍ය නං යථා නිධිං,
න හි පාතුකතො සාධු ගුණමත්ථො² පජානතා.
2984. ථියා ගුණං න සංසෙය්‍ය අමිත්තස්ස ව පණ්ඩිතො,
යො වාමිසෙන සංභීරො හදයඤ්ඤො ව යො නරො.
2985. ගුණමත්ථංසලේඛං සමෙඛාධයති යො නරො,
මනාහෙදභයා තස්ස දසභුතො තිතිකඛති.
2986. යාවනොතා පුරිසස්සත්ථං ගුණං ජානනති මනනිතං,
තාවනොතා තස්ස උඛෙඛගා තස්මා ගුණං න වීක්ෂෙජ.
2987. විචිත්ථ භාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං
රතනිං ගිරං නාතිවෙලං පමුඤ්ඤී,
උපස්සුතිකා හි සුණනති මනාං
තස්මා මනොතා ඛිප්පමුපෙති හෙදං.
2988. යථාපි අස්ස නගරං මහනාං
අභාරකං ආයසං හද්දසාලං,
සමනාතඛාතාපරිබාලපෙනං
ඵවමපි මෙ තෙ ඉධ ගුණමනාතා.
2989. යෙ ගුණමනාතා අවිකිණ්ණවාචා
දළ්ඛා සද්දත්ථස්ස නරා දුප්ඵලා,
ආරා අමිත්තා ඛ්‍යවජනති තෙහි
ආසිවිසාචාරිව සත්තසඛ්ඛතා.

1. නසස් - මජ්ඣ.

2. ගුණො අත්ථො - වී.

2980. නැයන් අතුරෙන් මවුපියෝ උසස් වෙති. මොහුට මවු පියනට වඩා අනුකම්පා කරන ස්වභාව ඇති තුන්වැන්නෙක් නම් නැත්තේ ය. මන්ත්‍ර හෙදයෙහි සැක කරනුයේ ඔවුනට ද පරම රහස් නො කියන්නේ ය.

2981. යමකුගේ මවුපියෝ ද සහොදර සහොදරිහු ද යහළුවෝ ද යන ස්වපක්ෂයෙහි වූවෝ වෙත් නම්, මන්ත්‍ර හෙදයෙහි සැක කරනුයේ ඔවුනට ද ප්‍රධාන රහස් නො කියන්නේ යැ.

2982. ඉදින් ළදරු වියෙහි පසුවන ප්‍රිය තෙපුල් බෙණෙන, පුත්‍ර සම්පත්තියෙන් හා රූපසම්පත්තියෙන් ද යසසින් ද යුක්ත වූ නෑ සමූහයා විසින් පෙරවූ කරන ලද භාර්යා නොමෝ (තොපගේ රහස මට කියවයි) පුරුෂයාට කියන්නී නමුදු මන්ත්‍ර හෙදයෙහි සැක කරනුයේ ඇයට ද ප්‍රධාන රහස් නො කියන්නේ යැ.

2983. සැඟවිය යුත්ත ප්‍රකට කොට නො කියන්නේ ය. එය නිධානයක් මෙන් රක්තේ ය. දන්තහු විසින් සැඟවියයුතු කරුණු ප්‍රකට කිරීම යහපත් නොවේ.

2984. පණ්ඩිතතෙම රහස ස්ත්‍රියට නො කියන්නේ ය. සතුරාට ද නො කියන්නේ ය. යමෙක් ආමිෂය හෙතු කොට ගෙන එක් වේද ඔහුට ද, හිතෙහි සඟවාගත් සොර (කපටි) අදහස් ඇත්තහුට ද රහස නො කියන්නේ ය.

2985. යම් මිනිසෙක් සැඟවියයුතු කරුණු නො දන්තහුට දක්වා ද හෙතෙම මන්ත්‍රණය අත්කෙනකුන් දෑන ගනිතැයි හටගත් බියෙන් ඔහුට දසයෙක් ව ඉවසයි.

2986. මිනිසකුගේ මන්ත්‍රණය කරන ලද යම්තාක් සැඟවිය යුතු කරුණු යම් කෙනෙක් දනිත් නම් ඒතාක් ම ඔහුට තැනි ගැනීම් ඇති වේ. එබැවින් රහස් නො මුදන්නේ ය.

2987. දවල් කාලයෙහි රහස් කරුණ විවේකව සිට කියන්නේ ය. රාත්‍රියෙහි කියන්නේ සීමාව ඉක්මවා හෙවත් බිත්තියෙන් පිට ඇසෙන සේ නො කියන්නේ ය. යම් හෙයකින් ළඟ අසා සිටියහු මන්ත්‍රණය අසද්ද, එහෙයින් මන්ත්‍රණය වහා ම හෙදයට පැමිණෙන්නේ යැ.

2988. දෙර නැත්තා වූ සුන්දර ශාලා ඇත්තා වූ භාත්පස කරන ලද දියඅගල් ඇත්තා වූ මහත් අයොමය නුවරක් යම්සේ වන්නේ ද, මේ ලොකයෙහි රහස් මන්ත්‍රණ ඇති ඒ පුරුෂයෝ ද මෙබන්දෝ යයි මට වැටහේ.

2989. නාගරාජය, රහස් මන්ත්‍රණ ඇත්තා වූ නො විසුරුණු වචන ඇත්තා වූ සවාඤ්චයෙහි ස්ථිර වූ යම්බඳු මනුෂ්‍යයෝ වේද්ද. (ජීවත්වනු කැමැති) සත්වසමූහයා සර්පයන් කෙරෙන් මෙන් පස මිතුරෝ ඔවුන් කෙරෙන් බැහැර වෙත්. ඔවුන් කරා ළංචන්නට අවකාශයක් නො ලබත්.

2990. හිත්වා සරං පබ්බජිතො අවෙලො
නග්ගො මුණේඛා විවරති සාසහෙතු,
තමහි නු ඛො විවරිං ගුහගමනං.
අස්සා ව ධර්මො ව අපාගතමිහා.¹
2991. කරං කරො හොති සුපණ්ණරාජ
කිංසිලො කෙන වතෙන වත්තං,
සමණො වරං හිත්වා මමාසිතාති
කරංකරො සත්භවුපෙති යානං.
2992. හිරියා තිතිකඛාය දමෙන ධනායා
අකෙකාධනො පෙසුනියං පහාය,
සමණො වරං හිත්වා මමාසිතාති²
ඵවංකරො සත්භවුපෙති යානං.
2993. මාතා ව පුත්තං තරුණං තනුජං³
සමපස්ස තං සබ්බගත්තං ඵරෙති,
ඵවමපි මෙ කං පාතුරහු දිජිතු
මාතාව පුත්තං අනුකමපමානො.
2994. හතුජජ කං මුච්ච⁴ වධා දුජ්වහ
තයො හි පුත්තා නහි අකෙකු අජ්ඣි,
අනෙතවාසි දින්නකො අනුජො ව
රජස්සු පුත්තකුකුතරො මෙ අහොසි.
2995. ඉචෙච්ච වාක්‍යං විසජ්ජි⁵ සුපණ්ණේණා
භුමාං⁶ පතිට්ඨාය දිජො දුජ්වහං,
මුත්තජජ කං සබ්බහයාතිවතො
ඵලුදකෙ හොති මයාහිගුතො.
2996. ආතඬ්ඛිනං යථා කුසලො හිසකෙකා
පිපාසිතානං රහදෙව සීතො,
වෙසමං යථා හිලෙසිතට්ඨිතානං⁷
ඵවමපි තෙ සරණමහං භවාමි.
2997. සන්ධිං කකා අමිතෙතන අණ්ඨජෙන ජලාබුජ,
විවරිය දුඨං සයසි⁸ කුතො තෙ භයමාගතං.
2998. සමෙකපෙච්ච අමිතමහි මිත්තසම්මපි නා විසසසෙ,
අභයා භයමුප්පන්නං අපි මුලාති කන්තති.

1. අපග්ගතමහ - මජ්ඣං.

2. මමායතාති - නා.

3. තනුජං - වී, මජ්ඣං, සායා.

4. මුඤ්ච - වී, මජ්ඣං.

5. විසසජ්ජි - මජ්ඣං.

6. භුමා - වී.

7. හිම සිසිරධීතානං - වී.

8. යසසි - මජ්ඣං.

2990. ගිහිගේ අත්හැර පැවිදි වූ නිර්වස්ත්‍ර නග්න මුඩු මහණෙක් පිඩු පිණිස හැසිරෙයි. මම ඔහු කෙරෙහි රහස් කරා එළිදරව් කෙළෙමි. එහෙයින් අර්ථයෙන් ද ධර්මයෙන් ද පිරිහුණෙමු.

2991. එම්බා සුපර්ණරාජය, කෙසේ කරනුයේ කවර ආචාර-යෙකින් සමන්වාගත වූයේ කිනම් චුතයෙකින් පවත්නේ පැවිද්දෙහි හැසිරෙමින් තෘෂ්ණා මමායන හැරපියා කෙසේ පිළිපදින්නේ ස්වර්ග-ස්ථානයට එළඹේ ද?

2992. (යහළු තාරජ,) උප්පායෙන් ද, ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ද තිතිකබා සංඛ්‍යාත අධිවාසන ඝෘන්තියෙන් ද (ඉවසීමෙන් ද) යුක්ත වූ නො-කිපෙන ස්වභාව ඇත්තේ කේලාම් බස් හැරපියා මමායන දුරුකොට හැසිරෙන්නේ ශ්‍රමණ නම් වන්නේ ය. මෙසේ ක්‍රියා කරන්නේ ස්වර්ග-ස්ථානයට එළඹෙන්නේ ය.

2993. යම්සේ මව සිරුරෙන් උපන් තරුණ පුත්‍රයා දැක ඔහු (වැළඳ) මුළු සිරුරෙහි පුත්පහස පතුරුවා ද, පක්ෂිරාජය, පුතුව අනුකම්පා කරන්නා වූ මවක මෙන් නුඹ මට පහළ වූයෙහි.

2994. එම්බා නාගය, එසේ වී නම් අද තෝ වධයෙන් මිදෙව. පුත්‍රයෝ තිදෙනෙක් ම වෙති. අනෙක් සතරවැන්නෙක් නැත. ඔහු නම්, අතවැසියැ, අනුන් විසින් දෙන ලද්දේ යැ. තමාට දව උපන්-තේයැ යි. නුඹ මට ඔවුන්ගෙන් එක්තරා පුත්‍රයෙක් වූයෙහි ය. ඇලුම් කොට වසව,

2995. සුපර්ණ තෙම මේ වාක්‍යය කියා නාගයා හැරපිය. තෙමේ ද පොළොවෙහි පිහිටියේ “නුඹ අද මිදුණේ සියලු බිය ඉක්මවා සිටියෙහිය. ගොඩ හා දියෙහි මා විසින් රක්තා ලද්දෙක් වෙව.

2996. ලෙඩකුට දක්ෂ වෛද්‍යයකු යම්සේ ද පවස් ඇත්තකුහට සිතල ජලාගය යම්සේ ද, හිම කාලයෙහි සිතලෙන් පීඩා ඇත්තහුට ගෙයක් යම්සේ ද, එසේ ම මම නොපට පිහිට වෙමි.” (කිය.)

2997. එම්බා නාගරාජය, පසමිතුරු වූ පක්ෂියකු හා මිත්‍රසත්-වය කොට දළ විවෘත කොට සයනය කෙරෙහි. තට කොයින් බියක් ආයේ දැ යි (සුපර්ණයා ඇසී ය.)

2998. අමිත්‍රයා කෙරෙහි සැක කටයුතු මය. අමිත්‍රයා මිත්‍ර වූ කල්හි ද විශ්වාස නො කරන්නේ ය. අභයස්ථාන වූ මිතුරා කෙරෙන් බිය උපන්නේ ය. ජීවිත සංඛ්‍යාත වූ මුල ම සිදියි.

2999. කථනානු විසඳාගෙන තාමත් යෙහායි කලහො කතො,
නිවිදයනොන යානබ්බං සො දිසබ්බි න රජ්ජති.
3000. විසඳාගෙන න ව නං විසඳාගෙන
අසඳුකිනො ව සඳුකිනො හවෙයා,
තථා තථා විසඳු පරකකමෙයා
යථා යථා භාවං පරො න ජඤ්ඤා,
3001. තෙ දෙවචණ්ණං සුබ්බාලරූපා
උහො සමා සුච්ඡයො පුඤ්ඤකකිත්ථා,
උපාගමුං කාදම්බියං අවෙලං
මිසිහුතා අසසවාහාව නාගා.
3002. තතො හවෙ පණ්ණරකො අවෙලං
සයමෙවුපාගමෙ ඉදං අවොව,
මුත්තජ්ජහං සබ්බභයාතිවනො
න හි නුන තුග්ගං මනසො පියමහා.
3003. පියො හි මෙ ආයි සුපණ්ණරාජා
අසංසයං පණ්ණරකොන සථවං,
සො රාගරතො ව අකාසිං එතං
පාපං කමමං සමපජානො න මොහා.
3004. න මෙ පියං අප්පියං වාපි හොති
සමපසසනො ලොකමිමං පරඤ්ඤා,
සුසඤ්ඤානං හි විසඤ්ඤනෙන
අසඤ්ඤනො ලොකමිමං වරාසි.
3005. අරියාවකාසොසි අනරියො වාසි
අසඤ්ඤනො සඤ්ඤාසනිකාසො,
කණ්ණාභිජාතිකොසි අනරියරූපො
පාපං බහුං දුච්චරිතං අවාරි.
3006. අදුට්ඨස්ස තුවං දුබ්බි දුබ්බි ව පිසුනො වසි,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන මුද්ධා තෙ ඵලතු සත්තධා.
3007. තසමා හි මිත්තානං න දුබ්බිතබ්බං
මිත්තදුබ්බා පාපියො නත්ථි අඤ්ඤා,
ආසිත්තසතො නිහතො පථබ්බා
ඉඤ්ඤා වාකොන හි සංවරො හතොති.

පණ්ණරකපාතකං.

2999. යමකු සමඟ කලහ කරන ලද්දේ ද ඔහු කෙරෙහි කෙසේ නම් විශ්වාස කරන්නේ ද? සතුරන් ඇත්තහු විසින් නිතර යන්නයෙන් විසියයුතුයි. හෙතෙම සතුරන් සමඟ නො ඇලෙයි.

3000. තමා කෙරෙහි විශ්වාසය ඇතිකරවන්නේය. එහෙත් ඔහු විශ්වාස නො කරන්නේය. තමා කෙරෙහි සැක නො කරන ලද්දේ ද (සතුරා කෙරෙහි) සැක කරන්නෙක් වන්නේය. යම් යම් විදියකින් අන්‍යයා අදහස නො දනගනී නම් නුවණැත්තේ එසේ එසේ වියඟිය කරන්නේ ය.

3001. දෙවියන්ට සමාන වර්ණ ඇති සිවුමැලි වූ, පිරිසිදු වූ පින්කළු දෙකක් බඳු ඔවුනොවුන් එක සමාන වූ පුරුෂ නාගයෝ දෙදෙන එක්ව රිය උසුලන අසුන් මෙන් කාදම්බිය නම් අවෙලකයා වෙත පැමිණියහ.

3002. ඉක්බිති පණ්ඩරක නම් නාරජ තෙම අවෙලකයා වෙත තෙමේ ම පැමිණ මෙය කීයේ ය. “අද සියලු හය ඉක්ම වූ ඡීද්‍රණා වූ මම ඒකාන්තයෙන් නුඹගේ සිතට ප්‍රියයෙක් නො වීමි” යි.

3003. පණ්ඩරක නම් නාගයාට වඩා සුපර්ණරාජයා නිසැකයෙන්ම මට ප්‍රියය යන මේ කරුණ සත්‍යයකි. රාගයෙන් ඇලුණා වූ ද ඒ මම දනගෙන ම මේ පාපකර්මය කෙළෙමි. මුළාවෙන් නො දන නො වේ යයි අවෙලකයා කීයේ ය.

3004. මෙලොවත් පරලොවත් බලන්නා වූ පැවිද්දකුට මට ප්‍රියය, අප්‍රිය ය, යන හැඟීමක් නැත. නුඹ වනාහි මනා සංයත වූ පැවිද්දන්ගේ වෙශයෙන් අසංයත වූයෙහි මෙලොව හැසිරෙන්නෙහි ය.

3005. නුඹ වනාහි ආයඟියකුට බඳු ස්භාව ඇත්තෙහි. එහෙත් ගති පැවතුමින් අන්‍යායඟී ද වෙහි. සංයම නැත්තෙහි. එහෙත් සංයම ඇත්තකු බඳු වෙහි. පාප සංඛ්‍යාත කෘෂ්ණයෙහි ඇලුණෙක් වෙහි. නිර්ලජ්ජා ස්වභාවය ඇත්තෙහි. ලාමක වූ බොහෝ දුශ්චරිතයෙහි හැසුරුණෙහි යයි නාරජ තෙම නිඤ් කෙළේ ය.

3006. “(එම්බා නිගණ්ඨය,) මිත්‍රද්‍රෝහී වූ නුඹ ද්‍රෝහ නොකළා වූ මිත්‍රයාට ද්‍රෝහ කෙළේ ද වෙහි. කේලාම් කියන්නේ ද වූයෙහි. මේ සත්‍ය වචනය කරණ කොට ගෙන තොපගේ මස්තකය සත් කඩක්ව පැලේවා” යි නාරජ සාප කෙළේ ය.

3007. මිත්‍රද්‍රෝහිකම අනිෂ්ට විපාක ගෙන දෙන හෙයින් මිත්‍රයන්ට ද්‍රෝහ නො කළ යුතු. මිත්‍ර ද්‍රෝහකමට වඩා අන් පාපයෙක් නැත්තේය. පොළොව් ඉසින ලද විෂ ඇති නාගයා විසින් ශාපකරන ලද්දේ, නා රජුගේ සත්‍ය ක්‍රියාවෙන් සංවරයෙහි සිටිමි යි ප්‍රතිඥා කළ (ඒ) කුට ආච්චක තෙම නැසුණේ යයි වදළසේක.

පණ්ඩරක ජාතක යි.

9. සමබලාභාතකං

3008. කා වෙධමානා ගිරිකඤ්ජරාය
එකා තුවං තිට්ඨසි සක්කතුරු,
පුට්ඨාසි මෙ පාණිපමෙයාමජේකි
අකබ්භි මෙ නාමඤ්ඤ ඛන්ධවෙ ව.
3009. ඔභාසයං වනං රච්චං සීභවායසනිසෙවිතං,
කා වා තිට්ඨසි කල්‍යාණි කසස වා ති. සුමජ්ඣමේ
අභිවාදෙමී තං භද්දෙ දනවාහං නමස්සු තෙ.
3010. යො පුත්තො කාසිරාජසස සොත්ථිසෙතොති නං විදු,
තස්සාහං සමබලා හරියා එවං ජානාහි දනව
අභිවාදෙමී භද්දතො සමබලාහං නමස්සු තෙ.
3011. වෙදෙහපුත්තො භද්දතො වනෙ වසති ආතුරො,
තමහං රොගසමුත්තං එකා එකං උපට්ඨමි.
3012. අභඤ්ඤා වනමුක්ඛාය මධුමංසං මීගාවිලං,
යද්ද හරාමී තං භස්සො තස්ස නුනජ්ජ නාධමි.
3013. කිං වනෙ රාජපුත්තො ආතුරොත කරිසසසි,
සමබලෙ පරිවිණේණින අහං භතතා හවාමී තෙ.
3014. සොකට්ඨාය දුරතාය කිං රූපං විජ්ජනෙ මම,
අඤ්ඤං පරියෙස භද්දතො අභිරූපතරං මයා.
3015. එහිමං ගිරිමාරුඤ්ඤා හරියා මඤ්ඤං වතුසසනා,
තාසං තිට්ඨං පවරා හොති සබ්බකාමසමිද්ධිති.
3016. නුන කාරකවණ්ණාහෙ යච්චිඤ්ඤා මනසිච්ඡසි,
සබ්බතො පචුරං මඤ්ඤං රමස්සුජ්ජ මයා සහ.
3017. නො වෙ තුවං මහෙසෙයාං සමබලෙ කාරසිසසසි,
අලං තිට්ඨං පාතරාසාය මඤ්ඤං භස්සො හවිසසසි.

9. සම්බලා ජාතකය

3008. මේ පර්වත කඳුරැළියෙහි වෙව්ලමින් පිරුණු වටොර යුවලක් ඇති එකලා වූ සිටුනා තෝ කවරහි. මිටින් ගතහැකි මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තිය, මා විසින් විවාරන ලද වෙහි. තිගේ නම ද ඤාතින් ද මට කියව.

3009. යහපත් මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇති සුන්දර ස්ත්‍රිය, සිංහවාසාසු-
දින්ගෙන් ගැවැසිගත් සිත්කලු වූ මේ වනය බබුළුවමින් සිටුනා තෝ
කවරහි. සොඳුරු තිට වඳිමි. මම අසුරයෙක්මි. තිට නමස්කාර
වේවා යි අසුරයා කියේ ය.

3010. අසුරය, කසි රජුගේ යම් පුත්‍රයෙක් වෙද, සොඤ්ඤෙන
යයි ඔහු දනිත්. මම වනාහි ඔහුගේ සම්බලා නම් භාය්‍යා වෙමි,
අසුරය මෙසේ දැන ගනුව.

3011. සම්බලා නම් වූ මම තොප වඳිමි. තොපට නමස්කාර
වේවා. පින්වත් අසුරය, වෙදෙහ පුත්‍ර තෙමේ රොගී වූයේ වන-
යෙහි වෙසෙයි. මම වනාහි රොගයෙන් පෙළුණු එකලා වූ ඔහුට
එකලා වූ උපස්ථාන කෙළෙමි.

3012. මම ද මැස්සන් නැති මින් සිංහාදින් කා දමූ මසුන්
සොයා ගෙන යම් කලෙක හැරගෙන එමි ද, වෙදෙහ පුත්‍ර තෙම
එය බුදින්තේය. අද ඔහුට එය ද නො ලැබ එකාන්තයෙන් තැවෙතියි
සිතමි.

3013. සම්බලාවෙනි, ආතුර වූ දිරාපත් වූ රාජපුත්‍රයකු හෙතුවින්
කුමට පරිවය්‍යා කරහි ද? මම තිට ස්වාමි පුරුෂ වෙමි යි (දනවයා
කිය.)

3014. ශොකාතුර වූ දුගී අත්බැව් ඇති මාගේ කවර රූප
සම්පත්තියක් විද්‍යමාන ද? තට යහපතක් වේවා. මට වඩා රුවැනි
අන් අහනක් සොයා ගනුව යි.

3015. සුන්දරිය, එව. මේ පර්වතයට නැගෙව. මාගේ භාය්‍යාවෝ
සාරසියක් වෙති. සියලු කාමසම්පත්ත් සමෘද්ධ වූ නී ඔවුනට
ප්‍රධාන වෙහි.

3016. තරුබඳු ආලෝක ඇත්තිය, සිතින් යම්බඳු ප්‍රාර්ථනාක්
කෙරෙහි නම් ඒ සියල්ල මට අධික ව තිබේ. මා සමඟ අහිරමණය
කරව.

3017. සම්බලාව, ඉදින් නී මාගේ මෙහෙසි බව නො කරන්නී
නම්, නී මාගේ ප්‍රාතරාසයට නිසි බාද්‍යය වන්නෙහියයි සිතමි.

3018. තඤ්ඤා සත්තපටො ලුඤ්ඤා කළාරො පුරිසාදකො,
වනෙ නාථං අපසස්සනති සමුද්ධං අග්ගභී භුජෙ.

3019. අධිපක්ඛා පිසාවෙන ලුඤ්ඤාමිසවකඤ්ඤා,
සා ව සත්තවසම්පන්නා පතිමෙවානුසොචති.

3020. න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං යං මං බාදෙය්‍ය රක්ඛස්සො,
යඤ්ඤා මෙ අය්‍යපුත්තස්ස මනො හෙස්සති අඤ්ඤාථා.

3021. න සතති දෙවා පවසතති නුත
න හි නුත සතති ඉධ ලොකපාලා,
සහසා කරොන්තානං අසඤ්ඤානානං
න හි නුත සතති පටිසෙධිතාරො.

3022. ඉත්තීනමෙසා පවරා යසස්සිති
සන්තා සමා අභිරිවුග්ගතෙජා,
තඤ්ඤා තුවං රක්ඛසාදෙසි කඤ්ඤං
මුද්ධා ව හි සත්තධා තෙ ඵලෙය්‍ය
මා තං දහි මුඤ්ඤා පතිබ්බතා සා.

3023. සා ව අස්සමමාගඤ්ඤා පමුත්තා පුරිසාදකා,
නිළං ඵලිනසතුණිව ගතසිබ්බංව ආලයං.

3024. සා තත්ථ පරිදෙවෙසි රාජපුත්ති යසස්සිති,
සමුද්ධා උතුමන්තකතා වනෙ නාථං අපසස්සති.

3025. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වන්දෙ සම්පන්නවරණෙ ඉසෙ,
රාජපුත්තං අපසස්සනති තුමහමති සරණං ගතා.

3026. වන්දෙ සීහෙ ව බ්‍යගෙස ව යෙ-ව අඤ්ඤා වනෙ මීගා,
රාජපුත්තං අපසස්සනති තුමහමති සරණං ගතා.

3027. තිණුලතාති ඔසධෙය්‍යා පබ්බතාති වනාති ව,
රාජපුත්තං අපසස්සනති තුමහමති සරණං ගතා.

3018. සත් දළමඩුල්ලක් ඇති රෝද වූ පිටතට නික්මුණු දළ ඇත්තා වූ මිනිසුන් කන්නා වූ (ඒ රකුස් තෙම) වනයෙහි පිහිටක් නො දක්නා වූ ඒ සම්බලාව ද අතින් අල්ලාගත්තේය.

3019. රෝද වූ ක්ලෙශාමිෂ වශයෙන් ලොල් වූ ඇස් ඇති පිශාවයා විසින් යටත් කරන ලද (එහෙයින් ම) සතුරාගේ වසභයට පැමිණියා වූ ඒ සම්බලාව ද ස්වාමියා අනුවම ශෝක කරයි.

3020. යම් හෙයෙකින් මා රකුසා කන්නේ නම් මෙ මට දුකෙක් නො වේ. මාගේ ආයතීපුත්‍රයාගේ සිත අත් ලෙසක් වේ නම්, එය මට ඊට වඩා දුකෙකි.

3021. දෙවියෝ නැත. දුරුරට වෙසෙහි සිතමි. මෙහි ලොක-පාලයෝ නැත් මැ යි සිතමි. එහෙයින් මැ බලාත්කාරකම් කරන අශික්ෂිතයන් වළකන්නාහු නැත් මැ යි සිතමි.

3022. මෝතොමෝ යශස් ඇත්තා වූ ශාන්ත වූ සම හැසිරීම් ඇති ගින්නක් මෙන් උග්‍ර තෙජස් ඇත්තියකි. ස්ත්‍රීන් අතුරෙන් උතුම් තැනැත්තියකි. රාක්ෂසය, ඉදින් තෝ ඒ කන්‍යාව කන්නෙහි නම්, තාගේ මුදුන සත්කඩක් ව පැළෙන්නේ ය. තෝ මැය නො-තවව. මුදු හරුව. ඕ තොමෝ පතිව්‍රතාවකි යි (එහි පැමිණි සක් දෙවරජ කී).

3023. මිනීමස් කන අසුරයාගෙන් මිදුණා වූ ඕතොමෝ ගොදුරු ගෙන එන පක්ෂිධෙනුවක් හිස් කැදැල්ලට මෙන් ද, ගවදෙනක් නික්ම ගිය වස්සා ඇති ගවහලට මෙන් ද, හිස් අසපුවට පැමිණියා ය.

3024. ඒ සම්බලා නම් යශස් ඇති රාජපුත්‍රී තොමෝ ඒ වෙනෙහි හිමියා නො දක්මින් සොවින් උපන් උසුමින් රන් වූ ඇස් ඇති වැ වැලැපුණා යැ.

3025. මම ශ්‍රමණයන් ද බ්‍රාහ්මණයන් ද වරණ ධර්මයන්ගෙන් යුත් සෘෂිවරුන් ද වදිමි. රාජ පුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බලා නම් වූ මම තොපගේ පිහිට සොයා ගියා වෙමි.

3026. සිංහයන් ද ව්‍යාඝ්‍රයන් ද වෙනෙහි යම් සෙසු මාගයෝ වෙත් නම් ඔවුන් ද මම වදිමි. රාජ පුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බලා නම් වූ මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි.

3027. තෘණ වර්ග ද ලතා වර්ග ද ඔෂධි වර්ග ද පර්වත ද වන ද යන මේ තන්හි යම් දෙවිකෙනෙක් අධිගෘහිත ව වෙසෙද් ද, මම ඔවුන් වදිමි. රාජපුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බලා නම් වූ මම තොප පිහිට සොයා ගියා වෙමි.

3028. වන්දෙ ඉන්ද්‍රවර්සාමං රත්තං නක්කිත්තමාලිනි,
රාජපුත්තං අපසස්සනතී තුමහමහි සරණං ගතා.
3029. වන්දෙ භාගිරථීං ගඛං සවතතීනං පටිග්ගහං,
රාජපුත්තං අපසස්සනතී තුමහමහි සරණං ගතා.
3030. වන්දෙ අහං පබ්බතරාජසෙධං හිමවනතං සිලුවංසං,
රාජපුත්තං අපසස්සනතී තුමහමහි සරණං ගතා.
3031. අතිසායං චතාගඤ්ථී රාජපුත්තං යසසස්සිනි,
කෙනතුජ්ජ සමාගඤ්ථී කො තෙ පියතරො මයා.
3032. ඉදං බොහං තදවොචං ගභිතා තෙන සතතුනා,
න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං යං මං බාදෙය්‍ය රක්ඛයො
යඤ්ච මෙ අය්‍යපුත්තස්ස මනො හෙසස්සතී අඤ්ඤථා.
3033. වොරීනං බහුබුද්ධිනං යාපු සච්චං සුදුලලහං,
ථීනං භාවො දුරාජානො මච්ඡසෙසවොදකෙ ගතං.
3034. තථා මං සච්චං පාලෙතු පාලධිස්සති වෙ මමං,
යථාහං නාභිජානාමී අඤ්ඤං පියතරං තයා
ඵතෙන සච්චවජ්ජෙන ව්‍යාධි තෙ වූපසමිදිතු.
3035. යෙ කුඤ්ඤරා සත්තසතා උළාරා
රක්ඛන්ති රත්තන්ද්‍රවං උය්‍යුතාවුධා,
ධනුග්ගහානඤ්ච සතානි සොළස
කථං විධෙ පස්සපි හඳ්දෙ සත්තවො.
3036. අලක්ඛනායො පදුමුත්තරත්තවා
වීරාගිතා පස්සති හංසග්ගරා,
තාසං පුණ්ණිකා මිතගීතවාදිනං
න දනී මෙ තාන තථා යථා පුරෙ.

3028. නැකැත් පෙළින් යුක්ත වූ නිලුපුල් බඳු වර්ණ ඇති රාත්‍රිය ද මම වදිමි. රාජපුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බුද්ධා නම් වූ මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි.

3029. සෙසු ගංගාවන්ගේ ජලය පිළිගන්නා වූ භාගිරී නම් ගඟ මම වදිමි. රාජපුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බුද්ධා නම් වූ මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි.

3030. හිමවන්තා නම් පර්වතරාජශ්‍රේෂ්ඨයා මම වදිමි. රාජ පුත්‍රයා නොදක්නා වූ සම්බුද්ධා නම් මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි යි (සම්බුද්ධා තොමෝ වැළපුණා ය.)

3031. යශස් ඇත්තා වූ රාජපුත්‍රිය, තෝ ඉතා සවස්ති ආයෙහි ය. අද කවරකු හා එක්වුවා ද? තිට මට වඩා ප්‍රියතරයෙක් කවරේ ද යි රාජපුත්‍රයා ඇසී ය.

3032. ඒ සතුරා විසින් අල්ලා ගන්නා ලද මම ඔහුට මෙය ප්‍රකාශ කෙළෙමි. යම්භෙයෙකින් රකුස් තෙම මා කන්නේ නම් එය මට දුකක් නො වේ. මාගේ ස්වාමීපුත්‍රයාගේ සිත්හි යම්බඳු වෙනසක් වේ නම් එය මට එයට වඩා දුකකැ යි කියා යි.

3033. සෙරවු ද, බොහෝ අදහස් ඇත්තා වූ ද යම් ඒ ස්ත්‍රීන් අතුරෙහි සත්‍යවචනය ඉතා දුර්ලභ ය. මත්ස්‍යයන්ගේ දියෙහි ගමන් මාර්ගය මෙන් ස්ත්‍රීන්ගේ ස්වභාවය දැනගන්නට අපහසුය.

3034. යම්සේ මම නුඹට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන්‍යයකු නො-දනිමි යි කියමි ද, ඉදින් එසේ මාගේ සත්‍යය රක්තේ නම්, ඒ සත්‍ය තෙමේ මා රකිවා. මේ සත්‍ය වචනය කරණ කොට ගෙන තොපගේ ව්‍යාධිය සන්තිදේවා යි (සම්බුද්ධා තොමෝ සත්‍යක්‍රියා කළාය.)

3035. සම්බුද්ධාවෙනි, මහත් හස්තිහු සත්සියයක් ද (ඔවුන් පිට නැති) අවිදරන ධනුර්ධරයන් සොළොස්සියයක් ද මෙනුවර රකිත්. (එසේ කල්හි) කෙබඳු සතුරන් දක්නෙහි දැයි (රාජතාපස තෙමේ සම්බුද්ධාවගෙන් ඇසුවේය.)

3036. පියාණන් වහන්ස, නුඹවහන්සේගේ පුත්‍ර තෙමේ පියුම් ගැබ මෙන් මතුපිට රන්වන් සිවියෙන් බබළන්නා වූ අලංකාර ලෙස සැරසුණා වූ සිහින් මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තා වූ හංසයන්ගේ බඳු ස්වර ඇත්තා වූ ස්ත්‍රීන් දකී. ඔවුන්ගේ මිහිරි ගීත වාදිතය අසා හෙතෙමේ පෙර මෙන් දෑත් මා කෙරෙහි නො පවතී.

3037. සුවණ්ණසංඛාවච්චිරා සුචිග්ගහා
අලඬකතා මානුසියච්ඡරුපමා,
සෙනොපියා තාන අනිඤ්ඤකියො¹
බ්බතියකඤ්ඤා පටිලොභයනති නං.
3038. සවෙ අහං තාන තථා යථා පුරෙ
පතිං තමුඤ්ජයා² පුනා වතෙ හරෙ,
සමොනසෙ මං න ව මං විමානසෙ
ඉතොපි මෙ තාන තතො වරං සියා.
3039. යමනතපානෙ විපුලසම් ඔහිතෙ
නාරි විමට්ඨාහරණා අලඬකතා,
සබ්බභිග්ගොපෙනා පතිනො ව අජියා
අබ්ඤ්ඤා නසො මරණං තතො වරං.
3040. අපි වෙ දළිඤ්ඤා කපණා අනාළහියා⁴
කටාදුතියා පතිනොව සා පියා,
සබ්බභිග්ගොපෙනා අජියාය
අයමෙව සෙය්‍යා කපණාපි යා පියා.
3041. සුදුලලහිකී පුරිසස්ස යා හිතා
හත්තකීයා දුලලහො යො හිතො ව,
හිතා ව තෙ සීලවතී ව හරියා
ජනිඤ්ඤා ධම්මං වර සමුලාය.
3042. සවෙ තුවං විපුලෙ⁵ ලඬහොගෙ
ඉස්සාවතීණ්ණා මරණං උපෙසි,
අහඤ්ඤා තෙ හද්දෙ ඉමා රාජකඤ්ඤා
සබ්බභිග්ගො වචනකරා හවාමානි.

සමුලා ජාතකං.

10. ගන්ධනිඤ්ඤජාතකං.*

3043. අප්පමාදෙ අමතපදං පමාදෙ මච්චුතො පදං,
අප්පමනො න මියනති යෙ පමනො යථා මනා.

1. අනිඤ්ඤකියො - නා.
2. පතිත උඤ්ජය - වි.
3. පඤ්ඤා - මජ්ඣං.
4. අනාළියා - මජ්ඣං. සා.
5. විපුල - මජ්ඣං.
* ගන්ධනිඤ්ඤ - සා.

3037. ස්වර්ණමය සංකල්පාභරණ (තනපට) දරන්නා වූ අලංකාර කරන ලද මනා සිරුරු ඇත්තා වූ මිනිස් දෙවභනන් බඳු වූ ඤාණිය කන්‍යාවරු නිඤ්ඤා නොකරන ලද ශරීරාවයව ඇත්තාහු සොඤ්ඤාන රජුට ප්‍රිය වෙත්. පියාණෙනි, ඒ කන්‍යාවෝ සොඤ්ඤාන රජු පොළඹවත්.

3038. පියාණෙනි, ඉදින් මම පෙර මෙන් නැවත ද වනයෙහි සිඟා හැසිරීමෙන් ඒ ස්වාමියා පොෂණය කරන්නෙමි නම්, මට සම්මානන කරන්නේය. මට අවමන් නො කරන්නේය. පියාණෙනි, මෙයට වඩා මට එය උතුම් වන්නේය.

3039. ආහාර පාන බොහෝ කොට පිළියෙළ කොට තිබෙන ගෘහයෙහි නානාලංකාරයෙන් සැරසුණා වූ සියලු අංගයන්ගෙන් යුක්ත වූ ස්ත්‍රී තොමෝ ස්වාමියාට අප්‍රිය වන්නී නම්, ඇයට ගෙල වැල බැඳගෙන මරණයට පත්වීම ඒ ගෘහවාසයට වඩා උතුම් වේ.

3040. තවද දිළිඳු වූ බැගෑපත් වූ සහල් නැළියක්වත් නැත්තා වූ නිදන කලාල දෙවැනි කොට ඇති ස්ත්‍රියක් වන්නී නම් ඔ තොමෝ සැමියාට ප්‍රිය ද, සියලු අංගයන්ගෙන් යුක්ත වූ ද අප්‍රිය ස්ත්‍රියට වඩා දුෂ්පත් වූ යම්බඳු ප්‍රිය තැනැත්තියක් වේ නම් ඔ උතුම් යි (සම්බුලා තොමෝ කීවාය.)

3041. යම් තැනැත්තියක් පුරුෂයාට හිතවත් ද ඔ ඉතා දුර්ලභ ස්ත්‍රියකි. යම් පුරුෂයෙක් තෙමේ ස්ත්‍රියට බැතිමත් ද හෙතෙමේත් දුර්ලභය. මේ සම්බුලා නම් භාය්‍යා තොමෝ තොපට හිතවත් ය. ගුණවත්ය. මහරජ, සම්බුලාව සමග දැනුමින් වාසය කරවයි තාපස වූ පිය රජතෙම අවවාද කෙළේය.

3042. සම්බුලාවෙනි, ඉදින් තෙපි අභිෂෙකවශයෙන් ලබන ලද මහත් භොග ඇති කල්හි ඊර්ෂ්‍යාවට බැස ගන්නාහු මරණයට පැමිණෙන්නහු ද, එසේ නම් සොඳුරු, මමත් මේ හැම රාජ කන්‍යාවරුන් තිගේ වචනය පිළිපදින්නමෝ වෙමුයි රජතෙම කීයේය.

සම්බුලා ජාතක යි.

10. ගන්ධකිඤ්ඤා ජාතකය

3043. කුශලයෙහි සිහියෙන් වෙන් නොවීම නම් වූ නො පමාව නිවනට මහ යි. කුසල් පිරීමේ එළඹ සිටි සිහියක් නැතිබව සසර දුකට මහ යි. නො පමාවුවෝ සසර දුකට නොපැමිණෙත් හෙවත් නොමැරෙත්. පමාවුවෝ මළුන් වැනි වෙත්.

3044. මද පමාදෙ ජායෙථ පමාද ජායතෙ ඛයො,
ඛයා ච දෙසා¹ ජායනති මා මදෙ භරතුසහ.²
3045. බහු හි බන්ධයා ජීනා අකං රට්ඨං පමාදිතො,
අථොපි ගාමිතො ගාමා අනාගාරා අගාරිතො.
3046. බන්ධියස්ස පමන්ත්තස්ස රට්ඨස්මිං රට්ඨවිඛින්න,
සබ්බෙ භොගා විනස්සන්ති රක්ඛෙස්ස නං වුවුවතෙ අසං.
3047. නෙස ධම්මො මහාරාජ අතිවෙලං පමජ්ජයි,
ඉදං ජීතං ජනපදං වොරා විඬංසයන්ති නං.
3048. න තෙ පුත්තා භවිස්සන්ති න හිරක්ඛං න ධානියං,
රට්ඨෙ විලුප්පමානමති සබ්බභොගෙහි ජියයි.
3049. සබ්බභොගපරිජිණ්ණං රාජානං වාපි බන්ධියං³,
ක්කතිමිත්තා සුභජජා ච න තං මක්ඛෙත්ති මානියං.⁴
3050. භක්ඛාරොහා⁵ අනිකට්ඨා රජිකා පක්කකාරකා,
තමෙවමුපජීවන්තා න තං මක්ඛෙත්ති මානියං.
3051. අසංවිහිතකමුනතං බාලං දුමුනති මන්තිනං,
සිරි ජහති දුමුතෙධං ජිණ්ණංච උරගො තවං.
3052. සුසංවිහිතකමුනතං කාලුට්ඨායිං අතඤ්ඤිතං,
සබ්බෙ භොගාහිවිඛින්නති ගාවො සඋසභාමීව.
3053. උපසස්සුතිං මහාරාජ රට්ඨෙ ජනපදෙ වර,
තස්ස දියවා ච සුත්වා ච තතො තං පටිපජ්ජයි.
3054. එවං වෙදෙතු පක්ඛොලො සඬගාමෙ සරසමපජිතො,⁶
යථාභමජ්ජ වෙදෙමි කණ්ඩකෙන සමපජිතො.

1. පදෙසා - වී. මජ්ඣං. සයා.

2. මාපමාදෙ භරතුසහ - මජ්ඣං. මාපමාදෙ භාරතුසහ - වී.

3. බන්ධියා - වී. මජ්ඣං.

4. බන්ධිය - වී.

5. භක්ඛාරොහා - වී.

6. සරසමිනෙ - මජ්ඣං.

3044. මහරජ, ආරාධනාදී ත්‍රිවිධ මධ්‍යයන් ප්‍රමාදය හටගනී. ප්‍රමාදයෙන් විනාශය හටගනී. විනාශ හෙතුවෙන් ද්වේෂයෝ හටගනිත්. එබැවින් රට පොෂණය කරන්නාවූ ශ්‍රේෂ්ඨය, මධ්‍යය නො පැමිණෙව.

3045. ප්‍රමාද වූ බොහෝ රජදරුවෝ වස්තුවල රටය යන මෙයින් පිරිහුණාහ. තවද ප්‍රමාදපන්න වූ ගම්දෙවුවෝ ගමින් පිරිහුණාහ. ප්‍රමාදපන්න ගිහිගේ වැස්සෝ ධාන්‍යාදියෙන් සහ ගිහිගෙයින් ද, පැවිද්දෝ පැවිදි බවෙන් ද පිරිහුණහ.

3046. රටදියුණු කරන්නා වූ මහරජ, පමා වූ රජුගේ රටෙහි හැම සම්පත්හු ම වැනසෙත්. එය රජුට දුකය යි කියනු ලැබේ.

3047. මහරජ, සීමාව ඉක්මවා පමාවන්නෙහි තම එය පැරණි රජුන්ගේ ස්වභාවය නොවෙයි. ආහාර පානාදියෙන් සමෘද්ධ වූ ස්වර්ණාදියෙන් පිරුණා වූ ජනපදය සොරු විනාශ කරත්.

3048. රට පැහැර ගනු ලබන කල්හි සියලු හොඟයන්ගෙන් පිරිහෙන්නේය. එවිට ප්‍රවේණිය රකින පුත්‍රයෝ ද නො වන්නාහ. (අධර්ම රජුගේ පුත්‍රයෝයයි රට වැසියෝ ඔහු බැහැර කරත්.) එසේ ම අධර්මක රජුගේ හිරණ්‍යාදි ධනය ද නො වන්නේය. ධාන්‍යාදිය ද නො වන්නේය.

3049. සියලු හොඟ සම්පත් පිරිහුණු ක්‍ෂත්‍රිය රජුහු පවා නැමිතුරෝ ද සුභද්‍රයෝ ද ඔහු පිදියයුතු කොට නො සිතත්.

3050. ඇතරුවෝ ද බලඇණිවල නියුක්තයෝ ද රිය පදවන්නෝ ද පාබලසේනාවෝ ද යන සියල්ලෝම ඔහු ඇසුරු කරමින් ජීවත්වන්නාහු නමුත් ඔහු පිදිය යුත්තකු වශයෙන් නො හඟිත්.

3051. හොඳින් විධාන නො කළ කර්මාන්ත ඇති නපුරු කපා ඇති මන්ත්‍රීන්ගෙන් යුත් අනුවණ බාලයා, දිරාගිය සැව හැරයන සර්පයකු මෙන්, ශ්‍රී තොමෝ හැරදමා යන්නීය.

3052. හොඳින් විධාන කරන ලද කර්මාන්ත ඇති සුදුසු කල්හි වියඬය කරන්නා වූ අනලස් වූ රජුට වෘෂභයා සහිත ගව මුළු මෙන් සියලු සම්පත් වැඩෙත්.

3053. මහරජ, දනවුපුවත් ඇසීම පිණිස රටෙහි ද ජනපදයෙහි ද හැසිරෙව. එහි දුක්ක යුතු දෑ දැක ඇසිය යුතු දෑ අසා (මැනවින් දැනගෙන) එයට අනුව පිළිපදව.

3054. අද මම කටුවකින් විදුනා ලද්දේ යම්සේ දුක් විඳිමි ද, මෙසේ ම පක්‍ෂාල රජතෙම යුද්ධයෙහි දී ඊයෙන් විදින ලද්දේ දුක් විඳිවා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3055. ජිණේණා දුබ්බලවක්ඛස්සි න රූපං සාධු පසංසි,
කිං තත්ථ චුභ්මදක්ඛස්ස යං තං මග්ගෙයා කණ්ඩකො.

3056. බවෙහ්ඤා¹ චුභ්මදක්ඛස්ස යොහං මග්ගසළි² බ්‍රාහ්මණ,
අරක්ඛිතා ජානපද අධම්මබලිතා හතා.

3057. රත්තිඤ්ච වොරා බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඩියා,
රට්ඨස්මිං කුටරාජස්ස බහු අධම්මකො ජනො.

3058. එතාදියෙ භයෙ තාන³ භයට්ඨා තාව⁴ මානවා,
නිලොභනකානි කුබ්බනති වනෙ ආහන්⁵ කණ්ඩකං.

3059. කදස්සු නාමයං රාජා චුභ්මදක්ඛො මරිසස්සි,
යස්ස රට්ඨමිති⁶ ජියනති⁷ අප්පනිකා⁸ කුමාරිකා.

3060. දුබ්බාසිනඤ්චි නෙ ජමම් අනත්ථපදකොවිදෙ,
කුභිං රාජා කුමාරිනං හතතාරං පරියෙසති.

3061. න මෙ දුබ්බාසිනං චුභ්ම කොවිදත්ථපද අහං,
අරක්ඛිතා ජානපද අධම්මබලිතා හතා.

3062. රත්තිඤ්ච වොරා බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඩියා,
රට්ඨස්මිං කුටරාජස්ස බහු අධම්මකො ජනො
දුජ්ජිවෙ දුබ්බරෙ⁹ දරෙ කුතො හතතා කුමාරියො.

3063. එවං සයතු පඤ්චාලො සබ්බාමෙ සක්ඛියා හතො,
යථායං කපණො සෙති හතො ඵාලෙන සාලියො.

1. පහොත්ථ - ටි.
2. මග්ගෙයාමි - ටි.
3. ජානෙ - මජ්ඣං.
4. තාන - ටි. මයං.
5. ආහතන්තා - මජ්ඣං.
6. රට්ඨස්මිං - ටි. මජ්ඣං.
7. ජියනති - ටි.
8. අප්පනිකා - ටි.
9. දුබ්බරෙ - මජ්ඣං.

3055. (එම්බා මහලු පුරුෂයා,) නුඹ ජරායෙන් පීරණයෙහි දුර්වල ඇස් ඇත්තෙහිය. හොඳින් රූප නො දක්නෙහිය. ඒ නිසා කටුවක් ඇනුනේය යන යමක් ඇද්ද එහි බඹදත් රජුගේ කිනම් දොෂයක්දැයි (පුරෝහිත තෙම ඇසීය.)

3056. බ්‍රාහ්මණය, යම් ඒ මම කටු ඇති මාර්ගයෙහි (කටු ඇනුනෙමි ද) මෙහි බ්‍රහ්මදත්ත රජුගේ බොහෝ දොෂයෝ වෙත්. රජු වීසින් ජනපද වැසියෝ නො රක්නා ලද්දහුය. නො දැනුම් අයබදු ගැනුමෙන් ඒ ජනපද වැසියෝ නසන ලද්දහ.

3057. රාත්‍රි කාලයෙහි ද සොරු පැහැර ගනිත්. දවල් අධර්මයෙන් අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිත්. පාපි රජුගේ රටෙහි ජනයා බොහෝ සෙයින් අධාර්මිකයහ.

3058. දරුව, මෙබඳු බිය ඇති වූ කල්හි බියෙන් පෙළුණු මිනිස්සු කටු ගෙනවුත් (දෙරටුව අවුරා ගෙවල් හැරගොස්) වනයේ සැහවි සිටිය හැකි තැන් සාදා ගනිත්.

3059. යම් රජකුගේ රටෙහි සැමියන් නැති කුමරියෝ මහලුවෙන් ද, මේ බ්‍රහ්මදත්ත රජ කවර දවසක මැරෙන්නේ දැයි (දිළිඳු මවක් හඬමින් කීවාය.)

3060. අවැඩ වචන කීමෙහි දක්ෂ නිව නැතැත්තිය, නී වීසින් නපුරු වචනයක් ම කියන ලද. කුමරියන්හට සැමියන් සොයන රජෙක් කොහි වෙසේද? (කියා පුරෝහිතයා ඇසුවේය.)

3061. බ්‍රාහ්මණය, මා වීසින් නපුරක් නොකියන ලද. මම අර්ථ පද කීමෙහි දක්ෂ වෙමි. රජු වීසින් ජනපද වැසියෝ නොරක්නා ලද්දහ. නො දැනුමින් අයබදු ගැනුමෙන් ජනපද වැසියෝ නසන ලද්දහ.

3062. රාත්‍රියෙහි ද සොරු පැහැර ගනිත්. දවල් කාලයෙහි අධර්මයෙන් අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිත්. පාපි රජුගේ රටෙහි ජනයා බොහෝ අධාර්මිකයහ. දුකසේ පීඩත්වන්තාවූ, දුකසේ භායාවන් පොෂණය කරන්නා වූ රටෙහි දූරියෝ කොයින් සැමියන් ලබන් ද?

3063. යම්සේ සාලිය නම් ගව තෙම සිවැලින් ඇනුණේ බැහැපත්ව සයනය කෙරේද? මෙපරිද්දෙන් ම පඤ්ඤාල රජතෙම යුද්ධ භූමියෙහි හෙල්ලකින් අතින ලද්දේ ශයනය කෙරේවායි (ගොවියෙක් ශාප කෙළේය.)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3064. අධිමත්ත තුටං ජමම බ්‍රහ්මදත්තස්ස කුජකසි,
යො ත්වං සපසි රාජානං අපරජකිත්වාන අත්තනො.¹

3065. ධම්මෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස අහං කුජකාමී බ්‍රාහ්මණ,
අරකඛිතා ජානපද අධම්මබලිතා හතා.

3066. රත්තිඤ්ඤා වොරා බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඩියා,
රට්ඨස්මිං කුටරාජස්ස බහු අධම්මකො ජනො.

3067. සා නුන පුන රෙ පකකා විකාලෙ හත්තමාහරි,
හත්තහාරිං අපෙකඛතොතා හතො ඵාලෙන සාලියො.

3068. ඵට්ඨං හඤ්ඤතු පඤ්ඤාලො සඛාමෙ අසිනා හතො,²
යථාමමජ්ජ පහටො ඛිරඤ්ඤා මෙ පට්ටට්ඨිතං.³

3069. යං පසු ඛිරං ජමෙඛති පසුපාලඤ්ඤා හිංසති.⁴
කිං තස්මිං බ්‍රහ්මදත්තස්ස යං නො ගරහතෙ⁵ හට්ඨං.

3070. ගාරසෙහා බ්‍රහ්ම පඤ්ඤාලො බ්‍රහ්මදත්තස්ස රාජිනො,
අරකඛිතා ජානපද අධම්මබලිතා හතා.

3071. රත්තිඤ්ඤා වොරා බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඩියා,
රට්ඨස්මිං කුටරාජස්ස බහු අධම්මකො ජනො.

3072. වණ්ඤා අටනකා ගාථී යං පුරෙ න දුගාමසෙ,
තං දති අජ්ජ දෙහාම ඛිරකාමෙහුපස්සතා.

3073. ඵට්ඨං කඤ්ඤා පඤ්ඤාලො විපුත්තො විපුත්තඛතු,
යථායං කපණා ගාථී විපුත්තො පට්ටාචති.

1. අත්තනා - ඩි.

2. දළා - ඩි.

3. පට්ඨති - සා.

4. ඵාලං විහිංසති - මජ්ඣං.

5. ගරහතො - ඩි.

3064. නිව ගොවිය, යම්බඳු වූ තෝ තමා ම අපරාධ කොට රජුට ශාප කරන්නෙහි ද එබඳු තෝ බ්‍රහ්මදත්ත රජුට නිකරුණේ කිසුණෙහි ය.

3065. බ්‍රාහ්මණය, මම බ්‍රහ්මදත් රජුට ධර්මයෙන් (කරුණු ඇතිව) කීපෙමි. රජු විසින් ජනපද වැසියෝ නොරක්තා ලද්දහ. ඔහු විසින් අධර්ම අයබදු ගැනුමෙන් ඔහු පෙළන ලද්දහ.

3066. රාත්‍රියෙහි සොරු පැහැර ගනිති. දවල් කාලයෙහි අධර්මයෙන් අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිති. පාපී රජුගේ රටෙහි නොදැනුම් ජනයා බොහෝ ය.

3067. ඒ මාගේ භාය්‍යා තොමෝ දෙවනුව පිය විකාලයෙහි බත් ගෙනාවා ය. බත් ගෙනෙන තැනැත්තිය ගැන අපෙක්ෂා ඇත්තේ වීම. එවිට සාලිය තෙමේ සිවැලින් හැනුණේය යි ගොවියා කියේ ය.

3068. අද යම්සේ දෙන විසින් මම පහරදෙන ලද්දෙමි ද, මාගේ කිරි බඳුනක් පෙරළන ලද ද, මෙසේ ම පඤ්ඤාල රජ තෙම, යුද්ධ භූමියෙහි කඩුවෙන් ගසන ලද්දේ නැසේවා යි ගොපල්ලෙක් කී ය.

3069. දෙන කිරි බඳුන පෙරළවා ය. ගොපල්ලාටත් හිංසා කළා ය. යන යමක් ඇද්ද පින්වත, එහිලා යම් හෙයකින් කුඹ බ්‍රහ්මදත්ත රජුට ගර්භා කරන්නෙහි නම්, ඒ කවර හෙයකින් ද?

3070. බ්‍රාහ්මණය, පඤ්ඤාල රජ තෙමේ ගර්භා කළ යුත්තෙකි. බ්‍රහ්මදත්ත රජු විසින් ජනපද වැසියෝ නොරක්තා ලද්දහ නොදැනුම් අයබදු ගැනුමින් නසන ලද්දහ.

3071. රාත්‍රියෙහි සොරු පැහැර ගනිති. දවල් කාලයෙහි අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිති. පාපී රජුගේ රටෙහි ජනයා බොහෝ සෙයින් අධාර්මික වේ.

3072. නපුරු වූ පැන දුටන්නා වූ මේ දෙන යම් හෙයකින් පෙර නො දෙවුමෝ ද, අද කිරි කැමැති රාජපුරුෂයන් විසින් උපද්‍රැව වූවාහු ඇය දෙවමහ.

3073. මේ දුප්පත් ගවදෙන පුත්‍රයාගෙන් වෙන් වූවා, වැළැපෙමින් ඔබමොබ දුටි ද එසේ ම පඤ්ඤාල රජ තෙම පුත්‍රයාගෙන් වෙන් වූයේ හඬවා, පුත්‍රයන්ගෙන් වෙන් වූයේ වියළේවා යි ගම් දරුවෝ ශාප කළහ.

3074. යං පසු පසුපාලස්ස පබ්බතෙය්‍ය රවෙය්‍ය වා,
කොනිධ අපරාධස්ස භුමදත්තස්ස රාජිනො.
3075. අපරාධො මහාබ්‍රහ්ම භුමදත්තස්ස රාජිනො,
අරක්ඛිතා ජාතපද අධිමුඛලිතා හතා.
3076. රත්තිකඛ වොරා බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඩියා,
රට්ඨස්මිං කුටරාජස්ස¹ බහු අධමේකො ජනො
කථං නො අසිකොසකා ධිරපා හස්සන්තෙ පජා.
3077. එවං ඛජ්ජතු පඤ්ඤාලො හතො යුග්ගෙ සපුත්තකො,
යථාහමජ්ජ ඛජ්ජාමි ගාමකෙහි² අරඤ්ඤජො.
3078. න සබ්බභූතෙසු විධෙනති රක්ඛං
රාජානො මණ්ඩුක මත්‍රස්සලොකෙ,
නෙත්තාවතා රාජා අධමුවාරි
යා තාදිසං ජීවමදෙය්‍යුං ධඩ්ඛාති.
3079. අධිමුරුපො චත භුමවාරි
අනුජිජියං³ භාසසි⁴ ඛනියස්ස,
විලුප්පමානාය⁵ පුටුප්පජාය
පුජෙසි රාජං පරමපවාදො.⁶
3080. සවෙ ඉදං බ්‍රහ්ම සුරජ්ජකං සියා
චිතං රට්ඨං මුදිතං විප්පසන්නං,
භුකා බලිං අග්ගපිණ්ඩකඛ කාකා
න මාදිසං ජීවමදෙය්‍යුං ධඩ්ඛාති.

ගන්ධනිකුක* ජාතකං.

තිංසති නිපාතො නිට්ඨිතො.

තස්සෙඤ්ඤා:

කිංජද්‍ය කුමභජයඤ්ඤිසජද්දන්ත
අථ පණ්ඩිත සමභව සිරකමපි,
දකරකඛස පණ්ඩරනාසවරො
අථ සම්බුල නිකුකදෙවපුත්තෙහාති.

1. කුඩං - වී.

2. ගාමිකෙහි - මජ්ඣං. සා.

3. අනුජියං - වී. මජ්ඣං. සා.

4. භාසති - වී.

5. විලුප්පමානාය - මජ්ඣං.

6. පරමපවාදො - වී. සා.

* ගන්ධ නිකුක - සා.

3074. දරුවෙකි, ගවයා නම් ගොපල්ලා වෙත දුවන්නේ ය. ගොපල්ලා දක කෑගසන්නේ ය. මෙහි ලා බඹදත් රජුගේ කවර නම් අපරාධයක් ඇත්තේ ද?

3075. මහාබ්‍රාහ්මණය, බඹදත් රජුගේ අපරාධය නම්: රජු විසින් දැවවැස්සෝ තොරක්කා ලද්දහ. අධර්ම අයබදු ගැනීමෙන් පෙළන ලද්දහ.

3076. රාත්‍රියෙහි සොරු පැහැර ගනිති. දවල් නො දැහැමී අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිති. පව්වු රජුගේ රටෙහි නො දැහැමී ජනයා බොහෝ ය. කඩු කොපුව තනා ගැනීම පිණිස කිරිබොන වස්සෝ කෙසේ නම් නසනු ලැබෙද්ද?

3077. වනයෙහි උපන් මම ගම්වැසි කවුඩන් විසින් ඇඳකනු ලබමි ද? එසේ ම පඤ්ඤාල රජ තෙමේ යුද්ධයෙහි පුත්‍රයන් සහිත ව නසන ලද්දේ කනු ලබා.

3078. මණ්ඩුකය, මිනිස් ලොව රජවරු සියලු සතුන් කෙරෙහි ආරක්ෂාව නොපිහිටුවමින් තා වැනි ජීවත්වන්නකු කපුටෝ කන්නාහු ය යන යමක් වේ ද, මේ නිසා රජ තෙම අධාර්මික නො වේ යයි පුරෝහිතයා කීයේ ය.

3079. බ්‍රාහ්මණ තෙම එකාන්තයෙන් අධර්ම ස්වභාවය ඇත්තෙක. රජුගේ කැමැත්ත අනුව ම කියන්නේ ය. බොහෝ සතුන් විනාශ කරනු ලබන කල්හි අතිශයින් දෙස් කියයුතු රජ පුදන්නේ ය.

3080. බ්‍රාහ්මණය, ඉදින් මෙරට සමෘද්ධ වූ විශේෂයෙන් ප්‍රසන්න වූ ජනයා ඇති යහපත් රාජ්‍යයක් වන්නේ නම්, කවුඩෝ පූජාව වූ අග්‍ර පිණිස අනුභව කොට වාසය කෙරෙත්. මා වැනි ජීවත් වන්නකු කවුඩෝ නො කන්නාහ යි මැඩියා කී ය.

ගැටළුකර ජාතක යි.

තිංසනි නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය:

කිංඡජජාතක යැ කුම්භජාතක යැ ජයද්විජජාතක යැ ජගුන්ත ජාතක යැ සම්භවජාතක යැ මහාකපිජාතක යැ දකරකඛ්ඨජාතක යැ පණ්ඩරකජාතක යැ සම්බුලාජාතක යැ ගැටළුකරජාතක යැ යි දසයෙකි.

ව්‍යාකෘතිය සහිතව

1. තෙසකුණ ජාතකං

3081. වෙසසනතරං තං පුට්ඨාමි සකුණා හදුමන්ති තෙ,
රජ්ජං කාරෙතුකාමෙන කිංසු කිච්චං කතං වරං.
3082. විරසසං වන මං තාතො කංසො බාරාණසිග්ගහො,
පමනො අපමනමපි¹ පිතා පුතං අවොදයි.
3083. පයමෙනෙව චිතථං කොධං භාසං නිවාරයෙ,
තතො කිච්චානි කාරෙය්‍ය තං වතං² ආහු ඛනිතිය.
3084. යං තුං තාත තපෙ³ කම්මං පුබ්බකතමසංසයං,
රතො දුට්ඨො ව යං කසිරා න තං කසිරා තතො පුත.
3085. ඛනිතියසස පමනසස රට්ඨසමිං රට්ඨවඩ්ඪන,
සබ්බෙ භොගා විතසසනති රඤ්ඤා තං වුවවතෙ අසං.
3086. සිරි ව තාත ලක්ඛි⁴ ව පුජිතො එතදබ්බුද්ධි,
උට්ඨානවිරියෙ පොසෙ රමාහං අනුසුයකෙ⁵.
3087. උසුයකෙ⁶ දුහදයෙ පුරියෙ කම්මදුසකෙ,⁷
කාලකණ්ණි මහාරාජ රමති වසතහඤ්ජනි.
3088. සො තුං සබ්බසු⁸ සුහදයො සබ්බසං රකඛිතො භව,
අලකං නුද මහාරාජ ලක්ඛා භව නිවෙසනං.
3089. සලකඛි ධිතිසමපනො පුරියො හි මහග්ගතො,
අචින්නානං කාසිපති මූලං අග්ගඤ්ච ඡිඤ්ජනි.
3090. සකෙකාපි හි භුතපති උට්ඨානෙ නප්පමජ්ජනි,
සකලයාණෙ ධිතිං කතා උට්ඨානෙ කුරුතෙ මනො.
3091. ගතඛිකා පිතරො දෙවා සජ්චා⁹ භොතති තාදිතො,
උට්ඨහතො අප්පමජ්ජනො අනුතිට්ඨනති දෙවතා.

1. අපමනං - මජ්ඣං. අපමන. - සා,
2. වත - මජ්ඣං.
3. තපො - වී, මජ්ඣං.
4. තාකලකඛි - සිඞ්ග.
5. අනුසුයකෙ - සිඞ්ග.

6. උසුයකෙ - සිඞ්ග.
7. දුහදෙ - මජ්ඣං. සා,
8. සබ්බෙ සුහදයො - මජ්ඣං.
9. සාජ්චා - මජ්ඣං. සා,

විනාශාලීය නිපාතය

1. තෙසකුණ ජාතකය

3081. වෙස්සන්තර නම් පක්ෂිය, තට යහපතක් වෙවා! රාජ්‍යය කරවනු කැමැත්තහු විසින් කවර නම් කෘත්‍යයක් කරන ලද්දේ යහපත් ද?

3082. පිය වූ කංස නම් බරණැස් රජතෙම බොහෝ කල් පමා වූයේ නොපමා වූ ද පුත්‍ර වූ ද මාගෙන් ප්‍රශ්නයක් විචාළේ යැයි වෙස්සන්තර නම් බකමුණු පක්ෂියා වොදනා කෙළේ ය.

3083. පිය රජුනි, රජ තෙමේ, පළමු කොට බොරුව ද, දෙවනුව ක්‍රොධය ද, තෙවනුව ව ක්‍රීඩාශීලී ස්වභාවය ද දුරු කරන්නේ ය. ඉක්බිති රාජ්‍යකෘත්‍යයන් කරවන්නේ ය. එය රාජවුත යයි කිය.

3084. පිය රජුනි, පෙර කළා වූ යම් ඒ කර්මයක් එකාන්තයෙන් නුඹ තවන්නේ ද, රාගයෙන් රත් වූයේ දොෂයෙන් දුෂ්ට වූයේත් යම් කර්මයක් කරයි ද, ඉන්පසු නැවත ඒ කර්මය නො කරන්නේ ය.

3085. රට දියුණු කරන්නා වූ මහරජ, පමා වූ රජුගේ රටෙහි සියලු භොගයෝ වැනැසෙත්. ඒ පාපය රජුගේ යයි කියනු ලැබේ.

3086. පිය රජුනි, ශ්‍රී කාන්තාව ද කාලකණ්ණිය ද විචාරන ලද්දහු මෙය කීහ. ශ්‍රී නම් වූ මම උට්ඨානවීර්‍යය ඇති අනුනට ඊර්ෂ්‍යා නො කරන්නා වූ පුරුෂයා කෙරෙහි සිත් අලවමි යි කීවා ය.

3087. මහරජ, සම්පත් වක්‍රය බිඳින්නා වූ කාලකණ්ණි තොමෝ මෙරමාට ඊර්ෂ්‍යා කරන නපුරු සිත් ඇත්තා වූ යහපත් වැඩ දුෂ්‍ය කරන්නා වූ පුරුෂයා කෙරෙහි සිත් අලවයි.

3088. මහරජ, ඒ නුඹ සියල්ලන් කෙරෙහි සුභාද වව. සියල්ල රක්තෙක් වව. කාලකණ්ණිය දුරු කරව. ශ්‍රී කාන්තාවට වාසස්ථාන වව.

3089. කසි රට අධිපති රජුනි, ලක්ෂ්මිය සහිත වූ ප්‍රඥායෙන් හා වීර්‍යයෙන් යුක්ත වූ උසස් අදහස් ඇති පුරුෂ තෙම පස මිතුරන්ගේ මුල ද අග ද සිඳී.

3090. මහරජ, ශක්‍ර තෙමේ ද උට්ඨානවීර්‍යයෙහි ප්‍රමාද නො වේ. හෙ තෙමේ කුශලක්‍රියායෙහි ම ධෛර්‍ය කොට උට්ඨානවීර්‍යයෙහි සිත පිහිටුවයි.

3091. ගන්ධර්වයෝ ද බ්‍රහ්මයෝ ද ඒ සක්රජුට සමාන ජීවිකා ඇත්තෝ ය. දෙවතාවෝ උත්සාහවත් වූ පමා නොවන්නා වූ ඔහු අනුව පවතීත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3092. යො අප්‍රමතො අකුඤ්ඤා නාත කිව්වාති කාරය,
ව්‍යාධිසු ව කිව්වෙසු¹ තාලයො විඤ්ඤෙ සුඛං.
3093. තස්මිව තෙ වික්‍රමසු එසාව අනුසාසනී,
අලං මිත්තෙ සුඛාපෙතුං අමිත්තානං දුඛාය ව.
3094. සබ්බි² ඤාතිං ඤාතිං ඤාතිං මහාඤ්ඤාති,
රජ්ජං කාරෙතු කාමෙන කිංසු කිංසු කිංසු වරං.
3095. දෙව වාත පදකානි යත් සබ්බං පතිට්ඨිතං,
අලඤ්ඤා ව යො ලාභො ලඤ්ඤා අනුරක්ඛනා.
3096. අමච්ච නාත ජානාහි ධීරෙ අත්ඤ්ඤා කොවිදො,
අනක්ඛාතිතවෙ³ තාත අසොඤ්ඤා අවිනාසකො.
3097. යො ව තං තාත රක්ඛයා ධනං යඤ්ඤාති තෙ සියා,
සුතොව රථං සභාඤ්ඤා යො තෙ කිංසාති කාරයො.
3098. සුසඛාහිතතාප්තො සයං වික්‍රමං අවෙකඛිය,
නිධිඤ්ඤා ඉඤ්ඤාඤ්ඤා න කරෙ පරපතනියා.
3099. සයං ආයං වයං ජඤ්ඤා සයං ජඤ්ඤා කතාකතං,
නිග්ගඤ්ඤා නිග්ගභාරහං පග්ගඤ්ඤා පග්ගභාරහං.
3100. සයං ජාතපදං අත්ථං අනුසාස රථෙසහ,
මා තෙ අධමමකා දුක්ඛා ධනං රථඤ්ඤා නාසයුං.
3101. මා ව වෙදගා කිංසාති කාරෙසි කාරයෙසි වා,
වෙගයා හි කතං කමමිං මඤ්ඤා පච්ඡානුතපතී.
3102. මා තෙ අධිසරෙ මුච්චි⁴ සුඛාලාමධිකොපිතං,
කොධයා හි ඛණ්ඩු චීනා කුලා අකුලනං ගතා.
3103. මා තාත ඉස්සරොමහිති අනත්ථාය පතාරසි,
ඉත්තීනං පුරිසානඤ්ඤා මා තෙ ආයි දුබ්බියො.

1. සබ්බෙසු - මජ්ඣ. සං.

2. සබ්බි - මජ්ඣ.

3. අනක්ඛාති - මජ්ඣ.

4. මුච්චි - මජ්ඣ.

3092. පියාණෙනි, ඒ නුඹ නොපමා වූයේ නොකිපියේ කටයුතු කළ මැනවි. කටයුතුවල වැයම් කරන්නේ මැනවි. අලස තෙමේ සැප නොවිඳී.

3093. මහරජ, ඒ මා කී ප්‍රකාශනයෙහි ම ඒ වුනපදයෝ වෙත්. මෝ නොමෝ මැ අනුශාසනා වන්නී ය. මිතුරන් සුවපත් කිරීමට ද සතුරන්හට දුක් පිණිස ද මෙය සමර්ථ වේ යයි වෙස්සන්තර නම් පක්ෂියා කීවේ ය.

3094. බන්න නම් බකවුණු පක්ෂියාට සහෝදරිය වන කුණ්ඩ-ලිණිය, මා විසින් විවාරන ලද ප්‍රශ්නය කියන්නට හැක්කෙහි ද? රජය කරවනු කැමැත්තහු විසින් කවර කෘත්‍යයක් කරන ලද්දේ යහපත් ද?

3095. යමෙක්හි සියල්ල පිහිටියේ නම්, එබඳු පද දෙකකි. නො ලද ලාභ ලබා ගැනුම ද ලද දෙය රැක ගැනුම ද යන දෙක ය.

3096. පියාණෙනි, ප්‍රාඥ වූ යහපතට දක්‍ෂ වූ දුකෙළියෙහි නොයෙදෙන්නා වූ ඇමකියන් භාණ්ඩාගාරිකාදී තනතුරුවල යෙදිය යුතු බව දැනගනු මැනවි.

3097. පියාණෙනි, නුඹගේ යම් ධනයකුත් වේ නම්, යම් ඇමකියෙක් එය රක්නේ ද, රිය සගන්නා රියදුරකු වැනි වූ හෙතෙම නුඹගේ කටයුතුවල යෙදවීම කරව.

3098. මනා කොට සංග්‍රහ කරන ලද ඇතුළත්හි වූ ජනය. ඇතිව තෙමේ ම වස්තුව බලා තැන්පත් කර තැබීම ද, ණය දීම ද කරන්නේ ය. අනුන් ලවා නො කරවන්නේ ය.

3099. තෙමේ ම අයවැය දැනගන්නේ ය. කළ නො කළ දේත් තෙමේ ම දැන ගන්නේ ය. නිග්‍රහ කටයුත්තට නිග්‍රහ කරන්නේ ය ප්‍රග්‍රහ කටයුත්තට ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ ය.

3100. මහරජ, ඒ දනව්වැස්සෝ නො දැහැමි වූවාහු ධනයත් රටත් නොනසන්වා යි කියා දනව් වැස්සන්හට තමනට ප්‍රත්‍යක්ෂ කරුණින් අනුශාසනා කරන්නේ ය.

3101. පිරික්සා නො බලා වහා කටයුතු කරන්නෙක් නො වව. අනුන් ලවා කරවන්නෙක් හෝ නො වව. වහා කරන ලද කර්ම අනුව අඤාන තෙම පසුව තැවේ.

3102. පියාණෙනි, නුඹගේ සිත අකුශලය ඉක්මවා යන කල්හි අනුන්ගේ අකුශල කර්මයෙහි ඉතා දඩ්ට කොප වී කටයුතු නො-කරව. ක්‍රොධයෙන් වනාහි බොහෝ සමෘද්ධ වූ කුලයෝ අකුල බවට ගියාහ.

3103. පියාණෙනි, මම අධිපති වෙමි යි අන්‍යයා අනර්ථයට නො බස් වව. නුඹගේ රාජ්‍යයෙහි ස්ත්‍රීන්ට ද පුරුෂයන්ට ද දුකෙක් නො වේවා.

3104. අපෙතලොමහංසංසං රඤ්ඤා කාමානුසාරිනො,
සබ්බෙ භොගා විනස්සන්ති රඤ්ඤා නං වුවචනෙ අසං.
3105. තපෝව තෙ චිත්තපදා ඵසාව අනුසාසනී,
දක්ඛස්සදානි පුඤ්ඤකරො අසොණ්ඩා අවිනාසකො
සිලවස්සු¹ මහාරාජ දුස්සිලො විනිපාතිකො.
3106. අපුච්ඡිමො කොසියගොත්තං කුණ්ඩලිනිං තරෝච ව,
කං දනි වදෙහි ජමිකුක බලානං බලමුත්තමං.
3107. බලං පඤ්චිධං ලොකෙ පුරිසස්මිං මහගගනෙ,
තස්ස බාහුබලනකාම වරිමං වුවචනෙ බලං.
3108. භොගබලඤ්ච දීඝාවු දුතියං වුවචනෙ බලං,
අමච්චබලඤ්ච දීඝාවු තතියං වුවචනෙ බලං.
3109. අභිජවබලඤ්ච ව නං චතුස්සං අසංසයං,
යානි ඵතානි සබ්බානි අධිගණිතානි පණ්ඩිතො.
3110. තං බලානං බලසෙවයං අග්ගං පඤ්ඤාබලං වරං,
පඤ්ඤාබලෙනුපස්ථො අත්ථං විදුති පණ්ඩිතො.
3111. අපි වෙ ලහති මන්දෙ ජීවං ධරණිමුත්තමං,
අකාමස්ස පසංගා වා අඤ්ඤා නං පටිපජ්ජති.
3112. අභිජාතොපි වෙ භොති රජ්ජං ලඤ්ඤාන බන්ධයො,
දුප්පඤ්ඤා හි කාසිපති සබ්බන්තපි න ජීවති.
3113. පඤ්ඤා සුතං විනිජ්ජති
පඤ්ඤා කිත්තිසිලොකවඩ්ඪනී,²
පඤ්ඤාසභිතො නරො ඉධ
අපි දුක්ඛෙපි සුඛානි⁴ විදුති.
3114. පඤ්ඤාඤ්ච ටො අසුසුසුසං න කොචි අධිගච්ඡති,
බහුසුත්තං අනාගතෙ ධම්මෙවං අවිනිබ්භූජං.

1. සිලවස්සු - මජ්ඣං.

2. පසංගං - සිමු.

3. කිත්ති - මජ්ඣං.

4. සුඛානු - මජ්ඣං.

3104. පහ වූ ලොමුදහ ගැනුම් ඇති කැමැති පරිදි හැසිරෙන්නා වූ රජුගේ සියලු භොගයෝ වැනසෙත්. එහි පාපය වේ යයි කියනු ලැබේ.

3105. මහරජ, නුඹගේ මේ පුත්‍රයෙහි ම වුත්පදයෝ ඇතුළත් වෙත්. මෝ ම අනුශාසනාව යි. දෑත් පින් කරන රාසොඩ නොවූ වස්තුව විනාශ නොකරන දක්ෂයෙක් වව. මහරජ, සිල්වතෙක් වව. දුස්සිලයා වනාහි නිරයෙහි වැටෙන්නේ යයි කුණ්ඩලිනිය කීවා ය.

3106. පුත්‍ර ජම්බුකය, නොපගේ කොසිය ගොත්‍ර ඇති වෙස්සන්තර නම් සහෝදරයා ද එසේ ම කුණ්ඩලිනී, නම් සහොදරිය ද රාජ ධර්මය විචාළෙමු. දෑත් නුඹ බල අතුරින් උතුම් බලය කුමක් ද යි කියව.

3107. මහරජ, මහත් අදහස් ඇති පුරුෂයා කෙරෙහි ලෙවිති පවත්නා බලය පස් ආකාර ය. එහි කායබලය නම් ලාංචක බලයයි කියනු ලැබේ.

3108. දීර්ඝායුෂ ඇති මහරජ, සම්පත්බලය දෙවැනි බලය යි කියනු ලැබේ. දීර්ඝායුෂ ඇති මහරජ, අමාත්‍යබලය තුන්වැනි බලයයි කියනු ලැබේ.

3109. ඒ ජාති සම්පත්තියෙන් ඇතිවූ බලය නිසැකයෙන් සතරවැනි බලය යි. යම් මේ සියලු බල කෙනෙක් වෙද්ද නුවණැත්තේ ඒ සියල්ල (ඥාන බලයෙන්) යටපත් කෙරේ.

3110. බලයන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨබලය වූ ද අග්‍ර වූ ද ඒ ප්‍රඥා බලය ඉතා උතුම් ය. ප්‍රඥාබලයෙන් යුක්ත වූ පණ්ඩිත තෙම අභිවාද්ධියට පැමිණේ.

3111. ඉදින් අඥාන තෙමේ සම්පතීන් පිරුණා වූ උතුම් වූ පෘථිවිය ලබා ද එය නුවණැති අන්‍යයෙක් බලහත්කාරකම් කොට හෝ ඔහුගේ නොකැමැත්ත තිබිය දී උදුරා ගනී ද,

3112. කසි රට අධිපති මහරජ, විශිෂ්ඨ ජාති ඇති ඤාත්‍රිය වුව ද රාජ්‍යය ලැබගත් නමුත් අඥානයෙක් වන්නේ නම්, ඒ සියලු රාජ්‍යය ඇති ව ජීවත් වන්නට අසමත් වේ.

3113. ප්‍රඥා තොමෝ අසන ලද්ද විනිශ්චය කරන්නී ය. ප්‍රඥා තොමෝ කීර්තිසෝෂය හා ලාභ සත්කාර වඩන්නී ය. ප්‍රඥායෙන් යුත් මනුෂ්‍ය තෙම මෙලොව දුක් ඇති වූ කල්හි ද උපාය කුලලායෙන් ක්‍රියා කොට සැප විඳියි.

3114. නුවණැත්තන් සෙවනය නො කොට බහුශ්‍රැතයන් කරා නො එළඹ දහැමී නො දහැමී කරුණු විනිශ්චය නො කොට ස්වභාව කාරණයෙහි පිහිටා සිටීමෙන් පමණක් කිසිවෙක් නුවණ නො ලබයි.

3115. යො ව ධම්මවිභාගස්ස කාලුඨාසී අතඤ්ඤො¹,
අනුඨංහනී කාලෙන තමෙලං² තස්ස ඉජ්ඣති.³
3116. අනායතන⁴ සීලස්ස අනායතන සෙවිතො,
න නිබ්බිඤ්ඤාකාරිස්ස සමදදෙය්ථා විපච්චති.
3117. අජ්ඣක්ඛන්තස්ථ පසුත්තස්ස තථායතනසෙවිතො,
අනිබ්බිඤ්ඤාකාරිස්ස සමදදෙය්ථා විපච්චති.
3118. යොග්ගයොගසම්බන්ධං සම්භතස්සානුරක්ඛනං,
තානී කං තාත සෙවසුඤ්ඤා මා අකමමාය රුඤ්ඤි
අකමමුනා ව දුමමෙධො නළාගාරංව සිද්ධි.
3119. ධම්මං වර මහාරාජ මානාපිතුසු බතනිය,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3120. ධම්මං වර මහාරාජ පුත්තදරෙසු බතනිය,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3121. ධම්මං වර මහාරාජ මිත්තාමච්චෙසු බතනිය,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3122. ධම්මං වර මහාරාජ වාහනෙසු බලෙසු ව,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3123. ධම්මං වර මහාරාජ ගාමෙසු නිගමෙසු ව,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3124. ධම්මං වර මහාරාජ රටෙඨෙසු ජනපදෙසු ව,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3125. ධම්මං වර මහාරාජ සමණධ්මානම්මෙසු ව,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.

1. මතඤ්ඤො - මජ්ඣං.
2. කමමෙලං - සිඬු.
3. සිජ්ඣති - මජ්ඣං.
4. නානායතන - වී.

3115. දශ කුශලකර්ම විභාගය දන්නා වූ සුදුසු කාලයෙහි උත්සාහ කරන්නා වූ අනලස් වූ යමෙක් ඒ ඒ කාලයෙහි කළමනා කටයුතු කෙරේ ද ඔහුගේ ඒ ක්‍රියා ඵලය සමෘද්ධ වේ.

3116. දුස්සීලකම් කරන්නා වූ එබඳු ම දුස්සීල පුද්ගලයන් ආශ්‍රය කරන්නා වූ කලකිරී කටයුතු කරන පුද්ගලයාගේ කුශලකර්ම විපාකය මැනවින් විපාක නො දේ.

3117. තමා පිළිබඳව ද අනිත්‍යාදි වශයෙන් සලකන්නා වූ එබඳු ම සිල්වතුන් ඇඳුරු කරන්නා වූ නො කලකිරී කටයුතු කරන්නාගේ කුශලකර්ම විපාකය මනා කොට විපාක දේ.

3118. යෙදිය යුතු කරුණෙහි යෙදීමට සුදුසු වූ ප්‍රඥාව ද, රැස් කරන ලද ධනය රක්‍ෂා කරන්නා වූ ප්‍රඥාව ද, යන දෙක සහ පෙර කී ප්‍රඥාවන් ද යන සියල්ල පියාණෙනි, නුඹ සෙවනය කරව. නිකරුණෙහි ධනය නො නසව. නුසුදුසු කටයුතු කිරීමෙන් අනුවණ පුද්ගල තෙමේ හුණ ගසින් කල ගෙයක් දිරා වැටෙන්නා සේ ගැලේ යයි ජම්බුක තෙම කියේ ය.

3119. මහරජ, මවුපියන් කෙරෙහි කළමනා උපසංගත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3120. ඤාත්‍රිය මහරජ, අඹු දරුවන් කෙරෙහි කළමනා යුතුකම් කිරීම් සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3121. ඤාත්‍රිය මහරජ, චිත්‍රාමාත්‍යයන් කෙරෙහි කළමනා යුතුකම් කිරීම් සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගලෝකයට යන්නෙහි ය.

3122. මහරජ, හස්ති අශ්වාදි වාහනයන් කෙරෙහි ද කළමනා යුතුකම් දහමිහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ග ලෝකයට යන්නෙහි ය.

3123. මහරජ, ගම් නියම්ගම් වැස්සන් කෙරෙහි අධික අයබදු ගැනීම් ආදිය නො කොට ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගලෝකයට යන්නෙහි ය.

3124. මහරජ, රටවැසියා කෙරෙහි ද දැනවි වැසියා කෙරෙහි ද හිතවත් බව එළවීම් සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගලෝකයට යන්නෙහි ය.

3125. මහරජ, මහණ බමුණන් කෙරෙහි ද සිව්පසය දීමාදි ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ග ලෝකයට යන්නෙහි ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3126. ධම්මං වර මහාරාජ මීගපකඛිසු ධක්ඛිය,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමීසසසි.
3127. ධම්මං වර මහාරාජ ධම්මො විණේණා¹ සුඛාවහො,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමීසසසි.
3128. ධම්මං වර මහාරාජ සඉඤ්ඤා² දෙවා සමුහමකා,
සුචිණේණානි දිවං³ පතො මා ධම්මං රාජ පමාදෙ.
3129. තසෙව තෙ වක්ඛපද එසාව අනුසාසනී,
සප්පඤ්ඤාසෙවිකලාණි සමනං⁴ සාමනං⁵ විදුති.

තෙසකුණජාතකං.

2. සරහධගජාතකං

3130. අලඛකා කුණ්ඩලිනො සුච්ඡා
චෙචරියමුත්තා ථරුඛග්ගඛකා,
රථෙසභා තිට්ඨථ කෙනු තුමේහ
කථං වො ජානන්ති මනුසසලොකෙ.
3131. අහමධකො භිම⁶රථො පනායං
කාලිඛගරාජා පන උග්ගතො අයං,
සුසඤ්ඤානානං ඉසීනං දසසනාය
ඉධාගතා පුට්ඨිකායෙමහ පඤ්ඤා.
3132. වෙහාසයං තිට්ඨති අනුලිකෙඛි
පථද්ධුනො පණ්ණරසෙව වනෙ,
සුච්ඡාමි තං යකඛි මහානුභාව
කථං තං ජානන්ති මනුසසලොකෙ.
3133. යමාහු දෙවෙසු සුජමපතීති
මසවාති තං ආහු මනුසසලොකෙ,
සදෙවරාජා ඉදමජ්ජ පතො
සුසඤ්ඤානානං ඉසීනං දසසනාය.

1. සුචිණේණා - මජ්ඣ., සා.
2. ඉඤ්ඤා - මජ්ඣ., සා.
3. තිදිවං - ච.
4. සමනං - මජ්ඣ.,
5. සමනං - මජ්ඣ.,
6. භිම - මජ්ඣ.,

3126. කෂත්‍රිය මහරජ, මුව පක්ෂීන් කෙරෙහි අභය දනය කිරීම් සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගලොකයට යන්නෙහි ය.

3127. මහරජ, කුසල ධර්මයෙහි හැසිරෙව. පුරුදු කරන ලද ධර්මය තෙම සුව ඵලවයි. මහරජ, මෙලොව ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3128. මහරජ, කුසල ධර්මයෙහි හැසිරෙව. ශක්‍ර භුක්තයන් සහිත වූ දෙවියෝ ධර්මයෙහි හැසිරීමෙන් දෙවිලොවට ගියහ. මහරජ, ධර්මයෙහි නොපමා වව.

3129. ඒ ප්‍රශ්නයෙහි ම ඒ වුත්තපදයෝ ඇතුළත් වෙති. මෝ නොමෝ ම අනුශාසනාව වන්නී ය. නුවණැත්තන් ඇසුරු කරමින් යහපත් ගුණයෙන් යුක්ත ව තෙමේ ම මේ ගුණයන් හොඳින් දන සමාදන් ව මේ අනුශාසනාවන් නො ඉක්මවා පිළිපදුව යි අවවාද කෙළේ ය.

තෙසකුණ ජාතක යි.

2. සරභධා ජාතකය

3130. අලංකාර ලෙස සැරසුණු කුණ්ඩලාහරණ පැලැන්ද වූ යහපත් වස්ත්‍ර ඇන්ද වූ චෛත්‍ය¹ මැණික්වලින් හා මුතු වලින් ද සරසන ලද මිටි ඇති කඩු බඳිනා ලද රටේශ්වර වූ නුඹ වහන්සේ මෙහි සිටින්නහු ය. නුඹ වහන්සේ කවරහු ද? කෙසේ නම් හඳුනාද් ද?

3131. මම අවධාන නම් වෙමි. මෙතෙම වනාහි හීමරථ නම් වෙයි. ප්‍රකට ව පෙනෙන මෙතෙමේ කලිඟුරජ ය. අපි මනා සංවර ඇති භෘෂීන් දකුටටත් සරභංග ශාස්තෘවරයාගෙන් ප්‍රශ්න අසන්නටත් මෙහි පැමිණියෙමු.

3132. අනාරික්ඛ නම් වූ අභයෙහි පසළොස්වක්හි අභස් මැදට වත් වන්ද්‍රයා මෙන් සිටින්නෙහි ය. මහත් අනුභාව ඇති යක්‍ෂය නුඹ විවාරමි. මිනිස් ලොව තා කෙසේ දනිද්ද? කියා ය.

3133. දෙවියන් අතර සුප්‍රමිපතී යයි යමකු ගැන කියාද්ද, මිනිස් ලොව ඔහුට “මසවා” යි කියත්. ඒ සක්දෙවරජ වන මම මනා සංවර ඇති භෘෂීන් දක්වම අද මෙහි පැමිණියෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3134. දුරෙ සුතා නො ඉසයො සමාගතා
මහිඤ්ඤා ඉඤ්ඤාපපන්නා,
වන්හි නෙ අධිරෙ පසන්නවිතො
යෙ ජීවලොකෙත්ථ මනුස්සසෙට්ඨා.
3135. ගන්ධො ඉසිනං විරදිකම්මානං
කායා වුතො ගව්ඡනි මාචනෙන,
ඉතො පටිකකම සහස්සනෙතො
ගන්ධො ඉසිනං අසුචි දෙවරාජ.
3136. ගන්ධො ඉසිනං විරදිකම්මානං
කායා වුතො ගව්ඡතු¹ මාචනෙන,
විචිත්තපුත්ථං සුරහිංව මාලං
ගන්ධං එතං පාටිකඛ්ඛාම හනෙත
න හෙත්ථ දෙවා පටිකකුලසංඤ්ඤිතො.
3137. පුරින්ද්‍රදෙ භුතපතී යසස්සී
දෙවානම්ඤෙ මෙචා සුපමපතී,
ස දෙවරාජා අසුරගණසමඤ්ඤො
ඔකාසමාකඛිති පඤ්ඤා²පුච්ඡිතුං.
3138. කොනෙවිමෙසං ඉධ පණ්ඩිතානං
පඤ්ඤා පුට්ඨා නිපුණො ව්‍යාකරිස්සති,
තිණ්ණඤ්ඤා රඤ්ඤං මනුජාධිපාතං
දෙවානම්ඤස්ස ව වාසවස්ස.
3139. අයං ඉසී සරහඬො යසස්සී
යතො ජාතො විරතො ලෙටුනත්ථා,
ආචරිය³පුතො සුචිතීතරුපො
සො නෙසං පඤ්ඤානි ව්‍යාකරිස්සති.
3140. කොණ්ඩඤ්ඤ පඤ්ඤානි වියාකරොහි
යාවනති තං ඉසයො සාධුරුපා,
කොණ්ඩඤ්ඤ එසො මනුජෙසු ධම්මා
යං වුඛම්මාගව්ඡති එස භාරො.
3141. කතාවකායා පුච්ඡනතු හොනෙතා
යං කිඤ්ච පඤ්ඤං මනසාහිපත්තං,
අහං හි තං තං වො වියාකරිස්සං
ඤ්ඤා සයං ලොකමිමං පරඤ්ඤා.
3142. තතො ව මෙචා සකෙකා අත්ථස්සී පුරින්ද්‍රදෙ,
අපුච්ඡි පට්ඨමං පඤ්ඤං යඤ්ඤාමි අහිපත්තං.

1. ගව්ඡනි - වී.

2. පඤ්ඤා - මජ්ඣං. පඤ්ඤා - වී.

3. ආචර - මජ්ඣං.

3134. ස්වාමීනි, මහත් භෘද්ධි ඇති සෘද්ධි ගුණයෙන් යුත් සෘෂි වරු මෙහි රැස්වූවා යැයි අප විසින් දුරදී ම අනුමාන ලද්දහ. ස්වාමීනි, මේ මිනිස් ලොව නූතන ශ්‍රේෂ්ඨ වූ යම් සෘෂිවරයෙක් වෙත් නම් ඔවුන් පැහැදුණා වූ සිහින් මම වදිමි.

3135. දහසක් නුවණැස් ඇති දිව්‍යරාජයා, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති තාපසවරුන්ගේ ශරීරයෙන් නික්මෙන ගඳ වාතයෙන් ගෙන යයි. ශක්‍රයා, මෙතැනින් ඉවත් ව. සෘෂිවරුන්ගේ ගඳ අපිරිසිදු යැයි තාපස තෙම කියේ ය.

3136. ස්වාමීනි, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති සෘෂිවරුන්ගේ කයින් නික්මෙන ගඳ සුළඟින් යේවා. සුවඳැති විසිතුරු මලක් මෙන් ද මල් මාලාවක් මෙන් ද අපි මේ ගඳ කැමැත්තෙමු. මේ ගඳෙහි ලා දෙවියෝ පිළිකුල් සංඥා ඇත්තෝ නො වෙත්.

3137. පෙර දන්දුන් හෙයින් පුරිඤ්ඤ නම් වූ භූතයන් අතර ශ්‍රේෂ්ඨ බැවින් භූතපති නම් වූ පරිවාර සම්පත්තීන් යුත් දෙවියන්ගේ ප්‍රධානියා හෙයින් දෙවනම්ඤ්ඤ නම් වූ පෙර ජාතියක වශයෙන් මස නම් වූ සුජා නම් අසුර කන්‍යාවගේ ස්වාමි බැවින් සුප්‍රමාදන නම් වූ දෙවියන්ගේ සිත් අලවන බැවින් දෙවරාජ නම්වූ අසුර සමූහයා මඩින්නා වූ ඒ ශක්‍ර තෙම ප්‍රශ්න අසන්නට බලාපොරොත්තු වෙයි.

3138. මෙහි සිටින පණ්ඩිතයන් අතුරෙන් කවරෙක් නම් රජුන් නිදෙනා විසින් ද ශක්‍රයා විසින් ද අසන ලද සියුම් ප්‍රශ්න විසඳන්නේ ද?

3139. පරිවාර සම්පත් ඇති උපන්දු සිට ම මෙවුන්දමින් වැළැකුණු පුරොහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ පුත්‍ර වූ ඉතා කීකරු වූ සරභංග නම් යම් මේ සෘෂිවරයෙක් වේ නම් හෙ මොවුන්ගේ ප්‍රශ්න විසඳන්නේ ය.

3140. කොණ්ඩඤ්ඤ ගොත්‍ර ඇත්තා වූ සෘෂිත් වහන්ස, ප්‍රශ්න විසඳනු මැනැවි. යහපත් ස්වභාවය ඇති සෘෂිවරු තොප යදින්, කොණ්ඩඤ්ඤ ගොත්‍ර ඇති සෘෂිවරයාණන් වහන්ස, නුවණින් වැඩි දියුණු වූ යම් බඳු වෘද්ධයකු වෙතොත් ප්‍රශ්න විසඳීම භාරය ඔහු අයත් ය යන මෙකරුණ මිනිසුන් කෙරෙහි පවත්නා ස්වභාවයෙකි.

3141. යම් කිසි ප්‍රශ්නයක් සිතින් කැමතිවන ලද ද කරන ලද අවකාශ ඇත්තෝ එය අසන්නා, මෙලොවත් පරලොවත් දැක දැන මම ඒ ඒ ප්‍රශ්න තොපට විසඳන්නෙමි.

3142. ඉක්බිති යහපත දන්නා වූ පුරිඤ්ඤ ද නම් ශක්‍ර තෙම සිත්හි ලා සලකන ලද යම් ප්‍රශ්නයෙක් වී නම් ඒ ප්‍රථම ප්‍රශ්නය අසුවේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3143. කිංසු වධිත්වා න කදවී සොවති
කිසසප්පහානං ඉසයො වණ්ණසනති,
කසිධි චුත්තං ඵරුසං බලෙථ
අකබ්භි මෙ කොණ්ඩකුඤ්ඤ ඵතමස්සං.
3144. කොධං වධිත්වා න කදවී සොවති
මකඤ්ජපහානං ඉසයො වණ්ණසනති,
සබ්බසං චුත්තං ඵරුසං බලෙථ
ඵතං බන්තී උත්තමමාහු සන්තො.
3145. සකකා උභින්නං වචනං තිතිකඛිතුං
සදිසස්ස වා සෙට්ඨකරස්ස වාපි,
කථන්තු භීතස්ස වචො බලෙථ
අකබ්භි මෙ කොණ්ඩකුඤ්ඤ ඵතමස්සං.
3146. භයා හි සෙට්ඨස්ස වචො බලෙථ
සාරම්භහෙතු පන සාදිසස්ස,
යො වීධ භීතස්ස වචො බලෙථ
ඵතං බන්තී උත්තමමාහු සන්තො.
3147. කථං චිජ්ඤඤ චතුමට්ඨරූපං
සෙට්ඨං සරිකුඤ්ඤ අථවාපි භීතං,
විරූපරූපෙන වරන්ති සන්තො
තස්මා හි සබ්බසං වචො බලෙථ.
3148. න හෙතමස්ස මහතීපි සෙනා
සරාජිකා යුජ්ඣමානා උභෙථ,
යං බන්තිමා සප්පරිසො උභෙථ
බන්තිබලසසුපසමන්ති වෙරා.
3149. සුභාසිතන්තෙ අනුමොදියාන
අඤ්ඤං තං පුච්ඡාමි තදික්ඛ ඛුහි,
යථා අහු දණ්ඩකී නාළිකීරා¹
අථස්සන්තො කලාබු වාපි රාජා,
තෙසං ගතිං ඛුහි සුපාපකම්මනං
කන්ඤ්ජපපත්තා දුසිතං විහෙයකා.
3150. කිසං හි² වච්ඡං අවකරිය³ දණ්ඩකී
උච්ඡන්තවුලො සජන්තො සරට්ඨො,
කුඤ්ඤලනාමෙ නිරයමිති පච්චති
තස්ස චුට්ඨයාති පතන්ති කායෙ.

1. නාළිකෙරො - මජ්ඣං,
2. කිසඤ්ඤි - මජ්ඣං.
3. අවකිර - මජ්ඣං,

3143. කුමක් නසා කිසි කලෙක ගොක නො කෙරේ ද? සෘෂිහු කවරකුගේ ප්‍රභාණය වර්ණනා කරද් ද? මේ ලොකයෙහි කවරක්හු කියන ලද පරුෂ වචනය ඉවසන්නේ ද? කොණ්ඩඤ්ඤය, ඒ කරුණය මට කියව.

3144. ක්‍රොධය නසා කිසි කලෙක ගොක නො කරමි. ගුණ-මතු ගතිය ප්‍රභාණය කිරීම සෘෂිහු වර්ණනා කරත්. සියල්ලන් ම කියන ලද පරුෂ වචනය ඉවසන්නේයැ. සත්පුරුෂයෝ එය උතුම් ඤාත්ති යයි කිහු.

3145. කොණ්ඩඤ්ඤාවනි, සමානයකුගේ හෝ තමනට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨයකුගේ හෝ යන දෙදෙනාගේ පරුෂ වචන ඉවසන්නට පිළිවන. නිවයාගේ වචන කෙසේ නම් ඉවසිය හැකි දැ යි යන මේ කරුණ මට ප්‍රකාශ කරනු මැනැවි.

3146. ශ්‍රේෂ්ඨයාගේ වචන බියෙන් ඉවසන්නේ ය. කරණුකාරිය-කරුණය හෙතුකොට සමානයාගේ වචන ඉවසන්නේ ය. යමෙක් වනාහි හීනයාගේ පරුෂ වචන ඉවසා නම් එය උතුම් ඤාත්ති යයි කිහ.

3147. සතර ඉරියව්වෙන් වැසී ගිය ස්වභාවය ඇත්තහු ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියාත් සමාන යයි කියාත් වැළිදු හීනය කියාත් කෙසේ නම් දැන ගන්නේ ද? උතුම් සත්පුරුෂයෝ ද ලාමකයන්ගේ ස්වරූප-යෙන් හැසිරෙත්. එහෙයින් ශ්‍රේෂ්ඨ-සමාන-පහත් යන සියල්ලන්ගේ ම පරුෂ වචන ඉවසන්නේ ය.

3148. ඉවසනසුලු සත්පුරුෂ තෙම යම් අර්ථයක් ලබයි ද, යුද කරන්නා වූ රජුන් සහිත මහසෙනහ ද මෙබඳු අර්ථයක් යහපතක් නොලබන්නේ ය. ඉවසීමේ බලයෙන් චෛරයෝ සන්තිඳෙන්.

3149. නුඹ වහන්සේගේ සුභාෂිතය දනුවෝදන් ව අන් ප්‍රශ්නයක් නුඹ අතින් විචාරමි. එබැවින් එය කියනු මැනවි. දණ්ඩකී නම් රජ ද නාළිකීර නම් රජ ද අර්ජුන නම් රජ ද කලාබු නම් රජ ද යන මොවුහු යම් සේ වූහු නම් අතිශයින් කරන ලද පාප ක්‍රියා ඇත්තා වූ ඔවුන්ගේ පරලොව ගමන ගැන කියනු මැනවි. සෘෂින්හට වෙහෙස කළා වූ ඔවුහු කොහි උපන්නෝ ද?

3150 දණ්ඩකී නම් රජ තෙම කිසවච් නම් තාපසයාට අවමන් කොට සපිරිවරින් රටවැසියා සහිත ව සිඳින ලද මුල් ඇත්තේ (ප්‍රශ්නිතවත් නැතිව) කුක්කුල නම් තරකයෙහි පැසෙයි. ඔහුගේ ශරීරයෙහි සහලුරු වැටේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3151. යො සංකල්පනෙ පබ්බතෙ අනෙකං¹
 ධර්මං හත්තනෙ සමනෙ අද්දසක,
 නං නාමිකීරං සුත්තං පරස්සං
 සංගමං බාදනං විච්ඡාදනං.
3152. අභිජ්ඣනා නිරයෙ සංකල්පනෙ
 අභිජ්ඣනා පබ්බතෙ උත්තරං,
 අභිජ්ඣනං ගොතමං හෙය්‍යං
 බන්ධනං නපසංසං විරුද්ධං වාරිං.
3153. යො බන්ධනෙ පබ්බතං² අනෙකං
 බන්ධනං වදානං සමනං අද්දසකං,
 කල්‍යාණං උත්තරං උත්තරං
 මහාපරං කල්‍යාණං හත්තනං.
3154. අනාගි සුත්තං නිරයානි පබ්බතො
 අනෙකං පාටිඨකං වෙසං,
 ධර්මං වරෙ සමනං වරෙසං
 එවං කරො සංගමං වෙසං යානං.
3155. සුත්තං නෙ අනුමොදයාන
 අනෙකං නං පුත්තං තද්ධං මුත්තං,
 කරං විධං සිලවතං වදනං
 කරං විධං පඤ්ඤාපනං වදනං,
 කරං විධං සප්පරිසං වදනං
 කරං විධං නො සිරි නො ජහාති.
3156. කායෙන වාචය ව යො ධ සංකල්පනො
 මනසා ව කිංචි න කරොති පාපං,
 න අනුමොදං අලිං හත්තං³
 කරං විධං සිලවතං වදනං.
3157. ගමනං පඤ්ඤං මනසා විචින්නං
 නාමිකීරං⁴ කරොති උද්දං,
 කාලානං අත්තං න විඤ්ඤාති
 කරං විධං පඤ්ඤාපනං වදනං.

1. අනෙකං - මඡං.

2. පබ්බතං - මඡං.

3. හත්තං - මඡං.

4. නාමිකීරං - මඡං, සං.

3151. යම් රජෙක් කිසිවකුට දුෂ්ට වෙනනා පහළ නො කළ සන්තිද්වන ලද පව ඇති (දසකුශල ධර්ම සංඛ්‍යාත) බණ දෙශනා කරන්නා වූ සංඥා වූ නිරපරාධ වූ පැවිද්දන් වෙහෙසුයේ ද, වැරදි පෙන්නා වූ ඒ නාලිකර නම් රජ පරලොචිති දී සුනාමයෝ රැස්ව කා දමත්.

3152. තවද අර්ජුන නම් රජ තෙම ඉවසීම් ඇති බොහෝ කල් රත්නා ලද බලසර ඇති ගෞතම ගොත්‍රයෙහි වූ අංගීරස නම් වූ තාපසයන් හිංසා කොට සත්ත්වයෙකු නම් නිරයෙහි හිස යටිකුරු ව පා උඩුකුරුව වැටුණේ වෙයි.

3153. යම් රජෙක් ඝාතනය ප්‍රකාශ කරන්නා වූ නිරපරාධ වූ සන්තිද්වන ලද පව ඇති පැවිද්දකු කඩ කඩ කොට සිත්දේ ද කලාවූ නම් ඒ රජ තෙම භයානක වූ කටුක වූ මහත් දුක් ඇත්තා වූ අවිච්ඡේද ඉපද පෑයේ.

3154. ශක්‍රය, නුවණැත්තේ මේ නරකයන් ද මෙයටත් වඩා ලාභක (පාපිෂ්ඨකර) නරකයන් ද අසා දන මෙහි (මෙලොව) මහණ බවුණත් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙන්නේ ය. මෙසේ කරන්නා වූ පුද්ගල තෙම දෙවිලොවට පැමිණෙන්නේ යයි ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3155. නුඹ වහන්සේගේ සුභාෂිතය දනුමෝදන් ව වෙන ප්‍රශ්න-යක් නුඹ වහන්සේ අතින් විචාරම්. එය ද කියනු ලැබේ. කෙබඳු වුවහු සිල්වත් යැ යි කියද් ද? කෙබඳු වුවහු නැණවත් යැ යි කියද් ද? කෙබඳකු සන්පුරුෂ යැ යි කියද් ද? කෙබඳු පුද්ගලයකු සම්පත්ති තොමෝ අත් නො හරි යයි කියද් ද?

3156. යමෙක් මෙලොව කසින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද සංයම වූයේ කිසි පාපයක් නො කරයි ද තමා හෙතු කොටගෙන පවා බොරුවක් නො කියා ද එබඳු පුද්ගලයා සිල්වතෙකැයි කියත්.

3157. ගැඹුරු වූ ප්‍රශ්න සිතින් සිතමින් යමෙක් අතිශයින් අවැඩදායක රෝග කර්ම නො කෙරේ ද, සුදුසු කාලයට පැමිණියා වූ අර්ථපදය හෙවත් යහපත් කටයුත්ත හිස් නො කරයි ද, එබඳු වුවහු ප්‍රඥාවත් පුද්ගල යයි කියත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3158. යො වෙ කතඤ්ඤ කතවෙදි ධිරො
කල්‍යාණමිත්තො දළාභහති ච භොති,
දුට්ඨස්ස සකකාච කරොති කිච්චං.
තථාචිධං සප්පුට්ඨං වදන්ති.
3159. එතෙහි සබ්බෙහි ගුණෙහුපෙතො
සංඛා මුදු සංවිහාගී වදඤ්ඤ,
සබ්බාභකං සබ්බං සංකප්පවාචං.
තථාචිධං නො සිරි නො ජහාති.
3160. සුභාසිතනො අනුමොදියාන
අඤ්ඤං තං පුට්ඨාමී තදිඛ්ඤ ඛුහි,
සීලං සිරිඤ්ඤාපි සතඤ්ඤ ධම්මං.
පඤ්ඤඤා කං සෙට්ඨතරං වදන්ති.
3161. පඤ්ඤා හි සෙට්ඨා කුසලා වදන්ති
නායානාරාජාරිව තාරකානං,
සීලං සිරිඤ්ඤාපි සතඤ්ඤ ධම්මං
අනවාසිකා පඤ්ඤාවතො භවන්ති.
3162. සුභාසිතනො අනුමොදියාන
අඤ්ඤං තං පුට්ඨාමී තදිඛ්ඤ ඛුහි,
කථංකරො කිත්තිකරො කිමාවරං.
කිං සෙවමානො උහතීධ පඤ්ඤං.
පඤ්ඤාධිද්දති¹ පටිපදං වදෙහි
කථං කරො පඤ්ඤවා භොති මචෙවා.
3163. සෙවෙට්ඨ වුට්ඨස්ස නිපුණෙ ඛුද්දසුතෙ
උග්ගානකො පරිපුට්ඨකො² සියා,
සුභාසිතානි සකකච්චං³ සුභාසිතානි
එවංකරො පඤ්ඤවා භොති මචෙවා.
3164. ස පඤ්ඤවා කාමගුණෙ අවෙකඛතී
අනිච්චතො දුක්ඛතො රොගතො ච,
එවං විපසයි පජහාති ඡන්දං.
දුක්ඛස්ස කාමෙස්ස මහබ්භයෙස්ස.
3165. සච්ඡාරාගො පච්චිනෙය්‍ය දෙසං
මෙත්තං චිත්තං භාවයෙ අප්පමාණං,
සබ්බස්ස භූතෙස්ස නිධාය දණ්ඩං
අනිඤ්ඤො බ්‍රහ්මමුපෙති යානං.

1. පඤ්ඤාධිද්දති - වී. මජ්ඣං.

2. වසරිපුට්ඨකො - සිඬු

3. සකකච්චං - මජ්ඣං.

3158. යම් ප්‍රාඥයෙක් කළඟුණ දන්තේ කෘතොපකාර සලකන්නේ යහපත් මිතුරන් ඇත්තේ දෘඪ භක්ති ඇත්තේද දුකට පැමිණියා වූ තම යහළුවාගේ කටයුත්ත සකස්කොට කෙරේද, එබඳු පුද්ගලයා සත්පුරුෂයා යයි කියත්.

3159. ලෙකී සියලු ගුණයන්ගෙන් යුත් ශ්‍රද්ධා ඇත්තාවූ මෘදු වචන ඇත්තා වූ ලද දෙය බෙදාදෙන පරිභෝග කරනසුලු වූ යාවකයන්ගේ වචන දන්තා වූ යමෙක් වේද, සිව්සඟරා වතින් සංග්‍රහ කරන්නා වූ මිහිරි වචන ඇත්තා වූ සිලුටු වචන ඇත්තා වූ එබඳු පුද්ගලයා සම්පන්නි තොමෝ අත් නොහරි යයි කියේය.

3160. කුඹ වහන්සේගේ සුභාමිය අනුමෝදන් ව වෙනත් ප්‍රශ්නයක් කුඹ වහන්සේ අතින් විචාරමි. එබැවින් එය ප්‍රකාශ කරනු මැනවි. ශීලයත් සම්පන්නියත් සත්පුරුෂ ධර්මයත් ප්‍රඥාවත් යන මේවා අතුරෙන් කවරක් ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියද්ද?

3161. තරු අතුරෙන් වන්ද්‍රයා ම ප්‍රධාන වන්නාක් මෙන් නොහොත් සෙසු හැම තරු වන්ද්‍රයා ම පිරිවරාගෙන සිටින්නාක් මෙන් ඉඟලයෝ වනාහි ප්‍රඥාව ශ්‍රේෂ්ඨ කොට ඇත්තෝ ම ය. යම් භෙයකින් ශීලයත් ඵෙස්වයායත් සත්පුරුෂ ධර්මයත් යන මේ තුන ම ප්‍රඥාවත්තයා පසුපස යන්නාහු වෙද්ද? එහෙයිනි.

3162. කුඹ වහන්සේගේ සුභාමිය අනුමෝදන් ව වෙන ප්‍රශ්නයක් කුඹ වහන්සේ අතින් විචාරමි. එබැවින් එය ප්‍රකාශ කරනු මැනවි. කෙසේ කරන්නේ කිනම් කර්මයක් කරන්නේ කීමෙකැ හැසිරෙන්නේ කවරකු සෙවනය කරන්නේ (මෙලොව) ප්‍රඥාව ලබාද්ද? දන් ප්‍රඥාව ලබාගැනීම පිණිස පිළිවෙත ප්‍රකාශ කරනු මැනවි. චූෂ්‍ය තෙම කෙසේ කරන්නේ නුවණැත්තේ වේද?

3163. ප්‍රඥායෙන් වැඩි සිටි, සියුම් කරුණු දැනීමෙහි සමත් බොහෝ ඇසුපිරුනැත් ඇත්තන් සෙවනය කරන්නේ ය. ඉගෙන ගත්තේ ප්‍රශ්න විචාරන්නාක් වන්නේ ය. සුභාමියන් ඉතා සැලකිල්ලෙන් අසන්නේ ය. මෙසේ කරන්නා වූ චූෂ්‍ය තෙම නුවණැත්තේ වෙයි.

3164. ඒ නුවණැත්තේ පංච කාමයන් අතින්‍ය වශයෙන් ද, දුක් වශයෙන්ද, රෝග වශයෙන්ද, බලයි. මෙසේ නුවණින් බලන තැනැත්තේ දුක් වූ භගත් බිය එළවන්නා වූ කාමයන් කෙරෙහි ආශාව තදංග ප්‍රභාණ වශයෙන් දුරු කරයි.

3165. ශක්‍රය, තදංග ප්‍රභාණ වශයෙන් කාමයන් ප්‍රතීණ වූ ඒ චිත්තරාහි පුද්ගල තෙමේ නව ආසාන වස්තූයෙන් හටගන්නා ද්වේෂය දුරු කොට සියලු සත්‍වයන් කෙරෙහි දඩු බහාතබා අප්‍රමාණ වූ මෙමත්‍රී සිත දියුණු කරන්නේ ය. නින්දා නොලබන්නේ බ්‍රහ්ම ලොකයට උපපන්නි වශයෙන් එළඹෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3166. මනිඤ්ඤං¹ ආගමනං අහොසි
තවමධුක හිමරජාස වාපි,
කාලිසුරාජස්ස ව උග්ගතස්ස
සබ්බස්ස² වො කාමරාගො පභීනො.
3167. එවං මෙනං පරච්ඡින්නවෙදී
සබ්බස්ස නො කාමරාගො පභීනො,
කරොති ඔකාසමනුග්ගහාය
යථාගතිං තෙ අභිසම්භවෙම.
3168. කරොති ඔකාසමනුග්ගහාය
තථා හි වො කාමරාගො පභීනො,
එරාථ කායං විපුලාය පීතියා
යථා ගතිං මෙ අභිසම්භවෙම.
3169. සබ්බං කරියස්සාම තවානුසාසනං
යං යං තුවං වසබ්බි භූරිපක්ක,
එරාම කායං විපුලාය පීතියා
යථා ගතිං තෙ අභිසම්භවෙම.
3170. කකායං වච්ඡස්ස කිසස්ස පුජා
ගව්ඡනතු හොනොතා ඉසයො සාධුරුජා,
කුමාරො රතා හොථ සද්ද සමාහිතා
එසා රතී පබ්බජිතස්ස සෙට්ඨා.
3171. සුක්කාන ගාථා පරමත්ථසංකෘතිනා
සුභාසිතා ඉසිතා පණ්ඩිතෙන,
තෙ වෙදජාතා අනුමොදමානා
පසංකාමු දෙවා දෙවපුරං යසස්සිනො.
3172. ගාථා ඉමා අත්ථතී සුඛාසක්කනා
සුභාසිතා ඉසිතා පණ්ඩිතෙන,
යො කොවිමා අට්ඨකක්කා සුමෙය්‍යා
ලහෙථ පුබ්බාපරියං විසෙසං
ලභාන පුබ්බාපරියං විසෙසං
අදස්සනං මච්ඡුරාජස්ස ගවෙජ.
3173. සාලිස්සරො සාරිපුත්තො මෙණ්ඩිස්සරො නාම කස්සපො,
පබ්බතො අනුරුඤ්ඤා ව කච්චායනො ව දෙවලො.
3174. අනුසියෙස්සා ව ආනන්දෙ කිසව්වෙජා ව කොලිතො,
නාරදෙ පුණ්ණො චන්දනාත්ථපුත්තො සෙසපරිසා බුද්ධපරිසා
සරහබ්බො ලොකනාථො එවං ධාරෙථ ජාතකන්ති.

සරහබ්බජාතකං.

1. මහණියං - මජ්ඣං.

2. සබ්බස්සං - ටි. මජ්ඣං.

3166. අට්ඨක නම් රජ කුමරුගේ ද හීට රජ රජුගේ ද ප්‍රසිද්ධ වූ කලිඟු රජු ගේ ද මෙහි පැමිණීම මහත් සමෘද්ධි ඇත්තක් විය. ඔබ සියල්ලන්ගේ ම කාම රාගය තෙම තදංග වශයෙන් ප්‍රහීණ වූයේ යැයි තාපස තෙම කීයේ ය.

3167. පරසින් දන්නා තාපසයාණන් වහන්ස, එය එසේ ම ය. අප සියල්ලන්ගේ කාමරාගය තදංග වශයෙන් ප්‍රහීණ විය. අපට අනුග්‍රහ පිණිස පැවිදි විමට අවකාශ කරව. කුම වහන්සේගේ නිෂ්පත්තිය යම්සේ ද එබඳු නිෂ්පත්තියට අපි පැමිණෙන්නෙමු යි රජවරු කීහ.

3168. මහරජුනි, එසේ ම ය. තොපගේ කාමරාගය ප්‍රහීණ ය. අනුග්‍රහ කොට පැවිදි විමට අවකාශ කරමි. මහත් වූ ධ්‍යාන ප්‍රීතියෙන් කය පිනවයි. මාගේ නිෂ්පත්තිය යම්සේ ද එබඳු නිෂ්පත්තියට පැමිණෙමි යි තාපස තෙම කීයේ ය.

3169. මහත් ප්‍රඥා ඇති තාපසයන් වහන්ස, කුම වහන්සේ යමක් යමක් කියන්නෙහි ද? කුම වහන්සේගේ ඒ සියලු අනුශාසනා පිළිපදිමි. මහත් ධ්‍යාන ප්‍රීතියෙන් කය පිනවමි, කුම වහන්සේගේ නිෂ්පත්තිය යම්සේ ද එබඳු නිෂ්පත්තියට පැමිණෙන්නෙමු යි රජවරු කීහ.

3170. චිත්තවත්ති, කිසිවෙකු තාපසයන්හට මේ පූජාව කරන ලදී. සෘෂිහු යහපත් ස්වභාව ඇත්තෝ යෙත්වා, හැම කල්හි ධ්‍යානයෙහි ඇළුණාහු එකඟ වූ සිත් ඇත්තාහු වූහ. පැවිද්දහට මේ ඇල්ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

3171. පණ්ඩිත වූ සෘෂිහු විසින් මනා කොට කියන ලද පරමාර්ථයෙන් යුත් වූ ගාථාවන් අසා සතුටු වූ පිටිවර ඇත්තා වූ ඒ දෙවියෝ අනුමෝදන් වෙමින් දෙව්ලොවට ගියහ.

3172. පණ්ඩිත වූ සෘෂිවරයා විසින් අර්ථවත් වූ ද ව්‍යාකෘත සම්පත්තියෙන් යුක්ත වූ ද මේ ගාථාවෝ මනා කොට කියන ලද්දහ. යම් කිසිවෙක් මේ ගාථාවන් අර්ථ වශයෙන් මෙනෙහි කොට අසන්නේ නම් හේ ප්‍රථම - ද්විතීය ධ්‍යානයන් ලබන්නේ ය. ප්‍රථම ද්විතීය ධ්‍යාන ලබා මෘත්‍යුරාජයාගේ නො දැකීමට ද (නිවනට ද) යන්නේ ය.

3173. එකල්හි සාලිස්සර නම් තාපස තෙම දන් ශාරිපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ ය. මණ්ඩස්සර නම් තාපස තෙම කාශ්‍යප තෙරණුවෝ ය. පබ්බත නම් තවුස් තෙම අනුරුද්ධ තෙරුන් වහන්සේ ය. දෙවල නම් තවුස් තෙමේ කප්ඵායන සඨවිරයන් වහන්සේ ය.

3174. අනුසිංස නම් තවුස් තෙමේ ආනන්ද සඨවිරයන් වහන්සේ ය. කිසිවෙකු නම් තවුස් තෙමේ කොලිත නම් විය. නාරද නම් තාපස තෙම පුණ්ණමතආනිපුත්ත තෙරණුවෝ ය. සෙසු පිරිස බුදු පිරිස විය. සරහංග නම් බොධිසත්‍ය තෙමේ දන් බුදුහු ලෝකනාථයන් වහන්සේ යැයි ජාතකය මෙසේ දරා ගනිමු යැයි වදාළ සේක.

3. අලමුවෛසාඡාතකං

3175. අථවුච්චි බ්‍රහ්‍ම ඉන්ද්‍රෙ වත්තභු ජයතං පිතා,
දෙවකඤ්ඤං පරාහෙතො සුධම්මොයං අලමුවෛසං.
3176. මිසෙසා දෙවා තං යාවන්ති තාවතිංසා සඉන්ද්‍රකා,
ඉසිප්ප්‍රොතිකෙ ගච්ඡ ඉසිසිඛං අලමුවෛසං.
3177. පුරායං අමෙහ අච්චන්ති වත්තවා බ්‍රහ්මචරියවා,
නිබ්බානාභිරතො වුද්ධො තස්ස මග්ගානි ආචරං.
3178. දෙවරාජ කිමෙව තං මමෙව තුවං සිකංසි,
ඉසි ප්‍රොතිකෙ ගච්ඡ සන්ති අඤ්ඤපි අච්ඡරා.
3179. මාදිසියො පචරා චෙව අසොකෙ නන්දනෙ වනෙ,
තාසමපි භොතු පරියායො තාපි යන්තු ප්‍රොතිකා.
3180. අද්ධා හි සච්චං හණ්ඩි සන්ති අඤ්ඤපි අච්ඡරා,
තාදිසියො පචරා චෙව අසොකෙ නන්දනෙ වනෙ.
3181. න තා එවං පජානන්ති පාරිවරියං සුමංගතා,
යාදිසං තං පජානාසි නාරි සබ්බඛං සොහනෙ.
3182. ත්වමෙව ගච්ඡ කල්‍යාණි ඉක්ඛිතං පචරා වසි,
තචෙව චණ්ණරූපෙන වසමානාපයිස්සසි.¹
3183. න වාහං න ගම්ඝ්ඤාමි දෙවරාජෙන පෙසිතා,
විහෙමි චෙනං ආසාද්ධං උග්ගතෙජො හි බ්‍රාහ්මණො.
3184. අනෙකෙ නිරයං පත්තා ඉසිමාසාදියා ජනා,
ආපන්නා මොහසංසාරං තස්මා ලොමානි හංසයෙ.
3185. ඉදං වක්ඛාන පකකාමි අච්ඡරා කාමචණ්ණිනී,
මිසසා මිසෙසානුමිච්ඡන්ති ඉසිසිඛං අලමුවෛසං.

1. සච්චමානසියාසි - මජ්ඣං.

2. මිසිකු - මජ්ඣං.

3. අලම්බුසා ජාතකය

3175. ඉක්බිති වක්ත්‍ර නම් අසුරයා මැඩ පැවැත් වූ ජයප්‍රාප්ත ව දෙවියන්ගේ පිතෘස්ථානයෙහි වැජඹෙන්නා වූ මහත් අනුභාව ඇති ගක්‍ර තෙම සුධර්මා නම් දිව්‍ය සභායෙහි පරික්‍ෂා කොට දෑන අලම්බුසා නම් දිව්‍ය කන්‍යාවට ඉමය කීයේ ය.

3176. පුරුෂයන් කෙලෙස් මිග්‍රණයෙන් මිශ්‍ර කරන හෙයින් මිශ්‍රා නම් වූ සෘෂීන් පොලොබව්‍යා ලිමෙහි දක්ෂ අලම්බුසාවනි, ගක්‍රයා සහිත තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ ඉසිසිංග තාපසයා පොලොබවීම නිට යාච්ඤා කෙරෙත්, එහි යව.

3177. එම්බා අලම්බුසාව, වුත රක්තා බුහ්මවාරි වූ ඒ ඉසිසිංග තාපසයා ගුණයන්ගෙන් වැඩි සිටියේ නිවන්හි ඇලුණේ ය. මොහු අපගේ විෂය ඉක්මවා යන්නට පෙර ඔහුගේ දෙව්ලොව යන මාර්ගයන් ආවරණය කරව.

3178. දිව්‍යරාජයාණෙනි, කිම නුඹ වහන්සේ මේ දෙව්ලොව සෘෂීන් පොලොබවීම පිණිස මාම දක්නෙහි ද? තවත් අප්පරාවෝ ඇත්තාහු නො වෙද්දැ යි අලම්බුසාව ප්‍රශ්න කළා ය.

3179. ගොක රහිත වූ නන්දන වනයෙහි මා වැනි අප්පරාවෝද මට වඩා උතුම් අප්පරාවෝ ද ඇත්තාහ. ඔවුනට මේ ගමන් වාරය වේවා. ඔවුහු ද තවුසා පොලොබවීමට යෙත්වා.

3180. එකාන්තයෙන් ම තෝ ඇත්තක් කියව. ගොක රහිත නන්දන වනයෙහි නී හා සමාන වූ ද නිට වඩා උතුම් වූ ද තවත් අප්පරාවෝ ඇත්තාහ.

3181. සියලු අංගයන්ගෙන් හොඳතා වූ අලම්බුසාවනි, පුරුෂයකු වෙත ගියා වූ ඒ අප්පරාවරු නී යම් යම්බඳු පාරිවය්‍යයක් දැන්නී නම්, එය නොදන්නාහ.

3182. යහපත් තැනැත්තිය, තෝ ම යව. නී ස්ත්‍රීන් අතුරෙන් උතුම් වන්නී ය. තිගේ ම වර්ණයෙන් ද රූප සම්පත්තියෙන් ද ඒ තාපසයා වසභයට පමුණුවා ගන්නෙහි ය.

3183. දෙව්වරජහු පිටත්කර යවන ලද මම නො යන්නෙමි නො වෙමි. එහෙත් මේ තච්ඡිසාට ළංවන්නට බිය වෙමි. ඒ තාපස තෙම උග්‍ර තෙජස් ඇත්තේ ය.

3184. සෘෂීන් පොලොබවීමට ගිය බොහෝ දෙන මොහයෙන් සංසාරයට බැසගත්තාහු නිරයට පැමිණියහ. ඒ නිසා ලොමුදහ ගනිත්.

3185. පුරුෂයන් කැමතිවන ශරීර වර්ණයක් ඇති පුරුෂයන් ක්ලෙශයෙන් මිශ්‍ර කරන්නා වූ අලම්බුසා නම් ඒ අප්පරාව මෙසේ කියා ඉසිසිංග තවුසා ක්ලෙශයන්ගෙන් මිශ්‍ර කරන්නට ගියා ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3186. සා ව තං වනමොගග්ග ඉසිසිඛෙගන රක්ඛිතා,
බිලිඛි¹ජාලකසංකප්පතං සමන්තා අභිච්ඡෙදොජනං.
3187. පාතොව පාතරාසමභි උදනභසමයං පටි,
අග්ගිඨං පරිච්ඡෙදනං ඉසිසිඛං උපාගමී.
3188. කාත්තු විජ්ජුට්ඨාභාසි ඔසඬි විය තාරතා,
විවිතච්ඡාභරණා ආමුත්තමිණිකුණිලා.
3189. ආදිවච්ඡාභරණාසා හෙමව්දනගන්ධිනී,
සංකප්පතුරු මහාමයා කුලාරි චාරදසසනා.
3190. විලාකා² ලුදුකා සුද්ධා පාද තෙ සුප්පතිරිඬිතා,
කමනා³ කමනියා තෙ හරන්තියෙව මෙ මනො.
3191. අනුපුබ්බා ව තෙ උග්ගු නාගනාසසමුපමා,
විමඨා තුග්ගං සුප්පසාණි අභබ්බස ඵලකං යථා.
3192. උප්පලසෙසව කිකුඤ්ඤා නාභි තෙ සාධු සන්ධිතා,
සුරාකකුඤ්ඤානසෙසව දුරතො පටිදිසසති.
3193. දුට්ඨා ජාතා උරජා අවණ්ඨා සාධුච්ඡෙදා,
පයොධරා අසනිතා අභිච්ඡාදුසමා ථනා.
3194. දීඝා කලිබුතලාභාසා ගීවා ඵණ්ණයාකා යථා,
පණ්ණරාවරණා වග්ගු වතුත්ථෙනසන්තිහා.
3195. උද්ධග්ගා ව අධග්ගා ව දුමනපරිමජ්ජිතා,
දුට්ඨා නෙලසමුත්තා දික්ඛා තව සුදසසනා.
3196. අපණ්ණරා ලොහිතනා ජිකුඤ්ඤාචලසන්තිහා,
ආයතා ව විසාලා ව නෙත්තා තව දුදසසනා.
3197. නාතිදීඝා සුසමඨා කනකබ්බාසමොචිතා,
උත්තමධරුහා තුග්ගං කෙසා වදනගන්ධිකා.
3198. යාවතා කසිගාරකා වාණිජනකුඤ්ඤා යා ගති,
ඉසිතකුඤ්ඤා පරකච්ඡාතං සංකප්පතං තපසසිතං.

1. බිලි - මජ්ඣ.

2. විලාකා - මජ්ඣ.

3. ගමනා - මජ්ඣ., සයා.

3186. ඕ තොමෝ ද ඉසිසිංග තාපසයා විසින් රක්තා ලද රත් කරව් ගසින් ගැවසිගන්නා වූ භාත්පස යොදුනක් පමණ වූ ඒ වනයට වැද.

3187. පෙර බත්කාලයෙහි ඉර උදවන්නා වූ උදාසන ම අමදිමින් ගිනිහල් ගෙහි සිටියා වූ ඉසිසිංග තාපසයන් වෙතට එළැඹියා ය.

3188. විසිතුරු වස්ත්‍රාභරණයෙන් සැරසුණු අමුණන ලද මිණි-කොඩොල් ඇති තී දිඳුලියක සේ ද ඔසයි තරුව සේ ද බබළන්නෙහි ය. තෝ කවර තැනැත්තියක් ද?

3189. සුයඹ රශ්මිය වැනි වර්ණ ඇති, රත්සඳුන් සුවඳැති තෝ මනා වට වූ උතුරුයුග්ම ඇත්තී ය. මහා මායා ඇත්තී ය. ලදරුවයස් ඇත්තී ය. මනොඥ දෑකුම් ඇත්තී ය.

3190. තෝ සිහින් වූ ඉහටියක් ඇත්තී ය. සියුමැලි ය. නිර්මල ය. තිගේ පාදයෝ මනාව පිහිටියෝ ය. ගමන්කරන්නා වූ තෝ ඉතා කමනිය ය. මාගේ සිත ඇද ගන්නී ම ය.

3191. තිගේ කලවා යුවළ පිළිවෙළින් මහත් ය. ඇත් හොඬයක් බඳු උපමා ඇත්තේ ය. තිගේ ඉතා විශාල වූ උකුල රත් පෝරුවක් මෙනි.

3192. මනාව පිහිටියා වූ තිගේ නාභිය උපුල් කර්ණිකාවක් බඳු ය. කළු අඳුනෙන් පිරිහියාක් මෙන් දුරට දක්නා ලැබේ.

3193. තිගේ පයොධර යුවළ ලෙහි හටගත් නැටි රහිත ව මනාව පැන නැගුණා වූ කිරි රඳා පවන්නා වූ මලානික නො වූ සමවට කුඩා ලබු ගෙඩියක් දෙකට කපා තැබුවාක් මෙනි.

3194. දික් වූ මිහිඟු බෙරයකට සමාන බැබැළීම ඇති තිගේ ශ්‍රීවය ඒණි ද්‍රවකුගේ බඳු ය. මනහර දෙතොල් දිවට බඳු පැහැයෙන් යුතුව.

3195. නිදෙස් හනුමස් කෙළවර හටගන්නා වූ උඩුදත් හා යටි දත් දෑහැට්ටලින් පිරිමදින ලද්දහු ඉතා දෑකුම්කලු ය.

3196. කළුපැහැ මුල ඇති රතුපැහැ අග ඇති ඔලිඳ ඇට බඳු තිගේ ඇස් දික් වූයේත් මහත් වූයේත් ඉතා දෑකුම්කලු ය.

3197. ඉතා දික් නොවූ මානවින් මට කරන ලද්ද වූ රන්-පණයෙන් පිරන ලද තිගේ හිසෙහි වූ කෙස් සඳුන් සුවඳ ඇත්තේ ය.

3198. යම් තාක් සීසාන්නාහු ගෙරින් රක්තාහු ද, වෙළඳුන්ගේ යම් ස්වභාවයක් වේ ද සංයම ඇත්තා වූ තපස් රක්තා සාමිවරුන්ගේත් යම් පරාක්‍රමයකුත් වේ ද.

3199. න තෙ සමසමං පසෙස අසමිං පඨවිමණ්ඩලෙ,
කො වා තං කසස වා පුතො කථං ජානෙමි තං මයං.
3200. න පඤ්ඤාකාලො හද්දන්ත කසසපෙවං ගතෙ සතී,
එහි සමම රමිසසාම උභො අසඤ්ඤා අසසමෙ
එහි තං උපගුහිසසං රතීතං කුසලො හවි.
3201. ඉදං වඤ්ඤා පකකාමී අච්ඡරා කාමවණ්ණිනී,
මිසසා මිසෙසකුම්භිනි ඉසිසිසං අලමිබ්බා.
3202. සො ව වෙගෙන නිකුත්ත ඡෙත්වා දඤ්ඤාපරිකාමං,
තමුත්තමාසු වෙණිසු අඤ්ඤාපරිකාමො පරාමිසි.
3203. තමුත්තමාසු කලායාණි පළිසසජි සුසොහනා,
වට්ඨි තමි භුමිවට්ඨියා යථා තං අථ නොසිතා.
3204. මනසා අගමා ඉදං වසන්තං නද්දන්තෙ වනෙ,
තසසා සඤ්ඤාපරිකාමාසු මසවා දෙවද්දාසො.
3205. පලලංගං පහිණි ධිසං සොවණ්ණං සොපවාහනං,
ස උත්තරවජ්ජපඤ්ඤාසං සහසසපට්ඨකත්තං.
3206. තමෙනං තත්ථ ධාරෙසි උරෙ කඤ්ඤාන සොහනා,
යථා එකමුත්තංව තීණි වසසානි ධාරසි.
3207. විමදෙ තීහි වසෙසති පබ්බජකිකාන භුමිමණො,
අද්දසාසි හට්ඨරුකෙසි සමන්තා අනියායනං.
3208. නවපත්තවනං චුලලං කොකිලාගණසොසිතං,
සමන්තා ස විලොකෙත්වා¹ රුදං අසසුනි වනෙසි.
3209. න ජුහෙ න ජපෙ මනෙත අගිහුත්තං පහාදිතං,
කොත්ථු මෙ පාරිවට්ඨියාසු පුබ්බෙ විතං පලොහසි.
3210. අරඤ්ඤා මෙ විහරන්තො යො මෙ තෙජාහ සමිහනං,
නානාරත්තපරිපුණ්ණං නාවංව ගණති අණ්ණංවෙ.

1. පටිලොකෙත්වා - වී, මඤ්ඤා.

3199. මේ පොළෝ මඩුල්ලෙහි තොපට සමයකු නො දක්කෙමි.
නුඹ කවරෙක් ද? කාගේ පුත්‍රයෙක් ද? අපි තොප කෙසේ දනිමු ද?

3200. කාශ්‍යප ගොත්‍ර ඇති තාපසයාණෙනි, මෙසේ නුඹගේ
සිත පැවැති කල්හි ප්‍රශ්න කිරීමට කල් නො වෙයි. නුඹට වැඩෙක් ම
වේවා. මිත්‍ර තාපසය, අපි දෙදෙනා අපගේ ආශ්‍රමයෙහි අභිරමණය
කරන්නෙමු. එව නුඹ වැළඳූ ගන්නෙමි යි නුඹ පස්කම් සුව
විදින්නදින් අතුරෙන් දක්ෂයෙක් වව යි අලම්බුසාව කීවා ය.

3201. පුරුෂයන් කැමැති වන්නා වූ ගරීර වර්ණයක් ඇත්තා වූ
පුරුෂයන් ක්ලෙශයන් හා ජිග්‍ර කරන්නා වූ අලම්බුසා නම් ඒ අප්සරාව
ඉසිසිංග තාපසයා ක්ලෙශයෙන් මිශ්‍ර කරනු කැමැත්ති මෙසේ කියා
ගියා ය.

3202. තාපස තෙමේ ද සෙමින් යන ගමන අත්හැර වෙගයෙන්
නික්ම ගොස් ඇය වෙතට පැමිණියේ උතුම් කෙස් වැටිය ගෙන
පිරිමැද්දේ ය.

3203. ඉතා ශෝභමාන වූ කල්‍යාණ දර්ශන ඇති ඕ තොමෝ
පෙරළා නැවති තවුසා වැළඳගන්නී ය. එසේ වැළඳගැනීමෙන් බ්‍රහ්ම-
වයසියෙන් චුත වූ කල්හි ශක්‍රයා යම්සේ සිතී ද, එය සිදු වූයේ ය.
එකල්හි අලම්බුසා තොමෝ ද සතුටු කරන ලද්දී ය.

3204. අලම්බුසා තොමෝ නන්දන වනයෙහි වසන්නා වූ ශක්‍රයා
වෙත සිතීන් පැමිණියා ය. දෙවියන්ට උතුම් වූ ශක්‍ර තෙම ඇයගේ
සිතුවිල්ල දැන-

3205. ශක්‍ර තෙමේ ද, පිරිවර සහිත වූ මත්තෙහි වසන ලද
ඇතිරිලි පනසක් ඇති කොපු පලස් දහසක් අතුරන ලද්ද වූ ස්වර්ණමය
පයඝිංකයක් එවී ය.

3206. ශෝභන වූ අලම්බුසා තොමෝ ඒ මේ ඉසිසිංග තවුස්සු
පුරා තුන්වර්ෂයක් ඒ පලභෙහි ලා ලෙහි භොවා දරුවා ය.

3207. පහවූ මත් වීම් ඇති ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ තෙවසකින්
පිබිද ගිනිහල් ගෙය සමීපයෙහි නිල්වන්ව වැඩී ගිය ගස් දුටුවේ ය.

3208. තාපස තෙම කොචලන් විසින් පවත්වන ලද නාද ඇති
නවපත්‍රයෙන් සැදුම් ලත් පිපිගිය ඒ වනය භාත්පස බලා අඬමින්
කඳුළු වගුරවන්නට පටන් ගත්තේ ය.

3209. යාග නො කෙළෙමි. මන්ත්‍ර ජප නො කෙළෙමි. භෝ-
මාග්නිය නසන ලදි. පරිවයඝියෙන් කවරෙක් නම් මාගේ සිත
මෙයින් පෙර පෙළඹවී ද? කියා තවුස් තෙම කෑ ගසා ඇඬුවේ ය.

3210. අරණ්‍යයෙහි වසන්නා වූ මා විසින් ශ්‍රමණ තෙජසින්
රැස් කරන ලද්ද වූ මහාසාගරයෙහි නොයෙක් රුවනින් පිරිගිය
නැවක් මෙන් වූ මාගේ ධ්‍යාන ගුණය යමෙක් පැහැර ගත්තේ නම්
හේ කවරෙක් ද යි තාපස තෙම මුරගා කී ය.

3211. අභතොන පාරිවරියාය දෙවරාජෙන පෙසිතා,
අවධිං විතං විතොන පමාද කං න බුජ්ඣසි.
3212. ඉමානි නිර මං තාතො කසුපො අනුසාසති,
කමලාසරිසිත්ථියො තායො බුජ්ඣසි මාණව.
3213. උරෙ ගණ්ඛායො බුජ්ඣසි තායො බුජ්ඣසි මාණව,
ඉච්චානුසාසි මං තාතො යථා මං අනුකම්පකො.
3214. තඤ්ඤාභං වචනං නාකං පිතු වුඤ්ඤා සාසනං,
අරඤ්ඤා නිලිනුසුමෙකි සවාජ්ඣ ක්කායාමි එකකො.
3215. සොභං තථා කරිසාමි ධිරත්ථු ජීවිතො මෙ,
සුත වා තාදිසො භෙසසං මරණං වා මෙ භවිසසති.
3216. තඤ්ඤා තෙජ්ඣාදි චිරියඤ්ඤා ධිනිං ඤානා සුවංසිතං,
සිරසා අගාහි පාදෙ ඉසිසිංහං අලංබුසා.
3217. මා මෙ කුජ්ඣ මහාවීර මා මෙ කුජ්ඣ මහාඉසි,
මහා අකො මයා විමොක්ඛා නිදසානං යසසසිතං
තයා පකමිතං¹ ආසි සබ්බං දෙවපුරං තද.
3218. තාවතිංසා ව යෙ දෙවා නිදසානඤ්ඤා වාසවො,
කඤ්ඤා භද්දෙ සුඛි භොගි ගවජ කඤ්ඤා යථාසුඛං.
3219. තඤ්ඤා පාදෙ ගගෙකාන කතා ව නං පදනම්ඤං,
අඤ්ජලිං උග්ගභෙකාන තමහා ධානා අපකකම්.
3220. යො තඤ්ඤා ආසි පලලභොතා සොවමොක්ඛො සොපවාහනො,
සලහනරවජ්ජපඤ්ඤා සහඤ්ඤාපටිකකුතො
තමෙව පලලභා මාරුඤ්ඤා අගා දෙවානසනතිකෙ.
3221. තමොකකම්ච ආයනති පලනති විජ්ජනං යථා,
පතීතො සුමනො විතො දෙවිනෙද අදද වරං.
3222. වරං වෙ මෙ අදෙ සසන සකිභුතානම්සසර,
න ඉසිපලොභිකා ගවෙජ එතං සකක වරං වරෙති.

අලමබුසාජාතකං.

1. සඨකපිතං.

3211. පින්වත් තාපසය, ශක්‍ර දිව්‍ය රාජයා පරිවය්‍යාව පිණිස මෙහෙයන ලද මම මාගේ සිතීන් නුඹගේ සිත මැඩ පැවැත්වීම්. එය නුඹ වහන්සේ ප්‍රමාදයෙන් අවබෝධ නො කළහ.

3212. මාගේ පිය වූ කාශ්‍යප තෙම මට මේ වචන කීයේ ය. මාණවකය, ලියතඹර මල් වැනි ස්ත්‍රීහු වෙත්. ඔවුන් දෑතගනුව' යි කීයේ ය.

3213. අනුකම්පා ඇත්තකු සේ මට මාගේ පිය වූ කාශ්‍යප තෙම අවවාද දෙනුයේ, මාණවකය, ළයෙහි මස්ගඩු දෙකක් ඇති ස්ත්‍රීන් දෑත ගනුව. ඒ ස්ත්‍රීහු තමන් වසභයට පැමිණියවුන් නසති යි දෑතගනුව යි මෙසේ කීයේ ය.

3214. වයොවාද්ධ වූ ඒ පියාගේ අනුශාසනය මම නො පිළිපැද්දෙමි. මනුෂ්‍යයන් වීරහිත වනයෙහි ඒ මම අද එකලා වැ වැලපෙමි යි තවුසා කීයේ ය.

3215. ඒ මම එසේ කරන්නෙමි. මාගේ ජීවිතයට නින්ද වේවා, නොහොත් මාගේ ජීවිතයෙන් ඇති ඵලය කුමක් ද? නැවත හෝ එබන්දෙක් වන්නෙමි. (නැතිව ගිය ධ්‍යාන ලබා ගන්නෙමි) නො එසේ නම් මාගේ මරණය හෝ වන්නේ යැ යි තාපසයා නැවතත් අධිෂ්ඨාන කර ගත්තේ ය.

3216. ඒ ඉසිසිංග තාපසයා නැවත මනාව වඩන ලද තෙජසත් වියඝයන් උත්සාහයන් දෑත අලම්බුසාව ඉසිසිංග තාපසයාගේ පාළහ හිසින් වැටී දෙපා වැඳ කමා කරවා ගත්තා ය.

3217. මහාවීරයන් වහන්ස, මට නො කිපෙනු මැන. මහර්මිය, මට නො කිපෙනු මැන. පිරිවර ඇත්තා වූ තාවතීංස දෙවියනට මා විසින් මහත් වැඩක් කරන ලදි. එකල්හි මුළු දෙවිපුරය නුඹ වහන්සේ විසින් වෙසෙසින් කම්පා කරන ලද්දේ ය.

3218. තවතිසා වැසි යම් දෙවි කෙනෙක් වේ නම් ඔහු ද දෙවිලෝ වැස්සන්ට අධිපති වූ ශක්‍රයාත් යන මොහු සුවපත් වෙත්වා සොඳුරු තී ද සුවපත් වව. කන්‍යාවෙහි සුවසේ යව.

3219. අලම්බුසාව උන් වහන්සේගේ පා අල්ලා වැඳ ප්‍රදක්ෂිණා කොට ඇඳිලි බැඳ එතනින් බැහැර වූවා ය.

3220. පිරිවර සහිත වූ මත්තෙහි වසනලද ඇතිරිලි පනයක් ඇති කොළපලස් දහසක් අසුරන ලද්ද වූ ඇගේ ස්වර්ණමය යම් පයඝංකයක් වී ද එම පයඝංකයට ම නැග දෙවියන් වෙත ඕ ගියා ය.

3221. බබළන්නා වූ උල්කාව යම්සේ ද, වීදුලිය යම්සේ ද, එසේ එන්නා වූ ඇය දක ප්‍රීතිමත් වූ සතුටු සිත් ඇති ශක්‍ර තෙමේ වරයක් දුන්නේ ය.

3222. සියලු භූතයන්ට අධිපති වූ ශක්‍ර දෙවෙන්ද්‍රය, ඉදින් තෙපි මට වරයක් දෙවූ නම් සෘෂින් පෙළඹවීමට නො යන්නෙමි යන තෙල වරය ඉල්ලමි යි අලම්බුසාව කීවා ය.

4. සංඛ්‍යාපාලනාකං

3223. අරියාවකාසොපි පසන්නනෙතො
මඤ්ඤා භවං පබ්බජිතො කුලමහා,
කථනත්‍ර විතානි පභාය භොගෙ
පබ්බජී¹ නිකම්මෙ සරා සපඤ්ඤා.
3224. සයං විමානං නරදෙව දිස්වා
මහානුභාවස්ස මහොරගස්ස,
දිස්වාන පුඤ්ඤාන මහාවිපාකං
සඤ්ඤායනං පබ්බජිතොමහි රාජ.
3225. න කාමකාමා න භයා න දෙසා
වාචං මුසා පබ්බජිතා භණ්ණති,
අකඛාහි මෙ පුච්ඡතො එතමඤ්ඤං
සුඤ්ඤාන මෙ ජායිහිතිපසාදෙ.
3226. වාණිජ්ජ රට්ඨාධිප ගව්ස්මානො
පථෙ අද්දසාසිමහි මිලාවපුත්තෙ,
පව්ඨස්සකායං උරගං මහනිතං
ආදය ගව්ස්මානෙ පමොදමානො.
3227. සොහං සමාගම්ම ජනිඤ්ඤ තෙහි
සංභට්ඨලොමො අවච්ඡමි² හීතො,
කුහිං අයං නියති හීම³කායො
නාගෙන කිං කාහථ භොජපුත්තා.
3228. නාගො අයං නියති භොජනඤ්ඤං
පව්ඨස්සකායො උරගො මහනෙතා,
සාදුඤ්ඤා ධුලඤ්ඤා මුදුඤ්ඤා මංසං
න ඤාතං රසඤ්ඤාසි විදෙහපුත්තා.
3229. ඉතො මයං ගතඤ්ඤා සකං නිකෙතං
ආදය සඤ්ඤානි විකොපයිඤ්ඤා,
මංසානි භොකඤ්ඤාම පමොදමානා
මයං හි වෙ සත්තවො පක්කගානං.
3230. සවෙ අයං නියති භොජනඤ්ඤං
පව්ඨස්සකායො උරගො මහනෙතා,
දදමි වො බලිවඤ්ඤා⁴ සොළස
නාගං ඉමං මුඤ්ඤාථ බන්ධනසමා.

1. පබ්බජි - වි. මජ්ඣ.

2. අවච්ඡමි - මජ්ඣ. සා.

3. හීම - මජ්ඣ.

4. බලිබන්ධන - මජ්ඣ.

4. සඩබ්පාල ජාතකය

3223. නුඹ වහන්සේ මනා රු ඇති සේක්, ප්‍රසන්න වූ ඇස් ඇත්තහු ය. පින්වතා ඤාණිය බ්‍රාහ්මණ දෙකුලයෙන් හෝ සිටු කුලයෙන් හෝ නික්ම පැවිදි වූහ යි සිතමි. ප්‍රඥාවන්තය, භොග සම්පත් හා ධනය හැරදමා ගිහි ගෙයින් නික්ම කුමක් අරමුණු කොට පැවිදි වූ සේක් ද?

3224. නරදෙව වූ මහරජ, මහත් අනුභාව ඇති මහොරගයාගේ විමානය දෑක එසේ ම පුණ්‍යයන්ගේ මහත් විපාක දෑක මම කර්මයන් කර්මවිපාකයන් පරලොචන් යන මේවා ගැන සැදහැයෙන් තෙමේ පැවිදි වීමි.

3225. කැමති දැ ලැබගැනුමේ කැමැත්තෙන් ද හයින් ද ද්වේෂයෙන් ද පැවිද්දෝ බොරු බස් නො කියන්. විවාරන ලද්දේ මට මේ කරුණ කියනු මැනවි. එය අසා මාගේ ප්‍රසාදය හටගන්නේ ය.

3226. මහරජ, වෙළඳාම පිණිස යන්නා වූ මම මහාමාර්ගයෙහි අතිශයින් වැඩුණා වූ ශරීරයක් ඇති මහානාගයකු තඩලාගෙන සතුටු සිතින් යන්නා වූ වැදි පුත්‍රයන් දුටුවෙමි.

3227. මහරජ, ඒ මම ඔවුන් හා එක්වූයෙමි. අතිශයින් ලොමු දහගත්තෙමි බිය වූයෙමි මෙසේ කීමි. වැදි පුත්‍රවරුනි, බිහිසුණු ශරීරයක් ඇති මේ නාගයා කොහි ගෙනයනු ලබයි ද? නාගයාගෙන් කවරක් කරන්නහුද යි ඇසීමි.

3228. විශේෂයෙන් වැඩුණු ශරීරයක් ඇති බඩගා යන්නා වූ මේ මහානාග තෙම භොජනය පිණිස ගෙනයනු ලබයි. වෙදෙහ පුත්‍රය, මොහුගේ මාංශය මිහිරි ද මහත් ද මෘදු ද වන්නේ ය. නුඹ ඒ රසය නොදන්නෙහි ය.

3229. අපි මෙයින් සිය ගෙදරට ගොස් ආයුධ ගෙන කඩ කඩ කොට කපා සතුටු සිත් ඇත්තෝ ව මස් අනුභව කරන්නෙමු. අපි වනාහි එකාන්තයෙන් ම සර්පයන්ගේ සතුරෝ වෙමු.

3230. විශේෂයෙන් වැඩුණා වූ ශරීර ඇති බඩගා යන්නා වූ මේ මහානාගයා ඉදින් භොජනය පිණිස ගෙනයනු ලබන්නේ නම් මම තොපට ගවයන් සොළසක් දෙමි. මේ නාගයා බැමිමෙන් මුදුනු මැනවි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3231. අද්ධා හි නො හසෙකා අයං මනාපො
 බහු ව නො උරගා භුක්තපුබ්බා,
 කරොම තෙ තං චචනං අළාර
 මිත්තඤ්ඤි නො හොති විදෙහපුත්ත.
3232. තදස්සු තෙ බන්ධනා මොවසිංසු
 යං නත්ථුතො පටිමොක්ඛස්ස පාසෙ,
 මුත්තො ච සො බන්ධනා නාගරාජා
 පක්කාමී පාවිනමුඛො මුහුත්තං.
3233. ගන්ධාන පාවිනමුඛො මුහුත්තං
 පුණ්ණෙණි නෙත්තෙහි පලොකයි මං,
 තදස්සහං පිට්ඨිතො අචගච්ඡිං
 දසඛගුලිං අඤ්ඤිං පග්ගහෙකා.
3234. ගච්ඡව ඛො කං තරමානරුපො
 මා තං අමිත්තා පුනරග්ගහෙසුං,
 දුසෙකා හි ලුද්දෙහි පුනා සමාගමො
 අදස්සනං හොප්පුත්තාන ගච්ඡ.
3235. අගමාසි සො රහදං විසසන්නං
 නිලොභාසං රමණීයං සුතිකං,
 සමොත්තං ජමුඛි වෙනසාහි
 පාවෙකඛි නිත්තිණ්ණහයො පතීතො.
3236. සො තං පවිත්තං න වීරස්ස නාගො
 දිබ්බෙන මෙ පාතුරහු ජනිඤ්,
 උපට්ඨති මං පිතරං ච පුත්තො
 හදයඛගමං කණ්ණිසුඛං භණ්ණොතා.
3237. කිංමෙසි මාතා ච පිතා අළාර
 අබ්භාතාරො පාණ්දදෙ සභායො,
 සකඤ්ඤි ඉද්ධිං පටිලාහිතොසමි
 අළාර පස්ස මෙ නිවෙසනාති
 පහුපභක්ඛං බහු අත්තපානං
 මසක්ඛසාරං විය වාසවස්ස.
3238. තං භුමිභාගෙහි උපෙතරුපං
 අසක්ඛරා වෙච මුදු පුහා ව,
 නිච්ඡිකා අප්පරජා ච භුමි
 පාසාදිකා යත් ජහන්ති සොකං.
3239. අනාවකුලා චෙඨරිසුපනීලා
 වාතුඤ්ඤිං අබ්බවනං සුරමං,
 පක්කා ච පෙසි ච ඵලා සුචුලලා
 නිවෙවාතුකා ධාරයන්ති ඵලාති

3231. එකාන්තයෙන් ම මේ තෙම අපගේ සිත් පිනවන්නා වූ ආභාරය වේ. අප වීසින් බොහෝ නාගයෝ කන ලද්දෝ ය. විදේහ පුත්‍ර වූ ආළාරය, නුඹගේ ඒ වචනය කරමු. නුඹ අපගේ මිත්‍රයා ද වෙහි ය.

3232. මහරජ, එකල්හි නාසයෙන් විද ගසන ලද යම් බන්ධනයෝ වූවාහු නම් ඔවුහු ඒ බන්ධනවලින් නාගයා මුද හැරියාහ. බැලුම්වලින් මිදුණු නාගරාජ තෙමේ නැගෙනහිරට අභිමුඛ ව මොහොතක් ගියේ ය.

3233. පෙරදිගට අභිමුඛව මොහොතක් කල් ගොස් කළු එ පිරුණු තෙත් වලින් මා දෙස බැලුවේ ය. මම දැනුණි එකට තබා ඇඳිලි බැඳ (නායාගේ) පිටු පසින් ගියෙමි.

3234. නුඹ ඉක්මන් කොට යව, නැවත සතුරෝ නො අල්වා ගනිත්වා නැවත වැද්දන් හා එක්වීම යම් හෙයෙකින් දුක් වන්නේ ද, එහෙයින් වැදී පුත්‍රයන්ගේ නො දැක්මට (වැදී පුත්‍රයන්ට දැකිය නොහැකි තැනකට) යව.

3235. වෙසෙසින් පහන් වූ නිල් පැහැයෙන් යුතු සිත්කලු වූ මනා කොට ඇති දඹගස්වලින් හා හොමුවගවලින් ගැවසී ගත්තා වූ විලට තුටුසින් ඇති එතෙර කළ බිය ඇති ඒ නාගරාජයා ගියේ ය.

3236. මහරජ, ඒ නාග තෙම විලට ඇතුළු වී නොබෝ වෙලාවකින් දිව්‍ය වෙගයෙන් මා ඉදිරියෙහි පහළ විය. පියකු ඉදිරියෙහි පුත්‍රයකු මෙන් හෘදයාංගම වූ කනට සුව ගෙන දෙන්නා වූ මිහිරි වචන බෙණෙමින් මා වෙත එළඹියේ ය.

3237. පින්වත් ආළාරය, නුඹ මගේ මව ද වෙහි. පියා ද වෙහි ය. අභ්‍යන්තර වූ ප්‍රාණ දනය කරන යහළුවා ද වෙහි ය. සිය සාද්ධිය ද නැවත ලබා දෙන ලද්දෙමි වෙමි. ආළාරය, බොහෝ කැයුතු ඇ ඇති ආභාර පාතයෙන් නො අඩු ශක්‍රයාගේ දිව්‍ය පුරය වැනි මාගේ නිවාස ස්ථානයන් බලවයි, නාගරාජ තෙම කීයේ ය.

3238. මහරජ, යම් තැනෙකහි පැමිණියවුන්ගේ ශෝකය දුරු කෙරේ ද ඒ නාග භවනයෙහි බිම වනාහි කැට කැබලිති රහිත වූ මෘදු වූ රන් රිදී මැණික්මය වූ සන්රුවන් වැලියෙන් යුත් ඉඳු ගොව්වන්ගේ පිට සමාන වර්ණ ඇති නිව තෘණයෙන් ගැවසී ගත් පසින් තොර වූවකි. නාගවිමානය ඒ බිම කොටසින් යුතු ය.

3239. එහි සමච පිහිටියා වූ භූමිය වේ. වෛඩුයඝී බඳු නිල් පැහැ ඇති පොකුණක් වේ. එහි සිටි දිග්ගි ඉතා රම්‍ය වූ අඹ වනය වේ. එහි පැසුණා වූ ද තරුණ වූ ද එල හටගත් අඹගස් වේ. ඒ අඹ ගස් හැම සතුයෙහි ම මල් එල දරන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3240. තෙසං චනානං නරදෙව මජ්ඣේ
නිවේසනං භස්සරසනතිකාසං,
රජ්ජනග්ගලං සොණ්ණ්ණමයං උළාරං
පභාසති විජජ්ජරිවනනලිකෙඛ.
3241. මණිමයා සොවණ්ණ්ණමයා උළාරා
අනෙකචිත්තා සතතං සුනිමමිතා,
පරිපුරා කඤ්ඤාති අලඛකතාති
සොවණ්ණ්ණකායුරධරාති රාජ.
3242. සො සඛිඛපාලො තරමානරුපො
පාසාදමාරුග්ග අනොමචණ්ණ්ණා,
සභස්සථමහං අතුලානුභාවං
යස්සභ්භ හරියා මහෙසී අහොසි.
3243. එකා ච නාරී තරමානරුපා
ආදය වේථරියමයං මහග්ගං,
සුභං මණිං ජාතිමනතුපපතතං
අවොදිතා ආසනමඛිභාසි.
3244. තතො මං උරගො හජෙ ගහෙකා
නිසීදධි පමුඛමාසනසමිං,
ඉදමාසනං අත්ත භවං නිසීදතු
භවඤ්ඤාති මෙ අඤ්ඤතරො ගරුනං.
3245. අඤ්ඤා ච නාරී තරමානරුපා
ආදය වාරිං උපසඛකමිකා,
පාදනි පක්කාලධි මෙ ජනිඤ්ඤ
හරියාව භතතු පනිතො පියස්ස.
3246. අපරා ච නාරී තරමානරුපා
පග්ගග්ගා සොවණ්ණ්ණමයාය පාතියා,
අනෙකසුපං විවිධං වියඤ්ඤතං
උපනාමධි භත්ත මනුඤ්ඤරුපං.
3247. තුරියෙහි මං භාරත භුත්තභත්තං
උපට්ඨසුං භතතු මනො විදිකා,
තතුත්තරිං මං නිපතී මහනතං
දිබ්බෙහි කාමෙහි අනායුකෙහි.
3248. හරියා මමොතා තිසතා අළාර
සඛකතමජ්ඣා පදුමුත්තරාභා,
ආළාර එතාසු තෙ කාමකාරො
දදමි තෙ තා පරිවාරයසුසු.

3240. නරදේව වූ රජුනි, ඒ වනමැද බබළන්නා වූ රිදීමය දෙර කවුළු ඇති ස්වර්ණමය මහාප්‍රාසාදය අභස්ථි වීදුලිය සේ බබළන්නේ ය.

3241. මහරජ, එහි මිණිමුවා වූ ද රත්මුවා වූ ද නොයෙක් විසිතුරු සැරසිල්ලෙන් ගැවසීගන්නා වූ නිතරම මනාකොට නිර්මාණය කරන ලද්ද වූ කුළු ගෙවල් හා ගබඩා ගෙවල් ඇත. ස්වර්ණමය වළලු දරන්නා වූ අලංකාර නාගකන්‍යාවන්ගෙන් සම්පූර්ණ ය.

3242. ඒ සංඛ්‍යාල තෙම අතුල්‍ය වර්ණ ඇත්තේ ඉක්මන් ස්වභාව ඇත්තේ දහසක් කණු ඇති නො සම වූ අනුභාව ඇති පහයට නැග යම් තැනෙක්හි ඔහුගේ භාය්‍යාව වූවා ද, මා අතින් ගෙන එහි පැමිණ වූයේ ය.

3243. එකල්හි නො මෙහෙයන ලද එක් ස්ත්‍රියක් ඉක්මන් ස්වභාව ඇත්තී මාහැඟි ජාතිමත් මැණික් වලින් යුත් චෛත්‍යාචාර්ය වූ යහපත් මැණික් ආසනයක් එළවූහ.

3244. ඉක්බිති නාග තෙමේ මා අත ගෙන ඉදිරි අසුනෙහි හිඳුවී. 'මේ ආසනයයි' පින්වත් තෙමේ මෙහි ඉඳ ගනිවා, පින්වත් තෙමේ මගේ මවුපියන් අතුරෙන් කෙනෙකි' යි කීයේ ය.

3245. මහරජ, අන් ස්ත්‍රියක් ඉක්මන් ස්වභාව ඇත්තී දිය ගෙන මා වෙත එළඹ ප්‍රිය ස්වාමීපුරුෂයෙක්හුගේ පා දෙවනා භාය්‍යාවක මෙන් මගේ පා සේදවා ය.

3246. තවත් ස්ත්‍රියක් ඉක්මන් ස්වභාව ඇත්තී ස්වර්ණමය තලියකින් නොයෙක් සුප ව්‍යාඤ්ඤානසෙන් යුත් මනොඥ වූ බත් එළවූවා ය.

3247. භාරත දෙශාධිපති වූ රජුනි, ආහාර අනුභවකළා වූ මට ඒ දිව්‍ය කන්‍යාවෝ ස්වාමීපුරුෂයාගේ සිත දැනගෙන නොයෙක් තූෂ්‍ය වාද්‍යයෙන් උපස්ථාන කළාහු ය. ඉන්පසු නාරජ තෙම මහත් වූ දිව්‍යමය කාමසම්පත්තියෙන් යුක්ත ව මා වෙතට පැමිණියේ ය.

3248. පින්වත් ආළාරය, මාගේ මේ තුන්සියයක් භාය්‍යාවෝ සියල්ලෝ තනුමධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තාහ. පියුම් බඳු වර්ණ ඇති සමින් යුක්තයහ. ආළාරය, මේ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි තොපට කැමැත්තක් කරව. තොපට දෙමි. ඒ ස්ත්‍රීන් තොපගේ පාදපරිවාරිකාවන් කරගනුව.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3249. සංවච්ඡරං දිබ්බරසානුභුක්ඛා
තදස්ස හං උත්තරං පච්චහංසි,
නාගස්ස දං කිත්ති කථංකො ලද්ධං
කථංජකුගමාසි විමානසෙට්ඨං.
3250. අධිච්චලද්ධං පරිණාමජනෙන
සයං කතං උද්භු දෙවෙහි දින්නං,
පුට්ඨාමි තං නාගරාජෙනමත්ථං
කථංජකුගමාසි විමානසෙට්ඨං.
3251. නාධිච්චලද්ධං න පරිණාමජං මෙ
න සයං කතං නපි දෙවෙහි දින්නං,
සකෙහි කමෙමහි අපාපකෙහි
පුට්ඨාමි මෙ ලද්ධමිදං විමානං.
3252. කින්නෙ වතං කිං පන බ්‍රහ්මවරියං
කිස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො,
අකඤ්ඤා මෙ නාගරාජෙනමත්ථං
කථනං තෙ ලද්ධමිදං විමානං.
3253. රාජා අහොසිං මගධානම්ස්සරො
දුයොධන්තො නාම මහානුභාවො,
සො ඉත්තරං ජීවිතං සංවිදිත්වා
අසස්සතං විපරිණාමධම්මං.
3254. අනන්තකො පානකො පසන්නවින්නො
සකකච්ච දනං විපුලං අදස්සි
ඔපානාහුතං මෙ සරං තදස්සි
සන්නප්පිතා සමණබ්‍රාහ්මණො ව.
3255. මාලකො ගැඤ්ඤා විලෙපනකො
පදීපියං යානමුපස්සයකො,
අච්ඡාදනං සයනමථනපානං
සකකච්ච දනානි අදමහ තත්ථ.
3256. තං මෙ වතං තං පන බ්‍රහ්මවරියං
තස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො,
තෙනෙව මෙ ලද්ධමිදං විමානං
පහුතහකඤ්ඤා බහුඅත්තපානං
නචෙවහි ගිහෙහි වුපෙනරූපං
චිරිඤ්ඤිකං න ව සස්සතායං.
3257. අපපානුභාවා නං මහානුභාවං
තෙජස්සිතං හනති අතෙජවනො,
කිමෙව දයාචුධ කිං පච්ච
හත්ථා¹මාගස්සි වණ්ණබ්‍රහ්මානං.

1. හත්ථං-මෙය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3249. මහරජ, වර්ෂයක් දිව්‍ය පංචකාමරසයන් අනුභව කොට ඒ නාරජුට මෙසේ කීම්. නාගයාගේ මේ සම්පත් කිනම් කම්පයක් කොට කෙසේ ලබන ලද්දේද? මේ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ විමානය කෙසේ ලබන ලද්දේද?

3250. නාග රාජය, නුඹ විසින් මේ විමානය හෙතෙමක් නැතිව ලබන ලද්දේද? යම් කිසිවකු විසින් පිරිනමන ලද්දක් ද? තමා විසින් කරන ලද්දක් ද? නැතහොත් දෙවියන් විසින් දෙන ලද්දක් ද? නාග රාජය, මේ කාරණය නුඹ අතින් විචාරම්.

3251. මෙය හෙතෙමක් නැති ව ලබන ලද්දක් නො වේ. යම් කිසිවකු විසින් මට පිරිනමන ලද්දක් ද නො වේ. තමන් විසින් කරන ලද්දක් ද නො වේ. දෙවියන් විසින් දෙන ලද්දක් නො වේ. අලාමක වූ සිය කුශල කර්මයන්ගෙන් මේ විමානය මා විසින් ලබන ලදී.

3252. නුඹගේ චුතය කුමක් ද? කවර බ්‍රහ්මවයසයක් රැක්කෙහි ද? මනාව පුරුදු කරන ලද කිනම් කර්මයක්හුගේ මේ විපාක ද? නාග රාජය මේ කාරණය මට කියනු මැනවි. මේ විමානය නුඹ විසින් කෙසේ නම් ලබන ලද්දේද?

3253. ආළාරය, මම මගධෙශ්වර වූ දුයෙභ්‍රාධන නම් මහානුභාව සම්පන්න රජෙක් වීමි. ඒ මම ජීවිතය ස්වල්පය බොහෝ කල් නො පවත්නේ ය. පෙරළෙන ස්වභාවයට පත් වන්නේ යයි මනාව දැන-

3254. පහන් සිත් ඇත්තෙමි මහත් වූ ආහාර පාන සකසා දුන්නෙමි. එකල්හි මාගේ ගෙදොර පැත්ත පොකුණක් බඳු විය. මහණ බමුණෝ මා විසින් සන්තර්පණය කරන ලද්දෝ ය.

3255. එහි දී මල් ගඳ විලවුන් ද පහන් සහ යානයන් ද ගෙවල් සහ වස්ත්‍ර ද සයනාසන සහ ආහාර පාන ද සකස් කොට දන් දුනිමි.

3256. එය මාගේ දින සමාදානය වේ. එය මාගේ බ්‍රහ්ම-වයසය වේ. මනාව පුරුදු කරන ලද ඒ කර්මයාගේ මේ විපාක යි. එයින් ම බොහෝ කැපුණු දෙයන් බොහෝ ආහාර පානත් නෘත්‍ය ගීතයන් ගෙන් යුත් විරස්ථායී මේ විමානයන් මා විසින් ලබන ලදි. මෙය ද සදකන නො වේ යයි නාරජ කියේ ය.

3257. දළ ම ආයුධ කොට ඇති නාගරාජය, මද අනුභාවයක් ඇත්තා වූ තෙජස් විරහිත ඒ වැදි පුත්‍රයෝ මහත් අනුභාව ඇති මහත් තෙජස් ඇති නුඹට කුමක් හෙයින් හිංසා කළාහු ද? කුමක් හෙයින් වැද්දන්ගේ අතට අසුවූයෙහි ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3258. භයනත්තු නෙ අඤ්චගතං මහනතං.
තෙජොත්තු නෙ නාත්වගං දන්තමුලං,
කිමෙව දයාවුධ කිං පටිච්ච
කිලෙසමාපජ්ජි වණ්ඤකානාං.
3259. න මෙ භයං අඤ්චගතං මහනතං.
තෙජො න සකකා මම තෙහි හතතුං,
සතඤ්ඤා ධම්මානි සුකිත්තිතානි
සමුද්දාවෙලාව දුරවෙයානි.
3260. වාතුද්දසිං පඤ්ඤාදසිං ව'ළාර¹
උපොසථං නිවච්චුපාවසාමි,
අරාගමුං සොළස භොජපුත්තා
රජජුං ගහෙකාන දළභඤ්ඤා පාසං.
3261. හෙකාන නාසං අතිකසීස රජුං
නයිංසු මං සමපට්ඨගඤ්ඤා ලුඤ්ඤා,
එතාදිසං දුක්ඛමහං තිතිකං
උපොසථං අපට්ටකොපයතොනා.
3262. එකායනෙ තං පටේ අද්දසංසු
බලෙන වණ්ඤනාන වු'පෙතරුපං²,
සිරියා ව පඤ්ඤාය ව භාවිතොසි
කිමඤ්ඤා නාග තුපො කරොසි.
3263. න පුත්තහෙතු න ධනසීස හෙතු
න ආයුතො වාපි අළාර හෙතු,
මනුසසයොතිං අභිපක්ඛයානො
තස්මා පරසකමුච තපො කරොමි.
3264. කං ලොභිතකොඤ්ඤා විහතනිතරංසො
අලභිතො කපසිතකෙසමසසු,
සුරොසිතො ලොභිතවිජ්ජනෙන
ගන්ධබ්බරාජාව දිසා පභාසසි.
3265. දෙවිඤ්ඤාපනොසි මහානුභාවො
සබ්බෙහි කාමෙහි සමබ්බිභූතො,
පුච්ඡාමි තං නාගරාජෙනමකං
සෙයොයා ඉතො කෙන මනුසසලොකො.

1. අළාර-මජ්ඣං.

2. උපෙත - වී. මජ්ඣං.

3258. දළ ආයුධ කොට ඇති නාගරාජය, කිම ඔවුහු නුඹගේ තෙජස් දැක බිය නො වූහ ද? නුඹගේ විෂ දත්මුල් අනුව නො ගියේ ද? කුමක් නිසා වණ්ඛිකයන්ගෙන් වෙහෙසට පත්වීදැයි? ඇසිය.

3259. මාගේ මහත් තෙජස දැක ඔවුහු බිය නො වූහ. මාගේ තෙජස ඔවුන් විසින් නසන්නට නො පිළිවන. එහෙත් බුද්ධාදී සත්පුරුෂයන් විසින් මනාකොට ප්‍රකාශ කරන ලද්ද වූ ධර්මයෝ මා විසින් මුහුදු වෙරළ මෙන් නො ඉක්මවාලිය හැක්කාහු වෙති.

3260. ආළාරය, තුදුස්වක්ඛි ද, පසළොස්වක්ඛි ද නිතර පෙහෙ වස් සමාදන්ව වසමි. එවිට වැදිපුත්‍රයෝ සොළොස් දෙනෙක් දැඩි මළපුඩුවක් හා රැහැනක් ගෙන එහි එළඹුණාහ.

3261. ඒ වැදිපුත්‍රයෝ මාගේ නාසය වීද රැහැනකින් බැඳ මා තබා ලාගෙන ගියාහු ය. මා සමාදන්ව ගත් පෙහෙවස කොපනය නො කරමින් මම මෙතරම් දුකක් ඉවසුවෙමි.

3262. බලයෙන් ද වර්ණයෙන් ද යුත් තොප එකපදික මාර්ගයෙහි දී ඒ වැද්දෝ දුටුවෝ ය. තෙපි වනාහි ඵෙශ්වයාභියෙන් හා ප්‍රඥායෙන් වැඩුණුහුය. නාගය, එසේ තිබියදී කුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් තපස් කරනු ද? යි ඇසුවේ ය.

3263. ආළාරය, පුත්‍රයන් හෙතුකොට ගෙන නොවේ. ධනය හෙතුකොට ගෙන ද නොවේ. ආයුෂ හෙතු කොට ගෙන ද නොවේ. මිනිස් උපත පතන්නෙමි. එහෙයින් උත්සාහ දරා තපස් රකිමි යි කියේ ය.

3264. නාගරාජය, නුඹ ලේවන් ඇස් ඇත්තෙහි ය. නට අන්තරංස (පෙළුණු පසුවක්) ඇත්තෙහි ය. අලංකාර වූයෙහි කපන ලද කෙස් රවුළු ඇත්තෙහි ය. රත් සඳුන් විලවුන් ගල්වන ලද්දෙහි ගැඬ්වරාජයා මෙන් දිශාවන් බබුළුවහි.

3265. සියලු කාමසම්පන්නීන් යුක්ත වූවෙහි ය. මහත් අනුභාව ඇත්තෙහි දිව්‍යමය සාද්ධියට පැමිණියේ වෙහි ය. නාග රාජය, නුඹ අතින් මේ කරුණ විචාරමි. මේ නාගභවනයට වඩා මනුෂ්‍යලෝකය ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නේ කවර කරුණකින් ද?

3266. ආළාර නාඤ්ඤා මුත්තස්සලොකා
පුඤ්ඤා වා සංවිජ්ජති සඤ්ඤාමො වා,
අභිඤ්ඤා ලොකා මුත්තස්සයොතිං.
කාභාමි ජාතිමරණස්ස අත්තං.
3267. සංවච්ඡරො මෙ උපිනො¹ තචතතිකෙ
අනෙතන පානෙන උපට්ඨිතොසම්,
ආමනාසිකාන පළෙමි නාග
වීරපච්ඡන්ධොසම්² අභං ජනිඤ.
3268. පුත්තා ව දුරා ව 'නුපිවිනො ව
නිච්චානුසිද්ධා³ උපතිට්ඨතෙ තං,
කච්චිනනු තෙ නාභිසංසිඤ්ඤා කොචි
පියඤ්ඤා මෙ දස්සන් තුඤ්ඤාර.⁴
3269. යථාපි මාතු ව පිතු අගාරෙ
පුත්තො පියො පටිච්චිතො වසෙය්‍ය,
තතොපි මඤ්ඤං ඉධ මෙව සෙයෙය්‍යා
විත්තං හි තෙ නාග මයි පසන්නං.
3270. මණි මමං විජ්ජති ලොකිතබ්බො
ධනානරො මණිරතනං උළාරං,
ආද්‍ය තං ගච්ඡ සකං නිකෙතං
ලොකා ධනං තං මණිමොක්ඛපසසු.
3271. දිට්ඨා මයා මානුසිකාපි කාමා
අසස්සනා විපරිණාමධම්මො,⁵
ආදිනවං කාමගුණෙසු දිස්වා
සද්ධායතං පබ්බජිතොමිති රාජ.
3272. දුමස්ථලානෙව පතනති මාණවා
දුරො ව වුද්ධා ව සරිරහෙද,
එතමපි දිස්වා පබ්බජිතොමිති රාජ.
අපඤ්ඤානං සාමඤ්ඤාමෙව සෙයෙය්‍යා.
3273. අඤ්ඤා හවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤා
බහුසස්සනා යෙ බහුයානවිතතිනො,
නාගඤ්ඤා පුත්තා න තචඤ්ඤාර
කාභාමි පුඤ්ඤානි අනපතනානි.

1. විසතො - මජ්ඣං.

2. වුට්ඨො අසම් - මජ්ඣං. වුට්ඨොසම් - ස්‍යා.

3. අනිච්චානු සිද්ධා උපතිට්ඨතෙ තෙ - මජ්ඣං.

4. තුඤ්ඤා අළාර - මජ්ඣං.

5. විපරිණාම - මජ්ඣං.

3266. ආළාරය, මාර්ග ඵල නිර්වාණ සංඛ්‍යාත ශුද්ධිය හෝ ශීල සංයමය හෝ මිනිස් ලොවින් වෙන්ව විද්‍යාමාන නො වන්නේ ය. මම ද මිනිස් උපත ලැබ ජාති මරණයන්ගේ අවසානය කරන්නෙමි.

3267. නුඹ සම්පයෙහි මම වර්ෂයක් විසිමි. ආහාර පානයෙන් මම උපස්ථාන ලද්දෙමි ද වෙමි. නාගය, නුඹට කියා යමි. නාග රාජය, මම බොහෝ කලක් වාසය කෙළෙමි යි කියේ ය.

3268. ආළාරය, මාගේ පුත්‍රයෝ ද අඹුවෝ ද අනුව ජීවත් වන්නෝ ද නිතර අනුශාසනා කරන ලද්දහු නුඹට උපස්ථාන කිරීමට පැමිණ සිටින්නාහ. කිම, ඔවුනතර කිසිවෙක් නුඹට අස-තුටක් කෙළේ ද? නුඹගේ දෑත්ම මට ප්‍රිය යයි නාරජ කියේ ය.

3269. ඔවුපියන්ගේ ගෙහි පුත්‍රයෙක් යම්සේ පොෂණය කරන ලද්දේ වාසය කෙරේ ද, එයටත් වඩා මට මෙහි ම ශ්‍රේෂ්ඨය. නාගය, තොපගේ සිත යම් හෙයෙකින් මා කෙරෙහි ප්‍රසන්න ද එහෙයිනි.

3270. යහළු ආළාරය, ධනය ලැබ ගන්නට පිළිවන් වන්නාවූ ලොභිතංක නම් මාණික්‍යයක් මාගේ ඇත. ඒ මහත් වූ මාණික්‍යය ගෙන සිය නිවසට යව. එයින් ධනය ලබාගෙන මා වෙතට ම පමුණුවනු මැනවි.

3271. මහරජ, මා විසින් මිනිසුන් අයත් වූ ද දෙවියන් අයත් වූ ද කාමසම්පත්තිහු දක්නා ලද්දහ. ඒ කාමයෝ අශාස්වතයහ. පෙරළෙන ස්වභාව ඇත්තෝ ය. කාමසම්පත්ති ආදීනව දැක මම සැදහැයෙන් පැවිදි වූයෙමි.

3272. මහරජ, ගස්වල පැසුණු නො පැසුණු ගෙඩි මෙන් ළදරු වූ ද තරුණ වූ ද මහලු වූ ද යන සියල්ලෝ ම ශරීර හෙදයෙන් වැටෙන්නාහ. මෙය ද දැක පැවිදි වීමි. නොයඤාණික වූ මහණකම වනාහි ශ්‍රේෂ්ඨ වේ.

3273. ආළාර නම් නාපසය, යම් කෙනෙක් බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇත්තාහු බොහෝ කරුණු සිතන්නෝ වෙද් ද, නුවණැති ඔවුහු එකාත්තයෙන් ම සේවනය කළ යුත්තෝ වෙති යි රජ තෙම කියේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

3274. අද්ධා හවෙ සෙව්නබ්බා සපඤ්ඤා
බහුසසුතා යෙ බහුයානවිනනිතො,
නාගඤ්ඤා සුත්වාන මමඤ්ඤා රාජ
කරොහි පුඤ්ඤානි අනප්පකානිති.

සඬබ්බාල ජාතකං.

5. චූලලසුතසොමජාතකං.

3275. ආමනනායාමී නිගමං.
මිත්තාමචෙව පාරිසජ්ජ ව¹,
සිරසමී පලිතං ජාතං
පබ්බජ්ජං දනි රොව'හං.
3276. අභුං මෙ කථනනු හණ්ඩි
සලං මෙ දෙව උරසි කප්පෙසි,
සත්තසතා නෙ හරියා
කථනනු නෙ තා හවිස්සනති.
3277. පඤ්ඤාසිහිනති එතා
දහරා අඤ්ඤාමපී තා ගමීස්සනති,
සග්ගඤ්ඤා පඤ්ඤායානො
තෙතා'හං පබ්බජීස්සාමී.
3278. දුලලභං මෙ ආසි සුතසොම
යස්ස නෙ හොමහං මාතා,
යං මෙ චිලපතනියා
අනපෙකෙබ්බා පබ්බජසී දෙව.
3279. දුලලභං මෙ ආසි සුතසොම
යනතං අහං විජාගිස්සං,
යං මෙ චිලපතනියා
අනපෙකෙබ්බා පබ්බජසී දෙව.
3280. කොනාමෙසො ධම්මො සුතසොම
කා ව නාම පබ්බජ්ජා,²
යං නො අමෙහ පිණ්ණෙණ
අනපෙකෙබ්බා පබ්බජසී දෙව.
3281. පුත්තාපි තුය්හං බහවො
දහරා අප්පත්තයොබ්බතා,
මඤ්ඤා තෙ³ තං අප්පසන්නා
මඤ්ඤා දුක්ඛං නිගව්ජනති.

1. පරියස්සජ්ජ - මජ්ඣං.

2. පබ්බජ්ජායං - මජ්ඣං.

3. තෙපි - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3274. යම් කෙනෙක් බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇත්තාහු බොහෝ කරුණු සිතන්නෝ වෙද්ද, නුවණැති ඔවුහු එකාන්තයෙන් ම සෙවනය කළ යුත්තෝ වෙති. මහරජ, සංඛපාල නාගයා ගැන ද මා ගැන ද අසා බොහෝ පින් කරවයි තාපස තෙම අවවාද කෙළේ ය.

සංඛපාල ජාතක යි.

5. වුලලසුතසොම ජාතකය

3275. නියම් ගම් වැසි ජනයා ද මිත්‍රාමාත්‍යයන් ද පිරිස් වැසියන් ද අමතා දන්වමි. හිසෙහි පැසුණු කෙසක් හටගත්තේ ය. දැන් මම පැවිද්ද කැමැත්තෙමි' යි සුතසොම නම් රජ ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3276. දේවයන් වහන්ස, කෙසේ නම් මට අවැඩක් කියන්නෙහිද? මාගේ ළයෙහි අනිත ලද හුලක් මෙන් කෙළෙහි ය. තමුන්නාන්සේගේ සත්සියයක් භායාබාවෝ වෙත්. තමුන්නාන්සේ පැවිදි වූ කල්හි ඒ භායාබරු කෙසේ ජීවත් වන්නාහු ද? (යි ඔවුනතුරෙන් එකෙක් ඇසීය.)

3277. මේ තරුණ භායාබරු තම තමන්ගේ කටයුතුවලින් ප්‍රකටවන්නාහ. ඔවුහු අත් සැමියකු වෙත ද යන්නාහ. මම ස්වර්ගය පතන්නෙමි ද වෙමි. එහෙයින් මම පැවිදි වෙමි.

3278. දේවයන් වහන්ස, යම් හෙයෙකින් වැලපෙන්නා වූ මා ගැන අපේක්ෂා රහිත වූයේ නුඹ පැවිදි වෙහි නම්, සුතසොමය, මම යම්බඳු තොපගේ මව් වීම ද, එය මා නපුරු කොට ලැබුවකි.

3279. දේවයෙනි, යම් හෙයෙකින් වැලපෙන්නා වූ මා ගැන අපේක්ෂා රහිත වූයේ නුඹ පැවිදි වෙහි නම් සුතසොමය, මම යම්බඳු වූ තොප ප්‍රසූත කෙළෙමි ද, මෙය මා විසින් නපුරු කොට ලබන ලද්දක් වී යයි මව කීවාය.

3280. දේවයෙනි, යම් හෙයකින් ජරාපීර්ණ වූ අප ගැන අපේක්ෂා රහිත වූයේ නුඹ පැවිදි වෙහි නම්, සුතසොමය, එය කිනම් පැවිද්දක් ද? මෙය කවර නම් ධර්මයක්ද? යි පිය තෙමේ ඇසුවේ ය.

3281. තොපගේ බොහෝ පුත්‍රයෝ ද නො පැමිණි යොවුන් වයස් ඇති ළදරුවෝ ය. මිහිරි වදන් බෙණෙන්නා වූ ඔවුහු තා නොදක්නෝ දුකට පත් වෙතැයි හඟිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

3282. පුතෙහි ව මෙ එතෙහි
දහරෙහි අප්පකයොධ්වනෙහි,
මහපුත්ති සබ්බෙහිසි තුමෙහි
විරමසි යථා විනාහාවො.
3283. ජිහ්වං නු තුග්ගං හදයං
ආද්ධං කරුණං ව නත්ති අමෙහස්ස,
යං නො විකකන්තනියො
අනපෙකෙකො පබ්බජසී දෙව.
3284. න ව මග්ගං ජිහ්වං හදයං
අත්ති කරුණංසි මග්ගං තුමෙහස්ස,
සග්ගස්සං පඤ්ඤානො
තෙතාහං පබ්බජ්ඣසාමි.
3285. දුලලංකං මෙ ආසි සුතසොම
යස්ස නෙ අහං හරියා,
යං මෙ විලපනනියා
අනපෙකෙකො පබ්බජසී දෙව.
3286. දුලලංකං මෙ ආසි සුතසොම
යස්ස නෙ අහං හරියා,
යං මෙ කුඤ්ඤපට්ඨසනිං
අනපෙකෙකො පබ්බජසී දෙව.
3287. පරිපකෙකා මෙ ගබ්බො
කුඤ්ඤගො යාව නං විජායාමි,
මාහං එකා විධවා
පච්ඡා දුක්ඛානි අද්දකං.¹
3288. පරිපකෙකා තෙ² ගබ්බො
කුඤ්ඤගො ඉධික කිං³ විජායස්ස,
පුතං අනොමචණ්ණං
තං හිතා පබ්බජ්ඣසාමි.
3289. මා කිං වඤ්ඤ රුද්ධි
මා යොවි වනතිමිරමන්තකම්,
ආරොහ වරපාසාදං
අනපෙකෙකො අහං ගම්ඤ්ඤාමි.
3290. කො තං අමම කොපෙසි
කිං රොදසි පෙකකසි ව මං බාලො,
කං⁵ අවජ්ඣං සාතෙමි
ඤ්ඤානං උදික්ඛමානානං.

1. ආද්ධං - මජ්ඣං.

2. අද්ධං - මජ්ඣං.

3. ව නෙ - මජ්ඣං.

4. නං - වි. මජ්ඣං.

5. තං අවජ්ඣං - මජ්ඣං.

3282. යොවුන් වියට නො පැමිණි මිනිරි වදන් බෙණෙන මේ ලදරු පුත්‍රයන්ගෙන් පමණක් නොව තොප සියලු දෙනාගෙන් ද, බොහෝ කලක් වාසය කොට ද වෙන් වන්නට සිදුවේ. එය නො වැළැක්විය හැක්කකිසි බෝසත් තෙම කිය.

3283. දේවයන් වහන්ස, යම් හෙයකින් අප අඬද්දී අපෙක්ෂා රහිතව පැවිදි වෙහි ද? එහෙයින් නුඹ වහන්සේගේ හෘදය සිදුරු වී ද? වැන්දඹු තන්‍යට වැටෙන අප කෙරෙහි කරුණාවක් නැද්ද? යි භාය්‍යාවක් ඇසුවා ය.

3284. මගේ හෘදය සිදුරු නොවීය. තොප කෙරෙහි මාගේ කරුණාව ද ඇත්තේය. ස්වර්ග සම්පත්තිය ද පතන්නෙමි වෙමි. එහෙයින් මම පැවිදි වන්නෙමි.

3285. දේවයෙනි, යම් හෙයකින් වැලපෙන්නා වූ මා ගැන අපෙක්ෂා රහිත වූයේ පැවිදි වෙහි ද? සුතසොමය, මම යම්බඳු වූ තොපගේ භාය්‍යා වෙමි ද එහෙයින් එය මා නපුරු කොට ලබන ලද්දක් විය.

3286. දේවයෙනි, යම් හෙයකින් මගේ කුස පිළිසිඳ ගැන්ම ගැන අපෙක්ෂා රහිත වූයේ නුඹ පැවිදි වෙහි ද සුතසොමය, මම යම්බඳු තොපගේ භාය්‍යා වෙමි ද එහෙයින් එය මා නපුරු කොට ලබන ලද්දක් විය.

3287. මාගේ දරු ගර්භය මුහුකුරා ගියේ ය. කුස භොන් දරුවා යම්තාක් වදම් ද ඒ තාක් ඉවසුව මැනැවි. එකලා වූ මම වැන්දඹු නො කෙරේවා, පසුව දුක් දකිමිසි අග මෙහෙසිය කීවාය.

3288. තීගේ දරු ගර්භය මුහුකුරා ගියේ යැයි දනිමි. එබැවින් තී පුත්‍රයකු ප්‍රසූත කරව අලාමක වර්ණ ඇති පුත්‍රයා ද තී ද හැර මම පැවිදි වන්නෙමි' යි බෝසත් තෙම කීයේ ය.

3289. සොළුර වන්දා දේවිය, නො අඬව. ගිනිහිරි මල් බඳු ඇස් ඇත්තිය. නො හඬව. උකුම් ප්‍රාසාදයට නගුව. මම අපෙක්ෂා විරහිතව යන්නෙමි යි කීයේ ය.

3290. මැනියෙනි, කවරෙක් නුඹ කොප කෙළේ ද? කුමක් හෙයින් හඬන්නෙහි ද? කුමක් නිසා මා දෙස ද දැඩිව බලන්නෙහි ද? වධ නො කටයුත්තකු වුවත් ඤාතීන් බලා සිටියදී ම නසමි. මට මේ කරුණ පහද දෙව යි වැඩිමහලු පුත්‍ර තෙම ඇසීය.

3291. නභි යො සක්ඛා භනතුං
විජිතාවී යො මං තාන කොපෙසි,
පිතා තෙ මං තාන අවච
අනපෙකෙඛා අහං ගමිස්සාමි.
3292. යාභං පුබ්බෙ නිය්‍යාමි
උය්‍යානං¹ කුඤ්ජරො² ච යොධෙමි,
සුතසොමෙ³ පබ්බජිතෙ
කථනතුදුනි කරිස්සාමි.
3293. මාතු ච මෙ රුදනතායා⁴
පෙට්ඨස්ස ච භාතුතො අකාමස්ස,
භස්මෙපි තෙ ගහෙස්සං⁵
න හි ගච්ඡයි තො අකාමානං.
3294. උට්ඨෙහි කං ධාති
ඉමං කුමාරං⁶ රමෙහි අඤ්ඤාසු,
මා මෙ පරිපක්මකා⁷
සග්ගං මම පක්ඛානස්ස.
3295. යනතුනිමං දදෙය්‍යං⁸ පහංගාරං
කො තු මෙ ඉමිනා අකො,
සුතසොමෙ පබ්බජිතෙ
කිනත්තු මෙ තං කරිස්සාමි.
3296. කොසො ච තුඤ්ඤං විපුලො
කොට්ඨාගාරඤ්ඤා තුඤ්ඤං පරිපුරං,
පට්ඨී⁹ ච තුඤ්ඤං විජිතා¹⁰
රමස්සු මා පබ්බජස්සු දෙව.
3297. කොසො ච මඤ්ඤං විපුලො
කොට්ඨාගාරඤ්ඤා මඤ්ඤං පරිපුරං,
පට්ඨී ච මඤ්ඤං විජිතා
තං හිතා පබ්බජස්සාමි.
3298. මඤ්ඤාපි ධනං පහුතං
සංඛ්‍යාතුං නොපි දෙව සකෙකාමි,
තං දෙව තෙ දදමි සංඛ්‍යාමපි
රමස්සු මා පබ්බජ දෙව.

-
1. යොභං පුබ්බෙ රජෙන යාමි උය්‍යානං - මජ්ඣං.
 2. මතක කුඤ්ජරෙව යොදෙමි - මජ්ඣං, සතා.
 3. සුතසොම - මජ්ඣං.
 4. රුදනතාරා - මජ්ඣං.
 5. ගමිස්සං - චි, මජ්ඣං. ගමිස්සං - සතා.
 6. කුමාරි - මජ්ඣං. කුමාරං කුමාරි - චි.
 7. පරිපක්මකාසි - මජ්ඣං.
 8. දදෙය්‍යා - චි, මජ්ඣං.
 9. පට්ඨී - මජ්ඣං.
 10. විජිතාපි

3291. පුත්‍රය, යමෙක් මා කොප කෙළේ ද? හෙතෙමේ ලබන ලද ජය ඇත්තා වූ තොපගේ පියා වන්නේ ය. හෙතෙමේ නසන්නට නො හැකිය. පුත්‍රය, තොපගේ පියා මම අපෙක්ෂා රහිතව යන්නෙමියි මට කීයේ ය.

3292. යම්බඳු මම පෙර රියට නැග උයනට ගියෙමි ද, මද ඉක්මනට ද පහර දුනිමි ද? මා පිය සුනසොමරජ පැවිදි වූ කල්හි දුන් මම ඒවා කෙසේ කරමි දැයි වැඩිමහලු පුත්‍රයා ප්‍රශ්න කෙළේ ය.

3293. පියාණෙනි, මාගේ මව හඬද්දී වැඩිමහල් සහොදරයාගේ ද නො කැමැත්ත තිබියදී පැවිදි වෙහි ද? නුඹ වහන්සේගේ අත් දෙක ද අල්ලා ගන්නෙමි. අප අකමැතිව සිටියදී නො යන්නෙහි යැයි බාල පුත්‍රයා ප්‍රකාශ කළේ ය.

3294. එම්බා කිරිමව, තී නැගිටුව මේ කුමරා අත් තැනක සිත් අලවව. ස්වර්ගය පතන්නා වූ මට උවදුරු නො කරව.

3295. මේ දිලිසෙන්නා වූ මැණික ආපසු දෙන්නෙමි නම් යහපති. මට මෙයින් කවර ප්‍රයෝජන ද? සුනසොම රජු පැවිදි වූ කල්හි මේ මැණික ගෙන මම කුමක් කරන්නෙමි දැ යි කිරිමව වැලඳුණාය.

3296. දේවයන් වහන්ස, භාණ්ඩාගාරය ද මහත් වේ. නුඹගේ කොෂ්ඨාගාරය ද පිරි ගොස් ය. නුඹ විසින් පෘථිවිය ද දිනන ලද්දීය. සිත් අලවා වාසය කරව. පැවිදි නො වනු මැනැවැයි මහඥානි තෙම කීයේ ය.

3297. මාගේ භාණ්ඩාගාරය ද මහත් ය. මාගේ කොෂ්ඨාගාරය ද පිරි ගොස් ය. මා විසින් පෘථිවිය ද දිනන ලද්දී ය. ඒ සියල්ල හැරදමා පැවිදි වෙමියි බෝසත් තෙම කීයේ ය.

3298. දේවයන් වහන්ස, මාගේ ධනය ද බොහෝ ය. ගණිත්තට ද නො හැකියි. ඒ සියල්ල ම නුඹ වහන්සේට දෙමි. සිත් අලවා මෙහි ම වාසය කරනු මැනවි. පැවිදි නො වනු මැනැවැයි කුලවඩ්ඪන නම් සිටු තෙම කීයේ ය.

3299. ජානාමී තෙ ධනං පභුතං
කුලවඩ්ඪන පුජිතො තයා ච'සමි,
සග්ගඤ්ඤි පඤ්ඤානො
තෙනාහං පබ්බජිසාමි.
3300. උසකඤ්ඤිතොසමි බාලහං
අරති මං සොමදත්ත ආවිසති,
බහුකා හි අනතරායා
අප්පෙචාහං පබ්බජිසාමි.
3301. ඉදමපි තුස්සං රුචිතං සුතසොම
අප්පෙචද්දති කං පබ්බජ,
අහමපි පබ්බජිසාමි
න උසස්සෙ තයා වීනා අහං යාතුං.
3302. න හි සකකා පබ්බජිතුං
නගරෙ න හි පව්චති ජනපදෙ ච,
සුතසොමෙ පබ්බජිතෙ
කථනතුද්දති කරිසාම.
3303. උපතියතිදං මං ඤාඤ
පරිත්තං උදකංච වඩ්ඪවාරමි,
එවං සුපරිත්තකෙ ජීවිතෙ
න ච පමජ්ඣිකං කාලො.
3304. උපතියතිදං මං ඤාඤ
පරිත්තං උදකංච වඩ්ඪවාරමි,
එවං සුපරිත්තකෙ ජීවිතෙ
අථ බාලා පමජ්ජනති.
3305. තෙ වඩ්ඪයතති නිරයං
තිරච්ඡානායොනිඤ්ඤි පෙත්තවිසයඤ්ඤි,
තණ්හාබන්ධනබද්ධා
විබෙඪිතති අසුරකායං.
3306. උභංඤ්ඤාතෙ රජග්ගං
අවිදුරෙ පුප්ඵකමිහි පාසාදෙ,
මං ඤාඤ නො කෙසා ජිනනා
යසස්සිතො ධම්මරාජස්ස.
3307. අයමස්ස පාසාදෙ
සොචණ්ණපුප්ඵමාලාවීතිකිණ්ණො,
යහිමනුවිචරි රාජා
පරිකිණ්ණො ඉක්ඛාගාරෙහි.

3299. කුලවඩ්ඪන සිටාණෙනි, තාගේ ධනය බොහෝ බව දනිමි. තා විසින් ද මම පුදන ලද්දෙමි වෙමි. ස්වර්ග සම්පත්ති ද පතන්නෙමි වෙමි. එහෙයින් මම පැවිදි වන්නෙමිසි බෝසත් තෙම කියේ ය.

3300. සොමදත්ත කුමාරය, මම දැඩියේ කලකිරුණෙමි වෙමි. නො ඇල්ම මා කෙරෙහි ආවේශ වෙයි. යම් හෙයකින් අන්තරායයෝ බොහෝ වෙද් ද, එබැවින් අද ම මම පැවිදි වන්නෙමිසි සොමදත්ත කුමරුහට රජය පාවා දෙමින් සුතසොම බෝසත් තෙමේ ප්‍රකාශ කළේ ය.

3301. සුතසොමයන් වහන්ස, අද ම පැවිදි වන්නෙමි යි යන මෙය නුඹ විසින් කැමති වන ලද්දක් ද? නුඹ වහන්සේ අද ම පැවිදි වනු මැනවි. මම ද පැවිදි වන්නෙමි. තොප හැර ගිහිගෙයි සිටින්නට මම උත්සාහ නො කරමිසි සොමදත්ත නම් සහොදරයා කියේ ය.

3302. සුතසොම රජු පැවිදි වූ කල්හි දැන් අපි කුමක් කරන්නෙමු දැයි කියා නගරයෙහි ද ජනපදයෙහි ද දූතටමත් ශොකයෙන් ආහාර නො පිසත්. (අප දෙදෙනා ම පැවිදි වූ කල්හි රටවැසියෝ අනාථයෝ වන්නාහ). එබැවින් නුඹට පැවිදි වන්නට නුපුළුවන් යයි සුතසොම තෙම කියේ ය.

3303. මේ ජීවිතය රදවුන්ගේ අළුපෙරහනෙහි ස්වල්ප වූ ජලයක් මෙන් වහා මැඩ පැවැත්වෙන්නේයයි දනිමි. මෙසේ ස්වල්ප වූ ජීවිත කාලයෙහි ද පමා වන්නට කාලයක් නැත්තේය.

3304. මේ ජීවිතය රජකයන්ගේ අළුපෙරහනෙහි ස්වල්ප වූ දියත්තක් මෙන් වහා මැඩ පැවැත්වෙන්නේයයි දනිමි. මෙසේ ස්වල්ප වූ ජීවිත කාලයෙහි ද අඤානයෝ පමා වන්නාහ.

3305. තෘෂ්ණා ඛන්ධනයෙන් බැලුණා වූ ඔවුහු නරකය තිරිසන් යොනිය - ප්‍රෙත විෂය - අසුරකාය යන සිවු අපාය දියුණු කරත්.

3306. අපගේ මහත් යශස් ඇති ධර්ම රාජන් වූ රජුගේ කෙශයෝ සිඳින ලද්දහයි හඟිමි. පුළුල් නම් ප්‍රාසාදයට නුදුරු තන්හි රජස් උස්ව නැගේ යැයි මහජනයා හඬමින් කියේ ය.

3307. අන්තෞසුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් ප්‍රාසාදයන්හි හැසුරුණේ ද, මනා වර්ණ ඇති මලින් හා නොයෙක් මල් මාලාවන් ගෙන් ද ගැවසීගත්තා වූ මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ ඒ ප්‍රාසාද යයි.

3308. අයමස්ස පාසාදෙ
සොවණණපුප්පමාලාවීතිකිණණො,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙන.
3309. ඉදමස්ස කුටාගාරං
සොවණණපුප්පමාලාවීතිකිණණො,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.
3310. ඉදමස්ස කුටාගාරං
සොවණණපුප්පමාලාවීතිකිණණො,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙන.
3311. අයමස්ස අසොකවතිකා
සුප්පජීතා සබ්බකාලිකා රත්තො,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.
3312. අයමස්ස අසොකවතිකා
සුප්පජීතා සබ්බකාලිකා රත්තො,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙන.
3313. ඉදමස්ස උය්‍යානං
සුප්පජීතං සබ්බකාලිකං රත්තං,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.
3314. ඉදමස්ස උය්‍යානං
සුප්පජීතං සබ්බකාලිකං රත්තං,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙන.
3315. ඉදමස්ස කණ්ණිකාරවනං
සුප්පජීතං සබ්බකාලිකං රත්තං,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.
3316. ඉදමස්ස කණ්ණිකාරවනං
සුප්පජීතං සබ්බකාලිකං රත්තං,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙන.
3317. ඉදමස්ස පාටළිවනං
සුප්පජීතං සබ්බකාලිකං රත්තං,
යහිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.

3308. නෑ සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජතෙම යම් ප්‍රාසාදයෙක්හි හැසුරුණේ ද මනා වර්ණ ඇති මලින් හා මල්මාලාවන්ගෙන් ද ගැවසීගන්නා වූ මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ ඒ ප්‍රාසාද යයි.

3309. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් කුටාගාරයෙක්හි හැසුරුණේ ද, මනා වර්ණ ඇති මලින් හා මල්මාලාවන්ගෙන් ද ගැවසීගන්නා වූ මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ කුටාගාර යයි.

3310. නෑ සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් කුටාගාරයෙක්හි හැසුරුණේ ද මනා වර්ණ ඇති මලින් හා මල් මාලාවන්ගෙන් යුක්ත වූ මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ ඒ කුටාගාරය යි.

3311. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් උයනෙක්හි හැසුරුණේ ද මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ සෑම කල්හි මනාව පිපියා වූ සිත්කලු ඒ අශොක වනයයි.

3312. නෑ සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් උයනෙක්හි හැසිරුණේ ද මේ වනාහි උන්වහන්සේගේ සෑම කල්හි පිපියා වූ ඒ සිත්කලු අශොක උයනය යි.

3313. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද රජ තෙම යම් උයනෙක්හි හැසිරුණේ ද? මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ සිත්කලු උයනය.

3314. නෑ සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් උයනෙක්හි හැසිරුණේ ද මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ උයන යි.

3315. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් පිරිවරන ලද රජ තෙම යම් උයනෙක්හි හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ උන්වහන්සේගේ කිණිහිරිය මල් උයනය.

3316. නෑ සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද රජතෙම යම් උයනෙක්හි හැසිරුණේ ද මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ කිණිහිරිය මල් උයනය.

3317. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් පිරිවරන ලද රජ තෙම යම් උයනෙක්හි හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ ඒ පළොල්වනය යි.

3318. ඉදමසස පාටළිවනං
සුපුප්ඵනං සබ්බකාලිකං රථං,
යනිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණෙණා සැතිසංඝෙන.
3319. ඉදමසස අඬවනං
සුපුප්ඵනං සබ්බකාලිකං රථං,
යනිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණෙණා ඉක්ඛාගාරෙහි.
3320. ඉදමසස අඬවනං
සුපුප්ඵනං සබ්බකාලිකං රථං,
යනිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණෙණා සැතිසංඝෙන.
3321. අයමසස පොකඛරණි
සසන්තා අණ්ඨපෙති විතිකිණ්ණා,
යනිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණෙණා ඉක්ඛාගාරෙහි.
3322. අයමසස පොකඛරණි
සසන්තා අණ්ඨපෙති විතිකිණ්ණා,
යනිමනුවිවරි රාජා
පරිකිණෙණා සැතිසංඝෙන.
3323. රාජා ඛො පබ්බජිතො
සුතසොමො රජ්ජං ඉමං පහස්සාන,
කාසායව්ඤ්චසනො
නාගොච එකකොච චරති.
3324. මාසසු පුබ්බෙ රතිකීළිතානි
හසිතානි අනුසස්සරිඤ්ඤා,
මා චො කාමා හනිංසු
රථං හි සුද්ධං නාම ගගරං.
3325. මෙත්තං විත්තං හාවෙට්ඨ
අප්පමාණං දිවා ච රතො ච,
අට්ඨ ගණ්ඨස්ස දෙවපුරං
ආවාසං පුද්ගලකමමිනනති.

චුලසුතසොමජාතකං.

වතනාළිසනිපාතො නිට්ඨිතො.

තස්සද්දනං:

සුවිජ්ජානිතජම්බුකකුණ්ඩලිතො
සරහඬාමලමුද්දාජාතකස්ස,
පවරුත්තමසඬ්ඨිච්චසකො
සුතසොම අරිඤ්ඤා රාජවරොති.

3318. නෑ සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද රජ තෙම යම් උය-
නෙක් හි හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියාවූ
උන්වහන්සේගේ ඒ පළොල්වනය යි.

3319. අන්ත:පුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද රජ තෙමෙ යම්
උයනෙක්හි හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි හැමකල්හි මනාව පිපියා වූ
උන්වහන්සේගේ ඒ අඹ උයන ය.

3320. නෑ සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද රජතෙමෙ යම් උය-
නෙක්හි හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි හැම කල්හි මනාව පිපියා වූ
උන්වහන්සේගේ ඒ අඹ උයන ය.

3321. අන්ත:පුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද රජතෙමෙ යම්
පොකුණක් සමීපයෙහි හැසුරුණේ ද, මෙය වනාහි නොයෙක් ජල
කුසුමයන්ගෙන් පක්ෂීන්ගෙන් ගැවසීගත්තා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ
පොකුණ ය.

3322. නෑ සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද රජතෙමෙ යම් පොකුණක්
සමීපයෙහි හැසුරුණේ ද, මෙය වනාහි නොයෙක් ජලකුසුමයන්-
ගෙන් හා පක්ෂීන්ගෙන් ගැවසීගත්තා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ
පොකුණ ය.

3323. සුතසොම රජ තෙම මේ රාජ්‍යය හැර දමා පැවිදි වූයේ ය.
කසාවත් හැඳගත්තේ එකවර හස්තිරාජයකු මෙන් එකලාව හැසිරේ.

3324. පෙර තොප විසින් කරන ලද කාමක්‍රීඩා සහ කාය
වාචා චිත්ත වශයෙන් කළ ක්‍රීඩා ද තොප සිත්හි පහළ නො වේවා.
සිත්හ කාරණයන් ද සිහි නො කරමු. යම් හෙයකින් සුදර්ශන
නගරය සිත්කලු වන්නේ ද එහෙයින් ඒ නගරය සිහිපත් නො කරව.
කාමයෝ වනාහි තොපට හිංසා නො කෙරෙන්නවා.

3325. දවල් ද රැඳ අප්‍රමාණ වූ මෙමත්‍රී සිත වඩමු. ඉක්බිති
පින් ඇත්තවුන්ගේ වාසස්ථානය වූ දෙව් පුරයට යවු යි. පිරිසට
අවවාද කළේ ය.

මූලාසනයේම ජාතක යි.

වතහාළිය නිපාතය නිමයේ යි.

එහි උද්දාය:

සුවපණ්ඩිත, ජමබුක කුණ්ඩලී යන පක්ෂීන් ඇති නෙයකුණ
ජාතකය ද, සරහබ්බ ජාතකය ද, අලමබුස ජාතකය ද, උතුම් වූ
සඞ්ඛ නාගරාජ ජාතකය ද, සුතසොම ජාතකය ද යන මොහු
වතහාළිය නිපාතයෙහි වෙත්.

1. නලිනිකාජාතකං

3326. උඩ්ඛ්‍යතෙන¹ ජනපදෙ රට්ඨඤ්ඤාපි විනස්සති,
එහි නලිනිකෙ² ගව්‍ය තං මෙ බ්‍රාහ්මණමානසය.
3327. නාහං දුක්ඛක්ඛමා රාජ නාහං අද්ධානකොවිද,
කථං අහං ගමිස්සාමි වනං කුඤ්ජරසෙවිතං.
3328. ඒතං ජනපදං ගතො හත්තීනා ව රජෙන ව,
දුරුසඛ්ඛාටයානෙන එවං ගව්‍ය නලිනිකෙ³.
3329. හත්තී අස්සා රථා පතනී⁴ ගවෙජවාදය ඛනිකියෙ,
තවෙව වණ්ණණරූපෙන වසං තං ආනයිස්සයි.
3330. කදලිධජපඤ්ඤාණො ආභුජ්ජරිවාරිතො,
එසො පදිස්සති රමමො ඉයිසිඛගස්ස අස්සමො.
3331. එසො අග්ගිස්ස සඛ්ඛාතො එසො ධුමො පදිස්සති,
මඤ්ඤො නො අග්ගිං භාපෙති ඉයිසිඛෙයා මහිඤ්ඤො.
3332. තඤ්ඤා දිස්වාන ආයතනිං ආමුත්තමණ්ණුණ්ණලං⁵,
ඉයිසිඛෙයා පාවිසි භීතො අස්සමං පණ්ණණ්ණාදනං.
3333. අස්සමස්ස ව යා ආරෙර හෙණ්ණුකෙනස්ස කිළ්ඨි,
විදංසයනති අඛානි ගුහං පකායිතාති ව.
3334. තඤ්ඤා දිස්වාන කිළ්ඨනති⁶ පණ්ණණ්ණාලගතො ජට්ඨි,
අස්සමා නික්ඛමිත්තාන ඉදං වචනමබුච්ඡි.
3335. අමෙතා කො නාම යො රුක්ඛො යස්ස තෙවංගතං එලං,
දුරෙපි ඛින්නං පච්චෙති න තං ඔභාය ගව්‍යති.
3336. අස්සමස්ස මමං⁷ බ්‍රහ්ම සමීපෙ ගතමාදනෙ,
පබ්බතෙ තාදිසා රුක්ඛො යස්ස තෙවංගතං එලං
දුරෙපි ඛින්නං පච්චෙති න මං ඔභාය ගව්‍යති.¹

1. උදයහතෙ - මජ්ඣං.

2. නිළිනිකෙ - මජ්ඣං.

3. හත්තී අස්ස රජෙ පතනී - මජ්ඣං.

4. කුණ්ඩලිං - මජ්ඣං.

5. කිළ්ඨනති - මජ්ඣං.

6. මම - මජ්ඣං.

7. ගව්‍ය - මජ්ඣං. යා,

1. නලිනිකා ජාතකය

3326. නලිනී කුමරිය, මෙහි එව. ජනපදය නියමින් දැවේ. රට ද වැනසේ, යව, ඒ මාගේ රටට වැසි වළකන්නා වූ බ්‍රාහ්මණයා (ඉසිසිංග තාපසයා) මෙහි ගෙන එවයි රජ තෙම කිය.

3327. පිය මහරජ, මම දුක් ඉවසිය හැක්කි නොවෙමි. මම හොඳින් මහ දන්තියක් ද නොවෙමි. ඇතුන් විසින් සෙවුනා ලද වනයෙහි මම කෙසේ නම් යම් දැයි නලිනිය ඇසුවා ය.

3328. එම්බා නලිනිය, ඇතුපිටින් හා රජයෙන් ද සමෘද්ධ වූ නුවරට ගොස් සුදුසු තන්හි බස්වාගෙන යන දැවමය යානයෙන්ද, නැව ආදියෙන් ද යව.

3329. ඝෛත්‍රිය කුමරියනි, ඇත් අස් රිය පාබල යන සිව් රහ සෙනග ගෙන යව. මෙසේ ක්ලාන්ත නොවී ගොස් තිගේ ශරීර වර්ණයෙන් ද රූප සම්පත්තියෙන් ද ඒ බ්‍රාහ්මණයා තමන්ගේ වසයට ගනුවයි කියේ ය.

3330. කදලි සංඛ්‍යාත කෙසෙල් ධවජ සලකුණු ඇත්තා වූ ආභූතී පත්‍ර වනයෙන් පිරිවරන ලද්ද වූ ඉසිසිංග තාපසයාගේ රම්‍ය ආශ්‍රමය අර පෙණේ.

3331. අර ගින්න ඒ තාපසයා විසින් පුදන ලද ගින්න වේ. අර දුම දක්නට ලැබේ. මහත් සෘද්ධි ඇති ඉසිසිංග තාපස තෙම ගින්න නොතිවන්නේ යයි හඟිමි.

3332. ඉසිසිංග තාපස තෙමේ මිණි කොඩොල් පැළඳ එන්නා වූ ඇය දෑක බිය වී (කොළ පියසි ඇති) ආශ්‍රමයට ඇතුළු විය.

3333. ඒ නලිනී නොමෝ අසපු දෙර සිට රහසහන් ප්‍රකට නොකටයුතු අවයවන් පෙන්නමින් පන්දුවකින් ක්‍රීඩා කරයි.

3334. පන්සලට පිවිසියා වූ තාපස තෙම ක්‍රීඩා කරන්නා වූ ඇය දෑක අසපුවෙන් කික්ම මේ වචන කියේ ය.

3335. පින්වත, යම්බඳු නුඹගේ දුරට දමන ලද එළය (පන්දුව) ආපසු එයි ද තා හැර නොයයි ද, මේ ආකාරයක් ඇති එළය හටගන්නා වූ ඒ ගස කවරෙක්දැයි තාපස තෙම ප්‍රශ්න කෙළේ ය.

3336. බ්‍රාහ්මණය, ගතබ්‍රාහ්මණ පර්වතයෙහි මාගේ අසපුව සමීපයෙහි යම් ගසක එළය මෙසේ දුරට දමා ගැසූ කල පෙරළා ඒ ද, මා හැරදමාත් නොයා ද එබඳු වෘක්ෂයෝ එහි ඇත්තාහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3337. එතු හවං අසසමිමං අදෙනු
පජ්ජඤ්ඤා භක්ඛඤ්ඤා පටිච්ඡ දමි,
ඉදමාසනං අත්ත හවං නිසීදතු
ඉතො හවං මූලඵලානි ධාදතු¹
3338. කිනොත ඉදං උරුනමනාරසමි.
සුපිච්ඡිතං කණ්ණරිවසකාසනි,
අක්ඛාහි මෙ සුච්ඡිතො එතමස්සං
කොසෙත්තු තෙ උත්තමඛං පටිට්ඨං.
3339. අහං වනෙ මූලඵලෙසනං වරං
ආසාදයිං² අච්ඡං සුසොරරුපං,
සො මං පතීත්වා සහසජ්ඣාපනො³
පත්තස්ස මං අබ්බති⁴ උත්තමඛං.
3340. සවායං වණො ඛජ්ජනි කණ්ණිවායනි
සබ්බඤ්ඤා කාලං න උභාමි සානං,
පහො හවං කණ්ණිමිමං විනෙතුං
කුරුතං හවං යාවිතො බ්‍රාහ්මණස්සං.
3341. ගමනීරරුපො තෙ වණො සලොහිතො
අසුනිතො පක්ඛග්ගෙධා මහා ව,
කරොමි තෙ කිඤ්චි කසායයොගං
යථා හවං පරමසුඤ්ඤි හවෙය්‍යං.
3342. න මනිතයොගා න කසාවයොගා
න ඔසධා බ්‍රහ්මචාරී කමනනි,
යං තෙ මුදු තෙන විනෙහි කණ්ණි
යථා අහං පරමසුඤ්ඤි හවෙය්‍යං.
3343. ඉතො නු භොතො කතමෙන අසසමො
කච්චි හවං අභිරමසී අරඤ්ඤං,
කච්චිත්තු තෙ මූලඵලං පඤ්ඤං⁵
කච්චි හවන්තං න විහිංසනති වාළා.
3344. ඉතො උජුං උත්තරායං දිසායං
බෙමා නදී තිමවන්තා පහානි,⁶
තසිසා තීරෙ අසසමො මඤ්ඤ රලෙමා
අහො හවං අසසමං මඤ්ඤ පසෙසං.

1. අඤ්ජතුං - වී. මජ්ඣං.

2. අසාදයි - මජ්ඣං.

3. සහසා - මජ්ඣං.

4. අබ්බති - මජ්ඣං.

5. ධුත්තං - මජ්ඣං.

6. බෙමානදී තිමවතා පහනි - මජ්ඣං.

3337. පින්වතුන් වහන්සේ මේ ආශ්‍රමයට පිවිසෙන සේක්වා. (ඇති සැටියකින්) ආහාර අනුභව කෙරෙත් වා. පයෙහි ගල්වන තෙල් ද, මිහිරි එළාඑල ද සුදුනම් කොට දෙමි. මේ නුඹ වහන්සේට ආසනයයි. පින්වතුන් වහන්සේ මෙහි හිඳගන්නා සේක් වා. පින්වතුන් වහන්සේ මෙයින් අලමුල් හා පලවැළ ද අනුභව කෙරෙත් වා.

3338. පින්වත, නුඹගේ කළවායුවල අතර හොඳින් හේන්තු වූ කළුවන් සටහනක් සේ මේ කවරක් නම් පෙනේ ද? මා විසින් විවාරන ලද නුඹ මේ කරුණ මට කියව. තොපගේ රහසහ ශරීර සංඛ්‍යාත කොෂයෙහි ඇතුළු වීද?

3339. පින්වත් තාපසයෙනි, මම වනයෙහි අල මුල් හා පලතුරු සොයමින් හැසුරුණෙමි ඉතා දරුණු ස්වභාව ඇති වලසකුට ගලකින් ගැසුවෙමි. ඒ වලසා මා දෙසට පැන වහා මා වෙත පැමිණියේ මා පෙරළා මාගේ රහසහ කටින් උදුරා ඩැහැ ගත්තේය.

3340. එතැන් පටන් මාගේ ඒ වණය සැරෙයි. කැසීමද හටගනී. එහෙයින් හැම කල්හිම සුවයක් නොලබමි. පින්වත් තෙම මේ කැසීම සුව කරන්නට පොහොසත් ය. මා විසින් යඳින ලද නුඹ වහන්සේ බ්‍රාහ්මණ වූ මා පිණිස යහපතක් කරන සේක් වා.

3341. පින්වත, තොපගේ වණය ගැඹුරුය. ලේවන් පැහැත්තේ ය. කුණුමස් නැත්තේ ය. මදක් දුගඳ ඇත්තේ ය. විශාල ය. යම් සේ පින්වත් තෙමේ ඉතා සුවපත් වූවෙක් වන්නේ ද එසේ යම්කිසි කෂාය යොගයක් තොපට කරමි.

3342. පින්වත් බ්‍රාහ්මචාරිය, මන්ත්‍ර හෝ කසාය යොග හෝ වෙනත් ඖෂධ හෝ මේ වණය සුවපත් නොකෙරේ. යම් සේ මම ඉතා සුවැත්තෙක් වන්නෙමි ද එපරිද්දෙන් නුඹගේ මෘදු වූ යම් අවයවයක් වේ නම් එයින් ගටා මේ කැසීම දුරුකරවයි නලිනි කීවා ය.

3343. පින්වතාගේ ආශ්‍රමය මෙයින් කවර දිශායෙක්හි ද? කිම පින්වතා වනයෙහි සිත් අලවන්නේ ද? කිම නුඹට අල මුල් හා පලතුරු බොහෝ තිබේ ද? කිම ව්‍යාල සත්තු පින්වතා නොවෙහෙසන් ද?

3344. පින්වත, මෙතැනින් සෘජුව උතුරු පැත්තෙහි බෙමා නම් ගහක් හිමවතෙත් ගලා බසියි. මාගේ රම්‍ය වූ ආශ්‍රමය ඒ ගංගාවගේ ඉවුරේ ය. අනේ, පින්වතා මාගේ ආශ්‍රමය දක්නේ නම් යහපතැ යි නලිනි කීවා ය.

3345. අඬො ව සාලා කිලකා ව ජලබ්බයො
උඤ්ඤකා පාටලියො ව ඵුලලා,
සමනතතො කිම්පුරිසාභිගිතං
අභො භවං අසසමං මය්හා¹ පසෙස.
3346. කාලා ව මූලා ව ඵලා ව මෙසු
වණ්ණණ්ණන ගණ්ඩන උපෙතරුපා,
තං භූමිභාගෙහි උපෙතරුපං
අභො භවං අසසමං මය්හා පසෙස.
3347. ඵලා ව මූලා ව පහුත² මෙසු
වණ්ණණ්ණන ගණ්ඩන රසෙනුපෙතා,
ආයනති ව ලුද්දකා තං පදෙසං
මා මෙ තතො මූලඵලං අභාසුං.³
3348. පිතා මමං මූලඵලෙසනං ගතො
ඉද්ධි ආගච්ඡති සායකාලෙ,⁴
උභොව ගච්ඡාමසෙ අසසමං තං
යාව පිතා මූලඵලතො ඵතු.
3349. අපෙඤ්ඤා ඛහු ඉසයො සාධුරුපා
රාජිසයො අනුමග්ගෙ වසතති,
තෙයෙව පුට්ඨසි මමසසමං තං
තෙ තං නයිසසනති මමං සකාසෙ.
3350. න තෙ කට්ඨානි භික්කානි න තෙ උදකමාහනං,
අග්ගිපි තෙ න භාසිතො⁵ කිත්තු මනෙව ක්කායසි.
3351. භික්කානි කට්ඨානි හුතො ව අභි
තපනීපි⁶ තෙ සමිතා බ්‍රහ්මචාරි,
පීඨඤ්ඤා මය්හා උදකඤ්ඤා භොති
රමසි ත්වං බ්‍රහ්මභූතො පුරුසා.
3352. අභික්කකට්ඨාසි අනාභතොදකො
අභාසිතග්ගිසි අසිඛාභොජනො,
න මෙ තුවං ආලපසි මමජ්ජ
නට්ඨනතු කිං වෙතසිකඤ්ඤා දුක්ඛං.

1. මය්හා - වී. මජ්ඣං.

2. ඛහුතා - මජ්ඣං.

3. අභෙසු - මජ්ඣං.

4. සයානාකාගෙ - මජ්ඣං.

5. නභාසිතො - මජ්ඣං.

6. තපනීපිතො - මජ්ඣං.

3345. එහි අඹ ගස් ද සල් ගස් ද එරහැන්ද ගස් ද දඹ ගස් ද ඇහැළ ගස් ද පළොල් ගස් ද පිපියාහු වෙත්. භාත්පසින් කිඳුරන් විසින් ගායනා කරන ලද්දේ වේ. අනේ පින්වතා මාගේ ආශ්‍රමය දක්නේ නම් යෙහෙක.

3346. මෙහි පැහැයෙන් සහ සුවඳින් යුත් තල්ගස් ද තල් අල ද තල් ගෙඩි ද ඇත්තාහ. ඒ ආශ්‍රමය මෙබඳු භූමිභාගයකින් යුක්තය. අනේ පින්වතා මාගේ ආශ්‍රමය දක්නේ නම් යහපති.

3347. මෙහි පැහැයෙන් ද සුවඳින් හා රසයෙන් ද යුත් පලතුරු ද අල මුල් ද බොහෝ ය. ඒ ප්‍රදේශයට වැද්දෝ ද එන්නාහ. ඒ ආශ්‍රමයෙන් ඔවුහු අල මුල් හා පලතුරු හැරගෙන නො යත්වා යි (නලිනිය ප්‍රකාශ කළා ය.)

3348. මාගේ පියා අල මුල් හා පලතුරු සෙවීමට ගියේ ය. සවස් කාලයෙහි දැන් එන්නේ ය. පියා අල මුල් හා පලතුරු සොයා ගෙන එනතුරු බලව. (එවිට) අපි දෙදෙනා ම ඒ ආශ්‍රමයට යමුයි (තාපසයා කීයේය.)

3349. තාපසය, තවත් බොහෝ යහපත් සවිභාව ඇත්තා වූ බ්‍රහ්මණ සෘෂිහු ද රාජර්ෂිහු ද මාගේ ආශ්‍රමයට යන මාර්ගයෙහි දෙපස වසන්නාහ. නුඹ මාගේ ආශ්‍රමයට යන මග ඔවුන් විවාරා දක්ව. ඒ සෘෂිවරු තොප මාගේ අසපුවට පමුණුවන්නා හ. (කියා නලිනි ගියා ය.)

3350. (පුත්‍රය,) තා විසින් දර නොකඩන ලද. දිය නොගෙනෙන ලද. පූජාග්නිය නො දල්වන ලද. කුමක් නිසා බාලයකු මෙන් සිතුවිල්ලෙහි යෙදී සිටිනෙහිද ?

3351. බ්‍රහ්මචාරී තාපසය, පෙර නුඹ විසින් දර බිඳින ලදහ. පූජාග්නිය ද දල්වන ලද්දේ ය. ගිනි තපින උපකරණ ද තා විසින් ම සපයන ලද්දහ. මාගේ පුටුව ද එළවා තබන ලද්දේ වෙයි. පා දෝනා දිය ද එළවන ලද්දේ ය. නුඹ ද මෙයින් පෙර ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් ව මේ ආශ්‍රමයෙහි සිත් ඇලවුවෙහි ය.

3352. ඒ නුඹ අද නොකැඩූ දර ඇත්තෙහි ය. දිය නොගෙනායෙහි ය. නොදල්වන ලද පූජාග්නි ඇත්තෙහි ය. පිළියෙළ නොකරන ලද ආහාර ඇත්තෙහි ය. අද නුඹ මා හා කතා නො කරන්නෙහි ය. නුඹගේ යම් කිසිවක් නැතිවී ද? කවර නම් චෛත්සික දුකක් ඇත්තෙහි ද? (යි පිය තාපසයා ප්‍රශ්න කළේ ය.)

3353. ඉධාගමා ජට්ඨො භුභවාරී
සුදස්සනෙය්‍යා සුතනු චිනෙනි,
නෙවානදිසො නපනාතිරස්සො
සුකණ්ඩකණ්ඩවජ්ජනෙහි භොතො.
3354. අමස්සුජාතො අපුරාණවණ්ණි
ආධාරරූපඤ්ඤා පනස්ස කණ්ණෙ,
ඥෙපස්ස¹ ගණ්ඨො උරෙ සුජාතා
සුවණ්ණපිණ්ඩපනිහා² පහස්සරා.
3355. මුඛඤ්ඤා තස්ස භුස³දස්සනෙය්‍යා
කණ්ණෙසු උඬෙනති ච කුඤ්චිතනා,
තෙ ජොතරෙ වරතො මාණවස්ස
සුතනඤ්ඤා යං සංයමනං ජටානං.
3356. අඤ්ඤා ච තස්ස සඤ්ඤාමනී වතස්සො
නිලා පිතා ලොහිනිකා ච සෙතා,
තා සංසරෙ වරතො මාණවස්ස
විරිට්ඨඛ්‍යාරිච පාචුසමනි.⁴
3357. න මෙඛලං⁵ මුඤ්ජමයං ධරෙනි
න සනාතවෙ⁶ නො පන බබ්බජස්ස,⁷
තා ජොතරෙ ජසනනාතරෙ⁸ විසතතා
සතෙරිතා විජුරිවනාලිකෙකි.
3358. අච්චකානි ච අවණ්ටකානි
හෙට්ඨා තාභ්‍යා⁹ කට්ඨමොහිතානි,
අසට්ඨිතා නිව්ච්ඤිලිං කරොනති
හං තාත කිං රුක්ඛඵලානි තානි.
3359. ජටා ච තස්ස භුසදස්සනෙය්‍යා
පරොසතං වෙලුනිතනා සුගණ්ඩා,
ඥොධාසිරො සාධුචිහනතරූපො
අහො නුබො මඤ්ඤා තථා ජටාස්සු.
3360. යද ච සො පකිරති තා ජටායො
වණ්ණෙන ගජෙන උපෙතරූපා,
නිලුප්පලං වාතසමෙරිතං ච
තථෙව සංවාති වතස්සමො අයං.

1. වෙයමාගනධා - මජ්ඣං.
වෙයමාගණ්ඩා - ස්‍යා.
2. සුවණ්ණපිණ්ඩ නිහා - මජ්ඣං.
3. භුසං - මජ්ඣං.
4. තාචිංසරෙ - මජ්ඣං.

5. න මිඛලං - මජ්ඣං.
6. නසනතරෙ නො - මජ්ඣං.
7. පබ්බජස්ස - සී.
8. ජසිනනතරෙ - මජ්ඣං.
9. තභ්‍යා - මජ්ඣං.

3353. (පියාණෙනි,) ජවාධර වූ බ්‍රහ්මචාරී තාපසයෙක් මෙහි පැමිණියේ ය. ඉතා දැකුම්කලු ශරීරයක් ඇත්තා වූ හෙතෙම මේ අසපුව බබළුවයි. ඉතා දික් නොවූයේ ද ඉතා මිටි නොවූයේ ද වේ. ඒ පින්වත් තාපසයාගේ හිස වනාහි ඉතා කළු පැහැත්තා වූ කෙස්වලින් වැසුණේ ය.

3354. හෙතෙමේ රැවුල නැත්තේ ය. පැවිදි වූ නොබෝ කල් ඇත්තේ ය. ගෙලෙහි පාත්‍රාධාරය තරම් පළඳනාවක් ඇත්තේ ය. ළයෙහි හටගත් රන්පිඩු මෙන් බබළන ගෙඩි දෙකක් ද ඔහුට ඇත.

3355. ඔහුගේ මූන ඉතාම දැකුම් කලය. කන් දෙකෙහි අගින් නැමී ගිය යම් කිසිවක් එල්ලෙයි. හැසිරෙන්නාවූ ඒ මාණවකයාගේ ජවා එක්කොට බැඳී තුල ද බබළන්නේ ය.

3356. නිල් - කහ - ලේ - සුදු යන වර්ණයන් සිව් වැදෑරුම් වර්ණයන් ඇති තවත් ආහරණ සතරක් තිබේ. එහා මෙහා යන්නා වූ මාණවකයාගේ ඒ පළඳනාවෝ වර්ණ කාලයෙහි රැහි සමූහයා මෙන් නාද කෙරෙත්.

3357. හෙතෙම මුදු තණින් කළ මෙවුල් දම් නොදරයි. වැහැරිවලින් වියන ලද මෙවුල් දම් ද නොදරයි. බබුස් තණයෙන් කළ මෙවුල් දම් ද නොදරයි. උකුළු අතරෙහි වෙසෙසින් ඇලුණාවූ ඔහුගේ වැහැරි අහස් හි සියරැළි විදුලියක් සේ බබළයි.

3358. (පියාණෙනි,) ඔහුගේ නාභියෙන් යට ඉණෙහි බඳනා ලද්දවුත් සවි නොකරන ලද්දවුත් නැට්ටක් නැත්තාවූත් එලයෝ වෙති. නො ගටන ලද ඒ එලයෝ නිතර කිලිං යන අනුකරණය කෙරෙත්. පින්වත් පියාණෙනි, ඒ කවර ගස්වල එල ද?

3359. (පියාණෙනි,) ඔහුගේ ජවා ව ද බොහෝ සෙයින් දැකුම් කලය. සියයකටත් වඩා වක්වූ අග්වලින් යුක්තවූවා සුවඳවත් ය. හිස දෙකොටසකට බෙදා මනාකොට බඳින ලද ජවා ඇත්තේ ය. මගේ ජවා වද එසේ වන්නේ නම් යහපතී.

3360. යම් කලෙක්හි හෙතෙම වර්ණයෙන් හා සුවඳින් යුතුවූ ඒ ජවා වත් විසුරුවා ද, එකල්හි වාතයෙන් කම්පා කරන ලද නිලුපුල් වනයක් මෙන් මේ වන අසපුව ද සුවඳ හමන්නේ ය.

3361. පඤ්ඤා ව තස්ස භුසදස්සනෙය්‍යා
නෙතාදිසො යාදිසො මඤ්ඤායො,
සො වායති ඵරිතො මාඵභෙන
වනං යථා අග්ගගිමෙහ සුඵුලං.
3362. නිහන්ථ සො රුක්ඛඵලං පඨබ්‍යා
සුචිත්තරූපං රුචිරං දස්සනෙය්‍යං,
බිත්තඤ්ඤා තස්ස පුනරෙති හස්තං
හං තාත කිං රුක්ඛඵලං නු බො තං.
3363. දන්තා ව තස්ස භුසදස්සනෙය්‍යා
සුඤ්ඤා සමා සභිබ්වරූපපනනා,
මනො පසාදෙනති විචරියමානා
නහ නුන සො සාකමබාදි තෙති.
3364. අකක්ඛසං අගළිතං¹ මුහුං මුද්දං
උජ්ඣං අනුඤ්ඤං අවපලමස්ස භාසිතං,
රුදං මනුඤ්ඤං කරච්ඡස්සය්‍යරං
හදයඛගමං රක්ඛයතෙව මෙ මනො.
3365. බිත්ථස්සරො නාතිවිස්සට්ඨවාකෙය්‍යා
න නුන සජ්ඣායමතිප්පයුතො,
ඉවජාමි බො² තං පුනරෙව³ දඤ්ඤං
මිත්තං හි මෙ මාණවාහු පුරස්ථා.
3366. සුසන්ධි සබ්බස්ස විමුච්ඡිමං වණං
පුඤ්ඤං සුජාතං බරපත්තසන්නිහං,
තෙනෙව මං උත්තරියාන මාණවො
විචරිය උභරුං ජස්සෙනන පිළිසි.
3367. තපතති ආහතති විරොචරෙ ව
සතෙරතා විජජුරිවනාලිසෙඛ,
බාහා මුද්දං අඤ්ඤානලොමසාදිසා
විචිත්‍රවට්ඨබ්බලිකාස්ස සොහරෙ.
3368. අකක්ඛසඤ්ඤා න ව දීඝලොමො
නබස්ස දීඝා අපි ලොහිතග්ගා,
මුද්දහි බාහාහි පළිංසුජනො
කලායාණරූපො රමයං උපට්ඨති.

1. අග්ගළිතං - මජ්ඣං.

2. බො - මජ්ඣං.

3. පුනරෙව - මජ්ඣං.

3361. ඔහුගේ ඉතා දැකුම්කලු කය මාගේ කයමෙන් මඩ සහිත (කිලුටු) නොවේ. හෙතෙම සුලභින් කම්පා කරන ලද්දේ වසන්ත කාලයෙහි මනාව පිපි වනයක් මෙන් සුවඳ හමන්නේ ය.

3362. හෙතෙම ඉතා විසිතුරු මන වඩන්නාවූ දැකුම්කලු වෘක්ෂඵලයක් පොළොවෙහි ගසයි. පොළොවෙහි ගසන ලද ඒ ඵලය නැවත ඔහුගේ අතට පැමිණෙයි. පින්වත් පියාණෙනි, එය කිනම් ගසක ඵලයක් ද?

3363. ඔහුගේ දන්තයෝ ද ඉතා දැකුම්කලු වූවාහු සුදු පැහැ ඇත්තාහු මන.කොට සෝදන ලද්ද වූ හක් ගෙඩියක් බඳු වූවා හු විවෘත කරනු ලබන්නාහු සිත පහදවත්. (අප මෝ) ඒ තරුණ තෙම ඒ දත්වලින් පලා අනුභව නොකෙළේ වනැයි ඒකාන්තයෙන් හඟිමි.

3364. ඔහුගේ වචනය රඵ නොවේ. ගොත ගසන්නේ නොවෙයි. නැවත කියන්නේ ද ඉතා මෘදුය, සෘජුය, තැන්පත්ය, අවපලය, කුරවිකෙවිල්ලන්ගේ මෙන් ඉතා මිහිරිය. හෘදයඬගමය, මගේ සිත එහි ඇලේ ම ය.

3365. විහිදී නොගිය වාක්‍ය ඇත්තේ අප්‍රකට ස්වරයෙන් යුක්තය. හෙතෙමේ හැදෑරීමෙහි ඉතා යෙදුනෙක් නොවේ. ඔහු නැවත දැකීමට මම කැමැත්තෙමි. ඒ මාණවක තෙම පළමු මාගේ මිත්‍රයා විය.

3366. මනා ගැළපීම ඇති සියලු තන්හි විශේෂයෙන් වටවූ විශාල ලෙස මනාව හටගන්නා වූ නෙලුම් කැකුළකට බඳු වූ ඔහුගේ වණයක් වෙයි. ඒ තරුණ තෙමේ මා වසා මැඩ ගෙන ඌරු යුග්මය විවෘත කොට කටියෙන් මා පෙළුවේ ය.

3367. ඒ මානවකයාගේ සිරුරෙන් නික්මෙන්නා වූ රශ්මිහු අහස් හි සියඳලි වීදුලි මෙන් දිලියෙත්. ආලෝකවත් වෙත්. බබළත්. ඔහුගේ බාහුව ද අඳුන්වන් ලොම් වැනි ලොම් ඇත්තේ මෘදු වූයේ විසිතුරු වූ ද වට වූ ද ඇඟිලිවලින් යුක්තව බබළ යි.

3368. ඒ මාණවක තෙම කර්කශ නොවූ ශරීරාවයව ඇත්තේ නොදික් ලොම්වලින් යුක්තය. ඔහුගේ නිය දික් දූයේ නමුත් අග රතු පැහැයෙන් යුතුය. යහපත් ස්වභාව ඇති හෙතෙම මෘදු අත්වලින් මා වැළඳ ගෙන අභිරමණය කරවමින් මට උපස්ථාන කෙළේ ය.

3369. දුමස්ස තුල්ලපනිහා පහස්සරා
සුවණ්ණකම්බුතලච්චපුච්ඡති,
හත්ථා මුද්ද තෙහි මං සමුද්ධිකා
ඉතො ගතො තෙ මං දහනති තාත.
3370. නහ නුන සො ඛාරිවිධං අභාසි
න නුන කට්ඨානි සයං අභඤ්ඤි,
න නුන සො හතති දුමෙ කුඨාරියා
න පිස්ස හඤ්ඤෙ ඛිලානි අත්ථි.
3371. අදෙජා ව බො තස්ස වණං අකාසි
සො මං බුච්ඡි සුඛිතං මං කරොහි,
තාහං කරිං තෙන මමාසි සොඛං
සො මං බුච්ඡි සුඛිතොස්මිති බුහෙම.
3372. අයඤ්ඤි තෙ මාලුච්ඡණ්ණසඤ්ඤා
විකිණ්ණරූපාව මයා ව තෙන ව,
කිලනතරූපා උදකෙ රමිකා
පුනපුනං පණ්ණකුට්ඨං වජාම.
3373. න මජ්ඣ මනතා පටිහනති තාත
න අභේච්ඡතං නපි යඤ්ඤිතත්තං,
න වාපි තෙ මුලථලානි භුඤ්ඤ
යාව න පස්සාමි තං බුහමිවාරිං.
3374. අභ්බා පජානාසි කුච්ඡි තාත
යස්සං දිසායං වසතෙ බුහෙවාරි,
තං මං දිසා පාපය තාත ඛිං
මා තෙ අහං අමරිං අස්සමෙඤ්ඤි.
3375. විචිත්‍රපුස්ථං හි වනං සුතං මයා
දිජාහිසුට්ඨං දිජ්ඣසෙවිතං,
තං මං වනං පාපය තාත ඛිං
පුරා තෙ පාණං විජහාමි අස්සමෙ.
3376. ඉමසමාහං ජොතිරසෙ වනමඤ්ඤි
ගන්ධබ්බදෙවච්ඡරසබ්බසෙවිතො,
ඉසිනමාවාසෙ සනන්තනමහි
නෙතාදියං අරනිං පාපුණෙථ.

3369. ගසක පුළුන් වැනි සුවපහස් ඇති පැහැ විහිදෙන්නා වූ රන්මුවා කැටපතක් සේ වට වූ ද යහපත් සිවියක් ඇත්තා වූ ද හස්තයෝ ඒ තරුණයාහට ඇත්තා හ. ඒ අත්වලින් මා වැළඳ ගෙන සිය පහස මා සිරුරෙහි පතුරුවා මෙතැනින් ගියේ ය. පියාණෙනි, ඒ ස්පර්ශයෝ මා දවත් (යයි ඉසිසිංග තවුසා කීයේ ය.)

3370. පියාණෙනි, ඒ මාණවක තෙම ඒකාන්තයෙන් ම තවුස් පිරිකර ගෙන නොගියේ වන. තෙමේ කාෂ්ඨයන් නොබිත්දේ යයි හඟිමි. හෙතෙම පොරොවෙන් ගස් නො කැපුයේ යයි හඟිමි. ඔහුගේ අත්වල කරගැට නැත.

3371. ඔහුට වලසෙක් වණයක් ඇති කෙළේ ය. ඒ වණය සුව කරන්නට යැයි හෙතෙම මට කීයේ ය. එය මම කෙළෙමි. එයින් මට ද සැපයක් විය. “බ්‍රාහ්මණය, මම සුවපත් කරන ලද්දෙමි” යි හෙතෙම මට ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3372. (පියාණෙනි,) නුඹ වහන්සේගේ මේ මාලුවා පත්‍රමය ආස්තරණය ද ඔහු විසින් හා මා විසිනුත් විසුරුවන ලද පරිදීමය. ක්ලාන්ත ස්වභාව ඇති වූයෙමි. ජලයෙහි රමණය කොට නැවත නැවතත් පත්සලට වැදුණෙමි.

3373. පියාණෙනි, මට අද මන්ත්‍ර නො වැටහේ. ගිනි පිදීම ද නො වැටහේ. යාග කිරීම ද නො වැටහේ. නුඹ වහන්සේ විසින් ගෙනෙන ලද අල මුල් පලතුරු ද ඒ තාපසයා දකිනතුරු නො බුදිමි.

3374. පියාණෙනි, නුඹ ද ඒ තාපසයා වාසය කරන දිසාව දන්නෙහි නම්, පියාණෙනි, ඒ මා ඒ දෙසට වහා පමුණුවනු මැනවි. මම නුඹ වහන්සේගේ ආශ්‍රමයෙහි නො මැරෙමවා (යි තාපසයා කීවේ ය.)

3375. පියාණෙනි, ඒ ආශ්‍රමය විසිතුරු මල් ඇත්තෙක. පක්ෂීන් විසින් කරන ලද නාද ඇත්තෙක. පක්ෂි සමූහයා විසින් සෙවුනා ලදු යි මා විසින් අසන ලදි. පියාණෙනි, නුඹ වහන්සේගේ අසපුවෙහි මා මැරෙන්නට ප්‍රථම ඒ වනයට පමුණුවන සේක්වා’ යි (තාපසයා කීයේ ය.)

3376. භොමාග්නියෙන් බබළන ගාන්ධර්වයන් හා දිව්‍යාභසරා සමූහයා විසින් සෙවුනා ලද ඉතා පුරාණ වූ යෘෂීන්ගේ වාසභූමිය වන මේ අසපුවෙහි කිසිවෙක් මෙබඳු නො ඇල්මකට නො පැමිණියේය.

3377. භවන්ති මිත්තානි අපො න භොතති
ඤ්ඤානිසු මිත්තෙසු කරොතති පෙමං,
අයඤ්ඤා ජලෙඤ්ඤා කිංකරා වා නිවිට්ඨො
යො තෙව ජානාති කුතොමි ආගතො.
3378. සංවාසෙන හි මිත්තානි සන්ධියානි පුනපුනං,
යෙව මිත්තො අසඤ්ඤානු අසංවාසෙන ජීරති.
3379. සචෙ තුවං දකඛ්ඨි බ්‍රහ්මචාරිං
සචෙ තුවං සලලපි¹ බ්‍රහ්මචාරිනා,
සමුප්පත්තසංසාරං ච මහොදකෙන
නපොගුණං ඛිප්පමිමං පහසංසි.²
3380. පුනපි චෙ දකඛ්ඨි බ්‍රහ්මචාරිං
පුනපි චෙ සලලපෙ බ්‍රහ්මචාරිනා,
සමුප්පත්තසංසාරං ච මහොදකෙන
උප්පාදතං ඛිප්පමිමං පහසංසි.³
3381. භූතානි භෙතානි චරන්ති තාත
විරූපරූපෙන මනුස්සලොකෙ,
න තානි සෙවෙථ නරො සපඤ්ඤා
ආසජ්ජ නං නස්සති බ්‍රහ්මචාරිති,

නලිනිකාජාතකං.

2. උමාදනතිජාතකං

3382. නිවෙසනං කසස නුදං පුනඤ්ඤා
පාකාරෙන පඤ්ඤාමයෙන ගුණං,
කා දිස්සති අභිසංඝාතං දුරෙ
වෙහාසයං⁴ පබ්බතග්ගෙව අවච්ඡි.
3383. ධිතානං කසස පුනඤ්ඤා භොති
සුඤ්ඤානං කසස අපොසි හරියා,
අකංඝාති මෙ ඛිප්පමිමෙව පුට්ඨො
අවාච්චා යදි වා අත්ථි හත්තා.
3384. අහං හි ජානාමි ජනිඤ්ඤා එතං
මත්තා ච පෙත්තා ච අපොසි අසසා,
තචෙව යො පුරිසො භූමිපාල
රත්තිඤ්ඤිං අප්පමනො තචසො.

1. සලලපෙ - වී, මජ්ඣං.

2. පහසංසි - මජ්ඣං.

3. පහසංසි - මජ්ඣං.

4. වෙහාසයං - මජ්ඣං, සත්ථා,

3377. ලොව සමහරුන්හට මිත්‍රයෝ වෙති. සමහරුන්හට මිත්‍රයෝ නොවෙත්. ඔවුන්ගෙන් සමහරු නෑයන් කෙරෙහි ද සමහරු මිත්‍රයන් කෙරෙහි ද ප්‍රේම කරත්. යම් මේ (ඉසිසිංග) තාපයෙක් වෙද, හේ කොඬින් ආයෙමිදු යි තමා ගැනත් නො දනී. (එසේ වූ මොහු කුමක් හෙයින් මේ මාගම කෙරෙහි මිත්‍රයාය යන හැඟීමෙන් ඇතුළත් වී ද යි සිතුවේ ය.)

3378. පුත්‍රය, එක්ව වාසය කිරීමෙන් වනාහි මිත්‍රයෝ නැවත නැවත එක්වෙත්. ඒ මිත්‍ර තෙමේ එක් වූ වාසය නොකිරීමෙන් ම උනාද වේ.

3379. පුත්‍රය, ඉදින් නුඹ ඒ බ්‍රහ්මචාරියා දක්නෙහි නම් බ්‍රහ්මචාරියා සමග සල්ලාප කරන්නෙහි නම් සමෘද්ධ වූ ශසායන් මහ දිය පාරකින් ගසාගෙන යන්නාක් මෙන් මේ තපොගුණය වහා ම පැහැර ගත්වන්නෙහි ය.

3380. ඉදින් නුඹ නැවතත් ඒ බ්‍රහ්මචාරියා දක්නෙහි නම් නැවතත් ඒ බ්‍රහ්මචාරියා සමග සල්ලාප කරන්නෙහි නම් සමෘද්ධ වූ ශසායන් මහදිය පාරකින් ගසාගෙන යන්නාක් මෙන් මේ ශ්‍රමණ තෙජස වහා පැහැර ගත්වන්නෙහි ය.

3381. පුත්‍රය, මනුෂ්‍ය ලොකයෙහි විරූප ස්වභාවයෙන් (මේ යක්ෂිණි සංඛ්‍යාත) භූතයෝ හැසිරෙත්. නුවණැති මිනිසා ඒ භූතයන් සේවනය නො කරන්නේය. බ්‍රහ්මචාරී තපස තෙම ඒ භූතයාට ළං ව නස්නේයයි (තාපස තෙම පුත්‍රයාට අවවාද කෙළේ යැයි වදළ සේක.)

නලිනිකා ජාතක යි.

2. උමාදනී ජාතකය

3382. එම්බා සුනාඤ්ඤ නම් සාරථිය, රතුගඩොළුවා පවුරෙන් ආරක්ෂා කරන ලද මේ ගෙය කාගේ ද? කඳු මුදුනක අහස්හි බබළන ගිනිකඳක් මෙන් ද දුර පිහිටි ගිනිසිළක් මෙන් ද, කවරක් බබළා ද?

3383. සුනාඤ්ඤ, මෝ තොමෝ කවරකුගේ දුට්ඨ ද? කවරකුගේ ලේලියක් ද? කවරකුගේ බිරියක් ද? විවාරන ලද්ද වූ මට වහා ම මෙහි දී ම කියව. මැයට යම් කිසිවකුගේ රැකවරණයක් ඇත්තේ ද? නැතහොත් ස්වාමීපුරුෂයෙක් ඇත්තේ ද යන බව මට කියව (යි රජ තෙම කීයේ ය.)

3384. රජතුමනි, මැයගේ මව්පසින් ද පියපසින් ද කිවහැකි තොරතුරු මම දනිමි. පාර්විපාලක රජතුමනි, රැ දවල් දෙකේ නුඹ වහන්සේ සඳහා අප්‍රමාද ව ක්‍රියා කරන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙම නුඹ වහන්සේගේ ම සේවකයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3385. ඉදො ව ඵිතො ව සුවඩ්ඪි¹තො ව
අමචේවා ව තෙ අඤ්ඤාතරො ජනිතු,
තසෙසසා² හරියා අභිපාරකසස
උමොදනති³ නාමධෙයොන රාජ.
3386. අමෙහා අමෙහා නාමමීදං ඉමිසසා
මත්තා ව පෙත්තා ව කතං සුසාධු,
තථා හි⁴ මඤ්ඤං අවලොකයතති
උමෙත්තකං උමෙදනති අකාසි.
3387. යා පුණ්ණමාසෙ මිගමතුලොචනා
උපාවිසී පුණ්ණරිකත්තවඩ්ඪි,
දො පුණ්ණමාසො තද්වු අමඤ්ඤං
දිස්වාන පාරාවතරත්තවාසිනි.
3388. අළාරපමෙහි සුභෙහි වග්ගහි
පලොභයනති මං යද උදික්කති,
විජමහමානා හරතෙව මෙ මනො
ජාතා වතෙ කිලපුරිසිව පබ්බතෙ.
3389. තද හි බ්‍රහ්මි සාමා ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා,
එකවච්චසනා නාරි මිථි හන්තාචුදික්කති.
3390. කදසසු මං තමබ්බතො සුලොමා
බාහා මුදු වතුනසාරලිත්තා,
වච්චධගුලි සත්තතධිරකුණ්ණියා
නාරි උපඤ්ඤස්සති සීසතො සුභා.
3391. කදසසු මං කඤ්ඤාජාලුරච්ඡද
ධිතා තිරිටිස්ස විලාකමජ්ඣා,
මුදුහි බාහාහි පළිස්සජ්ඣස්සති
බ්‍රහ්මාවතෙ ජාතදුමංව මාලුවා.
3392. කදසසු ලාබාරසරත්තසුවච්චි
බිත්තසුති පුණ්ණරිකත්තවඩ්ඪි,
මුඛං මුඛෙන උපනාමධිස්සති
සොණ්ණඛාච සොණ්ණස්ස සුරාය ථාලං.

-
1. සුවඩ් - මජ්.
 2. තසෙසව - මජ්. සා.
 3. උමොදනති - මජ්.
 4. තද්ධි - මජ්.

3385. ජනාධිපතිතුමනි, සම්පතින් සමෘද්ධ වූ වස්ත්‍රාලංකාරාදී-
යෙන් පිරුණා වූ ආඨාය වූ එක්තරා අමාත්‍යයෙක් නුඹ වහන්සේට
ඇත. රජතුමනි, උමමාදනකී යන නාමයක් ඇති මෝ තොමෝ
අභිපාරක නම් වූ ඔහුගේ භාය්‍යාව ය.

3386. පින්වත, පින්වත, මැයගේනම මව්පියන් විසින් මනා
කොට තබන ලද්දකි. ඒ එසේ ම ය. මා දෙස බලන්නී වූ
උමමාදනකී තොමෝ මා උමතු වකු කළා ය.

3387. පූර්ණ වන්ද්‍යාගෙන් යුත් රාත්‍රියෙහි මුව දෙනක මෙන්
මද බැලුම් ඇත්තා වූ රන්පියුමකට බඳු සිවියක් ඇති යම්
තැනැත්තියක් තොමෝ (කවුළුව සමීපයෙහි) හුන්නී ද, පරවියන්ගේ
පා වැනි වර්ණ ඇති වස්ත්‍ර හැඳි ඇය දක එදවස්හි වන්ද්‍යෝ
දෙදෙනෙක් වූහ යි සිතුවෙමි.

3388. යම් දිනෙක ඕ තොමෝ මා පොළඹවමින් යහපත්
වූ ද විශාල වූ ද ඇස්වලින් මා දෙස බැලූ ද, එවිට කම්පාවට
පත් ඕ තොමෝ වනයෙහි වූ පර්වතයෙක්හි උපන් කිඳුරු දෙනක
මෙන් මාගේ සිත පැහැර ගත්තා ම ය.

3389. එකල්හි මහත් වූ රන් මෙන් ශ්‍යාමවර්ණ වූ පලඳන
ලද මිණිකොඩොල් ඇති එක් වස්ත්‍රයක් හැන්ද වූ ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ
භ්‍රාන්ත වූ මුව දෙනක මෙන් මා දෙස බැලුවා ය.

3390. තඹවත් නිය ඇති යහපත් ලොම් ඇති මොළොක් වූ
අත්වලින් යුත් සඳුන්කල්ක ගල්වන ලද වට ඇඟිලි ඇත්තා වූ
යහපත් වූ ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ කවද නම් හිස පටන් යහපත් ලෙස
ස්පර්ශ කිරීමෙන් දක්‍ෂ ව ක්‍රියා කොට මා තුටු කරන්නීද යි
(කියමින් රජ තෙම වැලැපුණේ ය.)

3391. කවර කලෙක්හි රන්මය උර වැස්මෙන් අලංකාර
වූ කෘශ වූ මධ්‍යප්‍රදේශ ඇති කිරිටි නම් සිටුහුගේ දියණි තොමෝ
විශාලවනයෙහි හටගත් වෘක්ෂයක් මාලුවා වැලක් (වැළඳ
ගන්නාක්) මෙන් මා වැළඳ ගන්නී ද.

3392. කවර කලෙක්හි ලාඤ්ඤා පොවන ලද්දක් සේ මනා
සිව් ඇත්තා වූ දියබුබුළු මෙන් වට වූ පයෝධර ඇත්තා වූ රන්
නෙළුම් බඳු පැහැති ශරීරවර්ණ ඇති ඕ තොමෝ රා සොඩිකු-
හට අත් රා සොඩිකු සුරා තැටියක් එළවන්නා සේ මුඛයෙන්
මුඛයට ළං වන්නී ද—

3393. යද්දස්ස නං තිට්ඨතිං සබ්බගත්තං මනොරමං,
තතො සකස්ස චිත්තස්ස නාවබොධාමි කඤ්චනං.
3394. උම්මදනතිමහං දිට්ඨො ආමුක්ඛමණිකුණංලං,
න සුපාමි දිවාරත්තං සහස්සංච පරාජිතො.
3395. සකෙතා ච මෙ වරං දජ්ජා සො ච ලබ්භොථ මෙ වරො,
එකරත්තං දිරත්තං වා භවෙය්‍යං අභිපාරකො
උම්මදනත්තා රමිත්තාන සිඨිරාජා තතො සියං.
3396. භුතාති මෙ භුතපති නමස්සතො
ආගමිත යකො ඉදමෙවමබ්බුට්ඨි,¹
රඤ්ඤා මනො උම්මදනත්තා නිවිට්ඨො
දද්ධි තෙ තං පරිවාරයසු.
3397. පුඤ්ඤා විධංසෙ² අමරො න වලිහි
ජනො ච මෙ පාපමිදන්ති ජඤ්ඤා,
භුසො ච ත්‍යස්ස මනසො විසාතො
දත්වා පියං උම්මදනතිං අදිට්ඨො.
3398. ජනිතු නාඤ්ඤත්‍ර තයා මයා වා
සබ්බාපි කමමස්ස කතස්ස ජඤ්ඤා,
යතොන මයා උම්මදනති පදිත්තා
භුසෙහි රාජා වනථං සජාහි.
3399. යො පාපකං කමමකරං මනුෂ්‍යස්සා
සො මඤ්ඤති මායිදං මඤ්ඤංසු අඤ්ඤා,
පස්සන්ති භුතාති කරොන්තමෙතං
සුත්තා ච යෙ භොන්ති නරා පඨබ්බා.
3400. අඤ්ඤා නු තෙ කොචි නරො පඨබ්බා
සද්ද්ධෙය්‍ය³ ලොකස්මිං න මෙ පියාති,
භුසො ච ත්‍යස්ස මනසො විසාතො
දත්වා පියං උම්මදනතිං අදිට්ඨො.
3401. අඤ්ඤා පියා මයහ ජනිතු එසා
න සා මම අප්පියා භුමිපාල,
ගවෙජ්ච කං උම්මදනතිං හදන්තො
සිභොච සෙලස්ස ගුහං උපෙහි.

1. ඉදමෙතද්විට්ඨි - වී. මජ්ඣං. ස්‍යා.

2. පුඤ්ඤා විධංසෙ - මජ්ඣං.

පුඤ්ඤා ව. ධංසෙ - ස්‍යා.

3. සබ්බෙය්‍ය - වී. මජ්ඣං.

3393. යම් දිනෙක සිත්කලු වූ සියලු ශරීරාවයව ඇතිවැ සිටුනා ඇය දැක්කෙම් ද, එද පටන් සිය සිත පිළිබඳ කිසිවක් මම නො දනමි.

3394. පළඳනා ලද චිණ්කොඩොල් ඇති උමමාදනනී නම් තැනැත්තිය මම දුටුවෙමි. ඒ මොහොතේ සිට මම දහසකින් පැරදුනකු සේ රැ දවල් නිදි නො ලබමි.

3395. ඉදින් ශක්‍ර තෙමේ මට වරයක් දෙන්නේ නම් මම ඒ වරය ලබමි. (කිනම් වරයක් ද යත් :) එක් රැයක් හෝ දෙරැයක් මම අභිපාරක වන්නෙමිවා. එසේ අභිපාරක වී උමමාදනනීය සමග අභිරමණය කොට ඉන්පසු සිව්වර වෙමිවා (යන මේ වරය යි.)

3396. මහරජ, බිලියම් පිණිස භූතයන් වදින්නා වූ මට යක්ෂයෙක් අවුත් රජුගේ සිත උමමාදනනී ය කෙරෙහි පිහිටියේ ය යන මෙය මෙසේ කීවේ ය. ඔබට ඒ උමමාදනනී ය දෙමි. ඇය පරි-වාරිකාව කර ගනුව (යි ඇමති තෙම කීවේ ය.)

3397. යහළු අභිපාරකය, එසේවිනම් මම පිනෙන් පිරිහෙමි. ඇය සමග කෙලෙස් සසගිත් වියු පමණින් අමරණීය ද නො වෙමි. මහජනයා ද මාගේ මේ ලාමක කමැයි දැන ගන්නේ ය. ප්‍රිය වූ උමමාදනනීය නොදැක්මෙන් තොපගේ සිතට ද මහත් දුකෙක් ඇති වන්නේ ය.

3398. මහරජ, නුඹ වහන්සේත් මාත් හැර සියලු ප්‍රජාව ම නුඹ වහන්සේට උමමාදනනී ය දෙන ලද්දී ය යන කරුණ නොදන්නේ ය. එහෙයින් රජ තෙමේ (ඇය සමග සිත් අලවා වෙසෙමින්) මනඳෙළ සපුරා ගනිවා. ඉන්පසු නුඹ වහන්සේ නොරුස්නාහු නම්, ඇය මාහට ම දෙනු මැනවි.

3399. (අභිපාරකය,) පව්කම් කරන යම් මිනිසෙක් වේ නම්, “මා කරන පව්කම අන්‍යයෝ නො දැන ගනිත්වා” යි හෙ තෙමේ සිතයි. එහෙත් ලොකයෙහි (බුදු - පසේ බුදු) ඇ දුදුබල ඇති මනුෂ්‍යයෝත් භූතයෝත් ඒ පාපකර්ම කරන්නහු දකිත්.

3400. (අභිපාරකය,) ලෝකයෙහි කිසියම් මිනිසෙක් මට උමමාදනනී ය ප්‍රිය නැතැ යි යන තොපගේ අදහස අදහන්නේ ද? ප්‍රිය වූ උමමාදනනී ය දීමෙන් පසු නො දක්නාවිට නුඹගේ සිතට මහත් දුකෙක් වන්නේ ය.

3401. ප්‍රජාධිපති මහරජතුමනි, මෝ තොමෝ ඒකාන්තයෙන් ම මට ප්‍රිය ය. පාර්විපාලය, ඕ තොමෝ මට අප්‍රිය නො වන්නී ය. පින්වතුන් වහන්ස, කාමපරිලාභයෙන් යුතු සිංහයකු සිංහ පොතිකාවක වාසය කරන ගුහාවට යන්නා සේ නුඹ වහන්සේ උමමාදනනීය වෙත යෙත්වා.

3402. න පිළිතා අත්තදුකෙඛන ධීරා
සුඛපථලං කලං පටිච්චජනති,
සමමොභිතාවාපි සුඛෙන මහතා
න පාපකමලිඤ්ච සමාවරතති.
3403. තුවඤ්ඤි මාතා ව පිතා ව මයො
භතො පතී පොසකො දෙවතා ව,
දසො අභං තුය්හ සපුත්තදුරො
යථා සුඛං සිඛං කරොහි කාමං.
3404. යො ඉසස්සරොමහීති කරොති පාපං
කඤ්ඤා ව යො නුත්තපතෙ¹ පරෙසං,
න තෙන සො ජීවති දීඝමායුං
දෙවාපි පාපෙන සමෙකඛරෙ නං.
3405. අඤ්ඤානකං සාමිකෙහි පදිත්තං
ධම්මෙ ධීතා යෙ පටිච්චතති දනං,
පටිච්චකා දයකා වාපි තස්ස
සුඛස්ථලඤ්ඤව කරොනති කමමං.
3406. අඤ්ඤා නු තෙ කොචි නරො පඨබ්බා
සද්දුභෙය්‍යා² ලොකස්මිං න මෙ පියාති,
භුසො ව ත්‍යස්ස මනසො වීඝාතො
දඤ්ඤා පියං උමමදනතිං අදිට්ඨා.³
3407. අද්ධා පියා මය්හ ජනිතු ඵසා
න සා මම⁴ අපඤ්ඤා භුමිපාල,
යනෙන මයා උමමදනති පදිත්තා
භුසෙහි රාජා වනථං සජාහි.
3408. යො අත්තදුකෙඛන පරස්ස දුකං
සුඛෙන වා අත්තසුඛං දහාති,
යථෙවිදං මය්හ තථා පරෙසං
යො ඵවං ජානාති සවෙදි ධම්මං.
3409. අඤ්ඤා නු තෙ කොචි නරො පඨබ්බා
සද්දුභෙය්‍යා ලොකස්මිං න මෙ පියාති,
භුසො ව ත්‍යස්ස මනසො වීඝාතො
දඤ්ඤා පියං උමමදනතිං අදිට්ඨා.

1. නුත්තපතෙ - මජ්ඣං.
2. සබ්බෙය්‍යා - වී. මජ්ඣං.
3. දිට්ඨා - මජ්ඣං.
4. මමං - වී. මජ්ඣං.

3402. ආත්ම දුඃඛයෙන් පෙළන ලද පණ්ඩිතයෝ සුව විපාක ඇති කර්ම නො හරිත්. එසේ ම සුවයෙන් මත් ව මුළා වූවාහු පාප කර්ම ද නො කරත්.

3403. සිටී රජතුමනි, නුඹ වහන්සේ වනාහි මාගේ මව ද පියා ද ස්වාමියා ද පොෂණය කරන්නා ද දෙවතාවා ද වන්නාහු ය. අඹු දරුවන් සහිත වූ මම වනාහි නුඹ වහන්සේගේ දුසයෙක්මි, නුඹ වහන්සේ සිය කැමැත්තක් සුවසේ කරන සේක් වා.

3404. යමෙක් මම අධිපති වෙමැයි පවිකම් කෙරේ ද, පවි කොට අනුන්ගේ අපවාදයට බිය නොවේ ද, හෙ තෙම ඒ කර්මයෙන් දිගු කලක් ජීවත් නො වේ. දෙවියෝ ද ඔහු ලාමක වශයෙන් සලකත්.

3405. මහරජ, අත්සතු වූ ඒ ස්වාමීන් විසින් දෙන ලද්ද වූ දායක් ධර්මයෙහි පිහිටියා වූ යම් කෙනෙක් පිළිගනිද් ද, එහි දයකයෝත් ප්‍රතිග්‍රාහකයෝත් සැප විපාක ඇත්තා වූ ම කර්මයක් කරත්.

3406. අභිපාරකය, මේ ලොකයෙහි කිසියම් මිනිසෙක් “මට උමමාදනී ප්‍රිය නැතැ” යි යන තොපගේ අදහස අදහන්නේ ද? ප්‍රිය වූ උමමාදනකිය දීමෙන් පසු නො දක්නාවිට නුඹගේ සිතට මහත් දුකෙක් වන්නේ ය.

3407. ප්‍රජාධිපති මහරජතුමනි, මෝ තොමෝ ඒ කාන්තයෙන්ම මට ප්‍රිය ය. පාරිච්ඡාලය, ඕ තොමෝ මට අප්‍රිය නො වන්නී ය. පින්වතුන් වහන්ස, කාම පරිළාභයෙන් යුත් සිංහයකු සිංහ පොති-කාවක වාසය කරන ගුහාවට යන්නා සේ නුඹ වහන්සේ උමමාදනකිය වෙත යෙත් වා.

3408. යමෙක් තමහට වූ දුකින් අනුන්ගේ දුකක් හෝ අනුන්ගේ සුවයෙන් තමහට සුවයක් හෝ පිහිටුවා ද මෙය මට යම්සේ වේ ද අනුන්ටත් එසේ ම යයි දනී ද, හෙ ධර්මය දන්නෙකි.

3409. අභිපාරකය, මේ ලොකයෙහි කිසියම් මිනිසෙක් “මට උමමාදනකිය ප්‍රිය නැතැ” යි යන තොපගේ අදහස අදහන්නේ ද? ප්‍රිය වූ උමමාදනකිය දීමෙන් පසු නො දක්නාවිට නුඹගේ සිතට මහත් දුකෙක් වන්නේ ය.

3410. ජනිඤ ජානාසි පියා මමෙසා
න සා මමං අපජියා භූමිපාල,
පියෙන තෙ දමුම් පියං ජනිඤ
පියදධිනො දෙව පියං ලහතභි.
3411. සො නුතාහං වධිංසාමි අත්තානං කාමහෙතුකං,
නභි ධමමං අධමෙවන අහං වධිතුටුංසහෙ.
3412. සථෙ තුවං මයහ සතිං ජනිඤ
න කාමයාසි නරචීරසෙට්ඨ,
වජාමි නං සබ්බජනස්ස සිඛං
මයා පමුත්තං තතො අවහයෙසි නං.
3413. අදුසියං වෙ අභිපාරක තං
වජාසි කතෙන අභිතාය ත්‍යක්ඛ,
මහා¹ ච තෙ උපවාදෙපි අස්ස
න ව.පි ත්‍යක්ඛ නගරමභි පකෙඛා.
3414. අහං සභිස්සං උපවාදමෙනං
නිඤං පසංසං ගරහඤ්ඤි සබ්බං,
මමෙතමාගච්ඡතු භූමිපාල
යථා සුඛං සිඛං² කරොති කාමං.
3415. යො නෙව නිඤං න පුනාපසංසං³
ආදීයති ගරහං නොපි පුජං,
සිරි ව ලකඛි ව අපෙති තමහා
ආපො සුදුට්ඨිව යථා ඵලමහා.
3416. යං කිඤ්චි දුක්ඛං ච සුඛඤ්ච ඵතො
ධමමාතිසාරඤ්ච මනොවිසාතං,
උරසා අහං පටිච්ඡිස්සාමි සබ්බං
පඨවී යථා ථාවරානං තසානං.
3417. ධමමාතිසාරඤ්ච මනොවිසාතං
දුක්ඛං ච නිවජ්ඣමි අහං පරෙසං,
ඵකොපිමං තාරඨියස්සාමි භාරං
ධමෙව ධිතො කඤ්චි අභාපයනොහා.

1. සබ්බා - භි.

2. සිරි - මජ්ඣං.

3. න පනාපසංසං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3410. ප්‍රජාධිපති මහරජතුමනි, මෝ තොමෝ එකාන්තයෙන් ම මට ප්‍රිය යයි දන්නෙහි ය. පෘථිවිපාලය, ඕ තොමෝ මට අප්‍රිය නො වන්නී ය. ජනාධිපති රජතුමනි, මට ප්‍රිය වුවකින් ඔබට ප්‍රිය වුවක් දෙමි. දේවයන් වහන්ස, ප්‍රිය දේ දෙන්නෝ ප්‍රිය දේ ලබති.

3411. ඒකාන්තයෙන් ඒ මම කාම හේතුක වූ අයුත්තක් කොට තමන්ට භිංසා නො කරන්නෙමි. මම වනාහි අධර්මයෙන් ධර්මය නසන්නට උත්සාහ නො කරමි.

3412. ජනාධිපති වූ නරශ්‍රේෂ්ඨය, ඉදින් නුඹ වහන්සේ මාගේ ඒ බිරිඳ නො කැමැත්තාහු නම්, සිව් රජතුමනි, මම ඇය හැම දෙනාට ම සාධාරණ වන ලෙස හැර දමමි. ඉන්පසු මා විසින් හැර දමන ලද ඇය කැඳවා ගනු මැනවි.

3413. භිතකාරී වූ අභිපාරකය, නුඹ දුෂ්‍යා නොකටයුතු වූ ඇය හැර දමන්නෙහි නම්, එය තොපට අහිත පිණිස වන්නේ ය. තොපට මහත් වූ අපවාදයෙක් ද වන්නේ ය. නගරයෙහි ද ජනයා තොපට පක්ෂ නො වන්නේ ය.

3414. සිව් මහරජතුමනි, මේ දෝෂය ද, නින්දාව ද, ප්‍රශංසාව ද, ගර්භාව ද යන සියල්ල ම මම ඉවසන්නෙමි. භූමිපාලය, මේ සියල්ල මා කරා ඒවා. නුඹ වහන්සේගේ කැමැත්තක් සුවසේ කරනු මැනවි.

3415. යමෙක් නින්දාව නොපිළිගනී ද යළි ප්‍රශංසාවත් නොපිළිගනී ද ගැරඹීම නොපිළිගනී ද පූජාවත් නොපිළිගනී ද, ඔහු කෙරෙන් ඵෙඡ්චයා සංඛ්‍යාත ශ්‍රියත් ප්‍රඥා සංඛ්‍යාත ලක්ෂ්මියත් ගොඩබිමින් ලිස්සා යන වර්ෂා ජලයක් මෙන් පහව යේ.

3416. මෙපමණකින් යම්කිසි දුකක් හෝ සැපයක් හෝ ධර්මය ඉක්ම යාමක් හෝ චිත්තසන්තාපයක් හෝ සිදු වන්නේ නම් රහතුන්ගේ ද පුහුදුන්ගේ ද සියල්ල පිළිගන්නා මහපොළොව මෙන් මම ඒ සියල්ල පිළිගනිමි.

3417. මම අනුන්ගේ ධර්මය ඉක්මවා යෑමද චිත්තසන්තාපය ද කායික දුක ද නො කැමැත්තෙමි. මම ධර්මයෙහි පිහිටියෙමි කිසිවකු නො පිරිහෙළන්නේ හුදෙකලා ව මේ දූඛභාරය එතෙර කරන්නෙමි (යි රජ තෙම කීවේ ය.)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3418. සග්ගපගං පුඤ්ඤකමමං ජනිඤ
මා මෙ තුවං අනතරායං අකාසි,
දදමි තෙ උච්චදන්තිං පසන්නො
රාජාව යඤ්ඤං¹ ධනං බ්‍රාහ්මණානං.
3419. අඤ්ඤා තුවං කතෙත භික්‍ෂොසි මඤ්ඤං
සඤ්ඤා මම උච්චදන්තිං තුවඤ්ඤා,
නිකුඤ්ඤා දෙවා පිතරො ව සබ්බො
පාපඤ්ඤා පසං අභිසම්පරායං.
3420. නතෙතං ධම්මං සිද්ධිරාජ වජ්‍රං
සතෙගමා ජාතපද ව සබ්බො,
යතෙත මයා උච්චදන්තිං පදික්‍ෂා
භුසෙහි රාජා වහරං සජාහි.
3421. අඤ්ඤා තුවං කතෙත භික්‍ෂොසි මඤ්ඤං
සඤ්ඤා මම උච්චදන්තිං තුවඤ්ඤා,
සතඤ්ඤා ධම්මානි සුක්කිත්තානි
සමුද්දවෙලාව දුරව්වයානි.
3422. ආහුනෙයොහා මෙසි භික්‍ෂානුකම්පි
ධාතා විධාතා වසි කාමපාලො,
තසි හුතා දෙව මහපථලා හි
කාමෙන මෙ උච්චදන්තිං පටිච්ඡ.
3423. අඤ්ඤා හි සබ්බං අභිපාරක ඤා
ධම්මං අචාරී මම කතකුප්පාන,
අඤ්ඤා හු තෙ කො ඉධ සොඤ්ඤා
දිපදෙ නරො අරුණෙ ජීවලොකෙ.
3424. තුවං හු සෙට්ඨො නිමනුක්‍ෂණරොසි
ඤා ධම්මභුක්‍ෂො ධම්මදිද්ධ සුමෙධො,
සො ධම්මභුක්‍ෂො විරමෙව ජීව
ධම්මඤ්ඤා මෙ දෙසය ධම්මපාල.
3325. තදික්‍ෂ අභිපාරක සුමනොහි වචනං මම,
ධම්මනෙත දෙසයිස්සාමි සතං ආසෙවිතං අහං.

1. යඤ්ඤං - ම. ජ. සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3418. ජනාධිපතිතුමනි, නුඹ වහන්සේ මාගේ ස්වර්ගගාමී වූ පින්කමට අනතුරක් නො කළහු ය. මම නුඹ වහන්සේහට පහන් සිතැත්තෙමි. රජ කෙනකුත් බමුණනට යාග සඳහා දෙන ධනයක් මෙන් උම්මදනීය දෙමි (යි ඇමති තෙම කීවේ ය.)

3419. වැඩ කැමති ඇමතියාණෙනි, නුඹ ඒකාන්තයෙන් ම මට වැඩ කැමැත්තෙහි ය. උම්මදනී ද, නුඹ ද, මාගේ යහළුවෝ ය. දෙවියෝ ද බ්‍රහ්මයෝ ද සියලු රට වැස්සෝ ද යන සියල්ලෝම නිඤ්ඤ කරන්නාහ. පරලොවිහි විපාක දෙන්නා වූ පාපයක් ද දකිමි.

3420. සිව් රජතුමනි, නියමගම් වැස්සන් සහිත සියලු දෙනවු වැසියෝ ම මා විසින් නුඹ වහන්සේහට උම්මදනී දෙන ලද්දීය යන මෙය අධර්මයකැ යි නො කියන්නෝ ය. එබැවින් රජ තෙම ඒ කාමතෘෂ්ණාව දියුණු කෙරේවා (නොරුස්නාහු නම් මාහට ම) දෙනු මැනවි. (ඇමති තෙම කීවේ ය.)

3421. වැඩ කැමති ඇමතියාණෙනි, නුඹ ඒකාන්තයෙන් ම මට වැඩ කැමැත්තෙහි ය. උම්මදනී ද නුඹ ද මාගේ යහළුවෝ ය. මනා කොට ප්‍රකාශ කරන ලද්ද වූ සත් පුරුෂ ධර්මයෝ මුහුදු වෙරළ මෙන් නො ඉක්මවාලිය හැක්කෝ වෙති.

3422. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ වනාහි මාගේ පිදිය යුක්තාද වන්නාහු ය. භික්ෂානුකම්පා ඇත්තා ද වන්නාහු ය. විධාන කරන්නා ද කැමති දැ පාලනය කරන්නා ද වන්නාහු ය. එහෙයින් නුඹ වහන්සේ කෙරෙහි පුදන ලද්දී මහත් ඵල වන්නී ය. මාගේ කැමැත්තෙන් උම්මදනීය පිළිගනු මැනැවැ යි (ඇමති තෙම කීවේ ය.)

3423. කත්තු නමැත්තහුගේ පුත්‍ර වූ අභිපාරකය, නුඹ එකැතින් ම මට භික්කර වූ හැම දහමෙක්හි ම හැසුරුණෙහි ය. (හෙට) අරුණ නැගි කල්හි මේ මිනිස් ලොව දෙපා ඇත්තා වූ අන් කවර නම් රජෙක් නුඹට යහපතක් කරන්නේ දැ යි (ඔහු නිහඩ කිරීම පිණිස රජ තෙමේ ඇසී ය.)

3424. මහරජතුමනි, නුඹ වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නාහු ය. උතුම් වන්නාහු ය. නුඹ වහන්සේ ධර්මය රක්නාහු ය. ධර්මය දන්නාහු ය. මනා නුවණැත්තහු ය. ධර්මය රක්නා වූ ඒ නුඹ වහන්සේ බොහෝ කලක් ජීවත්වන සේක් වා. ධර්මය රක්නා වූ දේවයන් වහන්ස, මට ධර්මය ද දෙසන සේක් වා.

3425. අභිපාරකය, එසේ නම් මාගේ වචනය අසව, මම බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන් විසින් සෙවුනා ලද ධර්මය තොපට දෙසන්නෙමි.

3426. සාධු ධම්මරුචී රාජා සාධු පඤ්ඤාණවා නරො,
සාධු මිත්තානමද්දුබ්බො පාපසංකාරණං සුඛං.
3427. අකෙතාධනස්ස විජිතෙ ධීතධම්මස්ස රාජිනො,
සුඛං මනුස්සා ආසෙථ සිතච්ඡායාය සඤ්ඤරො.
3428. න වාහමෙනං අභිරොවයාමි
කම්මං අසමෙක්ඛ කතං අසාධු,
යෙවාපි ඤාතාන සයං කරොන්ති
උපමා ඉමා මයා තුචං සුඤ්ඤාහි.
3429. ගවඤ්ඤා තරමානානං ජිමහං ගච්ඡති පුබ්බවො,
සබ්බා තා ජිමහං ගච්ඡන්ති නෙතෙන ජිමහං ගතෙ සති.
3430. එවමෙව මනුස්සස්ස යො හොති සෙට්ඨසම්මතො,
යො වෙ අධම්මං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සබ්බං රට්ඨං දුඛං සෙති රාජා වෙ හොති අධම්මකො.
3431. ගවඤ්ඤා තරමානානං උජුං ගච්ඡති පුබ්බවො,
සබ්බා තා උජුං ගච්ඡන්ති නෙතෙන උජුගතෙ සති.
3432. එවමෙව මනුස්සස්ස යො හොති සෙට්ඨසම්මතො,
යො වෙපි ධම්මං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සබ්බං රට්ඨං සුඛං සෙති රාජා වෙ හොති ධම්මකො.
3433. න වාපහං අධම්මෙන අමරණමභිපක්ඛයෙ,
ඉමං වා පඨවීං සබ්බං විජේතුං අභිපාරක.
3434. යං හි කිඤ්චි මනුස්සස්ස රතනං ඉධ විජජ්ඣති,
ගාවො දුසො හිරඤ්ඤාඤ්ඤා වක්ඛියං හරිවන්තං.
3435. අසඤ්ඤියො ව රතනං මණ්ඩකඤ්ඤා
යඤ්ඤාපි මෙ වන්දසුරියාභිපාලයන්ති,
න තස්ස හෙතු විසමං වරෙයා
මජ්ඣෙකං සිට්ඨං උසහොසම් ජාතො.

3426. දහම් කැමති වන්නා වූ රජ තෙම යහපත් වේ. නුවණැති මිනිස් තෙම යහපත් වේ. මිතුරන්ට දෝහ නො කරන්නා යහපත් වේ. පාපයා ගේ නො කිරීම සුවයට කරුණු වේ.

3427. නොකිපෙනසුලු වූ ධර්මයෙහි පිහිටි රජුගේ නුවර මනුෂ්‍යයෝ දුප්පත් නැමිතුරන්ගේ සිහිල් සෙවණැති, නොදහැමි බිලියම් ආදියෙන් පීඩිත නොවූ සිය ගේදෙර ඇත්තාහු සුවසේ වෙසෙත්.

3428. අපරික්‍ෂාවෙන් කරන ලද මේ කර්මය ද මම කැමති නො වෙමි. යම් කෙනෙක් (තුමු) සොයා දෑත කටයුතු කෙරෙත් නම් එය කැමැත්තෙමි, මාගේ මේ උපමාවන් නුඹ අසව.

3429. ඉදින් යන්නා වූ ගවයන් අතුරෙන් පෙරටුව යන ගව තෙම වක් වැ යේ නම්, පෙරටුව යන්නා වක් ව ගිය කල්හි ඒ මුළු ගව රැළ ම වක්ව යෙද්ද.

3430. එසේ ම මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේෂ්ඨය සි සම්මත ද ඉදින් හෙ තෙම අධර්මයෙහි හැසිරේ ද එවිට සෙසු ප්‍රජාව ගැන කවර කථා ද? ඉදින් රජ තෙමේ නොදහැමි නම් මුළු රට ම දුකසේ වෙසෙයි.

3431. ඉදින් යන්නා වූ ගවයන් අතුරෙන් පෙරටුව යන ගව තෙම සෘජු ව යේ නම් පෙරටුව යන්නා සෘජුව ගිය කල්හි ඒ මුළු ගව රැළම සෘජු ව යෙද්ද.

3432. එසේ ම මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේෂ්ඨය සි සම්මත ද ඉදින් හෙ ධර්මයෙහි හැසිරේ ද එවිට සෙසු ප්‍රජාව ගැන කවර කථා ද? ඉදින් රජ තෙමේ දහැමි නම් මුළු රට ම සුවසේ වෙසෙයි.

3433. අභිපාරකය, මම ද නොදහැමින් දෙවතිය නො පතන්නෙමි. මේ මුළු පොළොව හෝ දිනන්නට නො කැමැත්තෙමි.

3434. මෙලොව මිනිසුන් කෙරෙහි ගව - දසි - අමුරන් - වස්ත්‍ර රත් සඳුන් යන යම්කිසි රත්න ජාතියක් විද්‍යාමාන වේ ද,

3435. අශ්වයෝ ද, ස්ත්‍රීහු ද, සප්තවිධ මාණික්‍යරත්න ද මහ ඇඟි භාණ්ඩ ද යන යමකුත් මේ වන්ද්‍ර සුයඹයෝ එළිය කරමින් රකිත් ද, ඒ සක්විති රජය හෙතුකොට ගෙන ද විෂම ව නො හැසිරෙමි. යම් හෙයකින් මම සිටි රජුන් අතර ශ්‍රේෂ්ඨ ව උපන්නෙමි ද, එහෙයිනි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3436. නෙතා පිතා උග්ගතො රඳ්ඨපාලො
ධම්මං සිව්තං අපවායමානො,
සො ධම්මමෙවානුච්චින්නායනො
තස්මා සකෙ වික්ඛවසෙ න වතෙත.
3437. අද්ධා තුවං මහාරාජ නිච්චං අබ්‍යසනං සිවං,
කරිස්සයි චිරං රජ්ජං පඤ්ඤා හි තව තාදිසි.
3438. එතං තෙ අනුමොදමි යං ධම්මං නාසාමජ්ජයි,
ධම්මං පමජ්ජ ඛන්තියො යානා වචති ඉස්සරො.
3439. ධම්මං චර මහාරාජ මාතාපිතුසු ඛන්තිය,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3440. ධම්මං චර මහාරාජ පුත්තදරෙසු ඛන්තිය,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3441. ධම්මං චර මහාරාජ මිත්තාමචෙවෙසු ඛන්තිය,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3442. ධම්මං චර මහාරාජ වාහනෙසු බලෙසු ව,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3443. ධම්මං චර මහාරාජ ගාමෙසු නිගමෙසු ව,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3444. ධම්මං චර මහාරාජ රඳ්ධෙසු ජනපරෙසු ව,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.
3445. ධම්මං චර මහාරාජ සමණ්‍යාහමණෙසු ව,
ඉධ ධම්මං චරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සයි.

3436. මම වනාහි නායකයෙක් ද, පියෙක් ද, ප්‍රසිද්ධ කෙනෙක් ද රට පාලනය කරන්නෙක් ද, සිව් රජුන්ගේ ධර්මය ගරු කරන්නෙක් ද වෙමි. ඒ මම ඒ ධර්මය අනුව ම සිතන්නෙමි. එහෙයින් තමන්ගේ වික්ත වසයෙහි නො පවතිමි යි (රජ තෙම කීවේ ය.)

3437. මහරජ, ඒකාන්තයෙන් නුඹ වහන්සේ නිතරම විපත්ති රහිත ව භීර්භය ව බොහෝ කලක් රජය කරවන්නාහු ය. යම් හෙයකින් නුඹ වහන්සේගේ ප්‍රඥාව එබඳු වන්නී ද එහෙයිනි.

3438. ධර්මයෙහි ප්‍රමාද නො වව යි යම් බඳු ධර්මයක් ප්‍රකාශ කෙළෙහි ද, නුඹගේ මේ ධර්මයට මම සන්නේෂ වෙමි. අධිපති ඤෙත්‍රිය තෙම ධර්මයෙහි ප්‍රමාද වී ස්ථානයෙන් චූත වේ.

3439. ඤෙත්‍රිය මහරජ, මච්චියන් කෙරෙහි දඟමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව මච්චියන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3440. ඤෙත්‍රිය මහරජ, අඹුදරුවන් කෙරෙහි දඟමින් හැසිරෙව මහරජ, මෙලොව අඹුදරුවන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3441. ඤෙත්‍රිය මහරජ, මිත්‍රාමාත්‍යයන් කෙරෙහි දඟමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව මිත්‍රාමාත්‍යයන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3442. මහරජ, බළ සේනාවන් කෙරෙහි දඟමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව බළ සේනාවන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3443. මහරජ, ගම් නියමිගම් වැසියන් කෙරෙහි දඟමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව ගම් නියමිගම් වැසියන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3444. මහරජ, රට වැසියන් කෙරෙහි හා දනව වැසියන් කෙරෙහි ද, දඟමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව රටවැසියන් කෙරෙහි හා දනව වැසියන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3445. මහරජ, මහණ බමුණන් කෙරෙහි දඟමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව මහණ බමුණන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3446. ධම්මං වර මහාරාජ මීගපකඛිසු ධනිය,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.
3447. ධම්මං වර මහාරාජ ධම්මො විශේණණ සුඛාවහො,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.
3448. ධම්මං වර මහාරාජ සඉඤ්ඤ දෙවා සබ්බමකා,
සුචිණ්ණෙන දිවං පතතා මා ධම්මං රාජ පමාදෙති.

උමාදනභී ජාතකං.

3. මහාබෝධිජාතකං

3449. කිනත්තු දණ්ඩං කිමජිනං කිං ජතනං කිං උපාහනං,
කිං අඛිඤ්ඤා පතනඤ්ඤා සංකප්පිකාපි බ්‍රාහ්මණ
තරමානරූපො ගණකාසි කතත්තු පඤ්ඤාසෙ දිසං.
3450. ආදායෙතානි වස්සානි චුසිතානි තවනනිකෙ,
නාභිජානාමි යොජෙන පිබ්බලෙනාභිකුප්පිතං.
3451. සමායං දිනෙතාව නදති සුක්කදායං විදංසයං,
තව සුත්වා සහරියස්ස චිතසඤ්ඤාසෙ මං පති.
3452. අහු එස කතො දෙසො යථා භාසසි බ්‍රාහ්මණ,
එස භියොතා පසීදුමි වස බ්‍රාහ්මණ මාගමා.
3453. සබ්බසෙතො පුරෙ ආසි තතොපි සබ්බො අහු,
සබ්බලොභිතකොදනි කාලො පකකම්තුං මම.

3446. ඤාත්‍රිය මහරජ, මාගපක්ෂීන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ මාගපක්ෂීන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවර්ත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නේ ය.

3447. මහරජ, දැහැමින් හැසිරෙව. පුරුදු කරන ලද ධර්මය තෙමේ සැප ගෙනදෙන්නේ වෙයි. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යව.

3448. මහරජ, දැහැමින් හැසිරෙව. ශක්‍රයා සහිත දෙවියෝත් මහාබ්‍රහ්මයා සහිත සෙසු බ්‍රහ්මයෝත් මොනොවට පුරුදු කරන ලද ධර්මය කරණ කොට ගෙන දෙවිලොවට පැමිණෙන්නාහු ය. මහරජ, ධර්මයෙහි ලා ප්‍රමාද වන්නෙක් නො වව. (මෙසේ අභිපාරක නම් සෙනෙවි තෙම රජහට ධර්ම දෙශනා කෙළේ ය).

උමමාදනති ජාතක යි.

3. මහාබෝධි ජාතකය

3449. ස්වාමීනි, තවුස් බ්‍රාහ්මණයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ කවර හෙයින් දණ්ඩක් ගත්තහු ද? කුමක් හෙයින් වෙලෙව් වැ අඳුන් දිව්සමත්, කුඩයත්, උවහනත්, අකුස්සත්, පාත්‍රයත්, සංඝාටි-යත් ගත්තහු ද? කවර නම් දිසාවකට වැඩම කරනු කැමැත්තහුදැයි (රජ තෙම ඇසුවේ ය.)

3450. මහරජ, මේ දෙළොස් වසක් නුඹ සමීපයෙහි වසන ලදී. එහෙත් පිංගල නම් වූ නුඹගේ සුනඛයා වීසින් කරන ලද මෙබඳු මහත් ශබ්දයක් ගැන නො දනිමි.

3451. ඒ මේ සුනඛ තෙම, මා කෙරෙහි පහව ගිය ශ්‍රද්ධා ඇති භායාධීව සහිත නුඹගේ (මා මැරවීමට කළ) කථාව අසා සුදු දළ විහිදුවමින් එඩිතරයකු මෙන් (ඔබ මෙහි එන්නේ කිම? රජු වීසින් ඔබ මරනු පිණිස අණ කරන ලද බව නොදන්නා සේක්දැයි අභවමින්) නාදකරයි. (බුරයි).

3452. තාපසයාණන් වහන්ස, යම්සේ කියන්නාහු නම් ඒ දෝෂය අප වීසින් කරන ලද්දේය. මම දැන් වැඩියක් පහන් වෙමි. තාපසයන් වහන්ස, මෙහි ම වසනු මැන. නො දඩිනු මැනවැයි (රජ තෙම කීවේ ය.)

3453. මහරජ, පළමුවෙන් (නුඹගේ ගෙහි මට දුන් බත) සුදු විය. (හෙදකයන්ගේ වචන වලින් පසුව) මිශ්‍ර විය. දැන් ලේ වන් විය. එබැවින් මට බැහැර යෑමට දැන් කාලය පැමිණ තිබේ.

3454. අඛන්තනරං පුරෙ ආසි තතො මජ්ඣෙකි තතො ඛේ,
පුරා නිද්දමනා හොති සයමෙව චජාමහං.
3455. චිතසද්ධං න සෙවෙය්‍ය උදපානංව නොදකං,
සවෙපි නං අනුබ්බේ වාරිකද්දමග්ගධිකං.
3456. පසන්නමෙව සෙවෙය්‍ය අප්පසන්නං විචජ්ජයෙ,
පසන්නං පඨිරුපාසෙය්‍ය රහදංවොදකඤ්ඤිකො.
3457. හජෙ හජන්තං පුරිසං අහජන්තං න හජ්ජයෙ,¹
අසංපුරිසධම්මො සො යො හජන්තං න හජ්ජති.²
3458. යො හජන්තං න හජති සෙවමානං න සෙවති,
ස වෙ මනුස්සපාපිට්ඨො මිගො සාබ්බස්සිතො යථා.
3459. අවවාහිකඛණ්ඩසංසග්ගා අසමොසරණෙන ව,
එතෙන මිත්තා ජීරන්ති අකාලෙ යාවනාය ව.
3460. තසමා නාහිකඛණං ගවේෂ න ව ගවේෂ වීරාවිරං,
කාලෙන යාවං යාවෙය්‍ය එවං මිත්තා න ජියරෙ.
3461. අතිවිරං නිවාසෙන පියො හවති අප්පියො,
ආමන්ත ඛො තං ගච්ජාම පුරා තෙ හොම අප්පියා.
3462. එවං වෙ³ යාවමානානං අඤ්ජලිං නාවබුජ්ඣසි,
පරිවාරකානං සන්නානං චචනං න කරොසි නො
එවං තං අභියාචාම පුන කඨිරාසි පරියායං.
3463. එවං වෙ නො විහරන් අන්තරායො න හෙසස්සති,
තුමිකං වාපි⁴ මහාරාජ අමිකං⁵ වා රට්ඨවඩ්ඨන
අප්පචනාම පසෙසම⁶ අහොරත්තානම්චට්ඨයෙ.

-
1. නහයෙ නහාජයෙ - වී, මජ්ඣං.
 2. නහජති - මජ්ඣං, නහාජති - වී.
 3. තෙ - මජ්ඣං.
 4. මයහංවා - වී, මයහං.
 5. තුයහංවාපි - වී, මජ්ඣං.
 6. පසාම - වී.

3454. මහරජ, පළමු මට දුන් අසුන රජ මැදුර තුළ විය. ඉන්පසු මධ්‍යයෙහි (භික්ෂිණිය) ය. ඉන්පසු පිටත්හිය. නැවත ගෙලෙහි ගෙන ඇද දැමීමට පෙර මම තෙමීම යන්නෙමි.

3455. පහව ගිය ශ්‍රද්ධා ඇත්තහු දිය නැති ලිඳක් මෙන් සේවනය නො කරන්නේ ය. ඉදින් එය නැවත සාරන්නේ නම් මඩ ගඳින් යුත් ජලය ඇති වන්නේ ය. (එමෙන් පහ වූ ශ්‍රද්ධා ඇත්තහු ඇසුරු කරන්නා ලබන ප්‍රත්‍යය මඳ වූයේ ද රුක්ෂ වූයේ ද වෙයි. එහෙයින් පරිභෝගයට නුසුදුසු වන්නේ ය.)

3456. පිහිටි ශ්‍රද්ධා ඇත්තහු ම සේවනය කරන්නේ ය. නො පහන් වුවහු දුරු කරන්නේ ය. දිය කැමැත්තහු ගැඹුරු මහ වීලක් මෙන් (පැවිද්ද ද) සැදහැත්තකු ම ඇසුරු කරන්නේ ය.

3457. තමා හජනය කරන්නකු තෙමේ හජනය කරන්නේය. තමා හජනය නො කරන්නකු (පසම්බුද්ධ) තෙමේ හජනය නො කරන්නේ ය. තමා කෙරෙහි ඉත සිතින් හජනය කරන්නකු යමෙක් හජනය නොකෙරේ නම් හේ අසත්පුරුෂ ධර්ම ඇත්තෙකි.

3458. යමෙක් තමා හජනය කරන්නකු හජනය නො කෙරේ ද සේවනය කරන්නකු සේවනය නො කෙරේ ද හෙතෙම ගස්වල අතු ඇසුරු කළ වදුරකු මෙන් ඒකාන්තයෙන් මිනිස් පව්ටෙකි.

3459. අධික වූ නිතර ආශ්‍රයෙන් ද එක්ව නො හැසිරීමෙන් ද නො කල්හි ඉල්ලීමෙන් ද යන මේ කරුණින් මිත්‍රයෝ දිරන්. (මිතුරු බව නැතිවේ.)

3460. එහෙයින් නිතර නො එළඹෙන්නේය. ඉබෝහෝ කලකින් ද නො එළඹෙන්නේය. සුදුසු කල්හි ඉල්ලිය යුත්තක් ඉල්ලන්නේ ය. මෙසේ ඇති කල්හි මිත්‍රයෝ නො දිරන්. (මිතුරු බව නොනැසී පවතී.)

3461. ඉබෝහෝ කලක් එකට වීසීමෙන් ප්‍රිය තැනැත්තෙක් අප්‍රිය වේ. එහෙයින් නොපට මා අප්‍රිය වන්නට පෙර නොප (හා) කරා කොට යන්නෙමි. (තාපස තෙම කියේ ය.)

3462. ස්වාමීනි, මෙලෙසින් අයැද සිටින්නා වූ අපගේ අඤ්ඤා ප්‍රණාමය නුඹ වහන්සේ නොපිළිගන්නාහු නම් සමීපවාරී වූ අපගේ කීම නො කරන්නාහු නම් යළි මෙහි එක්වරක් පැමිණීම (පමණක්) කරනු මැනව.

3463. රට වඩන්නා වූ මහරජ, ඉදින් මෙසේ (වෙන්ව) වාසය කරන්නා වූ නොපට ද අපට ද යන අප දෙදෙනාට කිසියම් අන්තරා-යෙක් නොවන්නේ නම් කල්යාණමෙන් දක්නෙවූ නම් ඉතා යෙහෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3464. උදිරණා වෙ සබ්බන්තා භාවාය මනුවන්තී,
අකාමා අකරණීයං වා කරණීයං වාපි කුබ්බති
අකාමකරණීයසමිං¹ කවිධ පාපෙන ලිප්පති².
3465. සො වෙ අකො ව ධම්මො ව කල්‍යාණො න ව පාපකො,
භොතො වෙ චචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.
3466. අත්තනො වෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරහෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදිසො.
3467. ඉස්සරො සබ්බලොකස්ස සචෙ කප්පෙති³ ජීවිතං,
ඉධිබ්‍යසනභාවස්ථා කම්මං කල්‍යාණපාපකං
නිද්දෙසකාරී පුරිසො ඉස්සරො තෙන ලිප්පති.
3468. සො වෙ අකො ව ධම්මො ව කල්‍යාණො න ව පාපකො,
භොතො වෙ චචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.
3469. අත්තනො වෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරහෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදිසො.
3470. සචෙ පුබ්බකතහෙතු සුබ්බකං නිගච්ඡති,
පොරාණකං කතං පාපං තමෙසො මුක්ඛිනෙ ඉණං
පොරාණකඉණමොක්ඛො කවිධ පාපෙන ලිප්පති.
3471. සො වෙ අකො ව ධම්මො ව කල්‍යාණො න ව පාපකො,
භොතො වෙ චචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.
3472. අත්තනො වෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරහෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදිසො.

1. අකාමා කරණීයමි - මජ්ඣ. සා.

2. ලිප්පති - මජ්ඣ. සා.

3. කප්පෙති - මජ්ඣ.

3464. ඉදින් ලෝ වැසි තෙම එක්වීමෙන් හා ස්වභාවයෙන් සුවදුක් අනුව පවත්නේ (ඒ ඒ තත්ති සුව දුක් විඳින්නේ) නො කැමැත්තෙන් වුවද නොකටයුතු පාප කර්මයක් හෝ කටයුතු කුශල කර්මයක් හෝ කෙරෙයි යනු නොපගේ කීම නම් මෙසේ නොකැමැත්තෙන් (ස්වාභාවිකව) කරන මේ ක්‍රියාවෙහි කවරෙක් නම් ඒ පාපකර්මයෙන් බැඳේ ද?

3465. (නොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද) ඒ අර්ථය ද ධර්මය ද (අහෙතුක වාදය) යහපත් වේ නම්, ලාමක නොවේ නම්, භවත්හුගේ වචනය සත්‍යවේ නම්, ඒ වානරයා මා විසින් මනාව නසන ලද්දේ ය. (එහි ලා මාගේ කවර වරදෙක් ද?)

3466. ඉදින් තමාගේ වාදයෙහි අපරාධය දන්නෙහි නම් නුඹ මට නො ගරහන්නෙහිය. භවත්හුගේ වාදය එබඳු යි (තාපස තෙම කීවේ ය.)

3467. ඉදින් (යම් ඒ) ඊශ්වරයෙක් මුළු ලෝකයාගේ දිවි පැවැත්ම සංවිධානය කෙරේ ද, දියුණුව හා පිරිහීමත් කුශල හා අකුශල කර්මත් කරන්නේ ද, (කර්මකාරී) පුරුෂයා ඒ ඊශ්වරයාගේ අණ ඉටුකරන්නෙකි. ඊශ්වරයා ඒ පාපකර්මයෙන් බැඳේ.

3468. (නොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද) ඒ අර්ථය ද ධර්මය ද (ඊශ්වර නිර්මාණ වාදය) යහපත් වේ නම්, අලාමක වේ නම්, භවත්හුගේ වචනය සත්‍ය වේ නම් ඒ වානරයා මා විසින් මනාව නසන ලද්දේ ය. (එහිලා මාගේ වරද කවරෙක් ද?)

3469. ඉදින් තමාගේ වාදයාගේ දෝෂය දන්නෙහි නම් නුඹ මට නො ගරහන්නෙහි ය. භවත්හුගේ වාදය එබඳු යි (තාපස තෙම කීවේ ය.)

3470. ඉදින් සත්ව තෙම පෙරකළ කර්ම හේතුකොට ගෙන සුව දුක් දෙකට පැමිණෙයි ද, පුරාකෘත පාපසංඛ්‍යාත ඒ ණය මුද් ද, එසේ ඇති කල්හි මාගේ ද මෙය පුරාණ ණයෙන් මිදීම වේ. මෙහිලා කවරෙක් පාප කර්මයෙන් බැඳේ ද?

3471. නොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද ඒ අර්ථය ද ධර්මය ද (පුබ්බකතහෙතු වාදය) යහපත් වේ නම්, අලාමක වේ නම්, භවත්හුගේ වචනය සත්‍ය වේ නම් ඒ වානරයා මා විසින් මනාව නසන ලද්දේ ය. (එහිලා මාගේ වරද කුමක් ද?)

3472. ඉදින් තමාගේ වාදයාගේ දෝෂය දන්නෙහි නම් නුඹ මට නො ගරහන්නෙහි ය. භවත්හුගේ වාදය එබඳු යි. (තාපස තෙම කීවේ ය.)

3473. චතුක්ඛංසෙවුපාදා රූපං සමෙහාති පාණිනං,
යතො ච රූපං සමෙහාති තසෙව්¹ අනුපගච්ඡති.
3474. ඉධෙව ජීවති ජීවො පෙචච පෙචච විනස්සති,
උච්ඡිජ්ජති අයං ලොකො යෙ බාලා යෙ ච පණ්ඩිතා
උච්ඡිජ්ජමානෙ ලොකස්මිං කථිධ පාපෙන ලිප්පති.
3475. සො වෙ අකො ච ධම්මො ච කල්‍යාණො න ච පාපකො,
භොතො වෙ චචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.
3476. අත්තනො වෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරභෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදිසො.
3477. ආහු බ්බතවිධා ලොකෙ බාලා පණ්ඩිතමානිනො,
මාතරං පිතරං හඤ්ඤ අපො පෙට්ඨමි හාතරං
හනෙය්‍ය පුත්තදරෙ ච අකො වෙ තාදිසො සියා.
3478. යස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය නිසීදෙය්‍ය සයෙය්‍ය වා,
න තස්ස සාඛං හඤ්ඤෙය්‍ය මිත්තදුඛො හි පාපකො.
3479. අථ අකෙ සමුප්පන්නෙ සමුලමපි අබ්බතෙ.
අකො මෙ සමබලෙනාසි සුභතො වානරො මයා.
3480. සො වෙ අකො ච ධම්මො ච කල්‍යාණො න ච පාපකො,
භොතො වෙ චචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.
3481. අත්තනො වෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරභෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදිසො.
3482. අහෙතුවාදෙ පුරිසො යො ච ඉක්ඛාමකුත්තිකො,
පුබ්බකති ච උච්ඡදී යො ච බ්බතවිධො නරො.

1. තසෙව්‍යානුප - චි. මජ්ඣ.

3473. සක්‍රියන්ගේ රූපස්කන්ධය සතර මහා භූතයන් නිසා හට ගනී. යමකින් රූපය හටගනී ද (කාලක්‍රියා කාලයෙහි) යළි එහි ම එළඹෙයි.

3474. සක්‍රතෙම මෙලොව මැ ජීවත් වෙයි. පරලොවහි (උපන් සක්‍රියා ගති වශයෙන් මෙ ලොවට නො පැමිණ එහි ම) විනාශ වෙයි. මේ ලෝකය (තෙමේ ම) විනාශයට පැමිණෙයි. යම් බාල කෙනෙක් හෝ යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් හෝ වෙද්ද (ඒ සියල්ලෝ ද විනාශ වෙති.) (මෙසේ) ලොව විනාශයට පත්වන කල්හි මෙහි කවරෙක් නම් පාප කර්මයෙන් බැඳේ ද?

3475. (තොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද) ඒ අර්ථයද ධර්මයද (උචෙෂ්ඨ වාදය) යහපත් වේ නම් අලාමකන් වේ නම් හවත්නුගේ වචනය සත්‍ය වේ නම් ඒ වාතරයා මා විසින් මනාව නසන ලද්දේ ය. (එහි ලා මාගේ වරද කුමක් ද?)

3476. ඉදින් තමාගේ වාදයාගේ දෝෂය දන්නෙහි නම්, නුඹ මට නො ගරහන්නෙහි ය. හවත්නුගේ වාදය එබඳු එකකි. (තාපස තෙම කීවේ ය.

3477. ඉදින් එබඳු ප්‍රයෝජනයක් වන්නේ නම් මාපියන් ද යළි දෙටු සොහොවුරා ද අඹුදරුවන් ද නසන්නේ ය යි (කියු) ඤාණ විද්‍යා දත් පණ්ඩිතමානී අඤ්ඤා වූහ.

3478. යම් ගසක්හුගේ සෙවනෙහි හිඳී ද, හොව්ද ඒ ගසෙහි අත්තක් හෝ නොබිඳින්නේ ය. යම් හෙයකින් ජිත්‍ර ද්‍රෝහකම් ලාමක වෙද එහෙයිනි.

3479. තවද කටයුත්තක් ඇති කල්හි සහමුලින් ම උදුරන්නේය. (යන කීමක් ඇත.) මට මාර්ගොපකරණයෙන් ප්‍රයෝජන විය. එහෙයින් මා විසින් ඒ වාතරයා මනාව නසන ලද්දේ ය.

3480. ඒ මිත්‍රද්‍රෝහිත්‍වය පිළිබඳ කීම අර්ථ සහිතත් වේ නම් දූහැමින් වේ නම් යහපතක් වේ නම් අලාමකන් වේ නම්, පින්වතාගේ කීම සත්‍ය නම් ඒ වාතරයා මා විසින් මනාව නසන ලදී. එහිලා මාගේ වරද කුමක් ද?

3481. ඉදින් (පින්වත, නුඹ යම් හෙයකින්) තමාගේ වාද-යාගේ දෝෂය දන්නෙහි නම් නුඹ මට නො ගරහන්නෙහි ය. හවත්නුගේ වාදය එබඳු යි (තාපස තෙම කීවේ ය.)

3482. යම් අහේතුකවාදී පුරුෂයෙක, ඊශ්වරවාදියෙක, පූර්-වෙකානහේතුවාදියෙක, උචෙෂ්ඨවාදියෙක, යම් ඤාණ විද්‍යා දන්නා පුරුෂයෙකැ යි යන යම් පස් දෙනෙක් වෙත් ද,

3483. එතෙ අසප්පරිසා ලොකෙ බාලා පණ්ඩිතමානිනො,
කරෙය්‍ය තාදිසො පාපං අථො අඤ්ඤාපි කාරයෙ
අසප්පරිසසංසග්ගො දුක්ඛටො කට්ඨකුද්දයො.
3484. උරභාරුපෙන බකාසු¹ පුබ්බෙ
අසඬකිනො අජයුථං උපෙනි,
හන්තා උරණිං අජියං² අජඤ්ඤා
විත්‍රාසයිතා යෙන කාමං පලෙති.
3485. තථා විධෙකෙ සමණබ්‍රාහ්මණාසෙ
ජදනං කතා වඤ්ඤානි මත්තසෙස,
අනාසකා එණ්ඩිලසෙය්‍යකා ච
රජොජලලං උක්ඛිටිකපාධානං.
පරියායහත්තඤ්ඤා අපාණකත්තං³
පාපාවාරා අරහතොනා වදනා.
3486. එතෙ අසප්පරිසා ලොකෙ බාලා පණ්ඩිතමානිනො,
කරෙය්‍ය තාදිසො පාපං අථො අඤ්ඤාපි කාරයෙ
අසප්පරිසසංසග්ගො දුක්ඛටො කට්ඨකුද්දයො.
3487. යමාහු නත්ථි වීරියනි හෙතුඤ්ඤා අපවදනනි⁴ යෙ,
පරකාරං අත්තකාරඤ්ඤා යෙ තුවජං සමවණ්ණස්සුං.
3488. එතෙ අසප්පරිසා ලොකෙ බාලා පණ්ඩිතමානිනො,
කරෙය්‍ය තාදිසො පාපං අථො අඤ්ඤාපි කාරයෙ
අසප්පරිසසංසග්ගො දුක්ඛටො⁵ කට්ඨකුද්දයො.
3489. සචෙ හි වීරියං නාසස්ස කම්මං කල්‍යාණපාපකං,
න හරෙ වඩ්ඪකිං⁶ රාජා නපි යනානානි⁷ කාරයෙ.
3490. යසමා ච වීරියං අත්ථි කම්මං කල්‍යාණපාපකං,
තසමා යනානානි කාරෙති රාජා හරති වඩ්ඪකිං.
3491. යදි වසස්සත්තං දෙවො න වසෙස්ස න හිමං පතෙ,
උච්ඡිජෙජය්‍ය අයං ලොකො විනසෙස්සය්‍ය අයං පජා.

1. වකාසු - මජ්ඣං. වකාසු - වි.

2. අජියං - මජ්ඣං.

3. අපාණකත්තා - මජ්ඣං. සා.

4. අහෙතුඤ්ඤා පවදනනියෙ - මජ්ඣං.

5. දුක්ඛටො - මජ්ඣං.

6. වඩ්ඪකිං - මජ්ඣං.

7. නනානානි - මජ්ඣං.

3483. පණ්ඩිතමානී වූ බාල වූ මොවුහු ලොකයෙහි අසත් පුරුෂයෝ වෙත්. එබඳු අසත්පුරුෂයා තෙමේද පව් කරන්නේ ය. වැළි අනුන් ලවාත් පව් කරවන්නේ ය. අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම දුෂ්කෘතයක් ද කටුක විපාක වැඩෙන්නක් ද වන්නේ ය.

3484. පෙර වෘකයෙක් නොසැකවූයේ බැටළු රුවින් එළඳකට පැමිණෙයි. තිරෙළු දෙනක් ද එළු දෙනක් ද එළුවකු ද නසා කා කැමති සේ පලා යයි.

3485. එබඳු ඇතැම් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් වෙත්. ඔවුහු ආහාර නො බුදින්නාහු ය. ගොඩැලි නිස් බිම්වල සයනය කරන්නාහු රජස් දැලින් යුක්ත වූවාහු උක්කුටකයෙන් තපස් කරන්නාහු වාර භෝජනය ද පැන් පානය නො කිරීම ද කරන්නාහු පහත් හැසිරීම් ඇත්තාහු රහතුම්හ යි ප්‍රකාශ කරන්නාහු පැවිදි වෙසින් සිරුර වසා ගෙන මිනිසුන් රවටත්.

3486. පණ්ඩිතමානී වූ අඟු වූ මොවුහු ලොවෙහි අසත්පුරුෂයෝ වෙති. එබඳු අසත්පුරුෂයා තෙමේ ද පව් කරන්නේ ය. අනුන් ලවා ද (පව්) කරවන්නේය. අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම දුෂ්කෘතයක් ද කටුක විපාක වැඩෙන්නක් ද වන්නේ ය.

3487. යම් කෙනෙක් වියඞ්ගයක් නැතැයි කියත් ද, යම් කෙනෙක් හෙතුවක් නැතැයි කියත් ද, අනුන්ගේ ක්‍රියා හා තමන්ගේ ක්‍රියා හිස්ස යි යම් කෙනෙක් කියත් ද,

3488. පණ්ඩිතමානී වූ, අඟු වූ මොවුහු අසත්පුරුෂයෝ වෙති. එබඳු අසත්පුරුෂයා තෙමේ ද පව් කරන්නේ ය. අනුන් ලවා ද පව් කරවන්නේ ය. අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම දුෂ්කෘතයක් ද කටුක විපාක වැඩෙන්නක් ද වන්නේ ය.

3489. ඉදින් එබඳු වියඞ්ගයක් නොවන්නේ නම් යහපත් වූ ද ලාමක වූ ද කර්මයකුත් නොවන්නේ නම් රජ තෙම වඩුවකු පෝෂණය නො කරන්නේ ය. (සත්බුමු පහස ආදී) යන්ත්‍ර ද නො කරවන්නේ ය.

3490. යම් හෙයකින් වියඞ්ග ඇත්තේද, යහපත් වූ ද ලාමක වූ ද කර්ම ඇත්තේ ද, එහෙයින් රජ තෙම (ප්‍රාසාදදී) යන්ත්‍රයන් කරවයි. වඩුවා ද පෝෂණය කරයි.

3491. ඉදින් හවුරුදු සියයක් වැසි නොවසී ද හිම නොවැටේ ද, (එකල) මේ ලොකයතෙම සිඳි යන්නේ ය. මේ ප්‍රජා තොමෝ වැනැසෙන්නී ය.

3492. යසුචා ව වසසති දෙවො හිමං වාපි¹ පුඨියති,
තසමා සසසාති පච්චතති රට්ඨකඤ්ඤා පලලතෙ වීරං.
3493. ගවකඤ්ඤා තරමානානං පීඨං ගවජති පුඨගවො,
සබ්බා නා පීඨං ගවජතති නෙතෙත පීඨං ගතෙ සති.
3494. එවමෙව මනුසෙසසු යො හොති සෙට්ඨසමමනො,
යො වෙ අධමමං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සබ්බං රට්ඨං දුක්ඛං සෙති රාජා වෙ හොති අධමමකො.
3495. ගවකඤ්ඤා තරමානානං උජුං ගවජති පුඨගවො,
සබ්බා නා උජුං ගවජතති නෙතෙත උජු²ගතෙ සති.
3496. එවමෙව මනුසෙසසු යො හොති සෙට්ඨසමමනො,
යො වෙව ධමමං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සබ්බං රට්ඨං සුඛං සෙති රාජා වෙ හොති ධමමකො.
3497. මහාරුක්ඛස්ස එලිනො ආමං ඡිත්ථති යො එලං,
රසකඤ්ඤා න ජානාති ඛේජකඤ්ඤා විතස්සති.
3498. මහාරුක්ඛපමං රට්ඨං අධමමන යො පසාසති,
රසකඤ්ඤා න ජානාති රට්ඨකඤ්ඤා විතස්සති.
3499. මහාරුක්ඛස්ස එලිනො පසකං ඡිත්ථති යො එලං,
රසකඤ්ඤා විජානාති ඛේජකඤ්ඤා න නස්සති.
3500. මහාරුක්ඛපමං රට්ඨං ධමමන යො පසාසති,
රසකඤ්ඤා විජානාති රට්ඨකඤ්ඤා න නස්සති.
3501. යොව රාජා ජනපදං අධමමන පසාසති,
සබ්බොසධිති යො රාජා විරුද්ධං හොති ඛන්තියො.

1. හිමකොනුපුසයති - මජ්ඣං. හිමංවානු පුසෙයාති - වී.

2. උජු - මජ්ඣං.

3492. යම් හෙයකින් වැසි වසී ද, හිම ස්පර්ශ කෙරේ ද, එහෙයින් ශයායෝ පැසෙන්, රට ද බොහෝ කලක් පාලනය කරනු ලැබේ.

3493. ඉදින් යන්නා වූ ගවයන් අතුරෙන් පෙරටුව යන ගව තෙම වක්ව යේ නම්, පෙරටුව යන්නා වක්ව ගිය කල්හි ඒ සියල්ලෝම වක්ව යෙත් ද,

3494. එසේම මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ය යි සම්මත ද ඉදින් හෙතෙම අධර්මයෙහි හැසිරේ නම් සෙසු ප්‍රජාව ගැන කවර කථා ද? ඉදින් රජ තෙම නොදැනී වේනම් මුළු රට ම දුකසේ වෙසෙයි.

3495. ඉදින් යන්නා වූ ගවයන් අතුරෙන් පෙරටුව යන ගවයා සෘජුව යේ නම්, පෙරටුව යන්නා සෘජුව ගිය කල්හි ඒ සියල්ලෝම සෘජුව යෙත්.

3496. එසේම මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ය යි සම්මත ද, ඉදින් හෙතෙම ධර්මයෙහි හැසිරේ නම් සෙසු ප්‍රජාව ගැන කවර කථා ද, ඉදින් රජ තෙම දැනුම් නම් මුළු රට ම සුවසේ වෙසෙයි.

3497. යමෙක් පලගත් මහ අඹරුකක්හුගේ අමු ගෙඩියක් කඩයි ද, හෙතෙම ඒ ගෙඩියේ රසය ද නොදනී. ඒ එලයෙහි බීජය ද නැසෙයි.

3498. යමෙක් මහ අඹරුකක් බඳු වූ රට අධර්මයෙන් අනුශාසනා කෙරේ ද, හෙතෙම ඒ රටේ (අය බඳු) රසයන් නොවිඳියි. ඔහුගේ රටත් වැනසේ.

3499. යමෙක් පලගත් මහ අඹරුකක්හුගේ පැසුණු ගෙඩියක් කඩයි ද, හෙතෙම ඒ ගෙඩියේ රසය ද දැනගනී. එහි බීජය ද නො නැසේ.

3500. යමෙක් මහ අඹරුකක් බඳු වූ රට දැනුමින් අනුශාසනා කෙරේ ද, හෙතෙම ඒ රටේ (අය බඳු) රසය ද විඳියි. (ලබයි) ඔහුගේ රට ද නො නැසේ.

3501. යම් රජෙක් අධර්මයෙන් (යම්) දනව්වක් පාලනය කෙරේ ද, ඒ ඝෞර්වය රජ තෙම සියලු ඖෂධයන් හා විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3502. තථෙව නෙගමෙ නිංසං යෙ යුත්තා කයච්ඡිකකයෙ,
ඔජ්ජනබලිකාරෙ¹ ස කොසෙන චිරුජ්ඣති.

3503. පනාරවරබෙත්තඤ්ඤා සඩ්ධාමෙ කතනිස්සමෙ,
උසස්සනෙ නිංසයං රාජා සබලෙන චිරුජ්ඣති.

3504. තථෙව ඉසයො නිංසං යංයමෙ බ්‍රහ්මචාරිනො,²
අධම්මචාරි ඛක්ඛයො සො සග්ගෙන චිරුජ්ඣති.

3505. යො ච රාජා අධම්මවෙධා හරියං නනභි අද්දසකං,
ලුඤ්ඤං පසවතෙ පාපං³ පුත්තෙහි ච චිරුජ්ඣති.

3506. ධම්මඤ්ඤායර ජාතපඨෙ නෙගමෙසු බලෙසු ච,
ඉසයො ච න නිංසෙය්‍ය පුත්තදරෙ සමඤ්ඤරෙ.

3507. ස තාදිසො භුච්ඡති රට්ඨපාලො අකොධනො,
සාමනෙත සමපකම්පෙති ඉන්ද්‍රෙව අසුරාධිපොති.

3. මහාබෝධිජාතකං.

පඤ්ඤාසහිපාතො නිට්ඨිතො.

කසුප්පුඤ්ඤා:-

සනළීතිකම්මව්‍යයනො පඨමො
දුතියො පන සඋම්මදන්තවරො,
තතියො පන බොධි සිරිව්‍යයනො
කට්ඨිනාපන තිණි ජිනෙන සුභාති.

1. ඔජ්ජනබලිකාරෙ - වී.

2. බ්‍රහ්මචාරියො - වී. මජ්ඣ.

3. යානං - මජ්ඣ. සා.

3502. එසේ ම නිගම වැසියන් ද, වෙළඳාමෙහි යම් කෙනෙක් යෙදුනේ නම් (ඔවුන් ද) බඩු ගෙන ඊම් සුංචිත්දීම් වශයෙන් ඔපදන හා (බදු ගෙවීම් වශයෙන්) බලිදීම කරන්නන් ද (හිංසා කෙරේ නම්) හේ කොෂ්ටාගාරය හා විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3503. පහරදීමට සුදුසු තැන් දන්නා වූ (ධනුර්ධරයන් ද), යුධයෙහි කළ පුරුදු ඇති (මහා යෝධයන් ද), ප්‍රසිද්ධ වූ (මහ ඇමතියන් ද) (යම් රජෙක් හිංසා කෙරේ නම්) ඒ රජ බලසෙනහ හා විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3504. එසේ ම සංයම ඇති, බ්‍රහ්මචාරී වූ, පැවිද්දන් හිංසා කරන අධර්මයෙහි හැසිරෙන ඒ ඤත්‍රිය තෙම ස්වර්ගය හා විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3505. තවද, අධර්මිෂ්ඨ වූ යම් රජෙක් අද්‍රුසක (සිල්වත්) වූ භායානීව නසා ද හේ රෝද වූ පාපය රැස්කරයි. පුත්‍රයන් සමග ද විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3506. (මහරජ, එබැවින්) දනව්වැස්සන් කෙරෙහි ද, නියම් ගම් වැස්සන් කෙරෙහි ද, බලසෙනහ කෙරෙහි ද ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නේය. පැවිද්දන් ද හිංසා නො කරන්නේය. අඹු දරුවන් කෙරෙහි ද සමච්ඡිත හැසිරෙන්නේ ය.

3507. රට පාලනය කරන ක්‍රොධ නොකරන එබඳු ඒ මිහිපති තෙම අසුරාධිප නම් වූ ඉන්ද්‍රයා මෙන් අසල්වැසි (සතුරන්) කම්පා කෙරෙයි.

මහාබෝධි ජාතක යි.

පඤ්ඤාස නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය:

නලිනිකා නම් වූ පළමුවැන්න ද උච්චාදනි නම් වූ දෙවැන්න ද, මහාබෝධි නම් වූ තෙවැන්න ද යි මේ ජාතක තුන සම්පූර්ණ වන්නේ විසින් දෙසනලදී.

සටහනිපාඨො

1. සොණකජාතක.

3508. කසස සුඤා සතං දමි සහස්සං දවු¹ සොණකං,
කො මෙ සොණක මකබ්බි² සභායං පංසුකිළිතං.³
3509. අථ බ්‍රවී මාණසිකො දහරො පඤ්චුළකො,
මය්‍යං සුඤා සතං දෙහි සහස්සං දවු සොණකං
අහං සොණකමකබ්බි⁴ සභායං පංසුකිළිතං.
3510. කතරසමි⁵ සො ජනපදෙ රටෙට්ඨු නිගමෙසු ව,
කඤ්ඤෙ සොණකො දිට්ඨො⁶ තං මෙ අකරාහි ප්‍රච්ඡිනො.
3511. තවෙව දෙව විජිතෙ⁷ තවෙවුයානභුමියා,
උජ්චංසා මහාසාලා නිලොභාසා මනොරමා
තිට්ඨතති මෙසසමානා රච්ඤා අඤ්ඤා ඤාඤාඤාසස්සතා.
3512. තෙසං මූලසමි⁸ සොණකො ක්කායති අනුපාදනො,
උපාදනෙසු ලොකෙසු දඤ්ඤාමානෙසු⁹ නිබ්බුතො.
3513. තනො ව රාජා පායාසි සෙනාය චතුරඤ්ඤා,
කාරාපෙඤා සමං මග්ගං අගමා යෙන සොණකො.
3514. උය්‍යානභුමිං ගග්ගාන විවරනෙතා බ්‍රහ්මවතෙ,
අසිතං සොණකං දකඤ්ඤා දඤ්ඤාමානෙසු නිබ්බුතං.
3515. කපණොවජායං භික්ඛු මුණ්ණො සඤ්ඤාපිපාරුතො,
අමාතිකො අපිතිකො රුක්ඛමූලසමි⁸ ක්කායති.
3516. ඉමං වාක්‍යං නිසාමෙකා සොණකො එතදබ්‍රවී,
න රාජ කපණො හොති ධම්මං කායෙන ඵසස්සයං.

-
1. දිට්ඨ - මජ්ඣං, සයා.
 2. මකබ්බි - මජ්ඣං.
 3. සහ පංසුකිළිතං - චි.
 4. සොණකකබ්බි - මජ්ඣං.
 5. කතරසමි - මජ්ඣං.
 6. කඤ්ඤෙ සොණකමද්දකබ්බි - මජ්ඣං.
 7. විජිතෙ - මජ්ඣං.
 8. මූලසමි - මජ්ඣං.
 9. ධ්‍යානමානෙසු - චි, මජ්ඣං, සයා.

සංගීතිකානස

1. සොණක ජාතකය

3508. සොණක නම් යහළුවා වසන තැන අසා කියන්නා වූ කවරකුහට මම සියයක් දෙමි ද, දක කියන්නා වූ කවරකුහට දහසක් දෙමි ද, වැලිකෙළියෙහි පටන් යහළු වූ සොණක නම් තැනැත්තා ගැන මට කවරෙක් නම් කියන්නේ ද?

3509. ඉක්බිති තරුණ වූ පඤ්චුළක නම් මාණවක තෙම ප්‍රතිගායනා වශයෙන් මේ ගාථාව කීවේ ය. මහරජතුමනි, සොණක නම් තැනැත්තා ගැන අසා කියන්නා වූ මට සියයක් දුන මැනවි. සොණක නම් තැනැත්තා දක කියන්නා වූ මට දහසක් දුන මැනවි. වැලිකෙළියෙහි පටන් යහළු වූ සොණක නම් යහළුවා මම කියමි යි.

3510. මාණවකය, ඒ සොණක තෙම නුඹ විසින් කිනම් ජනපදයෙක්හි දී දක්නා ලද්දේ ද? කවර රටක දී කවර නියම-ගමෙක්හි දක්නා ලද ද, ඒ කරුණ විවාරනු ලබන්නා වූ නුඹ මට කියව යි රජ තෙම කීයේ ය.

3511. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ ම රටෙහි නුඹ වහන්සේගේ ම උයන් බිමෙහි සෘජු වූ කඳ ඇති නිල් පැහැති සිත්තලු වූ වැහිවලාකුළු බඳු ගසින් ගස හා අත්තෙන් අත්ත එකට වෙලිගත් මහා සාලවාක්ෂයෝ වෙත්.

3512. ඒ සාලවාක්ෂයන්ගේ මුල්හි සොණක තෙමේ කාමු-පාදනයන්ගෙන් පිරි පවත්නා ලොකයෙහි කාමුපාදන විරහිත වූයේ එකොළොස් ගින්නෙන් දූවෙන ලොකයෙහි නිවුණේ ම ධ්‍යාන කෙරේ යයි තරුණ තෙම කීයේ ය.

3513. ඉක්බිති ඒ අරින්දම රජතෙම සිවුරහ සෙනග සමග පිටත් විය. මහ සම කරවා සොණක නම් පසේබුදුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හි නම් එහි ගියේ ය.

3514. රජතෙම උයන් බිමට ගොස් ඒ මහා උයන්හි හැසිරෙන්නේ එකොළොස් ගින්නෙන් දූවෙන සකියන් අතුරෙහි නිව් වැඩහුන් සොණක නම් පසේබුදුන් වහන්සේ දක්කේ ය.

3515. හිස මුඩු කරගත් සහළ සිවුරක් පෙරැව් මේ මහණ තෙම දිළින්දෙකි. මා පියන් තැත්තේ ම ගස මුල ධ්‍යාන කෙරේ යයි කීවේ ය.

3516. සොණක පසේබුදුරජාණන් වහන්සේ මේ වදන් අසා මෙසේ කීහ. “මහරජ, ආයාමාර්ගධර්මය නාමකායයෙන් ස්පර්ශ කරනලද තැනැත්තා දිළින්දෙක් නොවන්නේ ය”.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3517. යොධ ධම්මං නිරංකඤ්ඤා අධිමුමනුච්ඡන්ති,
ස රාජ කපණො හොති පාපො පාපපරායනො.
3518. අරිඤ්ඤාමානී මෙ නාමං කාසිරාජානී මං විදු,
කඳව් හොතො සුඛසෙය්‍යා ඉධ පත්තස්ස සොණක.
3519. සද්ධි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
න තෙසං කොට්ඨ ඔපෙනති න කුලීනං න කළොපියං
පරතිධිත්තං¹මෙසානා තෙන යාපෙනති සුඛන්තා.
3520. දුතියමුපි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
අනවජ්ජපිණ්ණො හොත්තබ්බො න ච කොට්ඨපරොධති.
3521. තතියමුපි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
තිබ්බුත්තං²පිණ්ණො හොත්තබ්බො න ච කොට්ඨපරොධති.
3522. චතුස්මුපි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
මුත්තස්ස රට්ඨ චරතො සබ්බො යස්ස න විජ්ජති.
3523. පඤ්ඤාමුපි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
නගරමති දඤ්ඤාමානෙති නාස්ස කිඤ්චි අදඤ්ඤං.
3524. ඡට්ඨමුපි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
රට්ඨ විද්‍රුමපමානෙති නාස්ස කිඤ්චි අභාරථ.³
3525. සත්තමුපි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
වොරෙති රක්ඛිතං මග්ගං යෙ චංඤ්ඤා පරිපජ්ජිකා
පත්තච්චරමාදය සොත්ථි ගච්ඡති සුඛන්තො.
3526. අට්ඨමුපි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
යං යං දිසං පකකමති අනපෙය්‍යොච ගච්ඡති.

1. පරිතිධිත්ත - වී, මජ්ඣං, සා,.

2. තිබ්බුනො - වී, මජ්ඣං,

3. අභාරථ - මජ්ඣං,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3517. මහරජ, මේ ලොකයෙහි යම් කිසිවෙක් දස කුසල් දහම් බැහැර කොට දස අකුසල්හි යෙදේ ද, පාපී වූ ද පාපීන්ට පිහිට වූ ද හෙ තෙමේ දිළින්දෙක් වේ යයි.

3518. අරින්දම යනු මාගේ නම වෙයි. මා කසිරජය යි දනිත්. සෞභාග්‍යයන් වහන්ස, මෙහි පැමිණි පින්වත් නුඹ වහන්සේට සුවභසු කෙසේ දැ යි,

3519. මහරජ, ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවකට සැමද ම යහපත් ය. මහරජ, ඔවුන්ගේ කොෂ්ඨාගාරයෙහි ධන ධාන්‍ය තැන්පත් නො කෙරෙත්. සැලෙහි ද නො දමත්. පැසෙහි ද නො දමත්. මනා පැවතුම් ඇති අනුන් විසින් නිමවන ලද්ද වූ ආහාර සොයන ඔව්හු ඒ අනුන් දෙන අහරින් යැපෙත්.

3520. යම් හෙයෙකින් කැප සරුප් ලෙස ලැබුණු හෙයින් නිරවැය පිණ්ඩාහාරය වැළැඳිය යුතු වේ ද, ඒ පිණ්ඩාහාරය හෙතුවින් කිසියම් ක්ලේශයකුත් පීඩා නො කෙරේ ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ දෙවැනි යහපත ද වේ.

3521. යම් හෙයෙකින් පස්විකා වැළැඳිය යුතු හෙයින් නිබ්බූත-භික්ෂුය නම් ලත් පිණ්ඩාහාරය වැළැඳිය යුතු වේ ද, ඒ පිණ්ඩාහාරය හෙතුවින් කිසියම් ක්ලේශයකුත් පීඩා නො කෙරේ ද එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මෙ වැනි යහපත ද වේ.

3522. යම් හෙයෙකින් කුලාදියෙහි නො ඇලී රටෙහි හැසිරෙන යම් ඒ භික්ෂුවක්හට රාගාදි කිසියම් සංගත කෙනෙක් නැද්ද; එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ සිවු වැනි යහපතක් වේ.

3523. යම් හෙයෙකින් නගරය ගින්නෙන් දූවෙනු ලබන කල්හි යම් භික්ෂුවකගේ කිසිවක් නො දූවේ ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ පස්වැනි යහපතක් වේ.

3524. යම් හෙයෙකින් රට සොරුන් පැහැර ගනු ලබන කල්හි මේ භික්ෂුවගේ කිසිවක් පැහැර නො ගනු ලැබේ ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ සවැනි යහපතක් වේ.

3525. යම් හෙයෙකින් සොරුන් විසින් රක්තා ලද මාර්ග-යෙහි ද අන්‍ය වූ යම් බදු මාර්ගපද්‍රව ඇත් නම් එ බදු තැන්හි ද නො පැවතුම් ඇති භික්ෂු තෙම පා සිවුරු ගෙන සුවසේ යයි ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ සත් වැනි යහපතක් වේ.

3526. යම් හෙයෙකින් භික්ෂු තෙම යම් යම් දියාවකට පිටත් ව යේ ද, ඒ ඒ දියාවට අපෙක්ෂා රහිත ව යේ ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ අට වැනි යහපතක් වේ.

3527. බහු¹ සමාජගතයා යෙ කුං භික්ෂු පසංසයි,
අනුක්‍රී ගිණිකා කාමෙස්ස කථං කාභාමි සොණක.
3528. පියා මෙ මානුසා කාමා අපො දිබ්බාපි² මෙ පියා,
අථ කෙන හු චණ්ණින උභො ලොකෙ ලහිතයෙ.
3529. කාමෙස්ස ගිණිකා කාමරතා කාමෙස්ස අධිමුත්තා,
නරා පාපාති කතාන උපපජ්ජති දුගතිං.
3530. යෙ ච කාමෙ පහතාන නිකම්මානා අකුභොහයා,
එකොදිභාවාධිගතා න තෙ ගච්ඡති දුගතිං.
3531. උපමනෙත කම්මසාමි තං සුභොති අරිඤ්ඤ,
උපමායපිධෙකචේති³ අත්ථ ජානන්ති පණ්ණිනා.
3532. ගඬගාය කුණ්ඨං දිස්වා වුයහමානං මහණ්ණවෙ,
වායසො සම්චිතොසි අප්පසඤ්ඤ අවෙනසො.
3533. යානඤ්ච වත්ථං උඤ්ඤං භසොබාවායං අනප්පකො,
තත්ථ රත්තං තත්ථ දිවා තත්ථව නිරතො මනො.
3534. බාදං නාගස්ස මංසානි පිචං භාගිරපොදකං,
සම්පස්සං චතවෙනානි න පලෙස්ස⁴ විහබ්බමො.
3535. තඤ්ච ඔත්තරණි ගඬගා පමනං කුණ්ඨෙ රතං,
සමුද්දං අජ්ඣගාහාසි අගති යත්ථ පකම්මනං.
3536. යො ච භක්ඛපරිකම්මණං උප්පත්තවා⁵ විහබ්බමො,
න පච්ඡිකො න පුරතො නුත්තරං නොපි දකම්මණං.
3537. දීපං යො න අජ්ඣගඤ්ඤි අගති යත්ථ පකම්මනං,
යො ච තත්ථව පාපත්ථ යථා දුබ්බලකො තථා.

1. බහු පි හදා එතෙසං - මජ්ඣං.

බහු පි හදකා එතෙ - වී.

2. දිබ්බාපි - වී.

3. උපමාය මිඤ්ඤාචං - මජ්ඣං.

4. නපලෙස්ස - මජ්ඣං.

5. උපපජ්ජති - වී. මජ්ඣං.

3527. භික්ෂුන් වහන්ස, කුඹ වගන්සේ යම් ඒ ශ්‍රමණභද්‍ර-
කාරණයන් පසසන සේක් ද, එ බඳු ශ්‍රමණභද්‍රකාරණයෝ බොහෝ
වෙති. සෞභාග්‍යන් වහන්ස, මම වනාහි කාමයන්හි ගිජු කෙනෙක්මී.
කෙසේ නම් එය කෙරෙමි ද?

3528. මට මිනිස් කාමයෝ ප්‍රිය වෙත්. වැළි දිව්‍යමය
කාමයෝ ද ප්‍රිය වෙත්. එසේ ඇති කල්හි කවර ආකාරයෙකින්
දෙ ලොවැ ම කාම සම්පත් ලබන්නෙමි දැයි රජ කෙමේ කීවේ ය.

3529. මහරජ, කාමයන්හි ගිජු වූ කාමයන්හි ඇළුණ වූ,
කාමයන්හි අධික වශයෙන් මුසපත් වූ මනුෂ්‍යයෝ පාපකර්ම කොට
දුගතියෙහි උපදිති.

3530. යමෙක් කාමසම්පත් හැරපියා ගිහි ගෙයින් නික්මුණාහු
කොයිනුත් බියක් නැත්තෑහු හුදෙකලා වාසයට ගියෝ වෙත් ද, ඒ
පැවිද්දෝ දුගතියට නො යත්.

3531. අරින්දම රජුනි, තොපට උපමාවක් ගෙනහැර පාන්නෙමි.
එය අසව. මෙ ලොවැ ඇතැම් පණ්ඩිත කෙනෙක් උපමායෙකුදු
අර්ථය දැනගනිත්.

3532. අනුවණ වූ කාරණාකාරණ නොසිතන කවුඩෙක් ගැඹුරු
පුළුල් දිය ඇති ගඟෙහි පාවෙමින් යන්නා වූ ඇත් කුණපයක් දක
මෙසේ සිතුවේ ය.

3533. එකාන්තයෙන් මට හස්තියානයෙක් ලැබිණ. මෙය ම
මාගේ ආහාරය ද වේ. එහි ම රු දවල් ගෙවන්නෙමි යි කවුඩාගේ
සිත ඒ ඇත්කුණෙහි ම ඇලී සිටියේ ය.

3534. ඇහැගේ මස් කමින් භාගිරථී ගඟෙහි දිය බොමින්
වනයන් හා වෛර්‍යා වෘක්ෂයන් බලමින් යන ඒ කවුඩා පියාසර
කොට නො ගියේ ය.

3535. සමුද්‍රානිමුඛ වැ ගලාබස්නා වූ ගංගා තොමෝ ඇත්කුණෙහි
ඇළුණා වූ ප්‍රමාදයට වත් ඒ කවුඩා ද, යම් තැනෙක්හි පක්ෂීන්ට
යා හැකි නො වේ ද, එ බඳු මහාසමුද්‍රයට ඇදගෙනා ගියා ය.

3536. ආහාරය අවසන් වූ ඒ කවුඩු තෙමේ ද අහසට පැන
පැළැදික්හි ද පිහිටක් නොලැබුවේ ය. පෙර දික්හි ද පිහිටක් නො
ලැබුවේ ය. උතුරු දිසාවෙහි ද පිහිටක් නො ලැබුවේ ය. දකුණු
දිසාවෙහි ද පිහිටක් නො ලැබුවේ ය.

3537. ඒ කවුඩු තෙම යම් තැනෙක්හි පක්ෂීන්ට නො යාහැකි ද
එබඳු සාගරය මැද දිවයිනකට නො පැමිණියේ ය. දුර්වලයකු
වැටෙන්නාක් මෙන් සාගර මධ්‍යයෙහි ම වැටුණේ ය.

3538. තඤ්ඤා සාමුද්දිකා මව්හා කුලීභිලා මකරා සුසු,
පසස්සකාරා බාදිංසු එඤ්ඤානං විපකඛිනං.¹
3539. එවලෙව තුවං රාජ යෙ වසෙස්ස කාමභොගිනො,
ගිඤ්ඤා වෙ න ටිම්බසනති කාකපඤ්ඤා² තෙ විදු.
3540. එසා තෙ උපමා රාජ අත්ථසඤ්ඤානි කතා,
කං ව පඤ්ඤායසෙ තෙන යදි කාහසි වා න වා.
3541. එකවාචජිව් දෙව වාචං භණ්ණසා අනුකම්පකො,
තතුත්තරි.³ න භාසෙසා දසො වයාස්ස⁴ ඤ්ඤානිකො.
3542. ඉදං වතාන පසකාමී සොණකො අමිතඤ්ඤාමා,
වෙභාසෙ අනුතලිකඛසිං අනුසාසිතාන ඛත්තිං.
3543. කො නු මෙ රාජකත්තාරො සුතා වෙය්‍යතනිමාගතා,⁵
රජ්ජං නිය්‍යාදසිස්සාමි නාහං රජෙන්නමිත්තො.
3544. අජෙස්ව පබ්බජිස්සාමි කො ජඤ්ඤා මරණං සුවෙ,
මාහං කාකොව දුලෙඤ්ඤා කාමානං වසමන්ථගං.
3545. අඤ්ඤා තෙ දහරො පුත්තො දීඝාචු රට්ඨවඩ්ඪනො,
තං රජෙස්ස අභිසිඤ්ඤාස්සු සො තො රාජා භවිස්සති.
3546. ඛිප්පං කුමාරං ආනෙථ දීඝාචු රට්ඨවඩ්ඪනං,
තං රජෙස්ස අභිසිඤ්ඤාස්සු සො වො රාජා භවිස්සති.
3547. තතො කුමාරං ආනෙස්සු දීඝාචු රට්ඨවඩ්ඪනං,
තං දිස්වා ආලපි රාජා එකපුත්තං මනොරමං.
3548. සට්ඨි ගාමසහස්සානි පරිපුණ්ණානි සබ්බසො,
තෙ පුත්ත පටිපජ්ජස්සු රජ්ජං නිය්‍යාදසාමි තෙ.

1. විපකඛකං - මජ්ඣං.
2. කාකපඤ්ඤාව - මජ්ඣං.
3. තතුත්තරි - මජ්ඣං.
4. අභිසංසු - වී.
5. සුද්දවෙය්‍යතනමාගතා - මජ්ඣං,
සුද්දවෙය්‍යතනි මාගතා - වී

3538. මුහුදෙහි වාසය කරන්නා වූ මත්ස්‍යයෝ ද කිඹුලෝ ද මෝරු ද සුසු නම් වණ්ඩ මත්ස්‍යයෝ ද විසිරිගිය පියාපත් ඇති සැලෙමින් සිටියා වූ ඒ කඩුඩා බලාත්කාරයෙන් කැහ.

3539. මහරජ, මෙ පරිද්දෙන් ම නුඹ ද කාමහොඟී වූ අන්‍යායෝ ද කාමයන්හි ගිජු වූවාහු නම් ඉදින් කාමයන් හැර නොදමන්නාහු ද ඔව්හු කඩුඩන්ගේ ප්‍රඥාවට බඳු ප්‍රඥා ඇත්තෝය යි නුවණැත්තෝ කියත්.

3540. මහරජ, මා ඒසින් කරුණු ප්‍රකාශ වන්නා වූ මේ උපමාව නොපට ගෙනහැර දක්වන ලදී. ඉදින් එය කරන්නෙහි හෝ නොකරන්නෙහි හෝ ඒ සැටියෙන් නුඹ ද ප්‍රකාශ වන්නෙහි යයි (පසේබුදුරජාණන් වහන්සේ අවවාද දුන් සේක.)

3541. අනුකම්පා ඇති තැනැත්තෝ එක වරක් කීම ද දෙ වරක් කීම ද කරන්නේ ය. දසයකු ස්වාමියා වෙත මෙන් ඉන් මතු නො කියන්නේ ය.

3542. අප්‍රමාණ වූ බුද්ධි ඇති සෞභාග්‍ය පසේබුදුරජාණන් වහන්සේ මෙසේ කියා රජුට අනුශාසනා කොට අභසට නැහ වැඩමකළ සේක.

3543. සමර්ථ වූ ව්‍යක්තභාවයට පැමිණි මේ රාජ්‍යයට සුදුස්සෙන් අභිෂෙක කරන්නෝ කොහි ද? මම රජය භාර දෙන්නෙමි. මම රජයෙන් ප්‍රයෝජන නැත්තෙක්මි.

3544. අද ම පැවිදි වන්නෙමි. හෙට මරණය වන්නේ ද යි කවරෙක් දනීද? මම දුෂ්ප්‍රාඥ වූ කඩුඩා මෙන් කාමයන්ගේ වසයට නො යමි යි රජ තෙම කීවේ ය.

3545. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේට රට දියුණු කරන්නා වූ දීඝාවු නම් පුතෙක් ඇත්තේ ය. ඔහු රාජ්‍යයෙහි අභිෂෙක කෙරේවා. හෙ තෙමේ අපගේ රජ වන්නේ යැ යි ඇමතියෝ කිහ.

3546. රට දියුණු කරන්නා වූ දීඝාවු නම් කුමරා වහා ගෙන එව. මම ඔහු රාජ්‍යයෙහි අභිෂෙක කරන්නෙමි. හෙ නොපගේ රජ වන්නේ යයි රජ තෙමේ කීවේ ය.

3547. ඉක්බිති රට දියුණු කරන්නා වූ දීඝාවු කුමාරයා ගෙනාවෝ ය. රජ තෙමේ, සිය එකම පුතු වූ මනරම් ඒ කුමරා දක මෙ සේ කීය.

3548. පුත්‍රය, හැම ලෙසින් ම සම්පූර්ණ වූ ගම් සැටඅහසක් ඇත. ඒ ගම් භාර ගනුව. නොපට රජය පවරා දෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

3549. අජෙඡව පබ්බජිස්සාමි කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොච දුමෙමධො කාමානං වසමෑවගං.
3550. සට්ඨිනාගසහස්සානි සබ්බාලඛකාරහුසිතා,
සුචණ්ණකවජා මාතඛා හෙමකප්පතවාසසා.
3551. ආරුළාගා ගාමණියෙහි තොමරඤ්ඤාසපාණිහි,
තෙ පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමි තෙ.
3552. අජෙඡව පබ්බජිස්සාමි කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොච දුමෙමධො කාමානං වසමෑවගං.
3553. සට්ඨිඅඤ්ඤාසහස්සානි සබ්බාලඛකාරහුසිතා,
ආජානියා ච ජාතියා සිකුචා සිසවාහතා.
3554. ආරුළාගා ගාමණියෙහි ඉලලියාවාපධාරිහි,
තෙ පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමි තෙ.
3555. අජෙඡව පබ්බජිස්සාමි කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොච දුමෙමධො කාමානං වසමෑවගං.
3556. සට්ඨිරථසහස්සානි සහනඤ්ඤා උසස්නඤ්ඤා,
දීපා අථොපි වෙය්‍යඤ්ඤා¹ සබ්බාලඛකාරහුසිතා.
3557. ආරුළාගා ගාමණියෙහි වාපගඤ්ඤා වලඤ්ඤා,
තෙ පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමි තෙ.
3558. අජෙඡව පබ්බජිස්සාමි කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොච දුමෙමධො කාමානං වසමෑවගං.
3559. සට්ඨිධෙත්‍රසහස්සානි රොහඤ්ඤා පුඤ්ඤාසහා,
තා පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමි තෙ.
3560. අජෙඡව පබ්බජිස්සාමි කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොච දුමෙමධො කාමානං වසමෑවගං.
3561. සොළසිත්ථිසහස්සානි සබ්බාලඛකාරහුසිතා,
ටිට්ඨව්‍යාහරණා ආමුත්තමණ්ඩකාඤ්ඤා
තා පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමි තෙ.

1. වෙය්‍යඤ්ඤා - මජ්ඣං.

3549. මම අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට පැමිණේ දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාමයන්ගේ වසයට නො යමි.

3550. සියලු භස්තෘලංකාරයෙන් සරසන ලද රන් පොරොදු ඇත්තා වූ රත්මුවා අබරණින් වසන ලද ශරීර ඇත්තා වූ මාතඬුන නම් භස්තිත්‍ර සැට දහසක් ඇත්තාහ.

3551. පුත්‍රය, තෝමර හා අංකුස ගත් අත් ඇති වැ, නැඟුණු ඇතරුවන් ඇති ඒ ඇතුන් භාර ගනුව. තොපට රජය පවරා දෙමි.

3552. මම අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට පැමිණේ දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාම වසයට නො යමි.

3553. සියලු අශ්වාලංකාරයෙන් සරසන ලද කරුණු නො කරුණු හොඳින් දන්නා වූ සිත්ධුදෙශයෙහි උපන්නා වූ ඉක්මන් ගමන් ඇති අශ්වයෝ සැට දහසක් වෙති.

3554. පුත්‍රය, ආයුධ හා දුනු දරන අශ්වාරොහකයන් නැඟුණු ඒ අයුන් භාර ගනුව. තොපට මම රජය පවරාදෙමි.

3555. අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාම වසයට නො යමි.

3556. සැරැසු, ඔසවන ලද ධජ ඇත්තා වූ දිවි සම් හා ව්‍යාප්‍ර සමිත් වට කරන ලද්ද වූ සියලු අලංකාරයෙන් අලංකාරවත් වූ රිය සැට දහසක් ඇත.

3557. පුත්‍රය, දුනු ගත් අත් ඇති යුද ඇයුමින් සැරැසුණු රියැදුරන් නැඟුණු ඒ රථයන් භාරගනුව. තොපට රජය පවරා දෙමි.

3558. අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාම වසයට නො යමි.

3559. පුත්‍රය, රතු පැහැති ප්‍රධාන වෘෂභයකු සහිත ධෙනුත්‍ර සැට දහසක් ඇත. ඔවුන් භාරගනුව. තොපට රජය පවරාදෙමි.

3560. අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාම වසයට නො යමි.

3561. සියලු අලංකාරයෙන් සරසන ලද්ද වූ වස්ත්‍රාභරණ ඇති පලන් මිණිකොඩොලින් යුත් සොළොස් දහසක් ස්ත්‍රීත්‍ර ඇත්තාහ. පුත්‍රය, ඔවුන් භාරගනුව. නුඹට රජය පවරාදෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

3562. අජෙජව පබ්බජිසාමී කො ජඤ්ඤ මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොච දුමමෙධො කාමානං වසමන්තං.
3563. දහරසෙසව මෙ තාන මානා මනාති මෙ සුතං,
තයා විනා අහං තාන ජීවිතුමි න උසෙහෙ.
3564. යථා ආරඤ්ඤකං නාගං පොතො අනෙවති පච්ඡතො,
ජෙසසන්නං¹ ගිරිදුගෙහසු සමෙසු විසමෙසු ව.
3565. එවං තං අනුගච්ඡාමි පුතමාදය ගච්ඡතො,
සුභරො තෙ හවිසාමි න තෙ හෙසාමි දුඛතරො.
3566. යථා සාමුද්දිකං නාවං වාණිජානං ධනෙසිනං,
වොහාරො තත් ගණෙහයා වාණිජා බ්‍යසනී² සියා
එවමෙව³ පුත්තකලි අත්තරායකරො මම.
3567. ඉමං කුමාරං පාපෙථ පාසාදං රතිවඩ්ඪනං,
තත් කමුසහඤ්ඤායො යථා සකකංච අච්ඡරා
තා නං තත් රමෙසසනති තාහි වෙසො රමීසසනි.
3568. තතො කුමාරං පාපෙසුං පාසාදං රතිවඩ්ඪනං,
තං දිසා අවච්චං⁴ කඤ්ඤ දීසාචුං රට්ඨවඩ්ඪනං.
3569. දෙවතානුසි ගන්ධබ්බො ආදු සකෙකා පුරිඤ්ඤ,
කො වා තං කසෙ වා පුත්තො කථං ජානෙමු තං මයං.
3570. නමිකි දෙවො න ගන්ධබ්බො නපි⁵ සකෙකා පුරිඤ්ඤ,
කාසි රඤ්ඤ අහං පුත්තො දීසාචු රට්ඨවඩ්ඪනො
මමං හරථ හඤ්ඤ චො⁶ අහං හත්තා හවාමි වො.
3571. තං තත් අවච්චං කඤ්ඤ දීසාචුං රට්ඨවඩ්ඪනං,
කුහිං රාජා අනුප්පත්තො ඉතො රාජා කුහිං ගතො.

1. දෙසසන්නං - මජ්ඣං.
2. බ්‍යසනං - මජ්ඣං.
3. එවමෙවං. පුත්තකලි - ඩී, මජ්ඣං.
4. අවචං - මජ්ඣං.
5. නපිති - මජ්ඣං.
6. තෙ - මජ්ඣං.

3562. අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට දැයි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙත් කාම වසයට නො යෙමි යි පියරජ තෙම කියේ ය.

3563. පියාණන් වහන්ස, මා ළඳරු කල්හි මැ මාගේ මව මළා යැයි අසන ලදී. පියාණන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගෙන් වෙන් ව මම ජීවත් වන්නටත් නො සිතමි.

3564. සම වූ ද විසම වූ ද ගිරි දුර්ගයන්හි හැසිරෙන්නා වූ වනය හස්තියකු පසුපසින් ඇත් පැටවෙක් යම්සේ හැසිරේ ද,

3565. එ පරිද්දෙන් මම නුඹ වහන්සේ සමඟ යමි. පුතු ගෙනයන්නා වූ නුඹ වහන්සේට මම සුභර ව (පොෂණයට පහසු ලෙස) පවතින්නෙමි. නුඹ වහන්සේට පොෂණය කට නොහැකි පරිදි (දුභර) නො වන්නෙමි යි පුත්‍රයා කීවේ ය.

3566. ධන සොයන්නා වූ වෙළෙඳුන්ගේ මුහුදු යාත්‍රාවක් ව්‍යවහාරයෙක් (මත්ස්‍ය, රකුස්, දියසුළු ආදී යටට අදනයෙක්) යම්සේ අල්ලා ගනී ද එ විට එහි වෙළෙන්දෝ ව්‍යසනයට පත් වන්නාහු ය. එ මෙන් ම ලාමක පුත්‍රයා මාගේ පැවිද්දට අන්තරාය කරන්නෙකු යි රජ තෙමේ කීවේ ය.

3567. අමාත්‍යවරුනි, මේ කුමාරයා ඇලුම් වඩන පහයට ගෙන යවූ, එහි ස්වර්ණාභරණයෙන් සැරසුණු ඒ ස්ත්‍රීහු අප්සරාවන් විසින් සිත් අලවනු ලබන ශක්‍රයා මෙන් ඒ කුමරහු එහි අභිරමණය කරවන්නාහ. කුමාර තෙමේ ද ඒ ස්ත්‍රීන් සමඟ අභිරමණය කරන්නේ යැ යි රජ තෙමේ කීවේ ය.

3568. ඉන් පසු කුමරු ඇලුම් වඩන පහයට පැමිණවූහ. එහි නාටක ස්ත්‍රීහු රට දියුණු කරන්නා වූ දීඝාවු නම් ඒ කුමරා දක මෙසේ කීහ:

3569. නුඹ වහන්සේ දේවතාවෙක් ද? ගාන්ධර්වයෙක් ද? නො එසේ නම් පුරින්දද නම් ශක්‍රයා වවු ද? නුඹ වහන්සේ කවරෙක් ද? කාගේ පුතෙක් හෝ වවු ද? ඒ කරුණ අපි කෙසේ දැනගනිමු ද?

3570. මම දෙවියෙක් නො වෙමි. ගාන්ධර්වයෙක් ද නො වෙමි. පුරින්දද නම් ශක්‍රයා නො ද වෙමි. මම වනාහි කසි රජුගේ පුත්‍ර වූ රට දියුණු කරන්නා වූ දීඝාවු නමැත්තෙමි. මා කෙරෙහි රුචි කරවූ. නුඹලාට යහපතක් වේවා. මම නුඹලාගේ ස්වාමීපුරුෂයා වන්නෙමි යි කුමාරයා කීවේ ය.

3571. එහි ඒ ස්ත්‍රීහු රට දියුණු කරන්නා වූ ඒ දීඝාවු කුමරාට මෙසේ කීහ: රජ තෙමේ කොහි පැමිණියේ ද? රජ තෙමේ මෙයින් කොහි ගියේ ද?

3572. පව්‍යං රාජා අතිකතනො රලෙ රාජා පතිට්ඨිනො,
අකඤ්චකං අගහනං පටිපනො භොපථං.

3573. අහඤ්ච පටිපනොසම් මග්ගං දුගන්තිගාමීනං,
සකඤ්චකං සගහනං යෙන ගච්ඡන්ති¹ දුගන්තිං.

3574. තස්ස නෙ යාගතං රාජ සීග්‍රසෙව ගිරිබ්බජං,
අනුසාස මහාරාජ නං නො සබ්බාසම්පස්සරොති.

සොණකජාතකං.

2. සංකල්පජාතක.

3575. දිසා නිසින්නං රාජානං බ්‍රහ්මදන්නං රජෙසහං,
අරස්ස පටිච්චෙදෙසි යස්සාසි අනුකම්පකො.

3576. සංඝිච්චායං අනුපුනො ඉසීනං සාධුසලෙනො,
තරමානරුපො නිය්‍යාහි බ්‍යං පස්ස මහෙසීනං.

3577. තනො ච රාජා තරමානො යුත්තමාරුග්ග සඤ්ජා,
මිත්තාමච්චපරිබ්බුලො අගමාසි රජෙසහො.

3578. නිකම්ප² පඤ්ච කතුධානි කාසීනා රට්ඨවිඤ්ඤානො,
වාළවීජනිමුඤ්ඤිසං බ්‍රහ්මං ඡත්තඤ්චාගතං.

3579. ඔරුග්ග රාජා යානමහා යපසිනා³ පච්ඡදා,
ආසීනා දයපස්සසමිං සංඝිච්චමුපසංඛාමි.

3580. උපසංඛාමිනා සො රාජා සඤ්චොදි ඉසීනා සහ,
තං කථං වීතිසාරෙකා එකමන්තං උපාචිසි.

3581. එකමන්තං නිසිනොච අථ කාලං අමඤ්ඤථ,
තනො පාපානි කඤ්චානි පුට්ඨිතුං පටිපජ්ජථ.

1. ගච්ඡාමි - වී. මජ්ඣං,

2. නිකම්ප - මජ්ඣං,

3. රපසිනා - මජ්ඣං,

3572. රජ තෙම රාගාදි ක්ලෙශ පංකය ඉක්මැවූයේ ය. රජ තෙම පැවිද්ද නම් වූ ගොඩබිම්හි පිහිටියේ ය. රාගාදි කටු නැත්තා වූ ඒ රාගාදියෙන් ගහන නො වූ ස්වර්ගමොක්ෂගාමී වූ මහාමාර්ගයට රජ තෙම පිළිපත්තේ ය.

3573. මම වනාහි යම් මහෙකින් දුගතියට යේ නම් රාගාදි කටු සහිත වූ රාගාදියෙන් ගහන වූ ඒ දුගති මඟට පිළිපත්තෙමි වෙමි.

3574. මහරජාණන් වහන්ස, ස්වර්ණමය ගුහාවකට කෙශර සිංහයකුගේ පැමිණීම මෙන් නුඹ වහන්සේගේ මෙහි පැමිණීම යහපත් පැමිණීමෙකි. මහරජාණන් වහන්ස, අපට අනුශාසනා කරන සේක්වා. නුඹ වහන්සේ අප හැමගේ ම අධිපතියහුය.

සෞභාෂික ජාතක යි.

2. සංකිව්ව ජාතකය

3575. උයන්පල්ලා රාජසභාවෙහි හුන් ශ්‍රේෂ්ඨරථාවායඝී වූ බ්‍රහ්මදත්ත රජු දක අනතුරු ව ඒ රජහට මෙසේ දැන්වී ය: "දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ යමකුට අනුකම්පා ඇතිසේක් ද,

3576. සෘෂීන් අතුරෙන් මැනැවැයි සම්මත වූ මේ සංකිව්ව නම් තාපස තෙම නුඹ වහන්සේ ගේ උයනට පැමිණියේ වෙයි. එහි වහා යනු මැනැව්. නොපමා වැ දකැගනුව" යි කියා යි.

3577. ඉක්බිති ශ්‍රේෂ්ඨ රථාවායඝී වූ ඒ රජ තෙමේ සුදුසු වූ යානාවකට නැඟා මිත්‍රාමාත්‍යයන් විසින් පිරිවරන ලද්දේ වහා ගියේ ය.

3578. කසිරට වැසියන්ගේ රට දියුණු කරන්නා වූ රජ තෙම උයන් දෙරටුවට පැමිණ වල්විද්‍යාව ද නළල්පට ද කඩුව ද කුඩය ද උපාහනය ද යන පංචරාජකකුධ්‍යාණ්ඩයන් බහාතබා,

3579. රජ තෙමේ යානාවෙන් බැස පංචරාජකකුධ්‍යාණ්ඩ ඇමතියා අතට දී දයපසස නම් උයනේ වැඩහුන් සංකිව්ව තාපසයන් වෙතට එළැඹියේ ය.

3580. ඒ රජ තෙමේ සෘෂිවරයා වෙත එළැඹූ සෘෂිවරයා සමඟ සතුටු සාමිවී කථා පැවැත්වී ය. ඒ සතුටු සාමිවී කථාව කොටැ නිමවා එකත් පසෙකැ හිඳගත්තේ ය.

3581. එකත් පසෙක හුන්නේ මැ ප්‍රශ්න ඇසීමට කාලය දැන ගත්තේ ය. ඉක්බිති පාසකර්මයන් විවාරිමට පිළිපත්තේ ය.

3582. ඉසිං පුට්ඨාමි¹ සඬ්ඛිච්චං ඉසිනං සාධුසමුදනං,
ආසිනං දයපසස්සදිං ඉසිසඬ්ඛපුරකඛනං.*
3583. කං ගතිං පෙච්චි³ ගච්ඡන්ති නරා ධම්මාතිචාරිනො,
අතිවිශේෂො මයා ධම්මො තමෙම අකුසාහි පුද්දිකො.
3584. ඉසි අවච්ච සඬ්ඛිච්චො කාසිනං රථච්චඝ්ඨනං,
ආසිනං දයපසස්සදිං මහාරාජ සුඤ්ඤාහි මෙ.
3585. උප්පථොන චජන්තස්ස යො මග්ගමනුසාසති,
තස්ස වෙ චචනං කසිරා නාස්ස මග්ගොයා කණ්ටකො.
3586. අධම්මං පටිපත්තොස්ස යො ධම්මමනුසාසති,
තස්ස තෙ චචනං කසිරා න යො ගච්ඡොයා දුග්ගතිං.
3587. ධම්මො පථො මහාරාජ අධම්මො පන උප්පථො,
අධම්මො නිරයං තෙති ධම්මො පාපෙති සුග්ගතිං.
3588. අධම්මචාරිනො රාජ නරා විසමජීවිනො,
යං ගතිං පෙච්චි ගච්ඡන්ති නිරයෙ තෙ සුඤ්ඤාහි මෙ.
3589. සඤ්ඤිථො කාළසුඤ්ඤො ච සඬ්ඛානො⁴ දො ච රොරුචා,
අථාපරො මහාවිචි තපනො ච පතාපනො.
3590. ඉච්චිතෙ අට්ඨ නිරයා අකුසාකා දුරතික්කමා,
ආකිණ්ණො ලුද්දකම්මෙහි පච්චෙකා සොළසුස්සද.
3591. කදරියතාපනා සොරා අව්චිමනො මහඤ්ඤා,
ලොමහංසනරුපා ච හෙසමා පටිහයා දුඛා.

1. පුට්ඨාම - සතා.

2. පුරකඛිතං - මජ්ඣං.

3. පච්චි - මජ්ඣං.

4. සඬ්ඛානො - මජ්ඣං, PTS.

3582. සාමීන් අතුරෙන් මැනවැයි සම්මත වූ සාමී සමූහයා විසින් පිරිවරන ලද වැද්ද සපයන නම් උයනෙහි හුන්නා වූ සංකීර්ණ නම් සාමීවරයා විවාරම්.

3583. දශකුලධර්මය ඉක්මවා හැසිරෙන සතියෝ උත්පත්ති වශයෙන් පරලෙව්හි දී කවර ගතියකට යෙද්ද, මා විසින් ධර්මය ඉක්මවා ලදී. ඒ කරුණ විවාරන ලද්ද වූ මට කියනු මැනවි.

3584. සංකීර්ණ සාමී තෙමේ කසිරට වැසියන්ගේ රට දියුණු කරන්නා වූ, දයපාය උයනේ හුන්නා වූ රජුට මෙසේ කියේ ය. මහරජ, මාගේ වචනය අසව.

3585. සොරුන්ගෙන් ගැවැසිගත් මහකින් යන්නහුට යමෙක් නිර්භය මාර්ගය කියා දේ නම්, ඉදින් ඔහුගේ වචනයක් කරන්නේ නම්, සොරු නමැති කටු ඔහුට හමු නොවන්නේ ය.

3586. අධර්මයෙහි පිළිපන්නහුට යමෙක් ධර්මයෙන් අනුශාසනා කෙරේ නම්, ඉදින් ඔහු ඔහුගේ වචනයට අනුව පිළිපදී නම් දුගතියට නොයන්නේ ය.

3587. මහරජ, දශකුල සංඛ්‍යාත ධර්මය තෙම සුගතිගාමී මාර්ගය බැවින් නියම මාර්ගය වේ. දශ අකුල සංඛ්‍යාත අධර්මය තෙම අපායගාමී මාර්ගය බැවින් නොමනා වන්නේ ය. අධර්මය තෙම සතියා නිරයට පමුණුවයි. ධර්මය තෙම සතියා සුගතියට පමුණුවයි.

3588. මහරජ, විසම ජීවිකාවෘත්ති ඇති අධර්මචාරී වූ මනුෂ්‍යයෝ පරලෙව්හි දී උත්පත්ති වශයෙන් යම් බදු ගතියකට යෙද්ද, ඒ නිරයන් ගැන මම නුඹට කියමි. එය අසව.

3589. සංජීව නම් නරකය ද කාළසූත්‍ර නම් නරකය ද සංඝාත නම් නරකය ද රොරුව නම් නරක දෙක ද තවද අන්‍ය වූ මහාවීරී නරකය ද තපන නම් නරකය ද පතාපන නම් නරකය ද,

3590. යන මේ අටමහා නරකයෝ ඉක්මවාලියැ නොහැක්කාහ යි කියන ලද්දහ. මෙ කී එක එක නරකයෙකිහි සිවුපසැ සොළස බැගින් උසාද නරකයෝ ද රුදුරු කර්මයෙන් ගැවැසිගන්නාහු විද්‍යමාන වෙත්.

3591. ඒ නරකයෝ තද මසුරන් තවන්නෝ යැ. බලවත් දුක් ඇත්තෝ ය. ගිනිසිළු උණිවන්නෝ ය. මහත් බිය ඇත්තෝ ය. ලොමුදහගන්නාසුලු ය. බිහිසුනු වූවාහු ය. ප්‍රතිභය ඇත්තාහු ය. දුක් ගෙන දෙන්නාහ.

3592. වතුසකණ්ණණ වතුදවාරා විහතො භාගසො මිතා,
අයොපාකාරපරියන්තා අයසා පටිකුල්ලිතා.
3593. තෙසං අයොමයා භූමි ජලිතා තෙජසා යුතා,
සමන්තා යොජනසතං ඵුටා තිට්ඨන්ති සබ්බද.
3594. එතෙ පත්තනී තිරයෙ උද්ධපාද අවංසිරා,
ඉසිනං අතිවත්තාරො සංඤ්ඤානානං තපස්සිනං.
3595. තෙ භූතහුතො පච්චන්ති මච්ඡා බිලකතා යථා,
සංවච්ඡරෙ අසංඛිඛයො නරා කිබ්බිසකාරිනො.
3596. දඤ්ඤාමානෙන ගමෙතන නිද්ධං සඤ්ඤාමාර්ගි,
තිරයා නාධිගජන්ති ද්වාරං නික්ඛමනෙසිනො.
3597. පුරුකම්මෙන ධාවන්ති තතො ධාවන්ති පච්ඡතො,
උත්තරෙනපි ධාවන්ති තතො ධාවන්ති දක්ඛිණං.
3598. යං යං හි ද්වාරං ගච්ඡන්ති තං තදෙව පිට්ඨිති,³
බ්බුන්තිවසස්සභස්සානි⁴ ජනා නිරයගාමිනො.⁴
බාහා පගගග්ග කඤ්ඤාති පඤ්ඤා දුක්ඛං අනප්පකං.
3599. ආසිට්ඨංව කුපිතං⁵ තෙජස්සිං⁶ දුරතික්කමං,
න සාධුරුපෙ ආසිදෙ සංඤ්ඤානානං තපස්සිනං.
3600. අතිකායො මහිස්සායො අප්පුතො කෙකකාධිපො,⁷
සභස්සබාහු උච්ඡිකො⁸ ඉසිමාසප්ප් ගොතමං.
3601. අරජං රජසා වච්ඡං කිසං අවකිරිය දණ්ඩකී,
තාලොව මූලකො⁹ ඡිතොකා සරාජා ඒභවඩගතො.
3602. උපහච්ච මනං මෙජ්ඣො¹⁰ මාතඩගස්මිං යසස්සිනෙ,
සසාරිසජ්ජො උච්ඡිකො මෙජ්ඣාරඤ්ඤං¹¹ තද අහු.

1. ධයහ - වී. මජ්ඣං.
2. පිට්ඨිතෙ - මජ්ඣං.
3. බ්බුන්තිවසස්සභස්සානි - වී. මජ්ඣං.
4. වාසිනො - වී.
5. කුපිතං - මජ්ඣං.
6. තෙජස්සිං - වී. මජ්ඣං.
7. කෙකකාධිපො - වී. මජ්ඣං.
8. අවච්ඡිකො - මජ්ඣං.
9. මූලකො - මජ්ඣං.
10. මෙජ්ඣො - මජ්ඣං.
11. මෙජ්ඣාරඤ්ඤං - මජ්ඣං.

3592. කොන් සතරක් ඇත්තා. දෙර සතරක් ඇත්තා. කොටස් වශයෙන් ප්‍රමාණ කොට බෙදන ලද්දහ. යපවුරෙන් පිරිකෙව් කරන ලද්දහ. යපියනින් වසන ලද්දහ.

3593. ඒ නරකයන්ගේ අයොමය භූමිය ගින්නෙන් දිලිසෙන් නි තෙදින් යුතු වූවා ය. භාත්පස යොදුන් සියයක් හැම කල්හි පැතිර සිටී.

3594. තවුස්දම් රක්තා ශීල සංයමයෙන් යුත් සෘෂිත්ව පරුෂ වචන කියමින් ඉක්මවා බණින මොව්හු පා උඩුකුරු වූවාහු යටිකුරු වූ හිස් ඇති ව නිරයෙහි වැටෙති.

3595. සෘෂිත්ව පරුෂ වචන කීමෙන් ඉක්මවා බැන්නා වූ ඒ පවිකාර මිනිස්සු කොටස් වශයෙන් වෙන් කළ මසුන් සේ අසංඛ්‍ය සංවත්සරයන්හි පැසෙත්.

3596. නිතොර ඇතුළත පිටත දෙක්හි ම දුනු ලබන ශරීර-යෙන් යුතු ව නරකයෙන් නික්මෙනු කැමැති වූවාහු ද දෙරටුවට නො පැමිණෙත්.

3597. පෙර දිගට දුවත්. ඉන්පසු බටහිරට ද දුවත්. උතුරු දිගට ද දුවත්. ඉන්පසු දකුණු දෙසට ද දුවත්.

3598. යම් යම් දෙරටුවකට යෙත් නම් ඒ ඒ දෙරටු වැසෙයි. මෙසේ නිරයගාමී ජනයෝ අනල්ප වූ නිරය දුකට පැමිණ බොහෝ වර්ෂ දහස් ගණන් දෙ අත් හිස්හි බැඳගන්නාහු හඬත්.

3599. එ හෙයින් ළං වියැ නොහැකි කිපියා වූ තෙදැති ආශීර්ව්භයකු සේ සංයම ඇත්තා වූ තපස්වීන්ට පරුෂ වචනයෙන් සටා නො බණින්නේ ය. එ බඳු යහපත් ගති ඇති ගුණවතුන් නො ගටන්නේ ය.

3600. මහත් ශරීර ඇති දුනු දරන්නා වූ දහසක් බාහු ඇත්තා වූ කේකක රටට අධිපති වූ අර්ජුන නම් රජ තෙම ගෞතම නම් සෘෂිවරයා ගටා බැණූ විනාශයට පත්වූයේ ය.

3601. ඒ දණ්ඩකී රජ තෙම රජස් රහිත වූ කිසවච්ඡ තවුසා මතැ රජස් විසුරුවා මුළින් සිඳින ලද තල් ගසක් මෙන් විනාශයට පත් විය.

3602. යශස් ඇති මානඩග සෘෂිවරයා කෙරෙහි සිත දූෂ්‍ය කරගත් මේධ්‍ය රජ තෙමේ පිරිස් සහිත වැ සිඳි ගියේ ය. එ කල්හි මේධ්‍යාරාණ්‍ය විය.

3603. කණ්ණදීපායනාසජ්ජ ඉසිං අකුකවෙණ්ණයො,
අසුඤ්ඤාමසුඤ්ඤාං මුසලො¹ හග්ගා සමසන්තා යමසාධනං.
3604. අථායං ඉසිනා සතොතා අනාලිකෙඛ චරො පුරෙ,
පාවෙකන්ති පඨවී² වෙච්චො භීතතොතා පක්ඛපරියායං.
3605. තස්මා හි ජන්දුමනං නසසංසන්ති පණ්ඩිතා,
අදුට්ඨවිතොතා භාසෙය්‍ය ගිරං සචූපසංහිතං.
3606. මනසා වෙ පදුට්ඨන යො නරො පෙක්ඛතෙ මුනිං,
විජ්ජාවරණසමපන්නං ගන්තා සො නිරයං අධො.
3607. යෙ චුඤ්ඤා³ පරිභාසන්ති ඵරුසුපක්ඛමා ජනා,
අනපච්චා අද්‍යාද්‍ය කාලවක්ඛි භවන්ති තෙ.
3608. යො ච පබ්බජිතං⁴ හන්ති කතකිච්චං මහෙසිනං.
ස කාලසුත්තෙ නිරයෙ විරරක්ඛාය පච්චති.
3609. යො ච රාජා අධම්මවෙය්‍යා රථඨවිඤ්ඤාසනො⁵ චුතො,
තාපධිනා ජනපදං තාපනෙ පෙට්ඨි පච්චති.
3610. යො ච වංසසහස්සානං⁷ සතං දිබ්බානි⁸ පච්චති,
අච්චිසංඝපරෙතො සො දුක්ඛං වෙදෙති වෙදනං.
3611. තස්ස අභිසිඬා කායා නිව්ජන්ති පහස්සරා,
තෙජොහක්ඛංස ගත්තානි ලොමශොභි නබෙහි ච.
3612. දැහැමානෙන ගතොන නිච්චං සන්තර්ඛාහිරං,¹⁰
දුක්ඛාභිතුතොතා නදති නාගො තුත්තද්දිතො¹¹ යථා.
3613. යො ලොභා පිතරං හන්ති දෙසා වා පුරිසාධමො,
ස කාලසුත්තෙ නිරයෙ විරරක්ඛාය පච්චති.

-
1. මුසලා - මජ්ඣං.
 2. පඨවී - මජ්ඣං.
 3. චුඤ්ඤා - මජ්ඣං.
 4. පබ්බජිතං - මජ්ඣං.
 5. රථඨවංසනො - වී. මජ්ඣං.
 6. පඨවි - මජ්ඣං.
 7. වංසසහස්සානි - මජ්ඣං.
 8. දිබ්බානි - මජ්ඣං.
 9. ධ්‍යාන - වී. මජ්ඣං.
 10. අනතර - මජ්ඣං.
 11. තුත්තච්චිතො - මජ්ඣං.
 - තුත්තච්චිතො - සා.

3603. අඤ්ඤාචරිතෙ නම් රජවරු කණ්ණාසිංහයා නම් තවුසා ගටා ඔවුනොවුන් මොහොලින් නසාගෙන යම පුරයට පිවිසියහ.

3604. වැළි දු පෙර අහසැ හැසිරුණා වූ චේතිය නම් රජ තෙම කපිල තවුසා සමඟ විරුඩ වූයේ සාද්ධියෙන් පිරිහෙන් ම මරණාසන්න කාලයට පැමිණ පොළොවැ පිවිසියේ ය.

3605. එ හෙයින් නුවණැත්තෝ ජන්දයෙන් අගනියට යෑම නො පසසත්. දුෂ්‍ය නො වූ සිත් ඇත්තේ සත්‍ය වචන කියන්නේ ය.

3606. ඉදිත් යම් චිත්තසෙක් ප්‍රදුෂ්‍ය වූ සිතීන්, අෂ්ටවිද්‍යා පසළොස්වරණයන්ගෙන් යුත් මුනිවරයකු දෙස බලයි ද, හෙ තෙමේ ඒ අධොගමනීය කර්මයෙන් අධොභාගයෙහි වූ නිරයට යන්නේ ය.

3607. නපුරු ගති ඇති යම් කෙනෙක් ගුණයෙන් හා වයසින් වැඩිහිටියන්ට අවමන් කෙරෙද්ද, ඔවුහු දිවුදුම්යෙහි ම මුලින් සිදින ලද තල් ගසක් මෙන් වැනැසෙති. පරලෝ වශයෙන් දරුවන් හෝ වස්තුව හෝ නො ලබත්.

3608. යමෙක් වනාහි කෘතකෘත්‍ය වූ ප්‍රවුජිත මහර්මියකු නසා ද හෙ කාළසූත්‍ර නම් නරකයෙහි බොහෝ කලක් පැසෙණු ලැබේ.

3609. යමෙක් වනාහි අධර්මයෙහි පිහිටා රට වනසන්නේ වේ ද, ජනපදය තවා මෙයින් චූත වැ පරලොව්හි නාපත නම් නරකයෙහි පැසෙති.

3610. යමෙක් දිව්‍යවර්ෂ ලක්ෂයක් එහි පැසේ ද, ගිනිසිළු සමූහයෙන් වටකරන ලද්ද වූ හෙ තෙමේ දුක් වූ වේදනාවක් මැ විඳී.

3611. ගිනි මැ අනුභව කරන ඔහුගේ ශරීරයෙන් ප්‍රභාස්වර වූ ගිනිසිළු පිට වේ. ලොමාග්‍රවලින් සහ නිය අගින් ද යුත් සියලු ශරීරාවයවයෝ එක සේ මැ දැල්වෙත්.

3612. නිතොර ම ඇතුළත පිටත දෙක්හි දූවෙන්නා වූ ශරීරයෙන් යුත් හෙ තෙම මහත් දුකින් පෙළුණේ අකුසුචලින් මඩනා ලද ඇතකු මෙන් නාද කරයි.

3613. යම් අධ මැ පුරුෂයෙක් යශස් යැ ධන යැ යන මේවා හෙතු කොටගෙනැ පහළ වූ ලොභය නිසා හෝ ද්වේෂය නිසා හෝ පියා නසයි ද, හෙ කාළසූත්‍ර නම් නරකයෙහි බොහෝ කාලයක් පැසෙන්නේ ය.

3614. ස තාදිසො පච්චති ලොහකුලේයං
පක්කකඤ්ච සතතීභි හනනති නික්ඛවං,
අනං කරිඤ්චා මුක්ඛකරිසහසකං
බාලො¹ නිමුණ්ණනති තථාවිධං නරං.
3615. තතං පක්කච්චිතං² අයොගුලඤ්ච
දීසෙ ව එංලෙ විරරක්ඛතාපිනෙ,
විකම්මෙමාදය විහජ්ජ රජජුභි
විච්චෙ මුඛෙ සංසවයනතී³ රක්ඛසා.
3616. සාමා ව සොණා සබ්බා ව ගිජ්ඣා
කාතොළසකා ව දිජා අයොමුඛා,
සබ්බත්ථ බාදනතී විජ්ජමානං
ජිව්හං විහජ්ජ⁴ විසාසං⁵ සලොහිතං.
3617. තං දඬුපාලං පටිභිතගග්ගං
නිපෙඨායනතා⁶ අනුච්චරනති රක්ඛසා,
රතී භි තෙසං දුබ්බො පතීතරෙ
එතාදිසසම් නිරයෙ වසනතී
යෙ කෙවි ලොකෙ ඉධ පෙතතිසාතිනො.
3618. පුතො ව මාතරං හනාමා ඉතො ගනාමා යමකම්භං,
භුසමාපජ්ජතෙ දුක්ඛං අත්තකම්මඵලපභො.
3619. අමනුෂ්ඨා අතිබලා⁷ හනතාරං ජනයනතියා,
අයොමයෙහි වාලෙහි පිළයනති පුනපුනං.
3620. තං පසස්වං⁸ සකා ගතො රුධිරං⁹ අත්තසම්භවං,
තම්බලොහවිලිනංව¹⁰ තතං පායෙතති මත්තියං.
3621. ජිගුච්ඡං කුණ්ඨං පුති දුග්ගතං¹¹ ගුප්තද්දමං,
පුබ්බලොහිතසකාසං රහදං¹² ඔග්ගො තිට්ඨති.
3622. තමෙනං කිලයො තස්ස අතිකායා අයොමුඛා,
ජවිං ඡෙඤ්ඤාත බාදනතී පගිඤ්ඤා මංසලොහිතෙ.
3623. සො ව තං නිරයං පතො නිමුණ්ණො සතපොරිසං,
පුතිතං කුණ්ඨං වාති සමනතා සතයොජනං.

1. මාලෙ
2. පක්කච්චිතමයොගුලඤ්ච - මජ්ඣ.
3. සංපට්ඨනතී - මජ්ඣ.
4. විහිජ්ජ - මජ්ඣ.
5. විසාසං - මජ්ඣ.
6. නිපොරයනතා - සායා,

7. අතිබලා - මජ්ඣ.
8. තම්බසවං - මජ්ඣ.
9. රුධිරං - වි.
10. තම්බලොහවිලිනංව - මජ්ඣ.
11. දුග්ගතං - මජ්ඣ.
12. රහදොග්ගො - මජ්ඣ., රහදොග්ගො - සායා

3614. එ බඳු හෙ තෙම ලෝකුඹු නිරයෙහි පැයේ. පැසුණා වූ ද සම නැත්තා වූ ද ඔහු අධ්‍යවිච්චිත් නසත්. එ බඳු සත්‍යය ඇස් උපුටා දමා අත්තිකොට මළමු අනුභව කරන්නකුත් කොට ලෝදියෙහි ගල්වත්.

3615. නිරය පාලකයෝ ගිනියම් කළ පැස වූ යගුළි ද බොහෝ කලක් තවන ලද දික් වූ හීවැලින් මැඩැගෙන රහන්-වලින් දිව එළියට ඇදූ හරිත ලද මුවෙහි බහාලත්.

3616. ශ්‍යාමවර්ණ වූ සුනඛයෝ ද නින් සහිත සුනඛයෝ ද රතු හොට ඇති ගිජුලිහිණියෝ ද වන කවුඩු සමූහය ද අයොමය මුව ඇත්තා වූ පක්ෂි සමූහය ද එක් ව දිව පිටතට ඇදූ කම්පා කරමින් ලේ සහිත වූ කඩකඩා කත්.

3617. දූවෙන්නා වූ තල් ගසක් වැනි හැම පසින් ම බිඳුණු ශරීර ඇති ඔහුට තළමින් ඒ නිරය පාලකයෝ පසුපසැ යෙති. එය නිරය පාලකයන්ට ක්‍රීඩාවෙකි. අන්‍ය වූ නිරිසත්තු වනාහි දුක් ඇත්තාහු වෙත්. මේ ලොකයෙහි පිත්‍රාසාතක කර්ම කරන්නා වූ යම් කෙනෙක් වෙද්ද, මේ බඳු දුක් ඇති නරකයේ වෙසෙත්.

3618. පුත්‍ර තෙමේ ද මව මරා මෙයින් චූත වූ නිරයට ගොස් ස්වකීය කර්මවිපාක වශයෙන් පැමිණියේ ම මහත් දුකට පැමිණේ.

3619. මහත් ශක්තිය ඇත්තා වූ නිරය පාලකයෝ මව මැරුවහු යමුවා රහැනින් වෙළා නැවැත නැවැතත් පෙළත්.

3620. මව මැරූ ඔහුට සිය සිරුරින් වැගිරෙන්නා වූ තමාගෙන් ම හටගත් රත් වී දිය ව ගිය ලොදිය බඳු රුසිරය පොවත්.

3621. පිළිකුල් වූ ද, අපචිත්‍ර වූ ද, කුණු වූ ද, දුගඳ වූ ද, අසුවි කලල් ඇති පුයා ලේ බඳු ජලය ඇති විලට බැස සිටිති.

3622. එහි මහත් වූ ශරීර ඇති අය සුවි බඳු මුව ඇති කෘමීහු මස් ලේ කෙරෙහි ගිජු වූවාහු සිවිය සිඳ කත්.

3623. හෙ තෙමේ ද ඒ නිරයට පැමිණියේ බබ සියයක් ගිලුණේ වේ. කුණු වූ ද අපිරිසුදු වූ ද දුර්ගන්ධය භාත්පසැ සියක් යොත්තක් හමයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3624. වක්කුමාපි හි වක්කුහි තෙන ගජෙධන ජියති,
එතාදිසං බුහුමදුතන මාතුසාති¹ ලභෙ දුටං.
3625. බුරධාරමනුකකමම තිසකං දුරභිසමුවං,
පතනති ගඛපාතිනියො² දුග්ගං චෙතරණිං නදිං.
3626. අයොමයා සිම්බලියො සොළසඤ්ඤාකණ්ඩකා,
උභතො මහිලමුනති දුග්ගං චෙතරණිං නදිං.
3627. තෙ අච්චිමනෙතො තිට්ඨනති අභිසංඝකාච ආරකා,
ආදිතො ජාතචෙදෙන උද්ධං යොජනමුග්ගතා.
3628. එතෙ සජ්ඣති නිරයෙ තතෙන තිබ්බකණ්ඩකෙ,
නාරියො ච අතිවාරිණියො³ නරා ච පරදරගු.
3629. තෙ පතනති අධොකඛ්ඤා⁴ චිවතො⁵ විහතා පුට්ඨ,
සයනති විනිවිද්ධයා දිසං ජග්ගනති සංවරිං.
3630. තතො රතයා විවසනෙ මහතිං පඤ්ඤාපමං,
ලොහකුණිං පචජ්ජනති තතං අභිසම්මදකං.
3631. එවං දිවා ච රතො ච දුස්සීලා මොහපාරුතා,
අනුභොතති සකං කමමං පුබ්බෙ දුස්සකතමනතො.
3632. යා ච හරියා ධනකකීතා සාමිකං අතිමඤ්ඤති,
සසුඤ්ඤා චා සසුරං වාපි ජෙට්ඨං වාපි නනඤ්ඤං⁶.
3633. තසසො චබ්බෙත ජිව්හං නිබ්බහනති සබ්බකිං,
සබ්බාමමනං කිම්මං ජිව්හං පසසති අතතො
විඤ්ඤාපෙතං සකෙකාති තාපනෙ පෙව්ව⁷ පට්ඨති.

1. මාතුසොලතෙ දුටං - මජ්ඣං, සයා, මනකියො - වී.
2. ගඛපාතියො - මජ්ඣං.
3. අතිවාරා - මජ්ඣං, අතිවාරි - වී.
4. අධකඛ්ඤා - මජ්ඣං, වී.
5. චිවතො - මජ්ඣං.
6. නඤ්ඤා-සයා, මජ්ඣං.
7. පට්ඨ-මජ්ඣං.

3624. ඇස් ඇත්තේ නමුත් ඒ දුර්ගන්ධයෙන් ඇස්වලින් දිරාපත් වන්නේ ය. බ්‍රහ්මදත්ත නම් මහරජුනි, මව මැරූ තැනැත්තේ මෙ බ්‍රහ්ම දුකක් ලබන්නේ ය.

3625. ගැබ් හෙළන්නා වූ ස්ත්‍රීහු තියුණු වූ ද ළංචිය නොහැකි වූ ද බුරුමාර නම් නිරය ඉක්මවා දුර්ගම වූ වෙනරෙහි නදියට වැටෙත්.

3626. අයෝමය වූ සොළොස් අඟල් පමණ කටු ඇති ඉඹුල් ගස් දුර්ගම වූ වෙනරෙහි ගහෙහි දෙපසැ එල්බෙයි.

3627. ඒ නිරිසත්තු ගිනිසිළු ඇත්තාහු දුර වූ ගිනි කඳක් මෙන් සිටිත්. ගින්නෙන් දිලිසුණේ ම උඩට යොදනක් උස්වූවාහු වෙත්.

3628. සැමියා ඉක්මවා හැසිරෙන ස්ත්‍රීහු ද පරස්ත්‍රී සෙවනය කරන පුරුෂයෝ ද යන මොව්හු නිරයෙහි තිබෙන ගිනියම් වූ තියුණු කටු ඇති මේ ඉඹුල් ගස්වල නගිත්.

3629. බොහෝ කල්ගියා වූ ඔව්හු නිරය පාලකයන් විසින් පෙළන ලද්දහු පෙරළී යටිකුරු වූ හිස් ඇත්තාහු වෙත්. එවිට හුලින් විනිවිද ගිය ශරීර ඇත්තෝ සයනය කෙරෙත්. දිගු කලක් නිදි වරති.

3630. ඉන්පසු බොහෝ කාලයක්හුගේ ඇවෑමෙන් මහත් වූ පර්වතයක් බ්‍රහ්ම රත් වූ ගිනි හා සම ජලය ඇති ලෝකුඹු නම් නිරයෙහි වැටී පැසෙත්.

3631. මෙසේ මොහයෙන් පිරිවරා ගන්නා ලද දුශ්ශීලයෝ දිවා රෑ දෙක්හි ම පෙරු තමා විසින් කරන ලද ස්වකීය දුෂ්කෘත කර්මය අනුභව කෙරෙත්.

3632. මීල දී ගන්නා ලද යම් භායාංගවක් වන්නී ද, සැමියා කෙරෙහි කළමනා වතාවත් නොකිරීම් වශයෙන් සැමියා ඉක්මවයි ද නැත්ද හෝ මාමා හෝ සැමියාගේ වැඩිමහලු සහෝදරිය හෝ යන මොවුන් උදෙසා කළමනා වතාවත් නොකිරීම වශයෙන් ඉක්මවයි ද,

3633. ඇගේ ජීව්වාග්‍රය බැලුම් සහිත වැ පිටතට අදිත්. ඒ නිරිසතා පණුවන් සහිත බඹයක් පමණ වූ තමාගේ දිව දකී. තමන්ගේ දුක කියනු කැමැති වුව ද කිසිවක් කියා අවබෝධ කරවන්නට නොසමත් වෙයි. පසු වැ තාපන නම් නිරයෙහි පැසෙයි.

3634. ඔරබ්බිකා සුකරිකා මවුණකා මීගබ්බකා,
වොරා ගොසාතකා ලුඤ්ඤා අවණ්ණං විණ්ණකාරකා.
3635. සත්ථි ලොහකුට්ඨි නෙත්තංසෙති උසුභි ව,
හඤ්ඤමානා බාරනදිං පපතනති¹ අවංසිරා.
3636. සායං පාතො කුටකාරී අයොකුට්ඨි හඤ්ඤති,
තතො වතං දුරන්නානං පරෙසං භුඤ්ජතෙ² සදා.
3637. ධම්මා භෙරණ්ඩකා³ ගිජ්ඣා කාමකාලා ව අයොමුඛා,
විපජ්ජමානං⁴ බාදනති නරං කිබ්බිසකාරිනං.
3638. යෙ මීගෙන මීගං හතති පකඛං වා පත පකඛිනා,
අසන්නො රජසා ජනනා ගතනා තෙ නිරසුසසදා.
3639. සන්තො ව උද්ධං ගව්ජනති සුචිණ්ණන්තිධ කමුච්ඡනා,
සුචිණ්ණසස ඵලං පසස සහිජ්ජ දෙවා සබ්බමකා.
3640. තං තං බ්‍රුමි මහාරාජ ධම්මං රට්ඨපති වර,
තථා⁵ තථා රාජ වරාහි ධම්මං.
යථා තං සුචිණ්ණං නාත්තප්පෙය්‍ය පච්ඡාති.

සබ්බකිං ජාතකං.

සටහනිපාතං නිධිං.

තස්සුද්දනං:

අපං සටහනිපාතමහි සුභාපං මම භාසිතං,
පවරො සොණක අරිජුමසව්භයනො
තථා වුත්ත රථෙසහ කිංච වරොති.

1. සංපතනති-මජ්ඣං.
2. භුඤ්ජතෙ-මජ්ඣං.
3. භෙරණ්ඩකා-මජ්ඣං.
4. විපජ්ජමානං-චි.
5. තථා රාජ-මජ්ඣං.

3634. එළුවන් මරා දිවි රක්තෝ ද උරන් මරා දිවි රක්තෝ ද මුවන් මරා දිවි රක්තෝ ද සොරකම් කරන්නෝ ද ගවයන් මරා දිවි රක්තෝ ද යන ලෙකී රෝද ක්‍රියා ඇත්තෝත් නුගුණෙහි ගුණ කියන්නෝ හෙවත් කේලාම් කියන්නෝ යන මොහු,

3635. අධ්‍යවිච්චිත් ද ලොභොකුළුවලින් ද කඩුවලින් ද ඊවලින් ද අනිත්‍ර ලබන්නාහු යටිකුරු වූ හිස් ඇත්තෝ වෙනරෙකි නම් නරකයෙහි වැටෙති.

3636. වංචනික ලෙස නඩු විසඳන්නෝ යැ, බොරු නඩු සාදන්නෝ ය, කිරිම මැනීමවලින් සහ බොරු කහවණුයෙන් රවටන්නෝ ය, බොරු තක්සේරු කාරයෝ යැ යන කුටකම් කරන්නෝ උදේ සහ සවසත් යකුළුවලින් නසනු ලැබෙති. ඉන් පසු මෙ ලෙස ම දුකට පත් වූ අන් සතුන්ගේ වමනය හැම කල්හි අනුභව කෙරෙති.

3637. කවුඩෝ ද සිවල්ලු ද ගිජුලිහිණියෝ ද වනකවුඩෝ ද යන අයොමය මුඛ ඇත්තාහු පව්කළා වූ නිරිසතා ඔබ මොබ අදිමින් කති.

3638. යමෙක් මුවකුගෙන් (හීලා මුවකු ඉදිරිපත් කර ගෙන) මුවකු නසයි ද පක්ෂියකුගෙන් පක්ෂියකු හෝ නසයි ද අසත්-පුරුෂ වූ රජසින් ගැවැසී ගන්නා වූ ඔව්හු ඔසුපත් නිරයට යන්නෝ වෙති.

3639. මේ ලොකයෙහි මනා ව පුරුදු කරන ලද කර්ම නිසා දෙවි ලොවට යෙත්. මනා ව පුරුදු කරන ලද කර්මයා ගේ විපාකය බලව. ශක්‍රයා සහිත දෙවියෝත් බ්‍රහ්මයා සහිත දෙවි-යෝත් එහි වෙති.

3640. මහරජ, එ හෙයින් නුඹට කියමි. රටෙහි අධිපතිතුමනි, සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ යම්සේ මනා ව පුරුදු කරන ලද ධර්මය පසු වැ පසුතැවිල්ල නුපදවා ද එසේ සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිරෙවු.

සංකීර්ණ ජාතක යි.

සැට වැනි නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය :

සැට වැනි නිපාතයෙහි මාගේ භාෂිතය අසව. අරිඤ්ථ නම් රජු සහිතවූ සොණක ජාතකයැ එසේමැ බඹදත් රජු සහිත වූ සංකීර්ණ ජාතක යැ යි ජාතක දෙකෙකි.

සතනනිතිපාතෝ

1. කුසපාතකං

3641. ඉදං තෙ රට්ඨං සධනං සයොග්ගං
සකායුරං සබ්බකාමිපපතනං,
ඉදන්තෙ රජස් අනුසාස අමම
ගෙජ්.මහං යඤ්ච පියා පභාවතී.
3642. අනුජජ්ඣතෙන හරං මහනතා¹
දිඬං ව රතො ව නිසිථකාලෙ²,
පටිගව්ජ කං බිජ්ජං කුසාවතීං කුස
න ඉවජාමී³ දුඛණ්ණමහං වසනතං.
3643. නාහං ගමිසසාමී ඉතො කුසාවතීං
පභාවතී වණ්ණපලොභිතො තව,
රමාමි මද්දසස නිකෙතරමෙම
භික්ඛාන රට්ඨං තව දසුනෙ රතො.
3644. පභාවතී වණ්ණපලොභිතො තව
සමුළුභරුපො චිවරාමි මෙදිනිං,
දිසං න ජානාමි කුතොමි ආගතො
තයමි මකො මිගමඤ්චොවනෙ.
3645. සුවණ්ණචීරවසනෙ ජාතරුපසුමෙඛලෙ,
සුසෙසාණි⁴ තව කාමා හි නාහං රජෙතමඤ්චකො.
3646. අබ්භු හි තසස හො හොති යො අනිව්ජනාමිව්ජති,
අකාමං ර.ජ කාමෙහි අකතො කතා⁵ මිව්ජසි.
3647. අකාමං වා සකාමං වා යො නරො ලහතෙ පියං,
ලාහමෙක්ඛ පසංසාමී⁶ අලාභො තක්ඛ පාපකො.

1. මහනති - මජ්ඣං.
2. නිසිඨකාලෙ - මජ්ඣං.
3. නිව්ජාමි - මජ්ඣං.
4. සුසෙසාණි - මජ්ඣං.
5. කතා - මජ්ඣං.
6. පසංසාම - මජ්ඣං, වී.

සහති නිපාතය

1. කුස ජාතකය

3641. මැණියෙනි, ඔබ තුමියගේ මේ රට ධන සහිත ය. හස්ති සෙනාදියෙන් යුක්ත ය. පඤ්ඤා රාජකකුධරාණ්ඩ සහිත ය. කැමැති වන තාක් සම්පන්න යුක්ත ය. ඔබ තුමියගේ මේ රජය අනුශාසනා කරනු මැනවි. මාගේ ප්‍රියාව වන ප්‍රභාවතිය යම් තැනෙක්හි නම් මම එහි යම් යම් කුසරජ තෙම කීයේ ය.

3642. කුසරජතුමනි, ඔබතුමා රාත්‍රියෙහි ද දවාලෙහි ද මධ්‍යම රාත්‍රිකාලයෙහි ද වක් සිතින් කදක් ගෙනෙමින් මහත් දුකක් විඳින්නේ ය. ඔබතුමා කුසාවතී නගරයට ආපසු වහා යන්න. මෙහි වසන්නා වූ දුර්වර්ණ ඔබතුමා මම ප්‍රිය නො කරමි යි ප්‍රභාවතී කොමෝ කීවා ය.

3643. එම්බා ප්‍රභාවතිය, මම මෙයින් නික්ම කුසාවතියට නො යමි. මම වනාහි තිගේ ශරීර වර්ණයෙන් ප්‍රලොභිත වූයෙමි තිගේ දර්ශනයෙහි ඇළඹුන් වැරට හැර මදුරපුගේ සිත්කලු වූ ගෘහයෙහි සිත් අලවා වාසය කරමි.

3644. එම්බා ප්‍රභාවතිය, මම වනාහි තිගේ ශරීර වර්ණයෙන් ප්‍රලොභිත වූයෙමි කෙලෙස් වශයෙන් මුළා වූව වැ පොළෝ තෙලෙහි හැසිරෙමි. මුව දෙනකට බඳු මඤ්ඤාවන ඇත්තී යැ. තී උසින් මම මත් කරන ලද්දෙමි. කොහි සිට පැමිණියෙමි ද යි දිශාව සලකාගන්නට ද අපොහොසත් වෙමි.

3645. රනින් විසිතුරු කළ වස්ත්‍ර හැන්ද වූ රන්මුවා මෙවුල්දම් ඇති, මනා වැ වැඩුණු මධ්‍යප්‍රදේශ ඇති ප්‍රභාවතිය, තිට කැමැති හෙයින් මම මෙහි ව වසමි. මම රජයෙන් ප්‍රයෝජන නැත්තෙක්මි යි කුස රජ තෙමේ කීය.

3646. පින්වත් කුස රජුනි, යමෙක් නොකැමැත්තහු කැමැත්තේ ද ඔහුට අවැඩක් (පිරිහීමක්) ම වන්නේ ය. මහරජ, ඔබතුමා වනාහි නොකැමැති මා කැමැති වන්නේ ය. අකාන්ත වූයේ දුටුවන් නොපහදනාසුලු වූයේ කාන්ත තැනැත්තියක වූ මා කැමැත්තේ ය.

3647. යම් චිත්තසේක් කැමැති නොවන්නා වූ හෝ කැමැති වන්නා වූ හෝ ප්‍රියාවක් ලබා ද ඒ ලාභය මෙහි ලා පසසමි. නොලැබීම ලාමක වන්නේ යැ යි රජ තෙමේ කීයේ ය,

3648. පාසාණසාරං ඛණ්ඩි කණ්කාරසස දරුතා,
වෘතං ජාලෙන බාධෙසි යො අනිව්‍යතනම්චන්ති.
3649. පාසාණො නූත නෙ හදයෙ ඔහිතො මුද්ලකකණ්,
යො තෙ සාතං න වික්‍රමී තිරොජනපදගතො.
3650. යද මං භූකුට්ඨං¹ කතා රාජපුත්ති උදිකඛිසි,
ආළාරිකො තද හොමී රඤ්ඤා මද්දසස² ථිපුරෙ.
3651. යද උම්භයමානා මං රාජපුත්ති උදිකඛිසි,
නාළාරිකො තද හොමී රාජා හොමී තද කුසො.
3652. සචෙ හි වචනං සථං නෙමිත්තානං හවිසසති,
නෙව මෙ තං පති අසස කාමං ඡිද්දනකු සත්තධා.
3653. සචෙ හි වචනං සථං අඤ්ඤාසං යදි වා මම,
නෙව තුයහං පති අත්ථි අඤ්ඤා සිහසසරා කුසා.
3654. නෙකං³ ගිවනෙත කාරෙසසං පතා බුජ්ජ කුසාවතිං,
සචෙ මං නාගනාසුරු ඔලොකෙය්‍ය පභාවතී.
3655. නෙකං ගිවනෙත කාරෙසසං⁴ පතා බුජ්ජ කුසාවතිං,
සචෙ මං නාගනාසුරු⁵ ආලපෙය්‍ය පභාවතී.
3656. නෙකං ගිවනෙත කාරෙසසං පතා බුජ්ජ කුසාවතිං,
සචෙ මං නාගනාසුරු උම්භායෙය්‍ය⁶ පභාවතී.
3657. නෙකං ගිවනෙත කාරෙසසං පතා බුජ්ජ කුසාවතිං,
සචෙ මං නාගනාසුරු පම්භායෙය්‍ය⁷ පභාවතී.
3658. නෙකං ගිවනෙත කාරෙසසං පතා බුජ්ජ කුසාවතිං,
සචෙ මං නාගනාසුරු පාණිභි⁸ උපසමුප්පෙ.

1. භූකුට්ඨං - වී.

2. දද්දසනෙත - මජ්ඣං.

3. නිකං - මජ්ඣං.

4. කාරිසසං - මජ්ඣං.

5. අනාගනාසුරං - මජ්ඣං, ස්‍යා. නාගනාසුරං - වී.

6. උම්භායෙය්‍ය - වී. මජ්ඣං.

7. පම්භායෙය්‍ය - වී. මජ්ඣං.

8. පාණිනා - මජ්ඣං.

3648. යම් බඳු වූ ඔබ නොකැමැති තැනැත්තියක වූ මා කැමැත්තෙහි නම්, කිණිහිරි දර කඩකින් ගල්හර කණනෙහි ය. දලකින් සුළඟ වළකන්නෙහි ය.

3649. මාදු ලක්ෂණ ඇත්තිය, යම් බඳු වූ මම අන් රටකින් ආයෙම් තිගේ පිළිසඳර මාත්‍ර වූ දූවයක් වත් නො ලබන්නෙමි නම් මා කෙරෙහි ස්නෙහය වැළැක්වීම පිණිස තිගේ හෘදයෙහි ගලක් තබන ලද්දේ ය කියා හඟිමි.

3650. රාජපුත්‍රිය, යම් විටක බැම හකුළුවා මා දෙස බලහි ද එවිට මදු රජුගේ අන්තඃසුරයෙහි අරක්කැමියෙක් වෙමි.

3651. රාජපුත්‍රිය, යම් විටක සිනාසෙමින් මා දෙස බලහි ද, එවිට මම අරක්කැමියකු මෙන් නො වෙමි. එවිට කුසාඨකී නුවර රජ මෙන් වෙමි යි කුසරජ තෙමේ කීවේ ය.

3652. ඉදින් වනාහි නිමිත්තපාඨකයන්ගේ වචනය සත්‍ය වන්නේ නම් මා සත් කඩක් කොට සිඳිතත් ඔබතුමා මට සැමියා නො වන්නේ ය යි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3653. ඉදින් අනිත් නිමිත්ත පාඨකයන්ගේ හෝ මාගේ හෝ වචනය සත්‍ය වන්නේ නම්, සිංහස්වර ඇත්තා වූ කුසරජුගෙන් අත්‍ය වූවෙක් තිට සැමි නො වන්නේ යැයි කුසරජ තෙමේ කීයේ ය.

3654. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය මා දෙස බලන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ග්‍රීවාහරණයක් කරවන්නෙමි.

3655. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය මා හා කථා කරන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ග්‍රීවාහරණයක් කරවන්නෙමි.

3656. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය මා හා මඳ සිනා පවත්වන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ග්‍රීවාහරණයක් කරවන්නෙමි.

3657. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය මා හා මහසිනා පවත්වන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ග්‍රීවාහරණයක් කරවන්නෙමි.

3658. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය අත්වලින් මා ස්පර්ශ කරන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ග්‍රීවාහරණයක් කර වන්නෙමි යි කුසරජ තෙමේ කී ය.

3659. නම් නුතායං රාජපුත්‍රී කුසෙ සාතමි විකුති,
ආලාරිකෙ හතෙ¹ පොසෙ වෙතනන² අනත්තකෙ.
3660. නම් නුත³ අයං බුද්ධා ලහති පිට්ඨාය ඡෙදනං,
සුන්ධිතෙන සකෙතන එවං දුක්ඛාසිතං හණං.
3661. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහායසොති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.
3662. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහදුතොති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.
3663. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහබ්බලොති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.
3664. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහාරට්ඨාති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.
3665. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහාරාජාති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.
3666. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
සිහසුරොති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.
3667. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
වග්ගසුරොති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.
3668. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
බික්ඛුසුරොති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.
3669. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහස්සුරොති කකාන කරසස්ස රුචිරෙ පියං.

1. හටෙ - මජ්ඣං.

2. වෙතනන - මජ්ඣං.

3. නුතායං සා බුද්ධා - මජ්ඣං.

3659. මේ රාජපුත්‍රී තොමෝ කුසරජු නිසා ස්වල්පමාත්‍ර සැපතකුදු නො වින්දේ ය යි සිතමි. වෙනනයෙන් ද ප්‍රයෝජන නැති, අරක්කැමි ව බැළ මෙහෙ කරන්නා වූ මේ පුරුෂයා කෙරෙහි පිළිසඳර මාත්‍රයකුදු නො කරනැ යි කුදිය කීවා ය.

3660. මෙසේ නපුරු තෙපුල් කියන්නා වූ මේ කුදිය සියුම් ආයුධයෙකින් එකාන්තයෙන් ම දිව සිදීම නො ලබා ද? ලබා ම ය.

3661. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහතින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. මනොඥ තැනැත්තිය, හෙ තෙම මහත් යශස් ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3662. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහතින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මහාධනවතෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3663. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහතින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මහාබලැත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3664. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහතින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මහත් රටවල් ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3665. එමබා ප්‍රභාවතිය, තොපගේ රූපපුවෙන් හෝ උස මහතින් හෝ ඒ කුස රජතුමා ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මහරජෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3666. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහතින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම සිංහස්වර ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3667. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහතින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. මනොඥ දර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම ලීලායෙන් යුත් ස්වර ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3668. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහතින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මනා ව එක් වූ හඬ ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3669. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහතින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම සුඤ්ජස්වර ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3670. මා නං රූපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මධුරස්සරොති කඛාන කරසස්ස රූචිරෙ පියං.
3671. මා නං රූපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
සත්ඨප්පොති කඛාන කරසස්ස රූචිරෙ පියං.
3672. මා නං රූපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
බ්බතියොති කරිඛාන කරසස්ස රූචිරෙ පියං.
3673. මා නං රූපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
කුසරාජාති කඛාන කරසස්ස රූචිරෙ පියං.
3674. එතෙ නාගා උප්පඤ්ඤා සබ්බෙ තිට්ඨන්ති වම්බනා,
පුරා මද්දකති පාකාරං ආනෙනෙනතං පභාවතිං.
3675. සත්ත බණ්ණො¹ කරිඛාන අභමෙතං පභාවතිං,
බත්තියානං පදස්සාමී යෙ මං භතතුමිධාගතා.
3676. අට්ඨධම්මී රාජපුත්තං සාමා කොසෙය්‍යාවාසිනී,
අය්‍යපුණ්ණොති නෙතෙහි දුසිගණපුරකඛතා.
3677. තං නුන කකකුපසෙවිතං මුඛං
ආද්‍යදන්තා ටරුප වරිච්ඡෙකිංතං,
සුභං සුනෙත්තං වීරජං අනඛණං
ජුඤ්ඤං වනෙ යස්සති බත්තියෙහි.
3678. තෙ නුන මෙ අසිතෙ වෙලුඤ්ඤෙ
කෙසෙ මුදු වතුනසාරලිතෙ,
සමාකුලෙ සිවරීකාය² මජ්ඣෙ
පාදෙහි ගිජ්ඣා පරිකඩ්ඨයන්ති³.
3679. තා නුන මෙ තම්බනධා සුලොමා
බාහා මුදු වතුනසාරලිතා,
ඡිකා වනෙ උජ්ඣන්තා බත්තියෙහි
ගස්සා ධබ්බො ගව්ඡති යෙනකාමං.

1. බිලෙ - මජ්ඣං.

2. සිවරීකාය - මජ්ඣං.

3. පරිකඩ්ඨයන්ති - මජ්ඣං.

3670. එමඛා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා නොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මධුර ස්වර ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3671. එමඛා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා නොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම තමන් විසින් ම දත් සිය ගණන් ශිල්ප ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3672. එමඛා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුසරජතුමා නොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. රුවිර ස්ත්‍රිය, හෙ තෙම අසම්භින්න ඤාණියකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3673. එමඛා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුසරජතුමා නොපගේ රූපප්‍රචෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රිය දකුම් ඇත්තිය, හෙ තෙම කුසරජ ය යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3674. දේවයන් වහන්ස, මේ රජවරු සත් දෙනා ඉතා තද පරුෂ පැවැතුම් ඇත්තෘහු සියල්ලෝ ම යුද්ධයට සැරැසි සිටිත්. මොවුන් ප්‍රාකාරය මඩින්නට පෙර මේ ප්‍රභාවතිය ඔවුන් වෙත පමුණුවන්වා යි ඇමතියෝ කීහ.

3675. මා නසන්නට මෙහි පැමිණියා වූ යම් කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ ඤාණියන්ට මම මේ ප්‍රභාවතිය සත්කඩක් කොට දෙන්නෙමි යි රජ තෙමේ කී ය.

3676. කොසෙය්‍යාවස්ත්‍ර හැන්ද වූ රන්වන් වූ ප්‍රභාවතී නම් ඒ රාජපුත්‍රිය කඳුළු පිරි දෙනෙතින් යුතු ව දසි සමූහයා විසින් පිරිවරන ලද ව ආසනයෙන් නැගිටිවා ය. (මව ළඟට ගොස් වැඳ මෙසේ කීවා ය.)

3677. මැණියෙනි, පස් වැදෑරුම් සුණ්‍යයෙන් සෙවුනා ලද දළ- මුවා මිටින් යුත් කැටපතෙන් බලා සරසන ලද යහපත් නෙන් ඇති රජස් රහිත ගඩු පිළිකාදි දෙෂ වරහිත ඒ මාගේ උග්‍රණ රජුන් විසින් වනයෙහි හැරපියා දමන ලද ව තබන්නේ ය.

3678. මැණියෙනි, කාලවර්ණයෙන් යුත් උස් වූ කෙළවර ඇති මෘදු වූ සඳුන් කල්කයෙන් ගැවසීගත් කෙස් සොහොන් මැද දී ගිජුලිහිණියෝ එකාන්තයෙන් පාවලින් ඔබ මොබ අදින්නාහ යි හඟිමි.

3679. මැණියෙනි, තඹවන් නිය ඇති මනා ලොවින් යුත් මෘදු වූ සඳුන්කල්ක ගල්වන ලද්ද වූ මාගේ බාහු යුග්මය රජුන් විසින් සිඳින ලද්දේ වනයෙහි හැර දමන ලද්දේ කඩුඩා බැහැරගෙන සිත් වූ පරිදි කඩ කඩා කමින් යෙතැ යි සිතමි.

3680. තෙ නුන තාලුපනිභෙ අලඬෙ
නිසෙවිතෙ කාසිකවතුනෙන,
එනෙසු මෙ ලමබිසසති සිගාලො¹
මාතුච පුතො තරුණො තනුජො.
3681. තං නුන යොණිං පුත්ථං සුකොඬ්ඨිතං
නිසෙවිතං කඤ්ඤාන මෙබ්බාහි,²
ඡිංතං වනෙ ඛනිසෙහි අවතං
සිගාලසඬ්ඨා පරිකඩ්ඨයනති.³
3682. යොණා ධර්මා සිගාලා ව යෙ වදෙඤ්ඤ සතති දුර්ධනො,
අජරා නුන භෙසසතති භක්ඛධිකා පභාවතිං.
3683. සචෙ මංසානි භාරෙසුං⁴ ඛනියා දුරගාමීනො,
අධිසිති අමම යාවිකා අනුපජ්ඣෙ⁵ දභාථ නං.
3684. ඛෙතතානි අමම කාරෙකා කණිකාරෙකා රොපය,
යද තෙ පුප්ඵිතා අසු භෙමනතානං භිමච්චියෙ
සරෙය්‍යාථ මම. අමම එවංවණණං පභාවති.
3685. තාසො මාතා උදව්ඨාසි ඛනියා දෙවවණණිනී,
දිසා අසිඤ්ඤා සුඤ්ඤා රඤ්ඤා මද්දසො ටීපුරෙ.
3686. ඉමිතා නුන අසිතා සුසඤ්ඤා තනුමජ්ඣමං,
ධිතරං මම භග්ගානං⁶ ඛනියානං පදසසසි.
3687. න මෙ අකාසි වචනං අත්ථකාමාය පුතතිකෙ,
සාජ්ජ ලොභිතසඤ්ජනා ගඤ්ජිසි⁷ යමසාධනං.
3688. එවමාපජ්ජති පොසො පාපියඤ්ඤා නිගවජ්ජති,
යො චෙ භිතානං වචනං න කරං අත්ථසසිතං.
3689. සචෙ තං අමම ධාරෙසි⁸ කුමාරං වාරුඤ්ඤනං,
කුසෙන ජාතං ඛන්ධං සුවණණමණිමෙබ්බං
පුජිතං ඤ්ඤාසඬ්ඨෙහි න ගඤ්ජිසි යමකඛයං.
3690. යත්ඤ්ඤ භෙරි නදති කුඤ්ජරො පටිකුජ්ජති,⁹
ඛන්ධානං කුලෙ භද්දෙ කිනත්තු සුඛතරං තතො.

1. සිඛාලො - වී, මජ්ඣං.
2. මෙබ්බෙහි - මජ්ඣං.
3. ගඤ්ඤානෙහි ගවජ්ජි යෙන කාම - වී.
4. හරිංසු - මජ්ඣං.
5. අනුපජ්ඣෙ - මජ්ඣං.

6. ධිතරං මද්දසනකානං.
7. ගවජ්ජි - මජ්ඣං.
8. සචෙව අජ්ජධාරෙසි - මජ්ඣං.
9. කුඤ්ජරොව නිකුජ්ජති - වී, මජ්ඣං, සභා.

3680. මෑණියෙනි, රත්වත් තල්ගෙඩි බඳු නො එල්බෙන්නා වූ ද කසි සඳුනෙන් නිතොර සෙවින වූ ද මාගේ පයොධරයන්හි කුසෙහි උපන් ළදරු පුතකු මවගේ තනයෙහි එල්බෙන්නාක් මෙන් සිවල් තෙම එල්බෙන්නේ ය.

3681. රත්මුවා මෙවුල්මින් නිසෙවින වූ මනා ව වඩනා ලද්ද වූ පුළුල් වූ ඒ මාගේ නිතම්බය ඝෙණියෙන් විසින් සිඳි වනයෙහි හැරුමන ලද්දේ වේ ද, එය සිවල් සමූහයා ඒ මේ අත අදිති හඟිමි.

3682. බල්ලෝ ද කවුඩෝ ද සිවල්ලු ද දළ ඇත්තා වූ සෙසු සකයෝත් වෙද්ද ඒ හැම ප්‍රභාවතී නම් වූ මා කා එකාන්තයෙන් නොදිරන්නාහු වෙතැ යි සිහමි.

3683. මෑණියෙනි, ඉදින් දුර යන්නා වූ ඝෙණියෝ මාගේ මස් ගෙන යෙද්ද, ඇට ඉල්ලාගෙන මාර්ගයන් අතර එය දවවූ යයි ප්‍රභාවතිය අඬමින් කීවා ය.

3684. මෑණියෙනි, ඒ දවු තැනැ මල්වතු කරවා කිණිහිරිගස් වව්ව. යම් දිනෙක හෙමන්ත සෘතුවගේ අවසන්ති එග්ගුන මාස-යෙහි ඒ ගස් මල් පිපෙන්නාහු ද එවිට මෑණියෙනි, ප්‍රභාවතී තොමෝ මෙ බඳු වර්ණ ඇත්තී ය කියා මා සිහි කරව යි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3685. ඒ ප්‍රභාවතියගේ මව වූ දෙවහනකට බඳු වර්ණ ඇති රාජමහිමි තොමෝ ආසනයෙන් නැගිට රජු වෙත ගොස් සිටියා ය. මදුරුපුරු අන්තරාසනයෙහි රජු ඉදිරියෙහි තබන ලද පොරොචන්, දංගෙඩියක් දැක වැලපෙමින් මෙසේ කීවා ය.

3686. හඳුනාගැනීමට පහසු වූ කෘෂ වූ මධ්‍ය ප්‍රමාණ ඇති මාගේ දුව මේ පොරොචෙන් සිඳි ඝෙණියකට එකාන්තයෙන් දෙන්නෙහි ද යි ඇසුවා ය.

3687. දියණියනි, තෝ වැඩ කැමැති වූ මාගේ වචනය නො පිළිගත්තෙහි ය. එ බැවින් ඒ නුඹ අද ලෙසින් වැකිගිය සිරුරු ඇත්ති මෘත්‍යුරාජභවනයට යන්නෙහි ය.

3688. යමෙක් යහපත දක්නා වූ නිතවතුන්ගේ බස් නොපිළිපදි ද, එ බඳු පුරුෂ තෙම මෙසේ ව්‍යසනයට පැමිණේ. මීට වැඩි දුකට ද පත් වේ.

3689. දියණියනි, ඉදින් නුඹ කුසරජු නිසා උපන්, මනා දකුම් ඇත්තා වූ, රත් මිණි මෙවුල් රත්තා වූ, නැ සමූහයා විසින් පුදන ලද කුමරකු රත්තෙහි (සැමියා වශයෙන් පිළිගන්නෙහි) නම් යමයා වෙත නො යන්නෙහි ය.

3690. සුන්දර වූ දියණියනි, යම් කුසරාජ භවනයෙකහි බෙර වැඩිමාදි කුසරිනාද පවති ද, මංගල භස්ති තෙම කුඤ්ඤාද කෙරේ ද, ඊට වැඩි සුවය කුමක් ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3691. අරෙසා හසිසති ද්වාරෙ කුමාරො උපරොදති,
ඛනියානං කුලෙ හඳ්දෙ කිත්තු සුඛතරං තනො.
3692. මසුරකොඤ්ඤාභිරුද්ධො කොකිලාභිනිකුපිතෙ,
ඛනියානං කුලෙ හඳ්දෙ කිත්තු සුඛතරං තනො.
3693. කහං නුබො සතකුමද්දනො පරරට්ඨසමද්දනො,
කුසො සොළාරපඤ්ඤාණො සො නො දුක්ඛා පමොවයෙ.
3694. ඉධෙව සො සතකුමද්දනො¹ පරරට්ඨසමද්දනො,
කුසො සොළාරපඤ්ඤාණො යො නො දුක්ඛා² පමොවයෙ.
3695. උමමිත්තංකා නු හණ්ඨි ආදු බාලාව³ භාසසි,
කුසො වෙ ආගතො අසසි කිං න ජානෙමු තං මයං.
3696. එසො ආළාරිකො පොසො කුමාරිපුරමනතරෙ,
දළහං කතවාන සංවෙලුං⁴ කුමිං ධොවති ඕනතො.
3697. වෙණි කුසෙ වණ්ඤාලි ආදුසි කුලගන්ධිනී,
කථං මද්දකුලෙ ජාතා දසං කසිරාසි කාමුකං.
3698. නමිති වෙණි න වණ්ඤාලි න වමිති කුලගන්ධිනී,
ඕසකාකපුනො හද්දනො තවත්තු දයොති මඤ්ඤසි.
3699. යො බ්‍රාහ්මණසහස්සාති සද්ද භොජෙති වීසතිං,
ඕසකාකපුනො හද්දනො තවත්තු දයොති මඤ්ඤසි.
3700. යස්ස නාගසහස්සාති සද්ද භොජෙති වීසතිං,
ඕසකාකපුනො හද්දනො තවත්තු දයොති මඤ්ඤසි.

1. සතකුමද්දනො - මජ්ඣං.
2. සංඛෙව වසිසුතී - මජ්ඣං.
3. අනධබාලා - මජ්ඣං.
අනධබාලා පභාසසි - සායං.
4. සංවෙලුං - මජ්ඣං, සායං.

3691. සුන්දර වූ දියණියනි, යම් කුසරාජභවනයෙක්හි මංගල අශ්ව තෙම හෙසාරව පවත්වා ද, මනාව හික්මුණු ගන්ධර්ව කුමාරයෙක් දෙරටුවෙහි සිටිමින් නොයෙක් තූයාභාණ්ඩ ගෙන උපහාර කෙරේ ද, ඊට වැඩි සුවය කුමක් ද?

3692. සුන්දර වූ දියණියනි, මොනරුන් හා කොස්ලිහිණියන් විසින් කරන ලද හඬ ඇති, කොවුලන් විසින් මනාව පවත්වන ලද නාද ඇති, කුසරාජ භවනයෙහි සැපතට වඩා කවර නම් සුවයෙක් ද?

3693. යමෙක් අප දුකින් මුදන්නේ ද? සතුරන් මඩින්නා වූ, අන් රටවල් යටත් කරගන්නා වූ, මහත් ප්‍රඥා ඇති ඒ කුසරජ තෙම කොහි ද?

3694. යමෙක් අප දුකින් මුදන්නේ ද, සතුරන් මඩින්නා වූ අන්රටවල් යටත් කරගන්නා වූ මහත් ප්‍රඥා ඇති ඒ කුසරජ තෙම වෙහි ම යයි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3695. තී උමකුවෙන් දෙඩවන්නෙහි ද, එසේ නැත් නම් මෝඩකමින් කථා කරන්නේ ද, ඉදින් කුසරජ තෙමේ ආයේ නම්, ඒ කරුණ කුමක් නිසා අපි නො දන්නෙමු ද?

3696. කුමරියන්ගේ අන්තඃපුර අතර දැඩි ලෙස කැසපට බැඳගෙන වළන් සෝදන තැනැත්තා මේ කුසරජ යයි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3697. තෝ වඩු කුලයෙහි උපන්නියක් වෙහි ද? නැත හොත් සැබොලියක් ද? කුලද්‍රෂ්‍ය ස්ත්‍රියක් වෙහි ද? මදු රජකුලයෙහි උපන්නා වූ තෝ තම ස්වාමියා කෙසේ නම් දසයකු කරන්නෙහි දැයි මව ඇසුවා ය.

3698. මැණියනි, ඔබ තුමියට යහපතක් වේවා. මම වඩු කුලයෙහි උපන්නියක් නො වෙමි. සැබොලියක් ද නො වෙමි. කුලද්‍රෂ්‍ය ස්ත්‍රියක් ද නො වෙමි. මේ තෙම වනාහි ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ වන්නේ ය. ඔබතුමි වනාහි ඔහු දසයෙකු යි හඟින්නෙහි යයි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3699. මැණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යම් ඔක්කාක පුත්‍රයෙක් තෙමේ බමුණන් විසිදහසක් හැමද ම වළඳවයි ද ඔහු නම් මේ කුසරජ ය, නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකු යි හඟින්නෙහි ද?

3700. මැණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ විසි දහසක් ඇතුන් සැම කල්හි යොදවද්ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුස රජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකු යි හඟින්නෙහි ද?

3701. යසස් අසස්සහස්සානි සද් භොජෙනති වීසතිං,
ඔක්කාකපුත්තො හද්දෙනා කන්ත්තු දසොසි මඤ්ඤයි.
3702. යසස් රථසහස්සානි සද් යොජෙනති වීසතිං,
ඔක්කාකපුත්තො හද්දෙනා කන්ත්තු දසොති මඤ්ඤයි.
3703. යසස් උසහසහස්සානි සද් යොජෙනති වීසතිං,
ඔක්කාකපුත්තො හද්දෙනා කන්ත්තු දසොති මඤ්ඤයි.
3704. යසස් ධෙත්තුසහස්සානි සද් දුග්ගන්ති¹ වීසතිං,
ඔක්කාකපුත්තො හද්දෙනා කන්ත්තු දසොති මඤ්ඤයි.
3705. නඤ්ඤා නෙ දුක්ඛං බාලෙ යං බන්ධං මහබ්බලං,
නාගං මණ්ඩකවණ්ණෙන න නං අසබ්බසි ආගතං.²
3706. අපරාධං මහාරාජ කිං නො බම රථෙසහ,
යං නං අඤ්ඤාතවෙසෙන නඤ්ඤයිමහා ඉධාගතං.
3707. මාදිසස්ස න නං ඡන්තං යොහං අළාරිකො හවෙ,
කිංඤ්ඤව මෙ පසිදස්සු නත්ථි තෙ දෙව දුක්ඛං.
3708. ගච්ඡ බාලෙ බමාපෙති කුසරාජං මහබ්බලං,
බමාපිතො කුසරාජා සො තෙ දස්සති ජීවිතං.
3709. පිතුස්ස වචනං සුත්වා දෙවවණ්ණි පභාවති,
සිරස්ස අග්ගභී පාදෙ කුසරාජං මහබ්බලං.
3710. යා ඉමා රත්තො අතික්කන්තා තා ඉමා දෙව තයා විනා.
විඤ්ඤා තෙ සිරස්ස පාදෙ මා මෙ කුජ්ඣ රථෙසහ.
3711. සච්චං තෙ⁴ පටිජානාමි මහාරාජ සුඤ්ඤාභි මෙ,
න වාපි අප්පියං⁵ කුග්ගං කරෙය්‍යාමි අහං සුත.

1. දුග්ගති - මජ්. වී. සූ. 1.

2. නතං ආක්කාසිමාගතං - මජ්. සූ. 1.

4. සච්චං තෙ - මජ්. සූ. 1.

5. අපියං - මජ්. සූ. 1.

3701. මැණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ විසි දහසක් අසුන් හැම කල්හි යොදවත් ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3702. මැණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ රිය විසිදහසක් හැම කල්හි යොදවද්ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3703. මැණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ විසි දහසක් වෘෂභයන් හැම කල්හි යොදවද්ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3704. මැණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ විසි දහසක් දෙනුන් හැමද ම දෙවද්ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3705. අනුවණ තැනැත්තිය, යම් හෙයෙකින් මැඩියකුගේ වෙසින් ආ නාගයකු මෙන් මහත් බලැති ඤත්‍රිය රජු ආ බව නොකීයෙහි ද, එ හෙයින් එකාන්තයෙන් ම තී විසින් නපුරක් කරන ලදී යි රජ තෙම කීයේ ය.

3706. රථේශ්වර වූ මහරජ, අප්‍රසිද්ධ වෙශයෙන් මෙහි පැමිණියා වූ නුඹ වහන්සේ හඳුනාගැනීමට නොපිළිවන් වීම සංඛ්‍යාත යම් වරදෙක් වී නම් අපගේ ඒ වරද කමා කරන සේක්වා යි කුසරජුට සැලකෙළේ ය.

3707. දේවයෙහි, යම්බඳු මම අරක්කැමියෙක් වූයෙමි ද, එය මා වැන්නකුට නුසුදුසු ය. ඔබ ම මට පහන් වුව මැනවි නොප ඒසින් කරන ලද නපුරක් නැතැ යි කුසරජ කී ය.

3708. අඥාන තැනැත්තිය, යව මහත් බලැති කුසරජ කමා කරව, කමා කරවන ලද ඒ කුසරජ තෙමේ නිට ජීවිතය දෙන්නේ ය යි පියරජ කීයේ ය.

3709. දෙවභනකට බඳු පැහැය ඇති ප්‍රභාවතිය පියාගේ වචනය අසා සිරසින් වැටී මහබලැති කුසරජහු පා අල්ලාගත්තී ය.

3710. දේවයන් වහන්ස, යම් මේ රාත්‍රීහු ඉක්ම ගියාහු ද, ඒ රාත්‍රීහු නුඹ වහන්සේගෙන් වෙන් ව ඉක්ම ගියාහු ය. රථේශ්වරයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ පා සිරසින් වදිමි. මට නො කිපෙනු මැනැවි.

3711. මහරජ, මෙනෙක් කල් මා ඒසින් නුඹ වහන්සේට අප්‍රිය වූවක් ම කරන ලදී. එය මම සත්‍යයක් බව පිළිගනිමි. නැවැත නුඹ වහන්සේට අප්‍රිය වන්නා වූ කිසිවක් නො කරන්නෙමි.

3712. එවණේ යාවමානාය වචනං මෙ න කාහසි,
ඉදති මං නානො හතවා ධනතියානං පදසසති.
3713. එවනො යාවමානාය කිං න කාහාමී තෙ වචො,
චිතුදො නාසමී කලාණි මා කිං හාසි පභාවති.
3714. සවචනො පටිජානාමී රාජපුත්ති සුඤ්ඤානි මෙ,
න වාසි අප්පියං තුඤ්ඤා කරෙය්‍යාමී අහං පුත.
3715. නව කාමා හි සුසෙසාණි බහුං දුක්ඛං තිතිකඛ්ඤං,
පහු මඤ්ඤං ගතවා නයිතුං නං පභාවති.
3716. යොජයන්තු රථෙ අසෙස නානාවිනො සමාහිතො,
අථ දුක්ඛං මෙ වෙගං විධමෙන්නස්ස සත්තවො.
3717. තණ්ඤා නත් උදික්ඛිංසු රඤ්ඤා මඤ්ඤා ටීපුරෙ,¹
විජමහමානං සිහංව පොථෙන්නං දිගුණං භුජං.
3718. හත්ථිකඛ්ඤාණි ආරුඤ්ඤා ආරොපෙතවා පභාවතිං,
සඛාමං ඔත්ථිතාන සීහනාදං නදී කුසො.
3719. තස්ස නං නදතො සුත්වා සීහසෙසවිතරෙ මිගා,
බත්තියා විපලාධිංසු කුසද්දසහයට්ඨිතා.
3720. හත්ථාරොහා අනිකට්ඨා රථිකා පත්තකාරකා,
අඤ්ඤාම ඤ්ඤාස්ස ජිත්තානි කුසසද්දහයට්ඨිතා.
3721. තස්මිං සඛාලෙසියස්මිං පසාදිකා තුට්ඨමානසො,²
කුසස්ස රඤ්ඤා දෙවිනො අද වෙරොචනං මණිං.
3722. සො නං විජිකා සඛාමං ලඤ්ඤා වෙරොචනං මණිං,
හත්ථිකඛ්ඤාතො රාජා පාවෙකඛි නගරං පුරං.
3723. ජිවගාහං³ ගහෙතාන බන්ධනා සත්ත බත්තයෙ,
සසුරස්සුපනාමෙසි ඉමෙ තෙ දෙව සත්තවො.

1. මඤ්ඤානෙහ පුරෙ - මජ්ඣං.

2. හට්ඨමානසො - වී. මජ්ඣං.

3. ජිවගාහං - මජ්ඣං.

3712. මහරජ, මෙසේ යදින්නා වූ මාගේ වචනය තවුන්නාන්සේ නොකරන්නහු නම්, පිය රජ තෙම මා දැන් මරා ඤාත්‍රියයන්ට දෙන්නේය යි ප්‍රභාවතී කීවා ය.

3713. මෙසේ යාවනා කරන්නා වූ තිගේ වචනය මම කුමක් නිසා නො කරමි ද, සොඳුර, තිට නොකිපියෙක් වෙමි. ප්‍රභාවතිය, තෝ බිය නො වව.

3714. රාජපුත්‍රිය, මාගේ වචනය අසව, තිට නොකිපි බවත්, අප්‍රියයක් නො කළ බවත්, මම සත්‍යයක් බව පිළිගනිමි. නැවත මම තිට අප්‍රිය දනවන්නක් නොකරන්නෙමි.

3715. මනා කටි ප්‍රදේශ ඇති ප්‍රභාවතිය, මදුරජ කුලයට ගොස්, බලාත්කාරයෙන් තී ගෙනෙන්නට පිළිවන්කම තිබියදීත් තී කැමැත්තෙන් මම බොහෝ දුක් ඉවැසිමි.

3716. නොයෙක් අලංකාරයෙන් විසිතුරු කරන ලද භොදිත් භික්ෂුණු අසුන් රියෙහි යොදත් වා, එ විට සතුරන් නසන්නා වූ මාගේ වේගය බලවූ ය යි කුසරජ තෙම කීයේ ය.

3717. එහි මදු රජුගේ අන්තඃසුරයෙහි සිංහයකු මෙන් අත පය දිගහැර ප්‍රාණවත් කරන්නා වූ ද ද්විගුණ කොට අත්පොළසන් දෙන්නා වූ ද කුසරජු දෙස ස්ත්‍රීහු කවුළු හැර බැලූ හ.

3718. ඉක්බිති කුසරජ තෙමේ හස්තිරාජයකු පිට නැගී ප්‍රභාවතිය ද නංවාගෙන යුද බිමට බැස සිංහනාද කෙළේ ය.

3719. නාද කරන්නා වූ ඒ කුස රජුගේ හඬ අසා සිංහයකුගේ හඬ ඇසූ සෙසු මුවන් මෙන් කුසහඬින් බියපත් වූ සෙසු රජවරු ඒ මේ අත පලාගියහ.

3720. ඇතරුවෝ ද බළ ඇණියෙහි වූවෝ ද රියැදුරෝ ද පාබළ සේනාවෙහි වූවෝ ද කුස හඬින් බියපත් වූවාහු ඔවුනොවුන් සිඳගත්හ.

3721. ඒ යුද බිමෙහි (කුසරජු ගේ පරාක්‍රමය) දැක තවු සිත් ඇති ශක්‍ර දෙවෙන්ද්‍ර තෙමේ කුස රජුට වෙරොවන නම් මැණිකක් දුන්නේ ය.

3722. ඒ රජ තෙමේ ඒ යුද්ධය දිනා වෙරොවන නම් මැණිකක් ලැබ හස්තිරාජයා පිටට නැගුණේ නගරයට පිවිසියේ ය.

3723. ඤාත්‍රිය රජුත් සත් දෙන ජීවග්‍රාහයෙන් ගෙන බැඳ, දේවයන් වහන්ස, මොවුහු තවුන්නාන්සේ ගේ සතුරෝ වෙති යි මයිලණු වූ මදු රජුට භාරදුන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

3724. සබ්බෙව් තෙ වසබ්බතා අමිත්තා විහතා තව,
කාමං කරොහි තෙ තයා මුඤ්චි වා තෙ හනස්සු වා.
3725. තුලෙහව්¹ සත්තවො එතෙ නහි තෙ මඤ්ඤ සත්තවො,
තිබ්බෙසු වා මහාරාජ මුඤ්චි වා තෙ හනස්සු වා.
3726. ඉමා තෙ ධිතරො සත්ත දෙවකඤ්ඤපමා සුභා,
දදහි නෙසං එකෙකං භොතතු ජාමාතරො තව.
3727. අමහාකඤ්චි තාසඤ්ච තිං නො සබ්බසම්මසාරො,
තිබ්බෙසු වා මහාරාජ දෙහි නෙසං යදිවජ්ඣි.
3728. එකමෙකස්ස එකෙකං අද්ධ සිහස්සරො කුසො,
බ්බතියානං තද්ධ නෙසං රඤ්ඤ මද්ධස්ස ධිතරො.
3729. පිණ්ඩා² තෙන ලාභෙන තුට්ඨා සිහස්සරෙ කුසෙ,
සකරට්ඨාති පාටිංසු බ්බතියා සත්ත තාවදෙ.
3730. පභාවතිඤ්ච ආදය මණිං වෙරොවනං සුභං,
කුසාවතිං කුසො රාජා අගමාසි භෙබ්බලො.
3731. ත්‍යස්සු එකරටෙ යනතා පටිසනතා කුසාවතිං,
සමානා විභව්වරූපෙන නාඤ්ඤමඤ්ඤමච්චරොවස්සු.³
3732. මාතා පුත්තෙන සබ්බඤ්චි උභයො ව ජයමංග්ගි,
සමග්ගා තෙ තද්ධ ආස්සං චිතං ධරණිමාවස්සති.

1. කුසජාතකං.

1. තුලෙහව - වී. මජ්. සා.

2. පිණ්ඩා - වී. මජ්.

3. රොවසිංසු - මජ්.

3724. මේ සියල්ලෝ ම තමුන්නාන්සේ ගේ වසයට පැමිණියාහුය. තමුන්නාන්සේ ගේ සතුරෝ උනසන ලද්දහ. කැමැත්තක් කරනු මැනැවි. මොවුන් මිදීම හෝ නැසීම හෝ කරනු මැනැවි.

3725. මහරජ, මොවුහු ඔබගේ ම සතුරෝ වෙති. මොවුහු මාගේ සතුරෝ නො වෙති. තමුන්නාන්සේ ම අපගේ අධිපතිවහු ය. මහරජ, තමුන්නාන්සේ ම මොවුන් මිදීම හෝ නැසීම හෝ කරනු යෙදේ.

3726. දේවයිනි, නුඹගේ මේ දිව්‍ය කන්‍යාවන් බඳු දුවරු සත් දෙනෙක් වෙති. ඔවුන්ගෙන් එක එක දුව බැගින් දෙනු මැනවි. එසේ දීමෙන් මොවුහු ජාමාතෘහු (බැණවරු) වෙත්වා.

3727. මහරජ, ඒ දුවරුන්ට ද අපට ද යන සියල්ලන්ට ම අධිපතියා ඔබ ම ය. යම් දුවක යමකුටදෙනු කැමැත්තෙහි නම් ඔබ ම ඇය ඔහුට දෙනු යෙදේ.

3728. එ කල්හි සිංහස්වර ඇති කුස රජ තෙමේ මදු රජුගේ දුවරුන් ඒ ඤෙත්‍රියයන් අතුරින් එක එක ඤෙත්‍රියයාට එක එක දුව බැගින් දුන්නේ ය.

3729. එ කෙණෙහි ම ඒ රජවරු සත් දෙන ඒ ස්ත්‍රී ලාභය නිසා, සිංහස්වර ඇති කුසරජු කෙරෙහි තුටු සිත් ඇත්තාහු, පිනාගිය සොම්නස් ඇත්තාහු සිය රටවලට ගිය හ.

3730. මහබලැති කුසරජ තෙමේ ප්‍රභාවතිය ද වේරොවන නම් වූ යහපත් මැණික ද ගෙන කුසාවතියට ගියේ ය.

3731. එක ම රියෙහි යෙමින් කුසාවතියට පිවිසෙන්නා වූ ඒ දෙදෙන (මිණි රුවන් කාන්තිය නිසා) පැහැයෙන් හා රූපයෙන් සමාන වූවාහු ඔවුනොවුන් ඉක්මවා නොබැබළූ හ.

3732. කුස රජු ගේ මව් තොමෝ පුත්‍රයා හා එක්වූවා ය. ඒ අඹු සැමි දෙදෙන ද සමඟි වූවාහු එ තැන් පටන් ජීවිතාන්තය දක්වා සමෘද්ධ වූ පෘථිවියෙහි සතුටින් වාසය කළහ.

කුස ජාතක යි.

2. සොණනඤ්ජාතකං

3733. දෙවනානුසි ගඤ්ඤා ආදි සකෙසා පුරිඤ්ඤෙ,
මනුස්සභූතො ඉඤ්ඤා කථං ජානෙමු නං මයං.
3734. නමහි දෙවො න ගඤ්ඤා නමහි සකෙසා පුරිඤ්ඤෙ,
මනුස්සභූතො ඉඤ්ඤා එවං ජානාහි භාරත.¹
3735. කතරුපථීදං භොතා² වෙය්‍යාවච්චං අනප්පකං,
දෙවඤ්ඤෙ වස්සමානමහි අනොවස්සං භවං අකා.
3736. තතො වාතාතපෙ සොරෙ සීතව්ජායං භවං අකා,
තතො අමිහ්ණමජෙකි³ ව සරතාණං භවං අකා.
3737. තතො ඒතානි රට්ඨානි වසිතො තෙ භවං අකා,
තතො එකසතං ඛතො අනුයතොත භවං අකා.
3738. පඤ්ඤාසු⁴ මයං භොතො වර නං භක්ඛෙමිච්ඡමි,⁵
භජ්ජියානං අස්සරථං නාරියො ව අලඛිතා
නිවෙසනානි රච්චානි මයං භොතො දදමසෙ.
3739. අථ වා අගෙහ වා මගධෙ⁶ මයං භොතො දදමසෙ,
අථ වා අස්සකාවතනිං සුමනා දමිම තෙ මයං.
3740. උපඛ්ඤං වාසි රජ්ජාසු මයං භොතො දදමසෙ,
සචෙ තෙ අකො රජෙත අනුසාස යදිච්ඡමි.
3741. න මෙ අකොසි රජෙත භගරෙන ධනෙන වා,
අථොසි ජනපදෙන අකො මඤ්ඤං න විජ්ජති.
3742. භොතොව රට්ඨෙ විජිතෙ අරඤ්ඤෙ අඤ්ඤා අස්සමො,
පිතා මඤ්ඤං ජනෙනති ව උභො සමමනති අස්සමෙ.
3743. තෙසාහං පුබ්බාවරියෙසු පුඤ්ඤං න උභාමී⁷ කාතවෙ,
භවනං අජ්ඣාචරං කකා සොණං යාවාමු⁸ සංවරං.

1. භාරත - මජ්ඣං.

2. භොතො - ස්වා.

3. අමිහ්ණමජෙකිය - මජ්ඣං, ස්වා.

4. පඤ්ඤාසු - මජ්ඣං.

5. වදනං භක්ඛෙමිච්ඡමි - මජ්ඣං.

6. අථවග්ගවා මගධෙ - මජ්ඣං, ස්වා.

7. උභාමී - මජ්ඣං.

8. යාවෙමු - මජ්ඣං.

2. සෞභ්‍යනික ජාතකය

3733. නුඹ දෙවියෙක් වෙහි ද, ගන්ධර්වයෙක් හෝ වෙහි ද, නැතහොත් පුරිඤ්ඤ නම් ශක්‍රයා වෙහි ද, මනුෂ්‍ය වූ සෘද්ධි ඇත්තෙක් වෙහි ද, අපි ඒ කරුණ කෙසේ දැනුවෝ ද?

3734. රජතුමනි, මම දෙවියෙක් නො වෙමි. ගන්ධර්වයෙක් ද නො වෙමි. පුරිඤ්ඤ නම් ශක්‍රයා ද නො වෙමි. මනුෂ්‍ය වූ සෘද්ධි ඇත්තෙක් වෙමි. ඒ කරුණ මෙසේ දනුව.

3735. පින්වතා උසින් මහත් කායවේයාවනික කර්මය කරන ලදී. එ නම් පින්වත් තෙමේ වැසි වස්තා කල්හි නැවැත්වීම කෙළේ ය.

3736. තව ද පින්වත් තෙමේ දරුණු වූ සුළඟ හා අවට ඇති කල්හි සිසිල්සෙවණ කෙළේ ය. නැවැත පින්වත් තෙමේ සතුරන් මධ්‍යයෙහි ඊ පහරින් වැළකීම ද කෙළේ ය.

3737. තව ද, පින්වතා සමෘද්ධ රටවල වැසියන් අපට වසඟ කෙළේ ය. තව ද එක් සියයක් රජුන් අප අනුගාමිකයන් කෙළේ ය.

3738. අපි පින්වතාට සතුටු වූවමෝ වෙමු. පින්වතා යම් රත්නයක් කැමැත්තේ නම් එය ඉල්ලාගනු මැනැවි. ඇත්යානා ද, අස් රිය ද, අලංකාරයෙන් සැරසූ ස්ත්‍රීන් ද සිත්කලු ගෙවල් ද යන මේවා අපි පින්වතාට දෙමහ.

3739. නොහොත් අඟුරටෙහි රජය හෝ මගධ රටෙහි රජය හෝ අපි පින්වතාට දෙමහ. තව ද අස්සක නම් රට හෝ අවන්ති නම් රට හෝ අපි තුටුසින් ඇති ව පින්වතාට දෙමහ.

3740. අපි පින්වතාට රජයෙන් අඩක් හෝ දෙමහ. ඉදින් මුළු දඹදිව රජයෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම් එය ද දෙමහ. යමක් කැමැති නම් එය අණ කරව' යි (මනෝජ රජ කියා සිටියේ ය.)

3741. මහරජ, මට රජයෙන් හෝ නගරයෙන් හෝ ධනයෙන් හෝ ප්‍රයෝජනයක් නැත. වැළි ජනපදයෙන් ද මට, ප්‍රයෝජනයක් නො වේ.

3742. මහරජ, පින්වත්හු ගේ රජයෙහි ආඥාවක්‍රය පවත්නා දේශය තුළ හිමාලය වනයෙහි ආශ්‍රමයක් ඇත. ඒ ආශ්‍රමයෙහි මාගේ පියන් මව් දෙදෙනා වෙසෙති.

3743. මම ඒ පූර්වාචාර්‍ය වූ මාපියන් කෙරෙහි වත් පිළිවෙත් පවත්වා පින් ලැබ ගැනුමට ඉඩ නො ලබමි. එ බැවින් පින්වත්හු සපිරිවරින් ගොස් සෞභ්‍ය පණ්ඩිතයන් දන්වා ආයතිසංවරය යදිමු යි නන්ද තවුසා කී ය.

3744. කරොමී තෙ තං වචනං යං මං හණ්ඨි බ්‍රාහ්මණ,
එතඤ්ඤි බො නො අක්කාහි කිව්වොහා භොන්තු යාවකා.
3745. පරොසතං ජානපද්¹ මහාසාලා ව බ්‍රාහ්මණා,
ඉමෙ ව ඛන්ධා සබ්බෙ අභිජාතා යසස්සන්තො
භවිඤ්ඤි රාජා මනොජො අලං භෙස්සන්ති යාවකා.
3746. හත්ථී අසෙස ව යොජෙන්නු රථං සත්තංගා සාරථී,
ආබ්බන්තානි ගණ්ඨථ පාදෙස්සසාරයං ධජෙ
අසසමං තං ගමීසාමී යත්ත සමමති කොසියො.
3747. තතො ව රාජා පායාසි සෙනාය වතුරඬුගිනී,
අගමාසි² අසසමං රමමි යත්ත සමමති කොසියො.
3748. කසස කාදම්බයො³ කාජො වෙහාසං වතුරඬුගලං,
අංසං අසමුච්ඡසං එති උද්භාරස්ස ගට්ඨන්තො.
3749. අභං සොණො මහාරාජ, තාපසො සහිතබ්බන්තො,
භරාමී මාතාපිතරො රත්තඤ්චම්බන්තො.
3750. වනෙ එලඤ්ඤි මුලඤ්ඤි ආහරිතා දිසමෙති,
පොසෙමී මාතාපිතරො පුබ්බෙකතමනුස්සරං.
3751. ඉවජාම අස්සමං ගන්තුං යත්ත සමමති කොසියො,
මග්ගං නො සොණ අක්කාහි යෙන ගවේජමු අසසමං.
3752. අයං එකපදී රාජ යෙනෙනං මෙසසන්තිහං,
කොච්චාරෙහි සඤ්ජන්තං එත්ත සමමති කොසියො.
3753. ඉදං වන්තන පක්කාමී තරමානො මහාඉසී,
වෙහාසෙ අත්තලික්ඛස්සි අනුසාසිතාන ඛන්ධයෙ.
3754. අසසමං පරිමජ්ඣිතා පඤ්ඤාපෙක්ඛාන ආසනං,
පණ්ණාසාලං පට්ඨිතා පිතරං පට්ටොධයි.

1. ජනපද - වී. මජ්ඣ.

2. අගමා - වී. මජ්ඣ.

3. කාදම්බයො - මජ්ඣ.

3744. බ්‍රාහ්මණය, යමක් ටෙ කියති නම් ඒ ඔබගේ වචනය මම ඉටු කරමි. මේ කරුණ ද අපට කියනු මැනැවි. ඒ ඤාමාව ඉල්ලන්නෝ කොපමණ ද?

3745. ශතාධික ජනපද වැසියෝ ද ශතාධික බ්‍රාහ්මණ මහාසාල කුලීනයෝ ද, උසස් උත්පත්ති ඇති යස පිරිවරින් යුත් මේ සියලු රජවරු ද, මනෝජ රජ නම් වූ පින්වත් තෙමේ ද යන සියල්ලෝ ම සොණ පණ්ඩිතයන් කමාකරවන්නෝ වෙති.

3746. ඇතරුවෝ ඇතුන් ද, අසරුවෝ අසුන් ද සරසා යොදන්වා සාරථිය, නූඹ ද රිය සරසව. ඇතුන් අසුන් හා රථ සැරසිය යුතු බඩු ගනිවු රියෙහි තබන ලද ධවජපාදයන්හි ධවජ ඔසවත් වා. යම් අසපුවෙක්හි කොසිය ගොත්‍රිකයා වෙසේ ද, ඒ අසපුවට යන්නෙමි (යි ද රජ තෙමේ නියම කෙළේ ය.)

3747. රජ තෙමේ සිවුරහසෙනෙහින් පිරිවරනා ලද්දේ ඒ නගරයෙන් පිටත්විය. යම් අසපුවෙක්හි කොසිය ගොත්‍රිකයා වෙසේ ද ඒ අසපුවට ගියේ ය.

3748. කොලොම්බුවා කද සතරඟුලක් උරහිස ස්පර්ශ නොකරමින් ම අහසින් එයි. (මෙය) දිය ගෙනෙන්නට යන්නා වූකවර නම් කෙනකුගේ කද දෑ යි මනෝජ රජ ප්‍රශ්න කෙළේ ය.

3749. මහරජ, මම චූත රක්තෙමි සොණ නම් තවුස්මි. රෑ දවල් නො කම්මැලි වූයෙමි මාපියන් පොෂණය කරමි.

3750. මහරජ, වනයෙහි ගෙඩි ද අල ද ගෙනවුත් පෙර කළ උපකාර සිහිකරමින් මම මා පියන් පොෂණය කරමි යි සොණ තාපසයා කී ය.

3751. යම් අසපුවෙක්හි කොසිය ගොත්‍රිකයා වෙසේ ද, ඒ අසපුවට යන්නට කැමැත්තෙමු. සොණ තාපසයන් වහන්ස, යම් මහකින් අසපුවට යමු ද ඒ මහ කියනු මැනැවි.

3752. මහරජ, මේ එකපදික මාර්ගය වේ. මේ මගින් යව්. යම් දිසාවෙක්හි මෙසයට බඳු පැහැති මනා ව පිපි ගිය කොබෝ-ලීල ගසින් ගැවසිගත් වනය පෙනේ ද, මෙහි මාගේ පිය වූ කොසිය ගොත්‍රිකයා වෙසේ ය යි සොණ තාපසයා කීයේ ය.

3753. මහරජ වූ සොණ තාපස තෙම මෙය කියා රජුන්ට අනුශාසනා කොට ඉක්මන් ව අන්තරික්ෂ නම් වූ අහසට පැන නැහැ (අනොතත්ත විලට) ගියේ ය.

3754. අසපුව හැමද අසුනක් පනවා පන්සලට පිවිස පියාට (ඔවුන් ආ බව) දැන්වී ය.

3755. ඉමෙ ආයතනී රාජානො අභිජාතා යසස්සිනො,
අසස්සමා නික්ඛමිකාන නිසිද්දහි¹ මහාඉසි.
3756. තස්ස තං වචනං සුඤ්ඤා තරමානො මහාඉසි,
අසස්සමා නික්ඛමිකාන පඤ්චාරමි උපාවිසි.
3757. තඤ්ඤා දිසවාන ආයතනං ජලනතරිව තෙජසා,
බන්ත² සඛ්ඤ්ඤාපරිබ්බුලහං කොසියො එතද්ද්වචි.
3758. කස්ස හෙරි මුද්දිඛා ව සඤ්ඤා පණ්ඩිතෙසුමා,³
පුරතො පටිපත්තානි භාසයනතා රථෙසහං.
3759. කස්ස කඤ්ඤාපට්ඨෙවන පුට්ඨතා විජ්ජවණ්ණිනා,
සුචා කලාපසන්නාදො කො එති සිරියා ජලං.
3760. උක්ඛා මුඛෙ⁴ පහංගං ව බද්ධාරසනිහං,
මුඛඤ්ඤා රුචිරං භාති කො එති සිරියා ජලං.
3761. තස්ස පණ්ණිතං ඡන්තං සසලාකං මනොරමං,
ආදිච්චරංසාවරණං⁵ කො එති සිරියා ජලං.
3762. කස්ස අඛං පරිග්ගහො වාලච්ඡතිමුක්තමා,
වරතනි වරපසාදසා⁶ හත්ථිකඛකොන ආයතො.
3763. කස්ස සෙතානි ඡන්තානි ආජානියා ව වමෙතා,⁷
සමනතා පරිකීරනති කො එති සිරියා ජලං.
3764. කස්ස එකසතං බන්තා අනුයනතා යසස්සිනො,
සමනතා අනුපරියනති කො එති සිරියා ජලං.
3765. හත්ථි අසසා රථා පත්ති සෙතාය වතුරඛනති,
සමනතා අනුපරියනති කො එති සිරියා ජලං.
3766. කස්සෙසා මහති සෙතා පිට්ඨිතො අනුවක්ඛති,
අකෙඛාහනි අපරියනතා සාගරස්සෙව උමියො.

-
1. නිසිද්ද නිං මහා ඉසෙ - වි. මජ්ඣ. සං.
 2. බන්ත - මජ්ඣ.
 3. නික්ඛමා - මජ්ඣ.
 4. මුඛං - මජ්ඣ.
 5. ආදිච්ච රසාවරණං - ම. ජස්.
 6. වරපසාදසා - මජ්ඣ.
 7. වමෙතා - මජ්ඣ.

3755. මහර්මී වූ පියාණන් වහන්ස, උසස් උත්පත්ති ඇති මහපිරිවරින් යුත් මේ රජවරු ඔබ දකුමට එති. අසපුරෙන් නික්ම දෙරටුව සමීපයෙහි පනවා තිබෙන අස්තෙහි හිඳගනු මැනවි.

3756. මහර්මී තෙමේ ඒ සෞභා පණ්ඩිතයාගේ වචනය අසා ඉක්මන් කොට අසපුරුවන් නික්ම දෙරටුව සමීපයෙහි පනවා තිබුණු අස්තෙහි හිඳගත්තේ ය.

3757. ඝෛත්‍රිය සමූහයා විසින් පිරිවරන ලද තේජසින් දිලිසෙන්නාක් මෙන් එන්නා වූ ඒ රජු දක කොසිය ගෝත්‍රික මහර්මී තෙම මෙය ප්‍රකාශ කළේ ය.

3758. බෙර ද, මිහිඟු බෙර ද, සක් ද, පනා බෙර ද, ගැට බෙර ද යන මේවා රථශ්‍රේෂ්ඨයන් තුටු කෙරෙමින් කවරකුගේ ඉදිරියෙන් පිළිපත්තේ ද?

3759. මහත් වූ චිද්‍රියක බඳු රන්වුවා නළල් පටින් පරික්ෂිත කරන ලද්දේ කවරකුගේ නළල් කෙළවර ද? දුනු හියවුරු වලින් සැරසී ශොභායෙන් දිලිසෙමින් එන තරුණයා කවරෙක් ද?

3760. කඹුරු උද්‍යොහි ඔප කරන ලද ස්වර්ණයක් මෙන් කිහිරිඟුරු බඳු වර්ණවත් මුහුණ ද මනොඥ ලෙස බබළයි. ශ්‍රියෙන් බබළමින් මේ කවරෙක් නම් එයි ද?

3761. හිරු රැස් වළක්වන්නා වූ සලාක සහිත වූ සිත්කලු ඡත්‍රයක් කවරකුහට අලංකාර ලද ද, ශොභායෙන් මේ කවරෙක් ඒ ද?

3762. ඇතු පිට නැග එන්නා වූ කවර නම් උතුම් ක්‍රවණැත්තකුගේ සිරුර පිරිවරාගෙන උතුම් වූ චල් විද්‍යාව හසුරුවද් ද,

3763. යුද ඇදුමින් සරසන ලද ආභාතීය අසුන්පිට නැගී කවරකුගේ භාත්පස ශ්වෙන්වස්ත්‍ර අල්වා සිටිද් ද, ශොභාවෙන් දිලිසෙමින් මේ එන්නේ කවරෙක් ද?

3764. අනුව ගමන් කරන්නා වූ පිරිවරින් යුතු වූ එක් සියයක් ඝෛත්‍රියයෝ කවරකුගේ භාත්පස පිරිවරමින් යෙද්ද, ශොභාවෙන් දිලිසෙමින් මේ එන්නේ කවරෙක් ද?

3765. හස්තීත්‍ර ය, අශ්වයෝ ය, රිය ය, පාබල සෙනග ය යන සිංරහ සෙනග කවරකුගේ භාත්පස පිරිවරා එයි ද, ශොභායෙන් දිලිසෙමින් කවරෙක් නම් එයි ද?

3766. සාගරයාගේ නොකැළඹුණා වූ අසීමිත රළ මෙන් මේ මහත් සේනාව කවරකු පිටිපසින් අනුගමන් කෙරේ ද?

3767. රාජාභිරාජා මනොජො ඉද්දෙව ජයතං පති,
නන්දසසජ්ජධාරං එති අසසමං බ්‍රහ්මචාරිනං.
3768. තසෙසසා මහති සෙනා පිට්ඨිතො අනුවත්තති,
අපෙක්ඛානති අපරියන්තා සාගරසෙසව උභිමයො.
3769. අනුලික්ඛා වන්දනෙන කාසිකුත්තමධාරිතො,
සබ්බෙ පඤ්ඤාලිකා හුත්වා ඉසිතං අජක්ඛපාගමිං.
3770. කච්චි නු භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං,
කච්චි උදෙස්සන යාපෙථ කච්චි මූලඵලා බහු.
3771. කච්චි ඩංසා ව මකසා අප්පමෙව සිරිංසපා,
වතෙ වාලමීගාකිණේණි කච්චි හිංසා න විජ්ජති.
3772. කුසලඤ්ඤව නො රාජ අථො රාජ අනාමයං,
අථො උදෙස්සන යාපෙම අථො මූලඵලා බහු.
3773. අථො ඩංසා ව මකසා අප්පමෙව සිරිංසපා,¹
වතෙ වාලමීගාකිණේණි හිංසා අමඛං² න විජ්ජති.
3774. බහුති වංසපුගානි අසසමෙ වසතො³ ඉධ.
නාභිජානාමී උප්පන්නං ආබාධං අමනොරමං.
3775. ස්වාගතනෙත මහාරාජ අථො තෙ අදුරාගතං,
ඉසසරොසි අනුප්පන්නො යං ඉධස්සී පච්චෙදය.⁴
3776. තික්ඛකානි⁵ පියාලානි මධුකෙ කාස⁶ මාරියො,
ඵලානි බුද්ධකප්පානි භුඤ්ජ රාජ වරං වරං.
3777. ඉදංපු පාතීයං සීතං ආහතං ගිරිඤ්ඤරා,
තතො පිච මහාරාජ සචෙ තං අභිකඤ්ඤි.
3778. පටිග්ගහීතං යං දින්නං සබ්බසස අභසියං කතං,
නන්දසසාපි නිසාමෙථ වචනං යං⁷ පටිකඛති.

1. සරිසපා - මජ්ඣං.

2. මඤ්ඤං - මජ්ඣං.

3. සමනො - මජ්ඣං. සමමනං - චි.

4. පච්චෙදය - මජ්ඣං.

5. තික්ඛකානි - මජ්ඣං.

6. කාසු - චි. මජ්ඣං.

7. යො - මජ්ඣං.

3767. රාජාධිරාජ වූ මනෝජ රජ ජයට පත් තවතිසා වැසි දෙවියන්ගේ ප්‍රධානියා වූ ශක්‍රියා මෙන් නන්‍දයාගේ පිරිසට එක් වී අප කමාකරවා ගැනීමට බ්‍රහ්මචාරී වූ අපගේ අසපුවට එන්නේ ය.

3768. සාගරයාගේ නොකැළඹුණා වූ අසීමිත රළ මෙන් මහත් වූ මේ සේනාව ඔහුගේ පිටුපසින් ගමන් කරන්නේ ය.

3769. සඳුන් ගැල් වූ සිරුරු ඇති ව උතුම් කසිසඵ දරන්නා වූ ඒ සියලු රජවරු ම ඇදිලි බැඳගන්නාහු සෑමින් සමීපයට එළඹියහ.

3770. කීමෙක් ද, පින්වතුන් වහන්සේට සැප ද? කීමෙක් ද, පින්වතුන් වහන්සේට රොග පීඩා නැද්ද? කීමෙක් ද, පිඩු සිඟා යෑමෙන් යැපෙන සේක් ද? කීමෙක් ද, අල මුල් හා පලවැළ බොහෝ වෙද් ද?

3771. ඩැහැ ලේ බොන මැස්සෝ ද මදුරුවෝ ද දීර්ඝ සර්පයෝ ද කිම ස්වල්ප වෙද්ද, ව්‍යාලමාගයන්ගෙන් ගැවැසිගත් මේ වනයෙහි කිම හිංසාවක් නැද්ද?

3772. මහරජ, අපට සැප ය. අපට රෝගා පීඩා ද නැත. තව ද මහරජ, අපි පිඩු සිඟීමෙන් යැපෙමු. අල මුල් හා පලවැළ ද බොහෝ ය.

3773. තව ද ඩැහැ ලේ බොන මැස්සෝ ද මදුරුවෝ ද දීර්ඝ ජාතික සර්පයෝ ද ස්වල්ප වෙති. ව්‍යාලමාගයන්ගෙන් ගැවැසිගත් මේ වනයෙහි අපට හිංසාවක් නැත.

3774. බොහෝ අවුරුදු ගණන් මේ අසපුවෙහි වසන්නා වූ මට හටගත් අමනෝඥ ආබාධයක් ගැන නො දනිමි.

3775. මහරජ, ඔබ ගේ මෙහි පැමිණීම යහපත් පැමිණීමකි. ඔබ ගේ පැමිණීම අයහපත් පැමිණීමක් නො වේ. මෙහි පැමිණි ඔබ අධිපති වෙහි ය. මෙහි යමක් ඔබ කැමැත්තෙහි නම් එය දන්වනු මැනවි.

3776. මහරජ, මී මෙන් මිහිරි රසැති රන්වන් තිඹිරි ය, මොර ය, එරමිණියා ය යන කුඩා එළවර්ග වෙති. එයින් හොඳ හොඳ ගෙඩි අනුභව කරව.

3777. අනවතජන විලෙන් ගෙනෙන ලද මේ සිසිල් පැන් ද තිබේ. මහරජ, කැමැත්තෙහි නම් එයින් පානය කරනු මැනවි.

3778. තාපසයන් වහන්ස, අපට යමක් දෙන ලද නම් එය අප විසින් පිළිගන්නා ලදී. අප සියලු දෙනාට ම නුඹ වහන්සේ විසින් ආගන්තුක සන්තාර කරන ලදී. නන්‍ද පණ්ඩිත තෙමේ යමක් කියා නම් ඔහු ගේ කීම ද අසනු මැනවි.

3779. අජ්ඣාචරමහා නන්දස්ස හොතො සන්නිකමාගතා,
සුඤ්ඤානං මෙ භවං වචනං නන්දස්ස පරිසාය ව.
3780. පරොසතං ජානපද මහාසාලා ව බ්‍රාහ්මණා,
ඉමෙ ව ඛන්ධා සඤ්ඤා අභිජානා යසස්සතො
භවස්ස රාජා මනොපෙ අනුමස්සන්තං මෙ වචො.
3781. යෙ වසන්ති සමීභාරො යසානති ඉධ අසමෙ,
අරඤ්ඤා භූතභව්‍යාති සුඤ්ඤානං මම.
3782. නලො කඤ්ඤා භූතානං ඉසිං වසානති සුඤ්ඤානං,
යො ත්‍යාගං දක්ඛිණං¹ බාහු තථ කොසිය සමමනො.
3783. පිතරං මෙ ජනෙත්තිස්ස භතකාමස්ස මෙ සතො,
වීර පුඤ්ඤාමිදං ධානං මා මං කොසිය වාරය.
3784. සබ්බිහෙනං උපඤ්ඤානං මමෙනං උපතිස්සප්,
උච්ඡානපාරිවරියාය දීඝරත්තං තයා කතං
මාතාපිතුසු පුඤ්ඤානි මම ලොකදුරෙ භව.
3785. තථෙව සතති මනුජා ධරෙච්ච ධරෙපදං විදු,²
මහො සග්ගස්ස ලොකස්ස යථා ජානාසි තිං ඉසෙ.
3786. උච්ඡානපාරිවරියාය මාතාපිතු සුඛාවහං,
තං මං පුඤ්ඤාභිවාරෙති අරියමහොචරො නරො.
3787. සුඤ්ඤානං හොතොනා වචනං භාතු³ රජ්ජාචරා මම,
කුලවංශං මහාරාජ පොරාණං පරිභාසයං
අධමමචාරී⁴ යො ජෙට්ඨා නිරයං යො උපපජ්ජති.

1. දක්ඛිණං - මජ්ඣ.

2. විදු - මජ්ඣ.

3. භාත - වී, මජ්ඣ.

4. අධමමචාරී ජෙට්ඨසු - මජ්ඣ, සා,
අධමමචාරී - වී.

3779. අපි නන්දපණ්ඩිතයාගේ ඉල්ලීම නිසා පින්වතුන් වහන්සේ වෙත ආමින. පින්වත් සෞභ පණ්ඩිත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, නන්ද පණ්ඩිතයාගේ ද පිරිසගේ ද වචනය අසාවා.

3780. ශතාධික ජනපද වැසියෝ ද ශතාධික බ්‍රාහ්මණ භෞසාල කුලීනයෝ ද උසස් උත්පත්ති ඇති යස පිරිවරින් යුත් මේ සියලු රජවරු ද මනෝජ රජ නම් වූ පින්වත් තෙමේ ද මාගේ වචනය අනුදනින් වා.

3781. මේ ආශ්‍රමයෙහි රැස් වූ යම් අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් වෙද්ද, වෘද්ධභාවයට පත් වූ හෙයින් භූත නම් වූ ද තරුණ හෙයින් භව්‍ය නම් වූ ද යම් දෙව් කෙනෙක් වෙද්ද, ඒ සියල්ලෝ ම මාගේ වචනය අසන් වා.

3782. දෙවියන්ට නමස්කාර කොට යහපත් වුත ඇති සෞභ සෘෂිවරයන්හට මෙය කියමි. කොසිය ගොත්‍රික සෘෂිවරය, ඒ මෙ දකුණු අංග යයි සම්මත ඔබගේ සහෝදරයා වෙමි.

3783. මාගේ පියා ද මව ද පොෂණය කරන්නට කැමැත්තා වූ මට කමාකළ මැනවි. වීරයන් වහන්ස, මාපියනට උවටැත් කිරිමි නිසා අත්වන පිත ස්වර්ගලොකානන්දත්වයට හේතු වන්නකි. කොසිය ගොත්‍රිකය, මා ඒ පිනෙන් නො වළක්වනු මැනවි.

3784. මේ මවු පිය උපස්ථානය වනාහි සත්පුරුෂයන් විසින් වර්ණනා කරන ලද්දකි. මෙය කිරීමට මට ඉඩ හරුව. ඔබ විසින් දිගුකලක් දැක හුනස්නෙන් නැගිටීම ය, කුදු මහත් වතාවත් කිරීම ය යන වශයෙන් උපස්ථාන කරන ලදී. මෙ ද මවු පියන් කෙරෙහි උවටැත් කොට පින් සිදු කර ගනු කැමැත්තෙමි. එයට ඉඩහැර ඔබ මට ස්වර්ගලොකය සාධා දෙන්නෙක් වව.

3785. සෘෂිවරය, නුඹ වහන්සේ මෙන් ම දන්නා වූ චෙනත් මිනිස්සු මෙහි ඇත. ඔවුහු නොයෙක් ආකාර ඇති ධර්මයෙහි වෘද්ධාපචාරයන්ට අයත් වන මවු පිය උපස්ථානය ස්වර්ගලොකයට මාර්ගය බව කියති.

3786. මවු පියන්ට කායික වෙතසික සුව ගෙනදෙන්නා වූ දැක හුනස්නෙන් නැගිටීම ය, කුදු මහත් වතාවත් කිරීම ය යන මෙයින් උපස්ථාන කිරීමට ඉඩ නො දී යමෙක් මා වළකන්නේ නම් ඒ මිනිසා දායාර්මාර්ගය වළකන්නෙකි යි නන්ද පණ්ඩිතයා කීවේ ය.

3787. මාගේ සහෝදරයාගේ පිරිසට අයත් ව ආවා වූ මේ සියලු පින්වත්හු මාගේ වචනය අසන්වා. මහරජ, පැරැණි වූ කුලවංශය පිරිහෙළමින් අධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා වූ යම් වැඩිමහල්ලෙක් වෙයි ද, හෙතෙම නිරයෙහි උපදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

3788. යෙ ව ධම්මස්ස කුසලා පොරාණස්ස දිසමනී,
චාරිතෙනන ව සමපන්නා න තෙ ගවජනනී දුග්ගතිං.

3789. මාතෘපිතා ව භාතා ව හගිනී ඤාතිබන්ධවා,
සංඛිඛ ජෙට්ඨස්ස තෙ භාරා එවං ජානාහි භාරත.¹

3790. ආදිසිකා ගරුං භාරං නාවිකො විය උසිස්සහෙ,
ධම්මඤ්ඤි නපමජ්ජාමි² ජෙට්ඨොවස්මි රථෙසහ.

3791. අධිගතමිහා³ තමෙ ඤාණං ජාලංව ජාතවෙදනො,⁴
එවමෙව නො හවං ධම්මං කොසියො පටිදංසයි.

3792. යථා උදයමාදිවෙචා වාසුදෙවො පහඛ්ඤා⁵රා,
පාණිනං පටිදංසෙති රූපං කල්‍යාණපාපකං
එවමෙව නො හවං ධම්මං කොසියො පටිදංසයි.

3793. එවං මෙ යාවමානස්ස අඤ්ඤා⁶ නාවබුජ්ඣංථ,
තව බඬුවරො⁶ හෙස්සං චුට්ඨිතො පරිවාරකො.⁶

3794. අඬා නඤ්ඤ පජානාසි සඬම්මං සබ්බා දෙසිතං,
අරියො අරියසමාවාරො බාළුහං කං මම රුවෙසි.

3795. හවන්තං වදමි හොතිඤ්ඤා සුභාථ වචනං මම,
නායං භාරො භාරමනො අහු මයං කුද්වනං.

-
1. භාරධ - මජ්ඣං.
 2. පමජ්ජාමි න - මජ්ඣං.
 3. අධිගතො - මජ්ඣං, අධිගතො - සායා,
 4. ජාතවෙදයො - මජ්ඣං.
 5. තවුපට්ඨවරො - මජ්ඣං, තවපට්ඨවරො - සායා,
 6. පරිවාරකො - මජ්ඣං.

3788. මහරජ, වෘද්ධාපවායන සංඛ්‍යාත ප්‍රවේණි ධර්මයට දක්ෂ වූ යම් කෙනෙක් වෙද්ද, වාරිත්‍ර ශීලයෙන් ද යුක්ත වූ ඔව්හු දුගතියට නො යත්.

3789. රාජ්‍යභාරය උසුලන්නා වූ මහරජ, මාපියෝ ද සහෝ-
දරයෝ ද සහෝදරියෝ ද ඤාති බන්ධුහු ද යන සියල්ලෝ ම වැඩි-
මහල්ලාහට භාර වෙති යි දැනගනුව.

3790. රජවරය, මහත් වූ බරක් ගත් නැවියෙක් අභිමතස්ථා-
නය කරා නිරූපණ ව නැව ගෙනයාමට යම් සේ උත්සාහ
කෙරේ ද එමෙන් ම මම ජ්‍යෙෂ්ඨාපවායන ධර්මයෙහි අප්‍රමාද වෙමි.
මම මුළු ලෝ වැස්සට ම ජ්‍යෙෂ්ඨ ද වෙමි. එබැවින් මම ම
නන්ද සමග මාපියන් උවටැන්හි යෙදීමට සුදුසු වෙමි. (කියා
සෞභ පණ්ඩිත තෙමේ කියේ ය.)

3791. වැඩි තිබුණු ජෙට්ඨාපවායන ධර්මයෙහි දැනුම ලැබෙන
පරිදි අපට කොසිය ගොත්‍රික තාපස තෙම ධර්මය ප්‍රකාශ කෙළේ ය.
කඳු මුදුන්හි දැල් වූ ගින්නෙකින් භාත්පස රූපයන් බැබැළී පෙනෙන්න-
තාක් මෙනි.

3792. ප්‍රභාව උපදවමින් පෘථිවිය බබුළුවන්නා වූ සුයඹ තෙම
උදවෙමින් යහපත් වූත් අයහපත් වූත් රූපයන් සන්ධ්‍යනට යම් සේ
ප්‍රකාශ කෙරෙයි ද, එලෙන් ම කොසිය ගොත්‍රික තාපස තෙමේ
අපට ධර්මය ප්‍රකාශ කෙළේ යයි රජ තෙම කී ය.

3793. මෙ සේ කමාව දුල්ලන්නා වූ මාගේ ඇඳිපිබැඳීම ඔබ
නො පිළිගන්නහු නම් ඔබ ම මාපියන් උවටැන් කරව. මම ඔබ
හා එක් ව හැසිරෙන්නෙමි. වතාවත් කරන්නෙක් වන්නෙමි. දිවා රෑ
දෙකේ අනලස් ව ක්‍රියා කරන්නෙමි යි නන්ද පණ්ඩිත තෙමේ
කී ය.

3794. නන්දය, සත්පුරුෂයන් විසින් දෙශනා කරන ලද
සද්ධර්මය තුඹ එකාන්තයෙන් දන්නෙහිය. යහපත්වූ යහපත්
හැසිරීම් ඇත්තෙක්වූ තුඹ මට අභිශයින් ප්‍රියය.

3795. ජින්වත් පියාණන්ටත් පින්වත් මැණියන්ටත් මෙ කරුණ
කියමි. මගේ වචනය අසනු මැනවි මේ මවු පිය උපස්ථානය
මට කිසි විටෙකත් ස්වල්පමාත්‍රවූ ද බරෙක් නොවේ ම ය.

3796. තං මං උපට්ඨිතං සන්තං මාතෘපිතු සුඛාවහං,
නන්දෙ අජ්ඣාචරං කතා උපට්ඨානාය යාවති.
3797. යො වෙ ඉච්ඡති කාමෙන සන්තානං බ්‍රහ්මචාරිනං,
නන්දං වො වරථ ඵකො කං නන්දෙ උපතිට්ඨතු.
3798. තයා තාත අනුඤ්ඤා සොණ තං නිසංඝිතා මයං,
උපසාධිතුං¹ උභෙ නන්දං මුඤ්ඤි බ්‍රහ්මචාරිනං.
3799. අසංසක්ඛස්සෙව තරුණං පවාළං මාථනෙරිනං,
චිරස්සං නන්දං දිසවාන හදයං මෙ පචෙධති.
3800. යද සුත්තාපි සුපිනෙ² නන්දං පස්සාමි ආගතං,
උදග්ගා සුමිනා හොමි නන්දෙ නො ආගතො අයං.
3801. යද ව පටිබුජ්ඣති නන්දං පස්සාමි නාගතං,
භීයො³ ආචීයති සොකො දොමනස්සඤ්ඤිතස්සකං.
3802. සාහං අජ්ජ චිරස්සමුපි නන්දං පස්සාමි ආගතං,
හතතු ව මඤ්ඤාපි පියො නන්දෙ නො පාටිසි සරං.
3803. පිතු ව⁴ නන්දෙ සුඤ්ඤියො⁵ යං නන්දෙ නස්ථසෙ සරා,⁶
උහතු තාත නන්දෙ තං මං නන්දෙ උපතිට්ඨතු.
3804. අනුකම්පිකා⁷ පතිට්ඨා ව පුබ්බෙ රසදදී ව නො,
මග්ගො සග්ගස්ස ලොකස්ස මාතා තං චිරතෙ ඉසෙ.
3805. පුබ්බෙ රසදදී ගොතති මාතා පුඤ්ඤස්සඤ්ඤිතා,
මග්ගො සග්ගස්ස ලොකස්ස මාතා තං චිරතෙ ඉසෙ.
3806. ආකක්ඛමාතා පුත්තඵලං දෙවනාය නමස්සති,
නකඛිතාති ව පුච්ඡති උතුසංවච්ඡරාති ව.
3807. තස්සා උතුසිනානාය හොති ගඤ්ඤාස්සවක්කමො,⁸
තෙන දෙහළිති හොති සුහද තෙන වුවෙති.

-
1. උපසාදිතං - මජ්ඣං, සයා.
2. සුපිපතො - මජ්ඣං, සයා.
3. භීයො - මජ්ඣං,
4. පිතුපි - චී, මජ්ඣං.
5. සුපිපතො - මජ්ඣං.
6. සරං - මජ්ඣං, සයා.
7. අනුකම්පකා - මජ්ඣං, සයා.
8. වොක්කමො - චී, මජ්ඣං.

3796. මාපියන්හට සුව ගෙනදෙන පරිදි උපස්ථාන කළාවූ ඒ මා, නන්ද තෙම පැරැක්ක කොට උපස්ථානය කිරීම ඉල්ලයි.

3797. ශාන්ත වූ බ්‍රහ්මචාරී වූ තමුන්නාන්සේලා දෙදෙන අතුරෙන් යමෙක් කැමැති වේ ද, ඔහුගේ කැමැත්තෙන් නන්ද තෙමේ කවරකුට උපස්ථාන කෙරෙද්දී නියම කරගනු මැනවි යි සෞභ පණ්ඩිත තෙම කිය.

3798. පුත්‍ර වූ සෞභය, අපි තොප ඇසුරුකළෝ වෙමු. තොප විසින් අනුදායා ලද මම බ්‍රහ්මචාරීවූ නන්දයා මස්තකයෙහි සිඹින්නට ලබන්නෙමි යි මව කීවා ය.

3799. පවනින් කම්පිත වූ ඇසකු දල්ලක් මෙන් බොහෝ කලකින් නන්දයා දැක මගේ හෘදය කම්පා වෙයි.

3800. යම් කලෙක නිද්‍රාපගත වූ මම ආවා වූ නන්දයා සිහිනෙන් දකිමි ද, එකල්හි ඔදවැඩිගිය සතුටු සිත් ඇත්තියක් වෙමි ද, අපෑගේ ඒ මේ නන්ද තෙම මෙහි ආයේ ය.

3801. යම් කලෙක්හි පිබිදි ආවා වූ නන්දයා නොම දක්නෙමි ද එවිට බොහෝ සෙයින් ශොකය හටගනී. මහත් වූ දෙමනසට ද පැමිණෙමි.

3802. ඒ මම අද බොහෝ කාලයකින් පැමිණියා වූ ද නන්දයා දකිමි. මගේ ස්වාමියාහට ද මට ද ප්‍රිය වූ අපගේ නන්දයා ගෙට පිවිසේවා.

3803. යම් හෙයෙකින් නන්දයා පියාට ද ඉතා ප්‍රියයෙක් වේ ද එහෙයින් නන්ද තෙමේ ගෙදරින් පිට නො වෙසේවා, පුත්‍ර සෞභය, නන්දයා යමක් කැමතිවේ නම් එය ලබාවා. නුඹ පියාට උපස්ථාන කරව. නන්ද තෙමේ මට උපස්ථාන කෙරේවා.

3804. නන්ද සෘෂිවරය, පළමුකොට ම පිහිටවූ ද මොලොක් සිත් ඇත්තා වූ ද ලේ කිරි කොට දුන්නා වූ ද අපගේ මව තොමෝ නුඹ කැමැති වෙයි. ඒ මවට උපස්ථාන කිරීම ස්වර්ගලෝකයට මාර්ගය වෙයි.

3805. පෙර කිරි දුන්නාවූ ද මව තොමෝ පින් රැස්කර දෙන්නී වෙයි. ඒ මවට උපස්ථාන කිරීම ස්වර්ගලෝකයට මාර්ගය වන්නේය. නන්ද සෘෂිවරය, ඒ මව නුඹ කැමතිවන්නී ය.

3806. පුත්‍ර එලය බලාපොරොත්තු වන්නාවූ මව තොමෝ දෙවියන් වෙයි. නැකැත්ත සෘතු හා අවුරුදු ද විචාරයි.

3807. ඔහු ව ස්නානය කළා වූ ඇයට දරු ගැස් පිහිටීම වෙයි. ඒ ගැබින් ඕ තොමෝ දෙළදුක් ඇත්තී වෙයි. එවිට සෙනෙහස උපදී. එහෙයින් මවුතොමෝ සුභදයයි කියනු ලැබේ.

3808. සංවිධාන වා උතුරු වා පරිහරණ විජයති,
තෙත සා ජනපතනීති ජනෙතී තෙන වුවවති.
3809. උනකනීරෙන ගීතෙන අභිපාසුරණෙන ව,
රොදනාං පුතං තොසෙති¹ තොසෙතී තෙන වුවවති.
3810. තතො වාතාතපෙ සොරෙ මම.² කකා උදිකකි,
දරකං අපජානනා.³ පොසෙතී තෙන වුවවති.
3811. යඤ්ච මාතු ධනං හොති යඤ්ච හොති පිතුඤ්චං,
උභයමෙපතසස ගොපෙති අපි පුතතසස නො සියා
එවං පුතත අපි පුතත ඉති මාතා විහඤ්ඤති.
3812. පමනං පරදරෙසු නිසිපේ⁴ පතතයොධධෙන,
සායං පුතං අනායනං ඉති මාතා විහඤ්ඤති.
3813. එවං කිච්ඡා හතො පොසො මාතු අපරිවාරකො,
මාතරි මිච්ඡා වරිකාන නිරයං සො උපපජ්ජති.
3814. එවං කිච්ඡා හතො පොසො පිතු අපරිවාරකො,⁵
පිතරි මිච්ඡා වරිකාන නිරයං සො උපපජ්ජති.
3815. ධනාපි⁶ ධනකාමානං නසසති ඉති මෙ සුතං.
මාතරං අපරිවරිකාන කිච්ඡං වා සො නිගච්ජති.
3816. ධනාපි ධනකාමානං නසසති ඉති මෙ සුතං,
පිතරං අපරිවරිකාන කිච්ඡං වා සො නිගච්ජති.
3817. ආනන්දෙ ව පමාදෙ ව සද්ද හසිතකිළිතං,
මාතරං පරිවරිකාන ලබ්භමෙතං⁷ විජානතො.

1. තොසෙති - වී. මජ්ඣං.

2. මමං - මජ්ඣං. මමං - වී.

3. අපජානනං - වී. මජ්ඣං.

4. නිසිපේ - මජ්ඣං. නිසිපේ - සා.

5. අපරිවාරකො - මජ්ඣං.

6. ධනාපි - මජ්ඣං. සා.

7. ලබ්භමෙතං - මජ්ඣං. සා.

3808. අවුරුද්දක් හෝ ඊට අඩු කාලයක් හෝ ගැබ පරි-
හරණය කොට දරුවා වැඩි. එහෙයින් ඔ නොමෝ දරුවන්
වදනුයි “ජනෙක්ක” යි කියනු ලැබේ.

3809. තන කිරි දීමෙන් ද ගී කියා නැළවීමෙන් ද ශරීරාශයට
හොවාගෙන සුබස්පර්ශය ඇතිකිරීමෙන් ද අඩන පුත්‍රයා තුටු කරයි.
එහෙයින් මව “නොසෙනනී” යි කියනු ලැබේ.

3810. නැවත දරුණු වූ අවි සුළං ඇති කල්හි මමායනය
කොට නොදන්නා වූ දරුවා බලයි. එහෙයින් “පොසෙනනී” යි කියනු
ලැබේ.

3811. මවගේ යම් ධනයක් වෙයි ද පියාගේ යම් ධනයකුත්
වේ ද ඒ දෙයාකාරවූ ම ධනය අපගේ පුත්‍රයාට මේ ධනය වන්නේ
යයි මේ පුත්‍රයා සඳහා ආරක්‍ෂාකොට තබයි. පුත්‍රය මෙසේ
පිළිගනුව, මෙසේ ක්‍රියා කරව, යනාදීන් කියමින් මව වෙහෙස
වන්නීය.

3812. පුතු යොවුන් වියට පත් කල්හි පරදරාවන් කෙරෙහි
ඇලුම්කොට ගෙදර නොඑන්නාවූ පුත්‍රයා බලමින් වෙහෙස වෙයි.

3813. මෙසේ දුකසේ පොෂණය කරනලද පුරුෂයෙක් මවට
උපස්ථාන නොකෙරේද, මව කෙරෙහි උපස්ථාන නොකිරීම් සංඛ්‍යාත
මිත්‍යාවයභියෙහි හැසිර හෙතෙමේ නිරයේ උපදී.

3814. මෙසේ දුකසේ පොෂණය කරනලද පුරුෂයෙක් පියාට
උපස්ථාන නොකෙරේද, පියා කෙරෙහි උපස්ථාන නොකිරීම්
සංඛ්‍යාත මිත්‍යාවයභියෙහි හැසිර, හෙතෙමේ නිරයෙහි උපදී.

3815. මවට උපස්ථාන නොකොට ධන කැමැත්තවුන්හට,
ලැබී තිබෙන ධනය පවා විනාශ වෙයි, හෙතෙමේ දුකට හෝ
පැමිණෙයි කියා ද මා විසින් අසන ලදී.

3816. පියාට උපස්ථාන නොකොට ධන කැමැත්තවුන්හට
ලැබී තිබෙන ධනය පවා වැනසේය යි ද හෙතෙමේ දුකට හෝ
පැමිණෙයි යි ද මා විසින් අසන ලදී.

3817. සතුට ද ප්‍රමෝදය ද හැමකල්හි සිනාව හා ක්‍රීඩාව ද
මවට උපස්ථාන කොට නුවණැත්තාහට ලැබිය හැකිය.

3818. ආනන්දෙ ව පමොදෙ ව සද් භසිතකීළිතං,
පිතරං පරිවරිකාන ලබ්භමෙතං විජානතො.
3819. දුතඤ්ච පියවාවා ව අඤ්චරියා ව යා ඉධ,
සමානත්තා ව ධම්මෙසු තත් තත් යථාරහං.
3820. එතෙ ඛො සඛහා ලොකෙ රථසසාණිව යායතො,
එතෙ ව සඛහා නාසස්ස න මානා පුත්තකාරණා
ලභෙථ මානං පූජං වා පිතා වා පුත්තකාරණා.
3821. යදමා ව සඛහා¹ එතෙ සමවෙසකිනි පණ්ඩිතා,
තස්මා මහත්තං පඤ්ඤානි පාසංසා² ව භවන්ති තෙ.
3822. බ්‍රහ්මානි මාතාපිතරො පුබ්බාවරියානි වුච්චරෙ,
ආහුනෙය්‍යා ව පුත්තානං පජාය අනුකම්පකා.
3823. තදමා හි තෙ නම්සෙසය්‍ය සක්කරෙය්‍යාථ³ පණ්ඩිතො,
අනෙතන අරො පානෙන වක්ඛෙන සයනෙන ව
උජාදනෙන නභාපනෙන පාදනං ධොවනෙන ව.
3824. තාය නං පාරිවරියාය මාතාපිතුසු පණ්ඩිතා,⁴
ඉධෙව⁵ නං පසංසනති පෙව්ව සග්ගෙ පමොදතිති.

2. සොණනන්දජාතකං.

සන්නිනිපාතො නිධ්‍යිතො.

තසසුඤ්ඤානං:

අථ සන්නිමම්හි නිපාතවරෙ
ස භවං තු කුසාවති රාජවරො,
අථ සොණනන්දවරො ව පුත
අභිවාසිත සන්නිමම්හි සුතෙති.

1. සඤ්ඤානං - මජ්ඣ.

2. පසංසා - චි. මජ්ඣ.

3. සක්කරෙය්‍යාථ - මජ්ඣ.

4. පණ්ඩිතො - මජ්ඣ.

5. ඉධෙව - චි.

3818. සතුට ද ප්‍රමෝදය ද හැමකල්හි සිනාව හා ක්‍රීඩාව ද පියාට උපස්ථාන කොට නුවණැත්තාට ලැබිය හැකිය.

3819. මේ ලොකයෙහි දනය ද ප්‍රියවචනය ද වැඩ සිදුකරදීම ද ජෙට්ඨාපවායන ධර්මයන් පුරමින් පිරිස් මැදදීන්, රහසිගතවත් හැමතන්හිදී ම වැදීමාදී ක්‍රියා සමච්ඡිකර්මයෙහි කියනු ලබන සමානාත්මතාවත් වේද,

3820. ලෙව්හි මේ සංග්‍රහයෝ වනාහි යන්නාවූ රියට කඩ ඇණය මෙන් වෙති. ඉදින් මේ සංග්‍රහයෝ නොවන්නාවූ නම් පුත්‍රයකු වීම පමණින් මව බුහුමනක් හෝ පූජාවක් හෝ නොලබන්නීය. පුත්‍රයකු වීම පමණින් පියා ද බුහුමනක් හෝ පූජාවක් හෝ නොලබන්නේ ය.

3821. යම් හෙයකින් නුවණැත්තෝ මේ සංග්‍රහයන් මනා කොට දනිද්ද, එහෙයින් ශ්‍රේෂ්ඨබවට පැමිණෙති. ඔවුහු ප්‍රශංසා කටයුත්තෝ ද වෙති.

3822. පුත්‍ර ප්‍රජාවට අනුකම්පා කරන්නාවූ මවුපියෝ වනාහි බ්‍රහ්මසමයහ, පූර්වාචාර්යහ, ආනුකූලයහ යි කියනු ලැබෙත්.

3823. එහෙයින් නුවණැත්තෝ ඔවුන් වදින්නේය. නැවත ආහාර දීමෙන් ද පානවර්ග දීමෙන් ද වස්ත්‍ර දීමෙන් ද සයනාසන දීමෙන් ද ඇඟ ඉළීමෙන් ද නැවීමෙන් ද පා සේදීමෙන් ද සත්කාර කරන්නේ ය.

3824. මාපියන් කෙරෙහි ඒ උපස්ථාන කිරීම නිසා නුවණැත්තෝ මෙලොවදීම ඔහුට පසසත්. පරලෙව්හිදී හෙතෙමේ ස්වර්ග ලොකයෙහි ඉපිද සතුටුවේය යි සෞභ පණ්ඩිත තෙම ධර්ම දෙශනා කෙළේ ය.

සෞභාග්‍ය ජාතක යි.

සත්තති නිපාතය නිමිසේ ය.

එහි උද්දනය:

සත්තති නිපාතයෙහි කුසජාතක යැ සෞභාග්‍ය ජාතකයැයි ජාතක දෙකෙකි.

T-21

අසිතිනිපාතො

1. චූළභංසජාතකං

3825. සුමුඛ අනුපවිතනතා පකාමනති විහබ්බමා,
ගව්‍ය තුවමපි මා කසිබි නත්ථි බද්දො¹ සභායතා.
3826. ගවෙජවාහං න වා ගවෙජ න තෙන අමරො දියං,
සුඛිතං තං උපාසිකා දුක්ඛිතං තං කථං ජහෙ.
3827. මරණං වා තයා සඤ්චි ජීවිතං වා තයා විනා,
තදෙව මරණං සෙය්‍යො යඤ්ඤා ජීවෙ තයා විනා.*
3828. නෙස ධම්මො මහාරාජ යං තං එවං ගතං² ජහෙ,
යා ගති තුඤ්භං සා මඤ්ඤා රුවච්ඤෙ විහගාධිප.³
3829. කා නු පාසෙත බද්ධස්ස⁴ ගති අඤ්ඤා මහානසා,
සා කථං චෙතසානස්ස මුක්තස්ස තව රුවචති.
3830. කං වා කං පස්සසෙ අඤ්ඤා මම තුඤ්ඤා පකම්මි,
කුඤ්ඤා වාචසිට්ඨානං උභින්නං ජීවිතස්සබ්බෙ.
3831. යං නු කඤ්ඤානදෙපිච්ඡ⁵ අකෙතන තමසා ගතං,
තාදිසෙ යඤ්ඤා පාණං කමසුමිභිජොතයෙ.
3832. කථනනු පතතං සෙට්ඨ ධම්මෙ අඤ්ඤා න බුද්ධස්ස,
ධම්මො අපචිතො සතොතා අඤ්ඤා දස්සෙති පාණිතං.
3833. සොහං ධම්මං අවෙකඛන්තො ධම්මො චක්ඛං සමුට්ඨිතං,
භත්තිඤ්ඤා තස්ස සම්පස්සං නාවකඛිබ්බි ජීවිතං.
3834. අද්ධා එසො සතං ධම්මො යො මිත්තො මිත්තමාපදො,
නචචජෙ ජීවිතස්සාපි හෙතු ධම්මං අනුස්සරං.
3835. සවායං ධම්මො ච තෙ විඤ්ඤා භත්ති ච විදිතා මසි,
කාමං කරස්සු මඤ්ඤාතං ගවෙජවානුමතො මයා.

1. නත්ථි බද්ධං - මජ්ඣං.

2. කතං - මජ්ඣං.

3. විහබ්බාධිප - මජ්ඣං.

4. බන්ධස්ස - මජ්ඣං.

5. චෙපිඤ්ඤා - මජ්ඣං.

* අයං ගාථා පාදෙ මරමමපොක්කෙසු න දිසස්ති.

අසිති නිපාතය

1. වුලභංග ජාතකය

3825. සුමුඛය, ස්නෙහවශයෙන් නො බලන්නා වූ හංසයෝ බැහැර යෙති. තෝ ද යව, බලාපොරොත්තු නො වව. පාසයෙහි බැඳුණු තැනැත්තා කෙරෙහි යහළු බවෙක් නැතැ යි හංසරාජ තෙම කියේ ය.

3826. හංසරාජය, මම යන්නෙමි හෝ වේවා නො යන්නෙමි හෝ වේවා. එයින් නොමැරෙන්නෙක් නො වෙමි. සුවපත් වූ ඔබ ඇසුරු කොට දුකට පැමිණියා වූ ඔබ කෙසේ හැරදමා යන්නෙමි ද?

3827. මෙහි ඔබ සමග මරණය හෝ ඔබගෙන් වෙන් ව ජීවත්වීම හෝ වන්නේ ය. ඉදින් යම් ලෙසෙකින් ඔබගෙන් වෙන් ව ජීවත්වන්නේ නම් එයට වඩා මරණය උතුම්.

3828. මහරජ, මෙසේ විපතට පත් වූ ඔබ අත්හැරීම ය යන යමක් ඇද්ද එය සත්පුරුෂ ධර්මයෙක් නො වේ. පක්ෂිරාජය, ඔබට යම් දෙයක් වේ නම් එය මට ද රුවී ය.

3829. සුමුඛය, පාසයෙන් බැඳුණුහුට මුළුතැන්ගෙය හැර අන් කවර ගතියෙක් ද? සිතියහැකි නුවණැත්තා වූ පාස විරහිත තට එය කෙසේ නම් රුවී වේ ද?

3830. පියාපත් ඇති සුමුඛය, මාගේ ද නොපගේ ද යන දෙදෙනාගේ ජීවිත විනාශය ඇති කළේ අප දෙදෙනාට හෝ සෙසු නැයන්ට හෝ කවර නම් යහපතක් හෝ දක්නෙහි ද?

3831. රත්වත් පියාපත් දෙක ඇති සුමුඛය, අන්ධයකු විසින් අඳුරෙහි කරනලද්දක් මෙන් ඔබ විසින් යම් ප්‍රාණතායාසයක් කරන ලද්දේද, එහි ලා ඔබ කිනම් ප්‍රයෝජනයක් දක්නහු ද?

3832. පක්ෂිරාජය, කෙසේ නම් ධර්මයෙහි අර්ථය නො දන්නෙහි ද, ධර්මය තෙම පුද්ගලද්දේ ම සත්වයනට දියුණුව පෙන්වයි.

3833. ඒ මම ධර්මය ද ධර්මයෙන් සිදුවන යහපත ද දක්නෙමි. ඔබ කෙරෙහි හක්තිය දකිමින් ජීවිතය බලාපොරොත්තු නො වෙමි.

3834. යම් මිත්‍රයෙක් ධර්මය සිහිකරමින් ජීවිතය හෙතුකොට ගෙන ද විපතේ දී මිත්‍රයා නො හරි නම් එකාන්තයෙන් ම එය සත්පුරුෂ ධර්මයෙකි.

3835. ඒ මේ සත්පුරුෂ ධර්මය ද නුඹ විසින් පුරුදු කරන ලදී, මා කෙරෙහි හක්තිය ද ප්‍රකට කරනලදී. මළපුඩුවෙහි බැඳුණු මට මේ වැද්ද කැමැත්තක් කෙරේවා, නුඹ මා විසින් අනුදන්නාලද්දේ යව.

3836. අපි කෙවං ගතෙ කාලෙ යං බඳං කුතීනං මයා,
තයා තං බුද්ධිසම්පන්න අස්ස පරමසංවුතං.
3837. ඉතෙවං මනත්තනානං අරියානං අරියවුත්තනං,
පච්චදිස්සථ නෙසාදෙ ආතුරානම්චනාකො.
3838. තෙ සත්තුං අභිසංවික්ඛ දීඝරත්තං හිතා දිජා,
තුණ්හිමාසිස්ස උභයො න ච සංකේසුමාසනා.
3839. ධතරට්ඨෙ ච දිස්වාන සමුඛෙධනොන තතො තතො,
අභික්ඛමථ වෙගෙන ද්විජසත්තු ද්විජාධිපෙ.
3840. සො ච වෙගෙනභික්ඛමි ආසජ්ජ පරමෙ දිජෙ,
පච්චකමිස්ස නෙසාදෙ බඳං ඉති විචිත්තයං.
3841. එකඤ්ඤි බඳ්ධමාසීනං අබඳ්ධඤ්ඤි පුනාපරං,
ආසජ්ජ බඳ්ධමාසීනං පෙක්ඛමානමදීනවං.
3842. තතො සො විමතො යෙව පණ්ඩරෙ අජ්ඣාභාසථ,
පච්චකායෙ ආසීනෙ දිජ්ජබ්බගණාධිපෙ.
3843. යනත්තු පාසෙන මහතා බඳ්ධො න කුරුතෙ දිසං,
අථ කසමා අබඳ්ධො කං බලී පක්ඛි න ගච්ඡයි.
3844. කිනත්තු තායං දිජො හොති මුත්තො බඳ්ධං උපාසයි,
ඔභාය සකුණා යනත්ති කිං එකො අවභීයයි.
3845. රාජා මෙසො දිජාමිත්ත සබ්බා පාණසමො ච මෙ,
තෙව නං විජභික්ඛාමි යාව කාලස්ස පරියායං.
3846. කථං පනායං විහගො නාද්දසා පාසමොධිත්තං,
පදං හෙතං මහනානානං බොධුමරහත්ති ආපදං.
3847. යද් පරාභවො හොති පොසො ජීවිතසබ්බයෙ,
අථ ජාලඤ්ඤි පාසඤ්ඤි ආසාජ්ජපි න බුජ්ජති.
3848. අපි කෙව මහාපඤ්ඤ පාසා බහුවිධා තතා,
ගුලුභමාසජ්ජ බජ්ජන්ති අපෙවං ජීවිතක්ඛයෙ.

3836. තවද මෙසේ පාසයෙහි බැඳී කල්ගිය කල්හි ඤාතින් උදෙසා මා විසින් කිරීමට බැඳී පවත්නා යම් යුතුකමක් වේද, ඤාණවත්තය එය තුළ විසින් පිරිමැසිය හැකි වන්නේ ය.

3837. ආයඬ පැවතුම් ඇති උතුම් වූ භංගයන් දෙදෙනා මෙසේ කථා කරමින් සිටිය දී ම ගිලනුන්ට මාරයා මෙන් වැද්ද පෙනුණේ ය.

3838. බොහෝ කලක් හිතවත් වූ ඒ පක්ෂීන් දෙදෙනා සතුරු වැද්ද දැක නිශ්ශබ්ද වූහ. අසුනෙන් නො සෙල්වුණහ.

3839. පක්ෂීන්ට සතුරු වූ වැදි තෙම මරණ හඬින් ඒ මේ අත උඩට පනින භංගයන් දැක ඔවුන් වෙත වේගයෙන් ළඟිය.

3840. ඒ වැදි තෙම වේගයෙන් පැමිණ ඒ උතුම් පක්ෂිරාජයන් වෙත එළඹ බැඳුණහු යයි, සිතමින් කමපිත විය.

3841. මළපුඩුවෙහි බැඳී හුන්නා වූ එකකු ද නැවත නො බැඳී ආදීනව බලමින් බැඳුණහු සමීපයෙහි හුන් අනෙකකු ද දක්කේ ය.

3842. එහෙයින් හෙතෙම හටගත් විලිහි ඇත්තේ ම පක්ෂි සමූහයාට අධිපති වූ හොඳින් වැඩුණු සිරුරු ඇති එක්ව හුන්නා වූ ඒ ශ්වෙතභංගයන් දෙදෙනාට මෙසේ කී ය.

3843. මේතෙම යම් හෙයෙකින් මහත් වූ පුඩුවෙහි බැඳුණේ වේද එහෙයින් දිශාවකට පලායෑම නො කෙරෙයි. එහෙත් බලවත් පියාපත් ඇති නො බැඳුණු තෝ කුමක් නිසා නො යන්නෙහි ද යි ඇසී ය.

3844. ඒදුණා වූ තෝ බැඳුණා වූ මොහු සමීපයෙහි හිඳින්නෙහි ය. තට මේ පක්ෂියා කවරෙක්ද? අනික් පක්ෂිහු මොහු හැර යත්. තනි තුළ පමණක් කුමක් නිසා නො යන්නෙහිද?

3845. පක්ෂීන්ගේ සතුරු වූ වැදි පුත්‍රය, මෙනෙමේ මාගේ රජ ය. ප්‍රාණසම යහළුවා ය. මරණය පැමිණෙන තුරු මම මොහු අත් නො හරින්නෙමි.

3846. මේ පක්ෂිරාජ තෙම අටවනලද මළපුඩුව කෙසේ නම් නො දක්කේද? උසස් බවට පත්වූවන් විසින් විපත්ති දැනීම නම් වූ කාරණය දැනගන්නට වටනේ ය.

3847. යම් කලෙකින් පිරිහීමක් වේද, ජීවිත විනාශය පැමිණියා වූ ඒ කාලයෙහි පුරුෂ තෙමේ දෑලට ද මළපුඩුවට ද ළංව සිටියත් නො දැනගනී.

3848. මහාප්‍රාඥය, යළි එක් කරුණක් ඇත. අටවනලද්ද වූ මළපුඩු බොහෝ වෙති. එසේද වුවත් මෙසේ ජීවිත විනාශය පැමිණි කල්හි සැඟවුණු මළපුඩුවට පැමිණ බැඳෙත් යයි වැද්ද කියේ ය.

3849. අපිනායං තයා සඤ්ඤාං සමනාසංසං සුඤ්ඤායො,
අපි නො අනුමොදොසි අපි නො ජීවිතං දදෙ.
3850. න වෙව මෙ කං බොධාසි නපි ඉච්ඡාමි නෙ වධං,
කාමං ඛිපාමිතො ගතො ජීවිතං අනිසො වීරං.
3851. න වාගමෙන¹ ඉච්ඡාමි අනුමොදනස්ස ජීවිතා,
සවෙ එකෙන තුට්ඨාසි මුක්ඛෙන² මොඛි භක්ඛය.
3852. ආරොහපරිණාමෙන තුලාසමා වයසා උභො,
න තෙ ලාභෙන ජීනස්ස³ එතෙන නිමිතා තුවං.
3853. තදික්ඛ සමවෙකඛස්සු හොතු ගිඤ්ඤි තවාසමස්ස,
මං පුබ්බෙ බන්ධි පාසෙන යච්ඡා මුක්ඛි දිජාධිපං.
3854. තාවදෙව ව තෙ ලාභො කතස්ස යාවනාය ව,
මිත්ති ව ධනරට්ඨති යාවජීවාය තෙ සියා.
3855. පස්සන්තු නො මහාසඤ්ඤා තයා මුත්තං ඉතො ගතං,
මිත්තාමච්චා ව ගතා ව පුත්තදරා ව බන්ධවා.
3856. න ව තෙ තාදිසා මිත්තා බහුතං⁴ ඉධ විජ්ජති,
යථා කං ධනරට්ඨස්ස පාණ්ඩාරණො සධා.
3857. සො තෙ සභායං මුක්ඛාමි හොතු රාජා තවානුගො,
කාමං ඛිපාමිතො ගතො ඤාතිමජ්ජෙක වීරොවථ.
3858. සො පතීතො පමුත්තෙන භතතුනා භතතුගාරටො,
අජ්ඣාභාසථ වක්ඛබ්බො වාවං කණ්ණස්සං භණ්.
3859. එවං පුද්දක නැදස්ස සහ සබ්බෙති කුතිති,
යථාභමජ්ජ නැදමි මුත්තං දිසවා දිජාධිපං.
3860. එති තං අනුසික්ඛාමි යථා තුවං⁵ ලව්ඡසෙ,
ලාභං යථායං⁴ ධනරට්ඨා පාපං කිංකරි න දඬති.
3861. ඛිපාමිතො පුරං නොකා⁵ රොක්ඛෙදො දොසෙති නො උභො,
අබොධි පකතීභුතෙ කාජෙ උභයතො ධිතෙ.

1. නෙවාහං - මජ්ඣං.

2. ජීවස්ස - මජ්ඣං.

3. බහුතං - මජ්ඣං.

4. තවාය - මජ්ඣං, සයා.

5. ගතො - මජ්ඣං, සයා.

3849. වැද්දණෙනි, නුඹ සමග වූ මේ සම්භාෂණය සැපවූ විපාක ඇත්තක් වන්නේ නම් අපට යෑමට අවසර දෙන්නෙහි ය. අපගේ ජීවිතය ද දෙන්නෙහි යයි සුමුඛ තෙම කියේ ය.

3850. නුඹ මා විසින් නො බඳනා ලද්දෙහි ය. නොපගේ වධය ද මම නො කැමැත්තෙමි. මෙයින් නික්ම කැමැති තැනකට වහා ගොස් බොහෝ කලක් නිරූපණ ව ජීවත් වව යි වැද්ද කියේ ය.

3851. මොහුගේ ජීවිතයෙන් වෙන් ව මම ජීවත්වීම නො කැමැත්තෙමි. ඉදින් නුඹ එකකුගෙන් තුටුවෙහි නම් මොහු මුදවා මා කව.

3852. අපි දෙදෙන උස මහතින් ද වයසින් ද සම වෙමු. මේ මාරුකිරීමෙන් නුඹට ලාභයෙන් අඩුවක් නැත්තේ ය.

3853. එහෙයින් සලකාබලව, අප කෙරෙහි නොපගේ ආසාවක් වේ නම් පළමු ව මා පාසයෙන් බලුව. පසුව පක්ෂි රාජයා මුදලව.

3854. එපමණෙකින් ම නොපට ලාභය ද වන්නේ ය. මාගේ ඉල්ලීම ද කරන ලද්දේ වෙයි. භංසයන් සමග දිවි ඇති තාක් මෙෙත්‍රිය ද තට වන්නේ ය යි සුමුඛ තෙම කී ය.

3855. පක්ෂිරාජය, (නොපගේ ඇවිටිල්ල නිසා මුදන ලද බැවින්) තා විසින් මුදනලද්ද වූ මෙනැතින් ගිය මේ පක්ෂියා මිත්‍රා-මාත්‍රයෝ ද ස්වාමීහු ද අඹු දරුවෝ ද නෑයෝ ද යන මහත් සමූහයා දකින්නා.

3856. යම්සේ නුඹ ධෘතරාෂ්ට්‍ර නම් පක්ෂි රාජයාහට ප්‍රාණය හා සම යහළුවා වෙහි ද, එබඳු යහළුවෝ බොහෝ දෙනෙකුන්ට නැත.

3857. ඒ ඔබගේ යහළුවා මුදුම්. ඒ පක්ෂිරාජ තෙම ඔබ අනුව යන්නෙක් වේවා. වහාම මෙයින් ගොස් නෑ සමූහයා මැද රූචි පරිදි බබළව යි වැද්ද කී ය.

3858. මුදනලද ස්වාමියා කරණකොටගෙන ප්‍රමුදිත වූ ස්වාමි ගෞරවය ඇති ඒ සුමුඛ නම් භංස තෙම කතට සුව එළවන්නා වූ චවන කියමින් මෙසේ ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3859. මුදනලද භංසරාජයා දැක මම අද යම්සේ සතුටු වෙමි ද, වැදි පුත්‍රය, ඔබ ද සියලු නෑයන් සමග එසේ ම තුටු වව.

3860. නුඹ යම්සේ ධනය ලබන්නෙහි ද, මේ භංසරාජ තෙමෙත් කිසියම් නපුරක් නො දක්නේ ද, එලෙස මම තට අනුශාසනා කරමි. මා සමග එව.

3861. නොබැඳි ප්‍රකෘති ස්වභාවයෙන් කද දෙකෙළවර සිටි අප දෙදෙන වහා අන්තඃපුරයට ගෙන ගොස් රජුට පෙන්වව.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3862. ධනරට්ඨා මහාරාජ හංසාධිපතීනො ඉමෙ,
අයං හි රාජා හංසානං අයං සෙනාපතීනරො.

3863. අසංසයං ඉමං දිසවා හංසරාජං නරාධිපො,
පතීනො සුමනො විනො ඛණ්ඩං දස්සති තෙ ධනං.

3864. තස්ස තං වචනං සුඤ්ඤා කල්පනා¹ උපපාදයි,
විසමනොපුරං ගතවා රක්ඛෙස්ස හංසෙ අදස්සයි.
අබ්බො පකතීභූතෙ කාපෙ උභයනො ධීනෙ.

3865. ධනරට්ඨා මහාරාජ හංසාධිපතීනො ඉමෙ,
අයං හි රාජා හංසානං අයං සෙනාපතීනරො.

3866. කථං පතීමෙ විභගා² තච හත්ථමාගතා,
කථං ලුඤ්ඤ මහනතානං ඉස්සරෙමිධමජ්ඣගා.

3867. විනිතා සතති මෙ පාසා පලලලෙසු ජනාධිප,
යං යදයතනං මඤ්ඤෙ දිජානං පාණරොධනං.

3868. තාදිසං පාසමාසජ්ජ හංසරාජා අබ්ජකථ,
තං අබ්බො උපාසීනො මමායං අජ්ඣාභාසථ.

3869. සුදුසකරං අනරියෙහි දහතෙ භාවමුත්තමං,
හත්තුරුසේ පරකකතො ධම්මෙ සුතො විභබ්බමො.

3870. අත්තනායං වජ්ඣාන ජීවිතං ජීවිතාරහො,
අනුජ්ඣනතො ආසීනො හත්තු යාවිත් ජීවිතං.

3871. තස්ස තං වචනං සුඤ්ඤා පසාදමහමජ්ඣගං,
තතො නං පාමුචිං පාසා අනුඤ්ඤාසිං සුබොත ව.

3872. සො පතීනො පමුත්තෙන හත්තුනා හත්තුගාරවො,
අජ්ඣාභාසථ වික්කබ්බො වාචං කණ්ණපුටං හණං.

1. කල්පිතා - මජ්ඣ., සත්ත.

2. විභබ්බ - මජ්ඣ., සත්ත.

3862. මහරජ, මොහු වනාහි ධෘතරාෂ්ට්‍ර නම් වූ භංසයන්ගේ අධිපතීහු වෙති. මෙතෙමේ භංසයන්ගේ රජ ය. අනෙක් තැනැත්තා භංස සෙනාපති වෙයි.

3863. රජ තෙමේ මේ භංස රාජයා දක ප්‍රීතිමත් යහපත් සිතැත්තෙක් ව සතුටු වූයේ නිසැක ව ම නුඹට බොහෝ ධනය දෙන්නේ ය කියා සුමුඛ නම් භංසයා කීයේ ය.

3864. ඔහුගේ ඒ වචනය අසා වැදි තෙම කායකර්මයෙන් එය සම්පාදනය කෙළේ ය. නොබැඳි ප්‍රකෘති ස්වභාවයෙන් කද දෙකෙළවර සිටි භංසයන් දෙදෙන වහා අන්තඃපුරයට ගෙන ගොස් රජුට පෙන්වී ය.

3865. මහරජ, මොහු වනාහි ධතරට්ඨ නම් වූ භංසයන්ගේ අධිපතීහු වෙති. මෙතෙමේ භංසයන්ගේ රජ ය. අන්‍යයා භංස සෙනාපති ය.

3866. මේ පක්ෂිහු කෙසේ නම් තොපගේ අතට පත්වූහු ද? වැදි තෙම කෙසේ නම් මහත්තමට පත් මේ භංසයන්ගේ අයිතිකරුවා වී ද?

3867. මහරජ, පක්ෂීන්ගේ ජීවිත විනාශය සිදු කරන්නා වූ යම් යම් තැන් තිබේ නම් ඒ ඒ තැන්වල පිහිටි මඩ වගුරුවල මා විසින් මළ පුඩු යොදනලදී.

3868. භංසරාජ තෙම ළංවැ එබඳු මළ පුඩුවෙක බැඳුණේ ය. නොබැඳුණු මේ සේනාපති භංස තෙමේ ඒ බැඳුණු භංසයා සම්පයෙහි වූයේ මට මෙසේ කී ය.

3869. ස්වාමියාගේ යහපත පිණිස උත්සාහ කරන්නා වූ ධර්මයෙහි යෙදුණා වූ පක්ෂි තෙම අප වැනි අන්‍යායභීයන් විසින් නොකටහැකි වූ තමන්ගේ උතුම් අදහස ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3870. ජීවත්වීමට සුදුසු වූ මේ භංස තෙම තම දිවි හැරපියා ස්වාමියාගේ ගුණ වණමින් ළඟ හිඳගෙන ස්වාමියාගේ ජීවිතය මගෙන් ඉල්ලී ය.

3871. ඔහුගේ ඒ වචනය අසා මම ප්‍රසාදයට පැමිණියෙමි. එහෙයින් ඔහු මළපුඩුවෙන් මිදුවෙමි. ඥාතීන් සමග සුවසේ වසන්නට අනුදත්තෙමි.

3872. මුදනලද ස්වාමියා කරුණකොටගෙන ප්‍රමුදිත වූ ස්වාමි ගෞරවය ඇති ඒ සුමුඛ නම් භංස තෙම කතට සුව එළවන වචන කියමින් මෙසේ ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3873. එවං ලුද්දක නඤ්ඤා සහ සබ්බෙහි කුන්ති,
යථාහමාස නඤ්ඤා මුත්තං දිසවා දිජාධිපං.
3874. එහි නං අනුසිසාමි යථා කම්මෙ උච්ඡසෙ,
ලාභං යථායං ධනරට්ඨො පාපං කිඤ්චි නදකකි.¹
3875. ඛිංසමනොපුරං ගන්වා රඤ්ඤා දසෙසගි නො උභො,
අබ්බො පකත්භූතෙ කාපෙ උභයනො ධීතෙ.
3876. ධනරට්ඨා මහාරාජ භංසාධිපතීනො ඉමෙ,
අයං හි රාජා භංසානං අයං සෙනාපතීතරො.
3877. අසංසයං ඉමං දිසවා භංසරාජං නරාධිපො,
පතීනො සුමනො චිත්තො බහුං දස්සති තෙ ධනං.
3878. එවමෙතස්ස විචනා ආනිතාමෙ උභො මයා,
එතෙව හි ඉමෙ අස්ස උභො අනුමිතා මයා.
3879. සොයං එවං ගතො පකඤ්ඤා දිජො පරමධම්මිකො,
මාදිසාස්ස හි ලුද්දස්ස ජනයෙය්‍යාථ මද්දවං.
3880. උපායනං හි² තෙ දෙව නාඤ්ඤං පස්සාමි එදිසං,
සබ්බසාකුණිකගාමෙ නං පස්ස මනුජාධිප.
3881. දිසවා නිසිත්තං රාජානං පියෙ සොචණ්ණස්සෙ සුභෙ,
අජ්ඣාභාසථ චකකඛෙගා වාචං කණ්ණස්සුඛං හණං.
3882. කච්චිනු භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං,
කච්චි රට්ඨමීදං ජීතං ධම්මෙන මනුසිස්සති.³
3883. කුසලඤ්ඤිව මෙ භංස අථො භංස අනාමයං,
අථො රට්ඨමීදං ජීතං ධම්මෙන මනුසිස්සති.
3884. කච්චි භොතො අමචෙචස්ස දෙයො කොච්චි න විජ්ජති,
කච්චිනනු තෙ තච්චෙස්ස නාවකඛිතති ජිවිතං.
3885. අථොසි මෙ අමචෙචස්ස දෙයො කොච්චි න විජ්ජති,
අථොසි තෙ මමචෙස්ස නාවකඛිතති ජිවිතං.

1. නදකකි - මජ්ඣං.

2. ච - මජ්ඣං.

3. මනුසාසති - මජ්ඣං. ස.සා.

3873. මුදනලද හංසරාජයා දැක මම අද යම්සේ තුටු වෙමි ද, වැදිපුත්‍රය, ඔබ සියලු නැයන් සමග එසේ තුටු වව.

3874. නුඹ යම්සේ ධනය ලබන්නෙහි ද, මේ හංසරාජ තෙමේත් කිසියම් නාපුරක් නොදක්නේ ද, එලෙස මම තට අනුශාසනා කරමි. මා සමග එව.

3875. නොබැඳි ප්‍රකෘති ස්වභාවයෙන් කද දෙකෙළවර සිටී අප දෙදෙන වහා අන්තඃපුරයට ගෙනගොස් රජුට පෙන්වව.

3876. මහරජ, මොහු වනාහි ධනරටිය නම් වූ හංසයන්ගේ අධිපතීහු වෙති. මේ හංසයන්ගේ රජ ය. අනෙක් තැනැත්තා නම් හංස සෙනාපති ය.

3877. මහරජ තෙමේ මේ හංස රාජයා දැක ප්‍රීතීමත් යහපත් සිතැති ව සතුටු වූයේ නිසැක ව ම නුඹට බොහෝ ධනය දෙන්නේ ය. කියා මේ සුමුඛ හංසයා කියේ ය.

3878. මෙසේ මොහුගේ වචනයෙන් මේ දෙදෙන මා විසින් ගෙන එන ලද්දහු වෙති. මේ මාතෘ නම් විලෙහිදී ම මොහු දෙදෙනා විත්‍රකුට පර්වතයට යනු පිණිස මා විසින් අනුදත්තා ලද්දහ.

3879. මෙසේ සතුරන් අතට පත් පරම ධාර්මික වූ ද්විජ නම් වූ ඒ මේ පක්ෂී තෙම මා වැනි වැද්දකුගේ පවා මෛත්‍රිය පහළ කෙළේ ය.

3880. දේවයන් වහන්ස, මේ වනාහි ඔබ වහන්සේට ගෙනෙන ලද තුටුපවුරෙකි. මුළු වැදිගමෙහි මෙබඳු අනෙක් පවුරක් නො දකිමි. නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ මහරජ එය බලනු මැනවි.

3881. හංසරාජ තෙම රන්මුඛා යහපත් පුටුවෙහි හුන් ඒ සකුල නම් රජු දැක කතට සුව එළවන්නා වූ බස් බෙණෙමින් මෙසේත් කී ය.

3882. පින්වත් රජුට යහපත් ද? පින්වතාට ආරෝග්‍යය තිබේ ද? කිම, සමෘද්ධ වූ මේ රට දැහැමින් අනුශාසනා කරන්නෙහි ද?

3883. හංස රාජය, මට යහපති. යළි මට ආරෝග්‍යය ද තිබේ. වෙද, සමෘද්ධ වූ මේ රට මා විසින් දැහැමින් අනුශාසනා කරනු ලැබේ ය යි රජ තෙමේ කී ය.

3884. කිම, පින්වත්හුගේ ඇමතියන් අතර කිසියම් දූෂයක් නැද්ද? කිම, ඔවුහු ඔබගේ යුද්ධාදි කායඝීයන්හි දිවි නොතකා ක්‍රියා කෙරෙද්ද?

3885. මාගේ ඇමතියන් අතර කිසියම් දූෂයක් නැත. වැළි ඔවුහු මාගේ යුද්ධාදි කායඝීයන්හි දිවි නොතකා ක්‍රියා කෙරෙති.

3886. කච්චී තෙ සාදිසි හරියා අසසවා පියභාණිනී,
පුතනරූපයසුපෙනා තච ඡන්දවසානුගා.
3887. අථො මෙ සාදිසි හරියා අසසවා පියභාණිනී,
පුතනරූපයසුපෙනා මම ඡන්දවසානුගා.
3888. භවං තු කච්චී නු මහාසතතුහස්සත්තඛනො,
දුක්ඛමාපජ්ජී විපුලං තස්මිං පටමමාපදෙ.
3889. කච්චියං¹ නාපනිත්වාන දණ්ණෙන සමපොය්ඨි,
ඵවමෙනෙසං ජම්මානං පාකතිකං භවති තාවදෙ.
3890. ඛෙමමාසි මහාරාජ ඵවමාපදී² සංසති,
න වායං කිඤ්චිරසමාසු සතතුව සමපජ්ජථ³.
3891. පච්චකච්චස් තෙසාදෙ පුබ්බෙව අජ්ඣාභාසථ,
තද්දං සුමුඛොයෙව පණ්ඩිතො පච්චභාසථ⁴.
3892. තස්ස නං චචනං සුත්වා පසාදමයමජ්ඣගා,
තතො මං පාමුචී පාසා අනුඤ්ඤාසි සුබ්බෙන ව,
3893. ඉදංසි සුමුඛෙනෙව ඵතදත්ථාය විනතීනං,
භොතො සකාසෙ ආගමනං ඵතස්ස ධනමිද්දතා.
3894. සවාගතඤ්ඤවිදං භවනං පතීනොවසම් දස්සනා,
ඵයො අපි බහුං විතං ලහනං යාවනිවජති.
3895. සත්තප්පයිත්වා තෙසාදං භොගෙහි මනුජාධිපො,
අජ්ඣාභාසථ වක්ඛංඛං⁵ වාවං කණ්ණසුඛං භණං.
3896. යං බලු ධම්මමධිනං⁶ වයො වතති කිඤ්චිනං,
සබ්බත්ථිස්සරියං⁷ භවනං පසාසථ⁸ යදිවජථ.
3897. දනත්ථං උපභොතතුං වා යඤ්ඤාද්දං උපකප්පති,
ඵනං දද්ධම් වො විතං ඉසෙසරං විස්සජාමි වො.
3898. යථා ව මහායං සුමුඛො අජ්ඣාභාසෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
කාමසා බුද්ධිසම්පන්නො තං මහාස්ස පරමපදියං.

1. කච්චියනො - මජ්ඣං.
2. ඵවමාපරියාසති - සා.
ඵවමාපදියාසති - මජ්ඣං.
3. මාපජ්ජථ - මජ්ඣං.
4. අජ්ඣාභාසථ - මජ්ඣං.

5. වක්ඛංඛො - මජ්ඣං සා.
6. ධම්මමාධිනං - මජ්ඣං සා.
7. සබ්බසාරියං - මජ්ඣං.
8. නං පසාසං - මජ්ඣං.

3886. කීම, ඔබගේ බිරිය සමාන ජාති ඇත්තී ද? අවවාදකෂම ද? ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නී ද? දරු සම්පන්න හා රුපයෙන් ද යසසින් ද සමන්විත ද? ඔබගේ අදහස් අනුව පවතින්නී ද?

3887. මාගේ බිරිය සමාන ජාති ඇත්තිය. අවවාදකෂම ය. ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නී ය. දරු සම්පන්න හා රුපයෙන් ද යසසින් ද මාගේ අදහස් අනුව පවත්තිය.

3888. කීමෙක් ද පින්වතා වනාහි මහා සතුරාගේ අතට අසු-
වූයේ ඒ පළමු විපතෙහි දී දැඩි දුකට පත්වී ද?

3889. කීමෙක් ද, මේ වැද්ද පැන නොයන්නට දණ්ඩකින් පෙළුණේ ද? මෙසේ කිරීම මේ නිවසින්ගේ ඒ වේලාවෙහි ස්වභාවය.

3890. මහරජ, මෙසේ විපත්තිය පැමිණි කල්හි නිර්භය වීම්. මෙතෙම අප කෙරෙහි සතුරකු මෙන් නො පිළිපන්නේ යැ.

3891. මහරජ, මේ වැදීමෙම පළමු කොට අප දැක මඳක් පසුබට විය. ඉන්පසු කථා කෙළේ ය. එවිට මේ පණ්ඩිත වූ සුමුඛ තෙම පිළිතුරු දුන්නේ ය.

3892. ඔහුගේ ඒ වචනය අසා මෙතෙම පැහැදුණේ ය. ඉන්පසු මා පාසයෙන් මිදුවේ ය. සුවසේ විත්‍රකුටයට ගොස් වසන්නට ද අනුදත්තේ ය.

3893. පින්වත් ඔබ වෙත මේ පැමිණීම ද මොහුට ධනය ලබාදෙනු කැමැති වූ සුමුඛයා විසින් ම මොහු සඳහා ම සිතන ලද්දෙකැ යි භංස රාජයා කීයේ ය.

3894. පින්වතුන්ගේ මේ පැමිණීම යහපත් පැමිණීමෙකි. ඔබ දැක්මෙන් මම සොම්නස් වීම්. මෙතෙමේ ද යම්තාක් ධනය කැමති වේ නම් ඒ තාක් බොහෝ ධනය ලබන්නේ ය.

3895. රජ තෙම සම්පන්න වැද්ද සතළුවා මිහිරි වදන් කියමින් භංස රාජයාට මෙසේ කීයේ ය.

3896. භංසරාජය, යම්කිසිවක් මා වසයෙහි පවතී ද ඒ සියල්ල මම ධර්මයට අයත් කොට හෙවත් ධර්මසූජා වශයෙන් දෙමි. ඒ සියල්ලෙහි අධිපති බව පින්වතාට වේවා. රුවි පරිදි අනුශාසනා කරනු මැනවි.

3897. දනයට හෝ පරිභෝගයට හෝ අන්කිසි යමකට හෝ කැමැත්තේ නම් එය කරව. ඒ සම්පත ඔබට දෙමි. මාගේ අධිපති භාවය ඔබට පවරා දෙමි යි රජ කී ය.

3898. ඉදින් මේ පණ්ඩිත වූ බුද්ධිසම්පන්න සුමුඛයාත් තම කැමැත්තෙන් යමක් කියන්නේ නම් එය මට ඉතා ප්‍රිය වන්නේ ය යි රජ කීයේ ය.

3899. අහං බලු මහාරාජ නාගරාජාරිවනාරං,
පටිවකතුං න සකෙකාමී න මෙ සො විනයො සියා.
3900. අමොකකෙඤ්ච යො සෙට්ඨො කිංකරි උත්තමසත්තවො,
භූමිපාලො මනුස්සො ඥා පුජා බහුතී හෙතුතී.
3901. තෙසං උභින්නං භණ්ණං වත්තමානෙ විනිවජ්ජයෙ,
නානාරං¹ පටිවත්තකං පෙසෙසන² මනුජාධිප.
3902. ධම්මෙන කීර තෙසාදෙ පණ්ණිනො අණ්ණපො ඉති,
නභෙව අකතත්තස්ස නයො එතාදියො සියා.
3903. එවං අග්ගපකතිමා එවං උත්තමසත්තවො,
යාවතත්ථි මයා දිට්ඨා නාඤ්ඤං පසස්සාමී එදිසං.
3904. තුට්ඨොස්මි වො පකතියා වාකොන මධුරෙන ව,
එසො වාපි මම ඡන්දෙ වීරං පසෙසයා වො උභො.
3905. යං කිවුදං පරමෙ මිත්තෙ කතරස්මාසු³ තං තයා,
පත්තා නිස්සංසයං තාමො භතතිරස්මාසු යා තව.
3906. අදුඤ්ඤා නුත සුමහා ඤාතිසංඝස්සමනාරං,
අදස්සනෙන අසමාකං දුක්ඛං බහුසු පකඛිසු.
3907. තෙසං සොකවිසාතාය තයා අනුමතා මයං,
තං පදක්ඛණ්ණො කථා ඤාතී පසෙස මරිඤ්ම⁴.
3908. අඤ්ඤා විපුලං පීතිං භවතං වින්දමි දස්සනා,
එසො වාපි මහා අකො ඤාතිවිසංඝසනා සියා.
3909. ඉදං වචා ධතරට්ඨා⁵ භංසරාජා නරාධිපං,
උත්තමජවමත්තාය ඤාතිසංඝමුපාගමු.
3910. තෙ අරොගෙ අනුප්පන්න දිස්වාන පරමෙ දථිජෙ,
කෙකාතිමකරුං භංසා පුට්ඨ සද්දෙ අජායට්

-
1. නනතරං - මජ්ඣ., සයා.
 2. පෙසෙසන - මජ්ඣ.
 3. කතිමසමාසු - මජ්ඣ.
 4. මුරිඤ්ම - මජ්ඣ., සයා.
 5. ධතරට්ඨා - වී., මජ්ඣ., සයා.

3899. මහරජ, මම වනාහි මහගල් පව් දෙකත් අතරට වූ ඇත් රජතු මෙන් ඔබ අතර කථා කරන්නට නො හැක්කෙමි. එසේ කථා කරන්නෙමි නම් එය හික්මීම ද නො වන්නේ ය.

3900. අපගේ යයානුදහසක් හංසයන්ට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ යම් ඒ හංස රාජයෙක් වේ ද, හෙ තෙමේ ද පාර්විය පාලනය කරන්නා වූ මිනිසුන්ට අධිපති වූ උතුම් කෙනෙකු වන ඔබ ද යන දෙදෙනා බොහෝ හේතූන් නිසා පිදිය යුත්තෝ ය.

3901. නර ශ්‍රේෂ්ඨ මහරජතුමනි, ඔවුන් දෙදෙනා කථා කරද්දී විනිශ්චය පවත්නා වීට මෙහෙකරු වූ මා විසින් අතර තුර කථා නො කළයුතු ය.

3902. වැදි තෙම ඇතිසැටියෙන් ම පණ්ඩිත වූ පක්ෂියෙකැ යි කීසේ ය. පුරුදු නොකළ සිතැත්තකුට මෙබඳු ප්‍රඥවක් නො වන්නේ ම ය.

3903. මෙතෙම මෙසේ උතුම් ස්වභාව ඇත්තෙකි. මෙසේ උතුම් සත්වයෙකි. මා විසින් දක්නාලද යම්තාක් පක්ෂිහු ඇද්ද, ඔවුනතර මෙබඳු අන් පක්ෂියකු නො දකිමි.

3904. යහළු හංසරාජය, මම (පළමු කොට ම) ඔබ දැක්මෙන් ප්‍රකෘතියෙන් තුටු වූයෙමි වෙමි. දැන් ඔබගේ මිහිරි වචනයෙන් සතුටු වූයෙමි වෙමි. ඔබ දෙදෙනා (මෙහි ම වාසය කරවාගෙන) බොහෝ කලක් බලන්නෙමි යි යන මෙය ද මගේ කැමැත්ත වේ.

3905. මහරජ, උතුම් මිත්‍රයකු කෙරෙහි කටයුතු යමක් වේ ද, ඔබ විසින් ඒ සියල්ල අප කෙරෙහි කරනලදී. අප කෙරෙහි ඔබගේ යම් බඳු හක්තියක් වේ ද, ඒ හක්තියෙන් අපි නිසැක ව ම ඔබ සමග සහ වාසයට පැමිණියමෝ වෙමු.

3906. බොහෝ පක්ෂීන් කෙරෙහි අප නො දැක්මෙන් දුකක් උපන්නේ ද, තෙල අපගේ, ඥාති සමූහයාගේ මහත් දුබල බවෙකි.

3907. මහරජ, ඔවුන්ගේ ශෝකය දුරු කිරීම පිණිස ඔබ විසින් අනුදන්නාලද අපි ඔබ ප්‍රදක්ෂිණා කොට නැයන් දක්නෙමු.

3908. මම පින්වත්හුගේ දැක්මෙන් ඒකාන්තයෙන් ම මහත් ප්‍රීතියක් විඳිමි. යම් නැයන් දැක්මක් වේ නම් මෙය ද මහත් අභිවාද්ධියක් වේ යයි හංස තෙම කීයේ ය.

3909. ධනරටිය නම් වූ හංස රාජයෝ රජුට මෙය කියා මහත් ජවයෙන් නෑ සමූහයා වෙත එළැඹියහ.

3910. නිරෝග වූ එහි පැමිණි ඒ උතුම් හංසයන් දක හංසයෝ කෙ, කෙ, යන රාවය කළහ. එයින් මහත් ශබ්දයෙක් හටගනි.

3911. තෙ පතිතා පමුණෙන හතතුනා හතතුගාරවා,
සමනතා පරිකරිංසු අණ්ඩපා ලඳුපච්ඡයා.
3912. එවං මිත්තවතං අපා සංඛෙ භොතති පදනම්භා,
භංගා යථා ධනරට්ඨා ඤාතිසංඝප්‍රපාගමුහති.

1. වුලුහංසජාතකං.

2. මහාහංසජාතකං.

3913. එතෙ භංගා පක්කමනති වක්කඛා හයමෙරිතා,
හරිත්තව හෙමවණ්ණ කාමං සුමුඛ පක්කම.
3914. ඔභාය මං ඤාතිගණා එකං පාසවසං ගතං,
අනාපකම්මානා ගවජනති කිං එකො අවනියාසි.
3915. පතෙව පතතං සෙට්ඨ නත්ථි බ්‍රහ්ම¹ සභායතා,
මා අනිසාය භාපෙසි කාමං සුමුඛ පක්කම.
3916. නාහං දුක්ඛපරෙතොති² ධනරට්ඨ තවං ජහෙ,
ථිවිතං මරණං වා මෙ තයා සද්ධිං හවිසාසති.
3917. නාහං දුක්ඛපරෙතොති ධනරට්ඨ තවං³ ජහෙ.
න මං අනාරියසංයුතෙත කලෙම යොජෙතුමරහසි.
3918. සකුමාරො සබ්බාසම්භවිතෙත වසම් තෙ ධිතො,
ඤාතො සෙතාපති ත්‍යාහං භංගානං පවරුත්තම.
3919. කථං අහං විකත්ථිසං⁴ ඤාතිමජ්ඣෙත ඉතො ගතො,
තං තිත්වා පතතං සෙට්ඨ කිතොත වක්කම්මො ගතො.
ඉධ පාණං වජ්ජසාමි නානාරියං කතතුමුසාසතෙ.
3920. එසො හි ධම්මො සුමුඛ යං ත්වං අරියපථෙ ධිතො,
යො හත්තාරං සබ්බාරං මං න පරිච්ඡන්තුමුසාසතෙ⁵.

1. බ්‍රහ්ම - මජ්ඣිම. සං.
2. භි - මජ්ඣිම. සං.
3. තුච්ඡං - මජ්ඣිම. සං.
4. විකත්ථිසං - මජ්ඣිම.
5. පරිච්ඡන්තු - මජ්ඣිම.

3911. මළපුටුවෙන් මිදුණා වූ ස්වාමියා කරණකොට ගෙන තුටු සිත් ඇත්තා වූ ඒ භංගයෝ ස්වාමී ගෞරවය ඇත්තාහු 'පක්ෂිහු පිහිටලද්දෝ ය' යි ඔහු භාත්පස පිරිවරාගත්හ.

3912. මෙසේ කලාණම්මයන් ඇත්තවුන්ගේ සියලු අභිවාද්ධිය සැලසෙන්නේ ය. ධනරටිය නම් වූ භංගයෝ යම් සේ නෑ සමූහයා වෙතට පැමිණියාහු ද එමෙන්ම යි වදළසේක.

වූලභංග ජාතක යි.

2. මහාභංග ජාතකය

3913. රන්වන් සිවිය ඇති හෙයින් ස්වර්ණ වර්ණ වූ සුන්දර වූ මුඛ ඇත්තා වූ සුමුඛ ය, බියෙන් තැනිගත් මේ භංගයෝ බැහැර යෙත්. නුඹ ද යව.

3914. තනිව මළපුටුවෙහි අසු වූ මා හැරදමා ඝාතී සමූහයෝ අපෙක්ෂා රහිත වූවාහු යෙත්. එකලා වූ තෝ කුමක් හෙයින් පසු-බස්නෙහි ද?

3915. ශ්‍රේෂ්ඨ පක්ෂිය, තෝ ද පැනයව. බැඳුණු කෙරෙහි යහළුවෙක් නැත. නිදුක් බැවින් නො පිරිහෙව. සුමුඛය, එකාන්ත-යෙන් බැහැර යව.

3916. ධනරටියනම් මහරජ, මම දුකින් පෙළුණෙමැ යි කියා ඔබ අත් නො හරිමි. මාගේ ජීවිතය හෝ මරණය හෝ ඔබ සමග වන්නේ ය.

3917. ධනරටිය නම් මහරජ, මම දුකින් පෙළුණෙමැ යි කියා ඔබ නො හරිමි. මිත්‍රද්‍රෝහී අනායාසීන්ගේ කායාසියෙක්හි මා යොදවන්නට නුසුදුස්සෙහි ය.

3918. භංගරාජය, මම ඔබ හා සමාන ව උපන් බැවින් සමාන කුමාර වෙමි. එක්ව වැඩුණු බැවින් යහළුවා ද වෙමි. ඔබ සිතැහි පරිදි හැසිරෙන්නෙක් ද වෙමි. සෙන්පතියකු වශයෙන් ද ප්‍රකට වූයෙමි.

3919. මෙයින් ගියා වූ මම නෑයන් මැද කෙසේ කියන්නෙමි ද, පක්ෂි ශ්‍රේෂ්ඨය, ඔබ හැර මෙයින් ගියා වූ මම ඤාතීන් විසින් විවාරන ලද්දෙමි ඔවුන්ට කුමක් කියමි ද? මෙහි ම පණ හරින්නෙමි. අනායාසී ක්‍රියාවක් කරන්නට උත්සාහ නො කරමි.

3920. සුමුඛය, ස්වාමී වූ ද යහළු වූ ද මා හැර යන්නට යම් හෙයකින් තෙපි උත්සාහ නො කරවු ද ඒ තෙපි ආයාසී මාර්ගයෙහි පිහිටියහු ය. මෙය වනාහි පුරාතන ධර්මය වන්නේ ය.

3921. තං හි මෙ පෙකඛමානස්ස භයං න තෙව ජායති,
අධිගච්ඡති කං මයහං එවමගුතස්ස ජීවිතං.
3922. ඉච්චෙව මනායනානානං අරියානං අරියචුක්ඛනං,
දණ්ඩමාදය නෙසාදෙ ආපදී¹ තුරිතො භුසං.
3923. තමාපනතතං දිසවාන සුමුඛො අපරි²බ්‍රැහ්මි,
අට්ඨාසි පුරතො රඤ්ඤස්ස හංසො විසසාසයං ව්‍යථං³.
3924. මා භාගි ජතතං සෙට්ඨ නහි භායනති තාදිසා,
අහං යොගං පයුක්ඛස්සං යුත්තං ධම්මපසංහිතං.
තෙන පරියාපදනෙන⁴ බිප්පං පාසා පමොක්ඛසි.
3925. තස්ස තං වචනං සුඤ්ඤා සුමුඛස්ස සුභාසිතං,
පහට්ඨොලොමො නෙසාදෙ අඤ්ඤාසිත්තං පණාමසි.
3926. න මෙ සුතං වා දිට්ඨං වා භාසනෙතො මානුසිං⁵ දිජෙ,
අරියං බ්‍රැහ්මණො⁶ චක්ඛකඛො චජනෙතො මානුසිං ගිරං.
3927. කිත්තු තායං දිජෙහො හොති මුත්තො බ්‍රහ්මා⁷ උපාසසි,
ඔභාය සතුණා යනති කිං එකො අවභීයසි.
3928. රාජා මෙ යො දිජාමිත්තං සෙනාපතිස්ස කාරමිං,
තමාපදෙ පරිච්ඡිතං තුස්සහෙ විහගාධිපං.
3929. මහාගණාය හතො මෙ මා එකො ව්‍යසනං අගා,
තථා තං සමම නෙසාද හත්තායං අභිතො රමෙ.
3930. අරියවත්තසි චක්ඛකඛො යො පිණ්ඩමපවායසි,
චජාමි තෙ තං හත්තාරං ගච්ඡාමි හො යථා සුඛං.
3931. සචෙ අත්තප්පයොගෙන ඔභිතො හංසපක්ඛිනං,
පතිගණනාම⁸ තෙ සමම එතං අභයද්‍රක්ඛිණං.
3932. නො වෙ අත්තප්පයොගෙන ඔභිතො හංසපක්ඛිනං,
අනිස්සරො මුක්ඛමමෙහ ථෙය්‍යං කඨිරාසි පුද්දක.

1. ආපදී - මජ්ඣ. සා.
2. අති - මජ්ඣ. සා.
3. බ්‍රහ්මා - මජ්ඣ.
4. පරියාදනෙන - මජ්ඣ.
5. මානුසං - මජ්ඣ.
6. බ්‍රැහ්මණො - වී. මජ්ඣ. සා.
7. බ්‍රහ්මා - මජ්ඣ. සා.
8. පටිගණනාම - මජ්ඣ.

3921. නුඹ දක්නා වූ මට වනාහී බියෙක් නොම උපදී. මෙසේ වූ මාගේ ජීවිතය ඔබ ලබාදුන්නාහු ය.

3922. ආයඬ වූ ආයඬ පැවතුම් ඇත්තා වූ භංගයන් මෙසේ භේෂ්මය කරමින් සිටිද්දී ම වැදිපුත්ත තෙම දැඩි වූ මුගුරක් ගෙන වහා පැමිණියේ ය.

3923. එන්නා වූ ඒ වැද්ද දැක සුමුඛ තෙමේ “බිය නො වව” යි මහ හඬින් කී ය. සුමුඛ නම් භංග තෙම බියපත් වූ භංග රජුට විශ්වාසය ඇති කරවමින් භංග රජු ඉදිරිපිට සිටියේ ය.

3924. පක්ෂි ශ්‍රේෂ්ඨය, බිය නො වව, තොප වැන්නෝ බිය නොවෙත්. මම දැනුම් වූ ස්ථානොචිත උත්සාහයක් කරන්නෙමි. ඒ උත්සාහ කිරීමෙන් මළ පුඩුවෙන් වහා මිදෙන්නෙහි ය.

3925. ඒ සුමුඛයාගේ සුභාෂිත වූ ඒ වචන අසා හටගත් රොමොද්-ගමනය ඇති වැද්ද ඔහුට ඇඳිලි බැන්දේ ය.

3926. මිනිස් හඬ නිකුත් කරමින් නිදෙස් ව මිනිස් බස් කියන පක්ෂියෙක් මින් පෙර මා විසින් නො දක්නා ලදී, නො අසන ලද්දේ ද වෙයි.

3927. (පාසයෙන්) මිදුණා වූ නුඹ, බැඳුණා වූ මොහු සමීපයෙහි හිඳින්නෙහි ය. තට මේ පක්ෂියා කවරෙක් වෙයි ද? අතින් පක්ෂිහු මොහු හැරයෙත්. තනි නුඹ පමණක් කුමක් නිසා නො යන්නෙහි ද?

3928. පක්ෂීන්ගේ සතුරු වූ වැද්දණනි, මෙතෙම මගේ රජ ය. මම මොහුගේ සෙන්පති බව කරවිමි. ඒ පක්ෂිරාජයා විපතෙහි හැරපියන්නට උත්සාහ නොකරමි.

3929. මහත් භංග සමුහයාගේ ද මාගේ ද ස්වාමී වූ මෙතෙම තනිව විපතට නො පැමිණෙමි. යහළු වැදි පුත්තය, එය එසේ ම ය. මෙතෙම මාගේ ස්වාමියා වෙ. මම මොහු සමීපයෙහි සිත් අලවා වෙසෙමි.

3930. භංගය, යමෙක් ස්වාමියාගෙන් ලත් පිණිසාභාරයට පුදන්නෙහි ද, ඒ නුඹ ආයඬයන්ගේ පැවැත්මෙන් යුක්ත වෙහි. මම නුඹගේ ඒ ස්වාමියා හරිමි. දෙදෙන සුවසේ යවු.

3931. මිත්‍රය, ඉදින් ඔබ විසින් ස්වකීය ප්‍රයෝජනය පිණිස භංගයන්ට හා වෙනත් පක්ෂීන්ට උගුල අටවන ලද්දේ නම් ඔබගේ මේ අභය දනය පිළිගනිමි.

3932. ඉදින් ඔබ විසින් තමන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා භංගයන්ට සහ වෙනත් පක්ෂීන්ට උගුල අටවන ලද්දේ නො වේ නම්, නුඹ අධිපති නො වෙහි ය. වැදිපුත්තය, අප මුද්‍ර හරින්නාවූ නුඹ සොරකමක් කරන්නෙහි ය.

3933. යසසි තිං හතකො¹ රඤ්ඤා කාමං තසෙසවි පාපය,
තත්ථ සංයමනො රාජා යථාභිඤ්ඤං කරිසසති.
3934. ඉදෙච්ච වුතොනා නෙසාදෙ හෙමච්චෙණ්ණං හරිත්තවෙ,
උහො හතෙහි සබ්බංගං² පඤ්ඤරෙ අජ්ඣංවොදහි.
3935. තෙ පඤ්ඤරගනො පකඛි උහො හසුරවණ්ණිනෙ,
සුමුඛං ධනරට්ඨංඤි ලුඤ්ඤ ආදය පකකම්.
3936. හරියමානො ධනරට්ඨා සුමුඛං එතදමුච්චි,
බාලොං භායාමි සුමුඛ සාමාය ලකඛණුරුයා
අපමාකං වධමඤ්ඤාය අථත්තානං වධිසසති.
3937. පාකහංසා ච සුමුඛ සුහෙමා හෙමසුත්තවා,
කොඤ්චි සමුද්දන්තරෙච්ච කපණා තුන රුච්ඡති.
3938. එචං මහනොනා ලොකසස අපාමෙයොයා මහාගණි,
එකිත්ථිමනුසොවෙයා න ඉදං පඤ්ඤවතොම්චි.
3939. වානො ච ගන්ධිමාදෙහි උභයං ඡෙකපාපකං,
බාලො ආමකපකකං ච ලොලො අනො ච ආමිසං.
3940. අච්චිච්ඡයඤ්ඤ අතෙසු මනෙච්ච පටිභාසි³ මං,
කිච්චාකිච්චං න ජානාසි සමපනො කාලපරියායං.
3941. අධ්වුමනොනො උදීරෙසි යො සෙයායා මඤ්ඤසිත්තො,
බහුසාධාරණා හෙතා යොණ්ණිඤානංව සුරාසරං.

1. හතකො - මජ්ඣං,
2. සබ්බංග - මජ්ඣං, සා.
3. පටිභාසි - මජ්ඣං.

3933. නුඹ යම් රජකුගේ බැලියෙක් වෙහි ද එකාන්තයෙන් ඔහු වෙතට ම අප පමුණුව. එහි දී ඇණවුම් සහිත රජ තෙම අභිමත වුවක් කරන්නේ ය(යි භංග සේනාපතියා කීයේ ය.)

3934. මෙසේ කියනු ලැබූ වැදී තෙම රන්වන් සිව් ඇති ස්වර්ණ වර්ණවූ ඒ භංග රාජයන් දෙදෙන දෙඅතින් අල්ලාගෙන මැදිරිවල තැබීය.

3935. ප්‍රභාස්වර වූ වර්ණ ඇති සුමුඛ, ධනරටිය යන ඒ පක්ෂරගත පක්ෂීන් දෙදෙන ගෙන වැද්ද ගියේ ය.

3936. ගෙන යනු ලබන්නාවූ ධනරටිය නම් භංග තෙම සුමුඛ නම් භංගයාට මෙය කීය. එමඟ සුමුඛය, රන්වන් අලංකාර උරු යුග්මයක් ඇති (භායාචාවගේ) මරණයට දැඩිව බියවෙමි. අපගේ මරණය අසා ඔහු තමාම නැසෙන්නී ය.

3937. සුමුඛය, පාකභංග දුහිතෘ වූ රන්වන් මනා සිවිය ඇති සුගේමා නම් වූ ඔහු තොමෝ (මුහුදෙහි වැටී ස්වාමියා මළ කල්හි) වෙරළෙහි සිට බැහැපත්ව හඬන කොස්ලිහිණිදෙනක මෙන් හඬන්නීය යි සිතමි.

3938. මෙසේ භංග ලොකයාගේ ගෞරවයට සුදුසු වූ අප්‍රමෙය ගුණ ඇති ගුණ ප්‍රධානවූ ඔබ එකම භංග ධෙනුවක සඳහා ශෝක කරන්නහුය. මෙය නුවණැත්තකුට නොගැළපෙන්නෙකි.

3939. මහරජ, සුගන්ධ දුර්ගන්ධ දෙකම (නොතෝරා) ගන්නා වූ වාතය මෙන් ද, (අඹ දඹ ඇ එළහරිත ගසක් යට හිඳ) පැසුණු නොපැසුණු විසින් විභාග නොකොට අතට අසුවුවක් ගෙන කන්නාවූ කුඩා ළමයකු මෙන් ද රස තෘෂ්ණායෙන් ආහාරයක් බුද්ධ ලොල්වූ අන්ධයකු මෙන් ද,

3940. මරණාසන්න අවස්ථාව පැමිණියා වූ ඔබ යම් හෙයකින් කළයුත්ත නොකළයුත්ත නොදන්නහු ද, කාරණාකාරණයන්හි විනිශ්චය නොදන්නහු ද, එහෙයින් ඔබ අන්ධ බාලයකු මෙන් මට වැටහෙයි.

3941. යමෙක් ස්ත්‍රීහු උතුම් යයි හඟින්නේ නම් හෙතෙම අඩක් උමතු වූවකු මෙන් කපාකරන්නේ ය. මේ ස්ත්‍රීහු නම් සුරා සොඬුන්නට සුරා සැල මෙන් බොහෝ දෙනකුට සාධාරණ වෙති.

3942. මායා වෙසා මරීවී ව සොකො රොගො වුපදුවො,
බරා ව බන්ධනා වේනා මච්චුපාසො ගුහාසයො
තාසු යො වීසසසෙ පොසො සො නරෙසු නරාධමො.
3943. යං වුදෙති¹ උපඤ්ඤානං කො තං නිද්දිමරහනි,
මහාභුතීන්ද්‍රියො නාම ලොකස්මිං උද්පජ්ජි.
3944. බිඬ්ඬා පඤ්ඤානා ත්‍යාසු රති ත්‍යාසු පතිට්ඨිතා,
බීජානි ත්‍යාසු රුහනනි යදිදං සත්තා පජායරෙ
ත්‍යාසු කො නිබ්බිදෙ පොසො පාණමාසජ්ජ පාණහි.
3945. කුමෙව නඤ්ඤා සුමුඛ ථිතං අකෙසු යුඤ්ඤි,
තස්ස ත්‍යාජ්ජ හයෙ ජාතෙ භීතෙන ජායතෙ මති.
3946. සබ්බො හි සංසයං පතො හයං භීරු නිතිකබ්බි,
පණ්ණිතා ව මහත්තානො අකෙසු යුඤ්ඤනි දුයස්සපෙ.
3947. එතද්දාය රාජානො සුරජීවජ්ජනි මනජ්ජනං,
පටිබාහනි යං සුරො ආපදං අත්තපරියායං.
3948. මා නො අජ්ජ වීක්කනිංසු රඤ්ඤා සුදු මහානසෙ,
තථාහි විජ්ජෙත්වා පත්තානං එලං වෙළංච තං වධි.
3949. මුත්තො න ඉච්ඡි ඔට්ටිකානං සයං බන්ධං උපාගමි,
යොජ්ජ සංසයං පතො අත්තං ගණ්ණාහි මා මුඛං.

1. බුද්ධි - මජ්ඣං.

3942. තවද මේ ස්ත්‍රීහු නම් (පුරුෂයන් රවටන හෙයින්) මායාවක් වැන්න. (අතට අසු නොවන හෙයින්) මිරිඟුවක් වැන්න. (තමන් ඇසුරු කරන්නාවුනට ශෝකය හා කාශස්වාසාදී රෝගන් ඇතිකරන හෙයින්) ශෝක රෝගාදී උපද්‍රවයනට හේතුය, ක්‍රොධාදීන් තද බැවින් කෲරය, අන්ද්‍ර බන්ධනාදියට හේතුය. මේ ස්ත්‍රී නම් ශරීර ගුහාව ඇසුරු කරන්නා වූ මාර පාසය කී. එ බඳු ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි යම් පුරුෂයෙක් විශ්වාස කෙරේ නම් හේ මිනිසුන් අතුරෙහි අධම මිනිසෙකි. (සුමුබයා කී ය.)

3943. මාතුගාම සංඛ්‍යාත වූ යම් වස්තුවක් නුවණැත්තන් උසින් ම දක්නා ලද ද, ඒ ස්ත්‍රීයට නින්දා කරන්නට කවරෙක් සුදුසු වේ ද? මහත් ගුණාති ස්ත්‍රීහු නම් ලෝකයෙහි පළමුකොට උපන්නාහුය.

3944. සුමුබය, ඒ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි කායවච්ඡි ක්‍රීඩාවෝ ද පිහිටියාහ. ඒ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි පස්කම් ගුණයෙහි ආලය ද පිහිටි සේය. (බුදු පසේ බුදු ආදී) යම් සත්‍වකෙනෙක් උපදිත් නම් ඒ බීජයෝ ද ඔවුන් කෙරෙහි ම වැඩෙති. දිවි හැරීමෙන් වුව ද කවර නම් පුරුෂයෙක් ඔවුන් කෙරෙහි කලකිරෙන්නේ ද?

3945. සුමුබය, අනෙකකු නොව නුඹ ම ස්ත්‍රීන්ගේ කටයුතුවල යෙදෙන්නෙහිය. ඒ නුඹට අද බිය ඇතිවූ කලු හි ඒ මරණ බිය නිසා ස්ත්‍රීන්ගේ අගුණ දැකීමෙහි තියුණු නුවණක් ඇතිවිය යි හඟිමි.

3946. ජීවිතසංසයට පත් සියලු දෙන ම ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි පිළිබඳ සිතැතිව ඒ බිය ඉවසන්. පණ්ඩිත වූ, මහත්මයෝ දුකසේ යෙදියයුතු අර්ථයෙහි (වැඩවල) යෙදෙත්.

3947. මේ සඳහා රජවරු ශර මන්ත්‍රියකු කැමතිවෙති. යම් හෙයෙකින් ශරතෙමේ ස්වාමියාට පැමිණි ආපදාවන් වළකාලයි ද ආත්මාරක්ෂාවත් සිද්ධ කෙරේ ද එහෙයිනි.

3948. (සුමුබය,) අද රජුගේ අරක්කැමියෝ මුළුතැන්ගෙහිදී අප නොකපත්වා. යම්සේ හුණ එලය, හුණ ගස නසන්නේද, අපගේ පියාපත්වල වර්ණද එසේය. අපගේ විනාශයට (හේතුය) එසේ තා ද මා ද නො නසව.

3949. වැදි පුත්‍රයා විසින් මුදන ලද්දේ ද පියාඹා යන්නට නොකැමැති වූවෙහිය. තෙමේ ම බන්ධනයට එළැඹියෙහි. හෙද දැන් ජීවිත සැකයට පැමිණියේය. අප මිඳෙන කරුණක් සිතා ගනුව. (ස්ත්‍රීන්ට නින්දා කිරීම පිණිස) මුව විවෘත නොකරව.

3950. යො තං යොගං පසුඤ්ඤාං යුතං ධම්මපසංහිතං,
තචං පරියාපදනෙන¹ මම පාණෙසනං වර.
3951. මාහාසී පතතං සෙට්ඨ නහි භායනති තාදිසා,
අහං යොගං පසුඤ්ඤාං යුතං ධම්මපසංහිතං
මම පරියාපදනෙන ධීපං පාසා පමොක්ඛයි.
3952. ස ලුඤ්ඤං භංසකාපේන රාජදවාරං උපාගමී,
පටිවේදෙට් මං රඤ්ඤං ධනරට්ඨායමාගතො.
3953. තෙ දිස්වා පුඤ්ඤසංඛාරාසෙ උභො උක්ඛඤ්ඤසම්මතෙ,
බ්බු සඤ්ඤමනො² රාජා අමචෙව අජංඛාසට්.
3954. දෙට් ලුඤ්ඤං වසානි අනතං පානඤ්ඤං භොජනං,
කාමං කරො හිරඤ්ඤං යාවනො ඵස ඉ වජති.
3955. දිස්වා ලුඤ්ඤං පසන්නතං කාසිරාජා³ තදුමුචී,
යද්දං සමම ඛෙමක පුණ්ණං භංසෙහි තිට්ඨති.
3956. කට් රුචී⁴ මජ්ඣගතං පාසහතො උපාගමී,
ඔකිණ්ණං ඤ්ඤිසංඛෙසති නිමජ්ඣමං⁵ කට් ගති.
3957. අජජ මෙ සත්තමා රතති ආදනානි⁶ උපාසතො,
පදමෙනස්ස අනෙවසං අපමනො සට්ඨස්සිතො.
3958. අට්ඨස්ස පදමදාකං වරතො අදනෙසනං,
තස්මාහං ඔද්භිං පාසං ඵචෙනං⁷ දිපමගග්ගිං.
3959. ලුඤ්ඤං දො ඉමෙ සකුණං අට් ඵකොති භාසයි,
විතනනනු තෙ විපරියතං ආදු කිනනු ජිහිංසයි.⁸
3960. යස්ස ලොහිතකා තාළා තපනෙය්‍යනිභා සුභා,⁹
උරං සංහචිති තිට්ඨනති සො මෙ බන්ධං උපාගමී.

-
1. පරියාපදනෙන - මජ්ඣං.
 2. සංසමනො - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 3. කාසිරාජෙතදුමුචී - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 4. රුචී - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 5. නිමමජ්ඣමං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 6. අදනානි - මජ්ඣං.
 7. ඵචං තං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 8. ජිහිංසයි - මජ්ඣං.
 9. සභා - මජ්ඣං.

3950. (යහළු සුමුබය,) ඒ නුඹ පළමු කී දහැමින් යුත් උත්සාහය යොදව. තොපගේ ඒ පිරිසුදු වූ උත්සාහයෙන් මාගේ ජීවිතය සෙවීම කරව (යි භංග රජ කියේ ය.)

3951. පක්ෂිරාජය, බිය නොවව, ඔබ වැන්නෝ බිය නොවෙති. මම දහැමින් යුත් සුදුසු උත්සාහයක් යොදන්නෙමි. මාගේ ඒ පිරිසුදු උත්සාහයෙන් වහා දුෂ්පාසයෙන් මිඳෙන්නෙහිය. (සුමුබයා කියේ ය.)

3952. ඒ වැදිතෙම භංගයන් රැගත් කදින් යුක්තව රජගෙදර දෙරටුවට එළඹියේය. මා පැමිණි බව රජුට කියවු. මේ ධනරටිය නම් භංග රජු ද ආයේය යි ද රජුට දන්ව වූ (යි දෙරටුපාලයාට කියේ ය.)

3953. තමන්ගේ පිනට සරිලන, ශ්‍රේෂ්ඨයයි සම්මත ඒ භංගයන් දෙමැන දෑක සතුටු සිත් ඇති රජතෙම ඇමතියන්ට මෙසේ කීය.

3954. මේ වැද්දට වස්ත්‍ර ද, ආහාර පාන ද භෝජන ද දෙවූ. මේ තෙම යම්තාක් කැමැත්තේ නම් ඒ තාක් අමුරන් දෙවූ යි.

3955. කසි රජතෙම පහන් වූ ඒ වැද්ද දෑක මෙසේ කීය. යහළු බෙමක නම් වැද්දණෙනි, ඉදින් අපගේ පොකුණ භංගයන්ගෙන් පිරිපවති නම්,

3956. මහා දකුම ඇති භංගයන් මැද සිටියා වූද භංගයන් විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ ද මේ භංග රාජයා වෙතට මළ පුඩුව ගත් අත් ඇතිව ගියෙහි ද? මේ නුඹ, භංග රාජයා කෙසේ අල්ලාගත්තෙහි ද?

3957. මොහු ගොදුරු ගන්නා තැන් සොයා යන්නා වූ මට අද සත්වැනි රැය ය. මම මොහුගේ පියවර සොයමින් වාටිපඤ්ඡරයක් ඇසුරු කරමින් අප්‍රමාද වීමි.

3958. ඉක්බිති ගොදුරු පිණිස හැසිරෙන්නාවූ මොහුගේ පියවර දක්කෙමි. මම එහි පාසය බහාලීමි. මෙසේ මේ පක්ෂියා ගත්තෙමි යි (වැද්ද කියේ ය.)

3959. එම්බල වැදිපුත්‍රය, මේ පක්ෂිහු දෙදෙනෙක් වෙති. එසේ ඇති කල්හි එකෙකැයි කියන්නෙහිය. කිම, තාගේ සිත පෙරළී ද? ගැනහොත් අනෙකා අතිකකුට දෙනු කැමැත්තෙහිද?

3960. (මහරජ,) යම් පක්ෂියකුගේ රත් රත් වන් රේඛාවෝ බබළමින් ගෙල වටා ගොස් උදරයට භෑපි සිටිද්ද, හෙතෙම මාගේ බන්ධනයට පැමිණියේ ය.

3961. අරායං හසසරො පකඤ්ඤා¹ බ්බමාතුරං,
අරියං බ්බුවානො අට්ඨාසි චජ්ජොතා මානුසිං ගිරං.
3962. අථ කිත්තුද්දති සුමුඛ හත්ථං සංහච්ච තිට්ඨසි,
ආදු මෙ පරිසං පටොනා භයා භීතො න භාසසි.
3963. නාහං කාසිපතී භීතො ඔග්ගො පරිසං තච,
නාහං භයා න භාසිස්සං වාකාං අත්ථස්මිං තාදිසෙ.
3964. න තෙ අභිසරං පසෙස න රටෙ නපි පත්තකෙ,
තාස්ස චමෙච කීටං වා චමේතෙ ච ධනුගග්ගෙ.
3965. න හිරසුඤ්ඤං සුචණ්ණං වා නගරං වා සුමාපිතං,
ඔකීණ්ණපරිඨං² දුග්ගං දළොමට්ඨාලකොට්ඨකං,
යත් පටිට්ඨා සුමුඛ භාසිතඛං න භාසසි.
3966. න මෙ අභිසරෙනෙය්වා නගරෙන ධනෙන වා,
අපටෙන පථං යාම අනතලිකෙඛ වරා මයං.
3967. සුතාව පණ්ඩිතා ත්‍යමහා නිපුණා අත්ථිනානකා,
භාසෙමත්ථතිං වාවං සච්චෙවස්ස පතිට්ඨිතො.
3968. කිඤ්ඤි තුග්ගං අසථිස්ස අනරියස්ස කර්මස්සති,
මුසාවාදිස්ස ලුද්දස්ස හණ්ණමපි සුභාසිතං.
3969. තං බ්‍රාහ්මණානං චචනා ඉමං බෙමිං⁴ අකාරසි,
අභයඤ්ඤි තයා සුට්ඨං ඉමායො දසධා දිසා.
3970. ඔග්ගො තෙ පොකඛරණිං විපසනොදකං සුචිං,
පචුත්තඤ්ඤාදනං⁵ තත් අභිංසාවෙත් පකඛනං.

1. අබ්බොධා ඛන්ධ - මජ්ඣං.

2. කී - මජ්ඣං.

3. පරිකඛං - මජ්ඣං.

4. බෙමං - මජ්ඣං.

5. බහුකං බාදනං - මජ්ඣං, පහුතං බාදනං - ස්‍යා.

3961. ඉක්බිති මේ ප්‍රභාස්වරවූ පක්ෂිතෙම නොබැඳුණේ, බැඳුණු ගිලන් වූ ස්වාමියා සනසමින් (ඉදිරියට පැමිණ) මා සමග මිනිස් තෙපුලෙන් කථාකරමින් සිටියේයයි (වැද්ද කීයේ ය.)

3962. සුමුබය, එසේ ඇතිකල්හි දැන් කුමක් හෙයින් හනු එකට තද කොට ගෙන සිටිනෙහි ද? කීමෙන් ද? මාගේ පිරිසට පැමිණියේ බියෙන් තැතිගත්තෙහි කථා නොකෙරෙහිද යි රජ ඇසී ය.

3963. කසිරටට අධිපති මහරජතුමනි, මම ඔබගේ පිරිසට වැද බියපත්වූයෙමි නොවෙමි. මම බියෙන් නො බෙණෙන්නෙමි ද නොවෙමි. කථාකළයුතු සුදුසු අවස්ථා යෙහි කථා කරමි යි සුමුබයා කීයේ ය.

3964. තට රැකවරණ කරගෙන සිටින පිරිසක් නොදකිමි. රිය ද නොදකිමි. පාබළ සෙනගක් ද නොදකිමි. ඊ පහර වළකාලන වර්මයක් ද නොදකිමි. වාටිකපාලයක් ද නොදකිමි. යුද ඇඳුමින් සැරසුණු ධනුර්ධරයන් ද නොදකිමි.

3965. අමුරන්ද ස්වර්ණද නොදකිමි. දිය අගලකින් වටකරන ලද දුර්ගම වූ දඩ් අටලු හා කොටු ඇති යහපත්කොට තනනලද නගරයක්ද නොදකිමි. සුමුබය, යම් තැනෙක්හි පැමිණියේ බිය විය යුත්තෙහි බිය නො වෙහි ද, එබඳු තැනක් නොදකිමි යි රජතෙම කීය.

3966. මහරජ, මට රැකවරණය කරගෙන සිටින්නාවූ පිරිසෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත. නුවරින් හෝ ධනයෙන්ද ප්‍රයෝජනයක් නැත. අහසින් ගමන් කරන්නාවූ අපි අමාර්ගයෙහි මාර්ගය තනාගෙන යමහ.

3967. අපි නුවණැත්තෝය, දක්ෂයෝය, කරුණු සිතන්නෝය යි ඔබ විසින් අසනලද්දමෝ වෙමු. ඉදින් ඔබ සත්‍යයෙහි පිහිටි කෙනෙක් වන්නහු නම් අර්ථ සහිත වචනයක් කියන්නෙමි.

3968. සත්‍ය විරහිතවූ අනායා වූ බොරු කියන්නා වූ රෝද ගති ඇති ඔබට කියනලද සුභාමිතයක් වුවත් කවර නම් යහපතක් සලසා ද?

3969. (මහරජ,) ඔබ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ කීමෙන් මේ බෙම් නම් පොකුණ කරවුවහුය. ඔබ විසින් මේ දග දිශායෙහි ම අභය ද ප්‍රකාශ කරන ලදී.

3970. ඔබගේ පොකුණට බැස පිරිසුදු වූ ප්‍රසන්න ජලය ද බොහෝ වූ ආහාර ද ලබන්නාවූ පක්ෂීන්ට හිංසාවක් නැතැයි (ප්‍රකාශ කරනලදී.)

3971. ඉදං සුඛාන නියොසං ආගතමො¹ තචකකිකෙ,
තෙ තෙ බද්ධසමා² පාසෙන එතං තෙ භාසිතං මුසා.
3972. මුසාවාදං පුරකකිනා ඉවජාලොභංඤා පාපකං,
උභොසන්ධිං අතික්කමම අසාතං උපපජ්ජති.
3973. නාපරජ්ඣාම සුමුඛ නපි ලොභා වමග්ගහිං,
සුතා ව පණ්ඩිතාත්තස්ස නිපුණාඅක්ඛන්තකා.
3974. අප්පෙවක්ඛතිං වාවං ව්‍යාකරෙය්‍යං ඉධාගතා,
තථා තං සම්මි නෙසාදෙ වුතො සුමුඛ මංගහි.
3975. නෙව භිතා³ කාසිපති උපනීතස්මිං ජීවිතෙ,
භාසෙමක්ඛතිං වාවං සම්පන්නා කාලපරියායං.
3976. යො මිගෙන මිගං හන්ති පක්ඛිං වා පන පක්ඛිනා,
සුතෙන වා සුතං කිණො⁴ කිං අනරියතරං තතො.
3977. යො ව අරියරුදං භාසෙ අනරියධම්මවස්සිතො,
උභො සො ධංසතෙ ලොකා ඉධවෙව පරස් ව.
3978. න මජ්ජථ යසං පතො න ව්‍යථෙ⁵ පත්තසංසයං,
වායමෙථෙව කිච්චෙසු සංවරෙ උචරානි ව.
3979. යෙ වද්ධා⁶ අභ්ගතීක්කන්තා සම්පන්නා කාලපරියායං,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන එවෙනෙ⁷ ත්ථිවං ගතා.
3980. ඉදං සුඛා කාසිපති ධම්මමත්තනි පාලය,
ධතරට්ඨංඤා මුක්ඛාහි භංසානං පවරුත්තමං,
3981. ආභරනතුදකං පජ්ජං ආසනංඤා මහාරහං,
පඤ්ඤරතො පමොක්ඛාමී ධතරට්ඨං යසස්සිනං.

-
1. අගතමො - මජ්ඣං.
 2. බද්ධසමා - වී. මජ්ඣං.
 3. භුතා - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 4. කිණො - මජ්ඣං. කිලා - ස්‍යා.
 5. නව්‍යාධෙ - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 6. වුද්ධානාභිභික්කන්තා - මජ්ඣං.
 7. එවං තෙ - මජ්ඣං. ස්‍යා.

3971. මෙය අසා ඔබගේ සමීපයට (ඔබ විසින් කරවනලද පොකුණට) ආවෙමු. ඒ අපි ඔබගේ පාසයෙන් බැඳුණෙමු. මෙය ඔබ විසින් කියනලද බොරුවයි.

3972. මුසාවාදය පෙරදැරි කොට ලාමක වූ ඉව්ඡා සංඛ්‍යාත ලොභය ද කොට දෙව් මිනිස් යන ප්‍රතිසන්ධි දෙක ඉක්මවා නිරයෙහි උපදින්නේය යි (සුමුබයා රජුට ලජ්ජා ඉපදවීය.)

3973. එම්බා සුමුබය, නොපට අපරාධ නොකරමු. ලොභයෙන්ද නොප නොගන්නෙමි. තෙපි පණ්ඩිතයෝය, දක්ෂයෝය, අර්ථ-වින්නකයෝ යි අසනලද්දේ ද වෙයි.

3974. මෙහි පැමිණියාවූ තෙපි අර්ථ සහිත වචන ප්‍රකාශ කරන්නාහු නම් යෙහෙකැයි සිතුවෙමි. යහළු සුමුබය, ඒ පිණිස මා විසින් කියන ලද වැද්ද නොප අල්ලා ගත්තේය.

3975. කසි රජුනි, මරණයට ළංවූ කල්හි බියවූවමෝ ජීවිතාව-සානයට පත්වූවමෝ අර්ථවත් වචන කියන්නෙමු.

3976. මනාව පුරුදු කරන ලද යමෙක් දීපක මුවකු කරණකොට ගෙන මුවකු නසයි ද, දීපක පක්ෂියකු කරණකොටගෙන පක්ෂියකු නසයිද, නිර්භයයෙහි ප්‍රසිද්ධ (දීපක මාග සදාශ) පියුම් විලකින් ධර්මකථිකයෙකැයි අසන ලද කෙනකුට භිංසා කරයිද, ඊට වඩා අනායාසී වූ කුමක් ඇත්ද?

3977. යමෙක් අනායාසී ධර්මයෙහි පිහිටියේ ආයාසී වචන කියයිද, හෙතෙම මෙලෝ පරලෝ යන උභය ලෝකයෙන් ම පිරිහෙන්නේය.

3978. යමෙක් යසසට පැමිණ මත් නොවන්නේ ද ජීවිත සංසයට පැමිණි නමුදු වික්ක පිඩාවට නො පැමිණෙන්නේ ද කටයුතුවල උත්සාහ කරන්නේ ද, තමන්ගේ සිදුරු වසන්නේ ද,

3979. ගුණවාද්ධ වූ මරණකාලයට පැමිණියා වූ යම් කෙනෙක් මේ මිනිස් ලොව ඉක්මවද්ද, මෙලොව කුශලධර්මයෙහි හැසිර මෙසේ මොවුහු දෙව්ලොවට පැමිණියාහු වෙති.

3980. කඨිරජුනි, මෙය අසා තමන් කෙරෙහි ධර්මය රැකගනුව. ධතරට්ඨ නම් භංග රාජයා ද මුදලව යි සුමුබ කියේ ය.

3981. පා දෝනා දිය ද, පා ගල්වන තෙල් ද, මා ඇඟි අසුනක් ද ගෙනෙත්වා. යශස් ඇත්තා වූ ධතරට්ඨ නම් භංග රාජයා කුඩුවෙන් මුදන්නෙමි.

3982. තඤ්ඤා සෙනාපතිං ධීරං නිපුණං අත්ථිතතකං,
යො සුඛො සුඛිතො රඤ්ඤා දුක්ඛතෙ භොති දුක්ඛිතො.
3983. එතාදිසා¹ ඛො අරහන්ති පිණ්ඩමස්සාතු භතතුතො,
යථායං සුමුඛො රඤ්ඤා පාණ්ඩාරණො සඛා.
3984. පිට්ඨඤ්ඤා සබ්බසොචණ්ණං අට්ඨපාදං මනොරමං,
මට්ඨං කාසිකපඤ්ඤා² ධනරට්ඨං උපාච්ඡි.
3985. කොව්ඡඤ්ඤා සබ්බසොචණ්ණං වෙය්‍යග්‍රහපරිසිඛිතං,
සුමුඛො අපඤ්ඤාපාචෙකඤ්ඤා ධනරට්ඨස්ස අනන්තරං.
3986. තෙසං කඤ්ඤානපකෙතභි පුත්‍ර ආදාය කාසියො,
භංසානං අභිභාරෙස්ස අග්‍රං රඤ්ඤා පවාසිතං.
3987. දිසවා අභිභටං අග්‍රං කාසිරාජෙන පෙසිතං,
කුසලො ඛනකධම්මොනං තතො පුළ්ඡි අනන්තරා.
3988. කථි භොතො කුසලං කථි භොතො අනාමයං,
කථි රට්ඨමිදං ජීතං ධම්මෙනමනුසිස්සති.
3989. කුසලඤ්ඤා මෙ භංස අරො භංස අනාමයං,
අරො රට්ඨමිදං ජීතං ධම්මෙනමනුසිස්සති.
3990. කථි භොතො අමච්ඡෙස්ස දෙසො කොචි න විජ්ජති,
කථිතත්තං තෙ තථිකෙස්ස නාචකඛිතති ජීවිතං.
3991. අරො පි මෙ අමච්ඡෙස්ස දෙසො කොචි න විජ්ජති,
අරො පි තෙ මමකෙස්ස නාචකඛිතති ජීවිතං.
3992. කථි තෙ සාදිසි හරියා අස්සවා පියභාණිති,
පුත්තරුපයස්සපෙතා මම ඡන්දවසානුගා.
3993. අරො මෙ සාදිසි හරියා අස්සවා පියභාණිති,
පුත්තරුපයස්සපෙතා මම ඡන්දවසානුගා.
3994. කථි රට්ඨං අනුජාලං අකුතොචි උපඥවං,
අසාහසෙන ධම්මෙන සමෙන මනුසිස්සති³.

1. ඵදිසො ඛො අරහති - මජ්ඣං. ස්‍යා.
2. මජ්ඣනං - මජ්ඣං. වජ්ජිනං - ස්‍යා.
3. සමෙනමනුසාසි - මජ්ඣං.

3982. යම් භංගයෙක් රජුගේ සැපතෙහි සුවපත්වූයේ ද, දුකෙහිදී දුඃඛිත වූයේ ද ප්‍රාඥවූ දක්ෂවූ යහපත සිතන්නාවූ ඒ සෙන්පතියා ද මුද්‍රාත්තෙමි.

3983. යම් සේ මේ සුමුඛ තෙම භංග රජුගේ ප්‍රාණ-සාධාරණ යහඵවා වේද, මෙබන්දෝ ස්වාමියාගේ ආභාරය අනුභව කරන්නට සුදුස්සෝ වෙති.

3984. සියල්ල ස්වර්ණමය වූ පා අටක් ඇති වැඩ අවසන් කළ කශීවස්ත්‍රයෙන් අතුරනලද පුටුවක ධනරටිය නම් භංගරාජයා හිඳ ගත්තේ ය.

3985. සියල්ල ස්වර්ණමය වූ ව්‍යාසුසමින් වටකොට මසනලද කොටස් නම් පුටුවෙහි සුමුඛ තෙමේ ධනරටිය භංගරාජයාට අනතුරුව හිඳගත්තේය.

3986. රජු විසින් පඬුරු පිණිස එවනලද ඒ උතුම් භෝජනය කශීරට වැසි බොහෝ දෙන ස්වර්ණභාජනවලින් ගෙනවුත් භංගයන්ට එළවූහ.

3987. ඉක්බිති කශී රජු විසින් යවනලදු තමන් වෙත එළවනලද ඒ අග්‍ර භෝජනය දෑක අනතුරුව, ඤාත්‍රියධර්මයන්හි දක්ෂ වූ භංග රජතෙම (එකින් එක) විවාළේ ය.

3988. පින්වත් රජුට යහපත්ද, හවත්තට ආරෝග්‍යය තිබේ ද, කිම, සමෘද්ධ වූ මේ රට දඟමින් අනුශාසනා කරනු ලැබේ ද?

3989. භංගරාජය, මට යහපති, යළි මට ආරෝග්‍යයද තිබේ. තවද, සමෘද්ධ වූ මේ රට මා විසින් දඟමින් අනුශාසනා කරනු ලැබේ.

3990. කිම හවත්නුගේ ඇමතියන් අතර කිසියම් දෙසෙක් නැද්ද? කිම, ඔව්හු ඔබගේ යුද්ධාදි කායඝීයන්හි දිවි නොතකා ක්‍රියා කෙරෙද්ද?

3991. මාගේ ඇමතියන් අතර කිසියම් දෙසෙක් නැත. වැලි ඔව්හු මාගේ යුද්ධාදි කායඝීයන්හි දිවි නොතකා ක්‍රියාකෙරෙති.

3992. කිම ඔබගේ බිරිය සමාන ජාති ඇත්තී ද, අවවාදඤ්ඤා ද, ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නී ද, දරු සම්පතින් රූපයෙන් හා යසසින් සමන්විත ද, ඔබගේ අදහස් අනුව පවත්නී ද?

3993. මාගේ බිරිය සමාන ජාති ඇත්තියකි. අවවාදඤ්ඤා. ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නීය. දරු සම්පතින් රූපයෙන් හා යසසින් ද සමන්විතය. මාගේ අදහස් අනුව පවත්නීය.

3994. කිම, රටවැසියා නො පෙළනු ලැබේ ද? කිසිවකිනුත් උවදුරෙක් නැද්ද? සාහසික නොවූ ඔබ විසින් දඟමින් සෙමෙන් රට අනුශාසනා කරනු ලැබේ ද?

3995. අපේ රටේ අනුප්‍රාප්ති අකුණෙහි උපද්‍රව, අසාහසෙන ධර්මය සමෙන් මනුසිසානි¹.
3996. කවි සනෙහි අපවිතා අසනෙහි පරිවර්තන, නො වෙ ධර්ම නිරික්ෂකා අධර්මයනුවනයි.²
3997. සනෙහි ව මෙ අපවිතා අසනෙහි පරිවර්තන, ධර්මයෙහිනුවනම් අධර්මය මෙ නිරික්ෂකා,
3998. කවි නානාගතං දීපං සමවෙකකි ධර්මය, කවි න මනෙහි මදනියෙ පරලොකං න සනෙයි.
3999. නාහං අනාගතං දීපං සමවෙකකි පකිම, සීතො දසසු ධර්මය පරලොකං න සනෙයි.
4000. දනං සීලං පරිවර්තනං අප්‍රචං මද්‍රවං තපං; අකොකාධං³ අවිහිංසකි ධර්මයකි අවිරොධනං.
4001. ඉවෙවනෙ කුසලෙ ධර්මය සීතෙ පකිම අනනනි, තනො⁴ මෙ ජායනෙ පිති සොමනසකිනපකං.
4002. සුමුඛො ව අවිනෙකා විසාපි ඵරුසං ගිරං, භාවදෙසමනකුසල අසමාකායං විහරාමො.
4003. සො කුසලා ඵරුසං වාචං නිවාරෙසි අයොනියො, යානසමාසු⁵ න විජ්ජනනි න ඉදං පඤ්ඤවතාමිව.
4004. අකි මෙන අතිසාරං වෙගෙන මනුජාධිප, ධර්මයෙහි ව ධර්මයෙහි දුකකි මෙ විප්‍රලං අනු.
4005. කං නො පිතාපි පුතනං භුතනං ධර්මයෙහි, අසමාකං අධිපතනං ධර්මයෙහි රාජකුසල.
4006. එතං තෙ අනුමාදම යං භාවං න නිගුහසි, බීලං පහිකුසි පකි උප්පකොසි විහරාම.

1. මනුසිසානං - මජ්ඣං.
2. මවනකි - මජ්ඣං.
3. අකොකාධං - මජ්ඣං.
4. අපේ - මජ්ඣං.
5. යානසමාසු - මජ්ඣං.

3995. රටවැසියා නො පෙළනලදී. කිසිවකිනුත් උවදුරෙක් නැත. සාහසික නොවූ මා විසින් දැහැමින් සෙමෙන් රට අනුශාසනා කරනු ලැබේ.

3996. කිම, ඔබ විසින් ශීලාදී ගුණයුක්ත සත්පුරුෂයෝ පුදන ලද්දහු ද? අසත්පුරුෂයෝ දුරුකරන ලද්දහු ද? ධර්මය හැරදමා අධර්මය අනුව නොපවත්නෙහි ද?

3997. මා විසින් ශීලාදී ගුණයුක්ත සත්පුරුෂයෝ පුදන ලද්දහුය. අසත්පුරුෂයෝ දුරුකරන ලද්දහුය. ධර්මය අනුව ම පවත්නෙමි. මා විසින් අධර්මය දුරුකරනලදී.

3998. මහරජ, කිමෙක්ද, ආයුෂ මඳ බව නො සලකන්නෙහි ද? කිමෙක් ද, මත්ටියයුතු රූපාදී අරමුණෙහි මත් නො වන්නෙහි ද? කිමෙක් ද, පරලොවට බිය නැත්තෙහි ද?

3999. පක්ෂිරාජය, මම ආයුෂ මඳ බව සලකන්නෙමි. දශරාජ ධර්මයන්හි පිහිටියෙමි. පරලොවට බිය නො වන්නෙමි.

4000. දන්දීමය, සිල්ලැකීමය, පරිත්‍යාගය, සෘජුබවය, මෘදුබවය, උපොසථශීලසමාදාන සංඛ්‍යාත තපසය, මෛත්‍රී පූර්වභාග කොට ඇති අක්‍රොධය, කරුණා පූර්වභාගකොට ඇති අවිභීංසාවය, අධි වාසනා සංඛ්‍යාත ඝෂාන්තිය ය, එකභබවය.

4001. මෙකී කුශල ධර්මයන් මා කෙරෙහි පිහිටියවුත් බලමි. මට එයින් ප්‍රීතියත්, මහත් සොම්නසත්, පහළ වන්නේය.

4002. මේ සුමුඛ පක්ෂි තෙමේ ද මාගේ ගුණසම්ප්‍රිය නොදැන සිත දූෂ්‍යවන බව නොසලකා මට පරොස් බස් කියේ ය.

4003. හෙතෙම කිපියේ නුනුවණින් පරොස් බස් පිට කෙළේය. අප කෙරෙහි යම් වරදක් නැත්තේ ද, එහෙයින් සුමුඛගේ මේ කීම නුවණැත්තකුගේ කීමක් මෙන් නො වැටහේයයි (රජතෙමේ කියේය).

4004. නරශ්‍රේෂ්ඨය, ධනරට්ඨ භංසරාජයා පාසයෙහි බැඳුණු කල්හි මට මහත් දුකෙක් විය. ඒ දුක් වේගයෙන් මා විසින් එය පමණ ඉක්මවා කරනලද ප්‍රකාශයෙකි.

4005. ශ්‍රේෂ්ඨ මහරජතුමනි, ඔබ වනාහි දරුවන්ට පියා මෙන්ද, සහිකන්ට පොළොව මෙන්ද, අපට උපකාරය. වරදට යටත් වූ අපට කමා කරනු මැනවි. (සුමුඛ තෙමේ කියේ ය).

4006. එම්බා විභබ්බම වූ පක්ෂිය, නුඹ යම්භෙයකින් අදහස නොසහවන්නෙහි ද, සිතෙහි හුල බිඳින්නෙහි ද, සෘජු වූයෙහි ද, එහෙයින් නුඹගේ මේ දෙෂය කමාකරමිඳි රජතෙමේ කියේ ය.

4007. යං කිඤ්චි රතනං අත්ථි කාසිරාජනිවෙසනෙ,
රජතං ජාතරූපඤ්ච මුක්තා වෙච්චියා ඛහු.
4008. මණයො සඛිදුක්ඛඤ්ච චත්තං හරිවතුනං,
අජිතං දන්තහණ්ඩඤ්ච ලොභං කාලායසං ඛහුං.
එතං දදුමි වො විහං ඉසෙසරං විසසජාමි වො.
4009. අද්ධා අපචිතා න්‍යමිතා සක්කතා ච රථෙසහ,
ධම්මෙසු වහ්නමානානං කං නො ආචරියො හවි.
4010. ආචරියසමනුඤ්ඤා නයා අනුමතා මයං,
තං පදකඛිණතො කතවා ඤාති පසෙසමරිතුම.
4011. සබ්බරත්තං විහ්තයිකා මහ්නයිකා යථා තථං,
කාසිරාජා අනුඤ්ඤාසි හංසානං පචරුක්කමං.
4012. තතො රත්තා විවසනෙ සුරියස්සුග්ගමනං¹ පති,
පෙකඛතො කාසිරාජස්ස හවිනා² තෙ විගාඤ්ඤං.
4013. තෙ අරොගෙ අනුප්පන්නෙ දිස්වාන පරමෙ දිජේ,
කෙ කෙති මකරුං හංසා පුටුසඤ්ඤෙ අජායථ.
4014. තෙ පතීතා පමුක්ඛෙන හතතුතා හතතුගාරවා,
සමන්තා පරිකරිංසු අණ්ඩජා ලද්ධපච්චියා.
4015. එවං මිත්තවතං අජා සබ්බෙ හොතති පදකඛිණා,
හංසා යථා ධනරට්ඨා ඤාතිසඛසමුපාගමුනති.

මහාහංසජාතක යි.

3. සුධාහොජනජාතකං

4016. *තෙව කිණාමි නපි විකකිණාමි
න වාපි මෙ සන්තිවයො ච අත්ථි,
සුකිච්ඡරූපං චතිදං පරිතං.
පඤ්ඤාදනො නාලමයං දුට්ඨතං.

1. සුරියස්සුග්ගමනං - මජ්ඣං.

2. හවිනතො - මජ්ඣං.

* "තෙව කිණාමි නපි විකකිණාමි" න්‍යාදි ඉමා එකවිසති ගාරායො භෙදධා වාදසනිපාතෙ කොසියජාතකෙපි දිස්සන්ති. ඉමසම්මපි යානෙ ආගතා. අට්ඨකථාවරියො පන- "නගුක්කමෙ ධීරිවරෙ ගනධමාදනෙ"ති ඉතො පච්ඡාය සුධාහොජන ජාතකං දසෙසයිති.

4007. කශීරජනිවෙස්හි යම්කිසි රත්න සමූහයක් නිදන්කොට ඇත්තේ ද, එනම් රිදී ද, රත් ද, මුතු ද, බොහෝ වෛඩුයාසී ද,

4008. මිණිමුවා බඩු ද, සක් හා මුතු ද, කසිසළු ද, රත්සඳුන් ද, අඳුන් මුව සම් ද, දළමුවා බඩු ද, තඹලෝමුවා බඩු ද, කාල ලොහමය බඩු ද බොහෝ ඇත. මේ වස්තුව ඔබට දෙමි. මේ මාගේ බරණැස් රජයේ ආධිපත්‍යය ඔබට පවරා දෙමි යි (රජතෙම කීය).

4009. ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමනි, ඔබ විසින් අපි පුදන ලද්දමෝ වෙමු. සත්කාර කරන ලද්දමෝ ද වෙමු. කුඹල කර්මපට ධර්මයන්හි පිහිටා ක්‍රියාකරන්නා වූ අපට ඔබ ආවායාසී වනු මැනව.

4010. මහරජ, ආවායාසී වූ ඔබ විසින් අනුදන්තාලද අනුමත කරනුලැබූ අපි ඔබ පැදකුණු කොට නැයන් දකිමු යි හංසරජ කීය.

4011. කශීරජතෙම මුළුරැයම, ඔවුන් සමග සුදුසු පරිදි චිත්තනය කොට මන්ත්‍රණය කොට උතුම් වූ ඒ හංසයන්ට යෑම පිණිස අනුත්තේය.

4012. ඉන්පසු රාත්‍රිය ඇවැටෙත් හිරු උදවන වේලෙහි එදෙස බලාසිටි කශීරජුගේ හවනයෙන් ඒ හංසයෝ අහසට නැගූහ.

4013. නිරෝග වූ එහි පැමිණි ඒ උතුම් හංසයන් දෑක, හංසයෝ කෙ කෙ යන රාවය කළහ. එයින් මහත් ශබ්දයක් හටගති.

4014. මළ පුඩුවෙන් මිදුණා වූ ස්වාමියා කරණ කොටගෙන තුඩු සිත් ඇත්තා වූ ඒ හංසයෝ ස්වාමිගෞරවය ඇත්තාහු “පක්ෂිහු පිහිට ලද්දෝය”යි ඔහු හාත්පස පිටවරා ගත්හ.

4015. මෙසේ කල‍්‍යාණමිත්‍රයන් ඇත්තවුන්ගේ සියලු අභිවාද්ධිය සැලසෙන්නේය. ධනරට්ඨ නම් වූ හංසයෝ යම් සේ නෑ සමූහයා වෙතට පැමිණියාහු ද එමෙනැයි වදළසේක.

මහාහංස ජාතක යි.

3. සුධාහොජන ජාතකය

4016. මම නො මැ මිලයට ගනිමි. නො ද විකුණමි. මා විසින් රැස්කළ ධනයෙක් ද නැත. මේ අල්ප ආහාරය ද දුක්සේ ලබන ලද මැ යැ. මේ පතක් පමණ වූ බත දෙදෙනාතුන්ට පමණ නො වෙයි.

4017. අප්පමිතා අප්පකං දජ්ජා අනුමජ්ඣකිතො මජ්ඣකං,
බහුමිතා බහුකං දජ්ජා අද්දනං නුපපජ්ජති.
4018. තං තං වද්දමි කොසිය දෙභි ද්දනානි භුඤ්ඤ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී ලහතෙ සුඛං.
4019. මොසඤ්ඤාසු හුතං හොති මොසඤ්ඤාපි සමීභිතං,
අතිථිසමිං යො නිසින්නසමිං එකො භුඤ්ඤති භොජනං.
4020. තං තං වද්දමි කොසිය දෙභි ද්දනානි භුඤ්ඤ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී ලහතෙ සුඛං.
4021. සච්චං තස්ස හුතං හොති සච්චඤ්ඤාපි සමීභිතං,
අතිථිසමිං යො නිසින්නසමිං නෙකො භුඤ්ඤති භොජනං.
4022. තං තං වද්දමි කොසිය දෙභි ද්දනානි භුඤ්ඤ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී ලහතෙ සුඛං.
4023. සරඤ්ඤා ජුහති යො සො බහුකාය ගයාය ව,
දෙශෙ නිමබ්බරුතිත්ථසමිං සිසුසොතෙ මහාවගෙ.
4024. අනුචායස් හුතං හොති අනුචායස් සමීභිතං,
අතිථිසමිං යො නිසින්නසමිං නෙකො භුඤ්ඤති භොජනං.
4025. තං තං වද්දමි කොසිය දෙභි ද්දනානි භුඤ්ඤ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී ලහතෙ සුඛං.
4026. බලිසං හි සො නිගගිලති දීසසුත්තං සබ්බකං,
අතිථිසමිං යො නිසින්නසමිං එකො භුඤ්ඤති භොජනං.
4027. තං තං වද්දමි කොසිය දෙභි ද්දනානි භුඤ්ඤ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී ලහතෙ සුඛං.
4028. උළාරවණණා වත බ්‍රාහ්මණා ඉමෙ
අයඤ්ඤ වො සුතබො කිස්ස හෙතු,
උච්චාවචං වණණාණං විතුඤ්ඤති
අක්කාථ නො බ්‍රාහ්මණා කෙනු තුමෙහ.

4017. අල්පමාත්‍ර දැයිත් අල්පමාත්‍රයක් දෙන්නේ යැ. අණුමාත්‍ර අර්ධයෙන් අඩක් දෙන්නේ යැ. බොහෝ දැයිත් බොහෝ දැයක් දෙන්නේ යැ. නො දෙනු නො වටනේ යි.

4018. කොසිය සිටාණෙනි, එකරුණෙන් තොපට කියමි : දන් දෙව, වළඳ ද කරව, ආයාමාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

4019. යමෙක් ආගන්තුකයකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් බුදි නම් ඔහුගේ හොම සිස් වෙයි. ධනොපායන වීයා ද සිස් වෙයි.

4020. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි. දන් දෙව, වළඳ ද කරව, ආයාමාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

4021. යමෙක් ආගන්තුකයකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් නො බුදි නම් ඔහුගේ දනය සත්‍ය වෙයි. ධනොපායන වීයා ද සත්‍ය වෙයි.

4022. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි. දන් දෙව තමා ද වළඳ කරව. ආයාමාර්ගයට නැගෙව. එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

4023. යම් පුරුෂයෙක් (ලවණසමුද්‍ර පුෂ්කරණි ආදී) ජලාශයක් කරා එළැඹූ බලිකර්ම කෙරේ ද, බාහුකා නදී යැ ගයාපුෂ්කරණි යැ ද්‍රෝණ කිකි යැ කිම්බරු කිකි යැ මහත් වූ ජලප්‍රවාහ ඇති ශීඝ්‍ර ශ්‍රෝතස් යැ යන මෙහි බලිකර්ම කෙරේ ද,

4024. යමෙක් අමුත්තකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් නො බුදි නම් ඔහු විසින් තෙල තන්හි දු බලිකර්ම කරනලද වෙයි. තෙල තන්හි දු ධනොපායන වීයා කරනලද වෙයි.

4025. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි : දන් දෙව. තෙමේත් වළඳ කරව, ආයාමාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

4026. යමෙක් අමුත්තකු හුන් කල්හි එකලා වැ අහර වළඳ කෙරේ ද, හේ දීර්ඝසුත්‍රයක් ඇති බන්ධන සහිත වූ බලියක් ගිලීයි.

4027. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි : දන් දෙව, තෙමේ ද වළඳ කරව, ආයාමාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

4028. මේ බ්‍රාහ්මණයෝ උදරවර්ණ ඇතියාහු මැ යැ. තොපගේ මේ සුනබ තෙම කවර හෙයින් උස්පහන් පැහැසටහන් විකුර්වණ (නිමාණ) කෙරේ ද? බ්‍රාහ්මණයාණෙනි, අපට කියව, තෙපි කවරහු ද?

4029. චන්ද්‍ර ච සුරියෝ ච උභෝ ඉධාගතා
අයං පන මානලි දෙවසාරථී,
සකෙකාහමසම් තිදසානම්ඤ්ජ
එසෝ ච බො පඤ්ඤබොති වුවන්ති.
4030. පාණ්ඩුසරා මුනිඛතා ච මුරජාලමුරාති ච,
සුත්තමෙනං පබ්බොධෙනති පටිච්ඡද්ධො ච නන්දති.
4031. යෙ කෙවිමෙ මච්ඡරිනෝ කදරියා
පරිභාසකා සමණ්ඩ්‍රාහමණානං,
ඉධෙව නික්ඛප්ප සරිරදෙහං
කායසස් හෙද නිරයං වජ්ජන්ති.
4032. යෙ කෙවිමෙ සුග්ගතිමාසසානා
ධම්මෙ ධීනා සංයමෙ සංවිභාගෙ,
ඉධෙව නික්ඛප්ප සරිරදෙහං
කායසස් හෙද සුගතිං වජ්ජන්ති.
4033. ඤං නො ඤාති පුරිමාසු ජාතිසු
යො මච්ඡරි රොසකො පාපධම්මො,
තවෙව අඤ්ඤා ඉධාගතමිහා
මා පාපධම්මො නිරයං අපඤ්ඤා.
4034. අද්ධා හි මං වො හිතකාමා යං මං සමනුසාසරං,
සොහං තථා කරිස්සාමි සබ්බං වුත්තං හිතෙසිති.
4035. එසාහමඤ්ජව උපාරමාමි
න වාපහං කිඤ්ඤි කරෙය්‍ය පාපං,
න වාපි මෙ කිඤ්ඤි අදෙය්‍යමඤ්ඤි
න වාපි දඤ්ඤා උදකමපහං පිබ්බෙ.
4036. එවිඤ්ඤා මෙ දදන්තො සබ්බකාලං
භොගා ඉමෙ වාසව බ්බිසස්සනති,
තන්තො අහං පබ්බජිස්සාමි සකක
හිත්තාන කාමානි යථොධිකානිති.
4037. නගුත්තමෙ ගිරිවරෙ ගන්ධමාදන්තෙ
මොදනති නා දෙවවරාහිපාලිනා,
අථාගමා ඉසිවරො සබ්බලොකගු
සුපුජ්ජිතං දුමවරසාධමාදිය.

4029. සඳු හිරු දෙදෙන මෙහි ආහ. මේ වූකලී දෙවසාරථී වූ මාතලී වෙයි. මම තිදස්වැසි දෙවියනට අධිපති සක්දෙවරජ වෙමි. තෙල තැනැත්තේ පඤ්ඤාබලය යැ යි කියනු ලැබේ.

4030. අත්තල නාදයෝ ද මිහිභූතබර හඬ ද මුරජ බෙර හඬ ද පණාබෙර හඬ ද නිදිගත් මොහු පුබුදු කෙරෙති. පිබිදියේ තුටු වේ.

4031. යම්කිසි කෙනෙක් මසුරු වූවාහු තදමසුරු වූවාහු මහණ බමුණන්ට පිරිහෙළා කරා කරන්නාහු වෙන් ද, ඔහු ශරීර සංඛ්‍යාත දෙහය මෙලොවහි මැ බහාතබා කාබුත් මරණින් මතු නිරයට යති යි.

4032. යම්කිසි කෙනෙක් සුගතිය පතන්නාහු සංයම සංඛ්‍යාත දශශීලධර්මයෙහි ද සංවිභාග සංඛ්‍යාත දුකධර්මයෙහි ද සිටියාහු වෙන් ද, ඔහු ශරීර සංඛ්‍යාත දෙහය මෙලොවහි මැ බහාතබා කායභෙදයෙන් මතු සුගතියට යති යි.

4033. තෙපි පූර්වජාතියෙහි අපගේ ඥාති යැ. ඒ පොපි මසුරු වවු. රොස්පරොස් බස් ඇතියහු. පාපධර්ම ඇතියහු යැ. නොපට වැඩ සඳහා මැ මෙහි ආමහ. පාපධර්ම ඇතියහු නිරයට නො යවු.

4034. යම්හෙයෙකින් තෙපි මට මැනැවින් අනුශාසනා කරවු ද, එහෙයින් එකාන්තයෙන් මැ තෙපි මට හිත කැමැත්තවු යැ. හිත කැමැතියන් විසින් කියනලද සියල්ල ඒ මම එසේ මැ කරන්නෙමි.

4035. තෙල මම අද මැ මසුරු බැවින් වෙන් වෙමි. මම කිසි පවතුද නො කරමි. (මෙතැන් පටන්) නො දියයුතු කිසිවක් මට නැත. කිසිවක්හට නො දී මම දියපතකුද නො බොමි.

4036. සක්දෙවරජුනි, හැම කල්හි දෙන්නා වූ මාගේ මේ භොගයෝ ඤය වන්නාහ. සක්දෙවරජුනි, එකල්හි මම (වස්තුකාම ක්ලෙශකාම විසින්) ශෛ වැ සිටි කාමයන් හැරපියා පැවිදි වන්නෙමි යි.

4037. පර්වතයන්ට අධිපති වූ ගන්ධමාදන නම් උතුම් පර්වතයෙහි සක් දෙවිඉන් විසින් රක්තා ලද ඒ දිව්‍යස්ත්‍රිහු සන්නොම වෙති. එවිට මුළුලොවැ යා හැකි සෘෂිවරයෙක් මනාව පිපිගිය ශාඛා පුෂ්පයක් ගෙන පැමිණියේ ය.

4038. සුචිං සුගඤ්ඤං තිදසෙති සක්කතං
පුපුඤ්ඤං අමරවරෙති සෙවිතං,
අලඤ්ඤං මචෙති වා දනවෙති වා
අඤ්ඤං දෙවෙති තදරහං තිදං.
4039. තතො වතඤ්ඤං කතකතඤ්ඤං
උච්චාය නාරියො පමදධිපා මුනිං,
ආසා ව සඤ්ඤා ව තතො සිරි හිරි
ඉවච්චුං නාරද දෙවබ්බාහුං.
4040. සචෙ අනුද්ධං තයා මහාමුනි
පුපථං ඉමං පාරිජනකං බ්‍රහ්ම,
දදති නො සබ්බගති තෙ ඉඤ්ඤං
කම්මි නො හොති යථෙව වාසථො.
4041. තං යාවමානාභිසමෙකඤ්ඤං නාරදෙ
ඉවච්චුචි සබ්බලහං උදිරසි,
න මඤ්ඤං තෙ ඉමෙති කෙවිතං
යා යෙව වො සෙය්‍යසි සා පිළෙඤ්ඤං¹.
4042. තං නොතතමොවාභිසමෙකඤ්ඤං නාරද,
යඤ්ඤං තස්සං අනුපවෙච්චසු,
යඤ්ඤං හි නො නාරද තං පද්‍යසි
සා යෙව නො හොතිති සෙට්ඨාමමතා.
4043. අකලලමෙතං වචනං සුගතෙත
කො බ්‍රාහ්මණො කො කලහං උදිරසෙ,
ගණ්ඨාන භූතාධිපමෙව පුච්ඡථ
සචෙ න ජානාථ ඉබ්බතමාධමං.
4044. තා නාරදෙන පරමපකොපිතා
උදිරිතා වණ්ණමදෙන චෙතො,
සකාසෙ² ගණ්ඨාන සහස්සවක්ඛුනො
පුච්ඡංසු භූතාධිපං කානු සෙය්‍යසි.
4045. තා දිස්වා ආයත්තමනා පුරිඤ්ඤෙ
ඉවච්චුචි දෙවවරො කතඤ්ඤං,
සබ්බාච වො හොථ සුගතෙත සාදිසි
කො නෙව භද්දෙ කලහං උදිරසි.

1. පිළෙඤ්ඤං - වී. මජ්ඣං.

2. සකාසං - මජ්ඣං.

4038. දෙවියන් විසින් සත්කාර කරනලද්ද වූ ද, ශක්‍රයා විසින් සෙවුනා ලද්ද වූ ද, පිරිසුදු සුවඳැති මේ උතුම් මල දෙවියන් මිස මිනිසුන් විසින් හෝ අසුරයන් විසින් හෝ නොලද හැකිය. එය දෙවියන්ට ම සුදුසු වේ.

4039. ඉක්බිති රත්බදු සිවිය ඇති ස්ත්‍රීන්හට අධිපතිවූ ආසාය, සද්ධාය, සිරි ය, හිරි ය යන මේ ස්ත්‍රීහු සතරදෙන නැගිට නාරද දෙව ඩ්‍රාභ්මණ නම් වූ මුනිවරයාට මෙසේ කීහ.

4040. මහා සෘෂි වූ ඩ්‍රාභ්මණය, ඉදින් ඔබ විසින් මේ පරසතු මල කිසිවකුට නො උදෙසනලද නම් අපට දෙනුමැනවි. ඔබ වහන්සේගේ සියලු අදහස් සමෘද්ධ වේවා. අපට ශක්‍ර තෙම යම් සේ වේ ද ඔබ වහන්සේ ද එසේ ම වෙත්වා.

4041. නාරද තෙම ඒ මල දෑක ඉල්ලන්නවුන්හට මෙසේ කීවේ ය. මහත් කලහ වැඩෙන කථාවක් ඇති විය. මට මේ මලින් කිසි වැඩක් නැත. නුඹලා අතුරින් යම් තැනැත්තියක් ගුණයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ වූ නම් ඕ පැළඳගන්නිය යි සෘෂි තෙම කීවේ ය.

4042. උතුම් නාරද සෘෂිවරය, නුඹවහන්සේ ම අප බලා අප අතුරින් යම් තැනැත්තියකට දෙනු කැමැත්තේ නම් ඇට දූන මැනැවි. නාරද සෘෂිවරය, නුඹ වහන්සේ අප අතුරින් යම් තැනැත්තියකට දෙන්නහු නම් අප අතුරින් ඕ නොමෝ ම ශ්‍රේෂ්ඨ සම්මත වන්නිය යි කීහ.

4043. මනා සිරුරැත්තිය, ඒ කීම නුසුදුසු ය. කවර නම් ඩ්‍රාභ්මණයෙක් කලහ ඇති කෙරේ ද? ඉදින් මෙහි තොප අතුරින් උත්තම වූ හෝ අධම වූ හෝ තැනැත්තිය කවරිදු යි නොදන්නහු නම් භූතාධිපති වූ සක්දෙවරජු වෙත ගොස් විචාරව යි සෘෂිතෙම කීයේ ය.

4044. නාරද සෘෂිවරයා විසින් (කුසුම නො දෙමින්) ඉතා ම කුපිත කර වූ, සක්දෙවිඥගෙන් අසවැ යි කියනලද වර්ණමයෙන් මත් වූ ඒ අප්සරාවෝ සක්දෙවරජු සමීපයට ගොස් කවර නම් තැනැත්තියක් ශ්‍රේෂ්ඨ දෑ යි විචාළහ.

4045. දෙවියනට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ දෙවියන් විසින් ඇඳිලි බඳනාලද ශක්‍ර තෙම උත්සුක වූ සිත් ඇති ඒ අප්සරාවන් දෑක මෙසේ කීයේ ය. මනා සිරුරු ඇති අප්සරාවනි, තෙපි හැම දෙන ම සමානවූ. සුන්දර අප්සරාවරුනි, මෙසේ කවර කෙනෙක් කලහ වර්ධනය කළෝ ද? කියා යි.

4046. යො සබ්බලොකං වරකො මහාමුනී
ධම්මෙ ධිතො නාරදෙ සච්ඡිනිකකමො,
සො නො බුච්ඡි ගිරිවරෙ ගන්ධමාදනෙ
ගන්ධාන භුතාධිපමෙව පුච්ඡථ
සවෙ න ජානාථ ඉධුක්ඛමාධමං.
4047. අසු බ්‍රහ්මරක්ඛවරො මහාමුනී
නාදන්ධා භක්තං වරගතො භුක්ඛති,
විවෙය්‍ය දුනාහි දදති කොසියො
යසස්සා හි සො දස්සති සාව සෙය්‍යසී.
4048. අසුහි යො සම්මති දක්ඛිණං දිසං
ගඬගාය තීරෙ හිමවන්තපක්ඛනී,
ස කොසියො දුරුභපානභොජනො
නස්ස සුධං පාපය දෙවසාරථී.
4049. ස මානලී දෙවවරෙන පෙසිතො
සහස්සයුක්තං අභිරුක්ඛ සන්දනං,
ස බිජුමෙව උපගමො අස්සමං
අදිස්සමානො මුනිනො සුධං අද්ද¹.
4050. උදඝ්භුක්තං උපතිට්ඨතො හි මෙ
පහඬාරං ලොකනමොනුදුක්ඛමං,
සබ්බාති භුතාති අතිච්ච වාසවො
කො නෙව මෙ පාණිසු කිං සුධොදහි.
4051. සංඛුපමිං සෙනමතුලාදස්සනං
සුචිං සුගන්ධං පියරූපමබ්‍රහ්මං,
අදිට්ඨපුබ්බං මම ජාත²වක්ඛුහි
කා දෙවතා පාණිසු කිං සුධොදහි.
4052. අහං මහිඤ්ඤා මහෙසි පෙසිතො
සුධාහිභාසිං තුරිතො මහාමුනී,
ජානාසි මං මානලී දෙව සාරථී
භුක්ඛස්ස භක්ඛුක්ඛමං මා විචාරයි³.
4053. භුක්තා ව සා අභිදස භනති පාපකෙ
බුද්ධං පිපාසං අරතිං දරකලමං⁴,
කොඬුපනාහස්ඤ්ඤා විවාදපෙසුතං
සීතුණ්ණනන්දිස්ඤ්ඤා රසුක්ඛමං ඉදං.

1. අදසි - මජ්ඣං.

2. ජාතු - මජ්ඣං.

3. මාහිවාරයි - මජ්ඣං.

4. දරථකමං - මජ්ඣං. දුරකමං - වී. දරථං කීලං - සා.

4046. සත්‍ය වූ පරාක්‍රම ඇති ධර්මයෙහි පිහිටි මුළු ලොව හැසිරෙන්නා වූ නාරද නම් යම් සෘෂිවරයෙක් වේද හේ තොප අතුරින් උත්තම හෝ අධම තැනැත්තිය කවර දැයි නොදනිවු නම්, ශක්‍රයා වෙතට ගොස් අසව යි ගන්ධමාදන නම් උතුම් පර්වතයෙහි දී අපට කීයේ යයි ඒ අප්සරාවෝ කීහ.

4047. උතුම් සිරුරැති දිව්‍යාංගනාවරුනි, තෙල මහවනයෙහි හැසිරෙන මහාමුනි තෙම අන්හට නොදී වළඳ නොකරයි. ඒ කොසිය තාපස තෙම පරික්‍ෂා කොට දන් දෙයි. හෙ තෙම තොපගෙන් යම් තැනැත්තියකට දෙන්නේ නම් ඕ තොමෝ ම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ යයි ශක්‍ර තෙම කීයේ ය.

4048. දෙව සාරථිය, යම් තාපසයෙක් දකුණු දිග ගං ඉවුරෙහි හිමවත් පාර්ශ්වයෙහි වාසය කෙරේද, ඒ කොසිය තාපස තෙම දුර්ලභ ආහාර පාන ඇත්තේ ය. ඔහුට සුධාහොජනය පමුණුව යි කීයේ ය.

4049. දෙවොත්තමයා විසින් යවනලද ඒ මාතලී දිවාපුත්‍ර තෙම දහසක් අසුන් යෙදූ යානයට නැහ වහා අසපුවට පැමිණ අදෘශ්‍යමාන වූයේ සෘෂිවරයාහට සුධාහොජනය දුන්නේ ය.

4050. උදෑසන ගිනි දෙවියා පුද ලොකාන්ධකාරය දුරු කරන්නා වූ පහංකර වූ උතුම් හිරු වෙත එළඹ සිටි මාගේ අත්වල කවරෙක් සුධාහොජනය බහාලී ද? කිම, සියලු භූතයන් ඉක්මවා සිටින ශක්‍ර තෙමේ ද?

4051. සක් ගෙඩියක් මෙන් සුදු වූ අසමාන වූ දකුම් ඇති පිරිසුදු සුවඳවත් දකුම්කලු වූ අද්භූත වූ පියවි ඇසින් නොදක්නා ලද වීරු සුධාහොජනය කවර නම් දෙවියෙක් කවර හෙයින් මා අතැ තැබීදැ යි සෘෂිවරයා ප්‍රශ්න කෙළේ ය.

4052. මහර්ෂි වූ මහා මුනිවරය, මම වනාහි සක්දෙව රජු විසින් මෙහෙයවන ලද්දේම වහා සුධාහොජනය ගෙන ආයෙමි. මා දෙවසාරථී වූ මාතලී බව දනුමැනවි. උතුම් බත වළඳනු මැනවි. ප්‍රපඤ්ච නො කරව.

4053. වළඳන ලද්ද වූ ඒ සුධාහොජනය බඩගින්න ය, පිපාස ය, නො ඇල්ම ය, කායදුර්ථ ය, ක්ලාන්තගති ය, කොප ය, බද්ධ වෛර ය, විවාද ය, කේලාම් කීම ය, සිත ය, උෂ්ණ ය, අලස බව ය යන දෙළොස් පාපධර්මයන් නසන්නේ ය.

4054. න කප්පති මාතලී මඤ්ඤා භුක්ඛං
පුබ්බෙ අදන්වා ඉති මෙ චතුක්කමං,
න වාපි එකාසනමරියපුජිතං
අසංවිහාගී ච සුඛං න විඤ්ඤි.
4055. ථීසානකා යෙවිමෙ පාරදුරිකා
මිත්තදුග්ගො යෙව සප්පතී සුබ්බතෙ,
සබ්බෙව තෙ මච්ඡරීපඤ්ඤාමාධමා
තස්මා අදන්වා උදකමුඛි නාසමියෙ.
4056. යො හිත්ථියා වා පුරිසස්ස වා පන
දස්සාමි දුතං විදුසමපවණ්ණිකං,
සද්ධා වදඤ්ඤා ඉධ වීතමච්ඡරා
භවතති හෙතෙ සුච්ඡිමමසමමතා¹.
4057. අනො මුතා² දෙවචරෙන පෙසිතා
කඤ්ඤා චතස්සො කනකත්තවුපමා,
ආසා ච සද්ධා ච සිරි තතො හිරි
තං අසස්මං ආගමුං යත් කොසියො.
4058. තා දිසවා සබ්බො පරමප්පමොදිතො
සුභෙන වණ්ණෙන සිධාරිවණ්ණෙනො,
කඤ්ඤා චතස්සො චතුරො චතුඤ්ඤා
ඉච්චුචී මාතලීනො ච සමමුඛො.
4059. පුරිමං දිසං කා තං පහාසි දෙවතෙ
අලංකාරා තාරවරාව ඔසයි,
පුච්ඡාමි තං කඤ්ඤනවෙලලිචිග්ගහෙ
ආචිකඛ මෙ තං කතමාසි දෙවතා³.
4060. සිරාහං දෙවී⁴ මනුජෙසු පුජිතා
අපාපසතතුපනියෙවිනී සද,
සුධාවිවාදෙන තවතනිමාගතා
තං මං සුධාය වරපඤ්ඤා භාජය.
4061. යස්සාහමිච්ඡාමි සුධං මහාමුනි
ස් සබ්බකාමෙහි නරො පමොදනි,
සිරිති⁵ මං ජානති ජුහතුක්කම
තං මං සුධාය වරපඤ්ඤා භාජය.

1. සුච්ඡිම - වී. මජ්ඣ. සායා.

2. මතා - මජ්ඣ. සායා.

3. දෙවතෙ - මජ්ඣ.

4. දෙව - මජ්ඣ.

5. යො - වී. මජ්ඣ. සායා.

6. සිරිතු - මජ්ඣ. සිරිති - වී.

4054. එම්බා මාතලිය, පළමුකොට නොදී වැළඳීම මට කැප නැත. මෙසේ මගේ උතුම් වූනයෙක් ඇත. එකලා වැ වැළඳීම ආයඬයන් විසින් නො පුදන ලද්දෙ යැ. බෙදුගෙන නොවළඳන තැනැත්තේ දෙව් මිනිස් සුව නො විඳියි.

4055. ස්ත්රීන් නසන, පරදරාවන් කරා යන මේ යම් කෙනෙකුත් වෙන් ද, මිත්‍රද්‍රෝහී යම් කෙනෙකුත් වෙන් ද, දෑහැමි මහණ බමුණන්ට ආක්‍රොශ කරන යම් කෙනෙකුත් වෙන් ද, මසුරු කම පස් වැනි කොට ඇති ඒ හැම දෙන අධමයෝ ය. එහෙයින් නොදී දිය පවා නො බොමි.

4056. යම්බඳු මම ස්ත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට හෝ බුද්ධාදි පණ්ඩිතයන් විසින් වර්ණනා කරනලද දනය දෙමි ද එසේ මේ ලෝකයෙහි සැදුහැනි ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ වචන දන්තා වූ පහව ගිය මසුරු මල ඇති මේ පුරුෂයෝ උතුම් යයි සම්මත වෙති.

4057. ඉක්බිති සක්දෙව් රජු විසින් අනුදන්තාලය වැ පිටත් කොට හරිනලද, ස්වර්ණයට බඳු සිරුරු සමින් හොබනා වූ ආශාය, ශ්‍රද්ධා ය, ශ්‍රී ය, භරී ය යන කන්‍යාවන් සතර දෙන යම් අසපුවෙක්හි කොසිය (තවුස්) තෙම වෙසේ ද ඒ අසපුවට පැමිණියහ.

4058. ශොභන වූ වර්ණයෙන් ගිනිසිළු මෙන් සතර දිශායෙහි සිටියා වූ, දක්ෂ වූ, ඒ දිව්‍යජසරාවන් සතර දෙන දෑක අතිශය ප්‍රීතියට පත් කොසිය තවුස් තෙම මාතලී දිව්‍යපුත්‍රයා හමුවෙහි මෙසේ කීය.

4059. එම්බා දෙව්දුව, උතුම් ඔසයි තරුව මෙන් පෙරදිග බබුළුවන්නා වූ තෝ කිනම් වෙහි ද? රන්රුවකට බඳු සිරුරු ඇත්තිය, තී විවාරමි. තෝ කවර නම් දෙව්දුවක් වෙහිදැයි මට කියව.

4060. හැම කල්හි අලාමක සත්වයන් විසින් සෙවුනා ලබන්නා වූ මිනිසුන් කෙරෙහි පූජාත්‍රියට පත් මම ශ්‍රී නම් වෙමි. මහාප්‍රාඥය, සුධාහොජනය පිළිබඳ විවාදයෙන් ඔබ සම්පයට ආමි. ඒ මට සුධාහොජනය දුන මැනවි.

4061. මහාතාපසය, මම යමකුට සැප කැමතිවෙමි ද, ඒ මිනිස් තෙම සියලු කාමසම්පත්තින් තුටු වෙයි. හෝම කරන්නවුන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨය, මා ශ්‍රී නමැයි දනුව. මහාප්‍රාඥ තාපසයාණනි, ඒ මට සුධාහොජනය දුන මැනවැ යි කීවාය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

4062. සියොන විජ්ජාවරණෙන බුඝ්ඛියා
නරා උපෙනා පගුණා සකමමුනා,
තයා චිහිනා න උභතති කිඤ්ඤානං.
තයිදං න සාධු යදිදං තයා කතං.
4063. පසසාමි පොසං අලසං මහග්ගසං
සුදුක්කලිනමපි අරුපිමං නරං,
තයානුගුණො සිරි ජාතිමං අපි
පෙසෙති දසං විය ගොගවා සුඛි.
4064. නං තං අසච්චං අවිහජ්ජසෙවිතිං
ජානාමි මූළ්භං විදුරානුපාතිතිං,
න තාදිදං අරහති ආසනුදකං
කුතො සුධා ගවජ න ලෙඤ රුවඳසි.
4065. කා සුක්කදයා පටිමුත්ත'කුණ්ඩලා
චිත්තඛයද කමෙවුට්මට්ඨධාරිනී,
ඔසිත්තවණණං පරිදෙඤ සොහසි
කුසග්ගිරන්තං අපිලෙඤ මඤ්ජරිං.
4066. මිග්ගිව හන්තා සරවාපධාරිතා
විරාධිතා මජ්ඣමිව උදික්ඛසි,
කො තෙ දුතියො ඉධ මජ්ඣලොචනෙ
න භායසි එකිකා කානනෙ වනෙ.
4067. න මෙ දුතියො ඉධමත්තී කොසිය
මසක්කසාරජ්ඣවමති දෙවතා,
ආසා සුධාසාය තවතතිමාගතා
තං මං සුධාය වරපඤ්ඤ භාජය.
4068. ආසාය යනති වාණිජා ධනෙසිනො
නාවං සමාරුඤ පරෙතති අණණුවෙ,
තෙ තත්ථ සීතනති අරොපි එකද
ජීනාධනා එනති විනට්ඨපාහතා.
4069. ආසාය ඛෙත්තානි කසනති කසසකා
වපනති ඛිජානි කරොත්තපායසො,
රිතීනිපාතෙන අවුට්ඨිතාය වා
න කිඤ්චි විජුනති තතො ඵලාගමං.

4062. හස්තිශිල්පාදී ශිල්පඥානයෙන් ද වෙදත්‍රය සංඛ්‍යාත විද්‍යායෙන් හා ශීලයෙන් ද බුද්ධිමිහිමයෙන් ද යුත් තමහට සුදුසු කෘෂි වණික් ආදී කර්ම ප්‍රගුණකොට ගත්තා වූ මනුෂ්‍යයෝ තීගෙන් තොර වූවාහු ස්වල්ප මාත්‍ර වූ හෝ කවර සැපයක් වත් නොලබත් ද, නී විසින් කරන ලද මේ යමක් ඇත් නම් එය නො සුදුසු ය.

4063. නී විසින් රකිනු ලබන අලස වූ බොහෝ බුදිනසුලු නිවකුලීන වූ මිනිසෙක් වේ ද, සම්පන්න යුත් සුව දිවියක් ගෙවන කුලීනයෝත් ඔහුගේ දසභාවයට පත් වෙති.

4064. ඒ ස්වභාව සත්‍යය නැති යුක්ති අයුක්ති විභාග නැති වූ සෙවුනා, පණ්ඩිතයන් පහත හෙළන්නා වූ මුළු වූ නී හඳුනාමි. නී වැන්නෝ අසුනක් පැනක් ලබනට වත් නො සුදුසු ය. සුධාහොජනය ලැබීමට කොයින් සුදුසු වේ ද? මෙතැනින් යව. මට රූපී නො වෙහි යි (තවුසා කිය.)

4065. සුදු දත් ඇති පළඳනාලද කුණ්ඩලාභරණ ඇති විසිතුරු අඟුපළඳනා ඇති වෙසෙසින් මටකරනලද රන්මුවා අබරණ දරන නී වත්කළ දියදහරක් බඳු දිව දුහුලක් හැඳ කුසතණින් දෑල්වුණු ගිනිසිළුවක් බඳු පත්‍ර සහිත හෝපලු කැනක් කනෑ පැළඳ හොබනිය. නො කවරක් ද?

4066. වැද්දකු විසින් විදිනලද පහර වැරද වූ බියපත් මුව දෙනකගේ මඳ බැල්ම මෙන් බලන්නෙහිය. මඳ බැලුම් ඇත්තිය, මෙහි තොපගේ කවර දෙවැන්නෙක් වේ ද? කානන නම් වූ වනයෙහි එකලා වූවා බිය නො වෙහි ද?

4067. කොසිය තවුසාණනි, මෙහි මට දෙවැන්නෙක් නැත. මම වනාහි තව්නිසා දෙවිලොව උපග්නියක්වු. ආශා නම් වූ මම සුධාහොජනය කෙරෙහි ආශාව හෙතුකොටගෙන නුඹවහන්සේ සම්පයට ආමි. උතුම් ප්‍රඥ ඇති තාපසය, ඒ මට සුධාහොජනය දුන මැනවි.

4068. ධන සොයන වෙළෙන්දෝ ධනාශායෙන් නැව් නැග මහසයුරෙහි පරතෙරට යෙත්. ඔවුහු එහි ගිලෙති. වැළි ඇතැම් විට නැසුණු මාර්ගොපකරණ ඇත්තාහු පිරිහුණු ධන ඇත්තෝ වන්නාහ.

4069. ගොවියෝ ආශායෙන් කෙත් සාති. බිජුවට වසුරනි. උපාය වශයෙන් නොයෙක් දේ කරති. උවදුරු පැළිණීමෙන් හෝ වැසි නොලැබීමෙන් හෝ එයින් කිසි ප්‍රයෝජනයක් නො විඳිති.

4070. අඵකකකාරානි කරොතති භතතුසු
ආසං පුරකඛකා නරා සුඛෙසිනො,
තෙ භතතුරජා අතිගාලිහිතා පුන
දිසා පනස්සනති අලඳා කිකුඤ්ඤං.
4071. ජහිකු¹ ධකුකුකුකු ධනකුකු කුතකෙ
ආසාය සභාධිමතා සුඛෙසිනො,
තපනති ලුඛෙපි තපං වීරනතරං
කුලමග්ග²මාරුඤ්ඤ පරෙතති දුග්ගතිං.
4072. ආසා විසංවාදිකසම්මතා³ ඉමෙ
ආසෙ සුධාසං⁴ වීනයසසු අතතති,
න තාදිසි අරහති ආසනුදකං⁵
කුතො සුධා ගච්ඡ න මඤ්ඤ රුච්ඡි.
4073. දඤ්ඤමානා යසසා යසස්සිනී
ඵසකුකුකුතාලව්භයනං දිසං පති,
පුච්ඡාමී තං කකුකුතලෙලුලි⁶ග්ගහෙ
ආවිකකි මෙ කං කතමාසි දෙවතා⁷.
4074. සද්ධාහං දෙවී⁸ මනුජෙසු පූජිතා
අපාපසතකුපතිකෙවිනී සද,
සුධාවිවාදෙන තවනතිමාගතා
තං මං සුධාය වරපකුකුකු භාජය.
4075. දනං දමං වාගමමොපි සංයමං
ආදය සද්ධාය කරොතති හෙකද,
මොයං මුසාකුටමමොපි පෙසුතං
කරොතති හෙතෙ පුන වීච්චුතා තයා.
4076. හරියාසු පොසො සදිසිසු පෙකකවා
සිලුපපතනාසු පතිකතාසුපි,
විනෙකා ඡන්දං කුලධිතියාසුපි
කරොති සද්ධං පන⁹ කුමභද්දසියා.

1. හිකුත - මජ්ඣං.
2. කුමග්ග - මජ්ඣං.
3. විසංවාදක - මජ්ඣං.
4. සුධාය - මජ්ඣං.
5. ආසනුදකං - මජ්ඣං.
6. දිසකුකු - මජ්ඣං.
7. දෙවතෙ - මජ්ඣං.
8. දෙව - මජ්ඣං.
9. පුත - වී,

4070. සැප සොයන්නා වූ මනුෂ්‍යයෝ ආශාව පෙරදැරි කොට ස්වාභිවරුන් පිණිස යුදබිම්හි වියඹ කරති. දැඩි වෙහෙස දරා ක්‍රියා කළ ඔහු නැවත කිසිවකුත් නොලබා පලායන්නාහ.

4071. සැප සොයා ස්වර්ගාරෝහණය කරනු කැමැත්තෝ ධාන්‍ය ද ධනය ද නැදැයිත් ද හැර ආශායෙන් බොහෝ කලක් මුළුල්ලේ රුක්‍ෂ වූ තපස් පවා රකිති. ඔවුහු කුමගට වැටී දුගතියට පැමිණෙති.

4072. මේ සතියෝ ආශාව නිසා රැවටෙන්නාහ යි සම්මතව ඇත. ආශාවෙනි, තමා කෙරෙහි පවත්නා සුධාහොජන ආශාව දුරුකරව. තී වැන්නෝ අසුන් හා ජලයවත් ලැබීමට සුදුසු නොවෙති. එබැවින් සුධාහොජනය කොයින් ලැබේ ද? යව. තී මට නොරුස්නෙහි ය යි (තාපස තෙම කීය.)

4073. පරිවාර සමානින් දිලියෙමින් බටහිර දික්හි සිටින යසස් ඇති තී කිනම් වෙහි ද? රත්රුවකට බදු සිරුරු ඇත්තිය, ඒ කරුණ නොප විචාරමි. තෙපි එය මට කියව. කිනම් දෙවතාවක් වෙහි ද?

4074. මහත් ප්‍රඥා ඇති තාපසයන් වහන්ස, මිනිසුන් කෙරෙහි සැම කල්හි පූජිත වූ, උසස් සතියන් විසින් පෙවුනාලද, මම සද්ධා නම් වෙමි. සුධාහොජනය පිළිබඳ විවාදයෙන් නුඹ වහන්සේ වෙත ආමි. ඒ මට සුධාහොජනය දුන මැනව.

4075. ඇතැම් කාලයෙක්හි සතියෝ නොප හා එක් වූවාහු දන් දීම ය, ඉන්ද්‍රියදමන ය, පරිත්‍යාග ය, සිල්රැකීම ය, යන මේවා කරති. කිසි කලෙක්හි එම සතියෝ තිගෙන් වෙන් වූවාහු සොරකම ද බොරු කීම ද කුටකර්මය ද කේලාමි කීම ද කෙරෙත්.

4076. සමාන ජාති ඇති සිල්වත් පතිවුතා ගුණොපෙත කුල දුහිතෘන් වන භායඤ්චන් කෙරෙහි ගිජු වූ පුරුෂ තෙම ඔවුන් කෙරෙහි ආශාව හැරදමා කුම්භදුෂියගේ වචනය පවා අදහන්නේය.

4077. තිමෙව සද්ධෙ පරදරසෙවිති
පාපං කරොසි කුසලස්ස රික්ඛසි,
න තාදිසි අරහසි ආසනුදකං
කුතො සුධා ගච්ඡ න ඥාන රුවංසි.
4078. ඵ්ඤ්ඤාරහං අරුණසම්මුභතෙ
යා දිස්සති උත්තමරූපවණ්ණිනී,
තථුපමා මං පටිභාසි දෙවතෙ
ආවික්ඛ මෙ තිං කතමාසි අච්ඡරා.
4079. කාළා නිදසෙරිව අභ්‍යඡාතිව
අනිලෙරිතා ලොහිතපක්කමාලිතී,
කා තිට්ඨසි මඤ්චිවාචලොකයං
භාසෙසමානාව ගිරං න මුක්ඛසි.
4080. භීරාහං දෙවී¹ මනුජෙසු පුජිතා
අපාපසත්තූපනියෙච්ඡිනී සද්.
සුධා විවාදෙන තවතඤ්ඤාගතා
සා තං න සකෙකාමී සුධම්මි යාවිතු.
කොපිනරූපා විය යාවනුත්ථියා.
4081. ධම්මෙන ඤායෙන සුගතෙන උච්ඡසි
ඵසො හි ධම්මො නහි යාවනා සුධා,
තං තං අයාවානිමහං නිමනනයෙ
සුධාය යඤ්චස්සි තමසි දම්මි තෙ.
4082. සා තිං මයා අජ්ජ සකමඤ් අස්සමෙ
නිමනනිතා කඤ්ඤනවෙලලී²විග්ගතෙ
තුචං හි මෙ සබ්බරසෙහි පුජියා
තං පුජයිත්වාන සුධම්මි අසම්මෙ.
4083. සා කොසිදයනානුමතා පුජිතා
අඤ්ඤා හිරි රමං පාවිසියස්සමං,
උද්දඤ්ඤවනතං ඵලමරියපුජිතං
අපාපසත්තූපනියෙච්ඡිතං සද්.
4084. රුක්ඛග්ගහණා බහුකෙසු පුජිතා
අමො පියාලා පනසා ච කිංසුකා,
සොහඤ්ජනා ලොඤ්ඤමථොසි පදමකා
කෙකා ච හඬ්ඤා තිලකා ච පුජිතා.

1. දෙව - මජ්ඣ.

2. වෙලල - මජ්ඣ.

4077. ශ්‍රද්ධාවෙනි, පුරුෂයා තිගේ වසයට පැමිණීමෙන් ම පරදර සේවනය කරන හෙයින් තී පරදර සේවනය කරන්නෙහි ය. පව් කරන්නෙහි ය. කුසල් නිස් කරන්නෙහි ය. තී වැන්නෝ අසුන් හා ජලය (පමණකුණු) ලැබීමට නොසුදුසු වෙති. සුධාභාෂනය කොයින් ලැබේ ද? යව. තී මට නොරුස්නෙහි යයි (තවුසා කිය.)

4078. රාත්‍රි කාලයාගේ අවසන්හි අරුණොද්ගමන වේලායෙහි උතුම් රූපයෙන් හා වර්ණයෙන් යුක්ත වූ යම් පූර්වදිශාවක් දක්නා ලැබේ ද, දෙවියුව, තී එබඳුයයි මට වැටහේ යි. තී කිනම් අප්සරාවක් ද යි මට කියව.

4079. නියං සමයෙහි පළමුව හටගත් සුළඟින් කම්පාවන්තා වූ ලේවන් කොළවලින් පිරිවැරුණු කළුවලක් සේ මද බැල්මෙන් යුතුව කවර නම් තැනැත්තියක් සිටින්නේ ද? කපාකිරීමට කැමැත්ත දක්වන්නේ නමුදු වචන නොමුදන්නෙහි ය.

4080. තාපසයන් වහන්ස, මම වනාහි මිනිසුන් කෙරෙහි පූජිත වූ හැම කල්හි අලාමක සත්‍යයන් විසින් සෙවුනා ලද හිරි නම් දෙවහන වෙමි. සුධා විවෘදයෙන් ඔබ වෙත පැමිණි ඒ මම සුධාභාෂන ඉල්ලීමට ද නොහැක්කෙමි. ස්ත්‍රියගේ ඉල්ලීම වූකලී රහසහ පෙන්වීම බඳු හෙයින්.

4081. මනා සිරුරු ඇත්තිය, ස්වාභාවික ක්‍රමයෙන් සුධාභාෂනය ලබන්නෙහිය. ඉල්ලීමෙන් සුධාභාෂනය නොලබන්නෙහිය. මේ වනාහි ස්වභාව ධර්මය වේ. එහෙයින් නොඉල්ලන්නා වූ තිට මම සුධාභාෂනයෙන් නිමන්ත්‍රණය කරමි. එපමණක් නොව තී යමක් කැමති නම් එය ද තිට දෙමි.

4082. ස්වර්ණරාශියකට බඳු ශරීර ඇත්තිය, ඒ නුඹ අද මා විසින් සිය අසපුවෙහි නිමන්ත්‍රණය කරන ලද්දෙහි ය, තී වනාහි මා විසින් හැම රසයෙන් පිදිය යුත්තී ය. තී පුදු මම ද සුධාභාෂනය වළඳන්නෙමි යි (තාපස තෙම කිය.)

4083. අනුභාව සම්පන්න කොසිය තවුසා විසින් අනුදන්තාලද ඒ හිරි නම් දිව්‍යාංගනා තොමෝ ඒ ඒ තැන්හි දිය ඇත්තා වූ, නොයෙක් පලතුරුවලින් ගැසිගන්නා වූ, නිවරණ දෙෂයෙන් මිදුණු ධ්‍යානලාභීන් විසින් පුදනලද්ද වූ, අලාමක සත්‍යයන් විසින් සෙවුනා ලද, ආශ්‍රමයට පිවිසියා ය.

4084. මෙහි වනාහි මලින් හා පලින් සැදුම්ලත්, වෘක්ෂ සමූහයෝ බොහෝ වෙති. අඹ ය, මොර ය, කොස් ය, කැල ය, මුරුංගා ය, ලොන් ය, පද්මක ය, කේතක ය, හංග ය, පිටියා වූ එරහැන්ද ය,

4085. සාලා කරෙරි බහුකෙසු පලෙයො
අසසුන් නිග්‍රොධ මධුකා ව වෙනසා,
උඤ්ජකා පාටලිසිත්ථවාරකා
ලෙහු සුඤ්ඤානං මුවලිඤ්ඤකතකා.
4086. හරෙණුකා වෙළකා වෙණුන්කුකා¹
සාමාක නිවාරමරොපි වීනකා,
මොවා කදලි බහුකෙසුසාලියො
පච්ඡයො ආභුජිතො ව තණ්ඩුලා.
4087. තසස ව උත්තරෙ පසෙස² ජාතා පොකඛරණි සිවා,
අකකකසා අපබ්භාරා³ සාධු අපට්ඨනධියා.
4088. තස් මච්ඡා⁴ සනතීරතා ඛෙමිනො බහුභොජනා,
සිඬගු සවඬකා සකුලා⁵ සතවඬකා ව රොහිතා
ආලිගග්ගරකාකිණ්ණා පාඨිනා කාකමච්ඡකා.
4089. තස් පක්ඛි සනතීරතා ඛෙමිනො බහුභොජනා,
භංසා කොඤ්චා මයුරා ව චක්කවාකා ව කුකුඤ්ඤා
කුණාලකා බහුවිත්තා සිඛණ්ඩි පීචංජිවකා.
4090. තස් පානායමායනති නානාමිගගණා බහු,
සිහා වාග්ගා වරාහා ව අච්ඡකොකතරච්ඡයො.
4091. පලාසාද ව ගච්ඡා මහිසා රොහිතා රුරු,
ඵණෙය්‍යා ව වරාහා ව ගණිතො නිඬසුකරා⁶.
4092. කදලිවීතා බහු වෙසු⁷ බිළාරා සසකණ්ණකා
ජමාගිරි පුළුච්චිත්‍ර සන්තා
දිජාහිසුට්ඨා දිජසඬකසෙවිතා.
4093. සා සුත්තවා නීලදුමාහිලඛිතා
විජජු මහාලෙසරිවානුපජ්ජථ,
තංසා සුසඤ්ඤා සිරා⁸ කුසාමයං
සුචිං සුගන්ධං අජිනුපසෙවිතං
අත්‍රිච්ඡකොච්ඡං හිරිමෙතදබ්බවි
නිසීදි කලයාණි සුබසිද්ධමාසනං.

1. කෙණුන්කුකා - මජ්ඣං.
2. උත්තරපසෙස - මජ්ඣං. සභා.
3. අකකකසා අපබ්භාරා - මජ්ඣං.
4. පච්ඡා - මජ්ඣං.
5. සකුලා - මජ්ඣං.
6. නිකසුකරා - වී මජ්ඣං. සභා.
7. බහුකෙසු - මජ්ඣං.
8. සුරං - මජ්ඣං.

4085. සල් ය, ලුණුවරණ ය, දඹ ය, ඇසතු ය, නුග ය, මී ය, හොවුවගු ය, ඇසළ ය, පලොල් ය, නික ය, මනා සුවදැති මිදෙල්ල ය, පංචවිධ කෙනකිවෘක්ෂ ය යන මොහු මෙහි බොහෝ වෙත්.

4086. අපරණ්ණ ගණයට අයත් හරෙණුක (නම් ධාන්‍ය) ද වංසවොරක ද වල්මැද නියඹරා¹ ද බොධිහමු ද උරුහැල් ද යළි රජමැද ඇටකෙහෙල් ද කෙහෙල් ද හැල් ද නොයෙක් විවර්ග ද භූජපත්‍ර ද ස්වයංජාත සහල් ද මෙහි බොහෝ වෙති.

4087. ඒ අසපුවට උතුරු දෙසින් හටගත් යහපත් පොකුණෙක් ඇත. ඔ අකර්කශ ය. නො සුන් ඉවුරින් යුතු ය. සුවද දියෙන් සුවදවත් ය.

4088. ඒ පොකුණෙහි නිර්භය වූ ගොදුරු සුලභ වූ නිතොර වෙසෙන සිඬිගු ය, සවඬක ය, සකුල ය, සත්චංක ය, රොහිත ය, ආලි ය, ගඟ්ගරක ය, පෙට් ය, ඛාකමච්ඡ ය යන මත්ස්‍යයෝ වෙති.

4089. එහි නිර්භය වූ සුලභ වූ ගොදුරු ඇති භංස ය, කොස් ලිහිණි ය, මොනර ය, සක්වාලිහිණි ය, ඇටිකුකුළු ය, කොවුල් ය, විසිතුරු පියාපත් ඇති බහුවිත්‍ර නම් පක්ෂි ය, ඔසවනලද මුදුන් ඇති මොනර ය, ජිව්ඤ්චික ය යන පක්ෂිහු නිතර වෙසෙති.

4090. එහි බොහෝ වූ මෘග සමූහයෝ පැන් බීමට එති. එනම් සිංහයෝ ද, ව්‍යාභ්‍රයෝ ද, ඌරෝ ද, වලස්සු ද, වෘකයෝ ද, කළුහිස්වලස්සු ද,

4091. කහවෙහෙණහු ද, ගවරු ද, මහිසයෝ ද, රොහිත මෘගයෝ ද, රුරු මුවෝ ද, එණි මුවෝ ද, වරාහ නම් මුවෝ ද ගෝන්ත්‍ර ද සමූහ වශයෙන් ඇති නිංක නම් ඌරෝ ද,

4092. කෙහෙල්මුවෝ ද, බළල්ලු ද සාවෝ ද කර්ණක මෘගයෝ ද එති. විසිතුරු මල් අතුරනලද භූමියෙහි වූ පිටිපහණ පක්ෂීන් විසින් සොෂාකරනලද්දේ පක්ෂි සමූහයා විසින් සෙවුනාලද්දේ ද වෙයි.

4093. මනා සිව් ඇති ඔ තොමෝ නිල්වන් වෘක්ෂශාඛාවන් පරාමර්ශනය කරමින් මහාමෙසයක් අතරින් දිස්වන වීදුලියක් මෙන් පහළවූවා ය. හොඳින් සම්බන්ධ කළ ඌර්ධවභාග ඇති ඉතා කැමතිවිය යුතු කුශතෘණමය කොච්ඡ නම් අසුනක් පිරිසුදු සුවදැති අඳුන්දිව්සමකින් සෙවුනාලදු ව පනවා, සුන්දරිය, මේ අසුන සුව වෙයි. මෙහි හිඳගනුව යි හිරි දෙදිවට තාපස තෙම කිය.

හිකුකානි හිමබරු රුක්ඛා - අරිඨකථා (හිමබරුසකා ?)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4094. තස්සා තද කොච්ඡගතාය කොසියො
යදිච්ඡමානාය ජට්ඨානං ධරො,
නවෙහි පතෙහි සයං සහුදකං
සුධාහිහාසී තුරිතො මහාමුනි.
4095. සා තං පග්ගස්සා¹ උහොති පාණ්ණි
ඉංචුච්චි අත්තමනා ජට්ඨාරො,
හත්තං එතරහි පුජිතා තයා
ගවෙස්සා භුක්ඛො තිදිවං ජිකාවිනි.
4096. සා කොසියානුමනා පුජිමනා
උදිරිතා² වණ්ණමදෙන මතතා,
සකාසෙ³ ගතානා සහස්සවක්ඛුතො
අයං සුධා වාසව දෙහි මෙ ජයං.
4097. තමෙන සකෙකාපි තද අපුජයි
සහිත්ථු ව දෙවා සුර⁴කණ්ණෙමුත්තමං,
සා පසුප්පි දෙවනුස්සජිතා
නවමිති කොච්ඡග්ගි යද උපාඨයි.
4098. තමෙව සංසි පුනරෙව මාතලි
සහස්සනෙතො නිදසානමිදෙද,
ගතානා වාකාං මම බුහි කොසියං
ආසාය සඬා සිරියා ව කොසිය
හිරි සුධං කෙන මලක හෙතුතා.
4099. තං සුපලවක්ථං උදතාරයි රථං
දද්දාලමානං උපකිරිය⁵ සාදිසං,
ජමොනාදිසං තපනෙය්‍යා සනතිහං
අලභ්භං කණ්ණිනවිත්තසන්තිකං.
4100. සුචණ්ණවන්දෙත්ථ ඛහු නිපාතිතා
හත්ථි ගවස්සා කිකිවාය්‍යදිපියො⁶,
එණෙය්‍යකා⁷ ලබ්බිමයෙත්ථ පක්ඛියො
මිගෙත්ථ වෙච්චියමයා යුධායුතා⁸.

1. පවිගගස්සා - මජ්ඣං.

2. උදිරිත - මජ්ඣං.

3. සකාසෙ - මජ්ඣං, සා.

4. සුර - මජ්ඣං.

5. උපකිරිය - සා., උපකාරිය - මජ්ඣං.

6. කිංසුරිය - මජ්ඣං, සා.

7. ලබ්බ - මජ්ඣං, සා.

8. යුධායුතා - සා., යුතායුතා - මජ්ඣං.

4094. කොච්ඡ නම් අසුනෙහි හුන් සුධාහොජනය කැමැත්තා වූ ඒ හිරි නම් දෙවියුවට දළමඩුලු අඳුන් දිව්සම් දරන කොසිය මහතවුස් තෙම තමා විසින් එකෙණෙහි ගෙනෙනලද නෙළුම්පතින් දක්ෂිණොදකය සහිත සුධාහොජනය වහා ගෙනවුත් එළවීය.

4095. ඕ තොමෝ එය දැනින් පිළිගෙන තුටු සිත් ඇත්ති තවුසාට මෙසේ කීවාය. “දැන් මම නුඹ වහන්සේ විසින් එකාන්තයෙන් පුදන ලද්දෙමි. තවුසාණනි, ජයප්‍රාප්ත වූ මම දෙව්ලොවට යන්නෙමි” යි.

4096. කොසිය තවුසා විසින් අනුදන්නාලද අනුභාවසම්පන්න වූ වර්ණමදයෙන් මත් වූ ඒ හිරි නම් දෙවියුව සක්දෙවරපුරේ සම්පයට ගොස් “මේ සුධාහොජනය වේ, මට දිනුම දෙව” යි කීවාය.

•

4097. ඇඳිලි බැඳගත් දෙවිමිනිසුන් විසින් පුදනලද ඒ හිරි නම් දෙවියුව යම් කලෙක්හි අලුත් කොච්ඡ නම් අසුනෙහි හුන්නිද එකල්හි ශක්‍ර තෙමේ ද ඒ උතුම් දෙවභනට පූජා කෙළේ ය. ඉන්ද්‍රයා සහිත සෙසු දෙවියෝ ද (පරසතු මල් ආදියෙන්) ඇය පිදහ.

4098. නැවත, දෙවියනට අධිපති වූ දහසක් තෙත් ඇති ශක්‍ර තෙම ඒ මාතලි දෙවිපුත්භට මෙසේ කීය. මාතලිය, කොසිය තවුසා වෙත ගොස් මාගේ මේ වචනය කියව. “කොසිය තවුසාණනි, ආයා ය, සද්ධා ය, සිරි ය යන මොවුන් හැර හිරි දෙවියුව කවර හෙතුවකින් සුධාහොජනය ලැබීද” යි අසව යි (කීය.)

4099. මණ්ඩිත උපකරණයනට අනුකූලව බබළන්නා වූ ගිනිසිළු බදු දඹරන්මුවා රියනිස හා අටමහලින් යුත් සරසනලද ඒ රිය සුවසේ ගමන් සඳහා පිළියෙළ කෙළේ ය.

4100. මේ රියෙහි රන්මුවා සඳරු බොහෝ නෙළනලද යැ. රන්මුවා ඇත් - ගව - අස් - චතුරු - වග - දිවි - ඒණිමුව රු නෙළන ලද යැ, මෙහි ඉගිලෙන සැහැවි ලිහිණි රු ඇත. මෙහි වෙරළ - මිණිමුවා මාගයෝ යුද කෙරෙහි.

4101. තක්ඛරාජහරයෝ¹ අයොජ්ජුං
දසසතානි සුසුනාගසාදිසෙ,
අලඛකතෙ² කඤ්ඤාජාලුරවජ්ජෙ
ආවෙළිකෙ සද්දගමෙ අසඬිතෙ.
4102. තං යානසෙට්ඨං අභිරුක්ඛ මානලී
දසදිසා ඉමා අභිනාදඤ්ඤා,
නහඤ්ඤා සෙලඤ්ඤා වනස්පතීනී³ ච
සසාගරං පවාච්ඡිකා මෙදිනි⁴.
4103. ස ඛිප්පමෙව උපගමති අසුසමං
පාවාරමෙකංසකතො කතඤ්ඤාලී,
බහුසුසුතං වඤ්ඤා⁵ විනිතවනතාං⁶
ඉව්චුචි මානලී දෙවබ්බාහමණං.
4104. ඉන්ද්‍රඝ්ණ වාකාසං නිසාමෙහි කොසිය
දුතො අභං පුච්ඡති තං පුරින්ද්‍රදෙ,
ආසාය සඬා සිරියා ච කොසිය
හිරි පුඬං කෙන මලකා හෙතුනා.
4105. අක්ඛාසිරි මං පටිභානි මානලී
සඬා අනිවඤා පන දෙව සාරථී,
ආසා විසංවාදිකසම්මතා හි මෙ
හිරි ච අරියමිති ගුණෙ පතිට්ඨිතා.
4106. කුමාරියො යාවිමා ගොහතරකඤ්ඤා
ජිණ්ණං ච යා යා ච සහතතුඉත්ථියො,
තා ඡන්දරාගං පුරිසෙසු උග්ගතං
හිරියා නිවාරෙනානි සවික්ඛමක්ඛතො.
4107. සඬාමසීසෙ සරසන්ඤාසුතෙ
පරාජිතානං පතතං පලාසිනං,
හිරියා නිවක්ඛනානි ජහිකා ජිවිතං
තෙ සංපට්ඨිකානි පුතා හිරිමනා.
4108. වෙලා යථා සාගරවෙලොරිණි
හිරායං හි පාපජනං නිවාරණි,
තං සබ්බලොකෙ හිරිමරියපුජිතං
ඉන්ද්‍රඝ්ණ⁷ නං වෙදය දෙවසාරථී.

1. රාජහරයෝ - සයා, රාජහරයෝ - මජ්ඣං.
2. අලං - මජ්ඣං.
3. වනස්පතීනා - මජ්ඣං, සයා.
4. මෙදිනි - මජ්ඣං, සයා.
5. වුද්ධං - මජ්ඣං.
6. වඤ්ඤා - ඩී, සයා.
7. ඉන්ද්‍රඝ්ණං - මජ්ඣං.

4101. බලයෙන් තරුණ ඇතුන් හා සම වූ සරසනලද රන් දළුමුවා උරසැදින් යුත්, ආවෙලි නම් කර්ණාභරණ ඇති, කෙටිටි පහරක් නැති වැ ශබ්ද මාත්‍රයෙන් ම ගමන් කරන සුලු වූ, ශීඝ්‍රගාමී වූ කිල්වන් අස්ථුරු දහසක් ඒ රියෙහි යෙදුන.

4102. මාතලි නම් දිව්‍යපුත්‍ර තෙම ඒ උතුම් යානයට නැග මේ දශදිශාවන් එකින් නාද කෙළේ ය. අභස ද, පර්වත ද, වන-දෙටු ගස් ද සයුර සහිත පොළොව ද කම්පා කළේ ය.

4103. ඒ මාතලී නම් දිව්‍යපුත්‍ර තෙම වහා ම අසපුවට පැමිණ එකස් කොට පොරවනලද දිව්‍යවස්ත්‍ර ඇත්තේ බද්ධාඤ්ජලී වූයේ බහුශ්‍රැත වූ ගුණවාද්ධ වූ විනිත පැවැත්මෙන් යුත් දෙවියන් සම බ්‍රාහ්මණයානට මෙසේ කීය.

4104. කොසිය නාපසයාණනි, ශක්‍රයාගේ වචනය අසනු මැනවි. මම ඔහුගේ දූතයෙමි. ශක්‍ර තෙම ඔබ විවාරයි. “කොසිය නාපසයාණනි, ආසාවට ද ශ්‍රද්ධාවට ද ශ්‍රියට ද වඩා කවර හේතුවකින් හිරි තොමෝ සුධාහොජනය ලැබූ ද” යනු යි.

4105. මාතලිය, ශ්‍රී තොමෝ (ශීල්ප දන්තා නො දන්තා කවරුන් සේවනය කරන හෙයින්) අන්ධ යැ යි මට වැටහෙයි. ශ්‍රද්ධා තොමෝ (ඒ ඒ වස්තූන් හැර වෙනත් වස්තූන්හි පිහිටන හෙයින්) අනිත්‍ය යැ යි මට වැටහෙයි. ආසාව වනාහි රැවටිලි ඇත්ති යැ යි සම්මත ය. හිරි තොමෝ වනාහි ආයඨගුණයෙහි පිහිටියා යැ යි.

4106. මාතලිය, ප්‍රඥාසංකල්පය රක්තා වූ කුලගෙහි වැඩෙන කුමරියෝ ය, වැන්දඹු ස්ත්‍රීහු ය, ස්වාමීපුරුෂයන් යටතෙහි සිටින ස්ත්‍රීහු ය යන මේ ත්‍රිවිධ ස්ත්‍රීවර්ගයා ම පරපුරුෂයන් අරමුණු කොට තම සිතෙහි හටගත් ඡඤ්ජරාගය හිරියෙන් වළකාලති.

4107. ඊ පහරින් හා අඬයට් පහරින් යුත් යුදබිම්හි පරදින-වුන් ද වැටෙන්නවුන් ද පලායන්නවුන් ද අතර ලජ්ජායෙන් යුතුවූවාහු ජීවිතය හැරදමා නවතින්. නැවත ඔවුහු තමන්ගේ ස්වාමියා මුද්‍රගනිත්.

4108. සාගරවෙගය වළකාලන වෙරළ මෙන් මේ හිරි තොමෝ ජනයා පවිත් වළක්වන්නී ය. දෙවසාරථිය, ඒ හිරි තොම මුළු ලෙව්හි පුද්ගලද්දී යැ යි ශක්‍රයාට කියව යි නාපසයා කීය.

4109. කො තෙ ඉමං කොසිය දිට්ඨිමොදති
බ්‍රහ්මා මහිනෙදු අථවා පජාපති,
භිරායං දෙවෙසු හි සෙට්ඨසම්මතා
ධීතා මහිනුසු මහෙසි ජායථ.
4110. හනෙහිදනි තිදිවං සමකකම¹
රථං සමාරුග්ග මමාධිතං ඉමං,
ඉනෙදු ව තං ඉන්ද්‍රසගොක්ක කච්ඤති
අපෙජ්ච කං ඉන්ද්‍රසහව්‍යතං වජ.
4111. එවං සමිජ්ඣිනති අපාපකම්මිනො
අපො සුචිණ්ණසුඤ්ඤා එලං න නසුසති,
යෙ කෙච්චි මද්දකඤ්ඤා සුධාය භොජනං
සබ්බෙව තෙ ඉන්ද්‍රසහව්‍යතං ගතාති.
4112. භිරි උසලවණ්ණොසි කොසියො දනපති භික්ඛු,
අනුරුද්ධො පඤ්ඤාසම්මො ආනන්දො ආසි මාතලී.
4113. සුරියො කසසපො භික්ඛු මොග්ගලානොසි වජ්ඣමා,
නාරදො සාරිපුත්තොසි සම්බුද්ධො ආසි වාසවොති.

3. සුධාහොජනජාතකං.

4. කුණාල ජාතකං

එවමක්ඛායති, එවමනුසුයති; සබ්බක්ඛාසධධරණීධරො² නෙකපුප්ථ-
මාලාවිතතෙ³ ගජගවජමහිසරුරුවමරපසදබ්‍රහ්මා⁴ගොක ඤ්ණසිහ්‍යගස-
දීපිඅවජකොකතරවජඋග්ගරකකදලිමිගබ්බාරසසක ඤ්ණකානුවරිතෙ
ආකිණ්ණනෙලමණ්ඩලමහාවරාහනාගකුලකණෙරුසඛකාධිවුක්ඛො ඉසස-
මිගසාබ්බමිගසරහමිග එණිමිග වාතමිගප සදමිගපුරිසලලුකිපුරිසය සබ්බ-
රකබ්බ නිසෙවිතෙ අමජ්ඣම ඤ්ඤාධරබ්බරබ්බපුප්ථපුප්ථිතග්ගනෙකපාදප-
ගණවිතතෙ⁵ කුරරවකොරවාරණමයුරුපරාභුත⁶ජීවඤ්ඤිවක⁷වේලාවක -

1. අපකකම - මජ්ඣං. සා. සපකකම - වී.

2. සබ්බක්ඛාසථ - මජ්ඣං.

3. මලාවිතතෙ - මජ්ඣං.

4. මමහිංස - මජ්ඣං.

5. පහට්ඨ - මජ්ඣං.

6. ඵ්භද්දෙ - මජ්ඣං.

7. වඤ්ඤාර - මජ්ඣං.

8. පරහත - මජ්ඣං.

9. ජීවජීවක - මජ්ඣං.

4109. කොසිය තාපසය, මේ ලබ්ධිය ඔබගේ සිත්හි කවරෙක් පිහිටුවී ද? බ්‍රහ්මයා ද ශක්‍රයා ද නැතහොත් ප්‍රජාපති නම් දිව්‍ය පුත්‍රයා ද? මහර්ෂිය, ශක්‍රයාගේ දුහිතෘ වූ මේ හිරි තොමෝ දෙවියන් අතර ශ්‍රේෂ්ඨ යැ යි සමතෙ වී යැ යි මාතලී දෙවපින් කිය.

4110. කොසිය තාපසයන් වහන්ස, එනු මැනවි. මේ දිවියෙන් ව්‍යුත වන නුඹ වහන්සේ මා විසින් ගෙනෙනලද මේ රියට නැග දෙවි ලොවට ගමන් කරන සේක්වා. ඉන්ද්‍රයාට සම ගොත්‍ර ඇති තාපසයන් වහන්ස, ඉන්ද්‍ර තෙමේ ද ඔබගේ පැමිණීම බලාපොරොත්තු වෙයි. නුඹ වහන්සේ අද ම ඉන්ද්‍රයා හා එක්ව විසීමට යනු මැනවැ යි මාතලී දෙවපින් කිය.

4111. පව්කම් නැත්තෝ මෙසේ පිරිසුදු වෙති. තවද, මනාව පුරුදු කරනලද කර්මයාගේ විපාකය නො නැසේ. යම් කෙනෙක් ශක්‍රයාගේ සුධාහොජන දනය දුටුහු ද, ඒ සියල්ලෝ ම ශක්‍රයා සමග විසීමට ගියාහු ය.

4112. හිරි දෙව්දු උසුලවණ්ණ මෙගෙණ යි. දූෂණි භික්‍ෂුව කොසිය තවුස් විය. අනුරුඬ සථවිර පංචසිඛ නම් දිව්‍යපුත්‍ර විය. ආනන්ද සථවිර මාතලී රියැදුරු විය.

4113. සුයා දිව්‍යපුත්‍ර නම් කසසප භික්‍ෂු ය. චන්ද්‍ර දිව්‍යපුත්‍ර මොහොල්ලාන සථවිර ය. නාරද සෘෂි නම් ශාරිපුත්‍ර සථවිර ය. ශක්‍ර වූයෙම් සම්බුදු වූ මෙ වේද යි වදාළේක.

සුධාහොජන ජාතක යි.

4. කුණාල ජාතකය

එය (එම කුණාල ව්‍යාඝ්ණිය) මෙබඳු යැ යි කියනු ලැබේ. මෙබඳු යැ යි අසනු ලැබේ. සකලොෂධයෙන් යුක්ත වූ පොළෝ තලය ඇති (එලප්තක වූ ද පිළිත්ධනුපග වූ ද) නොයෙක් පුෂ්පයෙන් සමලංකාත වූ ඇත්තු ය, ගවරු ය, මහීෂයෝ ය, රන්වන් මුවෝ ය, සෙමරු ය, පසඳුමුවෝ ය, කහවෙහෙණු ය, ගෝන්තු ය, සිංහයෝ ය, ව්‍යාභ්‍රයෝ ය, දිවියෝ ය, වලස්සු ය, වෘකයෝ ය, කළුභිස් වලස්සු ය, උද්දරක නම් මුවෝ ය, කෙසෙල් මුවෝ ය, බළල්ලු ය, සසකණ්ණකයෝ ය යන මොවුන්ගේ නිරතුරු හැසිරීමෙන් යුත්, ගැවසිගත් ඇත්පොවු මඩුල්ලෙන් යුත් මහආකුන් ද දසවැදෑරුම් ඇත්කුලයෙහි ඇතුන් හා ඇතිත්තන් සමූහයා ද වාසය කරන්නා වූ, කාලසිංහ ය, ශාඛාමාග ය, සරභමාග ය, එණිමාග ය, මහාවාතමාග ය, චිත්‍රමාග ය, වඩවාමුඛයකෂිණිහු ය, කිදුරු ය, යක්‍ෂ ය, රකුසු ය යන මොවුන් විසින් නිති සෙවුනාලද, මල් කැකුළින් හා මල් පොකුරින් ද සුපිපි මලින් හා අතුඅග (පමණක්) පිපුණු මලින් ද යුත් නන් වැදෑරුම් ගස් සමූහයෙන් පැතිරිගන්නා වූ, උකුසු ඇවිකුළු ඇත්කදලිහිණි මොනර කොඩුල් ජීවඤ්චික වේලාවක

භික්ඛාරකරවිකමිත්තවිගඩගසනසමපසුරුං . අඤ්ඤාමනොසිලාහරිතාල
 භික්ඛුලකහෙමරජතකනකානෙනකධාතුසත්ථිනඤ්ඤාමනාපදෙසෙ
 ඵවිරුපෙ ඛලු හො රමෙව චනසණ්ඨකුණාලො නාම සකුණො
 පටිවසති අතිවිය විනො අතිවිය විතපතතව්ඤ්ජනො. තසෙසව
 ඛලු හො කුණාලස්ස සකුණස්ස අඛණ්ඩභාති ඉත්ථිසගස්සාති
 පරිවාරිකා දිජකඤ්ඤායො. අථ ඛලු හො දෙව දිජකඤ්ඤායො
 කට්ඨං මුඛෙන ධසිත්වා¹ තං කුණාලං සකුණං මජ්ඣෙකි නිසිදපෙත්වා
 උඛෙධන්ති² මා නං කුණාලං සකුණං අභ්‍යන්තරියායපථෙ
 කිලමථො උඛොගෙය්‍යාති. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො හෙට්ඨනො
 හෙට්ඨනො ධෙත්ති සවායං කුණාලො සකුණො ආසනා පරිපට්ඨස්සති
 මයං තං පසෙඛති පටිගතහෙසාමාති. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො
 උපරුපරි ධෙත්ති මා නං කුණාලං සකුණං ආතපො පරිනාපිති³.
 පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො උභතො පසෙසන ධෙත්ති මා නං
 කුණාලං සකුණං සීතං වා උණං වා තිණං වා රජො වා වාතො
 වා උසාසාවො වා උපප්පසීති. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො පුරතො
 පුරතො ධෙත්ති මා නං කුණාලං සකුණං ගොපාලකා වා
 පසුපාලකා වා තිණහාරකා වා කට්ඨහාරකා වා චනකමිකා වා
 කට්ඨෙන වා කඨලායවා⁴ පාණිනා වා (පාසාණෙන වා) ලෙඩ්ඛිනා
 වා දණ්ණෙන වා සකෙත්ත වා සකඛරාය වා පහාරං අදංසු, මායං
 කුණාලො සකුණො ගෙව්ජ්ඣි වා ලතාහි වා රුක්ඛෙහි වා සාඛාහි
 වා ඵමෙහෙහි වා පාසාණෙහි වා ඛලවනෙනහි වා පකඛිති සඤ්ඤා
 මෙසීති. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො පච්ඡතො පච්ඡතො ධෙත්ති සණ්ඨාහි
 සබ්බාහි මඤ්ඤ්ඣති මධුරාහි වාවාහි සමුද්ධරනනියො මායං කුණාලො
 සකුණො ආසනෙ පරිසුක්කණ්ඨිති. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො දිසො
 දිසං ධෙත්ති නෙකරුක්ඛවිට්ඨවිකතිඵලමාහරනනියො මායං කුණාලො
 සකුණො බුද්ධ පරිකිලමිත්ථාති. අථ ඛලු හො තා දිජකඤ්ඤායො
 තං කුණාලං සකුණං ආරාමෙනෙව ආරාමං උය්‍යානෙනෙව උය්‍යානං
 නදීතිකෙත්තෙව නදීතිකං පබ්බතසිබරෙනෙව පබ්බතසිබරං අමුවනෙ-
 නෙව අමුවනං ජලබ්බනෙනෙව ජලබ්බනං ලබ්බනෙනෙව ලබ්බනං
 නාලිකෙරසඤ්ඤාරියෙනෙව නාලිකෙරසඤ්ඤාරියං බිසමෙව අභි-
 සමොනනති රතස්සාය. අථ ඛලු හො කුණාලො සකුණො තාහි
 දිජකඤ්ඤාහි දිවසං පරිබ්බලොභා ඵවං අපසාදෙති, නස්සථ කුමෙහ වසලියො
 විනස්සථ කුමෙහ වසලියො චොරියො ධුක්ඛියො අසනියො
 ලහුවික්ඛායො කතස්ස අපනිකාරිකායො අනිලො විය යෙන
 කාමඛගායොති.

1. ධසිත්වා - මජ්ඣං. සා.
2. ධෙත්ති - මජ්ඣං.
3. පරිනාපෙසීති - වී. මජ්ඣං. සා.
4. කඨලාය - මජ්ඣං.

හිඩකාර කරවික යන සිය ගණන් මත් විහඟුන්ගේ නාදයෙන් මනහර වූ, අඳුන් මනොසිලා හිරියල් හිඟුල් හෙම රිදී කනක යන නොයෙක් සියගණන් වර්ණධාතු රාජීන් පැතිරීමෙන් අලංකෘත වූ පෙදෙස් ඇති මෙබඳු රම්‍ය වනලාභාබෝගි අතීශයින් චිත්‍ර වූ අතීශයින් විචිත්‍ර වූ පියාපත් ඇති කුණාල නම් පක්ෂියෙක් වෙසෙයි. හවත්නි, ඒ කුණාල පක්ෂියාට පරිවාරිකා වූ පක්ෂිකන්‍යාවෝ තුන් දහස් පන්සියයක් වෙති. වැලි දු, පක්ෂිකන්‍යාවන් දෙදෙනෙක් මුළින් දඩුකඩක් ධූලිගෙන ඒ කුණාල පක්ෂියා ඒ මත හිඳුවාගෙන “අතරමගදී ඒ කුණාල පක්ෂියාට ගමන් වෙහෙසින් බාධාවක් නොවේවා” යි පියාසර කරති. “ඉදින් මේ කුණාල පක්ෂියා අසුනෙන් පෙරළි වැටෙන්නේ නම් අපි අපගේ පියාපත්වලින් ඔහු පිළිගනුමහ” යි පන්සියයක් පක්ෂිකන්‍යාවෝ යටින් පියාසර කරති. “ඒ කුණාල පක්ෂියා සුයභිතාපයෙන් නො තැවේව” යි පන්සියයක් පක්ෂි කන්‍යාවෝ මත්තෙහි පියාසර කරති. “ඒ කුණාල පක්ෂියා ශීතය හෝ උෂ්ණය හෝ තෘණ හෝ දුටිලි හෝ වාතය හෝ පිතිබිඳු හෝ ස්පර්ශ නො කෙරේව” යි පන්සියයක් පක්ෂිකන්‍යාවෝ දෙපසින් පියාසර කරති. “ඒ කුණාල පක්ෂියා ගොපල්ලෝ හෝ පඤ්ජාලකයෝ හෝ තණ ගෙනයන්නෝ හෝ දර ගෙන යන්නෝ හෝ වන කාර්මිකයෝ හෝ කාෂ්ඨයෙන් වේවයි කැබ්ලිත්තෙන් වේවයි අතින් වේවයි (ගලින් වේවයි) මැටි කැටයෙන් වේවයි දණ්ඩෙන් වේවයි අවියෙන් වේවයි බොරළු කැටින් වේවයි පහර නො දෙන්නා යි ද ඒ කුණාල පක්ෂියා පැලැටි සමග හෝ වැල් සමග හෝ ගස් සමග හෝ අතු සමග හෝ කණු සමග හෝ ගල් සමග හෝ බලවත් පක්ෂීන් සමග හෝ එක් නො වේවා” යි ද පන්සියයක් පක්ෂි කන්‍යාවෝ ඉදිරියෙන් පියාසර කරති. “මේ කුණාල පක්ෂියා අසුනෙහි උකටලිව නො සිටීවා” යි මට සිලිටි වූ ප්‍රියංකර වූ මිහිරි වදනින් පරිවරණය කරමින් පන්සියයක් පක්ෂි කන්‍යාවෝ පිටුපසින් පියාසර කරති. “මේ කුණාල පක්ෂි තෙම කුසගින්නෙන් ක්ලාන්ත නො වේව” යි පන්සියයක් පක්ෂි කන්‍යාවෝ නොයෙක් වෘක්ෂයන්ගෙන් විවිධ පලවැළ ගෙනෙමින් දිගින් දිගට පියාසර කෙරෙත්. වැලි දු හවත්නි, ඒ පක්ෂි කන්‍යාවෝ අරමින් අරමට උයනින් උයනට ගංතොටින් ගංතොටට කඳුමුදුනට කඳුමුදුනට අඹවනයෙන් අඹවනයට දඹවනයෙන් දඹවනයට දෙල්වනයෙන් දෙල්වනයට පොල්උයනින් පොල්උයනට සිත් ඇලවීම පිණිස ඒ කුණාල පක්ෂියා වහා පමුණුවත්. ඉක්බිති හවත්නි, ඒ කුණාල පක්ෂියා ඒ පක්ෂි කන්‍යාවන් විසින් දවස මුළුල්ලේ ඔසවාගෙනයන ලද්දේ නමුත් “නිව තෙතැත්තියනි, තෙපි නොපෙනී යව, නිව වූ සොර වූ සල්ලාල වූ සිහි නැත්තා වූ වහා පෙරළෙන සිත් ඇත්තා වූ කළ උපකාර නො සලකන්නා වූ සුළඟ මෙන් කැමති යම් ඒ තැනකට යන්නා වූ තෙපි වැනසෙව” යි මෙසේ බැහැර කෙරෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[illegible]

තසෙසව බලු හො පුණ්ණමුඛස්ස ඵ්ඤානොකිලස්ස අභිථුඨාති
ඉත්ථිසතාති පරිවාරිකා දිජකඤ්ඤායො. අථ බලු හො ඥා දිජකඤ්ඤායො
කට්ඨං මුඛෙන ඛසිත්වා නං පුණ්ණමුඛං ඵ්ඤානොකිලං මජ්ඣෙති නිසිද-
පෙත්වා උච්චිත්ති, මා නං පුණ්ණමුඛං ඵ්ඤානොකිලං අභ්‍යන්තරියායපථෙ
කිලමථො උඛ්ඛාහෙත්වාති. පඤ්ඤාස දිජකඤ්ඤායො හෙට්ඨන්තො
හෙට්ඨන්තො ධෙන්ති, සවායං පුණ්ණමුඛො ඵ්ඤානොකිලො ආසනා
පරිපතියාති මයං නං පකෙඛිති පටිගහෙත්වාමාති. පඤ්ඤාස දිජ-
කඤ්ඤායො උපරුපරි ධෙන්ති, මා නං පුණ්ණමුඛං ඵ්ඤානොකිලං
ආතපො පරිනාපිති. පඤ්ඤාස දිජකඤ්ඤායො උභන්තො පඤ්ඤාන
ධෙන්ති මා නං පුණ්ණමුඛං ඵ්ඤානොකිලං සීතං වා උණ්ණං වා
තිණං වා රජො වා වාන්තො වා උසායො වා උපප්පුසිති. පඤ්ඤාස
දිජකඤ්ඤායො පුරන්තො පුරන්තො ධෙන්ති මා නං පුණ්ණමුඛං ඵ්ඤානො-
කිලං ගොපාලකා වා පසුපාලකා වා තිණ්භාරකා වා කට්ඨභාරකා
වා වනකමේකා වා කට්ඨෙන වා කඨලාය වා පාණිනා වා (පාසා-
ණෙන වා) ලෙඬුනා වා දණ්ණික වා සන්ධින වා සකිරාහි වා

1. කරුණ - මිනිසා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

භවත්ති, ඒ හිමවත් පර්වතරාජයාගේ ම පූර්ව දිශාභාගයෙහි ඉතා මට්ටම්වී ඉතා සුන්දර පර්වතයන් ප්‍රභව කොට ඇති (කුණාල විලට) ගලා බස්නා වූ නිල්වන් නදිහු ඇත්තාහ. (එහි) නිලුපුල් ය කුමුදු ය පිපුම් ය හෙළපිපුම් ය පිරිසුන් සියපත් පිපුම් ය සෙව්වන්දිය මන්දරව ය යන (මෙකී) අභිනව ජාත (පුෂ්ප) සුගන්ධයෙන් මනහර වූ පවිත්‍ර ප්‍රදේශ ඇති, කරවු ය මිදෙල්ල ය වැටකේ ය හොමුවහු ය හෝපලු ය දෙඹ ය මුහුළු ය ඇසළ ය හෙළපියාය පියාය සල් ය සලල ය සපු ය අයෝක ය නාරුක් ය රිටිගස් ය භුජපත්‍ර (අඵගස්) ය ලොන් ය සදුන් ය යන වෘක්ෂසමූහයෙන් ගැවැසිගත් වනය ඇති, කළුඅඟිල් ය පද්මක ය ප්‍රියඛගු ය (පුවහු) දෙවිදුරු ය කෙසෙල් ය යන මෙයින් ගහන වූ, කඹුක් ය කෙළිඳ ය රුක්අභුන ය කවචිකාර ය රුක්කිණිහිරි ය වැල්කිණිහිරි ය කණුවෙර (කරවිර) ය කුරුණ්ඩක ය කොබෝලිල ය කැල ය යුථිකා (සීනිද්ද) ය යොහොමු ය නොකිලිවී නිදෙස්වූ හණ්ඩි නම් පුෂ්පය අතිශයින් රුසිරු වූ හගිනිමාලා නම් පුෂ්පය යනාදි මල් දරන්නා වූ, දැසමන් ය මධුගන්ධික ය දුනුපළොල් ය තලිස් ය කුරලා ය සුවදහොට ය කොට්ටක ය යන මෙයින් යුත් දෙණිවලින් ගැවැසිගත්, යොහොමුවැලින් හා මනාව පිපුණු (මල් ඇති) සෙසු නොයෙක් වැලින් ද සැරසුණු පෙදෙස් ඇති, හංස මහවවුල් චිල්ලිහිණි දියකිරල යන පක්ෂීන් විසින් පවත්වනලද මිහිරි නාද ඇති, විද්‍යාධර සිද්ධ ශ්‍රමණ තවුස් සමූහයන් වාස කළා වූ, උතුම් දෙව යක් රකුස් අසුර ගදඹ කිදුරු මහොරගයන් හැසිරෙන පෙදෙස් ඇති, මෛත්‍ර මනරම් වනලැහැබෙක්හි භවත්ති, අතිශයින් මිහිරි නාද ඇති, මනොඤ වූ මද රත් පැහැ යුතු ඇස් ඇති, පූර්ණමුඛ නම් වූ චූස්ස කොකිල- (පරපුටු කොටුලෙක්) යෙක් වෙසෙයි.

භවත්ති, ඒ පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොටුලාට පරිවාරිකා වූ පක්ෂි කන්‍යාවෝ තෙසිය පනස් දෙනෙක් වෙති. එකල්හි පක්ෂි කන්‍යාවෝ දෙදෙනෙක් මුවින් දඩු කඩක් බැහැගෙන ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිල පක්ෂියා එය මැද හිඳුවා “ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිල පක්ෂියා අතරමග දී ගමනින් පීඩා නො විඳිව” යි පියාසර කරති. “ඉදින් මේ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා අසුනනන් ගිලිහී වැටෙන්නේ නම් අපි (අපගේ) පියාපත්වලින් ඔහු පිළිගන්නෙමු” යි පක්ෂි කන්‍යාවන් පනස්දෙනෙක් යටින් පියාසර කරති. “ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා අවිචන් නො තැවෙව්” යි පක්ෂි කන්‍යාවන් පනස් දෙනෙක් මත්තෙහි පියාසර කරති. “ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා සීතල හෝ උණුසුම හෝ තණ හෝ දුලි හෝ පවන හෝ පින්ත හෝ ස්පර්ශ නො කෙරේව” යි පක්ෂි කන්‍යාවන් පනස් දෙනෙක් දෙපසින් පියාසර කරති. “ගොපල්ලෝ හෝ පසුපාලකයෝ හෝ තණ ගෙනයන්නෝ හෝ දර ගෙනයන්නෝ හෝ වන කාර්මිකයෝ හෝ කැටින් වේවයි කැබිලිත්තෙන් වේවයි අතින් වේවයි (පහණින් වේවයි) මැටි කැටයෙන් වේවයි දණ්ඩෙන් වේවයි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පහාරං අදංසු. මායං පුණ්ණුමුට්ඨො චුස්සකොකිලො ගවෙජ්ඣි වා
ලතාහි වා රුකෙඛ්භි වා සාධාහි වා ථමෙහහි වා පාසාණෙහි වා
බලවතොහි වා පකඛ්භි සංගාමෙසීති. පඤ්ඤාස දිජකඤ්ඤායො
පච්ඡතො පච්ඡතො ධෙනති සණ්ඨාහි සබ්බාහි මඤ්ජුහි මධුරාහි
වාවාහි සමුද්වර්තනියො, මායං පුණ්ණුමුට්ඨො චුස්සකොකිලො ආසනෙ
පරිපුකකණ්ඨිති. පඤ්ඤාස දිජකඤ්ඤායො දිසොදිසං ධෙනති නෙකරුක්ඛ-
විවිධවිකතිඵලමාහරන්තියො මායං පුණ්ණුමුට්ඨො චුස්සකොකිලො බුද්ධ
පරිකිලමිත්ථාති. අථ බලු හො තා දිජකඤ්ඤායො තං පුණ්ණුමුට්ඨං
චුස්සකොකිලං ආරාමෙනෙව ආරාමං උය්‍යානෙනෙව උය්‍යානං නදී-
තිත්තෙනෙව නදීතිත්තං පබ්බතසිධරෙනෙව පබ්බතසිධරං අභිවනෙනෙව
අභිවනං ජම්බුවනෙනෙව ජම්බුවනං ලබ්බජවනෙනෙව ලබ්බජවනං
නාළිකෙරසඤ්ඤාරියෙනෙව නාළිකෙරසඤ්ඤාරියං බිජ්ජමෙව අභිසමොනන්
රත්තාය. අථ බලු හො පුණ්ණුමුට්ඨො චුස්සකොකිලො තාහි දිජ-
කඤ්ඤාහි දිවසං පරිබ්බලෙහා ඵලං පසංසති සාධු සාධු හගිනියො
ඵලං ඛො හගිනියො කුමනාකං පතිරූපං කුලධීතානං යං කුමෙන
හත්තාරං පරිවරෙය්‍යාථාති.

අථ බලු හො පුණ්ණුමුට්ඨො චුස්සකොකිලො යෙන කුණාලො
සකුණො තෙනුපසඛ්ඨාමි. අද්දසංසු ඛො කුණාලස්ස සකුණස්ස පරි-
වාරිකා දිජකඤ්ඤායො තං පුණ්ණුමුට්ඨං චුස්සකොකිලං දුරතොව
ආගව්ජන්තං, දිසවාන යෙන පුණ්ණුමුට්ඨො චුස්සකොකිලො තෙනුප
සඛ්ඨාමිසු. උපසඛ්ඨමිත්ථා තං පුණ්ණුමුට්ඨං චුස්සකොකිලං එතදවොචුං.
අයං සමම පුණ්ණුමුට්ඨං කුණාලො සකුණො අතිවිය ඵරුසො අතිතිවිය-
ඵරුසවාටො අපෙචනාම කමපි ආගලම පියවාටං ලභෙය්‍යාමාති.
අපෙචනාම හගිනියොති වතා යෙන කුණාලො සකුණො තෙනුප
සඛ්ඨාමි. උපසඛ්ඨමිත්ථා කුණාලෙන සකුණෙන සඤ්ඤා පටිසමොදිත්ථා
එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො පුණ්ණුමුට්ඨො චුස්ස-
කොකිලො තං කුණාලං සකුණං එතදවොච: කිස්ස කං සමම කුණාල,
ඉත්තීනං සුජාතානං කුලධීතානං සමම පටිපන්නානං මිච්ඡා පටි-
පන්නාසි. අමනාපභාණිනමපි කිර සමම කුණාල, ඉත්තීනං මනාප-
භාණිනා හවිතඛං කිමඛං පන මනාපභාණිනහි. ඵලං වුත්තෙ
කුණාලො සකුණො තං පුණ්ණුමුට්ඨං චුස්සකොකිලං ඵලං අපසාදෙයි.
නස්ස කං සමම ජමම වසල, විතස්ස කං සමම ජමම වසල
කොනු තයා වියන්නො ජායාථිනොනාති. ඵලං අපසාදිතො ව
පන පුණ්ණුමුට්ඨො චුස්සකොකිලො තතො හෙව පටිතිවිත්ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සැකිත් වේවයි බොරළයෙන් වේවයි ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට පහර නො දෙන්නා'' යි ද, “මේ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා පැලැටි සමග හෝ වැල් සමග හෝ ගස් සමග හෝ අතු සමග හෝ කණු සමග හෝ ගල් සමග හෝ බලවත් පක්ෂීන් සමග හෝ දූඛ ස්පර්ශ වශයෙන් එක් නො වේවා'' යි ද (අදහසින්) පක්ෂී කන්‍යාවන් පනස්දෙනෙක් ඉදිරියෙන් පියාසර කරති. “මේ පූර්ණ මුඛ චූස්ස කොකිල තෙම අසුනෙහි උකටලි නො වේව'' යි පක්ෂී කන්‍යාවන් පනස්දෙනෙක් මට සිලුටු මනොඥ මිහිරි වදනින් පරිවරණය කෙරෙමින් පසුපසින් පියාසර කරති. “මේ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා කුසගින්නෙන් ක්ලාන්ත නො වේව'' යි පක්ෂී කන්‍යාවන් පනස්දෙනෙක් නොයෙක් ගස්වලින් විවිධ පලවැළ ගෙනෙමින් දිගින් දිගට පියාසර කරත්. තව ද, ඒ පක්ෂී කන්‍යාවෝ ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා අරමින් අරමට උයනින් උයනට ගංතොටින් ගංතොටට කඳුමුදුනින් කඳුමුදුනට අභිවන-යෙන් අභි වනයට දෙල් වනයෙන් දෙල් වනයට පොල් වනයෙන් පොල්වනයට සිත් ඇලවීම පිණිස වහා පමුණුවත්. හවත්නි, එකල්හි ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොවුල් තෙම ඒ පක්ෂී කන්‍යාවන් විසින් දිවා කල්හි පිරිවරන ලද්දේ “නැගණිවරුනි, (බුහුනනි,) ඉතා මැනව, ඉතා මැනව, බුහුනනි, යම්භෙයකින් තෙපි (තොපගේ) සැමියා සෙවුනාහු ද තෙල තොප බදු කුලදුන්නට සුදුස්සෙකැ'' යි මෙසේ පසසයි.

හවත්නි, ඉක්බිති ඒ පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොවුලා කුණාල පක්ෂියා යම් තැනෙක ද එතැනට එළඹියේය. කුණාල පක්ෂියාගේ පරිවාරක පක්ෂී කන්‍යාවෝ එන්නා වූ ඒ පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොවුලා දුරදී ම දුටහ. දක පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොවුලා යම් තැනෙක ද එහි එළඹියහ. එළඹ ඒ පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොවුලාට මෙසේ කීහු. “යහළු පූර්ණමුඛය, මේ කුණාල පක්ෂියා ඉතා පරුෂය. ඉතා රළු වදන් ඇත්තේය. ඔබ ඇසුරට පැමිණ හෝ ප්‍රිය වචන ලබන්නමෝ නම් ඉතා යෙහෙකැ'' යි. බුහුනනි, එය මැනවැ යි කියා කුණාල පක්ෂියා යම් තැනෙකින් ද එතැනට එළඹියේය. එළඹ කුණාල පක්ෂියා සමග පිළිපදර කොට එකත්පසෙක හුන්නේය. එකත්පසෙක හුන් පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා ඒ කුණාල පක්ෂියාට මෙසේ කීය. “යහළු කුණාලය, මනාසේ පිළිපදනා වූ සමානජාති ඇති කුලදෝණි වූ ඉතිරිත්ට තෙපි කවරහෙයින් වරදවා පිළිපදනාහු ද? යහළු කුණාලය, අමනාප බස් බණන ඉතිරිත්තට ද මනාප බස් ඇත්තකු විය යුතුය. මනාප බස් ඇත්තන් ගැන කියනු කිම?'' යි. මෙසේ කී කල්හි කුණාල පක්ෂියා ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට මෙසේ නොයතුට පළ-කෙළේය. “ලාමක අදහස් ඇති යහළු නිවය, තෝ මෙතැනින් යව. ලාමක අදහස් ඇති යහළු නිවය, තෝ වැනසෙව. ගැහැනුන් විසින් පරදවනලද තට වඩා වියතෙක් අන් කවරෙක් ද'' යි. මෙසේ ගරහන ලද ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා එයින් ම නැවතුනේය.

අථ ඛලු හො පුණ්ණමුඛස්ස චුස්සකොකිලස්ස අපරෙන සමයෙන න විරසෙස්ව (අවටයෙන) ඛරො ආබාධො උප්පජ්ඣ, ලොභිතපසංඛදිකා බාළාං වෙදනා චක්කනති මාරණන්තිකා. අථ ඛලු හො පුණ්ණමුඛස්ස, චුස්සකොකිලස්ස පරිවාරිකානං දිජ්ඣකස්සුනං එතදහොසි. ආබාධිකො ඛො අයං පුණ්ණමුඛො චුස්සකොකිලො අපෙචනාම ඉමමිනා ආබාධා වුට්ඨහෙය්‍යාති. තං එකකං අදුතියං ඔභාය යෙන කුණාලො සකුණො තෙනුපසඩානිංසු. අද්දසා ඛො කුණාලො සකුණො නා දිජ්ඣකස්සුයො දුරතොව ආගච්ඡන්තියො, දිස්වාන නා දිජ්ඣකස්සුයො එතදවොච: කභං පන තුමහං වසලියො භක්කාති. ආබාධිකො ඛො සමම කුණාල පුණ්ණමුඛො චුස්සකොකිලො, අපෙචනාම නමනා ආබාධා වුට්ඨහෙය්‍යාති. එවං වුක්කෙ කුණාලො සකුණො නා දිජ්ඣකස්සුයො එවං අපසාදෙසි. නස්සථ තුමෙක වසලියො, චිතස්සථ තුමෙහ වසලියො, චොරියො ධුක්ඛියො අසතියො ලහුවික්කායො කතස්ස අපචිකාරිකායො අතිලො විය යෙන කාමඛගමායොති. වක්ඛා යෙන පුණ්ණමුඛො චුස්සකොකිලො තෙනුපසඩානිං උප්පඩානිංසු තං පුණ්ණමුඛං චුස්සකොකිලං එතදවොච: භං සමම පුණ්ණමුඛාති, භං සමම කුණාලාති, අථ ඛලු හො කුණාලො සකුණො තං පුණ්ණමුඛං චුස්සකොකිලං පකෙඛති ච මුඛකුණෙඛන ච පරිඤ්ඤානො වුට්ඨාපෙක්ඛා නානා-භෙසජාති පායාපෙසි. අථ ඛලු හො පුණ්ණමුඛස්ස චුස්සකොකිලස්ස සො ආබාධො පටිපසස්මිති.

අථ ඛලු හො කුණාලො සකුණො තං පුණ්ණමුඛං චුස්සකොකිලං ගිලානා වුට්ඨිතං අචිරවුට්ඨිතං ගෙලඤ්ඤා එතදවොච. දිට්ඨා මයා සමම පුණ්ණමුඛං කණ්ණා දො¹පිතිකා පඤ්චනිකාය ඡට්ඨෙ පුරිසෙ විතං පටිබඬුන්තියා යදිදං කච්ඤෙ පීඨසප්පිමිති. භවති ච පත්තු²ක්කරෙත්ථ වාක්ඛාං.

4114. අථජ්ජනො නකුලො භීමසෙනො
 යුධිට්ඨිලො සහ³දෙවොච රාජා,
 එතෙ පතී⁴ පඤ්චමනිව්ව නාරී
 අකාසී බුජ්ජවාමනකෙන පාපනති.

දිට්ඨා මයා සමම පුණ්ණමුඛං සච්චත⁵පාචී නාම සමණී සුසාන මණෙකු වසන්ති චතුස්සත්තං පරිණාමයමානා තුලාපුත්තකෙන⁶ පාප මකාසී.

1. කණ්ණා දො¹ - මජ්ඣ.
2. පුත්තු - මජ්ඣ.
3. සීහ - මජ්ඣ.
4. පතීකා - මජ්ඣ.

5. සච්චක - මජ්ඣ.
6. සුරාධුත්තකෙන - සා. මජ්ඣ.

භවත්ති, ඉක්බිති ඊට පසු නොබෝ කලකින් ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට ලොහිත පක්කදිකා නම් (ලේ අතිසාරය) දරුණු ආබාධයෙක් හටගත්තේ ය. මාරාන්තික වූ දැඩි වේදනාවෝ පැවැත්තාහ. එකල ඒ පූර්ණමුඛ නම් චූස්ස කොකිලයාගේ පරිවාරක පක්ෂි කන්‍යාවන්ට මේ අදහස විය. “මේ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා හටගත් ආබාධ ඇත්තේ ය. මේ නෙම මේ ආබාධයෙන් නැගිටින්නේ දෝහෝ යි සැක සහිත යැ” යි (ඒ පක්ෂි කන්‍යාවෝ) ඔහු තනිව එකලා ව (එහි) හැරදමා කුණාල පක්ෂියා යම් තැනෙක්හි ද එහි එළඹියහ. කුණාල පක්ෂියා එන්නා වූ ඒ පක්ෂි කන්‍යාවන් දුරදී ම දුටුවේ ය. දැක ඒ පක්ෂි කන්‍යාවන්ට මෙසේ කිය. “නිව තැනැත්තියනි, තොපගේ සැමියා කොහි දැ” යි. “යහළු කුණාලය, ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා හටගත් ආබාධ ඇත්තේ ය. ඒ ආබාධයෙන් නැගිටීම සැක සහිත යැ” යි (ඔවුහු කීහ.) මෙසේ කී කල්හි කුණාල පක්ෂියා ඒ පක්ෂි කන්‍යාවන්ට මෙසේ නො සතුට පැවසී ය. “නිව තෙතැත්තියනි, තෙපි මෙතැනින් යවු. නිව වූ සෙර වූ ධූර්ත වූ සිහි තැත්තා වූ වහා පෙරළෙන සිත් ඇත්තා වූ කළ උපකාරයට ප්‍රත්‍යුපකාර නො කරන්නා වූ පවත මෙන් කැමති යම් ඒ තැනෙකට යන්නා වූ තෙපි වැනසෙවු” යි මෙසේ කියා පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා යම් තැනෙක්හි ද එහි එළඹියේ ය. එළඹ ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට “යහළු පූර්ණමුඛය, ජීවත්වෙහි” දැ යි කිය. “යහළු කුණාලය, ජීවත්වෙමි” යි හේ කිය. භවත්ති, ඉක්බිති කුණාල පක්ෂියා ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා පියාපත්වලින් හා මුවකුඩින් ගෙන තභාසිටුවා නොයෙක් බෙහෙත් පෙවී ය. භවත්ති, ඉන්පසු පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාගේ ඒ ආබාධය සන්තිදුණේ යයි.

වැලිදු භවත්ති, ගිලන් බැවින් නැගී සිටි ගිලන් බැවින් මිදුණු නො බෝකල් ඇති ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට මෙසේ කිය. යහළු පූර්ණමුඛය, පියවරුන් දෙදෙනකු ඇති සැමියන් පස්දෙනකු ඇති කණ්භා නම් ස්ත්‍රිය සවැනි පුරුෂයකු වූ හිස සුන් සිරුර ඇතියකු බදු පිළකු කෙරෙහි සිත් බදින්නී මා විසින් දක්නා ලද, මෙහි මතු දැක්වෙන වාක්‍යය ද වෙයි.

4114. ඉක්බිති අර්ජුන ය, නකුල ය, හීමසෙන ය, යුධිෂ්ඨිර ය, සහදෙව ය යන රජවරුන් වූ මේ සැමියන් පස්දෙන ඉක්මවා ස්ත්‍රියක් කුදු මිට්ටකු සමග ලාමක වූ අනාවාර කර්මයක් කළා ය.

යහළු පූර්ණමුඛය, සච්චතපාවී* නම් ශ්‍රමණියක් සොහොන මැද වසන්නී සිව්වැනි බත ද ප්‍රතික්ෂෙප කරන්නී රන්කරු පුතකු සමග අනාවාර කර්මය කළා ය. (ඔ) මා විසින් දක්නාලදු.

* මෙහි පාළි පොතෙහි සච්චතපාවී කියා ඇතත් සිහල ජාතක පොතේ ඇත්තේ පණ්ඩිතපාලිනී කියයි. එය පසුව අපච්චපාලිනී වෙයි.

දිට්ඨා මයා සමම පුණ්ණමුඛ කාකානී නාම දෙවි සමුද්ද-
මජ්ඣෙක වසනතී හරියා වෙනතෙය්‍යස්ස නටකුවෙරෙන පාපමකාසි.
දිට්ඨා මයා සමම පුණ්ණමුඛ කුරුඬාදෙවි නාම ලොමසුඤ්චි ඵලක-
මාරකං කාමයමානා ජලඬකුමාරධනතොතවාසිනා පාපමකාසි.

4115. එවං හෙතං මයා ඤාතං බ්‍රහ්මදත්තස්ස මාතරං,
ඔභාය කොසලරාජං පඤ්චාලවණ්ණඛන පාපමකාසි.

4116. එතා ච අඤ්ඤා ච අකංසු පාපං
තසමාහං ඉක්ඛිතං න විසසසෙ තප්පසංසෙ,
මහී යථා ජගති¹ සමානරත්තා
වසුන්ධරා ඉතරිතරා පතිට්ඨා.
සබ්බංසභා අඵඤ්ඤා අකුප්පා
තථික්ඛියො තායො න විසසසෙ නරො.

4117. සීහො යථා ලොභිතමංසභොජනො
වාළමිගො පඤ්ඤා² සුරුද්දො³,
පසස්ස ඛාදී පරහිංසනෙ රතො
තථික්ඛියො තායො න විසසසෙ නරො.

න බලු හො සමම පුණ්ණමුඛ වෙසියො නාරියො ගමනියො,
නහෙතාව බන්ධකියො නාම වධිකායො නාම එතායො, යදිදං
වෙසියො නාරියො ගමනියොති. වොරා විය වෙණිකතා මදිරා⁴
විය දිද්ධා වාණිජා විය වාචාසජුතියො ඉසසෙඛිඛමිව විපරිවත්තායො
උරගමිව දුජ්චිභායො සොඛතමිව පටිවජ්ජනා පාතාලමිව දුප්පුරා
රකඛසි විය දුතෙතාසා යමොවෙකනාභාරියො සිබිරිව සබ්බභක්ඛා
නදිරිව සබ්බවාහිනී අනිලො විය යෙන කාමඤ්ඤා තොරුවිය අවි-
සෙසකරා විසරුකෙකා විය නිච්චඵලිතායොති. හවති ච පනුක්කරෙත්ථ
වාක්‍යං.

-
1. ජගති - මජ්ඣං.
 2. පඤ්ඤාට්ඨො - මජ්ඣං.
 3. සුරුද්දො - සි.මු.
 4. මදිරා ව දිට්ඨා - මජ්ඣං.

යහළු පුණ්ණමුඛය, කාකානී නම් දේවී මුහුද මැද වසන්නී ගුරුලකුගේ බිරිය වූවා ගන්ධර්වයකු සමග අනාවාර කර්මයක් කළා ය. ඔ මා විසින් දක්නා ලදී. යහළු පුණ්ණමුඛය, ලොමසුන්දරී නම් කුරඬාදෙවී නොමෝ එළකමාරක නම් තෙතැන්පත්තු කැමති වන්නී ඡළඬා කුමාරයා හා ධනන්තෙවාසික නම් අතවැස්සා ද සමග අනාවාර ක්‍රියාවක් කළා ය, (ඔ) මා විසින් දක්නා ලදී.

4115. (යම් තෙතැන්තියක්) කොසොල් රජ හැරුමා පඤ්චාල වන්ධ සමග අනාවාර කර්මය කළා ද, බඹදන් රජුගේ මව පිළිබඳ වූ තෙල කරුණ මා විසින් දන්නා ලද්දේ ය.

4116. මේ ස්ත්‍රීහු ද අන් ස්ත්‍රීහු ද ලාමක ක්‍රියාව කළාහු ය. එහෙයින් මම ස්ත්‍රීන් විශ්වාස නොකරමි. ඔවුන්ට නොපසසමි. යම්සේ ජගති නම් වූ පාරිවී නොමෝ සමාන ඇලුම් ඇත්තී ද, ධනය උසුලන්නී ද, හීන ප්‍රණීත සියල්ලන්ට ම පිහිටවන්නී ද, සියල්ල ඉවසන්නී ද නොසැලෙන්නී ද, නොකිපෙන්නී ද, ස්ත්‍රීහු ද එසේ වෙති. (නුවණැති) මනුෂ්‍ය තෙම ඔවුන් විශ්වාස නොකරන්නේ ය.

4117. ලේ මස් බුදින, (මුඛය ගාත් සතරය යන) අත් පසක් ඇති, ඉතා දරුණු ව්‍යාල මාග වූ සිංහයා යම්සේ පරභිංසාවෙහි ඇලුණේ බලාත්කාරයෙන් අල්වාගෙන කරන්නේ වේ ද, ස්ත්‍රීහු ද එසේ වෙත්. (නුවණැති) මනුෂ්‍ය තෙම ඔවුන් විශ්වාස නොකරන්නේ ය.

එම්බා යහළු පුණ්ණමුඛය, මොහු වෙසිහු, නාරිහු, ගණිකාවෝ පමණක් නොවෙති. යම් මේ වෙසිහු ය, නාරිහු ය, ගණිකාවෝ යයි (නාමයෝ) කියනු ලැබෙත් ද, ඔහු බන්ධකී නමුදු වෙති. වධිකා (සැමියන් නසන්නෝ) නමුදු වෙත්. මොවුහු (බඳනා ලද හිස් වැසුම් ඇති) සොරුන් වැන්න. වීෂ යෙදූ සුරා වැන්න. පැසසුම් කරන වදන් ඇත්තාහු (පණ්‍ය වස්තුවෙහි අගුණ වසා ගුණ ම කියන) වෙළෙඳුන් වැන්න. ඉස්ස නම් මුවාගේ අඟ මෙන් වහා පෙරළෙන සිතැත්තෝ ය. උරගයකු මෙන් (මුසාවාදී බැවින්) දෙදිව ඇතියහ. (පුවරු ආදියෙන් වැසුණු) අසුවී වළක් මෙන් (වස්ත්‍රාභරණාදියෙන්) වැසී සිටිනාහු ය. (මහසයුරෙහි) පාතාලය මෙන් (සිත) පිරවීමට දුෂ්කරයහ. (මසට ම ගිජු රකුසියක මෙන් කුටු කිරීමට දුෂ්කරයහ. යමයා මෙන් (කිසිවකු නොහැර) එකාන්තයෙන් පැහැර ගන්නෝ ය. ගින්න මෙන් සියල්ල භක්ෂණය කරන්නෝ ය. (සියල්ලන් ම සේවනය කරන්නෝ ය.) නදිය මෙන් සියල්ල උසුලාගෙන යන්නෝ ය. (සියල්ලන් භජනය කරන්නෝ ය.) පවන මෙන් කැමති තැනෙක හැසිරෙන්නෝ ය. (හිමවත) තේරු පර්වතය මෙන් (කිසිවකුට) වෙනසක් නොකරන්නෝ ය. වීෂ රුකක් මෙන් නීති පල දරන්නෝ ය. (නිතර රමණීය ලෙස පෙනෙන්නෝ ය.) මෙහි මතු දැක්වෙන වාක්‍යය ද වෙයි.

4118. යථා වොරො යථා දිද්ධා¹ වාණිජොව විකසුනී,
ඉසසසිසගමිවාචට්ඨා² දුජ්ච්ඡා උරගො යථා³.

4119. සොබ්බාමිව පටිච්ඡන්තා පාතාලමිව දුප්පුරා,
රක්ඛසී විය දුන්නොසා යමොවෙකන්තභාරියො
යථා සිධි නදී වාහො *අනිලො කාමවාරවා⁴.

4120. නෙරුච අවිසෙසා ව විසරුකෙඛා විය නිවච්චලා,
නාසයනති සරෙ භොගං රත්තානන්තකරිත්ථියොති.

වත්තාරිමානි සමම පුණ්ණත්ථුඛ යානි පරකුලෙ න වාසෙතබ්බානි.
ගොණං ධෙත්තුං යානං හරියං, වත්තාරි ඵ්ඨානි පණ්ඩිතො යානි සරා
න විප්පවාසයෙ.

4121. ගොණං ධෙත්තුං යානං
හරියං ඤාතිකුලෙ න වාසයෙ,
භුක්ඛන්ති⁵ රථං අයානකා
අතිවාහෙන හනනති පුබ්බවං.
දෙහෙන හනනති වච්ඡකං.
හරියා ඤාතිකුලෙසු දුස්සතිති.

ජ ඉමානි සමම පුණ්ණත්ථුඛ යානි වස්ථුනි කිලෙච ජාතෙ
අනස්ථරානි භවන්ති.

4122. අගුණං ධත්තු ඤාතිකුලෙ ව හරියා
පාරං නාවා අක්ඛභග්ගඤ්ඤා යානං,
දුරෙ මිත්තො පාපසභායකො ව
කිලෙච ජාතෙ අනස්ථාරිනී භවන්ති⁶.

අට්ඨති ඛලු සමම පුණ්ණත්ථුඛ යානෙහි ඉති සාමිකං අවජානාති:
දළිඳුතා ආතුරතා ජිණ්ණතා සුරාසොණ්ඩතා මුද්දාතා පමත්තතා
සබ්බකිලේඛසු අනුචක්ඛතා සබ්බධාමනුප්පදනෙන, ඉමෙහි ඛලු සමම
පුණ්ණත්ථුඛ අට්ඨති යානෙහි ඉති සාමිකං අවජානාති. භවති ව
පත්‍රත්තරෙස්ථ ධාකායං.

1. දිට්ඨො - මජ්ඣං. දුට්ඨො - සායා.
 2. පටිච්ඡන්තා - මජ්ඣං. සායා.
 3. විය - මජ්ඣං.
 4. කාමපාරවා - වී. සායා.
 5. භුක්ඛන්ති - මජ්ඣං.
 6. අනස්ථරානි - වී. මජ්ඣං.
- * අයං. භාරාපාදෙ මරමි පොසකෙසු නදිසසති.

4118. (ස්ත්‍රීහු නම්) සොරකු මෙන් ද, විෂ මිශ්‍ර සුරාවක් මෙන් ද, (විකිණිය යුතු දැහි අගුණ වසා ගුණ ම පවසන) වෙළඳකු මෙන් ද වෙති. ඉස්ස නම් මුළුතැන් අහ මෙන් වහා පෙරළෙන්නෝ ය. (බොරු කියන හෙයින්) සර්පයකු මෙන් දෙදිව ඇත්තෝ ය.

4119. (පුවරු ආදියෙන් වැසුණු) අසුවි වළක් මෙන් ප්‍රතිවි-
ජන්තයහ. (මහමුහුදෙහි) පාතාලය මෙන් දුෂ්පුරයහ. යමයා මෙන් එකාන්තයෙන් පැහැර ගන්නෝ ය. ගින්න මෙන් ද, සියල්ල උසුලාගෙන (ගසා ගෙන) යන නදිය මෙන් ද වෙති. වාතය මෙන් කැමති තැන හැසිරෙන්නෝ වෙති.

4120. (හිමවතෙහි) තෙරු පර්වතය මෙන් (වෙනට පැමිණි හැම පුරුෂයන්) එකසේ දකිති. (කිමඬකක) නම් විෂ රුක මෙන් නීති පල ඇත්තන් ලෙස පැනෙති. (සැමියා විසින් දුකසේ සපයන ලද) රත්නයන්ට අන්තරායකාරී ස්ත්‍රීහු ගෙහි හොඟය නසත්.

යහළු පුණ්ණමුඛය, අත්කුලයෙකිනි නො වැසැවිය යුතු යම් සතරෙක් වෙත් ද, ගොනු ය, දෙන ය, යානය ය, බිරිය ය යන මේ සතර නුවණැත්තේ සිය ගෙයින් වෙන් කොට වාස නො කරන්නෝ ය.

4121. ගොනා ද දෙන ද යානය ද බිරිය ද යන සතර නැ කුලයෙකිනි නො වැසැවිය යුත්තේ ය. රියක් නැත්තෝ රිය පරිභෝග කෙරෙති. අධික බර වහනය කරවීමෙන් ගවයා නසති. අධික දෙවීමෙන් වස්තුවියා නසති. නැකුලයන්හි දී බිරිය දුෂණය කරනු ලබයි.

යහළු පුණ්ණමුඛය, යම් වස්තුවක් වැඩක් ඇති කල්හි අනාර්-
කර වේ ද එබඳු වස්තු සයෙකි.

4122. දුනුදිය රහිත දුන්න ද, නැ කුලයෙහි වූ බිරිය ද, පරතීරයෙහි වූ නැව ද, කඩ ඇණය බුන් යානය ද, දුර සිටුනා මිතුරු ද, පව්වු මිතුරු ද යන සය වැඩක් පැමිණි කල්හි ප්‍රයෝජනවත් නො වෙති.

යහළු පුණ්ණමුඛය, ස්ත්‍රිය කරුණු අටෙකින් සැමියා පහත් කොට සිතයි. දිළිඳුබව ය, ගිලන්බව ය, මහලුබව ය, සුරාසොඬබව ය, මෝඩබව ය, ප්‍රමත්තබව ය, හැම කියෙහි අනුව පවත්නා බව ය, සියලු ධනය දීමෙන් දැයි යන මේ අට කරුණෙන් යහළු පුණ්ණමුඛය, ස්ත්‍රිය සැමියා අවමන් කොට සිතයි. මෙහි මතු දැක්වෙන වාක්‍යය ද වෙයි.

4123. දළිඳුං ආතුරඤ්ඤාපි පීණණිකං සුරාසොණිකං,
පමනං මුඛපතනඤ්ඤා රත්තං¹ කිවෙට්ඨු භාපනං
සබ්බකාමපදනෙන අවජානනති සාමිකනති.

නවති බලු සමම පුණණමුඛ ධානෙහි ඉත්ථී පදෙසමාහරති.
සාරාමගමනසීලා ව හොති උය්‍යානගමනසීලා ව හොති නදී-
තිස්ගමනසීලා ව හොති ඤාතිකුලගමනසීලා ව හොති පරකුලගමන-
සීලා ව හොති ආදසදුස්සමණධනානුයොගමනුපුත්තසීලා ව හොති
මජ්ඣපායිනී ව හොති නිලොකනසීලා ව හොති පඤ්චාරට්ඨාසිනී² ව
හොති. ඉමෙහි බලු සමම පුණණමුඛ නවති ධානෙහි ඉත්ථී පදෙස-
මාහරති. භවති ව පනුත්තරෙස්ස වාක්‍යං.

4124. ආරාමසීලා ව උය්‍යානං
නදී ඤාතිපරකුලං,
දුස්සමණධනමනුපුත්තං³
යාවිත්ථී මජ්ඣපායිනී.

4125. යා ව නිලොකනසීලා
යා⁴ ව පඤ්චාරට්ඨාසිනී,
නවහෙතෙහි ධානෙහි
පදෙසමාහරනතිත්ථීයොති.

වත්තාළියාය බලු සමම පුණණමුඛ ධානෙහි ඉත්ථී පුරිසං
අවවාචදති⁵: විජමනි විනමති විලාසති විලිඛති විලංජනති නබෙන
නබං සට්ඨෙති පාදෙන පාදං අක්කමති කට්ඨෙත පඨවිං ලිඛති⁶ දරකං
උලලංසෙති ඔලංසාපෙති කීළති කීළාපෙති වුඬෙති වුඬාපෙති භුඤ්ජති
භුඤ්ජාපෙති දදති ආයාචති කතමනුකරොති උච්චං භාසති නිවං භාසති
අවිච්චං භාසති විච්චං භාසති නවෙත ගීතෙන වාදිතෙන රොදිතෙන⁷
විලසිතෙන විගුසිතෙන ජග්ගෙති පෙක්ඛති කට්ඨං වාලෙති ගුහ්‍යභණ්ඩකං
සඤ්ඤාලෙති උගුරුං විවරති උගුරුං පිලිභති ඊතං දසෙස්සති කච්ඡං
දසෙස්සති නාහිං දසෙස්සති අක්ඛං නිබන්ධති හමුකං උක්ඛපති ලෙට්ඨං
පලිඛති පිච්චං නිලොකනෙති දුස්සං මුඤ්ඤති දුස්සං පටිබන්ධති සිරසං
මුඤ්ඤති සිරසං බන්ධති ඉමෙහි බලු සමම පුණණමුඛ වත්තාළියාය
ධානෙහි ඉත්ථී පුරිසං අවවාචදති.

1. සබ්බං - මජ්ඣං. දත්තං - සත්‍යං.
2. සචාර - මජ්ඣං.
3. ආදස දුස්සමණිකං - මජ්ඣං.
4. යාව සචාර - මජ්ඣං.
5. අවාචනී - මජ්ඣං.
6. විලෙඛනී - වි. මජ්ඣං.
7. රොදිතෙන - මජ්ඣං.

4123. දිළින්ද ද රෝගියා ද මහල්ලා ද සුරාසොඬු ද ප්‍රමත්ත-
වුහු ද මුළාට පැමිණි (තමා කෙරෙහි) ඇලුණු ද කෘත්‍යයන්
පිරිහෙළීම කරන්නා ද සියලු කැමති දැ දීමෙන් ද (ස්ත්‍රීහු)
සැමියාට අවමන් කෙරෙත්.

යහළු පුණ්ණමුඛය, ස්ත්‍රීය නව ආකාරයකින් (ස්වාමියා කෙරෙහි)
ද්වේෂය එළවන්නී ය. (සැමියා නොවිචාරා) පුෂ්පාරාමාදියට යන
සුලු ද, උයනට යනසුලු ද, ගංතොටට යනසුලු ද, නැදැගෙවලට යන
සුලු ද, (සන්දිවය සම්භක්ත ආදී) අන් ගෙවලට යනසුලු ද,
කැටපත් බලමින් වස්ත්‍රාභරණාදියෙන් සැරසීමෙහි යෙදෙනසුලු ද,
මත්පැන් බොන්නී ද, (කවුළු ආදියෙන්) බලනසුලු ද, (අභ පසභ
දක්වමින්) දෙරකඩ සිටිනසුලු ද වෙයි. යහළු පුණ්ණමුඛය, මේ
නව කරුණෙන් ස්ත්‍රීය සැමියා කෙරෙහි ද්වේෂය එළවන්නී ය. මෙහි
මතු දක්වෙන වාක්‍යය ද වේ.

4124. යම් ස්ත්‍රීයක් (සැමියා නොවිචාරා) පුෂ්පාරාමාදියට ද,
උයනට ද, ගංතොටට ද, නැකුලයට ද, අන් කුලවලට ද යන
ස්වභාව ඇත්තී ද, වස්ත්‍රාදියෙන් සැරසීමෙහි යෙදුනී ද, මත්පැන්
පානය කරන්නී ද,

4125. යම් ස්ත්‍රීයක් (කවුළු ආදියෙන් නිතර) බලනසුලු ද,
යම් ස්ත්‍රීයක් (අභ පසභ පෙන්වමින්) දෙරකඩ සිටින්නී ද මේ නව
කරුණින් ස්ත්‍රීහු සැමියා කෙරෙහි ද්වේෂය එළවන්නෝ යි.

යහළු පුණ්ණමුඛය, කරුණු සතලිස්කින් ස්ත්‍රීය පුරුෂයා ඉක්මවා
හැසිරෙන්නී ය. විජාමභනය කරයි. නැලෙයි, (ගමනාදී ඉරියව්වලින්)
ලීලා දක්වයි, ඉරි අඳියි, ලජ්ජාවෙයි, නියෙන් නිය ගවයි, පයින්
පය ඇක්මෙයි, දඩුවෙන් පොළොවෙහි ලියයි, දරුවකු ගෙන
ඔසොවයි, පහතට වඩයි, (ඒ දරුවා) සිඹියි, (දරුවා ලවා) සිඹීම
කරවයි, (තොමෝ) බුදියි, (දරුවා ලවා) කවයි, (දරුවකුට කිසිවක්)
දෙයි, (පසුව එය) ඉල්වයි, (දරුවා කළ දා) අනුව කරයි, උස්
හඬින් කියයි, පහත් හඬින් කියයි, මහසෙනග මැද (අපටිච්ඡන්ත ව)
කියයි, තනිව (පටිච්ඡන්ත ව) කියයි, නැටීමෙන්, ගී කීමෙන්,
වාදිතයෙන්, හැඩීමෙන්, සැරසීමෙන් ආභරණ පැළඳීමෙන් නිමිති
දක්වයි, මහත් හඬින් සිනාසෙයි, බලයි, කටිය සොලවයි, රහස්
පියස සොලවයි, කලවය විවෘත කරයි, කලවය වසයි, පියසුරු
පෙන්වයි, කිසිල්ල පෙන්වයි, නැබ පෙන්වයි, ඇස් සාරයි (පොඩි
කරයි), බැම ඔසොවයි, තොල හපයි, දිව ලෙලවයි, වස්ත්‍රය,
මුද්දයි, වස්ත්‍රය නැවත හඳියි, කේශ බන්ධනය ලිහයි, කේශ
බන්ධනය බඳියි, යහළු පුණ්ණමුඛය, මේ සතලිස් කරුණින් ස්ත්‍රී
පුරුෂයා ඉක්මවා හැසිරෙන්නී ය යි.

පඤ්චියාය බලු සම මුණුණුමුට යානෙහි ඉඤ්චි පද්ධතා වෙදි-
තබ්බා හවති. සාමිකස්ස පවාසං. වණ්ණෙහි පටුත්¹ න සරති
ආගතං. නාහිනාදුති අවණ්ණං. තස්ස හණති වණ්ණං. තස්ස න
හණති අනත්තං. තස්ස වරති අත්තං. තස්ස න වරති අකිච්චං. තස්ස
කරොති කිච්චං. තස්ස න කරොති පරිද්දිතා සයති පරමුට්ඨි නිපජ්ජති
පරාවත්තජාතා² ඛො පන හොති කුඤ්ඤියජාතා දීසං. අස්සසති³
දුක්ඛං. වෙදයති උච්චාරපස්සාවං. අභිඤ්ඤං ගව්ඡති විලොමං. ආවරති
පරපුරිසසද්දං. සුත්තා කණ්ණසොතවිවරමොදහති නිහතහොගා ඛො
පන හොති පටිවිස්සකෙහි සත්ථං. කරොති නිසබ්බනාපාද ඛො පන
හොති විසිඛානුවාරිති අතිවාරිති ඛො පන හොති සාමිකෙ අගාරවා
පද්ධම්මතසංඛ්‍යා අභිඤ්ඤං. ආරෙ තිට්ඨති කප්පාති අඛ්‍යාති ඵනාති
දසෙසති දිසොදිසං. ගහතා පෙකබ්බති. ඉමෙහි බලු සම මුණුණුමුට
පඤ්චියාය යානෙහි ඉඤ්චි පද්ධතා වෙදිතබ්බා හවති.

හවති ච පත්‍රත්තරෙත්ථ වාකායං.

4126. පවාසමස්ස වණ්ණෙහි
ගතං. නානුසොචති,⁴
දීසවා පතිං. ආගතං. නාහිනාදුති
හත්තාරවණ්ණං. න කදපි භාසති
එතෙ පද්ධතාය හවන්ති ලක්ඛණා.

4127. අනත්තං. තස්ස වරති අසංඤ්ඤතා
අත්ඤ්ඤා භාපෙති අකිච්චකාරිණි,
පරිද්දිතා සයති පරමුට්ඨි
එතෙ පද්ධතාය හවන්ති ලක්ඛණා.

4128. පරාවත්තජාතා⁵ව හවති කුඤ්ඤී
දීසඤ්ඤා අස්සසති දුක්ඛවෙදිති,
උච්චාරපස්සාවමභිඤ්ඤාගව්ඡති
එතෙ පද්ධතාය හවන්ති ලක්ඛණා.

4129. විලොමමාවරති අකිච්චකාරිණි
සද්දං. නිසාමෙති පරස්ස භාසතො,
හතහොගා ච කරොති සත්ථං⁶
එතෙ පද්ධතාය හවන්ති ලක්ඛණා.

1. පටුං. නිසරති - මජ්ඣං.
2. පරිවත්තකජාතා - වී. මජ්ඣං, සා.
3. අස්සසති - වී. මජ්ඣං, සා.
4. ගතං. තස්ස නසොචති - වී. මජ්ඣං.
5. පරිවත්තජාතා - වී. මජ්ඣං, සා.
6. සත්ථං - මජ්ඣං.

යහළු පුණ්ණමුඛය, පස්විසි කරුණෙකින් කිපුණු ස්ත්‍රී දතයුත්තී වෙයි. සැමියාගේ ප්‍රවාසය (අත් නැතෙක විසීම) වර්ණනා කරයි, ප්‍රවාසයට ගියහු නො සිහි කරයි, (යළි) පැමිණියහුට නො සතුටු වෙයි, ඔහුගේ අගුණ කියයි, ඔහුගේ ගුණ නො කියයි, ඔහුගේ අනර්ථය පිණිස හැසිරෙයි, ඔහුගේ අර්ථය පිණිස නො හැසිරෙයි, ඔහුගේ නො කළයුතු කිසි කරයි, කළයුතු කිසි නො කරයි, දඩ් ලෙස හැඳ පෙරව නිදයි, විමුඛ ව නිදයි, ඒ මේ අත පෙරළෙන්නී කලහ කරන්නී වෙයි, දීර්ඝව ආශ්වාස කරයි, දුක් වෙදනා පවසයි, නිතර මල මු සඳහා (බැහැර) යයි, විලෝම ව හැසිරෙයි, පර-පුරුෂයකුගේ හඬ අසා කන් සිදුර එළවයි (ඇහුම්කන් දෙයි), භෝග විනාශ කරන්නී වෙයි, අසල්වැසියන් සමග (කෙලෙස් වශයෙන්) සන්ථවය කරයි, (සොර සැමියාගේ උපධාරණය පිණිස) නික්මුණු පා ඇත්තී වීථි සංචාරයෙහි යෙදුනී වෙයි, (සිය සැමියා කෙරෙහි අගෞරවයෙන් ප්‍රදුෂ්ට සිත් ඇත්තී (සැමියා) ඉක්මවා හැසිරෙන්නී වෙයි, නිතර දෙරකඩ සිටියි, කිසිලි ද අවයව ද පියසුරු ද දක්වයි, දිගින් දිග ගොස් බලයි, යහළු පුණ්ණමුඛය, මේ පස්විසි කරුණින් කිපුණු ස්ත්‍රී දතයුතු වේ යි. මෙහි මතු දක්වෙන වාක්‍යය ද වෙයි.

4126. ඔහුගේ (සැමියාගේ) පිටත වාසය වනයි. බැහැර ගියහු (සැමියා) අනුව ශෝක නො කරයි. ගෙට පැමිණි (සැමියා) දක සතුටුවීම නො කරයි. කිසි විටෙක සැමියාගේ ගුණ නො කියයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රීගේ ලක්ෂණයෝ වෙති.

4127. සංයම නැත්තී ඔහුගේ අනර්ථය පිණිස හැසිරෙයි. නො කළයුතු දෑ කරන්නී අර්ථය ද නසයි. දඩ් කොට හැඳ විමුඛ ව නිදයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රීගේ ලක්ෂණයෝ වෙති.

4128. ඔබ මොබ පෙරළී කලබල කරන්නී වෙයි. දීර්ඝ ලෙස ආශ්වාස කරන්නී දුක් වෙදනා ඇත්තී යැ යි කියයි. නිතර මලමුකිය පිණිස යයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රීගේ ලක්ෂණයෝ වෙති.

4129. විලෝම ව හැසිරෙයි. නො කළමනා කිසි කරන්නී වෙයි. කථා කරන පරපුරුෂයන්ගේ ශබ්දය අසයි. නසන ලද භෝග ඇත්තී ක්ලෙශ සන්ථවය කරයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රීගේ ලක්ෂණයෝ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4130. කිවෙන්න ලඟං කසිරොනාහනං¹ ධනං
විතනං විනාසෙනි දුකෙකින සමිහනං,
පට්ඨිසසකෙහි ච කරොති සත්ථවං
එතෙ පදුට්ඨාය හවන්ති ලක්ඛණා.
4131. නිකකන්තපාද විසිඛානුවාරිනී
නිව්චං ස සාමිමිති පදුට්ඨමානසා,
අතිවාරිණි හොති තථෙව්භාරවා
එතෙ පදුට්ඨාය හවන්ති ලක්ඛණා.
4132. අභිකකණං තිට්ඨති ආරමුලෙ
ථනානි කච්ඡානි ච දසසයකභී,
දිසොදිසං පෙකකති හනානවිතතා
එතෙ පදුට්ඨාය හවන්ති ලක්ඛණා.
4133. සබ්බා නදී වඩකගති² සබ්බෙ කට්ඨමයා වනා,
සබ්බිත්ථියො කරෙ පාපං ලහමානො³ නිවාහකො.
4134. සථෙ ලහෙථ බණං වා රහො වා
නිවාහකං වාපි ලහෙථ තාදිසං,
සබ්බාව ඉත්ථි කරෙය්‍යු⁴ නො පාපං
අඤ්ඤං අලක්ඛ පිට්ඨසප්පිනාපි සද්ධිං.
4135. නරානමාරාමකරාසු නාරිසු
අනෙකවිතතාසු අනිග්ගහාසු ච,
සබ්බත්තනාපිනිකරාපි වෙ සියා⁵
න විසසසෙ නික්ඛමා හි නාරියො.
4136. යං වෙ දිසවා කණ්ඩරිකිහාරානං⁶
සබ්බිත්ථියො න රමන්ති අගාරෙ,
තං තාදිසං මච්චං වජ්ඣා හරියා
අඤ්ඤං දිසවා පුරිසං පිට්ඨසප්පිං.
4137. බකස්ස ච පාවාරිකස්ස⁷ රඤ්ඤා
අවචනාකාමානුගතස්ස හරියා,
අවාචරි බ්භවසානුගස්ස⁸
කං වාපි ඉත්ථි නාතිවරෙ තදඤ්ඤං.

1. කසිරා හනං - වී. මජ්ඣං.
2. අපෙත - වී. මජ්ඣං.
3. වඩකනදී - මජ්ඣං. වඩකගතා - වී.
4. ලහමානා - වී.
5. කසිරු - මජ්ඣං.
6. කෙටිසු - වී. ස්‍යා. වෙසියා - මජ්ඣං.
7. කිත්තර - මජ්ඣං. ස්‍යා.
8. බාවරිකස්ස - මජ්ඣං.
9. අනාවරිකස්සානුගතස්ස - මජ්ඣං.

4130. දුකසේ ලද, දුකසේ ගෙනනලද ධනය ද, දුකසේ රැස් කරනලද වස්තුව ද විනාශ කරයි. අසල්වැසියන් සමග ක්ලේශ සන්ථවය කරයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රියගේ ලක්ෂණයෝ යි.

4131. (සොර සැමියන් සෙවීම පිණිස) බැහැර කරනලද පා ඇත්තී ය. විවි සඤ්චාරය කරන්නී ය. නිතර සිය සැමියා කෙරෙහි ප්‍රදුෂ්‍ය වූ සිත් ඇත්තී (සිය) සැමියා ඉක්මවා හැසිරෙයි. එසේ ම ගෞරව නැත්තී වෙයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රියගේ ලක්ෂණයෝ යි.

4132. පියොවුරු සහ කිසිලි පෙන්වමින් නිතර දෙරළහ සිටී. හුන්ත වූ සිත් ඇත්තී දිශානුදිශාවන් බලයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රියගේ ලක්ෂණයෝ යි.

4133. සියලු නදිහු වක් වූ ගමන් ඇත්තාහ. සියලු වනයෝ කාෂ්ටමයහ. රූස් තැනක් ලද කල්හි සියලු ස්ත්‍රීහු පව කරන්නාහ.

4134. ඉදින් මන්ත්‍රණය කිරීමට සුදුසු අවකාශයක් හෝ එබඳු රහස් තැනක් හෝ ලැබේ නම් සියලු ස්ත්‍රීහු ම අත් පුරුෂයකු නො ලද කල්හි පිළකු සමග හෝ පාපකර්මය (අනාචාරය) කෙරෙත් මැ නු.

4135. මිනිසුන්ගේ සිත් ඇලුම් කරන්නා වූ නොයෙක් දෙනා කෙරෙහි පිහිටි සිත් ඇත්තා වූ නිග්‍රහයෙන් හික්මවැලිය නො හැක්කා වූ මේ ස්ත්‍රීහු (මිනිසුන් විසින්) මුළු හිතින් තුටු කරවනු ලබන්නාහු නමුත් වෙශ්‍යාවෝ වෙන් ද (එහෙයින් ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි) විශ්වාස නො කරන්නේ ය. ස්ත්‍රීහු වනාහි තීර්ථ සම වෙන්.

4136. කණ්ඩරි රජ ය, කිකකරා දෙවි ය යන මොවුන්ගේ යම් නො ඇල්මෙක් වී ද, එය දැක සියලු ස්ත්‍රීහු එකාන්තයෙන් ගෘහයෙහි (ස්වකීය) ස්වාමීවරුන් කෙරෙහි නො ඇලෙති යි දත යුතු ය. ඒ එසේමැ යි. අත්‍ය වූ පිළි පුරුෂයකු (පීඩසාදි) දැක එබඳු රජු හැර භාය්‍යාව පාපකර්මය (අනාචාරය) කළා යැ යි කියේ ය.

4137. අත්‍යන්තයෙන් කැමැත්ත අනුව පැවැත්තා වූ බක නම් රජුගේ ද පාචාරික නම් රජුගේ ද භාය්‍යාව වූ පංචපාපා නොමෝ තම සිත බැඳුණු තම වසයෙහි සිටි පණ්ඩිතකරුවකු සමීපයෙහි ලාමක සේ හැසිරුනීය. (එහෙයින්) ස්ත්‍රී එයින් අත්‍ය වූ කවර නම් පුරුෂයකු ඉක්මවා නො හැසිරෙන්නී ද?

4138. පිඬුගියානි සබ්බලොකිස්සරස්ස
රඤ්ඤා පියා බ්‍රහ්මදත්තස්ස හරියා,
ආවාචරි බ්‍රහ්මවසානුගස්ස
තං වාපි සා නාජකිංගා කාමකාමිනී.
4139. බ්‍රහ්මනං¹ ලහුචිත්තානං අකතඤ්ඤන දුභිනං²,
නාදෙවසකො පුරිසො ථීනං සඤ්ඤාමරහනි.
4140. න තා පජානනති කතං න කිච්චං
න මාතරං පිතරං භාරං වා,
අනරියා සමතික්කන්තධම්මා
සසෙසව චිත්තස්ස වසං වජනති.
4141. විරානුච්ඡායා පියං මනාපං
අනුකම්පකං පාණසම්මපී සන්තං³,
ආවාසු⁴ කිච්චිසු ව නං ජහනති
තස්මාහං ඉත්තීනං න විස්සසාමි.
4142. ථීනං හි විත්තං යථා වානරස්ස
කන්තප්පකන්තං යථා රුක්කිජායා,
චලාචලං හදයං ඉංද්‍රියානං
වක්කස්ස නෙමි විය පරිවත්තති.
4143. යද් න පස්සනති සමෙක්කමානා
ආදෙයාරූපං පුරිසස්ස චිත්තං,
සන්තාහි වාචාහි නයනති මෙනං
කමෙඛාජකා ජලජෙනෙව අස්සං.
4144. යද් න පස්සනති සමෙක්කමානා
ආදෙයාරූපං පුරිසස්ස චිත්තං,
සමන්තොතො තං පරිවජ්ජයනති
තිණ්ණො නදීපාරගතොව ඤාලං.
4145. සිලෙසුපමා සිඛිරිව සබ්බභක්කා
තික්කමායා නදීරිව සීසසොනා,
සෙවනති හෙතා පියමංජයාඤ්ඤා
නාවා යථා ඔරඤ්ඤං පරඤ්ඤා.

1. බ්‍රහ්මනං - මජ්ඣ.

2. දුභිනං - වී. මජ්ඣ., ස.ස.

3. සන්තං - මජ්ඣ.

4. ආවාසු - මජ්ඣ.

4138. මුළු ලොවට අධිපති වූ බ්‍රහ්මාණ්ඩ රජුගේ පිඬුගියානි නම් භාය්‍යාව තම වසභයෙහි සිටියකු (අස්ගොව්වකු) සමග අනාවාරයෙහි හැසුරුනී ය. කාමයන් පතන්නා වූ ඕ තොමෝ එය ද (අස්ගොව්වා ද අගමෙහෙසුන් තනතුර ද යන දෙක ම) නො ලැබුවා ය.

4139. බඳනාලද සොරුන් කෙරෙහි පවා ඇලෙන ලාමක වූ වහා පෙරළෙන සිත් ඇත්තා වූ අකෘතඥ වූ ද්‍රෝහී වූ ස්ත්‍රීන්ගේ සිල්වත් ස්වභාවය භූතාවිෂ්ට නො වූ පුරුෂයෙක් නො අදහන්නේ ය.

4140. ඒ ස්ත්‍රීහු කළ දෑ නො දනිත්. කළ යුතු දෑ නො දනිත්. මව හෝ පියා හෝ සහෝදරයා හෝ නො දනිත්. ලජ්ජාවිරහිත වූ ඉක්ම වූ ගුණදම් ඇති ඔවුහු තම චිත්තයාගේ වසභයට ම යෙත්.

4141. බොහෝ කාලයක් එක්ව විසූවා වූ ප්‍රිය වූ මනාප වූ අනුකම්පා ඇති ප්‍රාණ සම වූ ඒ ස්වාමියා ආපදපන්න අවස්ථාවන්හි ද කටයුත්තක් පැමිණි කල්හි ද හැරදමති. එබැවින් මම ස්ත්‍රීන්ගේ ස්වභාවය විශ්වාස නො කරමි.

4142. ස්ත්‍රීන්ගේ සිත වනාහි වළුරාගේ සිත මෙනි. උස් පහත් හෙදයක් නැතිව වැටෙන ගස් සෙවණ මෙන් ස්ත්‍රීන්ගේ සිත එක තැනෙක නො පිහිටයි. ගමන්කරන රථවක්‍රයාගේ නිම්-වළල්ල මෙන් (ස්ත්‍රීන්ගේ සිත) නොයෙක් අරමුණට පෙරළෙයි.

4143. සොයා බලන්නා වූ ඒ ස්ත්‍රීහු යම් විටෙක පුරුෂයා අයත් ගතයුතු යම් වස්තුවක් දකිත් ද එවිට කාමිබෝජ වැසියන් දියෙහි හටගත් සෙවෙලින් අසකු අල්වාගන්නා මෙන් මෘදු වචන-යෙන් ඒ පුරුෂයා තම වසයට ගනිත්.

4144. සොයා බලන්නා වූ ඒ ස්ත්‍රීහු යම් විටෙක පුරුෂයා අයත් ගතයුතු වස්තුවක් නො දකිත් ද (එවිට) ගහ තරණය කළ, ගහින් එතෙර වූ තෙතැත්තා පසුර අත්හරින්නා මෙන් ඒ පුරුෂයා හාත්පසින් දුරු කෙරෙත්.

4145. (පුරුෂයන්ගේ සිත් අලවන හෙයින්) ලාටු බඳු වූ ද, සියල්ල හඤ්ඤා කරන හෙයින් ගින්න බඳු වූ ද, (වේගයෙන් ගලා යන දිය පහර ඇති නදීන් මෙන්) ශීඝ්‍ර (නියුණු) මායා ඇති මේ ස්ත්‍රීහු එගොඩ මෙගොඩ දෙක ම සේවනය කරන්නා වූ නැවක් මෙන් ප්‍රිය වූවහු ද අප්‍රිය වූවහු ද සේවනය කෙරෙත්.

4146. න තා එකස්ස න චිත්තං ආපණොව පසාරිතො,
යො තා මය්හතති මඤ්ඤායා වාතං ජාලෙන බාධෙය්¹.

4147. යථා නදී ව පතො ව පානාගාරං සභා පපා,
එවං ලොකිකීයො නාම වෙලා තාසං න විජ්ජති.

4148. සතාසනසමාහෙතා කණ්ණසප්පසිරුපමා,
ගාවො බහි තිණස්සෙව ඔමසනති වරං වරං.

4149. සතාසනං ඤාණරං කණ්ණසප්පං
මුද්ධාභිසිත්තං පමද ව සබ්බා,
එතෙ නරො නිව්වයකො හජෙථ
තෙසං හවෙ දුබ්බද්ධ සච්චිභාවො².

4150. නාච්චිත්තවණ්ණො³ න බහුත කන්තා
න දක්ඛණං පමද සෙවිතබ්බා,
න පරස්ස හරියා න ධනස්ස හෙතු
එතිකීයො පඤ්ඤා න සෙවිතබ්බා.

අථ ඛලු හො ආනන්ද ගිණ්ඨරාජා ඤාණාලස්ස සකුණස්ස ආදි-
මජ්ඣිකපාරියොසානං වීදිවා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි.

4151. පුණණ්ණෙපි වෙමං පඨවිං ධනෙන
දජ්ජිකීයා පුරිසො සමුත්තාය,
ලභා බණං අතිමඤ්ඤායා තමි
තාසං වසං අසතීනං න ගවෙජ.

4152. උට්ඨාහකඤ්ඤෙපි අලීනවුත්තිං
කොමාරහත්තාරං පියං මනාපං,
ආවාසු කිලෙච්ඡු ව න. ජහන්ති
තස්මා හි ඉත්තීනං න වීර්‍යසාමී.

4153. න වීර්‍යසෙ ඉවජති මතති පොසො
න වීර්‍යසෙ රොදති මෙ සකාසෙ,
සෙදන්තී හෙතා පියමජ්ජියඤ්ඤා
නාවා යථා ඔරකුලං පරඤ්ඤා.

1. බන්ධයෙ - මජ්ඣ., සා.

2. සබ්බිභාවො - මජ්ඣ.,

3. නච්චිත්ත - මජ්ඣ.,

4. ආදිමජ්ඣිකාපාරා - වී. මජ්ඣ., සා.

4146. ඒ ස්ත්‍රීහු එකකුට (අයිති) නො වෙති. දෙදෙනකුට ද නො වෙති. විවෘත කරනලද සල්පිළක් බඳු ය. යමෙක් ඒ ස්ත්‍රීන් මගේ යැයි සිතන්නේ නම් හෙතෙම දැලින් සුළඟ වැළැක්ම ද කරන්නේ ය.

4147. ගංගාව ද මාර්ගය ද සුරාපානශාලාව ද සභාව ද පැන් හල ද යන මොහු යම්සේ වෙත් ද, ලොකයෙහි ස්ත්‍රීහු ද එබඳු වෙත්. ඔවුනට මයභාදවක් (සීමාවක්) නැත.

4148. මේ ස්ත්‍රීහු වනාහි ගින්න හා සම වෙති. කෘෂ්ණ සර්පයකුගේ හිසට බඳු උපමා ඇත්තාහ. (තණ කෑ තැන් අත්හැර) පිටත අලුත් අලුත් තණ සොයා යන ගෙරින් සේ ස්ත්‍රීහු උතුම් පුරුෂයකු (ධන නැත්තහු හැරදමා ධනවතකු) සොයති.

4149. ගින්න ද ඇතා ද කෘෂ්ණසර්පයා ද රජු ද සියලු ස්ත්‍රීහු ද යන මොවුන් මනුෂ්‍ය තෙම සිහි ඇත්තෙක් ව සේවනය කරන්නේ ය. එකාන්තයෙන් ඔවුන්ගේ ඇති තතු දැනගැනීම දුෂ්කර ය.

4150. විශිෂ්ට රූ ඇත්තී ද බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය තෙනැත්තී ද නෘත්‍ය ගීතයන්හි දක්ෂ වූ ස්ත්‍රීය ද අනෙකකුගේ භායභාව ද සේවනය නො කටයුත්තී ය. ධන හෙතුවෙන් ද සේවනය නො කටයුත්තී ය. මේ ස්ත්‍රීහු පස්දෙන සේවනය නො කටයුත්තාහු වෙති යි කුණාල පක්ෂියා කීය.

හවන්ති, ඉක්බිති ආනන්ද නම් ගිජුලිහිණි රජ කුණාල පක්ෂි රාජයාගේ කථාව පිළිබඳ මූල මැද අග තේරුම් ගෙන එවේලෙහි මේ ගාථාවන් කීය.

4151. ඉදින් යම් පුරුෂයෙක් ධනයෙන් සම්පූර්ණ වූ පෘථිවිය සම්මත වූ යම් ස්ත්‍රීයකුට දෙයි ද, ඕ ඉඩක් ලැබ ඒ පුරුෂයා ද ඉක්මවන්නී ය. එහෙයින් එබඳු ස්මෘති විරහිත ස්ත්‍රීන්ගේ වසයට නො යන්නේ ය.

4152. උත්සාහවත් නො පසුබට පැවතුම් ඇති ප්‍රිය වූ මන වඩන තුරුණු විශෙහි සිටි සැමියා පවා විපත්වලදී ද ඇවැසි කටයුත්තක් පැමිණි කල්හි ද (ස්ත්‍රීහු) යම් හෙයකින් හැර දමන් ද එහෙයින් ස්ත්‍රීන්ගේ (සද්වාර ස්වභාවය) විශ්වාස නො කරමි.

4153. (මෝ නොමෝ) මා කැමති වන්නී යැයි පුරුෂ තෙම ස්ත්‍රීය විශ්වාස නො කරන්නේ ය. මා සම්පයෙහි හඬා යයි ස්ත්‍රීය විශ්වාස නො කරන්නේ ය. යම් හෙයකින් එගොඩ මෙගොඩ දෙක ම සෙවුනා නැව මෙන් මේ ස්ත්‍රීහු ප්‍රිය අප්‍රිය දෙදෙන ම සේවනය කෙරෙත් ද එහෙයින්.

T-26

4154. න විසසසෙ සාබ්බරාණසන්තං
න විසසසෙ මිත්තපුරාණවොරං,
න විසසසෙ රාජා¹ සබ්බා මමහති
න විසසසෙ ඉතී දසනනමානරං.
4155. න විසසසෙ රාමකරාසු නාරිසු
අවචනනසිලාසු අසඤ්ඤතාසු,
අවචනනපෙමානුගතසස හරියා
න විසසසෙ තිත්ථසමා හි නාරියො.
4156. භනෙය්‍යු² ඡිකෙය්‍යුච්චි ඡෙදයෙය්‍යුං
කණ්ඩොසි ඡෙත්වා රුධිරං පිබෙය්‍යුං,
මා දීනකාමාසු අසඤ්ඤතාසු
භාවං කරෙ ගබ්ගතිත්ථුපමාසු.
4157. මුසා තාසං යථා සච්චං සච්චං තාසං³ යථා මුසා,
ගාවො ඛති තිණසෙසව ඔමසනති වරං වරං.
4158. ගතෙනෙතා පලොභෙනති පෙකඛිතෙන⁴ මිහිතෙන ව,
අපොපි දුනතිවතෙන්න මඤ්ජනා භණිතෙන ව.
4159. චොරියො කඨිනා⁵ගෙනා වාළා ව ලපසකඛරා,
න තා කිඤ්ච න ජානනති යං මනුසෙසසු වඤ්ඤනං.
4160. අසා ලොකිඤ්ඤො නාම වෙලා තාසං න විජ්ජති,
සාරණා ව පගබ්බා ව⁶ ඥිඛි සබ්බසසො යථා.
4161. නත්ථිත්තං පියො නාම අප්පියොපි⁷ න විජ්ජති,
සෙවනති ගෙනා පියමප්පියඤ්ඤා නාවා යථා ඔරකුලංපරඤ්ඤා.
4162. නත්ථිත්තං පියො නාම අප්පියොපි න විජ්ජති,
ධනතො පතිවෙලනති⁸ ලොව දුමනිස්සිතා.
4163. හත්ථිබන්ධං අසුභ්බන්ධං ගොපුරිසඤ්ඤා වණ්ඩාලං⁹,
ජවධාහකං පුප්ඵජධාහකං සධනමනුපතනති නාරියො.

1. රාජානං - මජ්ඣං.
2. භනෙය්‍යුං - මජ්ඣං.
3. භාසං - මජ්ඣං.
4. පකඛිතෙනමිතෙනව - ස්වා.
5. කථිනා - මජ්ඣං.
6. පගබ්බාව - මජ්ඣං.
7. අපියොපි - මජ්ඣං.
8. ධනතොපතිවෙලනති - මජ්ඣං.
9. මණ්ඩලං - මජ්ඣං.

4154. පැරණි කොළ ඇතිරිය විශ්වාස නො කරන්නේ ය. පැරණි මිතුරකු වූ හොරා විශ්වාස නො කරන්නේ ය. මගේ යහළුවෙකු ශි රජු විශ්වාස නො කරන්නේ ය. දස දෙනකුගේ මව වුව ද ස්ත්‍රිය විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

4155. බාලයන් විසින් ඇඳුම් කරනු ලබන, ඉක්මවන ලද සිල් ඇති, අසාක්ක වූ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි විශ්වාස නො කටයුතු ය. අත්‍යන්ත ප්‍රේමයෙන් යුතු තෙතැත්තනුගේ භාය්‍යාව ද විශ්වාස නො කටයුතු ය. ස්ත්‍රීහු තීර්ථ සම වෙන් ද එහෙයිනි.

4156. (යම් භෙයකින් කිපුණා වූ හෝ අන් පුරුෂයන් කෙරෙහි ඇලුණා වූ හෝ ස්ත්‍රීහු) සැමියා නසන්නාහු සිඳින්නාහු සිඳිවන්නාහු බොටුව සිඳි ලේ බොන්නාහු වෙන් ද එහෙයින් ලාමක අදහස් ඇති සංයම නැති ගංගා තීර්ථ බදු ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි ස්තෙහ නො කරන්නේ ය.

4157. ඒ ස්ත්‍රීන්ගේ බොරුව සත්‍යය මෙනි. සත්‍යය බොරුව මෙනි. තණ බිමෙන් පිටත් තැන්හි හොඳ හොඳ තණ සොයන ගවයන් මෙන් (ඔවුහු) අන් පුරුෂයන් සොයත්.

4158. මේ ස්ත්‍රීහු ගමනින් ද බැල්මෙන් ද මඳ සිනාවෙන් ද නපුරු කොට වස්ත්‍ර හැඳීමෙන් ද මිහිරි වදන් බිණීමෙන් ද (පුරුෂයන්) පොලොබවත්.

4159. මේ ස්ත්‍රීහු සෙරහ. තද සිත් ඇත්තාහ. දුෂ්ටයහ. හකුරු මෙන් මිහිරි වදන් ඇත්තාහ. මිනිසුන් අතර යම් වංචාවක් ඇත් නම් (එයින්) ඔවුන් නො දන්නා කිසිවක් නැත.

4160. ලොකයෙහි ලාමක වූ මේ ස්ත්‍රීහු නම් හැම කල්හි රාගයෙන් ඇලුණාහු ය. කායප්‍රගල්භාදියෙන් යුක්ත වූවාහු ය. සියල්ල හඤ්ඤා කරන (දවන) ගින්න මෙන් සියල්ල ව්‍යාප්තසුලු ය. ඔවුනට සීමාවක් නැත.

4161. ස්ත්‍රීන්ට ප්‍රියයෙක් නම් නැත. අප්‍රියයෙක් ද නැත. එගොඩ මෙගොඩ දෙක ම සෙවුනා නැව මෙන් මොවුහු ප්‍රියයා ද අප්‍රියයා ද සේවනය කෙරෙත්.

4162. ස්ත්‍රීන්හට ප්‍රියයෙක් නම් නැත. අප්‍රියයෙක් ද නැත. ගස ඇසුරු කරන්නා වූ වැල මෙන් ධන හෙතුවෙන් (පුරුෂයා) වැළඳගනිත්.

4163. ස්ත්‍රීහු නම් ඇත්ගොව්වා ද අස්ගොව්වා ද ගොපල්ලා ද සැඩොලා ද සොහොන්ගොව්වා ද කසළගොඩකයා ද යන මොවුන් අතුරින් කවරකු වුව ද සධනයා (ධන ඇත්තා) කරා යෙත්.

4164. කුලපුත්තව් ජහනති අකිඤ්ඤානං ජවකසමසදිසමපි,
අනුගච්ඡන්ති අනුපතන්ති ධනහෙතු හි නාරියොති.

අථ බලු හො නාරදො දෙවබ්බාහුමණො ආනන්දස්ස ගිජ්ඣරාජස්ස
ආදිමජ්ඣකරා¹පරියොසානං විදිත්වා නායං වෙලායං ඉමා ගාථායො
අභාසි.

4165. වත්තාරො මෙ න පුරෙන්නි තෙ මෙ සුණාරං භාසතො²,
සමුද්දො බ්‍රාහ්මණො රාජා ඉත්ථී වාසි දිජමපති.

4166. සරිතා සාගරං යනති යා කාවි පඨවිංසිතා³,
තා සමුද්දං න පුරෙන්නි ලානතතා⁴ හි න පුරති.

4167. බ්‍රාහ්මණො ච අධියාන වෙදමකුක්කානපඤ්චමං,
හියොයාපි සුතමිච්ඡයා ලානතතා හි න පුරති.

4168. රාජා ච පඨවිං⁵ සබ්බං සසමුද්දං සපබ්බතං,
අජ්ඣාවසං⁶ විජිනිත්වා අනන්තරතනොචිතං
පාරං සමුද්දං පඤ්ඤති ලානතතා හි න පුරති.

4169. එවමෙකාය ඉත්ථීයා අට්ඨාඨ පතීනො සියා,
සුරා ච බලවන්තා ච සබ්බකාමරසාහරා
කරෙය්‍ය නවමෙ ඡන්දං ලානතතා හි න පුරති.

4170. සබ්බිත්ථියො සිබ්බිව සබ්බහක්ඛා
සබ්බිත්ථියො නදීරිව සබ්බවාහිනී⁷,
සබ්බිත්ථියො කණ්ඩකානං ච සාධා
සබ්බිත්ථියො ධනහෙතු වජනති.

4171. වානඤ්ඤා ජාලෙන නරො පරාමසෙ
ඔසිඤ්ඤායා සාගරමෙකපාණිනා,
සකෙන හඤ්ඤාන හනෙය්‍ය සොසං
යො සබ්බභාවං පමදස්ස ඔසස්සපේ.

4172. වොරීනං බහුබුද්ධිනං යාසු සචං සුදුලලහං,
ථීනං භාවො දුරාජානො මච්ඡසෙසවොදකෙ ගතං.

1. ආදිමජ්ඣකරා - වී. මජ්ඣං.

2. සුණාර මම භාසතො - මජ්ඣං.

3. පරවිසසිතා - මජ්ඣං.

4. ලානතතා - සා.

5. පරවිං - මජ්ඣං.

6. අජ්ඣාවසං - සිඞ්.

7. වාහි - මජ්ඣං.

4164. ස්ත්‍රීහු ධනය නැති කළපුත්‍රයා ද හැරදමති. ධනය ඇති සැඟොලා අනුව ද යෙන්. යම් හෙයකින් ස්ත්‍රීහු ධනහෙතුවෙන් ම පුරුෂයා අනුව යෙන් ද, එහෙයිනි.

හවත්නි, ඉක්බිති නාරද දෙවබ්‍රාහ්මණ තෙම ආනන්ද නම් ගීජුලිහිණි රජුගේ කපාව පිළිබඳ මුල මැද අග දෑන එවෙලෙහි මේ ගාථාවන් ප්‍රකාශ කෙළේය.

4165. පක්ෂිරාජය, මේ සතර දෙනෙක් තෘප්ත නො වෙති. එය ප්‍රකාශ කරන මාගේ වචනය අසව. සමුද්‍රය ද බ්‍රාහ්මණයා ද රජ ද ස්ත්‍රී ද (යන සතර දෙන ය.)

4166. පොළොව ඇසුරු කළා වූ යම්කිසි ගංගාවෝ වෙන් ද, ඒ සියල්ලෝ ම සයුරට බැස යෙති. ඔවුහු සයුර නො පුරවත්. (දිය පිහිටන තැන් මහත් හෙයින්) උනාව ම පවත්නා නිසා නො පිරෙයි.

4167. බ්‍රාහ්මණයා ඉතිහාසය පස්වැනි කොට ඇති වෙදය හදාරා මත්තෙහි දු ඉගෙනීමට කැමති වන්නේ ය. හෙ ද (අදහස මහත් බැවින්) උනාව ම වෙසෙන හෙයින් නො පිරෙයි.

4168. රජ ද මුහුදු සහිත වූ පර්වත සහිත වූ අනන්තරත්න යෙන් යුක්ත වූ මුළු පොළොව දිනා (නොයෙක් රත්නයෙන් පූර්ණ ව) වෙසේ ද, එහෙත් මුහුදින් එතෙර ද පතයි. (හෙ ද තෘෂ්ණා මහත්තයෙන් යුතු හෙයින්) උනා හෙතුවෙන් ම නො පිරෙයි.

4169. එපරිද්දෙන් ම එක ස්ත්‍රියකට ගුරු වූ ද බලවත් වූ ද සියලු කාමරසයන් ගෙනදෙන්නා වූ ද සැමියන් අට අට දෙනා සිටිත් ද, එසේ වුවත් නවවැන්නකු කෙරෙහි ආශා කරන්නී ය. (කාමතෘෂ්ණා මහත්තයෙන් යුතු හෙයින්) උනා බැවින් නො පිරෙයි.

4170. සියලු ස්ත්‍රීහු ගින්න මෙන් සියල්ල කාදමන්නෝ ය (වනයන්තෝ ය.) සියලු ස්ත්‍රීහු ගංගාව මෙන් සියල්ල වහනය කරන්නෝ ය. සියලු ස්ත්‍රීහු කටුගස්වල අතු වැනි වෙති. සියලු ස්ත්‍රීහු ධනහෙතුවෙන් පරපුරුෂයන් කරා යෙන්.

4171. යම් පුරුෂයෙක් ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි සිය රහස් ප්‍රකාශ කෙරේ ද (ඒ රහස් අනුන් හා නො බැණ ස්ත්‍රීන් වෙත රැකුණ-හොත්) ඒ පුරුෂ තෙම දූලෙන් වාතය රඳවන්නේ ය. එක අත්ලෙන් සයුරු දිය හිස් කරන්නේ ය. සිය එක අතින් (ඒ අතට ම ගසා) හඬ නගන්නේ ය.

4172. යම් හෙයෙකින් ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි සත්‍යය ඉතා දුර්ලභ වේ ද, වෑර වූ බහුබුද්ධික වූ ස්ත්‍රීන්ගේ අදහස දියෙහි මසුන්ගේ ගමන් මග මෙන් දැනගැනීම දුෂ්කර ය.

4173. අනලා මුද්‍රාසමාසා දුප්පරා තා නදිසමා,
සිද්ධන්ති නං විදිත්වාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.
4174. ආවට්ඨති මහාමායා බ්‍රහ්මවිරෑවිකොපනා,
සිද්ධන්ති නං විදිත්වාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.
4175. යකෙඤ්ඤා¹ උපසෙවනති ඡන්දසා වා ධනෙන වා,
ජාතවෙදෙව සණ්ඨානං ඛිප්පං අනුදහනති නන්ති.

අථ ඛලු භො කුණාලො සකුණො නාරදස්ස දෙවබ්‍රාහ්මණස්ස
ආදිමණ්ඩි²කථාපරියොසානං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො
අභාසි.

4176. සලලපෙ නිසිත්³බග්ගපාණිනා
පණ්ඩිතො අපි පියාවදෙසිනා,
උග්ගතෙජ්ජරගමිථි ආසිදෙ
එකො එකාය පමදය නාලපෙ.
4177. ලොකවික්කමථනා හි නාරියො
නවුච්ඡිතහණිතමිතිතාවුධා,
බාධයනති අනුපට්ඨිතස්සතිං
දීප්⁴රකඛසිගණාව වාණිජෙ.
4178. තත්ථී තාසං විනයො න සංවරො
මජ්ඣමංසනිරතා අසඤ්ඤානා,
තා ගිලුනති පුරිසස්ස පාහනං
සාගරෙව මකරං තිමිඛගලො⁵.
4179. පඤ්ඤාකාම ගුණසාතගොවරා
උදානා අනියතා අසඤ්ඤානා,
ඔසරනති පමද පමාදිනං
ලොණතොයවතීයංව ආපගා⁶.
4180. යං නරං උපරමන්ති⁷ නාරියො
චන්දසාව රතියා ධනෙනවා,
ජාතවෙදසදිසමිථි තාදිසං
රාගදෙසවතියො⁸ ධහනති⁹ නං.

-
1. යංථනා - මජ්ඣං.
 2. ගාථා - වී. මජ්ඣං. ස්‍යා.
 3. නිසිත් - මජ්ඣං.
 4. දීපෙ - වී. මජ්ඣං. ස්‍යා.
 5. තිමිඛගයො - මජ්ඣං.
 6. ආපකා - සිවු.
 7. පලාපෙනති - මජ්ඣං. උපලපෙනති - වී. ස්‍යා.
 8. වධියො - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 9. දහනති - මජ්ඣං. ස්‍යා.

4173. (ගිහි ධර්මවලින්) මෙනෙකින් පමණ යැයි කීමක් නැති, මොළොක් වචන ඇති, කෙලෙස් රතියෙන් පිරවිය නොහැකි ඒ ස්ත්‍රීහු නදී සමයහ. ඒ ස්ත්‍රීහු සෙවනය කළවුන් සතර අපායෙහි ගිල්වත් යැයි දැන දුරින් ම දුරුකටයුතු ය.

4174. අනුන් මොහනය කරන්නා වූ මහාමායා ඇති, බබසර නසන්නා වූ ඒ ස්ත්‍රීහු සෙවනය කළවුන් සතර අපායෙහි ගිල්වත් යැයි දැන දුරින් ම දුරු කළ යුත්තාහ.

4175. මේ ස්ත්‍රීහු ප්‍රියසංවාස වශයෙන් හෝ ධන හෙතුවෙන් හෝ යම් පුරුෂයකු සෙවනය කෙරෙත්ද (තමා) පහසු ලත් ලත් තැන දවන ගින්න මෙන් වහා ඔහු විනාශයට පමුණුවත් යයි කිය.

භවත්තී, ඉක්බිති කුණාල පක්ෂි තෙම නාරද නම් දෙව-
ශ්‍රාත්මණයාගේ කරාව පිළිබඳ මුල මැද අග තේරුම් ගෙන ඒ
වේලායෙහි මේ ගාථාවන් ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

4176. නුවණැත්තෝ තියුණු මුවහත් කඩුගත් අත් ඇත්තකු සමග කරා කරන්නේ ය. කිපුණු පිශාවයකු සමග කරා කරන්නේ ය. උග්‍ර තෙජස් ඇති සර්පයකු වෙත භිඳිනේ ය. (එහෙත්) හුදෙකලා වූයේ හුදෙකලා වූ ස්ත්‍රියක සමග කරා නො කරන්නේ ය.

4177. නැටීම ය ගී කීම ය බිණීම ය සිනාව ය යන මේවා අවි කොට ඇති ඒ ස්ත්‍රීහු විනාහි ලොකයාගේ සිත් මඬින්නාහ. යක්ෂද්වීපයෙහි මිනිසුන් පොළඹවා ගෙන කාදමන රකුසියන් මෙන් එළඹ සිටි සිහි නැත්තහු විනාශ කෙරෙත්.

4178. ඔවුන්ගේ හික්මීමක් නැත. සංවරයෙක් ද නැත. මත්පැනෙහි හා මස්කෑමෙහි ගිපු වූ සංයම වීරහිත ඒ ස්ත්‍රීහු මහ සයුරෙහි මෝරකු ගිලින තිම්බුල නම් මත්ස්‍යයා මෙන් පුරුෂයා දුකසේ සපයනලද ධනය වනසත්.

4179. පස්කම්සුව උදීම ගොදුරු කොට ඇත්තා වූ උඩඟු වූ අස්ථිර සිත් ඇත්තා වූ සංයත නො වූ ස්ත්‍රීහු ගංගාවන් ඇදගන්නා සාගරය මෙන් ප්‍රමාද වූවහු සිය වසයට ගනිත්.

4180. ස්ත්‍රීහු ප්‍රේමයෙන් හෝ පංචකාමරතියෙන් හෝ ධන හෙතුවෙන් හෝ යම් මිනිසකුට ඇලුම් කෙරෙත්ද, රාග ද්වේෂ යන්ගෙන් යුක්ත වූ ඒ ස්ත්‍රීහු (ගුණසම්පත්තියෙන් යුක්ත හෙයින්) ගින්නක් මෙන් දිලියෙන එබඳු පුරුෂයා විනාශ කරත්.

4181. අඩඞං ඤාකා පුරිසං මහඤ්ඤා
ඔසරන්ති සධනා සහත්තනා,
රත්තවිහං අනිවේදයනති නං
සාලං මාලුවලතාව කානතෙන.
4182. තා උපෙතති විවිධෙන ඡන්දසා
විත්තබ්බෙවුබ්බෙයා අලංකරා,
උභයසනති පහසනති නාරියො,
සමඛරොව සතමායකොවිද.
4183. ජාතරූපමණ්ඩලානභිසිතා
සකකතා පතිකුලෙසු නාරියො,
රකඛිතා අතිවරන්ති සාමිකං
දනවංච හදයන්තරස්සුතා¹.
4184. තෙජවාපි හි නරො විවක්ඛණො
සකකතො ඛත්තජනස්ස පුජිතො,
නාරීනං වසගතො න භාසති
රාහුතා උපගතොව² වන්දිමා.
4185. යං කරෙය්‍ය කුපිතො දිසො දිසං
දුට්ඨවිතො වසමාගතං අරි
තෙන භියොයා වාසනං නිගව්‍යති
නාරීනං වසගතො අපෙක්ඛවා.
4186. කෙසලුනනච්ඡින්නතඤ්ඤා
පාදපාණිකසදණ්ඩකාලිනා,
හිනමව උපගතා හි නාරියො
තා රමන්ති කුණපෙව මකඛිකා.
4187. තා කුලෙසු විසිඛන්තරෙසු වා
රාජධානිනිගමෙසු³ වා පුත,
ඔඩ්ඛිතං නමුච්චාසවාකරං⁴
වක්ඛුමා පරිවජ්ජය⁵ සුඛස්සිකො.

-
1. හදයන්තරස්සුතා - මජ්ඣං.
හදයන්තරනිසයිතා - ස්‍යා.
 2. උපගතොව - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 3. රාජධානි - මජ්ඣං.
 4. වාකුරං - මජ්ඣං. වාගුරං - ස්‍යා.
 5. පරිවජ්ජ - සීමු.

4181. ආඨාය වූ මහත් ධනය ඇති පුරුෂයා දූත සිය ධනයෙන් ද ආත්මපරිත්‍යාගය කරන්නක මෙන් ද එළැඹෙත්. රාගයෙන් රත් වූ සිත් ඇති ඔහු වෙනෙහි සල්ගස වැළඳගත් මාළුවා වැල මෙන් අතිශයින් වෙළාගනිත් (වැළඳගෙන පෙළෙත්.)

4182. සැරසීමෙන් විසිතුරු කරනලද ශරීර හා මුඛ ඇති, අලංකෘත වූ, සියගණන් මායාවන්හි දක්‍ෂ වූ ඒ ස්ත්‍රීහු මායාකාරයකු මෙන් හෙවත් සමබර නම් අසුරයා මෙන් නොයෙක් ආකාර ඇල්මෙන් පැමිණෙත්. මහත් කොට සිතාසෙත්. මඳහස කෙරෙත්.

4183. රන් මිණි මුතුවලින් සැරසුණු පතිකුලයන්හි සත්කාර කරනලද ස්ත්‍රීහු රක්තාලද වුවත් සැමියා ඉක්මවා හැසිරෙත්, හෘදයාභ්‍යන්තරයෙහි ආරක්ෂිත වූ ස්ත්‍රීය අසුරයා ඉක්ම පැවැත්නී ද එමෙනි.

4184. බොහෝ දෙනා විසින් සත්කාර කරන ලද පුද්ගලයෙකු වුවෙහි තෙජස්වී පුරුෂ තෙමේ ද ස්ත්‍රී වසයට ගියේ රාහු වසයට ගිය සඳ මෙන් නොබබළයි.

4185. කිපුණු දුෂ්ට සිත් ඇති සතුරෙක් තමා වසයට පැමිණි සතුරකුට යමක් කරන්නේ ද, ස්ත්‍රී වසයට ගිය තෘෂ්ණා සහිත පුරුෂ තෙම එයට වඩා බොහෝ වූ විපතකට පැමිණෙයි.

4186. හිසකේ ඇඳ කැඩීමෙන්, නියවලින් සිරීමෙන්, තර්ජනය කරනලද්ද වූ, අත් පා කස දඩුවලින් කළන ලද්ද වූ ඒ ස්ත්‍රීහු කුණපයෙහි ම ඇලෙන මැස්සන් මෙන් හිනයා වෙත ම එළඹියාහු ඇලෙත්.

4187. කුලයන්හි හා වීථි අතර ද රාජධානිවල හා නියම ගම්වල ද (කෙලෙස්) මරහු විසින් අටවනලද මලප්‍රභවක් වැනි වූ ද දෑක් වැනි වූ ද ඒ ස්ත්‍රීන් නුවණැස් ඇති දෙලෝ සුව කැමති මිනිස් තෙම දුරු කරන්නේ ය.

4188. ඔසසජ්ඣ¹ කුසලං තපොගුණං
යො අනරියවරිතානි මාවරි,
දෙවතාහි නිරයං නිමිසසති²
ඡෙදගාමී මණියං ව වාණිජො.
4189. සො ඉධ ගරහිතො පරස් ව
දුමමනී උපගතො³ සකමුත්තා,
ගවජති අනියතො ගලාගලං
දුට්ඨගදුහරතොව උපපථෙ.
4190. සො උපෙති නිරයං පතාපනං
සත්ඤ්ඤාලිවනඤ්ඤා ආයසං⁴
ආවසිඤ්ඤා නිරවජානසොනියං⁵
පෙතරාජවිසයං න මුඤ්ඤති.
4191. දිබ්බච්චිධරනියො ව නඤ්ඤා
චකකචකතිවරිතඤ්ඤා මානුසෙ,
නාසයනතී පමද පමාදිනං
දුග්ගතිඤ්ඤා පටිපාදයතති නං.
4192. දිබ්බච්චිධරනියො න දුලලභා
චකකචකතිවරිතඤ්ඤා මානුසෙ,
සොණණ්ණ⁶ව්‍යභිනනිලයා ව අවජරා
යෙ වරතති පමදහනඤ්ඤා.
4193. කාමධාතුසමතිකකමා ගති
රූපධාතුයා⁷ භවො න දුලලභො,
චිතරාගච්ඡප්පපත්තියා
යෙ වරතති පමදහනඤ්ඤා.
4194. සබ්බදුක්ඛසමතිකකමං සිවං
අච්චිනානං අවලිනං අසඛිනං,
නිබ්බූතෙහි සුච්ඡිනි න දුලලභං
යෙ වරතති පමදහනඤ්ඤා.
4195. කුණාලො හං තද ආසිං උදයී චුසසකොකිලො,
ආනන්දො ගිජ්ඣිරාජාසි සාරිපුත්තො ව නාරදො
පරිසා බුද්ධපරිසා එවං ධාරෙථ ජාතකන්ති.

4. කුණාලජාතකං.

-
1. ඔසසජ්ඣ - මජ්ඣං.
2. නිමිසසති - මජ්ඣං.
3. උපගතො - මජ්ඣං.
4. ආයසං - සිඤ්ඤා.
5. සොනියා - මජ්ඣං. යොනියෙ - සත්තං.
6. සුච්ඡිනං - මජ්ඣං.
7. රූපධාතුයො - මජ්ඣං.
රූපධාතුසමතො - සත්තං.

4188. යමෙක් දෙව් මිනිස් සුව ගෙනදෙන්නා වූ තවුස් ගුණය අතහැර අනායාසී වූ කාමසෙවනය කෙරේ ද, හෙතෙම දෙව්ලොවින් (පෙරළ) නිරයට යෙයි. (මහභූ මිණිරුවන් දී) නො වටනා කද මිණක් ගන්නා (ලාමක) වෙළෙන්දකු මෙනි.

4189. (ස්ත්‍රී වසයට ගිය) ඒ අනුවණ තෙතැත්තා මෙලෝ පරලෝ දෙකෙහි ම ගර්හිත වූයේ, ස්වකර්මයෙන් විපාක විඳිමට එළඹියේ මෙතෙක් කලැයි අනියත වූයේ දෙව් මිනිස් දෙලොවින් ගිලිහී අපායට ම යයි. කුළු ගඳුබුවකු යොදනලද රිය නො මහෙහි ම යනු මෙනි.

4190. ස්ත්‍රී වසයට ගිය ඒ තෙතැත්තා අතිශයින් තැවීම ඇත්තා වූ නිරයට ද අයොමය කටුවලින් යුත් කඳුඉඹුල්වන නම් වූ නිරයට ද පැමිණේ. එහි වැස තිබ්බත් යොනිය ද ප්‍රත්‍යවිෂය ද කාලකඤ්ජක නම් අසුරවිෂය ද නො ඉක්මවයි.

4191. ප්‍රමදවෝ ප්‍රමාදයෙන් යුත් පුරුෂයන්ගේ නන්දනොද්‍යාන-යෙහි දිව්‍ය ක්‍රීඩාවන්හි ඇල්ම ද මනුෂ්‍ය ලොකයෙහි චක්‍රවර්ති රාජසම්පත්තිය ද නසත්. ඒ පුරුෂයන්ට දුගති දුක ද සලසත්.

4192. යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගෙන් වැඩෙක් නැතැයි (සිතා බඹසර) හැසිරෙත් ද ඔවුනට දිව්‍යක්‍රීඩාවන්හි ඇල්ම ද මිනිස් ලොවෙහි සක්විති සැපත ද රන්මුඛා විමන් වැසි දෙවභනෝ ද දුලබ නො වෙති.

4193. යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගෙන් වැඩෙක් නැතැයි (සිතා බඹසර) හැසිරෙත් ද, (ඔවුනට) කාමධාතුව ඉක්මවීමෙන් ලැබෙන රූපභවය පිළිබඳ (උත්පත්ති වශයෙන් වූ) ගතිය ද චීතරාගීන්ට විෂය වූ ශුද්ධාවාසයන්හි උත්පත්තිය ද දුලබ නො වේ.

4194. යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගෙන් වැඩෙක් නැතැයි (සිතා බඹසර) හැසිරෙත් ද ඔවුනට නිවනලද කෙලෙස් ගිනි ඇති පිරිසුදුවූන්විසින් ලදහැක්කා වූ හැම දුක් ඉක්මවාලන්නා වූ, නිර්භය වූ චෙනස් නො වන්නා වූ කෙලෙසුන්ගෙන් අකම්ප්‍ය වූ හෙතු-ප්‍රත්‍යයෙන් සකස් නො වූ නිර්වාණය දුර්ලභ නො වේ.

4195. එකල මම කුණාල නම් වීම්. උදයි පුස්සකොකිල නම් විය. ආනන්ද (සංවීර තෙම) ගිජුලිහිණි රජ විය. සාරිපුත්ත (සංවීර තෙම) නාරද නම් විය. පිරිස බුදුපිරිස ම ය. මෙසේ මේ ජාතකය දරව යි (වදළ සේක.)

කුණාල ජාතක යි.

5. මහාසූතසොමජාතක.

4196. කසමා තුවං රසක ඵදිසානි
කරොසි කමොති සුදරුණානි,
හනාසි ඉතී පුරිසෙ ව මුලෙනා
මංසංසං හෙතු ආදු¹ ධනංසං කාරණා.
4197. න අත්තහෙතු න ධනංසං කාරණා
න පුත්තදරස්ස සභායඤ්ඤානං,
හනා ව මෙ හගවා භූමිපාලො
සො ඛාදතී මංසං හදනෙන ඵදිසං.
4198. සථෙ තුවං හතතුරුතෙ පසුතො
කරොසි කමොති සුදරුණානි,
පාතො ව අනෙතපුරං පාපුණ්ණිකා
ලපෙය්‍යාසි මෙ රාජිනො සමමුඛෙ තං.
4199. තථා කරිස්සාමි අහං හදනෙන
යමෙව කං භාසසි කාලහතී,
පාතො ව අනෙතපුරං පාපුණ්ණිකා
වක්ඛාමි තෙ රාජිනො සමමුඛෙ තං.
4200. තතො රක්ඛා විවසනෙ සුරියඤ්ඤාගමනං පති,
කාලො රසකමාදය රාජානං උපසංඛිනි
උපසංඛිනිකා රාජානං ඉදං වචනමබුචී.
4201. සච්චා කීර මහාරාජ රසකො පෙසිතො තයා,
හනාති* ඉතී පුරිසෙ තුවං මංසානි ඛාදසි.
4202. ඵචමෙච. තථා කාල රසකො පෙසිතො මයා,
මම අකං කරොන්තංසං කිමෙතං පරිභාසසි.
4203. ආනන්ද සබ්බමචජානං ඛාදිකා රසගිඤ්ඤා,
පරික්ඛිණාය පරිසාය අත්තානං ඛාදියා මනො.
4204. ඵචං පමනො රසගාරවෙ රතො
ඛාලො යදි ආයනිං නාවබුරුකිති,
විධාන පුතො වජ්ඣ ඤාතකෙ ව
පරිවත්තිය අත්තානාමෙව ඛාදති.

1. අදු - මජ්ඣං.

2. හනති - මජ්ඣං.

3. වජ්ඣ - මජ්ඣං.

5. මහාසූතසොම ජාතකය

4196. එම්බා අරක්කැමිය, තෝ කුමක් හෙයින් මෙතරම් ඉතා දරුණුකම් කරන්නෙහි ද? මුළා වූයේ ස්ත්‍රීන් ද පුරුෂයන් ද නසන්නෙහි. මස් හෙතු කොටගෙන ද නැතහොත් ධන හෙතු කොටගෙන දැයි (සෙන්පතියා ඇසී ය.)

4197. හිමියෙනි, මෙය තමන් හෙතු කොටගෙන නො වෙයි. ධනය හෙතු කොටගෙන ද නො වෙයි. අඹුදරුවන් ද යහළුවන් ද ඤාතීන් ද හෙතු කොටගෙන නොවෙයි. මාගේ ස්වාමී වූ ඒ හඟවත් රජ තෙමේ මෙබඳු වූ මස අනුභව කෙරේ යයි (අරක්කැමි තෙමේ කීයේ ය.)

4198. ඉදින් ස්වාමියාගේ වැඩෙහි යෙදුණා වූ තෝ මෙබඳු ඉතා දරුණුකම් කෙරෙහි නම් උදෑසන ම අන්ත:පුරයට පැමිණ රජු ඉදිරියෙහි ඒ කරුණ මට කියව (යි සෙන්පති තෙමේ කීවේ ය.)

4199. ස්වාමීනි, කාළහස්තී නම් සෙන්පතිතුමනි, ඔබ වහන්සේ යමක් කියන්නහු නම් මම එසේ ම කරන්නෙමි. උදෑසන ම අන්ත:පුරයට පැමිණ රජු ඉදිරියෙහි එය ඔබට කියමි (යි අරක්කැමි තෙමේ කීවේ ය.)

4200. අනතුරු වී රාත්‍රිය ඉක්ම ගිය පසු සුයෙඹාද්ගමයෙහි කාළ නම් සෙන්පති තෙමේ අරක්කැමියා ගෙන රජු වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹී රජුට මේ විවනය කීවේ ය.

4201. මහරජ, කුඹ වහන්සේ විසින් ස්ත්‍රී පුරුෂයන් නසව යි අරක්කැමියා පිටත්කොට හරිනලද්දේ ය යන මේ කරුණ සත්‍යය ද? ඔබ වහන්සේ මිනීමස් කන්නහු ද?

4202. කාළ (හස්තී) නම් සෙන්පතිය, මා විසින් අරක්කැමියා පිටත්කොට හරිනලදී. මාගේ අර්ථය (වැඩය) කරන්නාවූ ඔහුට කුමක් හෙයින් නින්දා කෙරෙහි දැ (යි රජතෙමේ ඇසී ය.)

4203. සියලු මත්ස්‍යයන්ට ප්‍රධාන වූ රසගෙඩ වූ ආනන්ද නම් මත්ස්‍ය තෙමේ තමන්ගේ පිරිස අනුභව කොට අවසන් වූ කල්හි පසුව තමා ද අනුභව කොට මළේ ය.

4204. මෙසේ ප්‍රමත්ත වූ රසගෙඩයෙහි නියැලී අනුවණ තෙමේ ඉදින් මත්තෙහි වන්නා වූ දුක නො දනී නම් හෙතෙමේ දරුවන් නසා නැයන් ද හැර දමා පෙරළා තමන් ම අනුභව කෙරේ.

4205. ඉදං තෙ සුඤ්ඤානං විහෙතු ජනෙ,
මා හක්ඛසි රාජ මනුස්සමංසං,
මා කං ඉමං කෙවලං වාරිජොව
දිපද්ධිප සුඤ්ඤාමකාසි රට්ඨං.
4206. සුජාතො නාම නාමෙන ඔරසො තස්ස අනුජො,
ජලේපෙසිං අලඳාන මනො සො තස්ස සබ්බයො.
4207. එවමෙව අහං කාළ භුක්වා හක්ඛං රසුත්තමං,
අලඳා මානුසං මංසං මඤ්ඤෙ භෙසසාමි ජීවිතං.
4208. මාණව අභිරුපොසි කුලෙ ජාතොසි සොකපීයො,
න කං අරහසි තාත අහක්ඛං හක්ඛයෙනවෙ.
4209. රසානමඤ්ඤතරං එතං යසො¹ මං කං නිවාරයො,
සොහං තත්ථ ගමිස්සාමි යත්ථ ලව්ජාමි එදිසං.
4210. සො වාහං නිප්පතිස්සාමි න තෙ වච්ජාමි සන්තකෙ,
යස්ස මෙ දස්සනෙන කං නාහිනාදසි බ්‍රාහ්මණ.
4211. අද්ධා අඤ්ඤෙපි දයාදෙ පුත්තෙ ලව්ජාම මාණව,
කුඤ්ඤි ජම්ම විතස්සස්සු යත්ථ පත්තං න තං සුඤ්ඤං.
4212. එවමෙව කුටං රාජ දිපදිඤ්ඤ සුඤ්ඤාහි මෙ,
පබ්බාජෙස්සනති තං රට්ඨා සොණ්ඨං මාණවකං යථා.
4213. සුජාතො නාම නාමෙන භාවිතත්තාන සාවකො,
අවජරං කාමයනෙතාව න සො භුඤ්ඤි න සො පිටි.
4214. කුසග්ගෙ උදකමාදය සමුද්දෙ උදකං මිනෙ,
එවං මානුසකා කාමා දිබ්බකාමාන සන්තිකෙ.
4215. එවමෙව අහං කාළ භුක්වා හක්ඛං රසුත්තමං,
අලඳා මානුසං මංසං මඤ්ඤෙ භෙසසාමි ජීවිතං.
4216. යථාපි තෙ ධ්වරට්ඨං භංසා වෙභාසයං ගමා,
අවුත්ති² පරිභොගෙන සබ්බෙ අබ්බතස්සං ගතා.

1. කසමා - මජ්ඣං.

2. අභුත්ත - මජ්ඣං, අසුත්ත - සායං.

4205. මහරජ, මේ කරුණ අසා ඔබගේ ඒ කැමැත්ත දුරු කෙරේවා. රජතුමනි, මිනීමස් අනුභව නො කරව. මහරජ ආනන්ද නම් මත්ස්‍යයා මෙන් මේ මුළුරට සුන් නො කරව (යි, සෙන්පති තෙමේ කීවේය.)

4206. එම්බා කාළහත්ථිය, පෙර නමින් සුජාත නම් කෙළෙඹ යෙක් විය. ඔහුගේ ඔරස පුත්‍රයෙක් විය. හෙතෙම දඹපල කාලය වූ කල්හි ද දඹපල නො ලැබ මළේ ය.

4207. කාළය, එපරිද්දෙන් මම ද උතුම් රස ඇති කෑම අනුභව කොට (ඒ උතුම් රසැති) මිනීමස් නොලැබ ජීවිතය හරින්නෙමි යි සිතමි (යි රජතෙමේ කීයේය.)

4208. මාණවකය, තෝ මනා රු ඇත්තෙහිය. සොත්ථිය නම් උතුම් කුලයෙහි උපන්නෙහි ය. පුත්‍රය, නුඹ අනුභව නො කටයුත්තක් අනුභව කරන්නට නුසුදුස්සෙහි ය.

4209. පියාණනි, තුඹ වහන්සේ යම් බඳු රසයකින් මා වළකනසේක් නම් එය රස අතුරින් උතුම් රසයෙකි. ඒ මම යම් තැනෙකහි මෙබඳු රසයක් ලබන්නෙමි නම් එහි යමි.

4210. පිතෘ බ්‍රාහ්මණය, යම්බඳු වූ මාගේ දැකීමෙන් නුඹ වහන්සේ සතුටු නො වන සේක් නම් ඒ මම නුඹවහන්සේ සමීපයෙහි නො වසමි. මම ම නික්ම යන්නෙමි යි මාණවකයා කීවේ ය.

4211. මාණවකය, අන්‍ය වූ ද පුත්‍ර දයාදයන් ලබන්නෙමි නිවය, තෝ ද වැනසෙව, යම් තැනකට පැමිණි තා නො අසන්නෙමි ද (එසේ කරව.)

4212. නරශ්‍රේෂ්ඨ මහරජ, මගේ වචනය අසනු මැනවි. රා සොඬ තරුණයා යම්සේ රටින් පිටුවහල් කරනලද්දේ ද එසේ ම නුඹවහන්සේ ද රටින් පිටුවහල් කරන්නාහ (යි සෙනාපතියා කීවේ ය.)

4213. භාවිතාත්ම ඇති සෘෂීන්ගේ ශ්‍රාවක වූ නමින් සුජාත නම් වූ තැනැත්තා දිව්‍යාජසරාවන් කැමැත්තේ ම නො කෑවේ ය. නො බිච්චේ ය.

4214. යම්සේ කුසතණ අග දිය ගෙන මුහුදු දිය මනින්නේ ද දිව්‍යකාමයන් හමුවෙහි මානුසක කාමයෝ ද එමෙනි.

4215. කාළහත්ථිය, රසොත්තම වූ කෑම කා ඒ මිනීමස් නො ලැබ ජීවිතය හරින්නෙමි යි සිතමි යයි කීයේ ය.

4216. අහසින් ගමන්කරන්නා වූ ධනරට්ඨ නම් භංසයෝ නුසුදුසු පරිභෝගයෙන් සියල්ලෝ ම යම්සේ විනාශයට පත්වූහ ද,

4217. එවමෙව තුවං රාජ දිපදිඤ්ඤ සුණොති මෙ,
අභක්ඛං රාජ භක්ඛෙසි තසමා පබ්බාජයනති තං.
4218. තිට්ඨාහීති මයා වුතො සො තං ගජස්ස පළුවො¹,
අට්ඨිතො තං ධිතොහීති ලපසි බ්‍රහ්මචාරිනී
ඉදං තෙ සමණ අයුතං අසිඤ්ඤ මෙ මඤ්ඤසි කඛ්ඤාපනං.
4219. ධිතොහමසමි සධම්මෙසු² රාජ
න නාමගොතං පරිවක්ඛයාමි,
වොරඤ්ඤ ලොකෙ අට්ඨිතං වදන්ති
ආපායිකං නෙරයිකං ඉතො වුතං.
4220. සවෙ තුවං සද්දහසි රාජ සුතං ගණනාති ඛන්තිය,
තෙන යඤ්ඤං යජ්ඣාන එවං සග්ගං ගම්ඤ්ඤසි.
4221. කසමිං නු රට්ඨෙ තව ජාතභූමි
අථ කෙන අකේන ඉධානුපතො,
අක්ඛාති මෙ බ්‍රාහ්මණ එතමස්ස
කිමච්ඡසි දෙමි තයජ්ජ පඤ්ඤිතං.
4222. ගාථා චතස්සො ධරණිමහිසසර
සුගමතිරස්සා වරසාගරුපමා,
තවෙව අස්සාය ඉධාගතොසමි
සුණොති ගාථා පරමස්සංභිතා.
4223. න වෙ රුදන්ති මතිමනො සපඤ්ඤ
බ්‍රහ්මසුතා යෙ බ්‍රහ්මානචිත්තිනො,
දීපං හි එතං පරමං නරානං
යං පණ්ඩිතා සොකනුද්භවන්ති.
4224. අක්ඛානං ඤ්ඤති උද පුක්ඛදරං
ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං,
කිමොනු තං සුතසොමානුතපො
කොරවාසෙට්ඨ වචනං සුණොම තෙ³.
4225. නෙවාහමක්ඛානමනුක්ඛිතාමි
න පුක්ඛදරං න ධනං න රට්ඨං,
සතඤ්ඤා ධම්මො වරිතො පුරාණො
තං සබ්බරං බ්‍රාහ්මණස්සානුතපො.

1. පාළුවො - මජ්ඣ.

2. සධම්මෙසු - මජ්ඣ.

3. මෙනං - මජ්ඣ.

4217. නරශ්‍රේෂ්ඨ මහරජ, මාගේ වචනය අසනු මැනව, එමෙන් ම නුඹ වහන්සේ ද නොබිඳිය යුතු ඒ මිනීම ස් අනුභව කරන්නහු ය. එහෙයින් නුඹ වහන්සේ රටින් පිටුවහල් කෙරෙත් යයි සෙන්පති තෙමේ කියේ ය.

4218. එම්බා තපස්විය, ඒ නුඹ මා විසින් සිටුවා දී කියන ලද්දෙහි පිටුපා යන්නෙහි ය. නොසිටියා වූ නුඹ සිටියෙමි යි කියන්නෙහි ය. ශ්‍රමණය, මෙය වනාහි තොපට නුසුදුසු ය. කීම, මාගේ කඩුව කුසනණ පතක් කොට සිතති ද? යි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4219. මහරජ, මම ස්වකීය වූ කුශලධර්මයන්හි සිටියෙමි වෙමි. මම නාම ගෝත්‍රය නො පෙරළමි. මෙයින් වුන ව අපාගතවනසුලු වූ තෙරයික වූ සොරා වනාහි ලෙව්හි නොසිටියෙකැ යි කියත්.

4220. එම්බා පොරිසාදය, මෙය විශ්වාස කරන්නෙහි ද? එසේ නම් මෙය අසව, ඉදින් සුතසොම රජ ගන්නෙහි නම් එයින් යාග කොට මෙසේ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

4221. එම්බා බ්‍රාහ්මණය, නුඹගේ ජාතභූමිය කීනම් රටෙක්හි ද, කීනම් කරුණක් හෙතු කොටගෙන මෙහි පැමිණියෙහි ද, මේ කරුණ මට කියව. කුමක් කැමැත්තෙහි ද? තා විසින් අද පනත ලද්දේ කවරක් ද? එය දෙමි යි සුතසොම රජ තෙමේ කියේ ය.

4222. මහරජ, උතුම් සාගරය බඳු වූ ඉතා ගැඹුරු වූ ගාලා සතරක් ඔබගේ ම ප්‍රයෝජනය පිණිස, මෙහි ගෙනාවෙමි. උතුම් අතියෙන් යුත් ඒ ගාලා අසව යි බමුණා කීවේ ය.

4223. යම් හෙයෙකින් පණ්ඩිතයෝ අනුන්ගේ ශොක දුරු කරන්නාහු වෙද්ද, මිනිසුන්හට ඒ ශොක දුරු කිරීම පරම පිහිටෙකි. බහුශ්‍රැත වූ බොහෝ කරුණු සිතන්නා වූ සප්‍රාඥයෝ වෙද්ද, එබඳු මහාප්‍රාඥයෝ එකාන්තයෙන් නො හඬති.

4224. කොරවා ශ්‍රේෂ්ඨ මහරජතුමනි, නුඹ තමා ද ඥාතීන් ද නොහොත් අඹු දරුවන් ද ධාන්‍යය ද ධනය ද රිදී ද රන් ද යන මේ කුමකට තැවෙන්නෙහි ද? යන මේ වචනය තා විචාරමි යි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4225. එම්බා පොරිසාදය, මම තමන් ගැන ශොක නො කරමි. අඹු දරුවන් ගැන ද ශොක නො කරමි. ධනය ගැන හෝ ශොක නො කරමි. රට ගැන හෝ ශොක නො කරමි. පුරාණ වූ සන්පුරුෂ ධර්මය පුරුදු කරන ලද්දෙක්මි. බ්‍රාහ්මණයාට වූ ඒ පොරොන්දුව ගැන ශොක කරමි.

4226. කතො මයා සඛරො බ්‍රාහ්මණෙන
රටෙඨ සතෙ ඉක්ඛරියෙ ධීතෙන,
තං සඛරං බ්‍රාහ්මණස්ස පඤ්ඤා
සච්චානුරකඛී පුනරාවච්ඡස්ස.
4227. නෙවාහමෙතං අභිසද්දහාමී
සුඛී නරො ලොකෙ පමුත්තො,
අමිත්තභක්ඛං පුනරාවච්ඡෙය්‍ය
කොරවාසෙට්ඨ නභි මං උපෙසිති.
4228. මුත්තො තුවං පොරිසාදස්ස භක්ඛා
ගාඤ්ඤා සකං මජ්ඣිරං කාමකාමී,
මධුරමපීයං ජීවිතං ලභ්ධි රාජ
කුතො තුවං එහිසි මෙ සකාසං.
4229. මතං වරෙය්‍ය පරිසුඤ්ඤිලො
න භි ජීවිතං ගරහිතො පාපධම්මො,
න භි තං නරං තායතෙ¹ දුග්ගතිහි
යස්සාපි හෙතු අලිකං භණ්ණෙය්‍ය.
4230. සචෙපි වාතො ගිරිමාවහෙය්‍ය
වන්දෙ ව සුරියො ව ජමාපතෙය්‍යං,
සඛ්ඛාව නපෙජ්ඣ පටිසොතං² වච්ඡෙය්‍යං.
නඤ්චිතං රාජ මුසා භණ්ණෙය්‍යං.
4231. නහං එලෙය්‍ය උද්ධි විසුත්තෙ
සංවිත්තෙය්‍ය භූතධරා වසුත්තරා,
සිලුවවයො තෙරු සමුලමුත්තෙන
නඤ්චිතං රාජ මුසා භණ්ණෙය්‍යං.
4232. අසිඤ්ඤා සත්තිඤ්ඤා පරාමසාමී
සපච්චෙ නෙ සමම අහං කරොමි,
තයා පමුත්තො අනණො භවිත්වා
සච්චානුරකඛී පුනරාවච්ඡස්ස.
4233. යො තෙ කතො සඛරො බ්‍රාහ්මණෙන
රටෙඨ සතෙ ඉක්ඛරියෙ ධීතෙන,
තං සඛරං බ්‍රාහ්මණස්ස පඤ්ඤා
සච්චානුරකඛී පුනරාවච්ඡස්ස.

1. තායති - මජ්ඣං.

2. පති - මජ්ඣං.

4226. සිය රටෙහි ඉසුරු බවහි පිහිටියා වූ මා විසින් බ්‍රාහ්මණයකු සමග පොරොන්දුවකට බැඳෙන ලද. බ්‍රාහ්මණයාට ඒ පොරොන්දුව සපුරා සත්‍යය රක්නෙමි නැවත එන්නෙමි යි සූත්‍රසොම රජ තෙමේ කීයේ ය.

4227. මරු මුට්‍රින් මිදුණු, සුවපත් වූ, මනුෂ්‍ය හෙමේ නැවත සතුරාගේ අතට පැමිණෙන්නේ ය, යන මේ කාරණය මම විශ්වාස නො කරමි. කොරච්ඡරටෙහි අධිපති මහරජතුමනි, මා වෙත නො එළඹෙන්නෙහි ය.

4228. කාමසම්පත් කැමතිටන්නා වූ රජතුමනි, නුඹ පොරි-සාදයාගේ අතින් මිදුණෙහි සිය මැදුරට ගොස් මිහිරි ප්‍රිය ජීවිතයක් ලැබ නැවත මා වෙත කවර කරුණෙකින් පැමිණෙන්නෙහි දැ යි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4229. පිරිසුදු සිල් ඇත්තේ මරණය කැමති වන්නේ ය. මෙරමා විසින් නිත්‍ය කරනලද පාපසම්භව ඇත්තෙක් ව ජීවිතය නො කැමති වන්නේ ය. යමක් හෙතු කොට ගෙන බොරු කියන්නේ නම් එය ඒ සත්වයා දුගතියෙන් නො මුද්‍රාන්තේ ය.

4230. මහරජ, ඉදින් වාතය පච්ඡයක් පුළුන් පොදක් සේ ගෙනයතුදු සඳ හිරු බිම වැටෙතුදු හැම නදිහු උඩු ගං බලා යතුදු මම නම් බොරු නො කියමි යි සූත්‍රසොම තෙමේ කීයේ ය.

4231. අහස පැළි ගිය ද, සයුර වියළි ගිය ද, සත්වයන් දරා සිටුනා පෘථිවිය පෙරළි ගිය ද, මහමෙර ඉදිරි වැටෙතුදු මහරජ මම නම් බොරු නො කියමි.

4232. යහළු පොරිසාදය, කඩුව ද සිරිය ද මම පරාමභිනය කරමි. යහළුව මම ඔබට දිවිරිම ද කරමි. නුඹ විසින් මුද්‍රනලද මම බ්‍රාහ්මණයාට ණය නැත්තෙක් ව, සත්‍යය රක්නෙමි නැවත එන්නෙමි යි සූත්‍රසොම රජතෙමේ කීවේ ය.

4233. මහරජ, සියරටෙහි ඉසුරු බවහි සිටියා වූ ඔබ විසින් බ්‍රාහ්මණයකු සමග යම් පොරොන්දු වීමක් කරන ලද ද, ඒ පොරොන්දුව බමුණාට දී සත්‍යය රක්නෙහි නැවත මෙහි එවි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4234. යො මේ කතො සඛරො බ්‍රාහ්මණෙන
රටෙඨ සකෙ ඉසසරියෙ ධිනෙන,
තං සඛරං බ්‍රාහ්මණස්සපදය
සච්ඡාත්‍රකඛි සුන්දරාවජිස්සං.
4235. මුත්තො ච සො පොරිසාදස්ස හස්ථා
ගාඛානා තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච,
සුඤ්ඤාමි ගාථායො සන්තාරභායො
යා මෙ සුතා අස්සු හිතාය බ්‍රහ්ම.
4236. සකිදෙව¹ සුත්තසොම සඛි හොති සමාගමො,
සා තං සඛාති පාලෙති නාසඛි බ්‍රහ්මසඛමො.
4237. සඛිතරෙව සමාසෙථ සඛි කුඛෙඛථ සඤ්චං²,
සතං සද්ධම්මඤ්ඤාය සෙය්‍යො හොති න පාපියො.
4238. ජීරතති වෙ රාජරථා සුචිත්තා
අථො සරිරඤ්ඤ ජරං උපෙති,
සතඤ්ඤා ධම්මො න ජරං උපෙති
සන්තො හවෙ සඛි පච්චෙදයතති.
4239. නහඤ්ඤා දුරෙ පඨවී ච දුරෙ
පාරං සමුද්දස්ස තද්දු දුරෙ,
තතො හවෙ දුරතරං වදන්ති
සතඤ්ඤා ධම්මං³ අසතඤ්ඤා රාජ.
4240. සහස්සියො⁴ ඉමා ගාථා න ඉමා ගාථා සන්තාරභා,
චන්තාරි කං සහස්සාති ඛිප්පං ගණනාහි බ්‍රාහ්මණ.
4241. ආසීතියා නාවුතියා ච ගාථා
සන්තාරභා වාපි හවෙය්‍යු ගාථා,
පච්චන්තමෙව සුත්තසොම ජානති⁵
සහස්සියො⁶ නාම කුඛජී⁷ ගාථා.
4242. ඉච්ඡාමි වොහං සුත්තවුද්ධිමත්තනො
සන්තො⁸ ච මං සප්පරිසා හජෙය්‍යුං,
අහං සචිත්තති මහොදධිව
නහි තාන තප්පාමි සුභාසිතෙන.

1. සකිං - සයා.

2. සඤ්චං - මජ්ඣං.

3. ධම්මො - මජ්ඣං.

4. සහස්සියා - මජ්ඣං.

5. ජානාහි - මජ්ඣං.

6. සහස්සියා - මජ්ඣං.

7. කුඛජී - මජ්ඣං.

8. සන්තොති - මජ්ඣං.

4234. සිය රටෙහි ඉසුරුබවහි සිටියා වූ මා විසින් බ්‍රාහ්මණ-
යකු හා යම් පොරොන්දුවක් කරන ලද ද, ඒ පොරොන්දුව බමුණාට
දී සත්‍යය රක්තෙක් ව නැවත මෙහි එමී සි රජ තෙමේ කීවේ ය.

4235. ඒ සුතසොම රජ තෙම පොරිසාදයාගේ අතින් මිදුණේ
ඒ බමුණා වෙත ගොස් මෙසේ කීවේ ය. එමිබා බ්‍රාහ්මණය, අසනලද
යම් ඒ ගාථාවෝ හිත පිණිස පවතිද්ද, ඒ සතාරහ නම් ගාථාවන්
අසමී සි රජ තෙම කීවේ ය.

4236. සුතසොම රජුනි, සත්පුරුෂයන් සමග එක් වරක් හෝ
එක් වෙයි ද, එය ඔහු රකී. අසත්පුරුෂයන් සමග බොහෝවූ ද
එක්වීම එසේ නො කෙරේ.

4237. සත් පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත් පුරුෂයන්
සමග ම මිත්‍රසන්ධිය කරන්නේ ය. බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන්ගේ සඬාමය
දැන ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් වන්නේ ය. ලාමකයෙක් නො වන්නේ ය.

4238. ඉතා විසිතුරු කරනලද රාජ රථයෝ එතාත්තයෙන් දිරන්.
වැළි ශරීරය ද ජරාවට යෙයි. බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන්ගේ නිව්‍රාණ ධර්මය
ජරාවට නො යයි. බුද්ධාදි සත්පුරුෂයෝ (එකාන්තයෙන්) ඒ නිවන
ප්‍රකාශ කරති.

4239. මහරජ, අහස ද දුර වේ. පොළොව ද දුර වේ. සමුද්‍රයාගේ
පරතෙර ද දුරෙහි පිහිටියේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය හා අසත්-
පුරුෂයන්ගේ ධර්මය අතර එකාන්තයෙන් දුරතර යයි කියත්.

4240. බමුණ, මේ ගාථාවෝ සියක් නොව දහසක් වටනාහු වෙති.
එහෙයින් ඔබ සාරදහසක් වහා ගනුව සි සුතසෝම රජ කීවේ ය.

4241. එමිබා සුතසොමය, අසුවක් වටනා වූ ද, අනුවක් වටනා වූ
ද සියයක් වටනා වූ ද ගාථාවෝ ඇතැයි ඔබ දන්නෙහි ය. දහසක්
වටිනා ගාථාවෝ කොහි වෙද්ද? කියා පිය රජ ඇසී ය.

4242. පියාණනි, මම තමාගේ ශ්‍රැතය පිළිබඳ දියුණුව කැමැති
වෙමි. ශාන්ත වූ සත්පුරුෂයෝ මා හජනය කෙරෙත්වා. මම වනාහි
ගඬොවන්ගෙන් තෘප්ත නො වන්නා වූ මහාසාගරය මෙන් සුභාෂිතයෙන්
තෘප්ත නො වෙමි.

4243. අග්ගි යථා තිණකටඨං ඩභනෙතා¹
න තප්පතී සාගරො වා නදීහි,
එවමපි තෙ පණ්ඩිතා රාජසෙට්ඨ
සුඛා න තප්පන්ති සුභාසිනෙන.
4244. සකස්ස දසස්ස යද සුණොමී
ගාථා² අභං අක්ඛතී ජනිඤ,
තමෙව සකභවට නිසාමයාමී
නහි තාත ධම්මෙසු මමඤ්ඤි තිත්ති.
4245. ඉදන්ත රට්ඨං සධනං සයොග්ගං
සකායුරං සංඛකාමුප්පන්නං,
කිං කාමහෙතු පරිභාසසෙ³ මං
ගච්ඡාමහං පොරිසාදස්ස⁴ කන්තෙත.
4246. අත්තානුරක්ඛාය භවන්ති භෙනෙ
හස්සාරොහා රජීකා පතතිකා ව,
අස්සාරොහා⁵ යෙ ව ධනුර්ගුහාසෙ
සෙනං පසුඤ්ජාම භනාම සකතුං.
4247. සුදුක්කරං පොරිසාදෙ අකාසි
ජීවං ගහෙකාන අවිස්සජී මං,
තං තාදිසං පුබ්බතිවං සරනෙතා
දුඛෙතා⁶ අභං තස්ස කථං ජනිඤ.
4248. වන්දිතා සො පිතරං මාතරඤ්ඤ
අනුසාසිතා තෙනමඤ්ඤ ඛලඤ්ඤ,
සච්චවාදී සච්චානුරක්ඛමානො
අගමාසි සො යෙන සො පොරිසාදෙ⁷.
4249. කතො මයා සංඛතරො බ්‍රාහ්මණෙන
රට්ඨෙ සකෙ ඉස්සරියෙ ධීනෙන,
තං සංඛරං බ්‍රාහ්මණස්සපදය
සච්චානුරක්ඛි පුනරාගතොසමි
යජස්සු යඤ්ඤං බාද මං පොරිසාද.
4250. න භායනෙ බාදිතුං⁸ මයහං පච්ඡා
චිතකා අයං තාව සධුමිතා ව,
නිදධුමකෙ පචිතං සාධු පක්කං
සුණොමී ගාථායො සතාරභායො.

1. දභනෙතා - මජ්ඣ.

2. තං - මජ්ඣ.

3. පරිභාසසි - මජ්ඣ. පරිභාසනෙ - වී.

4. පොරිසාදස්සපනෙත - මජ්ඣ.

5. අස්සාරුහා - මජ්ඣ.

6. දුඛෙතා - මජ්ඣ.

7. යක්ඛ පොරිසාදෙ - මජ්ඣ.

8. බාදිතං - මජ්ඣ.

4243. යම්සේ ගින්න තෘණ කාෂ්ඨ දවමින් තෘප්ත නො වේ ද, නදී ජලයෙන් සාගරය හෝ තෘප්ත නො වේ ද, රාජශ්‍රේෂ්ඨය එපරිද්දෙන් ම ඒ පණ්ඩිතයෝ සුභාෂිතයන් අසා තෘප්ත නො වෙත්.

4244. ප්‍රජාධිපති මහරජතුමනි, යම් විටෙක දී සිය දසයකුගෙන් වුව අර්ථවත් ගාථාවක් අසමි ද, එය සකස්කොට ම අසමි. පියාණන් වහන්ස, ධර්මයන් විෂයයෙහි මාගේ තෘප්තියක් නම් නැත්තේ ම ය.

4245. පියාණනි, ධනය සහිත වූ බල වාහන සහිත වූ ආහරණ සහිත වූ සියලු කැමැති සම්පත් ඇත්තා වූ ඔබගේ මේ රජය භාර ගනුමැනවි. කාමසම්පත් හෙතු කොටගෙන කුමකට මට පරිභව කරන්නෙහි ද, මම පොරිසාදයා සම්පයට යමි යි සුතසෝම තෙමේ කීවේ ය.

4246. එම්බා පුත්‍රය, ඇතරුවෝ ය රියසෙනහ ය පාබල සෙනහ ය අක්කාරොහකයෝ ය ධනුර්ධරයෝ ය යන යම් සමූහයක් වෙද්ද, මේ සියල්ලෝ ම එකානනයෙන් ආත්මාරක්ෂාව පිණිස වෙති. එබැවින් සෙනාව යොදවමු, සතුරා නසමු යි පියරජ තෙමේ කීවේ ය.

4247. තරශ්‍රේෂ්ඨ වූ පියාණන් වහන්ස, පොරිසාද තෙම මා ජීව-ග්‍රාහයෙන් ගෙන හැර දුමි ද එසේ කිරීමෙන් හෙතෙමේ සුදුෂකර වූවක් කෙළේ ය. එබඳු පළමු උපකාරයක් සිහි කරන්නා වූ මම ඔහුට කෙසේ නම් ද්‍රෝහ කෙරෙමි ද යි සුතසොම තෙමේ ඇසී ය.

4248. හෙතෙම පියා ද මව ද වැඳ නියමිගම් වැස්සන්ට ද බලසෙනගට ද අනුශාසනා කොට සත්‍යය කියන්නේ සත්‍යය රකිමින් පොරිසාදයා යම් තැනෙක්හි නම් එහි ගියේ ය.

4249. සිය රටෙහි ඉසුරුවෙහි සිටියා වූ මා විසින් බ්‍රාහ්මණයකු සමග යම් පොරොන්දුවක් වන ලද ද, එය ඒ බ්‍රාහ්මණයාට දී සත්‍යය රක්ෂෙමි නැවත මෙහි ආවෙමි. පොරිසාදය, මා මරා දෙවනාවාට යාග හෝ කරව. මාගේ මස් හෝ අනුභව කරව යි සුතසෝම රජ තෙමේ කීවේ ය.

4250. පසුව ද නුඹ කැමට කිසි බාධාවක් නොමැත. මේ සැය ද තවම දුම් සහිත ය. දුම් නැති ගින්නෙහි පිසන ලද්ද මනාව පැසුණේ වෙයි. ඒ තාක් මම සතාරහ ගාථාවන් අසමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4251. අධම්මකො කං පොරිසාදකාසි¹
 රට්ඨා ව භට්ඨා උදරස්ස හෙතු,
 ධම්මඤ්චිමා අභිවදනති ගාථා
 ධම්මො අධම්මො ව කුභිං සමෙති.
4252. අධම්මකස්ස ලුද්දස්ස නිවචං ලොභිතපාණිනො,
 නස්සි සචචං කුතො ධම්මො කිං සුතෙන කරිස්සසි.
4253. යො මංසහෙතු මීගචං වරෙය්‍ය
 යො වා හනෙ පුරිසං අත්තහෙතු,
 උභොපි තෙ පෙඤ්ච සමා භවනති
 කසමා නො² අධම්මකං බුද්ධි මං කං³.
4254. පඤ්ඤා පඤ්ඤා නඛා භකඛා ඛන්තියෙන පජානතා,
 අභකඛං⁴ රාජ භසෙඛසි තස්මා අධම්මකො කුචං.
4255. මුනොතා කුචං පොරිසාදස්ස හත්ථා
 ගන්තවා සකං මජ්ඣිරං කාමකාමී,
 අමිත්තහත්ථං පුනරාගතොසි
 න ඛත්තධම්මෙ⁵ කුසලොසි රාජ.
4256. යෙ ඛත්තධම්මෙ කුසලා භවනති
 පායෙන තෙ තොරසිකා භවන්ති,
 තස්මා අහං ඛත්තධම්මං⁶ පභාය
 සචචානුරකඛී පුනරාගතොසමි
 යජස්සු යඤ්ඤං බාදං මං පොරිසාද.
4257. පාසාදවාසා පට්ඨිගවාස්සං
 කාමිකීයො කාසිකචන්දනඤ්ඤා,
 සබ්බං තභිං ලභසි සාමිතාය
 සචෙවන කිං පස්සසි ආනිසංසං.
4258. යෙ කෙච්චි මෙ අස්සි රසා පච්චායා⁷
 සච්චං තෙසං සාදුතරං රසානං,
 සචෙව ධීතා සමණ්ණාහුණො ව
 තරනති ජාතිමරණස්ස පාරං.

1. පුරිසාද - මජ්ඣ. සා. 1.

2. නු - මජ්ඣ. 2.

3. යං - මජ්ඣ. 3.

4. අභකඛ - මජ්ඣ. 4.

5. ඛත්ත - මජ්ඣ. සා. 5.

6. පරිච්ඡාය - මජ්ඣ. 6.

7. ජාති - මජ්ඣ. 7.

4251. එම්බා පොරිසාදය, නුඹ අධාර්මිකයෙක් වුවෙහි මිනීමස් කන්නෙහි. උදර පොෂණය හෙතුකොටගෙන රටින් ද ගිලිහුනෙහි ය. මේ ගාලාවෝ ද නව ලොවතුරා දහම පවසති. ධර්ම හා අධර්මය කොහි සම වේ ද?

4252. නිතර ලේ වැකුණු අත් ඇති රුදුරු වූ නො දෑහැමි නුඹගේ සත්‍යයෙක් නැත. ධර්මයක් කොයින්ද? නුඹ මේ දහම් ඇසීමෙන් කුමක් කරන්නෙහි ද?

4253. යමෙක් මාංශය හෙතු කොටගෙන මුව දඩයමෙහි හැසි රේ ද, ආත්මාර්ථය හෙතු කොටගෙන යමෙක් මිනිසකු හෝ නසයි ද, ඒ දෙදෙනාම පරලොව සම වෙති. ඔබ කුමක් හෙයින් මා අධාර්මිකයකු කොට කියන්නහු ද යි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4254. කරුණු දන්නා වූ ඤාණියකු විසින් නිය තිබෙන පසක් සතුන් අතුරින් පස් දෙනෙක් කෑ යුත්තාහ. මහරජ, නුඹ වනාහි නොකෑයුතු මිනීමස් කන්නෙහි ය. එබැවින් නුඹ අධාර්මික වෙති.

4255. කාමසම්පත් කැමති වන්නා වූ රජකුමනි, ඔබ පොරිසාදයා වූ මා අතින් මිදී නැවත සතුරා වෙතට ආවහු ය. මහරජ එබැවින් ඔබ ඤාණිය ධර්මයෙහි දඤ්ඤයෙක් නො වන්නහු ය යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4256. එම්බා පොරිසාදය, යම් කෙනෙක් ඤාණිය ධර්මයෙහි දඤ්ඤ වෙද්ද, ඔව්හු බොහෝ සෙයින් ම නිරිසත්තු වෙති. එබැවින් මම ඤාණිය ධර්මය හැරපියා සත්‍යය රක්තෙමි නැවත මෙහි ආවෙමි. මා මරා යාගය හෝ කරව. මාංශය හෝ අනුභව කරව යි සුතසොම රජ තෙම කීවේ ය.

4257. යහළු සුතසෝමය, තුන් සෘතුයෙහි වාසයට සුදුසු ප්‍රාසාද ය පොළොව ය ගව අඤ්ඤාදී සත්ත්වයෝ ය කාම වස්තු වූ ස්ත්‍රීහු ය කසි සඵ ය රත්සත්‍රු ය යන සියල්ල ඉසුරුවෙහි පිහිටි හෙයින් ඒ නගර යෙහි දී නො අඩුව ලබන්නෙහි ය. සත්‍යයෙන් කුමන අනුසස්සක් දක්නෙහි ද? කියා පොරිසාදයා ඇසී ය.

4258. පොළොවෙහි යම් මේ රසයෝ වෙද්ද, ඒ රස අතුරින් සත්‍යය ඉමිහිරි රසය යි. යම් හෙයකින් සත්‍යයෙහි පිහිටා සිටී මහණ බමුණෝ ජාති - ජරා - මරණයාගේ පරතෙරට යෙද්ද, එහෙයින් යි සුතසොම රජතෙම කීවේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4259. මුනෙතා තුවං පොරිසාදස්ස හත්ථා
ගග්ගා සකං මජ්ඣරං කාමකාමී,
අමිත්තහත්ථං පුනරාගතොධි
තභ නුත තෙ මරණභයං ජනිඤ
අලීනවිනෙතා වසී¹ සචචවාදී.
4260. කතා මෙ කල්‍යාණා අනෙකරූපා
යඤ්ඤා සිට්ඨා යෙ විපුලා පසත්ථා,
විසොධිතො පරලොකස්ස මග්ගො
ධම්මෙ ධීතො කො මරණස්ස භායෙ.
4261. කතා මෙ කල්‍යාණා අනෙකරූපා
යඤ්ඤා සිට්ඨා යෙ විපුලා පසත්ථා,
අනානුතප්පං පරලොකං ගමිස්සං
යජස්සු යඤ්ඤං බාද² මං පොරිසාද.
4262. පිතා ව මාතා ව උපට්ඨිතා මෙ
ධම්මෙන මෙ ඉස්සරියං පසත්ථං,
විසොධිතො පරලොකස්ස මග්ගො
ධම්මෙ ධීතො කො මරණස්ස භායෙ.
4263. පිතා ව මාතා ව උපට්ඨිතා මෙ
ධම්මෙන මෙ ඉස්සරියං පසත්ථං,
අනානුතප්පං පරලොකං ගමිස්සං
යජස්සු යඤ්ඤං බාද මං පොරිසාද.
4264. ඤාතීසු මිත්තෙසු කතා මෙ කාරා
ධම්මෙන මෙ ඉස්සරියං පසත්ථං,
විසොධිතො පරලොකස්ස මග්ගො
ධම්මෙ ධීතො කො මරණස්ස භායෙ.
4265. ඤාතීසු මිත්තෙසු කතා³ මෙ කාරා
ධම්මෙන මෙ ඉස්සරියං පසත්ථං,
අනානුතප්පං පරලොකං ගමිස්සං
යජස්සු යඤ්ඤං බාද මං පොරිසාද.
4266. දිත්තං මෙ දුතං බහුධා බහුන්තං⁴
සත්තපපිතා සමණබ්‍රාහ්මණා ව,
විසොධිතො පරලොකස්ස මග්ගො
ධම්මෙ ධීතො කො මරණස්ස භායෙ.

1. අසී - මජ්ඣං.

2. අද - මජ්ඣං.

3. කතුපකාරො - මජ්ඣං, ස්‍යා.

4. බහුන්තං - මජ්ඣං.

4259. කාමසම්පත් කැමති වන්නා වූ මහරජුනි, පොරිසාද නම් වූ මා අතින් චිද්‍රණා වූ ඔබ සිය භවනයට ගොස් නැවත ද සතුරා අතට ආවහු ය. ජනාධිපතිය, සත්‍යවාදී වූ ඔබ අවංක සිතැත්තාහු ලෙසි ආවහු ය. එකාන්තයෙන් ඔබට මරණභයක් නැත්තේ යයි සිතමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4260. මා විසින් නොයෙක් විදියේ සත්ත්‍වයා කරනලදී. ප්‍රශංසා වූ ද, මහත් වූ ද යම්බඳු යාගයෝ වෙත් නම් ඔව්හු පවත්වන ලද්දහ. පරලොවට යන මහ පිරිසුදු කරනලදී. ධර්මයෙහි පිහිටි කවරෙක් නම් මරණයට බිය වන්නේ ද? නො වන්නේ ම ය.

4261. මා විසින් නන්වැදෑරුම් සත්ත්‍වයාවෝ කරන ලද්දහ. ප්‍රශංසා වූ ද මහත් වූ ද යම්බඳු යාගයෝ වෙත් නම් ඔව්හු පවත්වන ලද්දහ. නො තැවෙමින් පරලොවට යන්නෙමි. පොරිසාදය, මා මරා යාග හෝ කරව. අනුභව හෝ කරව.

4262. පියා ද මව ද මා විසින් උපස්ථාන කරන ලද්දහ. මා විසින් දහැමින් රාජ්‍යානුශාසනා කරන ලදී. මා විසින් පරලෝ මහ පිරිසුදු කරන ලදී. ධර්මයෙහි පිහිටි කවරෙක් නම් මරණයට බිය වෙද්ද? නො වෙත් මැ යි.

4263. මා විසින් පියා ද මව ද යන දෙදෙන උපස්ථාන කරන ලද්දහ. මා විසින් දහැමින් රාජ්‍යානුශාසනා කරනලදී. නො තැවෙමින් පරලෝ යන්නෙමි. පොරිසාදය, මා මරා යාගය හෝ කරව. අනුභව හෝ කරව.

4264. මා විසින් නෑ මිතුරන් කෙරෙහි කළමනා දෑ කරනලදී. දහැමින් රාජ්‍යය අනුශාසනා කරනලදී. පරලෝ මහ පිරිසුදු කරන ලදී. ධර්මයෙහි පිහිටි කවරෙක් නම් මරණයට බිය වෙද්ද? නො වෙත් මැ යි.

4265. මා විසින් නෑ මිතුරන් කෙරෙහි කළමනා දෑ කරනලදී. දහැමින් රාජ්‍යය අනුශාසනා කරනලදී. නො තැවෙමින් පරලොවට යන්නෙමි. පොරිසාදය, මා මරා යාගය හෝ කරව, අනුභව හෝ කරව.

4266. මා විසින් බොහෝ දෙනාට නොයෙක් ලෙසින් දනය දෙන ලදී. මහණ බමුණෝ සතප්තා ලද්දහ. පරලෝ මහ පිරිසුදු කරනලදී. ධර්මයෙහි පිහිටි කවරෙක් නම් මරණයට බිය වෙද්ද? නො වෙත් මැ යි.

4267. දින්නං මෙ දුතං බහුධා බහුන්තං
සන්නප්පිතා සමණබ්‍රාහ්මණා ව,
අනානුත්තරං පරලොකං ගමිසුං
යජසසු යඤ්ඤං බාද මං පොරිසාද.
4268. විසං පජානං පුරිසො අදෙය්‍ය
ආසීතිසං ජලිතං උග්ගතෙජං,
මුඛාපි ත්‍යාස විපතෙය්‍යා¹ සත්තධා
යො තාදිසං සච්චවාදිං අදෙය්‍ය.
4269. සුක්ඛා ධම්මං විජානන්ති නරා කල්‍යාණපාපකං,
අපි ගාථා සුභික්ඛාන ධම්මෙ මෙ රමති² මනො.
4270. සකිදෙව සුතයොම³ සබ්බි හොති සමාගමො,
සා නං සබ්බති පාලෙති නාසබ්බි බහු සබ්බමො
4271. සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සජ්චං⁴,
සතං සඤ්චම්මෙකස්ස සෙය්‍යො හොති න පාපියො.
4272. ජීරන්ති වෙ රාජරථා සුවින්නා
අථො සරිරංචි ජරං උපෙනි,
සත්ඤ්ච ධම්මො න ජරං උපෙනි
සනෙතො භවෙ සබ්බි පච්චෙද්‍යන්ති.
4273. නහඤ්ච දුරෙ පයංචි⁵ ව දුරෙ
පාරං සමුද්දස්ස තද්දු දුරෙ,
තතො භවෙ දුරතරං වදන්ති
සත්ඤ්ච ධම්මං අසත්ඤ්ච රාජ.
4274. ගාථා ඉමා අකුචන්ති සුව්‍යාඤ්ජනා⁶
සුභාසිතා කුඤ්ඤං ජනිඤ්ඤ සුක්ඛා,
ආනන්දි විනෙතො සුමනො පතීනො
වන්තාරි තෙ සම්ම වරෙ දදමි.
4275. යො නත්තනො මරණං බුද්ධස්සි කං
භිතාභිතං විනිපාතඤ්ච සග්ගං,
ශීඤ්ඤා රසෙ දුච්චරිතෙ නිවිදෙය්‍යා
කිං කං වරං දස්සස්සි පාපධම්ම⁷.

1. ඵලෙය්‍ය - මජ්ඣං. විපලෙය්‍ය - ස්‍යා.

2. රමතෙ - මජ්ඣං. ස්‍යා.

3. මහාරාජ - මජ්ඣං. ස්‍යා.

4. සජ්චං - මජ්ඣං.

5. පථංචි - මජ්ඣං.

6. බ්‍රාහ්මණ - මජ්ඣං.

7. පාපධම්මො - මජ්ඣං.

4267. මා විසින් බොහෝ දෙනාට නොයෙක් ලෙසින් දනය දෙනලදී. මහණ බමුණෝ සතප්පා ලද්දහ. නො තැවෙමින් පරලොවට යන්නෙමි. පොරිසාදය, මා මරා යාගය හෝ කරව. අනුභව හෝ කරව.

4268. යමෙක් ඔබ වැනි සත්‍යවාදියකු අනුභව කරන්නේ නම් හෙතෙමේ විෂ බුද්ධිත්තේ ය. උග්‍ර තේජස් ඇති දිලියෙන සර්පයකු හෝ ශ්‍රීවයෙන් අල්වා ගන්නේ ය. ඔහුගේ මුදුන ද සක්කඩක් ව පැලෙන්නේ ය යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4269. යහළු සුතසොම රජුනි, මිනිස්සු ධර්මය අසා හොඳ නරක දැනගනිත්. ඒ සතාරහ ගාථාවන් අසා මගේ සිත දහමිහි ඇලෙන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4270. සුතසොමය, සත්පුරුෂයන් සමග එක් වරක් සමාගමය වේ ද, ඒ සමාගමය ඔහු ආරක්‍ෂා කෙරේ. අසත්පුරුෂයන් සමග බොහෝ සෙයින් කරනලද සමාගමය ද එසේ ආරක්‍ෂා නො කෙරේ.

4271. සත් පුරුෂයන් සමග ම එක්ව වාසය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග මිත්‍රසන්ධිය කරන්නේ ය. සත් පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය නම් වූ සත්තිස් බොධිපාක්ෂික ධර්මය දැන ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් වන්නේ ය. පාපියෙක් නො වන්නේ ය.

4272. විසිතුරු කරන ලද රාජ රජයෝ එකානනයෙන් දිරති. තවද මේ ශරීරය ද ජරාවට එළඹෙයි. බුද්ධාදි උතුමන්ගේ සත් තිස් බෝපැකි දහම් ජරාවට නො එළඹෙයි. සත්පුරුෂයෝ එකානනයෙන් උතුම් වූ ධර්මය ප්‍රකාශ කෙරෙත්.

4273. අහස ද දුර වේ. පොළොව ද දුර වේ. සමුද්‍රයාගේ යම් පරතෙරක් වේ ද, එය ද දුර යයි කියත්. මහරජ, සත්පුරුෂයන්ගේ දහමද, අසත්පුරුෂයන්ගේ දහමද, ඊටත් වඩා එකානනයෙන් දුර ම ය යි කියති යි කීවේ ය.

4274. මහරජ අකීවත් වූ ද මනාසේ සටිත අක්‍ෂරයෙන් යුතු වූ ද සුභායිත වූ ද ඔබගේ මේ ගාථා අසා හටගත් සතුටු ඇත්තෙමි. යහපත් සිතැත්තෙමි. ප්‍රීතිමත් වූයෙමි. මම ඔබට සිවු වරයක් දෙමැ යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4275. ලාමක සාමනා ඇත්තාණෙනි, යම්බඳු වූ නුඹ තමන්ගේ මරණය නො දන්නෙහි ද? තමහට හිත වූ ද, අහිත වූ ද, අපායට යන්නා වූ කම්මය හා සාර්ගයට යන්නා වූ කම්මය ද නො දන්නෙහි ය. මිනීමස් රසයෙහි ගිජු වූයෙහි ද දුශ්චරිතයෙහි පිහිටියෙහි ද එබඳු නුඹ කිනම් වරයක් දෙන්නෙහි ද?

4276. අභඤ්ඤා නං දෙති වරතනී වජ්ජං.
 කුඤ්ඤාපි දන්තාන අවාකරෙය්‍ය,
 සන්ධිධිකං කුලභුමිමං චිවාදං
 කො පණ්ඩිතො ජානම්පබ්බපෙය්‍ය.

4277. න නං වරං අරහති ජනතු දතුං
 යං වාපි දන්තාන අවාකරෙය්‍ය,
 වරස්සු සමම අවිකම්පමානො
 පාණං වජීන්තාපි දස්සමෙව.

4278. අරියස්ස අරියෙන සමෙති සකඛ්¹
 පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤාණවතා සමෙති,
 පසෙසය්‍ය නං වස්සසතං අරොගං²
 එතං වරානං පඨමං වරාමි.

4279. අරියස්ස අරියෙන සමෙති සකඛි³
 පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤාණවතා සමෙති,
 පස්සපි⁴ මං වස්සසතං අරොගං
 එතං වරානං පඨමං දදමි.

4280. යෙ ඛත්තියාසෙ ඉධ භුමිපාලා
 මුඛාභිසිත්තා කතනාමධෙය්‍යා,
 න තාදිසෙ භුමිපතී අදෙසි
 එතං වරානං දුතියං වරාමි.

4281. යෙ ඛත්තියාසෙ ඉධ භුමිපාලා
 මුඛාභිසිත්තා කතනාමධෙය්‍යා,
 න තාදිසෙ භුමිපතී අදෙමි
 එතං වරානං දුතියං දදමි.

4282. පරොසතං ඛත්තියා තෙ ගභීතා
 තලාවුතා අසුමුඛා රුදන්තා,
 සකෙ තෙ රට්ඨං පටිපාදයාහි
 එතං වරානං තතියං වරාමි.

4283. පරොසතං ඛත්තියා මෙ ගභීතා
 තලාවුතා අසුමුඛා රුදන්තා,
 සකෙතෝ රට්ඨං පටිපාදයාමි තෙ
 එතං වරානං තතියං දදමි.

1. සධ්ධං - මජ්ඣං.

2. අරොගං - මජ්ඣං.

3. සධ්ධං - මජ්ඣං.

4. පස්සපි - මජ්ඣං. පසෙසය්‍ය - සතා. පසෙසති - චි.

5. සකෙ තෙ රට්ඨං - මජ්ඣං.

4276. මම ද නොපට වරයක් දෙවයි කියන්නෙමි. නුඹ ද වරයක් මට දී එය දෙවයි කිකල නො දෙන්නෙහි ය. විරුද්ධ වාද ඇති මේ කලහය තමන් විසින් ම දුක්ක හැකි ආදීනව ඇත්තෙක. එය දැන දැන කිනම් පණ්ඩිතයෙක් එයට පැමිණෙන්නේ ද? නො පැමිණෙන්නේ ම ය.

4277. යම් හෙයකින් වරයක් දී පසුව එය නො දෙන්නේ නම් ඒ සඳු තෙම එම වරය දීමට නුසුදුසු ය. මිත්‍රය නො පසුබට ව වරය ගනු මැනවි. ප්‍රාණය අත්හැර වුව එය දෙන්නෙමි යි පොර්සාදයා කීවේ ය.

4278. හැසිරීමෙන් ආයඬ වුවකුහට එබඳු ම ආයඬයකු හා මිත්‍ර ධර්මය සුදුසු වේ. ප්‍රඥවන්තයකුට එබඳු ම ප්‍රඥවන්තයකු හා මිත්‍ර ධර්මය සුදුසු වේ. නුඹ සියක් වස් ජීවත් වන්නකු ලෙස දක්නට කැමැත්තෙමි., යන වරය වර අතුරින් ප්‍රථම වරය ලෙස ඉල්ලමි යි සුතසොම රජ කීවේ ය.

4279. හැසිරීමෙන් ආයඬ වුවකුහට එබඳු ම ආයඬයකු හා මිත්‍ර ධර්මය සුදුසු වේ. ප්‍රඥවන්තයකුට එබඳු ම ප්‍රඥවන්තයකු හා මිත්‍ර ධර්මය සුදුසු ය. මා සියවස් ජීවත්වන්නකු ලෙස දක්නට කැමැත්තෙහි යන වරය වර අතුරින් ප්‍රථම වරය ලෙස දෙමි යි පොර්සාදයා කීවේ ය.

4280. මේ ලොකයෙහි මුදුනෙහි අභිෂෙක කරන ලද්ද වූ භූමි පාලනය කරන්නා වූ යම් ඤාත්‍රියයෝ වෙද්ද, එබඳු රජුන් අනුභව නො කරමි යන වරය වර අතුරින් දෙවැනි වරය වශයෙන් ඉල්ලමි යි සුතසොම රජ තෙමේ කීවේ ය.

4281. මේ ලොකයෙහි මුදුනෙහි අභිෂෙක කරන ලද්ද වූ භූමි පාලනය කරන්නා වූ යම් ඒ ඤාත්‍රියයෝ වෙද්ද, එබඳු රජුන් අනුභව නො කරමි යන වරය වර අතුරින් දෙවැනි වරය වශයෙන් දෙමි යි පොර්සාදයා කීවේ ය.

4282. නුඹ විසින් අත්තලවලින් අවුණනලද්ද වූ කඳුළු පිරුණු මුහුණු ඇති, හඬන්නා වූ සියයකට අධික ඤාත්‍රියයෝ ගන්නා ලද්දහ. ඔවුන් සිය රටවලට යව්ව. වර අතුරින් මෙය තෙවැනි වරය වශයෙන් ඉල්ලමි යි සුතසොම රජ තෙමේ කීවේ ය.

4283. මා විසින් අත්තලවලින් අවුණන ලද්ද වූ කඳුළු පිරුණු මුහුණු ඇත්තා වූ හඬන්නා වූ සියයකට වඩා අධික ඤාත්‍රියයෝ ගන්නා ලද්දහ. ඔවුන් සිය රටවල් සමග සම්බන්ධ කරමි යි යන මෙය වර අතුරින් තෙවැනි වරය වශයෙන් දෙමි යි පොර්සාදයා කීවේ ය.

4284. ජිද්දනෙත රට්ඨං බ්බසිතං භයාහි
පුට්ඨි නරා ලෙණමනුසාවිට්ඨා,
මනුසසමංසං වීරමෙහි රාජ
එතං වරානං චතුසං වරාමි.
4285. අඬා හි සො භකෙඛා මමං මනාපො
එතස්ස හෙතුමිහි වනං පවිට්ඨො,
සොහං කථං එතෙතා උපාරමෙය්‍යං
අඤ්ඤං වරානං චතුසං වරස්සු.
4286. න වෙ පියං මෙති ජනිඤ්ඤා තාදිසො
අතං නිරංකඤ්ඤා පියානි සෙවති,
අනතාව සෙය්‍යො පරමාව සෙය්‍යො
ලබ්බා පියා ඔවිතඤ්ඤා පටිජා.
4287. පියං මෙ මානුසං මංසං සුතසොම විජානති,
නලිහි¹ සකෙකා නිවාරෙතුං අඤ්ඤං තුට්ඨං සමම වරං වරස්සු.
4288. යො වෙ පියං මෙති පියානුකඬ්ඨි²
අතං නිරං කඤ්ඤා පියානි සෙවති,
සොණ්ඩාව පිඤ්ඤා විසස්ස³ ථාලං
තෙනෙව යො හොති දුට්ඨි⁴ පරස්සු.
4289. යො වීධ සඤ්ඤා පියානි හිඤ්ඤා
කිවෙජනපි සෙවති අරියධමමං⁵,
දුක්ඛතොව පිඤ්ඤා යථොසධානි
තෙනෙව යො හොති පුට්ඨි පරස්සු.
4290. ඔහායහං පිතරං මාතරඤ්ඤා
මනාපිකෙ⁶ කාමගුණෙ ව පඤ්ඤා,
එතස්ස හෙතුමිහි වනං පවිට්ඨො
තනොත වරං කිත්ති මහං දදමි.
4291. න පණ්ඩිතා දවිගුණං ආහු වාක්‍යං
සව්වප්පට්ඨිඤ්ඤාව භවන්ති සනොතා,
වරස්සු සමම ඉති මං අවොච
ඉවච්ඡුචි කං න හි තෙ සමෙති.
4292. අපුඤ්ඤාලාභං අයසං අකිත්තිං
පාපං බහුං දුඛදරිතං කිලෙසං,
මනුසසමංසංසං කතෙ⁷ උපාගා
තනොත වරං කිත්තිමහං දදෙය්‍යං.

1. නහිසකකා - මජ්ඣ.

2. පියානුරකිති - මජ්ඣ., ස්‍යා.

3. විසම්භං - වී. මජ්ඣ., ස්‍යා.

4. දුක්ඛි - මජ්ඣ., ස්‍යා.

5. අරියධමමම - වී. මජ්ඣ., ස්‍යා.

6. මනාපිකෙ - මජ්ඣ.,

7. හවො - මජ්ඣ.,

4284. එම්බා පොරිසාද රජතුමනි, නුඹ විසින් රට සිදුරු කරන ලද. මිනිස්සු ආරක්‍ෂා සාධනවලට පිවිසියාහු ය. රජතුමනි, මිනීමසින් වෙන්වනු මැනවි. වර අතුරින් මෙය සිවුවැනි වරය වශයෙන් ඉල්ලමි යි සුතසොම රජ කීයේ ය.

4285. යහළු සුතසොම රජතුමනි, ඒ ආභාරය මට එකාන්ත-යෙන් ම මන වඩනේ ය. මෙය හෙතු කොටගෙන ම මම වනයට පිවිසියෙමි. ඒ මම කෙසේ නම් මෙයින් වැළකෙමිද? වර අතුරින් සතරවැන්න කොට අනිත් වරයක් ඉල්ලව යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4286. මහරජ, තා වැන්නෙක් තමා ගැන නො සලකා එකාන්තයෙන් ම මෙය මට ප්‍රිය යයි ප්‍රිය වස්තූන් සේවනය නො කෙරෙයි. මිනිසාට වනාහි අන්‍ය වූ ප්‍රිය වස්තූන්ට වඩා ආත්මය ම උතුම් වන්නේ ය. දියුණු කරනලද යහපත ඇත්තහු විසින් පසුව ද ප්‍රිය වස්තු ලැබගත හැකි යයි සුතසොම රජ කීයේ ය.

4287. සුතසොම රජතුමනි, මට මිනීමස් ප්‍රිය ය. ඒ බව දැන ගනුව. එයින් වළකින්නට නො හැක්කෙමි වෙමි. මිත්‍රය අනික් වරයක් ඉල්ලනු මැනැවැ යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4288. යමෙක් වනාහි මෙය මට ප්‍රිය යයි ප්‍රිය දය ම කැමති වන ස්වභාව ඇත්තේ තමා ගැන ප්‍රිය නො කොට ප්‍රිය වස්තූන් සේවනය කෙරේ ද, හෙතෙමේ විෂමීශ්‍ර සුරා බදුනක් පානය කොට විපතට පත් වන්නා වූ රා සොබකු සේ එයින් ම පරලොවහි දුකට පත්වන්නේ යයි සුතසොම රජ තෙමේ කීවේ ය.

4289. පොරිසාද රජතුමනි, මේ ලොකයෙහි යමෙක් වනාහි නුවණින් සලකා බලා දැනගෙන ප්‍රිය වස්තූන් හැරදමා දුකසේ වුව ද ආයුෂ් ධර්මය සේවනය කෙරේ නම් හෙතෙමේ අපහසුවෙන් බෙහෙත් පානය කොට සුවපත් වන්නකු මෙන් එයින් ම පරලොව සුව ඇත්තෙක් වන්නේ යයි සුතසොම රජ කීය.

4290. යහළු සුතසොම රජතුමනි, මම වනාහි මාපියන් ද මනවඩන පංචකාම වස්තූන් ද හැරදමා මේ හෙතු කොටගෙන ම වනයට පිවිසියෙමි. ඒ වරය මම නුඹට කුමක් කොට දෙන්නෙමි දැයි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4291. යහළු පොරිසාදය, පණ්ඩිතයෝ එකක් කියා එය වළඟමින් නැවත දෙවැන්නක් නො කියත්. ඒ සත්පුරුෂයෝ සත්‍ය ප්‍රතිඥා ඇත්තෝ වෙත් මැ යි. යහළුව කැමති වරයක් ඉල්ලවයි, නුඹ මට කීවෙහි ය. ඒ හා මෙය සමගන්ධයට නො යේ යයි සුතසොම රජ කීය.

4292. යහළු සුතසොම රජුනි, ලේඛණමාංශය හෙතු කොටගෙන අපුණ්‍යලාභයට ද පරිවාරාදි සම්පත්වලින් දුරු වීමට ද අපකීර්තියට ද බොහෝ පවිකම්වලට ද දුශ්චරිතයට ද දුකට ද පැමිණියෙමි. ඒ වරය කෙසේ නම් ඔබට මම දෙන්නෙමි දැයි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4293. න තං වරං අරහති ජනතු දතුං
යං වාපි දක්ඛන අවාකරෙය්‍ය,
වරසසු සමම අවිකම්පමානො
පාණං වජ්ඣානපි දක්ඛමෙව.
4294. පාණං වජ්ඣනී සනෙතා නාපි ධමමං
සච්චපට්ඨෙය්‍ය ව හවනති සනෙතා,
දක්ඛා වරං ඛේමමවාකරොති
එතෙන සමපජ්ජ සුරාජසෙට්ඨ.
4295. ධනං වජෙ¹ යො පන අඛගහෙතු
අඛං වජෙ ජීවිතං රක්ඛමානො,
අඛං ධනං ජීවිතං වාපි සබ්බං
වජෙ නරො ධමමත්ථුසාරනෙතා.
4296. යස්සා හි ධමමං පුරිසො විජ්ඣෙය්‍ය
යෙ වක්ඛ කඛිං විනායනී සනෙතා,
තං හිස්ස දීපඤ්ච පරායණඤ්ච
න තෙන මිත්තං ජරයෙට්² පඤ්ඤෙය්‍ය.
4297. අද්ධා හි යො හකෙඛා මමං³ මනාපො
එතස්ස හෙතුමති වනං පට්ටෙය්‍යා,
සවෙව මං යාවසි එතමඤ්ච
එතමපි තෙ සමම වරං දදමි.
4298. සඤ්ඤා ව මෙ හොසි සබ්බා ව මෙසි
වචනමුනි තෙ සමම අහං අකාසිං,
තුමමපි මෙ සමම කරොති වාක්‍යං.
උහොපි ගග්ඤාන පමොවයාම.
4299. සඤ්ඤා ව තෙ හොමි සබ්බා ව ත්‍යමති
වචනමුනි මෙ සමම තුවං අකාසිං,
අහමපි තෙ සමම කරොමි වාක්‍යං.
උහොපි ගග්ඤාන පමොවයාම.
4300. කම්මොසපාදෙන විහෙට්ඨිතඤ්ච⁴
තලාචුතා අසසුමුඛා රුදන්තා,
න ජාතු දුබ්බොථ ඉමස්ස රඤ්ඤෙය්‍ය
සච්චපට්ඨෙය්‍ය මෙ පට්ටෙය්‍යොථ.

1. වජෙධනං - අඛගවරසාහෙතු - වී. මජ්ඣං. ස්‍යා.

2. ජරයෙට් - මජ්ඣං. ස්‍යා.

3. මම - මජ්ඣං.

4. විහෙට්ඨිතො - මජ්ඣං. ස්‍යා.

4293. යහළු පොරිසාදය, සකු තෙම යම් වරයක් දී නැවත ගන්නේ නම් එබඳු වරය දෙන්නට නොවිටී. ප්‍රාණය අත්හැර වුව දෙන්නෙමි මැ ය. නො පසුබට වී වර ගනිවා යි කියෙහි ය.

4294. සත්පුරුෂයෝ ප්‍රාණය හැරදමති. ධර්මය නො හැරදමති. සත්පුරුෂයෝ සත්‍යප්‍රතිඥා ඇත්තෝ වෙති. උතුම් රාජශ්‍රේෂ්ඨය, මට වරය දී නැවත වහා නො ගනුව. මේ සත්‍යකාරණයෙන් යුක්ත වනු මැනවි.

4295. යහළු පොරිසාදය, යම් නුවණැත්තෙක් ශරීරාංගයන් හෙතු කොටගෙන ධනය හැරදමන්නේද, දිවි රක්තේ ශරීරාවයව හැරදමන්නේද, සත්පුරුෂ ධර්මය සිහි කරන තැනැත්තේ ශරීරාවයව ද ධනයද ජීවිතයද යන සියල්ල හැරදමන්නේය.

4296. යහළු පොරිසාදය, යම් මනුෂ්‍යයෙක් යම් කෙනකුත්-ගෙන් කුශලාකුශල ධර්මය දනගන්නේද, යම් සත්පුරුෂ කෙනෙක් ඒ පුද්ගලයාගේ සැක දුරු කෙරෙද්ද, හේ ඔහුට පිහිට ද ආරක්‍ෂාව ද වෙයි. නුවණැත්තේ ඒ ඇදුරු පුද්ගලයා සමග මිත්‍රකම නො තසන්නේ ය යි සුතසොම රජ කියේ ය.

4297. එකාන්තයෙන් ම ඒ මිනීමස් කෑම මට මනාපය. එය හෙතු කොටගෙන ම වනයට පිවිසියෙමි. ඉදින් මේ පිණිස මගෙන් ඉල්ලන්නෙහි නම් නුඹට එම වරය ද දෙමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4298. යහළු සුතසොම රජුනි, නුඹ මගේ අනුශාසකයා වෙහි. මාගේ යහළුවාද වන්නෙහි. යහළුව, නුඹගේ වචනය ද මම කෙළෙමි. යහළුව, නුඹ ද මගේ කීම කරව. අපි දෙදෙනා ම ගොස් ඒ රජ දරුවන් මුදාත්තෙමු යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4299. පින්වත් රජතුමනි, මම නුඹගේ අනුශාසකයා වෙමි. යහළුවාද වෙමි. යහළුව, නුඹ මගේ වචනය කෙළෙහි. යහළුව, මම ද නුඹගේ වචනය කරමි. අපි දෙදෙනා ම ගොස් ඒ රජදරුවන් මුදාත්තෙමු යි සුතසොම රජ කීවේ ය.

4300. පින්වත් රජුනි, තෙපි පොරිසාදයා විසින් වෙහෙසන ලද්දහු ය. අතුල්තලවලින් අදිණන ලද්දහු කඳුළු පිරුණු මුහුණු ඇති ව හඬන්නෝ වුවහු ය. කිසි කලෙකත් මේ රජුට ද්‍රෝහ නො කරවු. මේ සත්‍ය ප්‍රතිඥාව මට ශ්‍රව යි සුතසොම රජ ඒ රජ වරුන්ට කීවේ ය.

4301. කම්මාසපාදෙන විහෙධිතමසා
කලාට්ඨතා අසසුමුඛා රුදන්තා,
න ජාතු දුබ්බොම ඉමංස රඤ්ඤා
සච්චසට්ඨාදිනොන පටිසසුණාම.
4302. යථා පිතා වා අථවාපි මාතා
අනුකම්පකා අත්තාමා පජානං,
ඵවම්ච වො හොතු අයඤ්ඤා රාජා
තුමෙහ ව ඵො හොථ යථෙව පුත්තා.
4303. යථා පිතා වා අථවාපි මාතා
අනුකම්පකා අත්තාමා පජානං,
ඵවම්ච නො හොතු අයඤ්ඤා රාජා
මයම්පි හෙසාම යථෙව පුත්තා.
4304. චතුසාරං සතුණඤ්ඤාපි මංසං
සුදෙහි රක්ඛං සුකතං සුනිට්ඨිතං,
සුධංච ඉන්ද්‍ර පරිභුඤ්ජයාන
භික්ඛා කථෙකො රමසි අරඤ්ඤා.
4305. තා ඛන්ධා වෙලලි¹විලාකමජ්ඣා
අලඬකතා සමංචිවාරයික්ඛා,
ඉන්ද්‍රංච දෙවෙසු පමොදයිංසු
භික්ඛා කථෙකො රමසි අරඤ්ඤා.
4306. තමබුපධානෙ ඛහුගොණකමහි
සුවිමහි සබ්බසංයනමහි සඤ්ඤානෙ,²
සයනස්ස³ චෙත්තිමහි සුඛං සයික්ඛා
භික්ඛා කථෙකො රමසි අරඤ්ඤා.
4307. පාණිස්සරං කුමහට්ඨනං නිසීථො⁴
අථොපි ඵෙ නිප්පුරිසමිති තුරියං,
ඛහුං සුගීතඤ්ඤා සුවාදිතඤ්ඤා
භික්ඛා කථෙකො රමසි අරඤ්ඤා.
4308. උය්‍යානසමපන්නං පහුතමාලං⁵
මිගාවිරූපෙන⁶ පුරං සුරම්මං,
හයෙහි නාගෙහි රථෙහුපෙන
භික්ඛා කථෙකො රමසි අරඤ්ඤා.

1. වලි - මජ්ඣං.
2. සුභමහිසබ්බසංයනමහි සධානෙ - මජ්ඣං, සා.
3. සෙය්‍යස්ස - මජ්ඣං.
4. නිසීද - මජ්ඣං, සා.
5. ඛහුත - මජ්ඣං.
6. මිගාවිඤ්ඤා - සා.

4301. අපි පොරිසාදයා විසින් වෙහෙසන ලද්දෝ වෙමු. අතුල්තලවලින් අවුණන ලද්දෝ කඳුළු පිරුණු මුහුණ ඇති ව හඬන්නෝ වෙමු. කිසි කලෙකත් මේ රජුට ද්‍රෝහ නොකරන්නෙමු. ඔබට සත්‍ය ප්‍රතිඥාව දෙමු යි රජවරු කීහ.

4302. යම්සේ මාපියෝ ප්‍රජාවගේ දියුණුව කැමැත්තෝ අනුකම්පකයෝ වෙද්ද, මේ රජු තෙමේ ද නොපට එසේම වේවා. පුත්‍රයෝ යම්සේ වෙද්ද තෙපි ද එසේම වට යි සුතසොම රජු කීවේ ය.

4303. යම්සේ මාපියෝ ප්‍රජාවගේ දියුණුව කැමැත්තෝ අනුකම්පකයෝ වෙද්ද, මේ රජු තෙමේ ද අපට එසේම වේවා. පුත්‍රයෝ යම්සේ වෙද්ද, අපි ද එසේ වෙමු යි රජවරු කීහ.

4304. යහළු පොරිසාදය, අරක්කැමියන් විසින් මනාව පිසන ලද හොඳින් පිළියෙළ කරනලද, මනාව නිමවනලද සිවුපා සතුන් පිළිබඳ වූ ද පක්ෂීන් පිළිබඳවූ ද මස් සහිත බොජුන් ශක්‍රයා සුධා භෝජනය වළඳන්නාක් මෙන් වළඳා, දැන් එය අත්හැර වනයෙහි හුදෙකලා වූ කෙසේ නම් වසන්නෙහි ද?

4305. රන්වන් රසින් බබළන්නා වූ සිහින් මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇති අලංකෘත වූ ඒ රාජස්ත්‍රීහු භාත්පස පිරිවරාගෙන දෙවියන් කෙරෙහි ශක්‍රයා මෙන් ඔබ තුටුකළා හුය. දැන් ඔවුන් හැර කෙසේ නම් හුදෙකලා ව මේ වනයෙහි සිත් අලවන්නෙහි ද?

4306. රතු කොටට ඇති බොහෝ එළලොම් ඇතිරි සහිත හැම ඇතිරියෙන් අතුරනලද, හොඳින් පිළියෙළ කරනලද, සයන මධ්‍යයෙහි සුවසේ සයනය කොට දැන් එය හැර හුදෙකලා ව කෙසේ නම් වනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙන්නෙහි ද?

4307. රාත්‍රියෙහි අත්තල ගැසීම ය කළපිඹීම ය එසේම පුරුෂයන්ගෙන් අලිභිත ව පවත්වනු ලබන තුරුණු ද මනාකොට ගයන ලද බොහෝ යහපත් ගී ද මනාකොට වයනලද බොහෝ යහපත් වැයුම් ද අත්හැරදමා හුදෙකලාව කෙසේ නම් වනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙන්නෙහි ද?

4308. බොහෝ මල් ඇති උද්‍යානාභිගයන්ගෙන් පිරිසුන් මිඟවර නම් උයනින් යුක්ත වූ ද අසුන්ගෙන් හා ඇතුන්ගෙන් හා රිය වලින් ද යුත් ඉතා සිත්කලු නගරය අත්හැරදමා හුදෙකලාව මේ වනයෙහි සිත් අලවා කෙසේ නම් වෙසෙන්නෙහි ද යි සුතසොම රජු විචාළේ ය.

4309. කාළපකෙඬ යථා වන්දෙ භායතෙව සුඵව සුඵව,
කාළපකඤ්චමො රාජ අසනං හොති සමාගමො.
4310. යථා රසකමාගමම සුදකං පුරිසාධමං,
අකාසිං පාපකං කමමං යෙන ගච්ඡාමි දුග්ගතිං.
4311. සුක්ඛපකෙඬ යථා වන්දෙ වඩස්තෙව සුඵව සුඵව,
සුක්ඛපකඤ්චමො රාජ සනං හොති සමාගමො.
4312. යථාහං තව මාගමම සුතසොම විජානති,
කාහාමි කුසලං කමමං යෙන ගච්ඡාමි සුග්ගතිං.
4313. ඵලෙ යථා වාරි ජනිඤ්ඤ වලං¹
අනඤ්ඤායං අවිරුද්ධිකං,
ඵවමි වෙ හොති අසනං සමාගමො
අනඤ්ඤායං උදකං ඵලෙව.
4314. සරෙ යථා වාරි ජනිඤ්ඤ වලං²
විරුද්ධිකං නරවිරිය³සෙට්ඨං,
ඵවමි වෙ හොති සනං සමාගමො
විරුද්ධිකො⁴ උදකං සරෙව.
4315. අව්‍යාධිකො හොති සනං සමාගමො
යාවමි තිට්ඨෙය්‍ය තපෙව හොති,
ධිසං හි වෙති අසනං සමාගමො
තස්මා සනං ධම්මො අසබ්බා ආරකා.
4316. න සො රාජා යො⁵ අපෙය්‍යං ජිනාති
න සො සබ්බා යො සබ්බාරං ජිනාති,
න සා හරියා යා පතිතො විහෙති
න තෙ පුත්තා යො⁶ න හරන්ති ජිණ්ණං.
4317. න සා සභා යත්තං න සන්ති සන්තො
සන්තො න තෙ යෙ න භනන්ති ධම්මං,
රාගඤ්ඤා ද්වේශඤ්ඤා පභාය මොහං
ධම්මං භණන්තොව භනන්ති සන්තො.

1. වුලං - මජ්ඣං.

2. අනඤ්ඤා - මජ්ඣං.

3. නරවිරිය - මජ්ඣං.

4. විරුද්ධික - මජ්ඣං.

5. රාජා නසො යො - මජ්ඣං.

6. පුත්තා නතෙ ඉය - මජ්ඣං.

4309. යම්සේ නම් කෘෂ්ණපක්ෂයෙහි වන්දු තෙම දවසින් දවස පිරිහේ ද, මහරජ, අසත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය කෘෂ්ණපක්ෂයට උපමා කොට ඇත්තේ ය.

4310. අධම පුරුෂ වූ රසක නම් අරක්කුමියාගේ ඇසුරට පැමිණ යම් පාපකර්මයක් කරණ කොටගෙන යම්සේ දුගතියට යෙමි ද එබඳු පාප කර්මයක් කෙළෙමි එහෙයිනි.

4311. යම්සේ ශුක්ලපක්ෂයෙහි වන්දු තෙම දවසින් දවස වැඩේ ද, රජතුමනි, සත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය ශුක්ලපක්ෂයට උපමා කොට ඇත්තේ ය.

4312. සුතසොමය, මම කුශලකර්මයක් කරණ කොටගෙන යම්සේ සුගතියට යෙමි ද, මම නුඹ වෙතට පැමිණ කුසල් කෙරෙමි ද එහෙයිනි.

4313. ජනාධිපතිය, යම්සේ ගොඩබිමැ වර්ෂා කළ ජලය අද්ධා-නක්ෂම නො වන්නේ වැඩිකල් නො පවත්නේ ද, අසත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය ද එපරිද්දෙන් ම වන්නේ ය. ගොඩබිමැ දියමෙන් අද්ධා-නක්ෂම නො වේ.

4314. ජනාධිපතිය, යම්සේ නම් සමුද්‍රයෙහි වසිනලද ජලය බොහෝකල් පවත්නේ වේ ද, වියඬියෙන් අගතැන්පත් නරශ්‍රේෂ්ඨය, සත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය ද එපරිදි වේ. සමුද්‍රයෙහි වසිනලද ජලය මෙන් බොහෝ කල් පවත්නේ වෙයි.

4315. සත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය වෙන් වී නො යන්නේ වේ. යම්තාක් කල් ජීවත් වේ නම් ඒතාක් කල් පවත්නේ ය. අසත්-පුරුෂයන්ගේ සමාගමය වහා විනාශයට යේ. එබැවින් සත්පුරුෂ යන්ගේ ධර්මය තෙම අසත්පුරුෂයන්ගෙන් දුරු වෙයි.

4316. යම් රජෙක් නො දිනිය යුතු මා පියන් දිනා ද, හෙතෙමේ රජෙක් නො වේ. යමෙක් යහළුවා දිනා ද, හෙතෙමේ යහළුවෙක් නො වේ. යම් ස්ත්‍රියක් ස්වාමීපුරුෂයාට බිය නැත්නි ද, භී තොමෝ භායඝ්‍රාවක් නො වන්නී ය. යම් දරු කෙනෙක් ජරා ජීර්ණ වූ මා පියන් පොෂණය නො කෙරෙද්ද, ඔවුහු පුත්‍රයෝ නො වෙත්.

4317. යම් සභාවෙක්හි පණ්ඩිතයෝ නො වෙද්ද, භී සභාවක් නො වන්නී ය. යමෙක් ස්වභාවධර්මය නො බෙණෙත් ද, ඔවුහු පණ්ඩිතයෝ නො වෙති. රාගය ද දෝශය ද මෝහය ද භැර හිනානු-කම්පි වී ධර්මය කියන්නාහු නම් පණ්ඩිතයෝ නම් වෙත්.

4318. න භාසමානං¹ ජානනති මිසසං බාලෙහි පණ්ඩිතං,
භාසමානාඤ්ච ජානනති දෙසෙනතං අමතං පදං,

4319. භාසයෙ ජොතයෙ ධම්මං පග්ගණේන ඉසිනං ධජං,
සුභාසිතඤ්චා² ඉසයො ධම්මො හි ඉසිනං ධජොති,

මහාසුතසොමජාතකං.

අසීතිනිපාතො නිධ්ඩිතො.

තසුපුග්ගනං:

සුමුඛො පන භංසවරො ච මහා
සුධාමොජනිකො ච පරො පවරො,
සකුණාලදිජාධිපත්ථියනො
සුතසොම වරුතතම සව්භයනො'ති.

1. නාභාසමානං - මජ්ඣිමං,

2. සුභාසිතචරිතං

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4318. බාලයන් හා මිශ්‍ර ව වෙසෙන කථා නො කරන්නහු පණ්ඩිතයා යයි නො දනිත්. අමෘතපදය දෙසන්නා වූ කථා කරන්නහු ම පණ්ඩිතයෝ යයි දනිත්.

4319. පණ්ඩිත පුරුෂ තෙම ධර්මය කියන්නේ ය. ධර්මය බබුළුවන්නේ ය. සෘෂිත්ගේ ධවජය දැඩි කොට ගනනේ ය. සෘෂිවරු සුභාෂිතය ධජ කොට ඇත්තෝ ය. ධර්මය වනාහි සෘෂිවරුන්ගේ ධවජය වේ මැ යි.

මහාසුතසොම ජාතක යි.

අසිති නිපාතය නිමිතේ යි.

එහි උද්දනය:

උතුම් වූ සුමුඛ භංසයා ඇති වුලභංස ජාතකය ද, යළි මහාභංස ජාතකය ද, අන්‍ය ප්‍රචරවූ සුධාමොජන ජාතකය ද, ඒ කුණාල නම් පක්ෂි රාජයා ඇති කුණාල ජාතකය ද, උතුම් වූ මහා සුතසොම ජාතකය ද, වේ ය යි.

ජාතක ගාථාදිපාදනුකකමණිකා

අ	පිටුවක
අකකසං අගළිතං මුහුං මුද්‍රං	226
අකකසසෙයා නවදීසලොමො	226
අකලලලෙනං වචනං සුගතො	360
අකාමං වා සකාමං වා	286
අකොකාධනස්ස විජිතෙ	242
අකොකාධනා පසාදාවතී	136
අසංඛතං තෙ මයා සබ්බං	88
අබ්බකාති ව අවණ්ණකාති	224
අගමාසි සො රහදං විජ්ජසන්නං	196
අගුණං ධනු කුන්තලෙ ව හරියා	390
අග්ගිනා විය සන්නතො	134
අග්ගි යථා තිණකට්ඨං දහතො	422
අසසමිං කොඤ්ඤාව යථා හිමච්චයෙ	78
අවිඤ්ඤානිකසංසග්ගා	248
අවෙචනාති කාලා තරයනාති රත්තයො	80
අවජරියරූපං චත යාදිසං ව	54
අවෙජා ව ඛො තස්ස වණං අකාසී	228
අජ්ජ මෙ සත්තමා රත්තං	344
අජ්ජ සුචෙති සංසෙයා	126
අජ්ජෙව පබ්බතී ස්සාමි	266, 268, 270
අජ්ජෙව රජ්ජං අභිසෙවයසසු	102
අජ්ජකිත්තඤ්ඤා පසුත්තස්ස	172
අජ්ජකිත්තඤ්ඤාව සංසෙයා	126
අජ්ජාචරමහා නන්දස්ස	312
අජ්ජකිනාති පටිග්ගඤ්ඤා	92
අඤ්ඤා ව තස්ස සංඤ්ඤාමනී චතසෙසා	224
අඤ්ඤා ව නාරි තරමානරූපා	198
අඤ්ඤාතකං සාමිකෙහි පදිත්තං	236
අඤ්ඤාතමෙතං අවිසඤ්ඤා සාහි	90
අඤ්ඤා ඛහු ඉසයො සාධුරූපා	222
අඤ්ඤානු තෙ කොචි නරො පථබ්බා	234, 236
අට්ඨමමපි හද්‍රමධනස්ස	262
අට්ඨවංකං මණිරතනං උළාරං	74
අඩ්ඨං ඤ්ඤා පුරිසං මහඤ්ඤා	408
අඩ්ඨමමතො උදිරෙසි	340
අතිකායො මහිස්සාසො	276

අ	පිට්ඨකයා
අතිවීරං නිවාසෙන	248
අතිසායං වතාගඤ්ඡි	154
අතො මුතා දෙවචරෙන පෙසිකා	364
අත්තනායං චජිකාන	328
අත්තනො වෙ හි වාදස්ස	250, 252
අත්තනං නාතිවතෙතයා	126
අත්තානුරක්ඛාය හවතති හෙතෙ	422
අත්තානං ඤාති උද පුත්තදුරං	416
අත්ථෙවි වෙ භායති භූරිපඤ්ඤා	24
අත්ථි තෙ දහරො පුත්තො	266
අත්ථි මෙ තං අතිසාරං	352
අත්ථ චස්ස හුතං හොති	356
අථ අඤ්ඤා සමුප්පන්නො	252
අථ කිත්තුදනි සුමුඛ	346
අථජ්ජනො නකුලො භීමසෙනො	386
අථජ්ජනො නිරයෙ සත්තිසුලු	180
අථත්තකාරානි කරොතති හතතුපු	368
අථ තං කෙන වණ්ණෙන	140
අථ තං පතිකොළඹ	38
අථ බුච්ඡි බුභා ඉන්ද්‍ර	186
අථ බුච්ඡි මාණවකො	260
අථ වා අබ්බං වා මගධෙ	304
අථස්ස පදමරුක්ඛං	344
අථාගමා සලිලං සීසයොතං	46
අථාපරොපි නන්දික	38
අථායං ඉසිනා සන්නො	278
අථායං හස්සරො පකඛි	346
අත්ථට්ඨති රාජපුත්ති	292
අථෙත්ථ ඉසිමාගඤ්ඡි	68
අථෙත්ථ කපිමාගඤ්ඡි	130
අථො ඩංසා ව මකසා	310
අථො පි මෙ අමචෙච්ඡු	34, 330, 350
අථො බහු වනා තොද	90
අථො මෙ සාදිසී හරියා	34, 350
අථොපි මෙ සාදිසී හරියා	332
අථො රට්ඨං අනුප්පිලං	352
අද්දට්ඨස්ස තුවං දුබ්භි	148
අද්දං ව නුන සුමහා	334
අද්දස්සං වෙ අභිපාර රට්ඨං	238
අද්ධා අඤ්ඤාපි දයාදෙ	414
අද්ධා අපචිකා තාමහා	354
අද්ධා ඵයො සතං ධම්මො	322

අ	පිට්ඨකයා
අඬා තුව. කතෙහි නිකොසි මයාං	240
අඬා තුව. මහාරාජ	244
අඬා නාඤ්ඤ පච්ඡානම්	314
අඬා පච්ඡානම් තුවමපි තාන	228
අඬා පියා මයා ජනිතූ ඵසා	234, 236
අඬා හවෙ හිකුලු මුහුත්තකෙන	6
අඬා හවෙ සෙවිතඛො සපඤ්ඤා	54, 64, 204, 206
අඬාහං විපුලං පිතිං	334
අඬා හි තාන සතානො සධම්මො	104
අඬා හි දුක්ඛස්ස සමෙතමාහු	58
අඬා හි නො හකොඤ්ඤ අයං මනාපො	196
අඬා හි පඤ්ඤාව සතං පසඤා	26
අඬා හි ම. වො හිතකාමා	358
අඬා හි සංච. හණ්ඩ	186
අඬා හි සංච. වචනං තවෙතං	12, 76
අඬා හි සංච. අභිපාරක ඤාං	246
අඬා හි සො භවකො මම. මනාපො	432, 434
අධංඤ චාරිතො රාජ	274
අධම්මරූපො චත භුමචාරි	164
අධම්මං පටිපන්නස්ස	274
අධම්මිකස්ස ලුද්දස්ස	424
අධම්මකො ඤාං පොරිසාද'කාසී	424
අධම්මෙන තුව. ජම්ම	162
අධිගතමහා තමෙ ඤාණං	814
අධිච්චලඤාං පරිනාමජනෙන	200
අධිච්ච වෙදෙ පරියෙස විතං	76
අධිපතනා පියාවෙන	152
අනඤ්ඤා තස්ස චරති අසඤ්ඤානා	394
අනලා මුදු සමහාසා	68, 406
අනාගතං පච්ඡාසනං	140
අනාත්තප්පාති හි යෙ කරොතති	52
අනායතන සීලස්ස	172
අනාවකුලා වෙච්චියොපතීලා	196
අනාව සුරං චිරරත්න සංසිතං	118
අනික්ඛසාවො කාසාවං	114
අනිසම්ම කතං කම්මං	52
අනුකම්පසි නාගකුලං ජනිතූ	60
අනුකම්මිකා පතිරයා ච	316
අනුජ්ඣානෙන හරං මහනතං	286
අනුපුබ්බා ච තෙ උරු	188
අනුලිතතා චතුරතන	310
අනුසාරි මං පටිභාති මාතපී	376

අ	පිටියක
අනුසියෙසා ව ආනන්ද	184
අනෙකෙ නිරයං පතා	186
අනතං පානං කාසික වන්දනං ව	142
අනතං ව පානං ව පසන්නවිතො	200
අනතං තව ඉදං පකතං යසසී	2
අනතං මම ඉදං පකතං බ්‍රාහ්මණානං	2
අනෙකන පානෙන පසන්නවිතො	14
අපණ්ඩුරා ලොහිතනා	188
අපදෙන පදං යාති	32
අපරා ව නාරී තරමානරූපා	198
අපරාධකා දූසකා හෙයකා ව	84
අපරාධකෙ හෙයකෙ දූසකෙ ව	84
අපරාධං මහරාජ	298
අපරාධො මහාබ්‍රහ්ම	164
අපි වෙ දළිඳු කපණා අනාළභියා	156
අපි වෙ ලහති මඤ්ඤ	170
අපි කේවං ගතෙ කාලෙ	324
අපි කේව මහාපක්ඛ	324
අපි නායං තයා සභීං	326
අප්‍රච්ඡින්නා කොසියගොත්තං	170
අප්‍රඥාලාභං අයසං අකිත්තිං	432
අපෙත ලොමහංසස්ස	170
අප්‍රමාදෙ අමතපදං	156
අප්‍රමො අප්‍රකං දජ්ජා	356
අප්‍රානුභාවා තං භික්ඛානුභාවං	200
අප්‍රෙව්ඤ්චතිං වාවං	348
අභිභවතාරං පුරෙ ආසි	248
අභිභූතො වත භො ධම්මො	122
අභිභූතාකාසසයො ජනතු	14
අභිකඛණං තිට්ඨති දාරවුලෙ	396
අභිජව්වලං වෙව	170
අභිජාතො පි වෙ භොති	170
අභිජ්ජමානෙ වාරිඤ්ඤ	68
අභිදෙසගතො ඉද්දති එසි	72
අභිමානකට්ඨාසි අනාභතොදකො	222
අභං මෙ කථන්තූ හණ්ඨ	206
අබ්‍රාහිතස්ස භො භොති	286
අමට්ඨෙ තාත ජානාති	168
අච්ඡුස්ස අතිබලං	280
අමසුජාතො අපුරුණවණ්ණි	224
අඛො ව සාලා තිලතා ව ජමිබ්‍රයො	62, 222
අමෙහා අමෙහා නාමමිදං ඉමිස්සා	232

අ	පිට්ඨකයා
අමෙතා කො නාම සො රුකෙකා	218
අමතාකං වෙව තාසං ව	302
අමතාකං වෙව යො සෙට්ඨො	334
අයං ඉසී සහඛො යසස්සී	176
අයමස්ස අසොකවනිකා	214
අයමස්ස පොකඛරණී	216
අයමස්ස පාසාදෙ	212, 214
අයං එකපදී රාජ	306
අයං ව තෙ මාලුවපණ්ණ සඤ්ඤා	228
අයං පුරෙ ලුඤ්ඤාසී කම්මං	78
අයං සො ලුඤ්ඤාසී එති	28
අයොමයා සිම්බලියා	282
අරජං රජසා වර්ජ	276
අරඤ්ඤං උඤ්ඤාය ගතා	40
අරඤ්ඤා මෙ විහරතො	190
අරිඤ්ඤාති මෙ නාමං	262
අරියවක්ඛසී වක්ඛකං	338
අරියස්ස අරියො සමෙති සකඛී	430
අරියාවකාසොපි පසන්නනෙතො	194
අරියාවකාසොපි අනරියරූපො	148
අලසො ගිහිකාමභොගී න සාධු	52
අලංකතා කුණ්ඩලියො සුවඤ්ඤා	174
අලංකතායො පදුමුත්තරනවා	154
අවථී බ්‍රාහ්මණො කාමෙ	80
අව්‍යාධිකො භොති සතං සමාගමො	438
අවිනිවර්ජයඤ්ඤා අකෝසු	340
අසඤ්ඤාතො වෙසී පරෙසමඤ්ඤා	24
අසංවිහිතකම්මනා	24, 158
අසංසයං ඉමං දිස්වා	328, 330
අසාරෙ සාරයොගඤ්ඤා	36
අසා ලොකිකීයො නාම	402
අසිනොව ගම්ඤ්ඤා	132
අසිං ව සකං ව පරාමසාමී	418
අසුබ්‍රහ්මාරඤ්ඤවරො මහාමුනි	362
අසුභී යො සමමති දකඛණං දිසං	362
අසුඤ්ඤාසංකප්පි තරුණං	316
අසුඤ්ඤායො ව රතනං මණිකාඤ්ඤා	242
අසුඤ්ඤා ව සා අභාරෙ	218
අසුඤ්ඤා මමං බ්‍රහ්ම	218
අසුඤ්ඤා පරිමුඤ්ඤා	306
අසුඤ්ඤා ගංසති අභාරෙ	296
අහමධ්මකො හිමරථො පනායං	174

අ	පිටියකිකා
අභං බලු මහාරාජ	334
අභං බො තං පලොභෙය්‍යං	66
අභං ගම්ඝ්ඤාමි ඉධෙව භොති	104
අභං ව අඛෙකාලකං ඔව්නාමි	44
අභං ව බො අගඵං වජ්‍රනං ව	46
අභං ව බො අභ්‍යන්තො පාපකිරියං	106
අභං ව තං දෙති වරහති වජ්ජං	430
අභං ව පටිපනෙතාසම්	272
අභං ව වනමුඤ්ජාය	150
අභං ව සාලස්ස සුපුප්පිතස්ස	44, 46
අභං වීදං කුරවකං ඔව්නාමි	44
අභං තෙ පාරිවරියාය	192
අභං මහිඤ්ඤා මහෙසි පෙසිතො	362
අභං වනෙ මුලඵලෙසනං වරං	220
අභං වො තෙන කාලෙන	118
අභං සතිස්සං උපවාදමෙනං	238
අභං සොණො මහාරාජ	306
අභං හි ජානාමි ජනිඤ්ඤ ඵතං	230
අභු කුමාරි තතෙව	66
අභෙකුචාදෙ පුරිසො	252
අභො වත රෙ පුරිස	132
අළාර නාඤ්ඤානු මුත්තස්සලොකා	204
අළාර පමෙහති සුමෙහි වගුහි	232

ආ

ආකඛ්ඛාමානා පුත්තඵලං	316
ආගඤ්ජුං දෙවාරිකා බන්ධබ්බා	50, 52
ආගමා වෙව හත්තං	30
ආවරිය සලෙකුඤ්ඤානා	354
ආතංකිතං යථා කුසලො භිසංකො	146
ආදය දන්තානි ගජ්ජනමස්ස	116, 118
ආදිවච්ඡෙසසංකාසා	188
ආදිසිත්වා ගරුං භාරං	314
ආනතෙඤ්ඤ ව පමාදෙ ව	318
ආනතෙඤ්ඤ සබ්බමච්ඡානං	412
ආනිතො පරලොකාව	132
ආබාධොයං අසබ්බිරුපො	74
ආමනතායාමි නිගමං	206
ආයතනා දෙවාරිකා බන්ධබ්බා	48
ආයුං ව වො කීවතකො නු සමම	46
ආයුං ව නො වස්සසහස්සං ලුඤ්ඤ	46

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආ	පිටුව
ආයුං නු වණණං නු සුඛං බලං නු	16
ආරාමසීලා ව උය්‍යානං	392
ආරුක්ක සෙලං හවනං කිත්තරානං	110, 114
ආරුළුහා ගාමිණියෙහි	268
ආරොහපරිණාහෙන	326
ආවච්චනී මහාමායා	406
ආවී රහො වාපි මනොපදෙසං	106
ආවෙධීනං පිට්ඨිනො උත්තමඛං	4, 6
ආසනං උදකං පෘෂ්ඨං	10, 76
ආසාවිසංවාදිකසම්මතා ඉමෙ	368
ආසාය යන්ත් වාණිජා ධනෙසිනො	366
ආසිනියා නාමුතියා ව ගාථා	420
ආසිවීසං ව කුපිතං	276
ආසිවීසා කුපිතා උග්ගතෙජා	86
ආහංගුණානු හෙරිමුද්ධං සභේඛ	10
ආහාරභක්ෂකං පසං	348
ආහු එස කතො දෙසො	246
ආහු බන්ධවිධා ලොකෙ	252
ආහුනෙය්‍යො මෙසි භිතානුකම්පි	240

ඉ

ඉඛ්ඤ ආගච්ඡතොරෙන	66
ඉට්ඨෙන අට්ඨතීරයා	274
ඉට්ඨෙන කුසලෙ ධම්මෙ	352
ඉට්ඨෙව මනායනානං	324, 338
ඉට්ඨෙව වාක්‍යං විසජ්ඣී සුපණේණං	146
ඉට්ඨෙව චුතො නෙසාදෙ	340
ඉට්ඨාම අසංසමං ගතං	306
ඉට්ඨාමි වොහං සුතචුඤ්චිමත්තො	420
ඉතො උජුං උත්තරියං දිසායං	110, 220
ඉතො නු හොතො කතමෙන අසංසමො	194
ඉතො මයං ගණ්ඨා සකං නිකේතං	194
ඉතී ගුම්භස්ස පවරා	136
ඉතීනමෙසා පවරා යසසසිනී	152
ඉදමස්ස අමඛවනං	216
ඉදමස්ස උය්‍යානං	214
ඉදමස්ස කණ්ණිකාරවනං	214
ඉදමස්ස කුටාගාරං	214

ඉ

පිටස්ථාන

ඉදමත්ස පාටලිවනං	214, 216
ඉදමපි තුංගං රුවිතං සුතසොම	212
ඉදමපි පානියං සිතං	38, 310
ඉදමපි සුමුඛෙනෙව	332
ඉදං බො'හං තදවොචං	154
ඉදං ව තෙ රුවචති රාජපුත්ත	108
ඉදං ව මෙ ජාතරූපා පහුතං	64
ඉදං ව සුකාන අමානුසානං	46, 48
ඉදං තෙ රට්ඨං සධනං සයොග්ගං	286, 422
ඉදං තෙ සුකාන චිහෙතු ඡන්දෙ	414
ඉදං වකා ගිට්ඨරො	132
ඉදං වකා ධනරට්ඨා	334
ඉදං වකාන පසකාමී	186, 190, 266, 306
ඉදං වකාන මාතඛෙකා	4
ඉදං වකා මහාරාජා	80
ඉදං සුඡොථ පඤ්චාලා	140
ඉදං සුකා කාසිපති	348
ඉදං සුකාන නිගෙසාසං	348
ඉදං හි සො බ්‍රාහ්මණං මඤ්ඤමානො	108
ඉඤ්ඤානි චීනානි කුලානි අසසු	96
ඉඤ්ඤා ව චීනො ව සුවඩ්ඤ්ඤො ව	232
ඉධ වෙචානිඤ්ඤා යෙන	118
ඉධ සචචං ව ධම්මො ව	40
ඉධාගමා ජට්ටො බ්‍රහ්මචාරී	224
ඉධාගමා සමඡො රුච්චොසී	4
ඉධෙව බො සතඤ්ඤානො	296
ඉධෙව ජීවති ජීවො	252
ඉඤ්ඤාස වාකාං නිසාමෙහි කොසිය	376
ඉමත්සානං ජොතිරසෙ වනමිති	228
ඉමං කුමාරං පාපෙථ	270
ඉමං ව මඤ්ඤං උත්තරධම්මිණං	6
ඉමං වාකාං නිසාමෙකා	260
ඉමා ව තෙ පොකතිරඤ්ඤා සමනතා	62
ඉමා තෙ ධීතරො සත්ත	302
ඉමානි කීර මං තානො	192
ඉමීනා නුත අසිනා	294
ඉමෙ ආයතනී රාජානො	308
ඉමෙ තෙ ලුඤ්ඤා දෙවී	110
ඉසි පුග සමඤ්ඤානෙ	90
ඉසි අවච සඤ්ඤානො	274

ඉ.

පිට්ඨකයා

ඉසී ව බණ්ණියං දිසවා	68
ඉසීං පුට්ඨාමී සචේතිවං.	274
ඉය්‍යරො සබ්බලොකස්ස	250
ඉස්සාසිනො කතභජාපි ධීරා	82

උ

උක්කන්ධිනොසමි බාළභං	212
උක්කාමුඛෙ පහට්ඨං ව	308
උභ්‍යට්ටපාදෙ තසිනො	128
උට්ඨාන පාරිවරියාය	312
උට්ඨාය සො ලුඤ්ඤ ඛරං ගහෙකා	116
උට්ඨාහකං චෙට්ඨි අලිංගිකං.	400
උට්ඨෙති කං ධාති	210
උට්ඨෙති කං ලුඤ්ඤ ඛරං ගහෙකා	116
උට්ඨෙති සත්‍රං තරමානො	38
උඩ්ඛ්‍යානෙ තෙ ජනපදෙ	218
උදග්ගිහුතං උපජට්ඨනො හි මෙ	362
උදිරණං චෙ සඛ්‍යානා	250
උද්ධග්ගා ව අධග්ගා ව	188
උද්ධරිකාන මං සන්තො	130
උපට්ඨානමි මෙ අයො	136
උපඩ්ඨං වා පි රජජස්ස	304
උපතියති ජීවිතමපමායු	12
උපතියතිදං මෙඤ්ඤ	212
උපපන්නොපි චෙ භොති	36
උපමං තෙ කර්‍ය්‍යාමි	264
උපසඬකමිකා සො රාජා	272
උපසසුතිං මහාරාජ	158
උපහව්ව මනං මෙජෙකා	8, 276
උපපරේන චජනන්‍යස්ස	274
උඤ්ඤෙසව කිඤ්ඤකම්	188
උපායනං හි තෙ දෙව	330
උබ්බරියාපි මෙ අයො	138
උභොසු තීරෙසු මයං තද ධීනා	46
උමමකිකා නු හණ්ඩි	296
උමමාදන්තිමහං දිට්ඨා	234
උය්‍යානභූමිං ගන්තාන	260
උය්‍යානසමපන්නං පහුතමාලං	436
උරභ්‍යරුපෙන බකාසු පුබ්බෙ	254
උරෙ ගණ්ඨායො බුජෙකිසි	192
උසුයකෙ දුහදයෙ	166
උළාරවණණං වත බ්‍රාහ්මණා ඉමෙ	356
උභ්‍යඤ්ඤතෙ රජග්ගං	212

එ	පිටුවකයා
එකඤ්ච බඳවායින.	324
එකමනන. නිසිනෙහාව	272
එකමෙකස්ස එකෙක.	302
එකරතෙන උභයො	108
එකවාචමිඨි දො වාව.	266
එක. තෙ යාවමානස්ස	14
එක. මෙ භක්ඛින. ආසි	128
එකා ව නාරි තරමානරූපා	198
එකායනෙ ත. පථෙ අද්දසංසු	202
එකො වර. ගොගවෙසෙ	128
එතදඤ්ඤාය මෙධාවී	90
එතදකාය රාජානො	342
එතදරියස්ස කල්‍යාණ.	32
එතමිඨි දිසවා සිවයො	20
එත. තෙ අනුමොදමි	244
එත. තෙ අනුමොදම	352
එත. මෙ උපම. කකා	36
එත. භනථ බක්ථ	40
එතා ව අඤ්ඤා ව අකංසු පාප.	388
එතාදිසං ආවස රාජසෙට්ඨ	64
එතාදිසං ඉදං දුක්ඛං	134
එතාදිසා ඛො අරහන්ති	380
එතාදියෙ භයෙ තාත	160
එතානි සුඤ්ඤා නිරයානි පණ්ඩිතො	180
එතු භව. අස්සමිම. අදෙනු	220
එතෙ අජ්ඣති නිරයෙ	282
එතෙ අසප්පරිසා ලොකෙ	254
එතෙ ඛො සඛගභා ලොකෙ	320
එතෙ නාගා උපකුඨා	292
එතෙ පතනති නිරයෙ	276
එතෙ භුඤ්ඤා පිච්ඤා ව	34
එතෙ භුඤ්ඤා වමිඤ්ඤා ව	78
එතෙ යුථා පටියනති	26
එතෙ භංසා පක්කමන්ති	32, 34, 336
එතෙහි සබ්බෙහි ගුණෙහුපෙනො	182
එදිසා තෙ මිභා දෙව	30
එවමාපජ්ජති පොසො	294
එවමෙකාය ඉක්ඛියා	404
එවමෙනස්ස වචනා	330
එවමෙව අභං කාළ	414
එවමෙව තුව. රාජ	266, 414, 416
එවමෙව මනුසෙසසු	242, 256

එ	පිටුබැස
එවමෙවං තථා කාළ	412
එවමපි දහරූපෙනො	122, 124
එවමපි බාලස්ස පජ්ජපිනානි	22
එවං අග්ගපකතිමා	334
එවං ආනන්දිනො හොතු	30
එවං කන්දතු පඤ්ඤාලො	162
එවං කිව්ජාහනො පොසො	318
එවං ඛජ්ජතු පඤ්ඤාලො	164
එවං ච මෙ දදතො සබ්බකාලං	358
එවං චෙ නො විහරතං	248
එවං චෙ යාවමානානං	248
එවං චෙ යාවමානස්ස	314
එවං තං අනුගච්ඡාමි	270
එවං තෙ යාවමානාය	300
එවං දිවා ච රතො ච	282
එවං පමනො රසගාරචෙ රතො	412
එවං මහජ්ඣිකා පඤ්ඤා	140
එවං මහනොනා ලොකස්ස	346
එවං මිත්තචතං අත්ථා	336, 354
එවං මෙ තං පරික්ඛාවෙදී	184
එවං මෙ පරික්ඛාතුන	130
එවං ලුඤ්ඤ නන්දස්සු	28, 34, 326, 330
එවං විදිතා විදු සබ්බ ධම්මං	90
එවං වෙදෙතු පඤ්ඤාලො	158
එවං සබ්බඛග සමපන්නං	140
එවං සමිජ්ඣිකානි අපාපකම්මිනො	378
එවං සයතු පඤ්ඤාලො	160
එවං හඤ්ඤාතු පඤ්ඤාලො	162
එවං හෙතං මයා ඤාතං	388
එසා බො පමද දෙව	66
එසා තෙ උපමා රාජ	266
එසාහමජ්ජව උපාරමාමි	358
එසො අග්ගිස්ස සබ්බානො	218
එසො ආළාරිකො පොසො	296
එසො හි ධම්මො සුමුඛ	336
එහි බො පහිනො ගච්ඡ	120
එහි තං අනුසික්ඛාමි	326, 330
එහි තං පාපධිස්සාමි	92
එහි'මං ගිරිමාරුක්ඛ	150
එහි මෙ පිට්ඨිමාරුක්ඛ	130

ම

පිට්ඨකා

මගඤා තෙ පොකබරණි.	346
මද්දසිඛා සුවිවාළා	30
මහාසයං වනං රච්චි.	150
මරබ්භිකා සුකරිකා	284
මරුඤා රාජයානමහා	272
මසස්සිඤ්ඤා කුසලං තපොඥණං	410
මහාය මං ඤාතිගණා	32, 336
මහායහං පිතරං මාතරං ව	432

ක

කච්චි ඩංසා ව මකසා	310
කච්චි තෙ බහවො පුත්තා	36
කච්චි තෙ සාදිසි හරියා	34, 332, 350
කච්චි නානාගතං දීසං	352
කච්චි නු භොතො කුසලං	34, 310, 330
කච්චි නු භොතො අමචේසු	34
කච්චි භොතො අමචේසු	330, 350
කච්චි යං නාපතිඤ්ඤා	332
කච්චි රථං අනුපපීළං	350
කච්චි සන්තො අපචිතා	352
කටුකමභි සමොධං සුකිච්ඡපකො	54
කණ්ණදීපායනාසජ්ජ	278
කතමං දීසං අගමා භූරිපඤ්ඤා	4
කතරසමිං සො ජනපදෙ	260
කතරුපමිදං භොතා	304
කතා මයා බ්‍රාහ්මණස්ස ධනාසා	102
කතා මෙ කල්‍යාණා අනෙකරූපා	426
කතායං චච්ඡස්ස කිසස්ස පුජා	184
කතාවකාසා පුච්ඡන්තු භොතො	176
කතො මයා සඛගරො බ්‍රාහ්මණො	418, 422
කඤ්චිති කඤ්චි මුපෙති යානං	112
කථං අහං විකණ්ණස්ස	336
කථං කරො භොති සුපණ්ණරාජ	146
කථං නු පතතං සෙට්ඨ	322
කථං නු විස්සසෙ ත්‍යමභි	148
කථං ඤයං බලවිරියුපපකො	56
කථං පනායං චිහගො	324
කථං පනිමෙ චිහගා	328
කථං පමොකොවා ආසි	28
කථං රුචිං මජ්ඣගතං	344
කථං විජඤ්ඤා චතුමට්ඨරූපං	178
කදලිමිගා බහු වෙස	372

ක

පිට්ඨකා

කදලිධජ පඤ්ඤාණො	218
කදරියතාපනා සොර	274
කදසසු නාමයං රාජා	160
කදසසු මං කඤ්ඤිත ජාලුරවජ්ජ	232
කදසසු මං තම්බිතධා සුලොමා	232
කදසසු ලාඨා රසරත්තසුවච්චි	232
කපණො වතායං භික්ඛු	260
කමුචාසපාදෙන විහෙයී තත්ථ	434
කමුචාසපාදෙන විහෙයීතමහා	436
කරොමි ඔකාස මනුශ්ශභාය	184
කරොමි තෙ තං වචනං	306
කසි වණ්ණජ්ජා ඉණ්දනං	32
කසමා තුවං රසක ඵද්ධිසානි	412
කසමිං නු රට්ඨෙ තව ජාතභූමි	416
කසස අඛං පරිග්ගඤ්ඤ	308
කසස ඵකසනං ධනා	308
කසස කඤ්ඤිතපට්ටෙන	308
කසස කාදම්බයො කාපො	306
කසස පග්ගහිතං ජනනං	308
කසස හෙරි මුද්ධියා ව	308
කසස සුඤ්ඤා සතං දමමි	260
කසස සෙතානි ජනනානි	308
කසෙසසා මහතී සෙනා	308
කසෙසසො සද්දො කො වා	66
කභං නු ඛො සත්තමද්දනො	296
කං වා තං පසෙස අත්ථං	322

කා

කා නු පාසෙන ඛද්ධසසි	322
කා නු විජජුරිවාහාසි	54, 188
කාමධාතු සමතික්කමා ගති	410
කාමා වා කාමසඤ්ඤා වා	64
කාමෙසු ගිඤ්ඤා කාමරතා	264
කායෙන වාචාය ව යො'ධ සඤ්ඤානො	180
කා වෙධමානා ගිරිකන්දරාය	150
කාසිංස රඤ්ඤා මහෙසී හදනෙත	116
කා සුක්කදයා පටිමුක්කා කුණ්ඩලා	366
කාළ පකෙඛ යථාවන්දෙ	438
කාළා නිදසෙරිව අග්ගජාතිව	370

කි	පිටියැකා
කිවෙන්න ලදාං කසිරෙනාහනං ධනං	396
කිකුචි කුඤ්ඤා අසප්ඵලං	346
කිත්තූ උම්මිකරුපොව	38
කිත්තූ තායං දිපො භොති	34, 324, 338
කිත්තූ තෙ මෙ මිගා භොතති	28
කිත්තූ කං විමනොසි රාජසෙට්ඨ	72
කිත්තූ දණ්ඨං කිම්පිතං	246
කිත්තූ සොවසි අනුරුද්ධි	110
කිත්තූධ දෙව තවමස්සී භොගෙ	50
කිසං හි වට්ඨං අවකිරිය දණ්ඨ කී	178
කිං කඤ්ඤාකං තව දෙව පාදෙ	104
කිං කම්මමකරි පුබ්බෙ	92
කිං කම්මජාතං අනුකම්පාති තං	102
කිං කම්මමකරා පුබ්බෙ	128
කිං ජකෙද්ද කිම්බිජායො	88
කිං තෙ ඉදං උරුනමනාරසම්	220
කිං තෙ වතං කිං පන බ්‍රහ්මවරියං	200
කිං වතෙ රාජපුත්තෙ	150
කිං සු වධිකා න කදවි සොවති	178
කිදිසා තෙ මිගා ලුද්ද	30
කුට්ඨි කිලාසි භවති	134
කුණාලොභං තද ආසිං	410
කුතො නු ආගච්ඡති රුක්මවාසී	2
කුමාරියො යාවිමා ගොක්කරකම්බා	376
කුලපුත්තමි ජානනති	404
කුසගෙහ උදකමාදය	414
කුසලං චෙව නො රාජ	310
කුසලං චෙව මෙ භංස	34, 330, 350
කුසලො සංඛනිමිත්තානං	138
කුප්පිතා භංසපුගෙහි	92
කෙතානු සිට්ඨො ඉධමාගතොසි	14
කෙසලුන නමිත්තනප්පිතා	408
කොව්ඡකුචි සංඛසොවණණං	350
කොඤ්ඤා මයුරා දිවියා ව භංසා	62
කොණ්ඩකුඤ්ඤා පඤ්ඤාති වියාකරොහි	176
කො තං අම්ම කොපෙසි	208
කො තං හිංසති හෙයෙති	48
කො තාදිසං අරහති බාදිතායෙ	108
කො තෙ ඉමං කොසිය දිට්ඨිමොද්ධි	378
කොදණ්ඩකාති ගණ්ඨකං	38
කොධං වධිකා න කදවි සොවති	178
කො නාමෙසො ධම්මො සුතසොම	206
කොනිධි තිණණං ගරහං උපෙති	142

කො	පිටුව
කොනිධි විහං න දදෙයා යාවිතො	18
කො නු බෙ'ඤ්ඤා උපායො සො	66
කො නු මෙ රාජකන්තාරො	266
කො නු මෙව ගතා සබ්බො	38
කො නෙවිදුමසං ඉධ පඤ්ඤානං	176
කො පාතුරාසි තිදිවා නහමිති	94
කොසො ව භුක්තො විජුලො	210
කොසො ව මඤ්ඤා විජුලො	210
කොඤ්ඤා ගතා උපජාතියො ව	4

බ	
බණ්ඩාන කාසුං ඵලකෙහි ඡාදයි	114
බණ්ඩාසං පමනසං	158, 166
බණ්ඩාසං වචො සුඤ්ඤා	70
බණ්ඩාසං ව ඉසිං දිසවා	68, 70
බාදජ්ජ මං දුනි පසංසා කාරි	108
බාදජ්ජ මං දුනි මහානුභාව	106
බාදං නාගසං මංසානි	264
බිඬ්ඬා පඤ්ඤා නාසා	342
බිඬ්ඬාරති සමාපන්නං	136
බිප්පං කුමාරං ආනෙථ	266
බිප්පමනෙත්තපුරං ගතො	330
බිප්පමනෙත්තපුරං නෙත්තො	326
බුද්ධං ලොකිකං	398
බුරුධාරමනුකකලො	282
බෙත්තානි අමුච්ඡා කාරෙත්තො	294
බෙත්තානි මඤ්ඤා විදිත්තානි ලොකෙ	2
බෙමමාසි මහාරාජ	332

භ	
භග්ගං මෙ පිදතිසංසන්නි	120
භග්ගාය කුණ්ඤා දිසවා	264
භව්ස්ස බාලො බමාපෙති	298
භව්ස්ස භීරු පලායස්සු	26
භවෙත්ථ බො කං තරමානරුපො	196
භවෙත්ථානං න වා ගවෙස්ස	322
භග්ගෙනා පලොභෙනති	402
භග්ගාන පාවිත්තමිබො මුහුත්තං	196
භග්ගාන පිත්තො දෙවා	166
භග්ගා ඉසිනං විරිදිකත්තානං	176
භග්ගිර පඤ්ඤා මනසා විවිත්තායං	180
භග්ගිරුපො නෙ වඤ්ඤා සලොහිතො	220

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ග	පිටියකයා
ගරුසිලං ගහෙකාන	130
ගලයා නං පිකා පතෙ පපානං	94
ගවං වෙ තරමානානං	242, 256
ගාථා ඉමා අක්ඛතී සුඛයාසුරා	184, 428
ගාථා චතසො ධරණිමනිසුර	416
ගාරසොගා ඉහෙමි පඤ්ඤාලො	162
ගාවං ච නට්ඨං පුරිසො යථාවතෙ	78
ගිරිං නබෙන බණ්ඩි	4
ගුහමකමසමබ්බුධං	74, 144
ගුහසස හි ගුහමෙව සාධු	72, 74
ගොණං ධෙත්තුං ච යානං ච	390

ස	
සතාසනසමාහෙතා	400
සතාසනො ධුමකෙතු	124
සතාසං කුසුරං කණ්ඨසප්පං	400

ච	
චක්ඛුමාපි හි චක්ඛුහි	282
චණ්ඩා අටනකා ගාථී	162, 164
චණ්ඩාලාහුමහ අවන්තිසු	10
චතුක්කණ්ණං චතුචාරා	276
චතුක්ඛි හද්වධනසස	262
චතුත්තං යෙවුපාදය	252
චතුප්පදං සකුණං වාපි මංසං	436
චතුරඛණිං සෙනං සුභිංසරූපං	82
චත්තාරො මෙ න පුරෙන්නි	404
චන්ද්‍ර ච සුරියො ච උභො ඉධාගතා	358
චන්ද්‍ර යථා රාහුමුඛා පමුක්තො	108
චරියා නං අනුබන්ධකො	138
චරියාය අයං අයො	138
චාතුද්දසිං පඤ්ඤසිං ච'ළාර	202
චාතුද්දසිං පඤ්ඤසිං ච රාජ	56
චාතුරන්තො මහාරට්ඨා	138
චිරසසං චත පසසාම	76
චිරසසං චත මං තාතො	166
චිරසසං චත මෙ උදපාදි අජජ	100
චිරානුචුක්ඛි පියං මනාපං	398
චොදිතො සිවිරාජෙන	16
චොරියො කඨිනා හෙතා	402

ව

පිට්ඨකා

වොරිනං බහුබ්බිධිනං	154, 404
ජට්ඨමපි හද්‍රමධනස්ස	262
ජිහ්‍මං තෙ රට්ඨං බ්‍යධිතං භයාභි	432
ජිහ්‍මං නු තුඤ්භං හදයං	208

ජ

ජටා ව කෙසා අජිනා නිව්ඤා	6
ජටා ව තස්ස භුසද්ධස්සනෙය්‍යා	224
ජනිඤ්ඤා ජානාසි පියා මමෙසා	238
ජනිඤ්ඤා නාඤ්ඤා නයා මයා වා	234
ජනිඤ්ඤා නාඤ්ඤා මනුස්සලොකා	64
ජවෙන හද්‍රං ජාතනති	124
ජහිත්ථ ධක්ඤාං ව ධනං ව ඤාතකෙ	368
ජාතරූපමණිමුත්තභූමිතා	408
ජාතිනරානං අධමා නරිඤ්ඤා	10
ජාතිමද්‍යෙ ව අතිමානිතා ව	4
ජානාමි තෙ ධනං පහුතං	212
ජානාමි පුත්තොති ජයද්දිසස්ස	106
ජානාමි පුද්ගලං පුරිසාදකො තිං	106
ජිග්ච්ඡං කුණ්ඨං පුත්ති	280
ජිසඤ්ඤාරත්තං අරුණස්මිමුත්තෙ	370
ජිණ්ණො දුබ්බලවනබ්බිසි	160
ජීරණී වෙ රාජරථා සුවිත්තා	420, 428
ජීවගාහං ගහෙත්තා	300
ජෙට්ඨො අප් මජ්ඣමො කණ්ට්ඨො	70
ඤාතිනං ව පියො හොති	126
ඤාතිස්ස මිත්තෙස්ස කතා මෙ කාරා	426

ධ

ධීතොහමස්මි සධමෙඤ්ඤා රාජ	416
-------------------------	-----

ධ

ධංසමානෙන ගහෙන	276, 278
---------------	----------

ක

කගරං ව පලාසෙන	42
කගස තෙ අහමකඤ්ඤා	126, 128
කගස තෙ දුක්ඛං බාලෙ	298
කඤ්ඤා ඔතරණි ගඬගා	264
කඤ්ඤා තත්ථ උදික්ඛංසු	300
කඤ්ඤා සාමුද්දිකා මච්ඡා	266

ක	පිටුව
තනියම්පි හදුමධනස්ස	262
තතො ඵිතානි රට්ඨානි	304
තතො අයිං ගහෙකාන	68
තතො කදලිපකෙසු	88
තතො කුමාරං ආනෙසුං	266
තතො කුමාරං පාපෙසුං	270
තතො චතසෙස්සා කනකත්තවුපමා	360
තතො ච මඤ්චා සකෙතා	176
තතො ච රාජා තරමානො	272
තතො ච රාජා පායාසි	260, 306
තතො ජානපද සබ්බෙ	68
තතො'පි පටිරාජානං	136
තතො මං උරගො හතෙඤ්ඤා ගහෙකා	198
තතො රතයා විචසනෙ	282, 354, 412
තතො වාතානපෙ සොරෙ	304, 318
තතො සිලං ගහෙකාන	132
තතො සො කතිපාහස්ස	18
තතො සො පබ්බජිකාන	70
තතො සො හරියං ආදය	68
තතො සො විමනො යෙව	324
තතො හටෙ ධිතිමා රාජපුත්තො	104, 108
තතො හටෙ පණ්ඩුරකො අට්ඨෙලං	148
තතං පක්කට්ඨිතං අයොගුලං ච	280
තත්ත කා නඤ්ඤි කා බිඬ්ඬා	10
තත්තච්ඡති කුඤ්ඤරො ජබ්බිසාණො	112
තත්ත තිඤ්ඤ මද්දකඤ්ඤි.	128
තත්තද්දස්සා අරඤ්ඤසම්.	36
තත්තද්දසා කුඤ්ඤරං ජබ්බිසාණං.	114
තත්තද්දසා පොකඛරණිං අද්දරෙ	114
තත්ත පකඤ්ඤි සන්තිරතා	372
තත්ත පානායමායනති	372
තත්ත බ්‍රාහ්මණමද්දකඤ්ඤි	126
තත්ත වට්ඨො ච බ්‍රහ්මා ච	40
තත්තස්ස රාජහරයො අයොජය්‍යං	376
තත්තෙව ගත වත්තපද	168, 170, 174
තත්තෙව සා පොකඛරණිං අද්දරෙ	112
තත්තෙව සො උග්ගහෙකාන වාකායං	112
තථා කට්ඨස්සාමි අහං හදන්තො	412
තථා මං සච්චං පාලෙකු	154
තථා විට්ඨෙකෙ සමණබ්‍රාහ්මණායෙ	254
තථෙව ඉසයො තිංසං	258

ක	පිටුවක
තපේව නෙගමෙ හිංසං	258
තපේව සතඤ්ඤ මනුජා	312
තදස්සු නෙ බන්ධනා මොවයිංසු	196
තද හි බ්‍රහ්ම සාමා	232
තදිඛ්‍ය අභිපාරක	240
තදිඛ්‍ය සමචෙක්ඛස්සු	326
තදෙව හි එතරහි ව මඤ්ඤං	6
තපනති ආභතති විරොචරෙ ව	226
තමාපතනං දිස්සාන	338
තමුද්වත්ත කල්‍යාණි	190
තමෙන සකෙකාපි තද අපුප්පධි	374
තමෙනං කිමයො තඤ්ඤ	280
තමෙනං තඤ්ඤ ධාරෙසි	190
තමෙව සංසි පුතරෙව මාතලී	374
තමොක්කමිව ආයතනිං	192
තමබ්බපධානෙ බහුගොණකමඤ්ඤ	436
තයා තාත අනුඤ්ඤාතා	316
තයි මෙ නත්ති විසසාසො	132
තයස්සු එකරථෙ යනතා	302
තව කාමා හි පුඤ්ඤාණි	300
තවමපි පුච්ඡාමි අනොමපක්ඤ්ඤ	20
තවෙ ව දුසිසතමනු රාජ	100
තවෙව දෙව විජිතෙ	260
තවමෙව ගව්‍ය කල්‍යාණි	186
තවමෙව නාඤ්ඤස්ස සුමුඛ	342
තවමෙව සද්ධෙව පරදරසෙවිනී	370
තං ව බො මෙ අකඛාසි	88
තං නො ආචිකරොහි භූමිපාල	70
තං නො ඤාති පුරිමාසු ජාතිස්ස	358
තං නොතතමො වාහිසමෙක්ඛ නාරද	360
තං නො පිතා ව පුත්තානං	352
තං මෙ'සි මාතා ව පිතා අළාර	196
තං ලොභිතකෙඛා විහතනතරංසො	62, 202
තසමා නාහික්ඛණං ගවේජ	248
තසමා හි ජන්තමනං	278
තසමා හි නෙ නමසෙසයා	320
තසමාහි පාපකං කමිං	90
තසමා හි මිත්තානං න දුබ්භිතබ්බං	148
තසමිං සධ්‍යාමසිසසමිං	300
තස්ස අභේසිධා කායා	278
තස්ස කාමරසං ඤාතො	66
තස්ස ව උත්තරෙ පසෙස	372

ක	පිටුවක
තසස වනෙනපුරෙ ආසි	66
තසස ජානනති පිතරො	90
තසසඤ්ජිං පණාමෙකා	130
තසස තං නදනො සුඤ්ඤා	300
තසස තං වචනං සුඤ්ඤා	50, 130, 308, 328, 332, 338
තසස තෙජං ව චිරියං ව	192
තසස තෙ සොගතං රාජ	272
තසස පාදෙ ගගෙකාන	192
තසස මෙ අහු සංවෙගො	30
තසස සංභීරපඤ්ඤාස	36
තසසා උතුසිනාතාය	316
තසසා ව ගායමානාය	66
තසසා තද කොච්ඡගතාය කොසියො	374
තසසා මාතා උද්ධාසි	294
තසසා වඩෙකන පිව්ඤ්ඤා	282
තසසාහං පුරිමං බ්‍රහ්මේ ගුහං	142
තසසාහං වචනං නාකං	192
තසසසා මහති සෙනා	310
තං ගච්ඡන්තං තාව පිතා විදිකා	104
තං ගතිං පෙච්ච ගච්ඡන්ති	274
තං ව දිස්වාන ආයන්තං	308
තං ව දිස්වාන ආයන්ති	218
තං ව දිස්වාන කිළිකති	218
තං ව හරියා පලොහෙසි	68
තං ව රාජා විවාහෙසි	68
තං ව සතතජටො ලුඤ්ඤ	152
තං ව සෙනාපතිං ධීරං	350
තං තත් අවසුං කඤ්ඤ	270
තං තාදිසං කාමදදිං	136
තං තං අසච්චං අවිසජ්ජසෙවිති	366
තං තං බ්‍රාහ්මී මහාරාජ	284
තං තං වද්ධි කොසිය	356
තං නාගකඤ්ඤවරිතං ගණෙන	60
තං නුන කකකුපසෙවිතං මුඛං	292
තං නුන සොණං පුච්චං සුකොට්ඨිතං	294
තං නෙගමා ජානපද ව සබ්බෙ	108
තං පසසවං සකා ගතනා	280
තං පුප්ඵරසමකෙති	92
තං බලානං බලසෙට්ඨං	170
තං බ්‍රාහ්මණානං වචනා	346
තං භූමිභාගෙහි උපෙතරූපං	196
තං මං උපට්ඨිතං සත්තං	316

ක	පිට්ඨකයා
තං මෙ චතං තං පන බ්‍රහ්මචරියං	200
තං යාවමානාභිසමෙකකි නාරදෙ	360
තං යානසෙට්ඨං අභිරුක්ඛ මාතලී	376
තං වො වදුමි හඤ්ඤං වො	134
තං සුපලවස්ථං උදනාරභී රථං	374
තං හී මෙ පෙකඛමානස්ස	338
තා අමඛ ජමුඛු ලබුජා	90
තා උපෙතතී විවිධෙන ඡන්දසා	408
තා කමුඛු කායුරධරා සුවස්ථා	62
තා කුලෙසු විසිඛනනරෙසු වා	408
තා ඛක්ඛයා වෙලලී විලාකමජ්ඣා	436
තාදිසං පාසමාසජ්ජ	328
තා දිස්වා ආයතනමනා පුරිකුදෙ	360
තා දිස්වා සබ්බො පරමසමොදිතො	364
තා නාරදෙන පරමසකොපිතා	360
තා නුන මෙ තමඛනඛා සුලොමා	292
තාය තං පාරිවරියාය	320
තාලා ව මූලා ව ඵලා ව දෙව	50
තාලා ව මූලා ව ඵලා ව මෙස්ස	222
තාවතීංසා ව යෙ දෙවා	192
තාවදෙව ව තෙ ලාභො	326
තිට්ඨන්ති තෙ තුමුලං පස්සසන්නා	112
තිට්ඨන්ති මෙසසමානා	260
තිට්ඨාහීති මයා චුත්තො	416
තිණලතාති ඔසධොයා	152
තිකුකාති වියාලාති	38, 310
තිරොකුඛං තිරො සෙලං	18, 20
තිරොකුඛමඤ්ඤි ගායිත්වා	66
තිරොක්ඛවාටො අසතං පට්ටෙයා	142
තීහුනකං සත්තසතාති ලුඤ්ඤ	46
තුට්ඨාසමි දෙව තව දස්සනෙන	48
තුට්ඨාසමි වො පකතියා	334
තුමෙහ ඛොස්ස සොරවීසා උලාරා	58
තුමෙහව සත්තවො ඵතෙ	302
තුරියෙහි මං භාරත භුක්තභක්තං	198
තුවක්ඛි මාතා ව පිතා ව මඤ්ඤං	236
තුවං නු සෙට්ඨො කම්මනුක්කරො'පි	240
තෙ අවිමිනෙතො තිට්ඨන්ති	282
තෙ අරොගෙ අනුප්පත්තෙ	334, 354
තෙජවා'පි හී නරො විචක්ඛණො	408
තෙ තස්ස කඤ්ඤා රොදිත්තා නාගා	116
තෙදිස්වා පුණ්ණස්ස සම්මාසෙ	344
තෙ දෙවධණ්ණො සුබ්බමාලරූපා	148

ක	පිටියැත
තෙ නූන තාලුපනිහෙ කලකෙ	294
තෙ නූන මෙ අසිතෙ වෙලිතගෙන	292
තෙ කුඤ්ජර ගතෙ පකඛි	340
තෙ පතනති අධොක්කිකධා	282
තෙ පතීතා පමුකෙනන	336, 354
තෙ භුනහුනො පච්චතති	276
තෙ පට්ඨයනතී නිරයං	212
තෙ සතතුං අභිසංඤ්චිකඛ	324
තෙසාහං පුබ්බවරියෙසු	304
තෙසං අයොමයා භූමි	276
තෙසං උභින්නං භණ්ණං	334
තෙසං කඤ්ඤිතපතෙති	330
තෙසං චන්දනං නරදෙවමජේකි	198
තෙසං සොකච්ඡාතාය	334
තෙ හි නූන මරිසසනතී	26, 28

උ

උනකඛිරෙන ගීතෙන	318
උලෙ ව නිතෙන ව වපනති ඛිජං	2
උලෙ යථා වාරි ජනිඤ්ඤ වච්චං	144
ථියා ගුහං න සංසෙය්‍ය	74, 144
ථි සාතකා යෙ විමෙ පාරදුරිකා	364
ථිනං හි විතං යථා වානරස්ස	398

ද

දණ්ඩනථා නිවාරෙනති	134
දද්දලලමානා යසසා යසසස්සති	368
දද්ධි තෙ ගාමවරානි පඤ්ඤ	100
දන්තා ව තස්ස භුසදස්සනෙය්‍යා	226
දද්ධි නික්කසනං ලුඤ්ඤ	30, 56
දද්ධසම් මුලෙ විසතෙ විරුලෙන	50
දළිඤ්ඤං ආතුරං වාපි	392
දසෙව්චාවස්ස දසා	10
දහරස්සෙව මෙ තාත	270
දහරා විස අලඛිතාරං	136
දනං ව පියවාවා ව	320
දනස්සං උපහොනතුං වා	332
දනං දමං වාගමිථොපි සංගමං	368
දනං සිලං පරිච්චාගං	352
දසො'ව පඤ්ඤස්ස යසසස්ස බාලො	26
දින්නං මෙ දනං බහුධා බහුතො	426, 428

ද	පිටුවකිනා
දිබ්බබ්බරතියො ව නාඤ්ඤා	410
දිබ්බබ්බරතියො ව දුලලහා	410
දිසා චතසෙසා විදිසා චතසෙසා	110
දිසවා අභිභවං අග්ගං	350
දිසවාන නාගස්ස ගතිං ධීතිං ව	114
දිසවාන දන්තානි ගජ්ජනමස්ස	118
දිසවා නිසික්කං රාජානං	272, 330
දිසවා එලං දුච්චරිතස්ස රාජ	10
දිට්ඨා මයා මානුසිකාපි කාමා	204
දිසවා ලුඤ්ඤං පසන්නානං	344
දිසා කම්බුකලාභාසා	188
දීපං සො න අජ්ඣගඤ්ඤි	264
දුතියමිති හදුමධනස්ස	262
දුඤ්ඤි අපපකරොසි	128
දුබ්බාසිතඤ්ඤි තෙ ජමථි	160
දුමපඵලානෙව පතනති මාණවා	84, 204
දුමං යථා සාදුඵලං අරඤ්ඤා	22
දුමස්ස තුලුපනිභා පහස්සරා	228
දුලලඤ්ඤං මෙ ආසි සුතසොම	206, 208
දුට්ඨා ජාතා උරජා	188
දුතා විධාවනානු දිසා චතසෙසා	12
දුරෙ අපස්සං ථෙරොව	14
දුරෙ සුතා නො ඉසයො සමාගතා	176
දෙථ ලුඤ්ඤස්ස වක්ඛානි	344
දෙවතානුසි ගජ්ජකො	270, 304
දෙවරාජ කිමෙව කං	186
දෙවිඤ්ඤාපතොසි මහානුභාවො	62, 202
දෙහලො මෙ මහාරාජ	110
දොදසෙතානි වස්සානි	246
දො ව සාදිසියො හරියා	32, 56
දො ව තාත පදකානි	168

ධ

ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං	96
ධතරට්ඨං ව දිසවාන	324
ධතරට්ඨා මහාරාජ	328, 330
ධනං චජ්ඣෙ යො පන අභගහෙතු	434
ධනාපි ධනකාමානං	318
ධනුග්ගහානං පවරං	136
ධනුග්ගහානං පවරො	136
ධමං චර මහාරාජ	172, 174, 244, 246
ධමං චරෙ ජානපදෙ	258

ධ

පිටියඩ්ඛා

ධම්මනාරී වෙතරණී ව භොජො	86
ධම්මාතිසාරං ව මනොවිසානං	238
ධම්මෙන කීර නෙසාදො	334
ධම්මෙන ඤායෙන සුගතෙන ලව්ඡසි	370
ධම්මෙන මොවෙථී අසාහසෙන	56
ධම්මෙන මොවෙහි අසාහසෙන	56
ධම්මෙන නො අධම්මෙන	118
ධම්මෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස	162
ධම්මෙන භාසිතා ගාථා	18
ධම්මො පථො මහාරාජ	274
ධම්මො භවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිං	86
ධංකා හෙරණ්ඩකා ගිණ්ඤා	284
ධිතා නයං කස්ස සුනාදු භොති	230
ධීරා ව බාලා ව භවෙ ජනීදු	20

න

න අත්ත හෙතු න ධනස්ස කාරණා	412
න කප්පති මාතලී මයග භුඤ්ජිතුං	364
න කම්බුනා වා වචසාව තාත	104
න කාමකාමා න භයා න දෙසා	194
න ඛක්ඛියොති නපි බ්‍රාමහණොති	84
නගරව්සී නාගො භස්මං කරෙය්‍ය	56
නගුත්තමෙ ගිරිවරෙ ගඤ්චමාදනෙ	358
න ගුඤ්චමඤ්චං වීචරෙය්‍ය	74, 144
න ච තෙ තාදිසා මිත්තා	326
න චත්ථි මොකෙඛා මම වික්ඛංගෙන	102
න චත්ථි සත්තො අමරො පථබ්බා	142
න ච මයගං ජිනනං හදයං	208
න වාගමත්තා පරමත්ථී	20
න වාපාහං අධම්මෙන	242
න වාහමෙනං අභිරොජයාමී	242
න වාහමෙනං ඉච්ඡාමී	326
න වාහමෙනං යසසා දදාමී	16
න වාහං විතො සුතමඤ්ඤානො මෙ	8
න වාහං න ගමීසසාමී	186
න වාහං වදාමිං මඤ්ඤා	90
න වෙච මෙ තං බද්ධොසි	326
න පුභෙ න ජපෙ මනෙත	190
නපෙසා ව තෙ'මා පුට්ඨලොම චච්ඡා	62
න තං වරං අරහති ජනතු දතුං	430, 434

න	පිටියකො
න තා එකස්ස න චිත්තං	400
න තා එවං පජානතති	186
න තා පජානාති කතං න කිවචං	398
න තෙ අභිසරං පසෙස	346
න තෙ කට්ඨානි භික්ඛානි	222
න තෙ පුත්තා භවිස්සන්ති	158
න තෙ සමසමං පසෙස	190
නත්ථි තාසං චිත්තයො න සංචරො	406
නත්ථිත්තං පියො නාම	402
න දුක්ඛාරං කිඤ්චම්භෙකං මඤ්ඤ	106
න නං සකෙකාථ අසාමානං	122
න නු කං අවචා ලුඤ්	30
න පඤ්ඤාකාලො හද්දනෙත	190
න පඤ්ඤාතා ලිභුණං ආහු වාකාසං	432
න පිළිතා අත්තදුක්ඛන්තා ධරා	236
න පුත්තභෙතං න ධනස්ස භෙතං	62, 202
නභං ච දුරෙ පඨවි ච දුරෙ	420, 428
නභං එලෙයා උදධි විසුසෙස	58, 418
න භාසමානං ජානනති	440
න ම'ජ්ජ මනතා පටිභතති තාත	228
න මජ්ජප්ප යසං පතෙතා	348
න මනතයොගා න කසාවයොගා	220
න මෙ අකාසි වචනං	294
න මෙ අකොපි රජ්ජන	304
න මෙ අභිසරෙන්'කො	346
න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං	152
න මෙ බලං මුක්ඛමයං ධරෙති	224
න මෙ දුතියො ඉදමත්ථි කොසිය	366
න මෙ දුඛොසිතං බුද්ධෙ	160
න මෙ දෙසසා උභො චකචු	16
න මෙ පිතා වා අථවාපි මාතා	100
න මෙ පියං අප්පියං වාපි භොති	148
න මෙ භයං අනවගතං මහනතං	202
න මෙ සුතං වා දිට්ඨං වා	338
නමො කතාන භුතානං	312
නමති දෙවී න ගන්ධබ්බි	54
නමති දෙවො න ගන්ධබ්බො	270, 304
නමති වෙණි න වණ්ණාලි	296
නධිමසම් කුමභසම් දධි වා මධුං වා	100
න යුජ්ඣමානා න බලෙන වස්සතා	438
නරානමාරාමකරාසු නාරිසු	396
නවපත්තචනං චුලලං	190

න	පිට්ඨකයා
න විසසසෙ ඉවජති මනති පොසො	400
න විසසසෙ රාමකරාසු නාරිසු	402
න විසසසෙ සාධ ඥාණ සඤ්ඤා	402
න වුග්ගමානං සොතෙන	88
න වෙ පියං මෙනි ජනිඤ්ඤා නාදිසො	432
න වෙ රුදනති මනිමනොතා සපඤ්ඤා	416
න සතති දෙවා පවසතති නුන	182
න සප්පිකුමෙහා නපි තෙලකුමෙහා	94
න සබ්බභූතෙසු විධෙනා උක්ඛං	164
න සාධු බලවා බාලො	22
න සා සභා යඤ්ඤා න සතති සනොතා	438
න සිප්පමෙනං විද්ධාති හොගං	22
න සො රාජා යො අපේයාං ජිනාති	438
න භායතෙ බාදිභූ. මය්ගං පච්ඡා	422
න භ නුන සො බාරිවිධං අභාසි	228
න හි ධම්මො අධම්මො ච	86
න හි නුන අයං බුද්ධා	290
න හි නුනායං රාජපුත්ති	290
න හිරඤ්ඤා සුචණ්ණං වා	346
න හි සක්කා පබ්බජිතං	212
න හි සො සක්කා භන්තං	210
න හෙතමඤ්ඤා මහතීපි සෙනා	178
න හෙතං ධම්මං සිවිරාජ චජ්ජං	240
නාගො අයං නියති හොජනඤ්ඤා	194
නාගො යථා පට්ඨාමජේඤ්ඤා බ්‍රහ්මඤ්ඤා	12
නාවචනාවණ්ණං න බහුන කතං	400
නාඤ්ඤා විධුරා රාජ	120
නාතිදිසා සුසම්මිධා	188
නාධිච්චලං න පටිනාමිජං මෙ	200
නානා දුමගණාති ඡණ්ඩං	88
නානා රුක්ඛාති සඤ්ඤා	60
නානුමිතො ගරු අඤ්ඤා	142
නාපරජාකාමී සුමුඛ	348
නායං වයො තාරකරාජ සනතිහො	84
නාහං අනාගතං දීපං	352
නාහං කාසිපති හිතො	346
නාහං ගමිසසාමී ඉතො කුසාවති	286
නාහං දුක්ඛකුමා රාජ	218
නාහං දුක්ඛපරෙතොති	32, 236
නාහං රොහනා ගච්ඡාමි	26, 28
නිකඛනාපාද විසිබානුවාරිති	396
නිකඛිපා පඤ්ඤාකුමාරිති	272

න	පිට්ඨකයා
නිවෙසනං කසස නුදං සුනඤ්ඤ	230
නිසලම ධර්මයො රාජා	52
නිසලම ච කතං කමිං	52
නිසලම දණ්ඩං පණයෙය්‍යා ඉක්කුරො	52
නිසිපේ'පි රහොදනි	38
නිහනති සො රුක්ඛඵලං පඨංගා	226
නුන තාරකවණ්ණාභෙ	150
නෙකඛං ගිවං නෙ කාරෙස්සං	288
නෙතා පිතා උග්ගතො රට්ඨපාලො	244
නෙරුව අවිසෙයා ච	390
නෙව කිණාමි න පි විකකිණාමි	354
නෙව භීතා කාසිපති	348
නෙවාහමනානමනුජ්ඣනාමි	416
නෙවාහමෙනං අභිසද්දහාමි	418
නෙස ධම්මො මහාරාජ	158, 322
නො වෙ අත්තප්පයොගෙන	338
නො වෙ තුවං උසස්සෙස්ස ජනිඤ්ඤ	12
නො වෙ තුවං මහෙස්සය්‍යා	150

ප

පඛ්‍යං රාජා අනික්කනොතා	272
පබ්බතව පොසං පලිපෙ ව්‍යසනනං	80
පබ්බතා ච තස්ස භුසදස්සනෙය්‍යා	226
පබ්බතා ච කාමා පලිපො ච කාමා	76
පච්චකමුත්ථ නෙසාදෙ	332
පඤ්ඤාමගුණසාතගොවරා	406
පඤ්ඤා පඤ්ඤානධා හතඛා	424
පඤ්ඤා පණ්ඩිතා මයං හදනොන	24
පඤ්ඤා පණ්ඩිතා සමාගතා	70
පඤ්ඤාමමුඛි හද්ධධනස්ස	262
පඤ්ඤාලරාජා මිගවං පට්ටෙය්‍යා	102
පඤ්ඤා ච ධො අසුසුසුසං	170
පඤ්ඤාසිහිනති එතා	206
පඤ්ඤාසුපෙනං සිරියා විහිතං	20
පඤ්ඤා සුතං විනි චිජිති	170
පඤ්ඤා හි සෙට්ඨා කුසලා වදනති	182
පඤ්ඤාවජේකං මහොසධොති	72
පටිග්ගහිතං යං දින්නං	310
පයමෙනෙව චිතථං	166
පතීතාසුසු මයං හොතො	304
පතෙව පතනං සෙට්ඨං	32, 336

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ප	පිටුව:කා
පදො භූමවනාලිකබසම්	138
පභාවතී ව ආදය	302
පභාවතී වණ්ණපලොභිතො නව	286
පභින්නා පග්ගරිංසු මෙ	134
පමන්නං පරදරෙසු	318
පරම කාරුඤ්ඤිතං පන්නං	128
පරස්ස වා අත්තනො වා පි හෙතු	24
පරාවත්තජාතා ව භවතී කුඬකුමී	394
පරිපකෙකා නෙ ගබ්භො	208
පරිපකෙකා මෙ ගබ්භො	208
පරිසායමුඨි මෙ අයො	138
පරොසනං බන්ධයා නෙ ගභීතා	430
පරොසනං බන්ධයා මෙ ගභීතා	430
පරොසනං ජාතපද	306, 312
පලාසාද ව ගවජා	372
පලලඛනං පභිණි ඛිප්පං	190
පවාසමස්ස වණ්ණණ්ණති	394
පව්ට්ඨමි කාසිරෙඤ්ඤ	60
පසන්නමෙව සෙවෙයා	248
පස්සන්තු නො මහාසඬකා	326
පස්සාමී පොසං අලසං මහගස්සං	366
පස්සාමී වොහං දහරිං කුමාරිං	78
පභාරවරබෙත්තඤ්ඤ	258
පභුතං මෙ ධනං සක්කං	18
පාකභංසා ව සුමුඛ	340
පාණං වජ්ජන්ති සනෙතා නාපි ධම්මං	404
පාණිස්සරා මුත්ඛයා ව	358
පාණිස්සරං කුම්භථුතං නිසීපෙ	436
පාණෙන නෙ පාණමහං නිමිස්සං	104
පාතො ව බො උග්ගනෙ සුරියමිති	46
පාතො ව පාතරාසමිති	188
පාපානි කමොති කරොති බාලො	20
පාසාණසාරං බණ්ඩ	288
පාසාණො නූත නෙ හදයෙ	288
පාසාදවාසා පට්ඨිගවාස්සං	424
පිඬ්ඬියානි සබ්බලොකිස්සරස්ස	398
පිතරං මෙ ජනෙත්තං ව	312
පිතා ව මාතා ව උපට්ඨිතා මෙ	426
පිතා මම මූල ඵලෙසනං ගතො	222
පිතු ව නඤ්ඤ සුප්පියො	316
පිතුස්ස වචනං සුඤ්ඤා	298
පියං මෙ මානුසං මංසං	432
පියා මෙ මානුසා කාමා	264

ප

පිටියිකා

පියො හි මෙ ආසි සුපණ්ණරාජා	148
පියං ව සබ්බසොවණ්ණං	350
පිණිනා නෙන ලාභෙන	302
පුකකුසපුරිසසසි නෙ ජනිතු	72
පුඤ්ඤවිධංසෙ අමරො න වමහි	234
පුණ්ණවපි වෙමං පයවිං ධනෙන	400
පුත්තා ව දුරා ව'නුජීවිනො ව	204
පුත්තාපි තුඤ්ඤං ඛහවො	206
පුත්තෙහි ව මෙ එතෙහි	208
පුත්තො ව මාතරං භතඤා	280
පුත්තො තවායං තරුණො සුධමෙම	54
පුඤ්ඤ රසදදී ගොතති	316
පුරුකීමෙන ධාවතති	276
පුරායං අමෙත අවෙච්ඡති	186
පුරිතුදෙ භුතපති යසසසි	176
පුරිමං දියං කා කං පභාසි දෙව නෙ	364
පුතිමංසං කුසගෙගන	42
පෙසිනා රාජිනො දුතා	48
පොසෙනා නෙ ජනෙත්ති ව	134

එ

ඵතං ජනපදං ගතඤා	218
----------------	-----

බ

බකසසි ව පාවාරිකසසි රඤ්ඤා	396
බලං පඤ්ඤවිධං ලොකෙ	170
බලියං හි සො නික්ඛිලති	356
බවෙහසු බුහුදුතසසි	160
බහුති වසසපුගාති	310
බහුති සමණහදාති	264
බහුහි බන්ධනා ජිනා	158
බහුහි මෙ දන්තපුගා උළාරා	116
බහුහි මෙ රාජතුලමති සතති	112
බාරාණසසිං අහුරාජා	126
බිඤ්ඤාරො නාතිවිසසද්ධවාකොයා	226
බුහුමලොකා වචිකාන	64
බුහුමාති මානාපිතරො	320
බුහා උජ්චාරුමුඛො කුතොසි	106
බුහුමණො ව අධියාන	404

හ

පිටස්තකා

හකෙබ්බා අයං මනුස්සානං	132
හපේ හජන්තං පුරිසං	248
හණං කණණසුඛං වාචං	30
හානරොජම් මහාරාජ	40
හානරො හොතති මෙ ලුඤ්ඤ	28
හදුකාරො ච මෙ පුතො	120
හදුකො වනයං පකඛි	40
හයඤ්ඤා නාගවට්ඨෙන අවවා	116
හයනනු තෙ අනවගතං මහන්තං	202
හයා හි සෙට්ඨස්ස වචො ඛමෙථ	178
හරියා වෙ පුරිසං වජ්ජා	144
හරියා මමොතා නිසතා අළාර	198
හරියාසු පොසො සද්ධිසු පෙකඛවා	368
හලලාටියො නාම අහොසි රාජා	42
හවන්තං වද්ධි හොතිං ච	314
හවන්ති මිත්තානි අරො න හොතති	230
හවංතු කච්චිතු මහාසතතු	332
හවන්තු චිත්තො සුතමඤ්ඤතො තෙ	8
හාසයෙ ජොතයෙ ධම්මං	440
හිත්තානි කට්ඨානි හුතො ච අභි	222
හියොයා මං ආච්ඡි පිති	18
භුක්ඤ්ඤා හොගෙ විපුලඵලෙ කුමාර	50
භුත්තා ච සා ද්වාදස හන්ති පාපකෙ	362
භුත්තා මෙ හොගා තිදිවස්සි දෙව	52
භුත්තානි මෙ භුත්තනි නමස්සතො	234
හෙත්වාන නාසං අතිකස්ස රජස්සං	202
හෙරි මුද්ධිකා පණවා ච සබ්බා	60
හොගබලං ච දිසාවු	170
හොහො ච රට්ඨෙ විජිතෙ	304

ම

මජ්ඣිමනිකෙ සම්පට්ඨකෙ	38
මණයො සබ්බමුත්තං ච	354
මණියො සොවණණමයා උළාරා	198
මණි මමං විජ්ජති ලොහිතබ්බො	204
මණ්ඩවාය බාලොසි පරිත්තපඤ්ඤා	6
මනං වරෙයා පරිසුඤ්ඤිලො	418
මත්තා ගජා හිත්තගලා පභිත්තා	82
මද පමාදෙ ජායෙථ	158
මනසා අගමා ඉත්තං	190
මනසා වෙ පද්ධෙය්න	278

ම	පිටුව
මයමෙකරණං විසවසිග්ග ලුඳු	44
මයුරකොක්කාභිරුදෙ	296
මයොවිතා ජානපද	136
මයගමපි ධනං පඤ්ඤං	210
මරණං වා තයා සද්ධිං	322
මලලං ගිරිං පණ්ණරකං නිකුටං	42
මහාගණාය හත්තා මෙ	338
මහාරුක්ඛසස ඵලිනො	256
මහාරුක්ඛපමං රට්ඨං	256
මහිඤ්ඤං ආගමනං අහොසි	184
මංසකාජං අවහාය	122
මංසොදනං සප්පිපායං ව භුංඤ්	100
මා ව වෙගෙන කිව්වානි	168
මාණව අභිරුපොසි	414
මාතරං පයමං දජ්ජං	134
මාතා ව පුත්තං තරුණං තනුජං	146
මා තාත ඉක්ඛරොමහිනි	168
මාතා දීපද ජනිකුපෙට්ඨ	72
මාතා පිතා ව භාතා ව	314
මාතා පිතා පරමා ඛන්ධවානං	144
මාතා පිතා භගිනී භාතරො ව	144
මාතා පුත්තෙන සබ්බඤ්ඤි	302
මාතු ව මෙ රුදනතායා	210
මාතු හරියාය භාතුච්ච	140
මා තෙ අධිසරෙ මුඛව	168
මා කුං වඤ්ඤ රුද්ධි	208
මාදිසංස න නං ජනනං	298
මා නං දහරොති උක්ඛංසසි	122
මා නං රුපෙන පාමෙසි	290, 292
මානානිමානා කලහානි පෙසුනි	96
මා නො අජ්ජ විකක්ඛංසු	342
මා නො දෙව අද වක්ඛං	16
මා භාසි පතනං සෙට්ඨ	338, 344
මා මෙ කුණ්ඩ මහාවිර	192
මායාකාරා රඛගමිණෙකා කරොනතා	86
මායා වෙසා මරිටි ව	342
මායොසා මං කරි හදුනෙන	132
මාසපු පුබ්බෙ රතිකිළිනානි	216
මාලං ව ගජං ව විලෙපනං ව	200
මාලි නිරිටි කායුරි	92
මාගෙව කුං අධම්මට්ඨ	132

ම

පිටියිකා

මීගලුදෙණු මහාරාජා	36
මීගීව හනනා සරවාපධාරිනා	366
මීසෙස දෙවා නං යාවනතී	186
මුඛං ව තසස භුසදසසනෙය්‍යං	224
මුත්තානං ව වාහසහස්‍යානි පඤ්ඤා	64
මුත්තො ව සො පොරිසාදසස හස්වා	426
මුත්තො තුවං පොරිසාදසස හස්වා	418, 424, 426
මුත්තො වලෙය්‍යකො නාගො	58
මුත්තො ව සො පුරිසාදසස හස්වා	102
මුත්තො න ඉවතී ඔධෙධිතුං	342
මුත්තොසි හස්වා වාළානං	132
මුසා තාසං යථා සච්චං	402
මුසාවාදං පුරකකිත්වා	348
මෙත්තං චිත්තඤ්ඤා භාවෙථ	216
මොසං චස්ස හුතං හොති	356

ය

යකඛා ව මෙ පුත්ත මකංසු එවං	6
යකඛා පිසාවා අථවාපි පෙනා	84
යකඛා හවෙ සන්ති මහානුභාවා	6
යකෙඛ පිසාවෙ අථවාපි පෙනෙ	84
යතො පි ආගතො අයො	140
යක්ඛස්ස හෙරි නදති	294
යථා ආරඤ්ඤකං නාගං	270
යථා උදයමාදිවෙචා	314
යථා ව ම්‍යායං සුමුඛො	334
යථා වොරො යථා දිද්ධො	390
යථා නං සිවයො සබ්බෙ	16
යථා නදී ව පඤ්ඤා ව	400
යථාපි අස්ස නගරං මහනතං	144
යථාපි චන්ද්‍රෙ වීමලො	122
යථා පිතා වා අථවාපි මාතා	436
යථාපි තෙ ධනරට්ඨා	414
යථාපි නාවං පුරිසොදකමිති	76
යථාපි පාවකො බුහෙමි	124
යථාපි මාතා ව පිතා ව පුත්තං	12
යථාපි මාතු ව පිතු අගාරෙ	204
යථාපි රමමකො මාසො	122
යථාපි හිමවා බුහෙමි	124
යථා මහාවාරිධරො	88
යථා රසකමාගමම	438
යථා සාමුද්දිකං නාවං	270

ය	පිට්ඨකයා
යථාභං තච මාගමම	438
යද උමගයමානා මං	288
යද ච පටිබුද්ධිකා	316
යද ච සො පකිරති තා ජටායො	224
යද තා පසස්සනි සමෙක්ඛමානා	398
යදද්දසං තං තිට්ඨන්ති	234
යද න පසස්සනි සමෙක්ඛමානා	398
යද පරාභවො භොති	32, 324
යද මං භුකුට්ඨං කතා	288
යද සුත්තාපි සුපිනෙ	316
යදි වසස්සකං දෙවො	254
යනනු පාසෙන මහතා	324
යනනුනිමං දදෙයාං පහඬකරං	210
යමද්දසා ච දහරිං කුමාරිං	118
යමනනපානෙ විපුලසමි ඔභිනෙ	156
යමාහු දෙවෙසු සුජමපතීති	14, 174
යමාහු නක්ථිවිරියනි	254
යමුග්ගතෙජො උරගොති වාහු	56
යමෙකරත්තං අනුතප්පථෙතං	44
යමෙකරත්තං පයමං	82
යමෙනමක්ඛා උදධිං මහන්තං	22
යධිමං නදිං පසස්ස සිසසොනං	44
යසමා ච මෙ අනධිමනොසිසාමි	106
යසමා ච වසස්සනි දෙවො	256
යසමා ච වාරි ගමහීරං	130
යසමා ච වීරියං අත්ථි	254
යසමා ච සඬග්ගා එතෙ	320
යසස්ස අසස්සසහස්සානි	298
යසස්ස උසහසහස්සානි	298
යසස්ස කං භතතො රඤ්ඤස්ස	340
යසස්ස ධෙනුසහස්සානි	298
යසස්ස නාගසහස්සානි	296
යසස්ස රජසහස්සානි	298
යසස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය	252
යසස්ස ලොභිතකා තාළා	344
යසස්ස සස්ස සකඛි මරණෙන රාජ	76
යසස්සාහමිවජාමි සුධං මහාමුනි	364
යසස්සා හි ධමමං පුරිසො විජ්ඣස්ස	434
යං එතා උපසෙවන්ති	70
යං කරෙය්‍ය කුපිතො දිසො දිසං	408
යං කිවුට්ඨං පරමෙ මිනෙත	334

ය	පිටුවකයා
යං කිංකරී උභතො තීරෙ	90
යං කිංකරී දුක්ඛං ච සුඛං ච එතෙතා	238
යං කිංකරී රතනං අත්ථි	354
යං බලු බලලමයිනං	332
යං ච මාතුධනං භොති	318
යං වෙ තා උපසෙවනතී	406
යං වෙ දිස්වා කණ්ඩරි-කිතකරානං	396
යං තං අපුට්ඨමිහ අකිතතිස්සි නො	26
යං තෙ කතා බ්‍රාහ්මණස්ස ධනාසා	102
යං කුං තාත තපෙ කම්මිං	166
යං කුං පති නිසිතෙතාසි	88
යං දණ්ඩකාරකුංඝගතස්ස මාතා	104
යං න කකුත දෙපිට්ඨං	322
යං නරං උපරමතති නාරියො	406
යං පසු ධීරං ඡබ්බිකති	162
යං පසු පසුපාලස්ස	164
යං මනුස්සා විචජ්ජතති	98
යං මං සො යාවිතුං ආග	18
යං යං හි ආරං ගෙජ්ජතති	276
යං යං හි රාජ හජ්ජති	40
යං යාවමානා න ලහතති පුලකි	98
යං චුලොති උපකුංඝං	342
යං වෙ පිච්ඡා හතෙය්‍ය පොසො	98
යං වෙ පිච්ඡා අඤ්ඤාසා සයතති	96
යං වෙ පිච්ඡා අවෙලකොච නතෙතා	94
යං වෙ පිච්ඡා අකකවෙණුපුතතා	98
යං වෙ පිච්ඡා උකකවෙය්‍ය ආවිලකෙතා	96
යං වෙ පිච්ඡා එකච්ඡා සයතති	98
යං වෙ පිච්ඡා විතකසමිං අතෙසමානො	94
යං වෙ පිච්ඡා දුට්ඨරිතං වරතති	98
යං වෙ පිච්ඡා දුට්ඨරූපාව නාරී	96
යං වෙ පිච්ඡා දුට්ඨරූපොච්ඡ පොසො	96
යං වෙ පිච්ඡා පතකකච්ඡා සයතති	98
යං වෙ පිච්ඡා පුබ්බදෙවං පමිතතා	100
යං වෙ පිච්ඡා පෙසනෙ පෙසයනෙතා	98
යං වෙ පිච්ඡා භාසෙය්‍ය දභාසනෙය්‍යං	96
යං වෙ පිච්ඡා චුට්ඨාය පවෙධමානො	94
යං සාලවනසමිං සෙනකො	72
යං හි කිංකරී මනුස්සස්ස	242
යං හි යාවෙ තං හි දදෙ	16

ය

පිටියටිකා

යා ඉමා රතොයා අතිකකනා	298
යා කාවි නජ්ජා ගබ්බමභිසංචිතති	22
යා ච නිලොලාකනසීලා	392
යාවනොනා පුරිසංසද්ධං	74
යාව හරියා ධනකකිතා	282
යාදිසං කුරුතෙ මිත්තං	40
යානඤ්ච වතිදං ලභං	264
යානි සච්චානි දිපදිකු	18
යා පුණ්ණමාසෙ මීගමකුලොචනා	232
යාවතා කසි ගොරකකා	188
යාවනොනා උදබ්බිකුති	134
යාවනොනා පුරිසංසද්ධං	144
යාව මනුසංසලොකසම්මං	88
යා සීලවතී අනඤ්ඤාධෙය්‍යා	70
යාහං පුබ්බෙ නියාමී	210
යුතෙන දෙව රටෙ දෙහි	16
යුතො රටා මහාරාජ	38
යුවා සුජාතො සුමුඛො සුදස්සනො	78

යෙ

යෙ කුඤ්ජරා සත්ත සෙතා උළාරා	154
යෙ කෙවි මානුසා කාමා	110
යෙ කෙවිමෙ අත්ථි රසා පථව්‍යා	424
යෙ කෙවිමෙ මච්ඡරිනො කදරියා	358
යෙ කෙවිමෙ සුගතතිමාසසානා	358
යෙ බත්තධම්මෙ කුසලා භවතති	424
යෙ බත්තියාසෙ ඉධ භුමිපාලා	430
යෙ ගුහගමනා ආකිණ්ණචාටා	144
යෙ ච කාමෙ පහකාන	264
යෙ ච ධම්මස්ස කුසලා	314
යෙන අකෙතන ආගඤ්ථි	14
යෙ නොවිතා ජානපද	136
යෙ මං යාවිකුමායතති	284
යෙ මීගෙන මීගං ගතති	284
යෙ වද්ධා අබ්බතිකකනා	348
යෙ වසතති සමිතාරො	312
යෙ විප්පමුක්තා අනවජ්ජභොජිනො	54
යෙ වුච්චිති පරිභාසතති	278
යෙසං රාගො ච දෙසො ච	8

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යො	පිටියැය
යො අත්තදුකෙව න පරසස දුකකි	236
යො ඉසසරොමනීති කරොති පාපං	236
යො කිව්ජගතසස ආතුරසස	70
යො ධණ්ඩයො පබ්බජිතං අපේදයි	180
යොගප්පයොගසඛිතං	172
යො ගුහමනතං පරිරක්ඛණෙය්‍යං	140
යො ච අරියරුදං භාසෙ	348
යො ච එතාති යානාති	126
යො ච තං තාන රහෙකිය්‍ය	168
යො ච ත්වං සබ්බො හෙතු	34
යො ච ධර්මවිභාගඤ්ඤ	172
යො ච රාජා අධම්මට්ඨො	258
යො ච රාජා ප්‍රතපදං	256
යො ච වන්තකසාවසස	114
යො ච වසසසහස්සානං	278
යොපයනතු රජේ අසෙස	300
යොජෙනතු වෙ රාජරජේ	8
යොජෙනතු වෙ රාජරජේ සුචින්නෙ	60
යොජෙහි සාරථී යානං	18
යො තසස ආසි පලලඬො	192
යො තෙ කතො සංගරො බ්‍රාහ්මණෙන	418
යො'ධ ධර්මං නිරංකත්වා	262
යො'නත්තතො මරණං බුජ්ඣයි ත්වං	428
යො තෙව නිද්දං න පුනප්පසංසං	238
යො ච පබ්බජිතං හත්ති	278
යො පාපකං කම්මකරං මනුසෙසා	234
යො පිට්ඨිමංසිකො හොති	92
යො පුත්තො කාසිරාජ්‍යස	150
යො බ්‍රාහ්මණසහස්සාති	296
යො හජන්තං න හජති	248
යො මංසහෙතු මිගං වරෙය්‍ය	424
යො මිගෙන මිගං හත්ති	348
යො මෙ කතො සඛගරො බ්‍රාහ්මණෙන	420
යො රාජා අධම්මට්ඨො	278
යො ලොභා පිතරං හත්ති	278
යො වෙ ඉව්ජති කාමෙන	316
යො වෙ කතඤ්ඤ කතවේදී ධීරො	182
යො වෙ දසස'නති වජ්‍යාන	16
යො වෙ නරො සුහදං මඤ්ඤමානො	142

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යො	පිටියිකයා
යො වෙ පියං මෙ'ති පියානුකඩිති	432
යො වෙ හදයස්ස පදංගු	72
යො සඤ්ඤතෙ පට්ඨජිතෙ අවඤ්ඤි	180
යො සබ්බලොකං වරතො මහාමුනි	362
යොහං අත්ඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා	120
යොහිත්ථියා වා පුරිසස්ස වා පන	364
යො හිත්වා පුබ්බසංයොගං	92

ර

රඤ්ඤාහං පභිතො දුතො	120, 122, 126
රජ්ජං ව පටිපත්තාකම්	118
රත්තං ව වොරා බාදනති	160, 162, 164
රමසපු හික්ඛාවරියාය පුත්ත	54
රමමං ව තෙ ආවසනං කරොන්තා	10
රසානමඤ්ඤතරං එතං	414
රාජපුත්තො ව උඤ්ජාතො	68
රාජා අහොසිං මගධානමිස්සරො	200
රාජා ඛො පට්ඨජිතො	216
රාජා ව පයථිං සබ්බං	404
රාජා ව පට්ඨජ්ජමරොවයිත්ථ	80
රාජාහිරාජා මනොජො	310
රාජා මෙ සො දිජා මිත්ත	324, 338
රාජා මෙ සො දිජො මිත්තො	34
රුක්ඛගහහතා බහුකෙත්ථ පුපථිතා	370
රුපපපථං පළිමඤ්ච	88

ල

ලභ්වාරො කතොකාසො	138
ලභ්වා සුඛං මජ්ඣති අපපඤ්ඤා	22
ලුඤ්ඤ දෙව ඉමෙ සකුණා	344
ලුඤ්ඤා නිසාමෙථ	110
ලුඤ්ඤ දෙව සමායනතු	110
ලොකවිත්තමථනා හි නාරියො	406

ව

වට්ඨනාවළි සංඛ්‍යාසා	128
වණ්ඨිකතො මඤ්ඤ වණ්ඨං අනුක්කරං	14
වධිස්ස මෙ තනති පරාමසනො	114
වනෙ එලං ව මුලං ව	306
වන්දිත්වා සො පිතරං මාතරං ව	422
වන්දෙ අහං පබ්බතරාජසෙට්ඨං	154

ව

පිටස්ථානා

වන්ද ඉන්ද්‍රවරී සාමං	154
වන්ද භාගිරපී ගඬං	154
වන්ද සීහෙ ව බ්‍රාහ්මෙස ව	152
වරං වෙ මෙ අදෙ සක්කං	192
වාණිජ රට්ඨාධිප ගව්ඡමානො	194
වාතසීතානි හසෙඛසිං	128
වාතඤ්ච ජාලෙන නරො පරාමසෙ	404
වාතො ව ගන්ධමාදෙනි	340
වාළමිගානුවරිනෙ	128
විකිණණවාචං අනිගුයගමනං	140
විවිත්‍රප්‍රපථං හි වනං සුතං මයා	228
විජ්ජාධරා ඝොරමධියමානා	86
විද්ධා ව නාගො කොඤ්ඤමනාදිසොරං	114
විනාපි දනා තව වචනං ජනිඤ්ඤ	58
විඤ්ඤානවිනා කුපිත්ඤ්ඤා'සි	56
විමදෙ තිහි වසෙසති	190
විවිත්‍ර භාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං	74, 144
විවිධ අධිමානා සුභොවහං	48
විලාකා මුද්‍රකා සුද්ධා	188
විලොමමාවරති අකිච්චකාරිණී	394
විසං පජානං පුරිසො අදෙය්‍ය	428
විසසාසමාපජ්ජමහං අවෙලො	142
විසසාසයෙ න ව නං විසසෙය්‍ය	148
විහිතා සතති මෙ පාසා	328
විතසද්ධං න සෙවෙය්‍ය	248
වෙණි කමසි වණ්ඩාලී	296
වෙද න සච්චා න ව විත්තලාහො	76
වෙදෙහපුත්තො හද්දනො	150
වෙලා යථා සාගරවෙගවා පි හි	376
වෙසසුත්තරං කං පුට්ඨාමි	166
වෙහාසයං අගමා භූරිපඤ්ඤා	4
වෙහාසයං කලොගමම තිට්ඨසි	94
වෙහාසයං තිට්ඨති අනතලිකෙඛ	174

ස

සකස්ස දසස්ස යද සුභොමි	422
සකිදෙව සුතසොම	420, 428
සකුමාරො සබ්බාසමිං	336
සකකා උභිතනං චචනං තිතිකඛිත්‍රං	178
සකෙකා ව මෙ වරං දජ්ජා	234
සකෙකා පි හි භුතපති	166
සකෙකාහමසමි දෙවිඤ්ඤා	18

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස	පිටුවකිකා
සබ්බ ච මිත්තො ච මමාසි සිවක	16
ස බ්බසමෙව උපගමි අසසම.	376
සබ්බි කුචං කුණ්ඩලිනි	168
සහගුපගං පුණ්ණකම්මං ජනිතු	240
සඤ්චිව්වායං සමුදානො	272
සමෙතරෙව අමිත්තමිති	146
සබ්බාමසියෙස සරසනති සංයුතෙ	376
සවාහං බාලො පරනෙයොහා හමසමි	52
සවෙ අත්තප්පයොගෙන	338
සවෙ අනුදිට්ඨං තයා මහාමුනී	360
සවෙ අයං නියති හොජනස්සං	194
සවෙ අහං තාත තථා යථා පුරෙ	156
සවෙ අහං මරිසසාමි	90
සවෙ ඉදං බුලෙම සුරජ්ජකං සියා	164
සවෙ ච තං රාජමදෙසහෙය්‍ය	14
සවෙ කුචං හතකුරස්සෙපසුතො	412
සවෙ කුචං මයග සනිං ජනිතු	238
සවෙ කුචං විපුලෙ ලභිතොගෙ	156
සවෙ කුචං සද්දහසි	416
සවෙ කුචං අමුඤ්චාරෙසි	294
සවෙ විවාතො ගිරිමාවහෙය්‍ය	418
සවෙ පුබ්බෙ කත හෙතු	250
සවෙ මංසානි භාමරස්සං	294
සවෙ ලහෙඨ ඛණං වා රහො වා	396
සවෙ ච කිසමිච්චි කාලෙ	140
සවෙ වො වුයග මානානං	134
සවෙ හි වචනං සච්චං	288
සවෙ හි වාතො ගිරිමාවහෙය්‍ය	58
සවෙ හි විරියං නාසස්ස	254
සච්චං කිර මහාරාජ	412
සච්චං තස්ස හුතං හොති	356
සච්චං තෙ පටිජානාමි	298, 300
සච්චං බො එතං වදස්සි කුමාර	50
සච්චපට්ඨකුසු තවමෙස හොතු	58
සකුප්පො නාම මෙ භාතා	122
සකුප්පො කාලසුතො ච	274
සට්ඨි අසසසහස්සානි	268
සට්ඨි ගාමසහස්සානි	266
සට්ඨි ධෙත්වාහස්සානි	268
සට්ඨි නාගසහස්සානි	268
සට්ඨි රථසහස්සානි	268

ස	පිටුවැනියා
සතං එකො ව මෙ පුත්තා	36
ස තාදිසො පට්ඨති ලොහකුමභියං	280
ස තාදිසො භූමිපති	258
සත්ත කණ්ණස්ස කරිකාන	292
සත්තමට්ඨි හද්‍රමධනස්ස	262
සත්තගුබ්බො ව වොරානං	40
සත්තභි ලොහකුටෙභි	284
සඤා ව තෙ භොමී සඛා ව ත්‍යමනී	434
සඤා ව මෙ භොසි සඛා ව මෙසි	434
සද්‍ර පි හද්‍රමධනස්ස	202
සද්‍ර මං ගීලති මච්ඡු	122
සඤ්ඤාං දෙවී මනුජේෂු පූජිතා	368
සත්තසුඤ්ඤා නෙසාදං	332
සත්තො ව උද්ධං ගච්ඡති	284
සත්තො ව මෙ අපචිතා	352
සත්තං කත්වා අපිනෙත	146
සපඤ්ඤා වා කාමගුණෙ අවෙසකති	182
සබ්බද්‍රව්‍යසමතිසංගමං සිවං	410
සබ්බ භොග පරිජිණ්ණං	158
සබ්බ රතනි විනතඤ්ඤා	354
සබ්බසෙනො පුරෙ ආසි	246
සබ්බං කරිසස්සාම තවානුසාසනං	184
සබ්බං නරානං සඵලං සුචිණ්ණං	8
සබ්බා නදී වර්ෂාගති	396
සබ්බස්සො සිබ්බිව සබ්බහස්සා	404
සබ්බව තෙ වසං ගතා	302
සබ්බසමෙවං හි නරාන නාරිනං	84
සබ්බො හි සංසයං පඤ්ඤා	312
සබ්බරෙව සමාසෙථ	420, 428
සබ්බි හෙතං උපඤ්ඤානං	342
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වජ්‍රෙ	152
සමණොති මෙ සමිකතො අහොසි	142
සමඋපිතො පුට්ඨ සලෙලන නාගො	116
සමානලී දෙවවරෙන පෙසිතො	362
සමපක්ක වාහතො පොසො	38
සමෙබ්බා පඤ්ඤා ව මහානුභාවො	118
සමිකවො නාම මෙ භාතා	122
සයං ආයං වයං ජඤ්ඤා	168
සයං ජානපදං අඤා	168
සයං විමානං නරදෙව දීඝවා	194
සරං ව පුහති යො සො	356
ස රාජපුත්තො පරිදෙවයනො	48

ස	පිටුවනිකා
සරාජා පරිදෙවෙයි	66
සරාජා පාවිසිව්‍යමිනං	60
සරානි වීයනති සසෙලකානනා	82
සරිතා සාගරං යාති	404
සරෙ යථා වාරි ජනිඤ්චට්ටං	438
සලකඛි ධිතිසමපණ්ණො	166
සලුඤ්ඤ භංසකාපෙන	344
සලලපෙ නිසිතබ්‍යාපාණිනා	406
ස චිතරාගොපච්ඡිනායං දෙසං	182
ස සමුද්දං පරියායං	138
සහස්සයො ඉමා ගාථා	420
සංචූපමං සෙනමතුලාදසසනං	362
සංදඩ්ඪිකාලං පරිහින්න ගතතං	280
සංචච්ඡරං දිබ්බරසානුභූතා	200
සංචච්ඡරං වා උතං වා	318
සංචච්ඡරො මෙ වුසිතො තචනතිකෙ	204
සංචාසෙන හි මිත්තානි	230
සා ඉසස්සිතා දුක්ඛිතා වසම් ලුඤ්ඤ	112
සා කොසියානුමනා ජුතීමනා	374
සා කොසියෙනානුමනා ජුතීමනා	370
සාධාහි රුසෙතා ලභතෙ සමඤ්ඤං	78
සා ච අනෙතපුරං ගතවා	66
සා ච අසසමමාගඤ්ඤි	182
සා ච තං වනමොගග්ග	188
සා තං පග්ගග්ග උභොහි පාණිහි	374
සා තත් පරිදෙවෙයි	182
සා තං මයා අජ්ජ සතමහි අසසමෙ	370
සා දුර සඬ්ඤං ච නිසෙධයිතා	42
සාධු ධම්ම සුචී රාජා	242
සා නුත පුත රෙ පකකා	162
සාමා ච සොණා කබලා ච ගිඤ්ඤා	280
සා මුහුත්තං පලායිතා	28
සායං ච පාතො උදකං සජාති	50
සායං ච පාතො කුටකාරි	284
සාලා කරෙරි බහුතකත් පමිබ්බයො	372
සාලිසසරො සාරිපුත්තා	184
සා සුත්තවා නිලදුමාහිලමිනා	372
සාහං අජ්ජ වීරසංචි	316
සිසෙපන විජ්ජාවරණෙන බුද්ධියා	366

ස

පිට්ඨකා

සිරාහං දෙවී මනුෂෙස්ස පූජිතා	364
සිරි ව නානා උකඛි ව	166
සිලෙස්සපමා සිබිරිව සංඛහකරා	398
සිසං නභානො උඤ්ඤමාලධාරී	112
සීභා ව ව්‍යංශා ව අපොපි දීපියො	86
සීභා ව්‍යංශා ව දීපි ව	130
සීභො යථා ලොභිතමංසභොජනො	388
සුක්කපකෙඛ යථා වන්දෙ	438
සුක්ඛිච්ඡරූපං පරිදෙවයවේනා	44
සුචිං සුගතං තිදසෙහි සක්කතං	360
සුජාතො නාම නාමොන	414
සුණන්ත භොජොතා මම වචනං	312
සුණන්තමයං පරිසා සමාගතා	50
සුතාව පණ්ඩිතා ත්‍යමසා	346
සුත්වා කණණ්ණසුඛං වාවං	30
සුත්වා ධම්මං විජානාති	428
සුත්වාන ගාථා පරමස්සඤ්චිතා	184
සුදුක්කරං අනරියෙහි	328
සුදුක්කරං පොට්ඨාදෙ අකාසි	422
සුදුපලනිකී පුරිසස්ස යා හිතා	156
සුභාසිතං තෙ අනුමොදියාන	178, 180, 182
සුමුඛ අනුපවිතරානා	322
සුමුඛො ව අවිතොතො	352
සුරියො කස්සකො හික්ඛු	378
සුලඤ්ඤාභො වන මෙ අභොසි	10
සුවණ්ණවන්දෙස්ස ඛණ්ඩිපාතිකා	374
සුවණ්ණවිතකං භූමිං	60
සුවණ්ණවීරවසනෙ	286
සුවණ්ණ සංඛ්‍යාවිධරා සුවිග්ගහා	156
සුසංඛිතනිකා ජනො	168
සුසන්ධි සංඛ්‍යා විමට්ඨිමං වණං	226
සුසංවිහිතකල්ලනා	158
සෙනෙවි කං පණ්ඩි සස්සමානො	102
සෙවෙථ චුට්ඨ නිපුණ ඛණ්ඩස්සුතෙ	182
සෙවමානො සෙවමානං	40
සො අප්පමනො අකඤ්ඤො	168
සො ඉධ ගරහිතො පරස්ස ව	410
සො උපෙනි තිරයං පතාපනං	410
සොකට්ඨාය දුරත්තාය	150
සොකුඤ්ඤො ඵරුසං වාවං	352
සො ව තං තිරයං පනො	280
සො ව පොකුණරණියා තිරෙ	18
සො ව හක්ඛ පරිකඛිණො	264
සො ව ගෙන නික්ඛම්මෙ	190, 324

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස	පිටියක
සො ව වෙගෙනුදූරතො	132
සො වාහං නිප්පත්ඝසාමී	414
සො වීධ සකොය පියානි හිත්වා	432
සො වෙ අකො ව ධම්මො ව	250, 252
සො ජිනනවානං කමසි අසමිති	94
සොණා ධම්මා සිගාලා ව	294
සොනං පවිසස න වීරසස නාගො	196
සො තං යොගං පසුඤ්ඤසු	344
සො තං වීජිත්වා සඛයාමං	300
සො තත්ථ භුත්වා ව අරො රමිත්වා	60
සො තෙ සභායං මුක්ඛාමී	326
සො ත්වං සබ්බස්ස සුභදයො	166
සො නුතාහං වධිසසාමී	238
සො පටිඤ්ඤා නිරයෙ සොරරුපෙ	58
සො පතීනො පටුතොනා	326, 328
සොඛභවී ව පටිවත්තො	390
සො මං තතො සමුට්ඨාසි	130
සො මං දිස්වා කිසං පණ්ණිං	130
සො යං එවං ගතා පකඛි	330
සො සභිච්ඡාලො තරමානරුපො	198
සො සෙත්වා නුන මරණං	88
සො වො අහං පමොක්ඛාමී	28
සොහං අපපතදරුපො	88
සොහං තථා කරිසසාමී	192
සොහං තෙනාභිසතොමී	132
සොහං දදමි සාරතො	136
සොහං ධම්මං අවෙක්ඛනො	322
සවායං ධම්මො ව තෙ විණේණං	322
සොහං සභාව සාධාහි	130
සොහං සමාගමෙ ජනිත්ථ තෙහි	194
සොහං සුප්පජානාමී	10
සොළසිත්ථි සහස්සානි	56, 92, 138, 268
සවාගතං ධෙවීදං භවතං	332
සවාගතං තෙ මහාරාජ	310
සොධිප්පාගා භාරද්වාපො	120, 122, 124
සවායං දිතොව නදති	246
සවායං වණො ඛජ්ජති කණ්ඩුවායති	220

හ	පිටියිකා
හත්පාද ව නෙ සෙනා	128
හත්පාරොහා අතීකට්ඨා	158, 300
හත්ථි අසසා රථා පතති	218, 308
හත්ථිකඛ්ඤ්ඤා ආරුහා	300
හත්ථි ගවාසසා මණිකුණ්ඩලා ව	24
හත්ථිකඛ්ඤ්ඤා අසසකඛ්ඤ්ඤා	402
හත්ථි අසසස ව යොජනතු	306
හත්ථි අසසසති රජෙති පතති	82
හත්තයපු ජිකෙයපුමෙ ජෙදයෙයපු.	402
හත්තසු කං මුත්ත වධා දුප්ඵල	146
හත්තෙති දති තිදිවං සමකකම	378
හත්තමානො ධතරට්ඨා	340
හත්තකා වෙළකා වෙළුන්කා	372
හත්තා සරං පබ්බතො අවෙලො	146
හත්තවයෙ හෙමවතාය තිරෙ	42
හත්තොති හීයති පොසො	78
හත්තං දෙවී මනුජස්ස සුජිතා	370
හත්ත උප්පලවණ්ණසි	378
හත්තමා පි අතිරිකභාවං	98
හත්තා තිතිසකාය දමන බන්ධනා	146
හත්ත ජලොපි වෙ හොති	36

සසඳුනු නාමානුකූල මණිකා

අ	පිට්ඨකයා	ඉ	පිට්ඨකයා
අගළු	46	ඉතෙ	378, 436
අචෙතාල	382	ඉසිසිච්ච	186, 190, 218
අචෙතාලකං	44		388, 390
අභය	304	ඉසස (මිග)	378
අඛරිසං (ගොතමං)	180, 276		
අචෙලො	146	උ	
අච්ඡ	372, 378	උක්කසා	10
අච්ඡන	386	උද්ධි	410
අච්ඡනො	178, 180, 276	උද්ධරා	90
අක්කන	380	උද්ධක	378
අට්ඨකො	174	උද්ධකා	44, 222, 372
අට්ඨංකං	74	උපපොතිට්ඨො	4
අභිමුක්තක	44, 382	උපපොතිට්ඨො	4
අභවනී	422	උප්පරි	136
අනුරුද්ධො	184	උප්පොතිට්ඨො	232
අනුසංසො	184	උප්පොතිට්ඨො	376
අනුකමෙණු	98	උප්පරි	382
		උප්පොතිට්ඨො	380
අමඛ	90, 370		
අරිතමො	262, 266	උ	
අලමුඛසා	186, 190, 192	උභිමිග	378
අලිතවිකො	426	උභෙය්‍ය	372
අලිතසත්ත	102, 108	උභෙය්‍යකා	374
අලිතනී	304	උප්පකාරි	78, 80
අලිතනීසු	10		
අවිච්චි	274	ඔ	
අසොක	382	ඔක්කාකපුතො	296
අසසක	304	ඔසධ	378
අසසක	372	ඔසධි - නාරකා	188
අභිපාරක	232, 234		
අළාර	196	ක	
		කකුධ	382
		කච්චායනො	184
		කච්චිකාර	382
		කණ්ණවෙර	382
		කණ්ණිකාර	46, 382
		කණ්ණරු	378
		කණ්ණරු	396
		කණ්ණකාර	382
		කණ්ණපායන	278
		කණ්ණා	386
		කඳු	372
		කඳුලිමිග	372, 378
		කඳුලිල	108
ආ			
ආටා	62		
ආනතු	184, 400, 404, 406, 410, 412		
ආභුජිතො	372		
ආලි	372		
ආසා	360, 364, 366, 368, 374		
ආසිච්ච	86		
ආලමබර	388		

ක	පිටුවලිපි	ක	පිටුවලිපි
ක මොරුකා	398	කොවිලාර	382
ක මොසපාද	104, 434	කොසලරාජා	388
කරවික	380	කොසිකි	88
කරෙරි	372	කොසියො	308, 314, 356, 362, 364, 374
කලාවු	178, 180	කොජුග	92
කසසපො	184, 388		
කාකව්ජක	372		
කාකාති	382	බ	
කාකොල	280, 284	බෙමක	344
කාදමබ	382	බෙමා-නදී	220
කදමබිය	148		
කාරණව	382		
කාලිචාරාජ	184	ග	
කාවිජෙ	74	ගජමාදන	42, 358
කාසිපති	348	ගොරිමජු	22
කාසිරාජ	58, 60, 262, 344, 354		
කාසුමාරියො	38, 310	ච	
කාළ	412, 414	චකොර	378
කාළසුත	274, 278	චකකවාක	372
කාළහස්	412	චජන	46
කාලාගඵ	382	චජු	208
කිකි	374	චජිමා	104, 108, 408
කිනතර	396	චජෙ	358, 418
කිමපුරිස	378	චමර	378
කිසවචජ	178, 184, 276	චමක	382
කුණකුහ	372	චමෙයාකො	58
කුටජ	382	චතක	26
කුණාල	372, 380, 400, 406	චතො	8
කුණබලිති	168	චිරිටි සඬකා	224
කුරර	410	චිතක	372
කුරවක	44, 382	චෙලාවක	378
කුරුඬගදේවි	388	චොච	382
කුසරාජා	292		
කුසාවතී	286	ජ	
කුයො	288, 296	ජබබියාණ	110, 112
කෙකා	370	ජමා	372
කෙතක	372, 382	ජලඬකුමාර	388
කොක	372, 378		
කොකිල	62	ජ	
කොකු	62, 372	ජමබුක	170
කොරණබ	382	ජමබු	90, 222, 372
කොරවා	416, 418	ජමෙබානද	374
කොලිතො	184	ජාතිපුමන	382
		ජීවකුජිවක	370, 372, 378

ක	පිටියිකා	ප	පිටියිකා
තිකුටං	42	ප ඤාලරාජා	102
තිමිංගලො	406	පඤ්ඤාලො	158
		පණවා	60
ද		පණ්ණරක	42, 140, 148
දණ්ඩකී	178, 276	පතීකොළමඩ	38, 40
දනට්	382, 408	පදමක	370, 382
දයපසස	272	පනස	370
දීපි	374, 378	පබ්බතො	184
දීසාවු	266, 270	පභාවතී	286, 290, 298
දුයොධනො	404, 406	පලාසාද	372
දෙවදරු	382	පසදමිග	378
දෙවබ්‍රාහ්මණො	404, 406	පාටලී	44, 222, 372
දෙවලො	184	පාධීන	372
දෙවිඤ්ඤා	74	පාණසසර	358, 436
		පාවක	382
ධ		පාවාර	376
ධම්මා	284, 294	පාවාරික	396
ධතරට්ඨා	414	පිඬුල	246
ධතරට්ඨො	32, 326, 328, 330, 336, 340, 344	පිඬුයානි	398
ධනනන්දවාසී	388	පියක	382
ධනුසෙබර	138	පියඬු	382
ධමනනරි	86	පියාල	370
		පිලව	382
න		පියාව	84
නකුල	86	පුකකුස	72
නටකුචෙර	388	පුඬුව	390
නඤ්ඤා	310, 314, 316	පුණ්ණකොකිලො	410
නඤ්ඤා	186, 410	පුණ්ණො මනානිපුණො	184
නලින	382	පුණ්ණමුඛො	382
නලිනිකා	216	පුනනාග	382
නවමලලිකා	382	පුබ්බදෙවා	100
නාග	378, 384	පුරිඤ්ඤ	176, 360, 376
නාරද	404, 406, 410	පුරිසලලු	378
නාරදෙ	184, 360, 362, 410	පෙනා	84
නාරදෙ දෙවබ්‍රාහ්මණො	404	පොරිසාදෙ	102, 106, 418, 422, 426
නාලිකීරො	178, 180	පුස්සකොකිලො	382
නිප	90		
නිවාර	372		
නෙරු	388, 390, 418		
නෙසාදෙ	324		
		බක	396
ප		බාරාණසී	64
පජාපති	104	බිළාර	372, 378
පඤ්ඤාලවණ්ඩ	388	බුභුදන්ත	160, 272, 282, 398

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

හ	පිටුවැනියා	ය	පිටුවැනියා
හණ්ඩකු පීඨී	4	යමො	388
හලොවිය	42, 46	යුධිට්ඨිල	386
හාගිරපී	154		
හිඩකාර	380	ර	
හිමරරො	174	රාම	104
හිමසෙන	386	රාහු	408
හුප්පන	382	රුරු	372, 378
හෙරි	10, 60	රෙණු	48
හොප්පනො	202	රොරුව	274
හොපො	86	රොහන	26, 28
		රොහිත	372
ම		ල	
මකර	406	ලබුජ	90
මගධ	304	ලුරුක, ලුරු	28, 424
මසවා	14, 174, 190	ලොරු	370, 382
මණ්ඩවො	6	ලොමසුරු	388
මදිරා	388	ලොහකුමි	280, 282
මදු	286, 288		
මදුකුලං	300	ව	
මධුකා	372	වකුල	382
මධුගනනික	382	වකුල්ල	382
මනොපො	306, 310, 312	වනුහු	186
මනොසිලා	380	වරාහ	372
මයුරා	62, 372, 378	වරුණො	104
මලං	42	වතනී	378
මකුලව	382	වාරණ	378
මසකසාර	196	වාසවො	362
මහාපනාප	180	වාසෙට්ඨි	78
මහිස	372, 378	වෙණු	372
මහොරග	382	වෙනරණී	86, 282
මහොසධ	20, 72, 134, 140	වෙනස	372, 382
මාතඩක	4, 276	වෙදෙහපුනො	150
මාතලී	358, 362, 374	වෙනතෙයා	388
මාලුවලනා	408	වෙසසනතර	166
මීග. වීර	436	වෙළකා	372
මුවලිකු	372, 382	ව්‍යගස	372, 374, 378
මුත්තක	358		
මුද්ධක	10	ස	
මුරුප්	388	සකුලා	372
මෙජ්ඣාරකුණං	8	සකෙකා	18, 24, 100, 176,
මෙජ්ඣා	8		234, 270, 304
මෙණ්ඩසරො	184	සඛිතිවේවා	372, 374
මොව	372	සඛිතිපාලො	198

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස	පිටුවක	ස	පිටුවක
සඛකානෙය	274	සීහ	372, 378
සච්චිතපාචී	386	සුජප්පති	14, 174
සඤ්චිචො	274	සුජාත	414
සත්ථංඛා	372	සුතනා	30
සත්තිගුලේඛා	38, 40	සුතසොම	206, 216, 410, 420, 428, 432, 438
සඤ්චා	374	සුද්ධස්සනා	216
සංඛිත	100	සුධිත්ත	54
සංඛිතො	408	සුතඤ්ඤ	230
සංඛිතො	150	සුප්පාණ්ණ	58, 140, 146
සංඛිත	8	සුමුඛ	32, 322, 332, 336, 338, 340, 350, 352
සංඝරාමො	176, 184	සුරියො	104, 358, 376, 418
සංඝමිත	378	සුසුනාග	376
සංඝො	36	සෙවක	20, 72
සංඝ	90, 382	සොගතධික	382
සංඝකණ්ණ	372, 378	සොණ	304, 306
සංඝදෙව	386	සොණකො	260
සංඝසන්නෙතො	374	සොණා	280, 294
සාධමිත	372	සොණිය	414
සාමාක	378	සොනියෙත	150
සාරිපුත්තො	184, 410	සොහණ්ණ	370
සාල	44, 222, 382, 408	සොමදත්ත	212
සාලියො	162	සොමනස්ස	48, 54
සාලියසරො	184, 366	සොමො	104
සිංහල	372		
සිංහ	388, 398	හ	
සිංහල	294	හරිතාල	380
සිංහ	372	හරෙණ්ණකා	372
සිංහුවාරක	44, 372	හංස	372, 382
සිරි	360, 364	හිංගුලක	380
සිවයො	16, 18, 20	හිරි	360, 364, 370, 372
සිවිරාජා	16, 234	හෙමවකා	42

විසේෂපද්‍යා කකමණිකා

අ	පිටියක	ආ	පිටියක
අකමැනෙයා	4, 6	ආදසද්‍රසාමණික	392
අකුකොහයා	382	ආද්‍ය	412
අකකානපඤ්චං	404	ආදෙයාරුපං	398
අවිනතපෙමානුගතසස	402	ආනද්විකො	428
අවි නතසිලාසු	402	ආයතනනා	360
අවිචාචදති	392	ආරාමකරාසු	396
අවනකා	162	ආවට්ඨති	68, 406
අඩ්ඨුධ්‍යානි	380, 382	ආවිට්ඨති මහාමායා	68, 406
අතිවිමොක්ඛා	274	ආවට්ඨා	390
අතිමානිකා	4	ආවාසු	398, 400
අතිවිකාරො	276	ආපෙළිකෙ	376
අතිවෙලං	144	ආසසානා	2
අත්ථිති	428		
අදකකමොයො	2		
අදෙවසනො	398		
අද්ධානපරියායපථෙ	380, 382	ඉත්ථි යානං	398
අධිමුකාදරා	12	ඉත්ථි යොගන	378
අධිවිලංඛං	200	ඉසාරකුණ් කා	252
අනලා	406	ඉසසාධමෙමා	66
අනඤ්ඤායං	438	ඉසසරං	354
අනාසකා	254		
අනාලභියො	24		
අනිගහසු	396	උට්ඨානකං	400
අනුමොදියාන	180	උද්	416
අනුපමෙතො	2	උප්පුතිකා	144
අනාකරි	390	උපහව්ව	8
අපසාදිතො	38+	උපාගා	432
අපසතිකාරිකායො	38+	උබ්බාසෙයා	380
අපෙසවනාම	38+	උමහාපෙයා	288
අඵද්දනා	38	උප්පෙ ධ්‍යානි	392
අඤ්ඤාතං	414	උසිතො	204
අඤ්ඤාධිකාරි	82	උභ්‍යාසාදිතො	212
අභිදෙසගතො	72		
අභිසමෙහානති	380		
අලිනවුතති	400		
අවාකරෙයා	430, 434	ඵකනාහංගියො	388
අච්චිචං	392	ඵකොදිභාවා	264
අවුත්තරපරිභොගෙන	414	ඵලකමාරකං	388
අව්‍යාධිකො	438		
අසනිතං	400		
අසංචිහාගී	364		
අසා	402		
අසංඛිතං	402		

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ම	පිටුව	බ	පිටුව
මරකුලං	398, 400, 402	බන්ධනාගාර	424
මරුද්ධියානං	78	බාදියා	412
මලකපෙති	392	බුද්ධචරිතකත	386
මසධො	152		
මසි ඤායා	404		
මසසපෙ	404		
මසසධායො	56		
		ග	
		ගඛනිකුපමාසු	402
		ගලාගලං	410
		ගුණානන්දකං	392
		ගෙල ඤායා	386
		ගොපුරිසං	402
ක			
කකකුපසෙවිතං	292		
කකුපසෙවිතං	416		
කකුපසෙවිතං	394, 396		
කකුපසෙවිතං	380		
කකුපසෙවිතං	400		
කකුපසෙවිතං	430		
කකුපසෙවිතං	422		
කකුපසෙවිතං	398		
කකුපසෙවිතං	386		
		ච	
		චතුර්වර්ග	386
		චතුර්වර්ග	178
		චාගමනා	20
		චිත්‍රගාරා	66
		චිත්‍රබ්‍රහ්මයො	408
		චෝච්චා	278
කා		ජ	
කාම-කාමිනී	398	ජවක	404
කාමවාරවා	390	ජවධානකං	402
කාරා	426		
කාසාවියා	48		
		ජ	
		ජායාති	392
		ජලබ්‍රහ්මයො	414
		ජලබ්‍රහ්මයො	2. 384, 414
		ජලබ්‍රහ්මයො	6
		ජාතිමයො	4
		ජාතු	434, 436
		ජායාජිනෙන	384
		ජිග්හිසනො	16
		ජිතාවිනී	374
		ක	
		කාමානාගාරං	66
		ක	
		කපනෙයා	374
		කමබ්‍රහ්මයො	436
		කලාදිතා	430, 434, 436
		කිබ්‍රහ්මයො	136
		කුලාපුරාණකත	386
කෙ			
කෙතකපුප්පනෙතං	78		
කෙසලුත	408		
කො			
කොට්ඨක	382		
කොමාරහතාරං	400		

උ	පිට්ඨකයා	ප	පිට්ඨකයා
ථූඨිලසෙය්‍යකා	254	පකඛියො	374
		පජ්ජා	10
		පඤ්ඤාමගුණසානගොචරා	406
ඳ		පඤ්ඤානිකා	386
දකඛිණෙය්‍යො	2	පඤ්ඤානකො	388
දද්දිලමානං	374	පටිකිරියෙමු	4
දරුකට්ඨලකො	94	පටිවිසසකෙහි	396
දරුසඛකාටයාන	218	පතිවෙලලනති	402
දිජපෙති	404	පථදුට්ඨො	4
දිඤ්ඤා	388	පදෙසං	392
දීනකාමාසු	402	පද්වාරට්ඨාසිනී	392
දීපරක්ඛිට්ඨො	406	පද්වාරමති	308
දුටුද්‍රයානි	12	පසා	400
දුට්ඨිකායො	388	පමුඛො	416
දෙවාරිකා	48	පරදන්තූපජීවිං	2
දෙවිතිකා	386	පරාභූත	378
		පරාචන්ද්‍රජාතා	394
		පරාචන්ද්‍රජාතා	394
		පරිකිණිණි	14
ධ		පරිණාමයමානා	386
ධනුකාරි	392	පරියාපදනො	338
ධමොතිසාර	238	පරිහිතා	394
ධරණිධර	378	පලිකති	392
ධරණිමහිසාර	416	පවුසං	394
		පථාපථික	376
		පහුතහංකං	200
		පළිකාපිකා	232
න		පා	
නච්චිතභණ්ඩමහිතාට්ඨා	406	පායෙන	424
නමුච්චිපාසවාකරං	408		
නසාර	380	ප	
නාගකඤ්ඤා	54	පියානුකඩ්ඪි	432
නාගනාසුරු	288	පියාවලෙසිනා	406
නාළිකෙරසඤ්ඤාරියෙන	380, 384	පියාසප්පි	386, 396
නිබ්භුති	392	පුඤ්ඤඵලපපනං	8
නිකායනාපාද	396	පුප්ප්ප්ප්ප්ප්ප්	402
නිව්ච්චෙනො	400	පුබ්බකති	252
නිජ්ඣපනං	84	පෙතරාපට්ඨසයං	410
නිමිසසති	410	පෙත්තසානිනො	280
නිරංකකා	262, 432	පොකවරණෙකා	18
නිලලාලෙති	392	පොරිසාදසස කනෙන	422
නිලලාකනසීලා	392		
නිවාතකෙ	396	බ	
නිසීර	436	බඬවසානුගතසස	396
නෙල (නෙල මණ්ඩල)	378	බකිකියො	388

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බ	පිට්ඨකයා	ල	පිට්ඨකයා
බලවිරියුපපනනා	56	ලඛ්ඛිමයා	274
බහුගොනකමණි	436	ලපසකකරා	402
බහුවිත්තා	372	ලෙඩ්දුනා	380
බ්‍යසනෙතා	12	ලොභනොයවතියං	406
බ්‍රහ්මදුප්පථ	378	ලොමහංසනො	30
		ලොහිතපකඛ්ඤ්ඤා	386
භ			
භකඛයෙනවෙ	414	ච	
භගිනිමාලා	382		
භඩ්ඛ	370	චණ්ඩකා	18
භට්ඨො	424	චත්තපද	168
භණ්ඩ	382	චද්ධවං	90
භතතුරුකේ	328	චධිකායො	388
භුතභුතො	276	චනසනිති	376
භුරිපඤ්ඤා	4	චන්තාදෙ	80
භෙසවා	274	චසලියො	380
		චක්ඛසදසා	10
		චක්ඛසපුගානි	310
ම			
මඤ්ඤි	378	චාකරං	408
මණියං	410	චාචාසනච්ඡිතියො	388
මත්තකෙඛා	382	චාළා	402
මනුස්සමංසස්ස කතෙ	432	චිකත්ති	390
මහාවරාහ	378	චිජ්ඣනි	392
මහාසම්මුද්දො	22	චිධඉඉ	412
මහෙසෙය්‍යං	150	චිලජ්ජනි	392
මිලාවපුත්ත		චිලාකා	188
මිහිතොන	402	චිලාසනි	392
මුඛපිත්තං	392	චිලිකති	392
		චිවසනො	412
		චිච්චවං	392
ය			
යමසාධනං	16	චිසංචාදික	376
යුධායුතා	374	චිහතන්තාරංසො	20, 62
යෙනකාමඩයමායො	380	චිතිනිණ්ණ	216
යොධි	382	චෙණිකතා	388
		චෙති	438
		චෙය්‍යාවටිකං	60
		චෙලලිලිලාකමජ්ඣං	436
ර			
රජසසිරානි	12	ච්ඡන්තනිභූකා	88
රට්ඨවිඛිප්පිනො	18	ච්ඡන්ත	410
රත්තා	282	ච්ඡසන්න	76, 80, 96
රත්තං	436		
රසක	412, 438		
රාජහරයො	376		
රාමකරාසු	402		
රුපපච්චපලිමට්ඨි	88	සකායුරං	422
රුලෙවාසී	2, 4	සකාසෙ	374, 400
		ස	

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස	පිටුවක	ස	පිටුවක
සව්ලාභී	380	සහසසියො	420
සඤ්ඤාපොළො	2, 4	සංවරී	46
සඤ්ඤා	102, 416, 418, 420		
සඤ්ඤාමෙයි	380	සා	
සඤ්ඤා	378	සාධපුරාණසංචිතං	402
සඤ්ඤාපිඤ්ඤා	58	සිලවරියො	418
සඤ්ඤානං	70	සිලෙසුපමා	398
සඤ්ඤාහි	380	සිලවතුපපනං	10
සත්මායකොව්ද	408	සුකිව්චපනො	54
සත්තරහා	420	සුධං	436
සත්තලියොව්ද	44	සුපලවත්	374
සත්තිසිම්බලිවනං	410	සුපෙසලානි	4
සඤ්ඤාමෙ	376	සුභාසිතඤ්ඤා	440
සඤ්ඤා	360, 364	සුරුද්ද	388
සපරං	418	සුචණ්ණපසෙස	110, 112
සපාකො	2	සුදක	438
සඤ්ඤාමරසාහරා	404	සොණ්ඩා	432
සඤ්ඤාමුපපනං	422	සොඤ්ඤා	388
සඤ්ඤාසහා	388		
සමණී	386	හ	
සමපටික	38	හත්ථිබන්ධං	402
සමන්ති	382	හද්දකොපනො	74
සමමති	56	හද්දානතරසසිතා	408
සමොපණ්ඩි	52	හරිතුපයනන්දො	382
සයොග්ගං	422	හසන	382
සරසත්තිසංයුතෙ	376	හෙම	380
සරිතා	404	හෙම කප්පන වාසසෙ	16
සවනභි	420	හං (හං සමම)	386